

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྐོར་ལོ་། ༡༥

བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲོར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་།

For Tsadra Internal Use Only

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པོ་ལྟེང་། ༡^མ

བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱབས་ལྷན་ཁུངས།

© Institute of Tibetan Classics, 2007

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ཇི་བཞིན་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྐྱོན་མཛད་རྒྱུར་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པོ་དང་། ༡༧

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲོར།

བཙུན་བྱ། ལམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་སྒྲིགས་བསྐྱོགས་དང་དཔར་བསྐྱོན་ལུས།

སྤྱི་ལོ། ༢༠༠༧ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་བྱེད་པོ་བསྐྱོན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus vol.17*
Volume title: *bde gshegs snyingpo rigs kyi chos skor*
Author: Selected anthology

1. Tathagatagarbha-Buddha nature-Ultimate expanse-Emptiness-The nature of mind-Buddha's enlightened qualities-Nagarjuna-Maitreya-Asanga
2. Bu ston Rin chen grub-Karmapa Rang 'byung rdo rje-Karmapa mKha' khyab rdo rje-Rong ston Shakya rgyal mtshan-Panchen Shakya mchog ldan -rje btsun chos kyi rgyal mtshan-'ju mi pham rnam rgyal rgya mtsho

ISBN 81-89165-17-8

Printed and bound in India by
Indraprastha Press (CBT), New Delhi

༥ བོད་བྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་པོད་མེད་ཆ་ཚང་ལྷོགས་སྒྲིག་དང་དབར་སྐྱབ་བྱི་རྒྱ་འགྲོའི་
 མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་ལྗོགས་ལ་མི་མི་དུགས་སྐྱེ་ཞབས་སྤེའི་ཉེར་ལེ་དང་། Barry J.Hershey
 ལུས་སྐྱེ་ཁོ་ཉེར་ལེ་ Connie Hershey ཉེར་ལེའི་བྱིས་ཚང་གི་དགེ་ཅུ་ The Hershey
 Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱེད་བར་དད་གཏོང་སྐྱིན་བདག་ནམས་ཚོ་ལྷག་དོན་ལྡན་
 ཐོག་འདི་ལྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞེན་ལྷན་བྱིས་གྲུབ་པའི་སློན་འདུན་ལྷ།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་ལྷ་སྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ལྗོད་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་པ་
སོགས་ཀྱིས་ཤོད་སྤྱོད་འདི་ནང་དེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་
དེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ལྷུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་ཤོད་སྤྱོད་
འདིར་ཤོད་གྲངས་གསར་པ་བསྐྱོན་པའི་གོ་སྐོར་ལྱང་འོད་སྤྱིད་ན་དེར་སྤྲོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྟེ་ལ་ཡོང་བ་ཞེས་མེད་སྟེ་ལ་ཡང་ལྷུ་རྒྱ།

མཐའ་དོན་ཤོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཤོད་སྤྱོད་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱོན་རིམ་པས་ལུང་འེགས་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་རྗེས་རྒྱ་རྒྱ་སྤོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ལུ་
སྒྲིག་པ་རྣམས་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རི་བཞུགས་ཀྱི་ཤོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབྱུང་ཞིབ་ལྷུ་རྒྱའི་གོ་སྐོར་ལས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་ལུ་འདི་ནང་འཇུག་རྒྱའི་ཕྱག་ལེན་འགན་དགའ་ལྡན་གསུམ་ཅེ་གྲུ་
ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱ།

གཞན་ཡང་ལྷག་པའི་ལྷ་སྒྲིག་གཙོས་ལུང་ལུང་ས་འཚོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཤུའི་རིགས་རྣམས་
དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་ཆོས་དང་། དགོ་བཤེས་ལྷུང་བསྐྱོན་ཡོན་ཏན། རྟོག་འཇུག་སློབ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་སྤྱིར། ལྷ་རྒྱུ་
བསྐྱོན་འཛིན་ནོར་བུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ལྷག་དཔེ་ཀམ་ལུ་འདི་ནང་འཇུག་རྒྱུ་དང་། དཔེ་སྐྱོན་ལ་ཉེ་
པར་མཐོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་ལྷུ་རྒྱའི་འགན་ཆ་ཚང་དགོ་སློབ་བྱས་པ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བ་དང་། ཁོང་ལ་
ཀམ་ལུ་འདི་ནང་བཞུགས་ཐོབ་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྐྱུར་ཞིབ་ཀྱིས་ལུ་དག་གཉོང་རྒྱུར་ལས་སོགས་དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་
འཇུག་དབྱུངས་དང་། དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་གཉེས་ནས་གནང་ཞིང་། ལྷ་སྒྲིག་པ་རྣམས་ཤོད་སྤྱོད་པའི་ནོར་
བཅོས་དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྤྱིར་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ལྷ་སྒྲིག་ཐོངས་འགའ་གས་བཞུས་པའི་ནོར་བཅོས་དང་
མཚན་ཁ་སྐྱོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐྱབས་སོ་སོར་འཕོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་རྟོག་འཇུག་སློབ་བཟང་
དོ་རྗེ་རབ་སྤྱིར་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷེ་ཡིར་དཔར་བསྐྱོན་ལྷུ་རྒྱའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ལྷག་སོགས་རྗེས་ཆོས་
དགོ་སློབ་བསྐྱོན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལྷུ་རྒྱ་བཅས་སྐྱོན་འཕྱོེ་སྤྱོད་
བཟོད་ཀྱི་ལྷུ་ལ་ལྷུ། ཤོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ལྷ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་སྤྱང་རི་
པ་ལྷུ་རྣམས་ལྷུང་བསྐྱོན་ལས་ལྷུ་རྒྱ་ཆོས་ལ།།

For Tsadra Internal Use Only

དཀར་ཆག

ཕྱོད་ལྟེན་པོ་རྒྱུད། xi

དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཤད། xxxix

བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་རྒྱུད།

1) བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མཛོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། བཟླ་བ་རིག་ཆེན་གྱི་བཤད། 3

2) བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་བརྒྱན་པ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་དྲོ་རྗེ། 65

3) དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྒྱན་པའི་བརྒྱན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ། ཀམ་པ་
མཁའ་ལྷན་དྲོ་རྗེ། 71

4) ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མའི་བརྒྱན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པ། རོང་ཕྱོད་ལྷ་རྒྱུ་མཚན། 89

 ལེའུ་དང་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་ལེའུ། 89

 ལེའུ་གཉིས་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལེའུ། 150

 ལེའུ་གསུམ་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ། 167

 ལེའུ་བཞི་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ལེའུ། 177

 ལེའུ་ལྔ་པ། བན་ཡོན་གྱི་ལེའུ། 198

5) ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པའི་འགྲེལ་བ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་ངེས་པ། ལྷ་མཚོག་ལྷ། 207

6) རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། 239

7) བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་སྒྲིང་ལུན་ཆེན་མོ་སེངྒེའི་ར་པོ། འཇུ་མི་ཡས་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ། 289

ལྷ་སྒྲིག་པའི་མཚན། 317

ལྷ་འདྲེན་ལྷག་དཔེའི་མཚན་གཞུང། 353

ལྷ་སྒྲིག་པའི་ལྷ་ས་བཅོས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ལག་ 359

For Tsadra Internal Use Only

བཞོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དང་། མཚུགས་ཏུ་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་གི་སྤྱི་འཇུག་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མའི་
 མཁའ་མཚོ་གཞུང་གི་མཁའ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཚོའི་(༡༩༧༧-༡༩༧༩)གསུང་«བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་སྒྲོལ་
 ལུག་སེང་གའི་ར་ཚོ་»ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་ཁམས་ཀྱི་ལེའུའི་སྤྱི་གཤེགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཆེ་བ། «རྩོགས་སངས་
 ལྷན་འབྲེལ་བྱེད་དང་།» ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ལས་འབྲོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མཁའ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ལྷ་སྤྱི་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་བརྒྱལ་བཏག་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 བཅས་གཞུང་ཁག་བདུན་བརྟམས་ཏེ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་འགས་ཀྱི་སྒྲོལ་ལ་བོད་ཀྱི་ཚཱ་སྒྲོལ་བརྒྱུད་ཆེ་
 ཁག་གི་མཁའ་པ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་བཞེད་པ་ལེགས་པར་མཚོན་ལུག་ལོད་།

ལོ་རྒྱུ་སྤྱི་ཚཱ་སྒྲོལ་དབྱུང་བ་བོད་དུ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ལྷ་སྤྱི་བ་སྒྲོལ་ལ་བཞེད་པ་
 གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་དོ་ལ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་རབ་རྒྱལ་མཚན་(༡༩༧༩-༡༩༧༧)ཀྱི་དཔལ་རྩོད་པའི་གཞུང་སྒྲོལ་
 དཔལ་མཚན་པོའི་ལུགས་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ཚཱ་སྒྲོལ་ཀྱི་དགོངས་པ་
 འགྲེལ་ཚུལ་རགས་ཅམ་ཞིག་འདིར་ང་ཚོའི་སྤྱི་གསུང་བམ་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྱི་སྒྲོན་ཀྱི་གསུང་ལས་རྩོགས་
 ལུགས་ལ། ལྷག་པར་འདིར་བཞུགས་པའི་སྤྱི་གསུང་དང་འཇུ་མི་མཁའ་ཀྱི་གཞུང་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་
 གཞུང་སྒྲོལ་དཔལ་མཚན་པོའི་ལུགས་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་བའི་ལས་ཀྱང་མཚོན་ལུགས་མོད། གཞི་རྒྱུང་ང་
 ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྟམས་ཀྱི་བོད་སྤྱི་བའི་གཞུང་སྒྲོལ་དཔལ་མཚན་པོའི་རང་ལུགས་གཏན་
 ལ་འབེབས་པའི་ཚཱ་གཞུང་ཀྱི་མཚུལ་དོ་ལ་སྤྱི་བའི་ཀྱི་གསུང་«རི་ཚོས་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་
 བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གསུང་བམ་ལོགས་སུ་བྱས་ཡོད་པས། འདིར་ནི་དཔལ་རྩོད་དུ་
 གཞུགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ཚཱ་སྒྲོལ་འགྲེལ་ཚུལ་གཙོ་བོར་སྒྲོན་པའི་བོད་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་ཁག་གཅེས་བརྟམས་ལུགས་ལོད་པ་མཚུལ་འཚུལ་།

སྤྱི་བའི་འགས་ཀྱི་གོ་དོན།

སྤྱི་བའི་འགས་ཀྱི་ལེགས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་དོན་ཀྱི་ལའམ་གོ་བྱ་ཞེས་པའི་ཐ་སྤྱི་བའི་ནང་ཚོས་མ་
 དང་སྒྲོན་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ཚགས་པའི་ཐ་སྤྱི་བའི་ཡིན། དེ་ཡང་གནའ་བོའི་རིག་བྱེད་བེད་ཞེས་པ་དང་།

བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱལ་འབྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་དུ་མི་ཐོན་པ་རྗེ་
ཚོང་ཁབ་ཆེན་པོས་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་དུ་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་སྟེང་།⁴

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེའི་ནང་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་
ཤེར་ཕྱིན་མདོའི་སྐབས་མང་པོར་རིགས་ཀྱི་བྱུང་དང་། རིགས་ཀྱི་བུ་མོའི་ཐ་སྙད་བྱུང་བ་ཀུན་ལ་རྒྱུང་ལྟར་
གྲགས་པ་བརྗོད་མི་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་པལ་ཆེན་གྱི་ཁོངས་«ས་བརྩུ་པའི་མདོར་»རྒྱལ་པོའི་བུ་
སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་སློབ་པོའི་ཚོགས་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་སེམས་ལས་
དང་པོ་བས་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«ས་
བརྩུ་པའི་མདོ་»དང་། «བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་»སོགས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་
གསུངས་རྒྱལ་དབལ་ལྟ་བུ་བ་གྲགས་པའི་དབུ་མ་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པ་ལས་ཤེས།
ལྷག་པར་«སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་»དང་། དཀོན་བརྟེན་གསུམ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་«འོད་སྤངས་ཀྱི་
ལེུ་»སོགས་སུ་ཉ་བླ་ག་ཉ་ཀུ་ལ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསལ་བར་ཐོན་ཅིང་།
«དམ་ཚེས་བརྗོད་དཀར་པོ་»དང་། «དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོ།» «ཚོས་བསྟགས་པའི་
མདོ་»སོགས་སུ་ཉ་བླ་ག་ཉ་གཞུ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་། «དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོར་»ནི་རིགས་འདི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་
ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་གཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་དེའི་ཚེ་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ་བར་གསུངས་
ཤིང་། ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཁོངས་ན་
ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་དེ།⁵ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རིགས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས།

«ཚོས་བརྩུ་པའི་མདོར་»ནི། “དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཤིང་། །རྒྱ་སྐྱུང་ལས་ནི་རྒྱ་ཤེས་
ལྟར།”⁶ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སློབ་ལྟར་བྱུང་སེམས་དཔའི་རིགས་ནི་ཕྱིའི་ལུས་དག་གི་མཚན་མ་སྟེ་

རྟལ་ལ་ལས་དཔོན་གྱི་ལྷན་པར་གསུངས། «འཕེལ་མེད་འགྲིལ་མེད་ཀྱི་མདོར་»¹⁰ བོད་དོན་དམ་པ་དང་།
 སེམས་ཀྱི་ཁམས་དང་། བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཅས་རྣམ་གྲངས་སྐྱེ་གསུངས། དེ་
 དང་རྒྱལ་མཚུངས་པར་«འཕགས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོར་»སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་པའི་
 བ་སྟེང་གསུངས་པ་ཞིག་ཐོན་ལ། དེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་
 གསུངས། «མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་»དང་། དེ་བཞིན་དུ་«མདོ་སྡེ་རྒྱུན་»དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 «བྱང་ས་»སོགས་སྐུ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་རིགས་ལྟ་སྟེ། ཐོག་པ་གསུམ་སོ་སོར་རིགས་པེས་
 པ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟེང་གང་དུ་འང་རིགས་མ་པེས་པའི་རིགས་དང་། རིགས་མེད་པ་སྟེ་གཏན་དུ་
 རིགས་ཆད་པའི་གང་ཟག་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་«རྒྱུད་སླ་མ་»རང་ལུགས་ལ་སེམས་ཅན་
 ཀྱན་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པས་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་མི་བཞེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་རུང་ཡིན་པས་མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་བཞེད།

དེ་ལྟར་སྦྱིར་རིགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དོད་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ནས་རྟ་ཏུ་
 སྟེ་ཁམས་སམས་ས་བོན་ལ་གོ་བ་དང་། ཡང་ཀྱུ་ལ་སྟེ་གཏན་དམ་རུས་ལ་གོ་བ་དང་། གོ་ཏུ་སྟེ་ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་
 འདིར་ནི་གཙོ་བོ་སྦྱི་མའི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་གོ་ཏུ་ཞེས་པ་སྐྱེ་བཀྲལ་
 བ་གོ་ཞེས་པ་གྲུ་ཆ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཏུ་ཞེས་པ་ཏར་ཆ་སྟེ། རྩོལ་བའམ་བྱུང་བ་ལ་གོ་
 བས་གོ་ཏུ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་འདི་ལས་ཡོན་ཏན་རྩོལ་ཞིང་བྱུང་བས་ན་རིགས་ཞེས་བྱ་བར་ཀྱན་
 མཁུག་འཇམ་དབྱེངས་བཞད་པའི་(1964-1979)«གྲུ་བ་མཐའ་ཚེན་མོར་»གསལ་བར་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལགས། དེ་ལྟར་«མདོ་སྡེ་རྒྱུན་»ལས། “ཡོན་ཏན་ནི། རྩོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ།”¹¹
 ཞེས་དང་། «མདོ་སྡེ་རྒྱུན་གྱི་བཤད་པ་»སུ། “རིགས་ནི་ཡོན་ཏན་རྩོལ་ཞིང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།”¹²
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། གྲི་མ་སྒྲོ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ།

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་རང་ཚས་སུ་གནས་པར་རྒྱུ་བ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གསལ་ཚེ་བ་ཞིག་ནི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་གྲི་མ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་
 དང་ཐུང་ན་བྲལ་རུང་ལྷོད་པ་དང་། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་
 པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གྲི་མ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་སྒྲོ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་གནད་
 ཀྱིས་ཡིན་པར་གསལ་བས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་
 ཚེན་པོ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཐོན་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་
 པའི་མདོ་དེང་ལུ་ལིའི་རྣམ་དུ་བཞུགས་པ་«ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་སྡེ་»སྟེ་ཨ་ལུ་ཏ་ར་ནི་ཀ་ལ་ཞེས་པའི་ནང་
 འདི་ལྟར། “དགོ་སྒོང་དག་སེམས་འདི་ནི་འོད་གསལ་ལ། སྒྲོ་བྱུང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་
 པའོ། །དེ་ཐོས་པ་མེད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཡང་དག་པར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས། དེའི་ཕྱིར་
 སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་ང་སྒྲུབ།”⁹ ཞེས་གིན་
 ཏུ་གསལ་བར་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་«ཤེར་སྐྱིན་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་»ནང་། “སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་
 མཚིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ།”⁹ ཞེས་བྱུང་བ་ཕྱི་མ་འདི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
 བྱིངས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ལགས། «ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷེང་གི་མདོར་»ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གྲི་མ་རྣམས་སྒྲོ་
 བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་མདོའི་ཚིག་ཟེན་རང་ལས་གསལ་བར་ཐོན།

དེ་ལྟར་«འཕགས་པ་དཔལ་ལྷེང་གི་མདོ་»དང་། «འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཀྱི་མདོ་»དང་།
 «དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་»སོགས་གཙོ་བོ་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་«ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲུ་
 མར།» “སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པོ་བོ་མེད་གཟིགས་པས།”¹⁰ ཅེས་
 གསུངས་ལ། དེའི་ཐད་ཀྱི་«རྒྱུད་སྒྲུབ་རྣམ་བཤད་»དུ། “སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་གདོད་མ་ནས་ཟད་ཅིང་འགགས་པར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་

ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་འདི་གཉིས་ནི།”¹⁴ ཞེས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པ་དང་།
 སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་སློབ་པ་བ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་པ་མ་ཟད་དཔེ་དང་དོན་སྣ་ཚོགས་པའི་སློབ་
 བས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། «ཚོས་དབྱིངས་བསྟོན་པར་»ཡང་དོ་རྒྱུད་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན་
 མེད་བསྐྱོག་པས་དྲི་མ་འཚོག་པར་གྱུར་གྱི་གོས་མི་འཚོག་པ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཆགས་
 མོགས་དྲི་མ་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེགས་པ་ན་ཆགས་མོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པར་གྱུར་གྱི་འོད་
 གསལ་བའི་སེམས་གནས་པར་གསུངས་ལ།¹⁵ དེ་བཞིན་དུ་སའི་ནང་ན་གནས་པའི་རྩ་ལྗོད་དྲི་མ་མེད་
 པར་གནས་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་པར་
 གསུངས་¹⁶པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དྲི་མ་སློབ་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་སློབ་པར་བ་ཡིན་པའི་གོ་དོན་ལ་འབགས་
 ཡུལ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་བ་རྣམས་བཞེད་པ་མི་འདུ་བར་བྱུང་བར་སྣང་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་རྣམས་
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དུ་སྟེ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཉུང་པར་གྱི་ཚོས་
 ཡིན་པས་སློབ་པར་དང་། ཚུ་བའི་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་སྟེ་ཡུང་མ་བསྟན་ལྟ་བུར་བཞེད་
 པར་སྣང་ལ། ཤར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱ་རི་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་དཔུ་མ་པ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་ཞེས་པ་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་འཛོག་པ་དང་། དྲི་མ་སློབ་པར་བཞེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཚུ་བ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མི་གནས་པར་མ་ཟད་ཆགས་མོགས་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་འཛོག་པ་«འབགས་པ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་»དང་། «ཚོས་
 དབྱིངས་བསྟོན་པ་»དང་། འབགས་པ་གྲོལ་སྟེའི་«ཉི་མི་སྤྱང་བ་»དང་། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་
 པོའི་«བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་»སོགས་ལས་གསལ་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་མྱོང་བ་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། བརྒྱུད་མཆེད་དུ་ག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་

སོགས་ཀྱི་ཚམས་གསུམ་ལྟན་ཏེ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་མཚན་བྱུང་བ་ལྟར་བཞེད་པར་སྤང་བས། དེ་ལྟར་
 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་ལེགས་བཤད་གསེར་བྱེད་དུ། “དེ་ལ་སྒྲིབ་སེམས་ཚན་གྱི་ཤེས་རྒྱན་ལ་ཡོན་ཏན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིང་། རྒྱུ་བ་སྦྱོང་དུ་རྒྱུ་བའི་རྒྱ་ཚམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པར་དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་
 པ་མཐུན་ཞིང་སྤང་དུ་རྒྱུ་བ་ཡར་བྱི་མགྲོ་བྱུང་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་བ་བའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་
 འདི་ལྟར།”¹⁵ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་མངོན་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་སྤང་ངོ་།།

བྱུང་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལུ་ན་འདི་ལྟར་སྤྲུམ་སྟེ། ཐོག་མར་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་གྲོ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་ལམ་སྐོམ་སྟོབས་
 ཀྱིས་སེམས་རྒྱན་གྱི་དྲི་མ་གཉེན་པོས་བསལ་དུ་རྒྱུ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་
 མངོན་ལ། དེའི་གོ་དོན་རིམ་གྱིས་ཁ་གསལ་ཞིང་རྒྱ་ཚེ་བར་བཏང་སྟེ་སེམས་ཚན་གྱི་རྒྱན་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་འཛོག་དགོས་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སེམས་རྒྱན་གྱི་དྲི་མ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རི་ལྟར་སྦྱོང་རྒྱུ་ལ་སོགས་གནད་དོན་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་རྟོག་དཔྱད་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་སེམས་ཀྱི་འགྲུ་བ་སྒྲིབ་དང་། ལྷག་པར་སྤང་གཉེན་གྱི་འགྲོ་རྒྱུ་ལ།
 རྒྱུ་བའི་རྒྱ་ས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་རྒྱུ་ལ་སོགས་ལ་བཤད་པ་ཞིབ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱི་
 བསྟན་བཙུགས་«མངོན་རྟོགས་རྒྱན་»དང་། «རྒྱན་སྐྱེ་མ་»ཙུ་འགྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
 ས་སྟེ་ལྟ་བུ་ལས་ཐོན་པར་མངོན། ལྷག་པར་རིགས་པར་སྤྱོད་པའི་དབང་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་
 གསལ་གྱིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སེམས་དྲི་མ་དང་བྲལ་དུང་ཚམ་དུ་མ་ཟད། སེམས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྲམས་སྤིང་རྗེ་སོགས་རྟེན་བརྟན་པ་དང་། གོམས་ཟེན་འབད་རྩལ་སྐྱུར་མ་ལ་མ་བསྟོས་
 པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཏེ།¹⁶
 སྤང་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་བདེ་གཤེགས་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ནང་
 པའི་སྤྱོད་ལ་སེམས་ཀྱི་འགྲུ་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་། ཁྱད་པར་སྦྱོན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་འཕེལ་འགྲིབ་འགྲོ་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་ནང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་བ་གཉིད་ཟབ་ཆགས་ཐུབ་པ་

བྱུང་བས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། ཕྱོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་དཔོན་ཚེན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱུན་རྒྱུན་དུ་བཏོན་པ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ངོ་།།

རིགས་དང་བདེ་གཤེགས་སྲིང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ལག་ལས་གསུངས་ཚུལ།

གོང་དུ་སྟོན་པ་བཞིན་སྒྲིབ་རིགས་ཙམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་དུ་འད-
ཐོན་ལ། ལྷག་པར་«ཕྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོར་»ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཙན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་
པར་གསལ་བར་བྱུང་མོད། རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱལ་འབྱུང་གྱི་རིགས་གཉིས་
སུ་ཕྱེ་ནས་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་ཐོན་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཐོག་མར་«མདོ་
སྡེ་རྒྱན་»དང་། ཐོགས་མེད་གྱི་«བྱང་ས་གཉིས་»ཡིན་པར་མངོན།³⁰ དེ་གཉིས་ཀར་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་
ལོགས་སུ་བཞུགས་ལ། ལྷག་པར་«མདོ་སྡེ་རྒྱན་»དུ། “རྟོགས་དང་རིགས་རབ་དབྱེ་བ་དང་།”³¹ ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱབ་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མཚོག་ཏུ་རྒྱབ་པ། རིགས་ཀྱི་
ངོ་བོ། རིགས་སད་པའི་རྟོགས། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཉེས་
དམིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་ཐན་ཡོན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་
དང་། རྒྱལ་འབྱུང་གྱི་རིགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་སོགས་དོན་ཚན་དཔྱད་མཐོང་སྐྱོན་རྒྱས་པར་གཏན་
ལ་པབ། གཞུང་འདི་གཉིས་ནི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གོ་དོན་གཅོད་པོར་མཛད་པར་སྤྲང་།

དཔུ་མ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཞུབ་ཆེ་བ་ནི་རྗེ་བཙུན་
བུམས་མགོན་གྱི་«མདོན་རྟོགས་རྒྱན་»དུ། “རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཚོས་དུག་དང་། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྲང་བ་
དང་།”³² ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱབ་པའི་རྟོན་དུ་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དེ་ཚོས་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་གསུངས་པ་དེའི་ཐད་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་ལ་འཕགས་པ་གོ་ལ་སྡེ་དང་། བཙུན་པ་རྣམ་གོ་ལ་སྡེ་དང་། སྟོན་པ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་
མཛད་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བ་ལས། འཕགས་པ་སྐྱེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ནི་རིགས་ཀྱི་བཤད་པ་
དམིགས་བསལ་ཐོན་པར་མི་སྤྲང་ལ། «ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་»མགོན་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་མཛད་པར་

བཞེད་པ་ལྟར་ན་གཞུང་དེའི་ནང་སླིང་རིགས་དང་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོའི་ཐ་སྐྱོད་དངོས་སུ་མ་བྱུང་
 བཤང་། ཁམས་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ལ་ཁྲབ་པའི་བཤད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཐོན་པ་གོང་དུ་ལུས་ཟེན་པ་ལྟར་ལགས། གང་ལྟར་ཡང་«ཚོས་དབྱིངས་
 བསྟོད་པ་»འདྲི་ཉིད་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སློང་ཁོངས་འབགས་ཡུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གལ་
 ཚེ་ཞིག་ཚགས་ཡོད་པར་བརྟེན། འདིར་ང་ཚོས་འདྲིའི་འགྲེལ་པ་བུག་མཚོག་ལུང་གིས་མཛད་པ་རྒྱས་
 བསྟན་འཚམས་ཤིང་། གཞུང་དོན་རྒྱམས་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་«ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་
 པར་དེས་པ་»ཞེས་པ་དེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། «འབགས་པ་འདེའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདོར་»ནི་བདེ་
 གཤེགས་སླིང་པོའི་ཐ་སྐྱོད་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ནའང་མདོ་དེའི་ནང་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དག་བས་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སུ་འདུས་པས་སླིང་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་། མི་རྟག་
 པས་ཚགས་པ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་རྟོགས་ན་
 ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་བཅོལ་བའི་འདུ་ཤེས་བཅས་འཚིགས་འདུ་ཤེས་བཞིའི་སྒོ་
 བས་འདེའ་ཀའི་ཡེ་ཤེས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས།³³ བོད་དུ་འདེའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་འདྲི་བདེ་
 གཤེགས་སླིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སློང་དུ་འགྲེལ་བའི་སྐོལ་དར་ཞིང་། མདོ་འདྲིའི་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པ་ཞིག་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དུ་བཞུགས།³⁴

འབགས་ཡུལ་གྱི་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ནང་ནས་རིགས་དང་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོ་
 བཅོལ་དུ་བཏོན་ནས་འཚད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་ལུན་«ཐོག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་བྱུ་མ་»ཡིན་པར་
 ཐོ་ཚོམ་མེད་ལ། དེར་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་གནད་རྣམས་དོ་རྗེའི་
 གནད་བདུན་ཉེ། སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དག་འདུན་སྟེ་མཚོག་གསུམ་དང་། ཁམས་བདེ་
 གཤེགས་སླིང་པོ། བྱང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྤོན་ལས་བཅས་སུ་བསྟན་ཉེ་གཏན་ལ་ལཔ་ཅིང་།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁམས་སློང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་སྦྱར་ནས་ནང་ལན་རྒྱུན་འགྲེལ་བར་
 གསུངས། ལྷག་པར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོའི་མདོ་དང་། འཕེལ་

འགྲིལ་མེད་པའི་མདོ། དཔལ་ལྷན་གྲོགས་པོའི་མདོ་མོགས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དྲི་མ་གྲོ་ལུང་བར་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མཐའ་ལུག་འཛོམས་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱུ་འཕྲུལ་སྐོར་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྲོགས་པའི་སྤྱིར་བོ་
 ཅན་ཏུ་བསྐྱབས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོ་དེ་ཡང་རྟེན་དང་། རོ་བོ། རྒྱ། འབྲས་བུ། ལས།
 ལྡན་པ། འཇུག་པ། གནས་སྐྱབས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། ཏུག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་
 པ་བཅས་རྣམས་པ་བརྒྱུའི་སློབ་སྐྱོན་གཏན་ལ་པ་བ་པ་མ་ཟད། འཕྲུལ་དེ་སྤྱི་བ་བྱུང་དང་། སྤྱི་བ་བྱུང་སོ་སོ་
 དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུའི་སློབ་སྐྱོན་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་
 བོ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྐྱོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་སློབ་སྐྱོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུའི་སློབ་སྐྱོན་ལྷན་ལྷན་གྱི་སློབ་སྐྱོན་གྱི་སློབ་སྐྱོན་
 པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཁྱད་ཚོས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་འདིར་གྲགས་པ་མང་ཏུ་བཞུགས་པའི་རོང་སྟོན་
 ཀྱི་རྒྱ་ཀུ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྩེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཉིས་ལས་མཆེན་རེས་
 ལགས་པས་འདིར་རྒྱུར་བསྐྱོན་གྱི་འལ་བ་མི་བྱ།

«གཤམ་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས་»འདི་ལ་རྒྱ་འབྲེལ་དེར་མཇུག་ཏུ་ཡོད་པའི་
 བསྟན་འགྲུལ་ནང་བཞུགས་པའི་«རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་རྣམ་པ་ཤད་»ཅེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོར་གྲགས་འབྲེལ་
 ཏུ་གསལ་བ་འདི་ཚམས་ཡིན་ལ། སྤྱི་ལྟར་སྐྱོན་སྐྱེ་གསལ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འབྲེལ་བ་མཚན་པ་
 གཞན་བྱང་ཡོད་མིན་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འཕགས་ཡུལ་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་
 ཏུས་རབས་སྤྱི་གར་ཏུ་བྱུང་མིན་དང་། འདི་ནས་སྟོན་པའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིར་བོའི་ལྷ་བྱུང་འདི་རྒྱ་
 གར་ཏུ་དང་རྒྱས་ཆེ་རྒྱུང་རི་ལྟར་བྱུང་མིན། གཞན་ཡང་«རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས་»འདི་བཞིན་ཀུན་
 མཆེན་རེད་མདའ་བ་ཚེན་པོ་དང་། ལྷག་པར་དེར་ཏུས་ཀྱི་ཉི་ཉོང་དང་ལྷ་བསྐྱོགས་པའི་མཁས་པ་འགས་
 བཤད་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་སྤྱིར་བོའི་གཞུང་ཏུ་བོས་འཛིན་དགོས་སམ། ཡང་ན་ཀུན་མཆེན་དོལ་བུ་བ་
 དང་ལྷ་གྲུ་མཚོག་ལྟར་དང་དེའི་རྗེས་སུ་དྲངས་ཏེ་སྤྱིས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུ་ལག་ལྷན་པ་འགས་གསུངས་པ་

ཚོས་སུ་བརྩེ་སློབ་སྦྱོར་དང་ཡོད་མིན་དང་གལ་ཏེ་ཡོད་ཚེ་ཐོག་མར་དུས་ནམ་དང་མིན་སོགས་བཟླ་ག་
དགོས་པར་མཐོང་།

ལྷག་པར་རྒྱུད་སྲ་མ་ཙུ་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་བོད་རྣམས་དུ་མ་བསྐྱུར་གོང་རྒྱ་ནག་གི་རྣམས་དུ་
བསྐྱུར་ཟིན་ལ། རྒྱ་ནག་གི་འགྲུ་དེ་ལྷར་ན་ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་མཛད་པ་པོ་སྣ་ར་མ་ཏེ་ཡིན་པར་
བཤད།¹⁷ འགོས་ལོའི་«དེ་བ་ཕྱོད་»དུ་འདྲ་བུ་མས་ཚོས་ལས་«རྒྱུད་སྲ་མ་»དང་། «ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་
ནམ་འབྲེད་»གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་བརྒྱུ་གཞན་ལ་རྒྱས་མེད་པ་དང་། མའི་ཉི་པས་མཚོད་རྟེན་ཞིག་གི་སེར་
ལ་ནས་འོད་ལྷུང་བ་གཟིགས་རྗེས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྦྱིན་གྱི་ཐོངས་སུ་
ཕྱོན་ཏེ་གཞུང་དེ་གཉིས་ལེགས་པར་གནང་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྒྱ་ནག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་ཉི་པ་ལ་དག་
སྐྱར་དུ་གནང་བའི་ཚོས་རྣོད་དུ་བརྩེ་སློབ་ལྷུང་པར་མངོན།¹⁸ གོང་གསལ་ལ་རྒྱ་མཚོན་ཁག་རྣམས་ལ་
ཞིབ་ཐོར་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་སྲ་ཙུ་འགྲེལ་ཐལ་ཚེར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕྱིས་ལྷུང་པར་ཁས་
ལེན་དགོས་པར་མཐོང་ལ། དེ་ལྷར་དུ་འདོད་ན་སྣ་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་གལ་ཆེ་ཁག་གི་ལྷུང་རིམ་དང་
ཡར་མཐུན་པར་སྐྱར་རོ།¹⁹ རྒྱུད་སྲ་མ་དང་དེའི་བཤད་བུའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་
པོའི་ལྷ་གྲུབ་རྒྱ་ནག་དང་། དེ་བརྒྱུད་ཉི་ཉོད་དུ་བྱུང་ཆེར་དར་བར་སྐྱར་ལ། དེ་ཡར་ཀུན་མཁུན་དོལ་
བྱ་བའི་བཞེད་པ་ལྷར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉི་མ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བའི་སངས་རྒྱས་རང་ཚས་སུ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡར་རང་རོ་རང་གིས་མ་ཤེས་པས་འཁོར་བ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རོ་
ཤེས་པས་ལྷུང་འདས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབུ་སེམས་གང་དུ་འདྲ་མ་འདུས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལོགས་སུ་དོས་
འཛིན་པར་ལྷུང་པར་ཡར་མངོན།

བསྟན་པ་ཅོས་རྒྱུད་སྲ་མ་རྣམས་བཤད་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བོད་རྣམས་དུ་རྩོ་པོ་རྗེ་དང་ནག་
ཚོ་ལོ་ལྷ་བས་བསྐྱུར་ལ། དེ་རྗེས་རྩོག་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོན་ཤེས་རབ་དང་། བཙུན་ཉི་མ་གྲགས། ཡར་
གྲུང་ལོ་ལྷོ་བརྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུར་བ་དང་། རོ་ནང་ལོ་ལྷོ་བས་ཀྱང་ཙུ་བ་གཞུང་རྒྱུད་གི་འགྲུར་མཛད་པ་
སོགས་དེ་བ་ཕྱོད་དུ་གསལ་ཡོད།²⁰ དེར་བསྟན་འགྲུར་དུ་མཛུལ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་རྩོག་ལོ་ཆེན་པོ་དང་།

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱང་གསལ།» འཇམ་མགོན་ཤོད་རློལ་གྱི་འི་གླུ་ འདྲུ་མི་ལམ་
 ལམ་རྒྱལ་གྱི་མཚན་འགྲེལ། བཀའ་དཀར་གྱོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། ལྷ་དམར་དགེ་
 འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་ལྷོ་གཤི་ཟེན་ཡིས་བཅས་ལྷན། བོད་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ལས་
 འདི་རང་ཚོས་ཀྱང་མཉམ་མོང་སྟོན་གྱི་འི་གླུ་དེ་ཉིད་ཁ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་བརྗེས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཚོམས་
 པས་སློབ་གསུངས་ལྷོ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ཚོས་སྒྲོང་བོད་ཏུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་ལྷུང་ཚུལ།

དེ་ལྟར་ཤོད་ཏུ་སྒྲོས་པ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཅུལ་ཏུ་བཏོན་ནས་འཚང་བའི་བསྟན་
 བཅོས་རྒྱུད་སྐྲུ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་འཚང་ཉན་ཐོག་མ་བོད་ཏུ་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་དར་ཞིང་།
 དེ་ཡང་བཅོན་ཁ་བོ་ཆེ་དང་ལོ་ལྷ་བ་སློ་ལུན་གེས་རབ་གཉིས་ཀས་བརྟེན་ སརྟུན་ལས་གསལ་བ་
 དང་། བཅོན་ཁ་བོ་ཆེ་བོད་ཏུ་སྟོན་ཏུ་སྒྲིབ་ཐེབས་དེ་རྒྱུད་སྐྲུ་མའི་བཤད་བ་སྒྲེལ་བ་ལས་བཅོན་ལུགས་
 གྱི་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ལྷན་བ་དང་། དེའི་ལུགས་གྱི་འི་གླུ་མཛད་པ་བོའི་མཚན་མི་གསལ་ཡང་། བཤད་
 པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་མན་ངག་ཁོ་ན་དང་སྐྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་འགོས་ལོས་གཟིགས་པ་དེ་བ་སྟོན་ཏུ་
 གསུངས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་འདིའི་བཤད་རྒྱུ་བོད་ཏུ་འགོས་ལོའི་དུས་སུ་མི་གནས་པར་གསུངས།¹⁶
 རྒྱུད་སྐྲུ་མའི་བཤད་རྒྱུ་དེར་བཞུགས་པ་ལྷན་ཆེ་བ་ནི་ཐོག་མར་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱུད་པར་
 ལྷན་ལ། རྟོག་ལོའི་བརྗེས་དོན་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལྟོ་ལྷན་བ་དང་། ལྷ་བ་ཚོས་གྱི་སྲིད་གའི་
 སློབ་མ་གཙང་ནག་པ་སོགས་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དུ་མའི་ལུགས་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་བ་
 སྒྲོང་ཉིད་ལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐྱོ་རྟོག་གི་ལུལ་ལས་འདས་པས་སྐྱོ་དང་རྟོག་པའི་དོས་ལུལ་དང་
 ཞེན་ལུལ་གང་ཡང་མེན་བར་བཞེད་ལ།¹⁷ རིགས་པའི་དབང་ལྷན་སྐྱུ་བ་ནི་དོན་དམ་བདེན་བ་སྟེ་ཚོས་
 རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་མེད་དགག་གི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྐྱོ་རྟོག་གིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་མ་མཛལ་ནའང་
 སྐྱོ་རྟོག་གི་འདྲུག་ལུལ་ཏུ་འཕྲད་པར་རིགས་པས་བརྒྱབས་པར་མཛད། བཅོན་ལུགས་པ་རྣམས་སེམས་
 གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུད་པོར་བཞེད་

ཅེས་འགོས་ལོའི་དེ་བ་སྒོམ་དུ་གསུངས་པར་བརྟུག་ན་བཙན་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྲུང་མ་རྣམས་འཕྱོར་སྒྲིབ་པ་
སེམས་ཚམ་གྱི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བའམ། ཡང་ན་གསང་སྒྲུགས་སྲུང་མེད་ཀྱི་གཏུག་སེམས་སུ་བཀྲལ་བ་
གང་ཡིན་དུའོད་དགོས་པར་སྒྲིབ་པ།

ལྷག་པར་དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་ཇོ་ནང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དོལ་སུ་པ་ཤེས་རབ་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྒྱུད་སྲུང་མའི་འགྲེལ་པ་«ལེགས་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་»ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་སྒྲིབ་དུ་མ་ཆེན་པོའི་རང་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཙུན་པོ་«རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་
མཚོ་»ལྟ་བུ་ལྟར་དུ་འཕགས་པ་བཙུན་བརྩམས་ཤིང་། «རྒྱུད་སྲུང་མའི་བསྟན་བཙུན་པོ་»ཀྱི་བཤད་བྱ་རྩ་
བའི་མདོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དྲང་དོན་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བར་པ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཤེར་བྱིན་གྱི་
མདོ་སྡེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་སྒྲིབ་གི་རྒྱལ་པོ་སྒོམ་པས་འཁོར་པོ་བར་པ་
ཡང་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ལོ་དོན་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྲུ་
མའི་བཞེད་པ་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྒོམ་གཏོད་པ་བྱུང་། དེའི་ལུགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ། དོན་དམ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཞུས་པ་
གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཡང་རྟུག་བརྟན་ཐེར་རྩལ་འགྱུར་བ་གཏན་ནས་མེད་པ། ཡེ་
ནས་དྲི་མས་མ་གོས་པ། གདོད་མ་ནས་སངས་རྒྱས་ཤིང་སྐྱུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་དུ་བཙུན་སུ་མེད་པར་
རང་ཆས་སུ་གནས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་
ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྟེལ། གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་སྒྲིབ་པོ་ནི་གསང་སྒྲུགས་སྲུང་མེད་ཀྱི་གཏུང་ནས་
གསུངས་པའི་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆ་མེད་
ཅིང་ཀུན་ལ་ཁུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་སུ་བཞེད། ཀུན་
མཁུན་དོལ་སུ་པའི་བསྟན་བཙུན་ཆེན་པོ་«རི་ཚོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་»དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གཏུག་ལག་
གཅེས་བརྟུས་ཀྱི་བོད་སྐད་ཁོངས་སྟོགས་བམ་ལོགས་སུ་དཔལ་སྐྱབ་ལུ་ཅིས་ལགས་ན་དོལ་སུ་པའི་
གཞན་སྒྲིབ་དུ་མ་ཆེན་པོའི་སྐོར་དང་སྒྲིབ་རྒྱས་པ་བོད་དེའི་སྒོམ་སྐོར་དུ་ལྷ་འཕུལ། དེ་ལྟ་བུར་ཀུན་

མ་ཁྲེན་སྤྱོད་ཀྱིས་«བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་མཛེས་རྒྱུན་»དུ་དོལ་བྱ་པའི་བཞེད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་
 དགག་པ་མཛད་དེ། དོལ་བྱ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་སྤེལ་བཅུ་པོ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་ན་འདུག་ཅེས་དོན་རྒྱ་རིམ་བཞིན་པ་མིན་པར་བརྒྱབས་ལ། དོལ་བྱ་པའི་བཞེད་
 པ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་པོ་ཉིད་རྒྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་
 གཤེགས་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་བཞེད་པ་སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་འདིར་གྲུབ་པ་ལ་དུ་བཞུགས་པས་
 དེ་ནས་མ་ཁྲེན་འཛེལ། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ཚོས་སྐོར་ལ་བགད་པ་རྒྱས་
 པར་མཛད་པར་མི་སྣང་ཡང་། དེའི་མཁས་འཇུག་ཏུ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སོགས། །བདག་
 འཛིན་ཅན་རྣམས་དང་ཕྱིར་ཡིན།”³⁵ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་དགོངས་གསལ་དུ་འདུ་
 འདེའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སེམས་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མི་བཅའ་བའི་
 འདུ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱའོ།³⁶ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་སྟེགས་གངས་ཅན་སོགས་རྗེས་སུ་གསུང་བའི་ཕྱིར་
 གསུངས་པའི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་དབགས་ན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་
 ཚོས་སྐོར་རྣམས་དྲང་དོན་དུ་བཞེད་པར་མངོན།

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་(1392-1459)ཡི་བསྟན་འཛིན་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་། བདེ་བར་
 གཤེགས་པའི་ཁམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་དོན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱུ་འམ་ས་བོན་ལ་གོ་དགོས་
 པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ན་མི་འཛོག་པ་དང་། དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་
 སྤྱིང་པོ་ནི་གཙོ་བོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཚོས་ཉིད་
 སྤོང་བ་ཉིད་དང་། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས་མ་ཁྲེན་འཇུག་རུང་གི་སེམས་གསལ་འགྲུ་
 བཅས་ལ་འཛོག་ལ། དེ་གཉིས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་
 པོ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛོང་རྒྱ་བར་མི་སྤྱིད་པ་དང་། དོལ་བྱ་པས་
 བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་ཚོས་རྒྱ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་
 བརྟན་ཐར་ལུག་གི་དྲི་བུལ་གྱི་ཚོས་སྐྱུ་མཚན་དཔེ་དང་ལྟན་པ་ཡོད་པའདུང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་
 ཀྱིས་བཀག་སྟེ་ཀུན་མཁྲེན་དོལ་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་དང་མི་འདྲ་བའི་བཞེད་སྤོལ་

སྒྲིབ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་བུམས་ཚོས་ལས་«དབུས་མཐའ་»དང་། «མདོ་སྡེ་རྒྱན།» «ཚོས་ཉིང་རྣམ་
 འབྲེད་»གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་སེམས་ཙམ་གྱི་
 ཕྱོགས་བཤད་ལ། «མའོན་རྟོགས་རྒྱན་»དང་། «རྒྱད་བླ་མ་»གཉིས་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་པ་དང་ཕྱི་དོན་
 མ་བཀག་པ་དབུ་མ་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་རྒྱད་བླ་མོགས་འགྲེལ་དུ་བྲགས་པར་རྒྱད་
 བླ་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་ཡེ་མ་བཤད་པར་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བཤད་པར་བརྒྱབས་ཤིང་།^{༤༠}
 ལྷག་པར་བསྟན་བཅོས་«དང་དེས་ལེགས་བཤད་སྒྲིབ་པོ་»ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་དུ་མདོ་ཡང་ཀར་
 གཤེགས་པའི་ལུང་དྲངས་ཏེ་རྟག་བརྟན་སྒྲིབ་པོ་སྟོན་པ་སྐྱེ་རི་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ནི་མུ་སྡེགས་པ་རྣམས་
 སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱད་ལ་རྟག་པ་ཀུན་ལྷུང་གྱི་བདག་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་ལྷུང་པར་མེད་ཚུལ་གསུངས་པ་
 དྲངས་ཏེ་རྟག་བརྟན་སྒྲིབ་པོ་སྟོན་པ་དྲང་དོན་དུ་བརྒྱབས།^{༤༡} ཚུལ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མཁས་གྲུབ་དགོ་
 ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་ཀྱང་«སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་»རྒྱས་པར་རིགས་པས་གཏན་ལ་པལ།^{༤༢}

དགོ་ལུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་ཚོས་སྐྱོར་སྒྱི་དང་ལྷག་པར་རྒྱད་བླ་མའི་
 དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལྲུབ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་(༡༩༧༤-༡༯༩༩)ལ་བརྟེན་པར་སྣང་ལ། རྒྱལ་ཚབ་
 རྗེས་རྒྱད་བླ་མའི་བཤད་པ་མེད་མདའ་བ་ཆེན་པོ་ལས་གསན་ཞིང་། སྤྱིས་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་
 གསན་པ་«རྒྱད་བླ་མའི་དང་ལྷི་ཀ་»གི་མཁུག་བྱང་དུ་གསལ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་«རྒྱད་བླ་མའི་དང་ལྷི་ཀ་»དུ་
 བྲགས་པ་རྒྱད་བླ་མ་ཙུ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་ཤིང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མཛད་དེ་དེའི་ནང་རྒྱད་
 བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱད་བླ་མོགས་འགྲེལ་ཉིང་ཙུ་བར་བརྒྱད་སྟེ། ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་
 བས་བཤད་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་དབུ་མ་ཐལ་གྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་
 ཉིང་དུ་གནས་པ་ལྷ་སྒྲི་དུ་མར་རིགས་པས་རྒྱས་པར་བརྒྱབས། གཞུང་དེར་“ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་
 པ་ལས་མ་གྲོལ་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བྱ་ཡི། དག་པ་གཉིས་ལུན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་དང་
 དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཙུ་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོངས་མིང་གིས་
 བསྟན་པ་རྒྱད་ཟང་ཙམ་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས་ཤིང་།^{༤༣} ལྷག་པར་དག་པ་གཉིས་ལུན་གྱི་ཚོས་སྐྱེ་

སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བཞེད་པ་ལ་དམིགས་གྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དེ་དང་།
 རྒྱུད་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲེན་ས་མཐར་ཐུག་གི་ཚོས་རྒྱུའང་འདྲིའི་བཤད་པའི་བདེ་གཤེགས་
 སྙིང་པོར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བརྒྱབ་ས།^༤ ལྷག་པར་ལང་གཤེགས་གྱི་ལྷང་དྲུང་ས་ཉེ་རྟག་བརྟན་
 སྙིང་པོ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་འདོད་ན་སུ་སྟེགས་པའི་བདག་རྟག་
 པར་རྒྱ་བ་དང་མཚུངས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཅི་ཅམ་ཡོད་པ་རྣམས་དེའི་
 ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དུས་ལོར་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འཇུག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པས་རྒྱུད་སྲ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟག་དངོས་
 སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་བརྒྱབ་ས།^༥ དེ་ལྟ་ནའང་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ནི་ཤེར་
 བྱིན་གྱི་མདོ་དང་འདྲ་བར་དེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།” ཞེས་གསུངས་ཉེ་
 བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མདོ་དྲུང་དོན་དུ་སུ་སྟོན་གྱིས་གསུངས་པ་བཀག་ ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་བུ་
 རུང་གི་གཞི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
 དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཐད་དུ་“འཛོམ་ལོ་ཐ་མས་བསྟན་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་
 ཉིད། འཛོམ་ལོ་བར་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པ་དང་དོན་གཅིག་པར་རྟོགས་ནས་སྟེ་གྱི་མི་འགལ་བར་
 ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ།།”^༦ ཞེས་སྟོན་གྱི་རྒྱུའང་གསུངས་པ་སོགས་རྒྱུད་སྲ་མའི་དགོངས་པ་
 འཚད་པ་ན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་འགྲེལ་ཉིད་རྟེན་དུ་མཛད་ཅིང་། རྣམས་སྟོངས་གྱི་བཤད་
 བྱའི་མདོ་ཡང་གསལ་བར་བཀོད་དེ་ཞིབ་མོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མ་ཟད། དཀའ་གནད་མང་པོ་
 ཞིག་ལ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་མཐའ་དཔྱོད་པའང་མཛད་པ་སོགས་བོད་འགྲེལ་ནང་རྒྱུད་སྲ་མའི་དགོངས་
 དོན་སར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་བཀའ་ལ་པ་མཚོག་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དུ་སྟུང་བས་བསྟན་
 བཅོས་རྒྱུད་སྲ་མ་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ཆེས་རྒྱན་པའི་ལེགས་བཤད་མདུ་དུ་བྱུང་བའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ།^༧

དུས་ཤིས་ས་སྐྱེའི་མཁས་པ་ལྷན་མཚོགས་ལྟན་གྱིས་«ཤིང་རྩ་ཚེན་པོའི་སྐྱེལ་གཉིས་ལས་བྱུང་
 བའི་ལུགས་གཉིས་རྣམས་འབྱེད་»དང་། «དབུ་མའི་བྱུང་རྩུལ།» དེ་བཞིན་དུ་«བྱམས་ཚོས་ལྷའི་ངེས་དོན་
 རབ་རྟུ་གསལ་བ་»ཞེས་སོགས་སུ་བྱམས་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ངེས་དོན་དབུ་མ་ཚེན་པོའི་ལུགས་ལྷན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གཞུང་དུ་འབད་བ་དུ་མས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་
 པ་ཤེར་སྤོགས་ཀྱི་མདོས་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྡོང་ཉིད་ནི་མགོན་པོ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱིས་
 རིགས་ཚོགས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་དབུ་མ་འཇུག་པ་སོགས་སུ་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
 ཐབ་པའི་རང་སྡོང་མེད་དགག་རྟུ་གནས་མོད། དེའི་སྡོང་རྩུལ་ནི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་གྱི།
 མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོའི་མདོ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་།
 མགོན་པོ་སྤྱ་རྒྱལ་གྱིས་བསྟོད་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་བྱམས་ཚོས་སྡེ་ལྷ་དང་། ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚེད་
 ཀྱི་གཞུང་དུ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གཞན་སྡོང་དབུ་མ་ཚེན་པོ་ཞེས་པ་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་
 མེད་གྱི་ཡོ་ཤེས་རྟག་པ་དེར་འཛོག་དགོས་པ་སོགས་དང་། དེ་ཡང་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་སྡོང་ཉིད་ནི་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་དང་བྱམས་ཚོས་སོགས་ཀྱི་སྡོང་ཉིད་ནི་རྣལ་
 འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་སྡོང་བྱའི་སྡོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་སོགས་སྟོན་གྱི་འཇགས་པོད་ཀྱི་
 མཁས་པ་སུ་ལའང་མ་གྲགས་པའི་གསུམ་བཤད་མང་དུ་མཛད། ལྷག་མཚོགས་གི་བཞེད་པ་འདྲི་རྣམས་
 ར་བའི་ཁོག་ཀྱན་མཚེན་དོལ་བུ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་སྤྲང་ནའང་། དོལ་བུ་བའི་ཤེར་སྤོགས་ཀྱི་
 མདོའི་ཚིག་ཟིན་གྱི་སྡོང་ཉིད་སྤྱ་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཚོགས་དང་། ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་
 བཀྲལ་བ་ནི་ཚད་སྡོང་དུ་བཞེད་ལ། རེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྒྱུད་བྱ་རྩ་འབྲེལ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ནས་སྟོན་པའི་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་རང་ཆས་སུ་
 རྒྱབ་པ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གསང་སྟགས་བྲམ་མེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་གཏུག་མའི་
 རོད་གསལ་ལ་འཆད་པས། ལྷག་མཚོགས་ལྷུང་བྱམས་ཚོས་ཚང་མ་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཚེད་ཀྱི་སེམས་
 ཅམ་གྱི་གཞུང་རྣམས་ངེས་དོན་དབུ་མ་ཚེན་པོའི་གཞུང་དུ་བསྐྱབས་པར་མི་མཛད་པས་དོལ་བུ་བ་དང་
 ལྷག་མཚོགས་གཉིས་གཞན་སྡོང་འདོད་པར་འདྲ་ཡང་ནང་གསེས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རྩུལ་གསེས་

བར་གསུངས་པ་ལ་མེད་དོན་ལ་གནས་པར་བསམ་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་སྣོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་
 རྣམས་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་རང་རང་གི་སྐབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འཆད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྲག་དཀར་
 བ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་ཡའང་རྗེ་ཙོང་ཁ་ལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྒྱུད་སློ་
 དར་རྟེན་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟར་དཔལ་ལྷན་ཐལ་འགྲུལ་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བར་གསུངས།⁽⁴⁾

གང་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སློ་མའི་དགོངས་པ་ཀུན་མཁུན་དོལ་བུ་པའི་བཞེད་སྟོལ་ལྟར་གསར་
 རྒྱགས་སློ་མེད་དང་སྐྱུར་ནས་བཀྲལ་ཆེ་ཡལ་ཅན་ལྟར་པར་ཅན་གཏུག་མའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་སྣང་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལས་ཀྱང་དུ་འཕགས་པ་འཆད་རྣམས་མོད། འོན་ཀྱང་
 ཐོགས་འགྲེལ་དུ་བྲགས་པའི་«རྒྱུད་སློའི་རྣམ་བཤད་»ནང་དུ་ནི་གསར་རྒྱགས་ཀྱི་གཞུང་དང་སྐྱུར་བ་
 སྐབས་གང་དུ་འང་མ་བྱུང་ལ། གཞུང་གི་དོན་ཕར་སྤྱོན་ཐོག་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྣང་ནས་བཀྲལ་བས་
 «རྒྱུད་སློ་མས་»བཤད་པའི་བདེ་གཤེགས་སྣོད་པོའི་དོན་གསར་རྒྱགས་སློ་མེད་ཀྱི་སྣོ་ནས་བརྟག་ན་
 གཏུག་མའི་སེམས་ལ་སྐྱུར་རུང་ནའང་«ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སློ་མ་»རང་ཉིད་ནས་གཏུག་མའི་འོད་
 གསལ་བསྟན་ཞེས་འདོད་ནའང་ཅུང་མི་བདེ་བར་མཛོན་པས། མདོ་ལུགས་རྒྱུད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བར་པ་ལས་ཀྱང་ཞུ་གསལ་བར་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་པས་
 བཀྲལ་བ་ལྟར་འདོད་ན་མ་གཏོགས་འཛོག་དཀའ་བར་སྐྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་རྟག་པ་འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འཛོག་པ་«ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་»དང་དུས་འཁོར་«འགྲེལ་ཆེན་འོད་འོད་»སོགས་
 བར་པའི་གཞུང་མང་པོར་སྤྱི་དོལ་པས་རྟག་དངོས་ཁས་སླངས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མང་དུ་
 བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་མི་གཞོན་པའི་རྒྱལ་བརྗོད་དཀའ་བ་དང་།⁽⁵⁾ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དབྱིངས་
 རིག་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་ཀུན་ལ་ཁུབ་པ་རང་ཆས་སུ་གནས་པར་བཤད་པའི་ལྷ་སྟེགས་
 རིག་བྱེད་གསར་མཐའ་སློ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཀྱང་གྲུབ་ཀྱི་ཚངས་པ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱལ་
 རི་ལྟར་མི་མཚུངས་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དཀའ་བས། བར་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྩ་བའི་ལྷ་བ་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་བར་སྐྱུབ་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་བའི་རྒྱལ་བརྗོད་དགོས་པར་སྐྱུང་ལ། གཞན་ཡང་
 རང་ལུགས་ལ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་«རྩ་བ་ཤེས་རབ་»དང་དཔལ་ལྷན་སློ་བའི་«དབུ་མ་འཇུག་པ་»ཅུ་འགྲེལ་

སོགས་ནས་བསྟན་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་པའི་ལུགས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡང་རྩེ་ར་འདོད་བཞིན་དུ་བྱམས་
 ཚོས་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་གཞུང་ནས་བྱུང་བའི་ངེས་དོན་དབུ་མ་ཚེན་པོ་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་དུ་
 གནས་པར་བཞེད་པའང་ནང་འགལ་བར་མངོན་པ་སོགས་དབྱུད་གཞི་ཚེ་བའི་དོགས་གནས་མང་དག་
 ཅིག་ཐོན་པས་བརྟག་དགོས་པར་སྣང་ངོ།།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བྱངས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ཚོས་སྐོར་འགྲེལ་ཚུལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་
 བཞེད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྱོགས་གཅིག་དུ་འདྲིལ་ན་ཅུ་བའི་བཤད་རྒྱུན་ལ་རྩོག་ལོ་ཚུ་བ་
 མོའི་ལུན་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་ལུགས་དང་། ཀུན་མཁུན་དོལ་བུ་པའི་ལུགས་གཉིས་
 སུ་དེས་པར་སྣང་ལ། རོག་ལུགས་ལ་ཕྱིས་ནང་གསེས་མཁས་མཚོག་སུ་སྟོན་གྱི་ལུགས་སྟེ། ཅུ་བའི་
 བཞེད་པ་རྩོག་དང་འདྲ་ན་འདྲ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འཆད་པ་དེ་
 དང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཡལ་སྲས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དེས་
 དོན་དུ་བཞེད་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྣང་ཉིད་
 ཀྱི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་དེ་དང་། རོང་སྟོན་ཤུ་ཀྱུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཞེད་སྟོལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་
 ཚོས་སྐོར་རྣམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བའི་སྟོལ་བཅས་བཤད་རྒྱུན་ཚེ་ཁག་
 གསུམ་ཚམ་དར་བར་མངོན། རོ་ནང་དོལ་བུ་པའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་འཇམ་མགོན་གོང་སྐུལ་གྱིས་བཅོན་
 ཁ་བོ་ཚེའི་ལུགས་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། བཤད་རྒྱུན་འདི་ལས་ནང་གསེས་རོ་ནང་གི་ལུགས་དང་།
 ཤུ་ཀྱུ་མཚོག་ལུན་གྱི་ལུགས་གཉིས་སུ་སྟེའིང་། ཕྱི་མར་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཏེ་ཕྱིས་ཀྱི་བཀའ་རྟེན་གི་མཁས་
 པ་འཇམ་མགོན་གོང་སྐུལ་དང་། འཇུ་མི་ལམ་སོགས་ཀྱི་གསུང་སྟོལ་དར་བར་ཁོ་བོས་མཐོང་ངོ།།

མཐའ་དོན།

འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་སྤྱིང་གི་སྤྱོགས་པམ་དུ་ནང་པ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ལྟ་བུ་བ་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིན་དུ་གལ་ཚེ་བ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་རིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་

- 3 «ལེགས་བཤད་གསེར་མེད།» དེའ། ལྷོན་ཆ། འོག 336 དེ་ལྟ་ནའང་ལུ་ལིའི་མདོར་རིགས་ལྷུང་སྟེ་གོ་བྱ་སྤྱིའི་ཐ་སྟངས་ལྟར་ལུང་གསུང་བྱུང་བ་ལེགས་པར་བརྟེན་སྐབས་གནས་བརྟེན་སྟེ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་སྟོལ་མེན་པ་ལྷིས་རྒྱགར་ནས་དར་བའི་ན་རྒྱལ་ཉི་ཉོར་གི་མཁས་པ་ཉ་ཀ་ས་ཀིས་བཤད་པ་ཁང་དཀར་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐལ་བཟང་གིས་«བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ལྷ་གྲུབ་འབེལ་རིམ་ཞེས་པའི་དབྱེད་ཚོམ་» འོག 164 ནང་འཁོད།
- 4 ལྷོན་གཤེ 11 བཀའ་འཇགས། ལ་ལ་ཚེན། ལ་ས་བརྩའི་ལེལྷུ་ས་བརྩའི་མདོ། འོག 236 ན།
- 5 ལྷོན་གཤེ 22 བཀའ་འཇགས། མདོ་སྟེ། 3 འོག 243 བལ།
- 6 ལྷོན་གཤེ 43 བཀའ་འཇགས། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ལ་ འོག 162 བཡ།
- 7 མདོ་འདི་བཀའ་འཇགས་དུ་མ་བཞུགས་མོད། རྒྱུད་སྤྱིའི་རྣམ་བཤད་དུ་སྐབས་མང་པོར་མདོ་འདིའི་ལུང་དངས་པར་མཛད་པས་མདོ་འདི་རྒྱུད་སྤྱིའི་བཤད་བྱ་ཅུ་བའི་མདོ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན།
- 8 ལྷོན་གཤེ 121 བཀའ་འཇགས། ཐ འོག 103 ན - 103 བ3
- 9 «གྲུབ་མཐའ་ཚེན་མོ།» དེའ། འོག 372
- 10 ལྷོན་གཤེ 1020 བསྟན་འཇགས། སེམས་ཅམ། བི རིགས་ཀྱི་ལེལྷུ་སྟོློག 1 འོག 1 ན3
- 11 ལྷོན་གཤེ 1026 བསྟན་འཇགས། སེམས་ཅམ། བི ལེལྷུ་ 1 འོག 132 བལ འཇགས་རྩུང་མི་མཐུན།
- 12 «ཡན་ལག་ལྷི་མའི་མདོ་»ལུང་འདིའི་བོད་འཇགས་ཁང་དཀར་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐལ་བཟང་གི་དབྱེད་ཚོམ་«བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་ལྷ་གྲུབ་འབེལ་རིམ་»ཞེས་པར་དངས་པ་ལས་བཀོད་དོ།
- 13 ལྷོན་གཤེ 12 བཀའ་འཇགས། འེར་བྱིན། ཀ འོག 3 ན3
- 14 ལྷོན་གཤེ 1026 བསྟན་འཇགས། སེམས་ཅམ། བི རྒྱུད་སྤྱིའི་ལེལྷུ་སྟོློག 12 འོག 44 བ།
- 15 ལྷོན་གཤེ 1026 བསྟན་འཇགས། སེམས་ཅམ། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྤྱིའི་རྣམ་བཤད། འོག 12 ན 4
- 16 ལྷོན་གཤེ 1111 བསྟན་འཇགས། བསྟོད་ཚོགས། ཀ རྫོབ་དཔོན་གྲུ་རྒྱུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། རྫོློག 20 འོག 66 བ།
- 17 ལྷོན་གཤེ 1111 བསྟན་འཇགས། བསྟོད་ཚོགས། ཀ རྫོབ་དཔོན་གྲུ་རྒྱུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། རྫོློག 22 འོག 66 བ3
- 18 «ལེགས་བཤད་གསེར་མེད།» དེའ་ལྷོན་ཆ། འོག 333
- 19 གཙམ་བོད་པལ་ལུ་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ལེལྷུང་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་འཚུལ།
- 20 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«བྱང་ས་»དང་«འཇིག་བསྟེན།» བྱམས་ཚོས་ཀྱི་«མདོ་སྟེ་རྒྱན།» དེ་བཞིན་དུ་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་«དོན་གསང་»ཐོགས་སེམས་ཅམ་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་ལག་རྣམས་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འཇགས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེད་པོས་«ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་འགྲེལ་»དུ་རྒྱས་པར་གཏར་

ལ་ཡབ་ཅིང་། གཞུང་དེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་ལྟེང་གི་བོད་སྲིད་ཉེར་གསུམ་པར་བཞུགས།

༡) མྱེད་གཉེན་ ༤༠༡༠ བསྐྱབ་འཕྱུར། མེས་པོ་ཙམ་། བེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༩ ལྷོ་ཀ ༡ འོག ༩ བཟ
༢༢ མྱེད་གཉེན་ ༩༧༤ བསྐྱབ་འཕྱུར། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་ན་རྟོགས་རྒྱུན། ལྷབས་དང་པོ། ལྷོ་ཀ ༩༧
འོག ༩ བཟ)

༢༩ མྱེད་གཉེན་ ༡༩༩ བཀའ་འཕྱུར། མདོ་སྡེ། ཐ འདའ་ཀ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། འོག ༡༥ ༩ ༩

༣༤ རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། བོད། ཆ

༣༥ མྱེད་གཉེན་ ༡༤ བཀའ་འཕྱུར། ཤེར་ཕྱིན། ལྷ་ཚོགས། ཀ རྗེ་རྗེ་གཙོང་པ། འོག ༢༩ ༩

༣༦ མྱེད་གཉེན་ ༩༧༧ ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མེ་སྒྲིབ་པ། འོག ༤༠ ༩ དང་། མྱེད་གཉེན་ ༩༧༧ ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཉི་མེ་རྒྱུ་འགྲེལ།
འོག ༩༤ ༩ བཅས་ལ་གཟིགས།

༣༧ ཉི་ཤོད་གི་མ་ལས་པ་ན་ཀ་ལྷ་རས་«རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཚོས་»ཞེས་པའི་རྩོམ་དེབ། འོག ༢༤) བར་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཅིང་།
སྤར་མ་ཉིའི་ལོ་དུས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྔ་པ་སྡེ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་མཚུག་ཏུ་ཡིན་པར་བཤད།

༣༨ «དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ།» དེབ་སྡོད་ཆ། འོག ༤༩༩

༣༩ དེ་ལྟར་ལོ་བོས་འདིར་རྒྱུད་བྱ་ཅ་འགྲེལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་མིན་སྒོར་ལ་དོགས་
དོུད་བཀྱི་བཞི་གཞུང་འདི་གཉིས་རྒྱ་གཞུང་ཚང་ལྡན་གལ་ཆེ་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བཤམ། ཡང་ན་དཔུང་པ་ལ་དགའ་བའི་
འཚལ་གཏམ་ཅམ་ལ་འཇུག་པ་མིན་པར་དངོས་འགྲེལ་རང་ཅག་བོད་རིགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གལ་ཆེར་སོང་བའི་
འཕགས་ལུལ་གྱི་བསྐྱབ་བཅོས་གལ་ཆེ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་བཞེད་པ་དང་། ཡང་རྒྱ་ཅག་སོགས་སྐྱད་རིགས་
གཞན་དུ་འདྲུང་བཞུགས་པ་དང་། ལྷག་པར་འཕགས་ལུལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྒྱམས་ཀྱི་ལོ་དུས་ཀྱང་རིམ་
བས་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱབ་ཏེ་དེད་རྒྱ་གཞུང་ཆེ་ལག་གི་སྤྱང་རིམ་ལ་སྐྱར་ཞིབ་ལྷ་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཡོད་གི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་མཁས་པ་མང་བོས་ལོ་མང་དཔུང་ཞིབ་མཛད་པའི་གྲུབ་དོན་ཡང་
དེད་དུ་ཕྱིན་ཡིག་གི་དཔུང་རྩོམ་ནང་མཁལ་དུ་ཡོད་བས་དེད་ག་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་ཀྱང་མཆོད་རྟོགས་སྤྱད་ནས་ལ་ཡིན།

༤༠ «དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ།» དེབ་སྡོད་ཆ། འོག ༤༩༩

༤༡ རྟོག་ལོའི་བསྐྱེས་དོན་འདི་དེ་སྡེ་དཔེ་རྒྱུད་དཀོན་ཡང་། ༡༩༩༩ ལོར་རྟོག་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆའི་
སྐྱེའུ་ཀྱི་བྱུག་དཔེ་སྡེ་བོད་དུ་རྩོམ་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ལུང་ག་གིས་སྤྱི་སར་དཔར་དུ་བསྐྱབ་པའི་དཔེ་རིང་ལས་
དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེར་མཛལ་དུ་ཡོད། བསྐྱེས་དོན་འདི་རྒྱུད་བྱ་མའི་རྩ་ཚིག་དང་སྐྱར་ནས་བཀྲུག་ན་རྒྱུད་

སྐྱེ་མའི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱོམ་སྐོར་བདེ་བྱུང་ཏུ་རྒྱུད་ལྷན་པའི་ཁྱད་ཚུལ་དམིགས་བསལ་ཙམ་ཞིག་མཐོང་།

- ༡༢ འཇམ་མགོན་ཀོང་རྒྱལ། «ལྷིང་མི་སྡེ་ག་པའི་སྐྱོད་འོ་རྟོ་འོ།» འོག ༡ བ༤
- ༡༣ རྒྱ་གོས་མཚུངས་མེད་ནི་སྐྱེ་བའི་གི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིག་ལ། དེ་དང་མཁས་མཚོག་པ་སྟོན་གཉིས་པན་རྒྱན་བཟོ་བྱེད་མཚུངས་པས་རྒྱུ་ཏེ་བྱ་སྟོན་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོའི་མཛེས་རྒྱན་བཅུ་མས་པར་ཡང་བྲགས། རྒྱ་གོས་མཚུངས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྐྱེའི་འགྲེལ་པ་བོད་དཔེ་རྒྱུ་བ་ཡིག་གིས་མ་ཞིག་ ༡༧༧༧ ལོར་དོ་རྩེ་ཚོ་བརྟན་བྱ་བས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ།
- ༡༤ «དེ་བཟེར་སྟོན་པོ།» དེ་བཟོད་ཆ། འོག ༧༡༩
- ༡༥ རྒྱུད་སྐྱེའི་འགྲེལ་པ་འདི་ནང་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་རྒྱལ་དང་། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྟིང་པོ་ཙན་དུ་གསུངས་པའི་དོན། གཞན་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མ་ཟང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བར་པ་ལས་ཁྱད་ལྷགས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་ཙམ་ཞིག་བྱུང་དོ།།
- ༡༦ འཇམ་མགོན་ཀོང་རྒྱལ་གྱིས་(འོག ༧ བ༡) རྩེ་རང་བྱུང་དོ་རྩེ་དང་། དོལ་བུ་བ་སོགས་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུད་སྐྱེའི་བཤད་རྒྱུན་དེ་བཙུན་ལྷགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བཙུན་ལྷགས་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་དུས་ཤིས་ཀྱང་གནས་པར་བྱ་དགོས་པས་དབྱུང།
- ༡༧ རྩོག་ལོའི་«རྒྱུད་སྐྱེའི་བལྟམ་དོན་ཏུ་» (འོག ༡ བ༡) དོན་དམ་བདེན་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་བརྒྱུ་བས་པས་སྟོད་ལྷལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། རྒྱ་འདོགས་གཙོད་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱ་རྩོག་གི་སྟོད་ལྷལ་དུ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བར་གསུངས་པས་ཡོངས་གྲགས་ལ་རྩོག་ལོས་དོན་དམ་བདེན་པ་རྒྱ་རྩོག་གི་ལྷལ་དུ་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དཔྱོད་དགོས་པར་སྣང་།
- ༡༨ ས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ཐ «མཁས་འཇུག» ལེའུགསུམ་པ། འོག ༡༡༠ བ༡
- ༡༩ ས་སྐྱ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ཐ «ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ།» འོག ༡༧ བ༡
- ༢༠ རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།» དེ་བ། འོག ༡༧༩ «སྟག་ཚང་གིས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་» (དེ་བ། འོག ༡༡༤) སུ་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། གཡག་སྟེ་བཞུ་ཚེན་གྱིས་བུ་མས་ཚོས་ལྷ་ཀ་དབུ་མར་བཞེད་པ་དང་། རེད་མདའ་བས་དེ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་ལྷ་ཀ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་བཤད་པ་དབྱུང།
- ༢༡ «དྲང་བེས་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ།» དེ་བ། འོག ༡༧༠ - ༡༧༤
- ༢༢ «སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད།» མཁས་གྲུབ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། བོད། ༧ འོག ༡༧༤ བ༧
- ༢༣ «རྒྱུད་སྐྱེད་རྟེན་ཀྱི་» དེ་བ། འོག ༡༤
- ༢༤ «རྒྱུད་སྐྱེད་རྟེན་ཀྱི་» དེ་བ། འོག ༧༤

༤༥ «རྒྱུད་སྲིད་རྒྱུ་» དེ་བཤུ་ འོག་ ༡༠༡

༤༦ «རྒྱུད་སྲིད་རྒྱུ་» དེ་བཤུ་ འོག་ ༡༡༡

༤༧ རང་པོའི་ལྷ་གྲུབ་ལ་དབྱུང་ཞིབ་མཛད་པའི་དེད་དུས་ཀྱི་ལྷ་བུ་ལྷོགས་དང་ཉི་ཉོང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱུད་སྲིད་ལ་ཕྱེ་ལ་
དབྱོན་པའི་སྐབས་«རྒྱུད་སྲིད་རྒྱུ་»འདི་གི་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པས་འདི་ལ་གཏུགས་པའི་སྲོལ་དར་བར་སྤང་།

༤༨ «ལྷི་མི་སྡོག་པའི་སྤྲོའི་ང་རོ།» འོག་ ༡༠ བ་༡

༤༩ «རྒྱུད་སྲིད་མཚན་འགྲེལ།» འོག་ ༡༧ བ་༤

༥༠ «གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་»དང་། དེ་བཞིན་དུ་«གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་དྲི་མེད་ལྷ་ཤེལ་གཙང་མའི་
མེ་ལོང་།» «དུང་དཀར་ཚོག་མཛོད་»གསུམ་དུ་བྲག་དཀར་པའི་མཛོད་རྣམ་མཛོད་བསྐྱུས་ཤིང་བྱུང་བ་རྣམས་ཚོག་སྡོ་གིན་ཏུ་
མཐུན་པས་ལལ་ཆེར་རྩ་བའི་ལུངས་གཏུགས་ས་གཅིག་ཡིན་པར་གསལ། དེ་གསུམ་ཀར་བྲག་དཀར་པའི་འབྲུངས་ལོ་ ༡༤༠༧
ཉེ་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་སྐྱལ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནོར་བར་རེས་གིང་། མཛོད་རྣམ་དེ་གསུམ་ཀར་གཅིག་མཐུན་དུ་བྲག་
དཀར་བས་འཇུ་མི་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་འཇུག་གེར་ལེའི་དགག་པ་དེ་དགྲང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་མཛོད་པར་བཤད་པ་འཇུ་མི་ལམ་ནི་༡༤༤
ལོར་འབྲུངས་པས་དགག་པའི་གཞུང་དེ་དགག་ཡུལ་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས་མ་བྱུང་གོང་བརྩམས་པར་ལྷུང་པ་སོགས་ཀྱི་ཐལ་ཆ་བྱུང་
བས། འདིར་ཁོ་པོས་ཨ་རིའི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྐྱེད་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱེ་གནས་ཀྱི་བྲག་དཀར་པའི་གསུང་འབུམ་གྱི་དཔེ་ཐོར་འཕོད་
པ་ལྷུང་མཁས་པ་དེའི་འབྲུངས་ལོ་ ༡༤༤༤ བཀོད་ཡོད་པས་དབྱུང་འཚལ།

༥༡ «རྒྱུད་སྲིད་མའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་པསྒྲིབ་དཀར་པོའི་ཕྱིང་བ།» གསུང་འབུམ། བོད། བ་ འོག་ ༡༡༤ བ་༤

༥༢ ལྷག་ཚང་པས་«གྲུབ་མཐའ་ལྷན་གཤེས།» (དེ་བཤུ་ འོག་ ༡༡༡) ལུང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་མ་ཡིན་དགག་ལེ་གེས་འདུས་
མ་བྱས་སུ་འདོད་པ་ལ་རྟག་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་སྲུངས་པའི་སྒྲིབ་དང་། གཙོ་བོར་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཀྱི་ཚོས་ཁས་སྲུངས་པས་
དབྱུང་སྤུང་ཡང་མིན་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ་བཀག།

ལོར་དེ་བཅས་གཟུགས་དཔའ་དུ་བཏབ་པའི་སྤྱི་དོན་རོལ་མཚོ་སྟོང་ཆར་བཞུགས་པ་དེ་དང་ཡན་ཚུན་བསྐྱུར་ཡོད། གཞུང་
མ་མ་འཇུ་མི་བམ་(༡༩༤༠-༡༯༧༩)ཀྱི་གསུང་«བདེ་གཤེགས་སླིང་པོ་སྟོང་གུ་སྟོང་འོ་»ནི་དེའི་གསུང་འབྲམ་རྒྱ་
གར་རྒྱ་དོག་ཏུ་ ༡༯༤༥ ལོར་དཔའ་བསྐྱེས་ཀྱིས་དཔའ་དུ་བསྐྱུན་པའི་པོད་ བ པར་བཞུགས་པ་དེར་མ་གྱི་བྱས་ཤིང་།
དཔའ་མ་གཞན་བསྐྱུར་ཡུལ་མ་བརྟེན།

གཞི་རྒྱ་རྩ་ཚོས་མ་དཔེ་ལོར་བཅོས་ལུ་སྤྲངས་གང་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་སྐྱིག་པ་པོའི་
སྤྱིང་བརྗོད་ནས་མཁྱེན་རེས་ལ། གཞུང་སོ་སོར་བཀའ་བསྟན་དང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མ་པས་གྲུབ་སྐྱེས་ཀྱི་གསུང་
ཤིན་ཏུ་མང་བཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་ལུང་འདྲེན་མཛད་པའམ། ཡིང་ན་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་ལུས་ཀྱི་སོ་
སོའི་ལུངས་འཚོལ་ཞིབ་ལུས་ཏེ་མཛད་པ་པོ་དང་གཞུང་སོ་སོའི་མཚན། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་འབྲམ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་ཨང་
གངས། ཤོག་གངས་ཡིག་གེང་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཚན་བཏོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་གྱི་
ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་ **སྡེ་དགེ** ཞེས་པའི་བསྐྱེས་ཡིག་བཏོད་པའི་སྡེ་དགེ་བཀའ་འཇུག་དང་བསྟན་འཇུག་ལ་གོ་
དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་དབྱེད་ཞིབ་ལུ་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ལིར་དཔའ་བསྐྱེས་ཀྱི་དཔའ་དུ་བཏབ་པའི་དཔའ་མ་དེ་
ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཨང་གངས་དང་ཤོག་གངས་སོགས་བཏོད་པ་དཔའ་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་
ཏུགས་ན་དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་ཏུགས་བ་ བཅས་བཏོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཏུ་ཡིག་གེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ལུས་ཡོད།
སྡེ་དགེ་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གངས་ནི་ཉི་ཉོང་ཏོ་རྟོ་ཀུ་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྟོགས་བསྐྱིགས་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་
བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞི་བཟུང་གི་ཨང་གངས་དེ་རྣམས་ཡིན། **བེ་ཅིར** ཞེས་པའི་བེ་ཅིར་ནས་དཔའ་བསྐྱུན་
གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གངས་ནི་ཉི་ཉོང་ནས་པེ་ཅིར་དཔའ་མ་དེ་བཅས་གཟུགས་
སུ་བསྐྱུར་དུ་དཔའ་བསྐྱུན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྤྲུག་དཔའི་མཚན་ཐོ་བསྐྱིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ནང་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ཀྱི་ནང་དོན་ཤིན་ཏུ་
གལ་ཆེ་བ་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱོང་ཐོག་བོད་ཀྱི་མ་པས་པ་སྐྱེས་དུ་གཞི་གཞུང་གུགས་ཆེ་བ་འག་
གཅིག་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་འདིར་ལུང་ག་གཅིང་རེས་ཀྱི་སྟེང་དེ་བཅས་སུ་དཔའ་བསྐྱུན་ལུ་བྱེད་པར་དགའ་
སྟོ་ཡོད་རང་དང་བཅས། གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་རིགས་སྟོ་གསར་བ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་ཚོས་མཐོའི་རིག་
གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་ནང་རིག་པའི་གནས་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གཏིང་ནས་གོ་རྟོགས་ལེགས་པར་བརྟེན་རྒྱུའི་གོ་
སྐབས་ཐོབ་པའི་མཚོན་ལུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས། རྒྱ་ཚོས་ལ།

བདེ་གཤེགས་སླིང་པོ་གསལ་ཞིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ།

བུ་སྟོན་འི་ཚེ་རྒྱལ།

༄༅། །འིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་བརྟག་པར་དཀའ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སླིང་པོ་གསལ་ཞིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས། །སློ་བུར་དྲི་མའི་སྐབས་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། །དབྱེར་མེད་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུ་ཚད་མེད། །འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །འིན་ཏུ་ཟབ་པ་བདེ་གཤེགས་སླིང་པོའི་དོན། །བདེ་གཤེགས་དགོངས་པས་གསུངས་པ་དོ་མཚར་ཚོས། །མ་རྟོགས་དྲི་མས་གོས་པའི་མི་མཛེས་པ། །བསལ་ནས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བརྗོད་བྱ།།

འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སླིང་པོ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟེ་ནི། །འིན་ཏུ་ལྷན་པར་དུ་འབགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་བ་མཁས་པས་ཐོག་མར་སྐྱེན་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷན་པ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནི་སྐོབ་མ་ལལ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱོབ། དེ་ལེགས་པར་ཡོངས་ནས་རང་གི་ལུ་ལ་སྐྱེགས་དང་སྐྱེན་གྲུབ་པའི་ལས་མཚུངས་དབྱེད་དང་། དུག་བདུད་ཅིར་འགྱུར། བདུད་ཅི་དུག་ཏུ་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེན་དབྱེད་ཟབ་མོ་རྣམས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ། སྟོན་པས་ཀྱང་དང་བོར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་གྱིས་སྐྱོབ་པ་བསྐྱེད་ནས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག། དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་གྱི་གཏམ་བསྟན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་སྟོན་པར་མཛད། དེ་ནས་སྤྱིར་མི་སྟོན་པའི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ། བཞོད་པ་གཅིག་པ། ཐེག་པ་གཅིག་པ། རྒྱབས་གཅིག་པ། སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་མི་ཚོལ་བའི་ཚོས་ཟབ་མོ་ནི། སྐྱེན་དབྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷན་པ་དང་འདྲ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སླིང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུད་རྒྱ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། རྒྱ་མ་དང་།

ཕྱི་མ་སྐད་དོད་གཅིག་སྟེ། ཕྱི་མའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། ཞོད་མ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཞོད་མ་ཡིན་
པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །

ལྷ་འདྲེ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་ལྷ། དཔེར་ན། ལྷ་པོ་ཆེའི་རིག་བྱེད་
ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས། རང་གི་སྤར་ཐོག་མར་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐང་དང་།
རྒྱུད་དང་། རི་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་རྣམས་སྟོབ་པར་བྱེད་ཀྱི། ཐོག་མ་ཡན་ལག་སྟོབ་ཅམ་ན། རྒྱུད་ཕྱི་མ་
སྟོབ་པར་མི་བྱེད་དེ། གང་གི་ཚེ་རིག་བྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱུད་བསྐྱབ་ཟེན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་
སྤྲུགས་དང་སྤྱོད་སྤྱུག་པའི་ལས་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་དགོས་སྟོང་དག་ལ། ཐོག་མའི་ཡན་ལག་ཉོན་
མོངས་པའི་རྣམ་པ་སྤྱུང་བ་དང་། ལུས་སྤྱིར་པོ་མེད་པར་སྟོམ་པ་དང་། ཐང་དང་། རྒྱུད་དང་། རི་ལས་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོམ་པ་སྟོབ་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཐང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
རྣམ་པ་དུ་མ་རྣམས་སོ། །རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་འདི་རྒྱའི་རྒྱ་བུར་ལྟ་བུར་མི་དྲག་པོའོ། །རི་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། ལུས་འདི་ནི་
བདག་མེད་པོའོ། །ཞེས་སྟོབ་པར་མཛད་དོ། །གལ་ཏེ་དགོས་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
དགལ་འདྲི་དོན་མ་མཐོང་ན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཚོག་འདི་སྟོབ་པར་མི་མཛད་དོ། །དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཆེན་
པོ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགལ་ལ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཟེན་པའི་དགོ་
སྟོང་རྣམས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་
དྲག་པོ། །ཞེས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་
ཚོགས་ཀྱི་སྤྱུབས་ཀྱིས་བཏུམ་པའི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། ཅན་གྱི་སྤྱུབས་ན་སྤྱུལ་
ཡོད་པ་ལ་ཅན་གྱི་སྤྱིར་པོ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་
ཀྱི་ལྷ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷུས་སུ་ལྷའི་མིག་ཅན་ཞིག་གིས། འདི་ལྟར། ཁ་དོག་རན་ཅིང་དྲི་བའི་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་མ་གྱེས་པ་དག་ལ་བལྟས་ཏེ། དེའི་དབུས་ན་བསྐྱེད་པོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

སྐྱིལ་མོ་གྲུང་བཅས་གིང་འདུག་པར་རིག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུར་འདོད་དེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་དེ་ཡང་དག་པར་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་པདྨའི་འདབ་མ་ཁ་དོག་རལ་ཅིང་རྒྱིང་
 ལ་སྐྱེད་པར་འོས་པ་དེ་དག་འབྱེད་ཅིང་སེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་ཀྱི་ལུང་དག་ དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གྲུང་སངས་རྒྱལ་གྱི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་གྲམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོར་མཐོང་
 རས། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུལ་དང་། ཉེད་པ་དང་། མ་རིག་
 པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་ཚོས་སྟོན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི།
 ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ལུང་དག་ འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ལྷུང་ཡང་རུང་། མ་སྐྱུང་ཡང་རུང་། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི། རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་ཡིན་ནོ།^༡ ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱང་ཚང་ན་སྐྱུར་ཅི་དང་། ལུབ་མའི་
 སྐྱབས་ནང་ན་འབྱུང་དང་། མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་གྱི་གར་ལུང་དང་། དབུལ་པོའི་ཁྲིམ་གྱི་ས་ལ་
 གཉེར་དང་། ལྷི་ལུན་གྱི་སྐྱབས་ཀྱི་ནང་ན་ལྷོན་གིང་གི་སྐྱུ་གུའི་ས་པོན་དང་། རས་རུལ་གྱིས་དཀྱིས་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་དང་། ལུང་མེད་རན་མའི་ལྷོན་འཕོར་ལོས་བསྐྱུར་བྱུལ་དང་། ལུགས་
 ཀྱི་དབའི་འཛིམ་པའི་ནང་ན་ལུགས་སྐྱུ་གུའི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ། དགས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་བརྟན་ཏོ།།

ཡོངས་སུ་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གྲུང་། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 རང་བཞིན་ནི། རས་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། རས་མཁའ་ནི། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་
 ལྟར་པ་མ་ཡིན། རང་མ་ཡིན། ལྷི་རོལ་མ་ཡིན། གཟུགས་སྐྱུ་རྒྱུ་རོལ་གྲུས་མ་བརྟུས་པ་ལྟར། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།^༢ ཞེས་དང་། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས། ལུང་གྱི་
 དབུལ་པའི་སྐྱོན་མཚམས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་བརྟགས་པ་ལ། ལུང་དེ་གྲུང་གཞན་ཞིག་དང་སྟོབས་འབྱེད་དེ།
 གཉིས་ལུགས་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ། གཉིས་ཤོས་ཀྱིས་མགོ་བོས་བརྟུངས་ཏེ་གྲུང་དེའི་དབུལ་པ་སྐྱུང་
 པར་བྱས་ནས་སྐྱིན་མཚམས་ཀྱི་རྒྱན་རིལ་གྱིས་ནང་དུ་རྒྱབ་པར་བྱས་ན། ལུང་དེས་མ་ཚོར་ཏེ་བདག་
 གི་དོ་ཚེ་གར་བཞག་ཅིག་གྲུ་སྟུམ་སྟེ། དེས་སྐྱོན་པ་བཀུག་ནས་མཁའ་འཚོས་སུ་བཅུག་གོ། སྐྱོན་པ་དེ་

ཡང་ཐབས་མཁས་ཤིང་ཡིད་རྫོབ་ཞིག་སྟེ། མ་འདྲི་ནི། འོར་ལུ་དེ་ལས་གྱུར་དོ་སྐྱེ་མ་དུ་ཤེས་ནས་དོ་རྗེ་
 དེ་དབྱེལ་བའི་ནང་དུ་རྒྱབ་ཅིང་འདུག་གོ་སྐྱེ་སྟེ། དེས་གྱུར་དེ་ལ། གྱུ། མི་ཚོའི་གྱི་འོར་ལུ་དེ་གར་སོང་
 ཞེས་དྲིས་པ་དང་། དེས་སྐྱེན་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་པ། གྱུ་སྐྱེན་པ། སྐྱིའ་མཚོམས་ཀྱི་རྒྱུན་དོ་རྗེ་དེ། རྣོར་བར་
 གོར་མ་ཆག་གོ། གྱི་དུང། བདག་གིས་གབ་ཅའི་ནང་དུ་བཅུག་གམ་གར་བཅུག་པ་མི་ཤེས་ཏེ། སྐྱོམ་
 ལའི་ནང་དུ་བཅའ་བ་ཡང་མ་རྟེན་དོ། གྱི་དུང། ལུང་གི་མེད་དོ། རྣའི་རྣེ་བུར་བཞིན་དུ་མེད་པར་
 རྒྱུར་ན། ཅི། རྣེ་མ་རྣེ་བུར་གྱུར་ཏམ་ཞེས་ཟེར་དོ། རེ་ནས་དེ་ལ་སྐྱེན་པས་སྐྱེས་པ། གྱུ། མི་ཚོའི་དེ་
 ལུང་ལྷང་མ་བྱེད་ཅིག། རྣོར་གྱི་དོ་རྗེ་དེ་ལི་མའི་ནང་དུ་རྒྱབ་ནས་གདང་། རྣག་དང་། རྣག་གི་ནང་བ་
 འབར་ཞིང་འདུག་གོ། རྣོར་སྐྱོབས་འགྲེད་པ་ལ་ཡིད་བྱེལ་ནས་མ་ཚོར་བར་ཟེད་དོ། ཞེས་སྐྱེས་པ།
 དེས་དེ་སྐད་བྱས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཚེས་ཏེ། འོ་ན་རྣག་ལྣག་དང་བཅས་ཏེ་ཅི་སྟེ་སྐྱིར་མ་བྱུང་། ཡང་ན་རྣུ་བ་
 ལ་ཐོགས་ཏེ་འདུག་གམ། རྣོར་དེ་སྐད་དུ་མ་བྱུ་ཞིག་ཅེས་སྐྱེན་པ་ལ་དེ་སྐད་སྐྱེས་སོ། རྣེན་པ་དེས་དོ་
 རྗེ་བྱུང་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེས་མཐོང་ནས་དོ་མཚར་དུ་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པོ་ཡོད་མོད་གྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཤེས་ཏེ། མི་དགོ་བའི་
 གོགས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེས་དང་། གཉི་སྐྱེག་གིས་འོན་པས།
 སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་ཅན་དཔྱེལ་བ་དང་། དུང་འགོ་དང་། ཡི་དུགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་།
 གདོལ་བ་དང་། བུམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་། རྗེ་དུ་རིགས་དང་། དམངས་རིས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་དོ། ཞེས་དང་།

དཔེར་ན། གངས་ཀྱི་རི་ལ་བརྟུན་གྱི་ཁམས་ལུང་བའི་བརྟུན་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ཤིང་
 ཤེལ་བའི་ནགས་སྐྱེག་པོས་གཟིངས་ཤིང་འདུག་ཀྱང་དེའི་དྲི་བསུང་གིས་མངོན་ཏེ། རྣོན་འཁོར་ལོས་
 བརྒྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་དེའི་དོན་དུ་དོས་སོ་སོ་ནས་མ་བཅུགས་ནས། བརྟུན་གྱི་ཁམས་དེ་ལས་
 མ་ལ་ལའི་ཁ་ནས་ནི་ཁྱེད་བརྒྱར་བ་འབྱུང་། ལ་ལའི་ཁ་ནས་ལན་རྣའི་རོ་འབྱུང་། ལ་ལའི་ཁ་ནས་ནི་
 མངར་བ་འབྱུང་། ལ་ལའི་ཁ་ནས་ནི་རོ་ཚོ་བ་འབྱུང་། ལ་ལའི་ཁ་ནས་ནི་ཁ་བ་འབྱུང་། ལ་ལའི་ཁ་ནས་
 བི་བརྒྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། བརྟུན་གྱི་ཁམས་དེ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཀྱི་ནང་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ལྗིང་དོ། བརྟུན་གྱི་རོ་

གཅིག་ཏུ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལས་རོ་ག་དང་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འཕྲུང་ལ། རོ་དེ་དག་གྲང་པམ་རྒྱུན་འདྲེ་པར་མི་
 འཕྲུང་ཏེ། བཅུང་གི་ཁམས་དེ་ཡང་ལྷན་བའི་དགྱིལ་ལ་འཁོར་བ་ཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བར་འདུག་གོ། །དེ་དེ་
 ལྟར་འདུག་གྲང་སེམས་ཚན་གཞན་དག་གིས་འི་གིང་གེལ་བའི་ནགས་དེའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་འཛོལ་དག་
 གིས་བརྗོད་གྲང་སེམས་ཚན་སྐལ་བ་རྒྱུང་དུ་རྒྱུམས་གྱིས། ཐོབ་པར་མི་འཕྲུང་ལ། འཁོར་ལོས་བརྒྱུར་
 བའི་རྒྱལ་པོས་འི་བསོད་ནམས་གི་མཐུས་ཐོབ་པར་འཕྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་གྱི་ལྷ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཁམས་དང་འདྲ་ལ་ཉེན་མོངས་པའི་རྣམ་པས་བརྗིད་པས་གིང་འདུག་སྟེ་སངས་རྒྱལ་སྟེ་
 འཕྲུང་བའི་རྒྱུར་རོ་གཅིག་ཏུ་ཟེན་གྲང། དེ་ལ་སེམས་ཚན་རྣམས་གི་ལས་གི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པས་རོ་མང་
 པོར་འཕྲུང་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རྒྱ་ནག་འཕྲུང་ནས་འོར་པུ་སྒྲིབ་མཚམས་སུ་རུབ་པ་ལ་མེ་ལོང་
 བརྟན་པས་དེས་སྒྲིབ་མཚམས་ན་འདུག་པ་མཐོང་ནས་ཡིད་ཆེས་པར་བཤད་དོ། །ཡང་དཔེ་སྤྱི་མ་ལ་རྒྱ་
 རག་འཕྲུང་ལ་མ་བཅུགས་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ། སྤྱན་ཟག་པ་བཤད་དོ། །སྤྱན་དེ་འམ་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱ་བཞིན་
 ས་ལ་ཟག་པས་གིང་གི་མ་བཟེད་པའི་ནང་དུ་ཡང་སྤྱན་ཟག་སྟེ། རོ་དེ་འི་ཡང་དག་པའོ། །རྒྱལ་པོ་དེ་འདས་
 པའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པའི་པར་ཡིག་གིས་བྲིང་གཅིག་རྒྱ་གར་ནས་འཕྲུང་བ་ལ་ཚད་རྒྱང་རོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་གེས་གི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་བམས་ཚད་གྲང། སེམས་ཚན་གི་
 རྒྱུད་ལ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོད་པ་སྟོན་པ། སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེའི་ལེའུ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་པ་འཛིག་
 ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བ་འཕྲུང་བ་བརྟན་པའི་རྣམས་སུ་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་གི་ལུགས་སྐྱེ་བ་འོར་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྒྲོ་བཅུ་ལས་སྒྲོ་བཅུ་པ་སྟོན་པ་ན། གྱི་རྒྱལ་བའི་
 སྲས་དག །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རི་མོའི་གཞི་ཆེན་པོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཚམ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། རི་མོའི་གཞི་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་རིལ་གྱིས་རྫོགས་པར་གྲིས་ཏེ། འདི་ལྟར། འོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཚད་དུ་འི་འོར་ཡུག་ཆེན་
 པོ་གྲིས། ས་ཆེན་པོའི་ཚད་དུ་འི། ས་ཆེན་པོ་གྲིས། རྟོང་གཉིས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་འི།
 རྟོང་གཉིས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲིས། རྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་འི། རྟོང་གི་

འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིས། སྒྲིབ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི། སྒྲིབ་བཞི་པའི་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིས། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོའི་ཚད་དུ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་ཤིས། འཛམ་གྲུ་སྒྲིབ་གི་ཚད་དུ་ནི།
 འཛམ་གྲུ་སྒྲིབ་ཤིས། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྒྲིབ་གི་ཚད་དུ་ནི། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཤིས། ལུབ་
 ཀྱི་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་ཚད་དུ་ནི། ལུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཤིས། ལྷན་གྱི་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་གི་
 ཚད་དུ་ནི། ལྷན་གྱི་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་ཤིས། རི་རབ་ཀྱི་ཚད་དུ་ནི། རི་རབ་ཤིས། ས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་
 གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། ས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ཤིས། འདོད་པ་བ་སྒྲིབ་
 པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། འདོད་པ་བ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཤིས། གཟུགས་
 པ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། གཟུགས་པ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་
 ཤིས། གཟུགས་མེད་པ་པ་སྒྲིབ་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཚད་དུ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་པ་སྒྲིབ་པའི་
 ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ཤིས་པར་གྱུར་ལ།

རི་མོའི་གཞི་ཚུ་ཞིང་དུ་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཚེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཙམ་ཡོད་པ་དེ།
 ལུས་ཤིན་དུ་སྤྲ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅུག་པར་གྱུར་ལ། ལུས་གཅིག་ལ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་ཙམ་གྱི་རི་མོའི་གཞི་ཚེན་པོ་རེ་ཡོད་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་
 བས་སྐྱེས་ལུས་པས་པ། ཡིད་གཞུངས་པ། ཁོང་གཞོ་བ། གསལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་
 རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་འཕྲུལ་གྱི་མིག་ཀྱི་ཏུ་དག་པ། ཤིན་ཏུ་འོད་གསལ་
 པ་ཡང་བདོག་པར་གྱུར་ལ། དེས་འཕྲུལ་གྱི་མིག་གིས་བལྟས་ན་མཐོང་པར་གྱུར་བས། རི་མོའི་གཞི་
 ཚེན་པོ་དེ་ལྷ་བུ་དེ་ལྷར་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་མོའི་ལུས་དེ་དག་ལ་འཁོད་ནས་ཀྱང་སེམས་ཙན་སུ་ལའང་པན་པར་
 མ་གྱུར་བས། དེ་འདྲི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། གྱེམ། བདག་གི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུ་དང་། སྒྲོབས་ཤིག་
 གིས་ལུས་ལྷམོ་འདྲི་དག་ཁ་ལྷེ་སྒྲེ། རི་མོའི་གཞི་ཚེན་པོ་འདྲི་དག་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཚོ་བར་
 ལྱའོ་སྐྱམ་ནས། དེས་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོབས་དང་མཐུ་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། རི་མོའི་གཞི་ཚེན་པོ་དེ་དག་
 འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། གྱེ་རྒྱལ་བའི་
 སྤྲ། དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ཚགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་

ཤེས། སེམས་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཛོམ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་
 སྲིལ་གྱིས་རྒྱུད་བར་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་དག་གི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཚད་དང་མཉམ་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི། བྱིས་པ་འདྲུ་ཤེས་སུ་འཛོམ་པས་
 རྣམ་པར་གྲགས་པ་རྣམས་མི་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་ལ། མངོན་དུ་མི་བྱེད། ཉམས་སུ་སྐྱོད་བར་མི་
 བྱེད་དེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚགས་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས་རོ་མཚར་གྱི་དགོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱེ་མ། སེམས་ཅན་འདི་
 དག་ད་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འང་མི་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རོ་མཚར་ཆེད། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཅི་ནས་
 ཀྱང་རང་རང་གི་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་མ་ཆེན་པོ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་དང་ལུགས་ཀྱིས་བཀྲོལ་ཏེ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བར་འཕགས་པའི་ལམ་བསྟན། དེ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པས་རྣམ་པར་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་པས་ལ་
 བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་བསྟན་པས་དེ་དག་གི་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་བསལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྲིལ་བའི་
 སྐྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛོམོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་
 བའི་ཤུམ། ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྒོ་བཅུ་པ་འདིས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སྐྱེ་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ། རྟོག་འགྱུར་ན་རི་མོའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ལ། དར་ཡུག་
 ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །”

རྒྱལ་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འོད་སྐྱེད་། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་
 སྐྱིབ་པའི་རྒྱུད་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། མིག་ལིང་ཉོག་སེར་པོ་དང་རྫོན་པོས་
 རབ་རིབ་ཏུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་བ་སྐྱིབ་ཀྱིས་ཁེབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྲོན་བ་སྐོ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ལུམ་
 པའི་ནང་གི་རྫོན་མ་ལྟ་བུ་ལོ། །འོད་སྐྱེད་། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། སྐྱིད་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་གཏན་

ཚོགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་གཏན་ཚོགས་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། སྲོག་ཚགས་ཐམས་ཅད་
 ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་ཡོད་དེ། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པ་ན་སྣང་
 བར་འགྲུང་ཞིང་། ཁམས་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྲུང་རོ། །དེ་
 ལ་མིག་རབ་རིབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡིང་ཏྲོག་སེར་པོ་དང་སྟོན་པོས་གཞིགས་ནས་རབ་རིབ་ཏུ་གྲུང་བ།
 བཅོས་སྤྲུང་བ། རི་སྤྱིད་དུ་སྒྲུབ་པ་མ་རྟེན་པ་དེ་སྤྱིད་ཡོང་བར་འགྲུང་ཞིང་། སྒྲུབ་པ་རྟེན་ན་ཡང་ལྷུང་
 དུ་མཐོང་བར་འགྲུང་རོ། །སྟོན་པོས་གཞིགས་ནས་རབ་རིབ་ཏུ་གྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེན་མོངས་པ་བྱེ་
 བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཁེབས་པའི་ཁམས་འདི་རི་སྤྱིད་དུ་ཉེན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་དགའ་
 བར་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། བདག་ལོ་བདག་མ་ཡིན་པར་འགྲུང་ཞིང་བདག་གི་བདག་ཏུ་འགྲུང་རོ། །གང་
 གི་ཚེ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་དགའ་བར་འགྲུང་བ་དེའི་ཚེ་བདག་ཏུ་འགྲུང་ཞིང་དེའི་
 འོག་ཏུ་བརྒྱབ་ཏུ་རུང་བའི་མིར་འགྲུང་རོ། །མི་དེའི་མིག་ནད་ཡིང་ཏྲོག་སེར་པོ་དང་སྟོན་པོའི་རབ་རིབ་
 གང་ཡིན་པ་ལྟར་ཉེན་མོངས་པ་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི། མིག་བཞིན་དུ་རིས་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་སྤྱིན་གྱིས་
 ཁེབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་སྤྱིན་སྤྱུག་པོས་ཁེབས་པའི་ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་མི་སྣུང་བ་དེ་བཞིན་
 དུ་ཉེན་མོངས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཁེབས་པའི་ཁམས་མི་སྣུང་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཉེན་མོངས་པའི་ཚོགས་
 སྤྱིན་བཞིན་དུ་བལ་པར་གྲུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷ་བ་ཉ་བཞིན་དུ་ཁམས་སྣང་བར་འགྲུང་རོ། །དེ་ལ་སྟོན་
 པ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །དཔེར་ན། མི་ཞིག་སྟོན་པ་རྟོག་ཞིང་རྟོག་པ་ན། རི་ཅམ་རི་ཅམ་དུ་ས་སྐམ་པོ་བྱུང་
 བ་དེ་ཅམ་དེ་ཅམ་དུ་རྟགས་དེས་ན་འདི་ནས་རྒྱ་རིང་རོ་སྐམ་དུ་སེམས་ཤིང་། གང་གི་ཚེ་འཛིམ་པ་བྱུང་
 བ་དེའི་ཚེ་རྟགས་དེས་ན་འདི་ནས་རྒྱ་ཉེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྲུང་རོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱ་ལ་བྱུག་པ་དེའི་ཚེ་རྟོག་
 བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལེགས་པར་སྦྱུང་བ་སྦྱོང་བ་བཞེན་པ། ཉེན་མོངས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ།
 བཅོས་ནས་རྒྱ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རྟེན་པར་འགྲུང་རོ། །ལུམ་པའི་ནང་གི་སྤྱོན་མ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་ལུམ་པའི་ནང་ན་སྤྱོན་མ་ཡོད་པའི་འོད་ལམ་མེར་མ་ཡིན། ལྷག་གེར་མ་ཡིན་

ཞིང། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཅིང་མི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མཚན་དང།
 དཔེ་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མི་བྱེད་དོ། །ཤར་གྱི་
 ཚེ་ཡང་བྱམ་པ་ཆག་ནས་དེ་ནས་སྒྲོན་མར་རང་སྣང་བས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་སྣང་བ་
 དེ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བའི་སྐབས་ཅན་ལ་ཁོར་བའི་བྱམ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་
 གནས་པ་སྒྲོན་མ་བཞིན་འབར་ནས་ལ་ཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པའི་ཚེ་བྱམ་པ་ཆག་པའི་སྒྲོན་མ་
 བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤར་ཚེགས་བཞེ་པོ་
 འདི་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ང་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འང་
 ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོར་མོའི་མྱེང་བ་ལ་ཐན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང། བཅུན་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ཚེན་པོ། ཤར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་སྐྱུ། ཉལ་པའི་སྐྱུ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་སྐྱུ། དོན་དམ་པའི་སྐྱུ། ཐེང་བྱུག་པའི་སྐྱུ། ཉལ་པའི་སྐྱུ། དོན་
 དམ་པའི་སྐྱུ་སྟེ། ཚོས་གྱི་སྐྱུ། ཞི་བའི་སྐྱུ། དོན་དམ་པའི་སྐྱུ། ཚོས་གྱི་སྐྱུ། དེ་ཁོན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱུ་དེ་
 ཇི་ལྟར་སྟོན། དེ་བས་ན་མི་བདེན་པའི་ཚོས་གྱིས་འབྱུང་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བརྟན་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི། མི་བདེན་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། དེ་བས་ན། སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་གིང། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤང་ན་འདས་པ་ཚེན་པོ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཤར་སྣུག་བསྐྱེད་པ་དང། མི་ཉལ་པ་
 དང། བདག་མ་མཚིས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནན་ཉན་མི་བཞིན་ན། ཤར་ཟག་དེ་ནི། འཕགས་
 པ་ཞེས་མི་བཞི་སྟེ། བག་མ་མཚིས་པས་ལ་ཁོར་བར་ཡོངས་སུ་ལ་ཁོར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་
 བས་ན། བདག་ཅག་ནི། འདུ་ཤེས་དེ་དག་ལ་གིན་ཉུན་ཉན་བཞིན་དོ། །དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་དགོ་སྒྲོང་རྣམས་ལ་བཀའ་སྣུལ་བ། ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་གིག། །ཞེད་གྱིས་མིར་རོ་
 བ་ལ་དཔེ་བྱེད་པ་ཞི། ཚིག་དང་འབྲུ་ཚམ་ཤེས་པར་ཟད་གྱི། དོན་ནི་མ་ཉོགས་སོ། །དེ་ལ་དོན་ཞེས་
 བྱ་བ་གང་ཞེན། དཔེར་ན། མིར་རོ་བས་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་པ་མི་ལ་ཁོར་བ་ལ་ཁོར་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང།

འདྲ་བར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། གྲུག་ནས་ཉེན་མོངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཡོངས་སུ་ཁེབས་
 པས་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འདྲ་ཤེས། ཉག་པ་ལ་མི་ཉག་
 པར་འདྲ་ཤེས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འདྲ་ཤེས། བདེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བར་
 འདྲ་ཤེས་ཏེ། གྲུག་ནས་ཉེན་མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པས་དེ་དང་འདྲ་བར་འདྲ་ཤེས་མེད་ཀྱི།
 དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་མི་ར་རོ་བ་དེ་ལ་ཁོར་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོར་བར་འདྲ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་
 བཞིན་ནོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཉག་པ་ནི། ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་
 བའི་དོན་ནོ། །བདེ་བ་ནི། ལྷ་རང་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། ཚོས་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དགོ་སྤོང་ཁྱེད་བདག་ཏུ་འདྲ་ཤེས་པ་ནི། ར་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལོར་
 བ་ན་ལ་ལོར་ཞེས་སྒྲ། ཁྱེད་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན། བདག་ཅག་གྲུང་མི་ཉག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་དང་བདག་
 མེད་པའི་འདྲ་ཤེས་ལ་ནམ་ཉན་བཞུད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པར་དོན་མེད་དོ། །ནམ་ཉན་བྱེད་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་མེད་པས། དེ་མ་ཡིན་པ་ནམ་ཉན་བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་ལས་
 ལྷག་པ་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 པར་འཛིན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་སོ། །མི་ཉག་པ་ལ་ཉག་པར་འཛིན་པ་དང་། ཉག་པ་ལ་མི་ཉག་
 པར་འཛིན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་སོ། །བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་ལ་
 བདག་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་དག་པར་འཛིན་པ་དང་།
 ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མ་དག་པར་འཛིན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཚོས་བཞི་པོ་
 འདི་ནི། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུར་ནམ་ཉན་བྱ་བ་གང་ཟག་གིས་མི་ཤེས་སོ། །དགོ་སྤོང་དག་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 གྱི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་འདྲ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ མི་ཉག་པ་ལ་ཉག་པར་འདྲ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ བདག་མེད་པ་
 ལ་བདག་ཏུ་འདྲ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འདྲ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ འཛིག་
 རྟེན་ལང་ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་ཡང་ཉག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཚོས་ནི། བརྗོད་དུ་ཡོད་ལ་དོན་མེད་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི། བརྗོད་དུ་ཡང་ཡོད་ལ། དོན་

ཡང་ཡོད་དོ།¹¹ །ཞེས་དང་།

དེ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེན། བདག་མེད་པ་ནི། ལམོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོ། །མི་རྟག་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །རྟག་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྣང་། །སྣུག་བསྐྱལ་བ་ནི། ལྷན་གསལ་ཅན་གྱི་ཐམས་ཅད་དོ། །བདེ་བ་ནི། ཡོངས་
སྤུ་སྤུ་རམ་ལས་འདས་པ་འོ། །ཡོངས་སྤུ་མ་དག་པ་ནི། འདུས་བྱས་པའི་ཚོས་སོ། །ཡོངས་སྤུ་དག་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷན་གསལ་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཚོས་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ།¹² །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

རྗེ་འཇམ་ལོ་ར་བུ་ཐོབ་འདོད་ནས་མི་མཁས་པས་གྲོ་མོ་བླངས་པའི་དཔེ་སྲིད་བདག་མེད་
སོགས་སྤྱན་ནན་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དགོ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཕྱ་
རན་ལས་འདའ་བ་གང་ཡིན་ལྟས་པས། སྤྱན་པ་མཁས་པས་ནད་དོ་ཅོག་ལ་འོ་མ་གཏོར་བ་དགག་པའི་
ཕྱིར་འོ་མ་དུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་ཀྱིས་འོ་མའི་བྱེ་བྲག་བྱེད་ནས་སྤྱན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་
དཔེར་བྱས་ནས་ཕྱ་རན་འདས་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་རྒྱ་ཡོད་རྒྱེན་ཡོད་
པས་ན། །བདག་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི། རི་ལྟར་སྤྱན་པ་མཁས་པས་འོ་མ་ལ་སྤྱན་དུ་རྩེད་བ་དར་མི་
རྩེད་བ་ཤེས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། བྱིས་པ་མ་རབས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་པ་
མ་རབས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། མཐེ་བོ་ཅོམ་ཞེའམ། ཡུངས་ཀར་ཅོམ་ཞེའམ། རུལ་མ་མོ་ཅོམ་
དུ་འཛིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ།¹³ །ཞེས་གསུངས། ཡང་དག་པར་ན་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་
བ་ནི། ཚོས་གང་དབེན་པ་ཡང་དག་པ་རྟག་པ་གནས་པ་བདག་པོར་གྱུར་པ་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བ་དེ་ནི།
བདག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་སྤྱན་པ་ཚེན་པོ་དེ་སྤྱན་འོ་མ་ལ་མཁས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཕྱིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་བདག་ཡོད་དོ།¹⁴ །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རྒྱུར་ལ་སྤྱན་བཏང་ནས་མ་ལུ་བར་དུ་ལྷ་མ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུ་སྲ་ལ་
དུག་ཡོད་དོ། །ཞེས་བརྗོད། ལུ་ནས་དུག་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རྒྱུར་མ་སྤྱིན་པ་

ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད། སྒྲིབ་ནས་བདག་མེད་དོ། ཞེས་བརྗོད། རལ་གྱི་འདེམས་རྩ་རྩུ་འབྲ་
 བའི་རལ་གྱི་མེད་པ་ལ་བསམ་ནས་རལ་གྱི་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད། ཡང་དག་པའི་རལ་གྱི་ཡོད་པ་ལ་
 བསམ་ནས་རལ་གྱི་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། བདག་མཐེ་བོ་ཚམ་ལགས་པར་འདོད་པ་དགག་
 པའི་སྤྱིར་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད། བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ལ་བདག་ཡོད་ཅེས་
 བརྗོད་པར་བཤད་དོ།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་གིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྟོགས་པར་དགའ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དགོངས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས།
 དགོངས་པས་གསུངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལན་མང་དུ་གསུངས་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ལ་དང་མ་ནི་གསུང་བུ་ཞིང་། །རྒྱལ་པོ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་ལའོར་ལའོར་
 དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ།¹⁶ ཞེས་བཤམ། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་
 ལས། །མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་བྱས་ན། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཅན་ཏེ། །མཚམས་མེད་པ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།¹⁷ ཞེས་བཤད་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་གི། །དེའི་དགོངས་གཞི། སྤྱད་པ་
 དག་ནི་མར་བཤད་དེ། །མ་རིག་པ་ནི་པ་ཞེས་བྱ། །རྣམ་ཤེས་ཡུལ་རྣམས་རིག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་
 སུ་ནི་དེ་ཡང་བསྟན། །བག་ལ་ཉ་ལ་ནི་དག་བཅོམ་སྟེ། །སྤང་བོ་ལྟ་འདུས་དག་འདུན་ནོ། །མཚམས་
 མེད་པར་ནི་མཚམས་བཅད་པས། །དེ་ནི་མཚམས་མེད་ལས་ཡིན་ནོ།¹⁸ ཞེས་བཤད་པའི་དགོངས་
 གཞིའི་དོན་ཟབ་མོ་བཅུ་དགོས་ཀྱི། སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་དུ་གཟུང་ན། རོར་བར་འགྱུར་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོངས་བཤད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ན། །ལྟ་བུ་པར་འགྱུར་ཏེ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 དད་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་གྱི། དགོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྒྱལ་

བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དང་པ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། རིགས་ཀྱི་བྱ། འདི་ལྟར་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དབས་སྐྱེ་རི་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཚོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལས་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་བརྒྱ་བརྒྱད་འབྱུང་ངོ།¹⁷ །ཞེས་དང་། འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེ་རི་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་
 རྟོག་པ་ལས་ནི། འབྲས་པ་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་པར་ཡང་ལྟ་བུ་འདི་དག་མི་འབྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོ་ལ་དང་ཅིང་ཡིད་ལ་མངོན་དུ་འབྱུང་རོ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་འཇགས་འདས་པའི་མདོ་ལས།
 རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བོ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པར་འདོད་དམ། འོད་སྤྲེང་གིས་
 གསོལ་བ། བདག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བོ་འདི་དོན་གང་ལགས་པ་རྟོགས་པར་འཚོལ་ལོ། དེ་ནས་
 བཅོམ་ལུང་འདས་ཀྱིས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་བཀའ་འཇུག་པ། །འཕྱི་བདུད་ཅི་འབྱུངས་པ་ལས། ཚེ་རིང་
 རྟག་དུ་འདུག་པའང་ཡོད། །འཕྱི་བདུག་འབྱུངས་དབང་གིས་འཚོ། །འཕྱི་བདུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་འཚི། ཐོགས་
 མེད་ཡེ་ཤེས་ཟིལ་མངར་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་སྟེ། །སྤྲོན་དང་དུག་
 དུ་འདྲེས་པའོ། །རི་ལྟར་སྤོང་དང་ལ་ར་དང་། །མར་གྱི་སྤྱི་བོ་པོ་ལ་སོགས་པ། །འབྱུངས་ཏེ་ལུན་སྤོང་དུ་
 འབྱུང། །མ་ལུན་ལོ་དུག་ཅེས་བྱ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །མཁས་པ་དག་གི་བདུད་ཅིར་
 འབྱུང། །ཤེལ་པས་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་དག་ །མི་ཤེས་པ་ཡི་དུག་དུ་འབྱུང།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་མདོ་སྟེ་གཞན་རྣམས་ལ་དགོངས་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་བོ་བདག་དང་རྟག་
 པར་སྟོན་པ་ནི། དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འཇགས་འདས་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཡོད་པ་དང་
 རྟག་པ་སྟོན་པ་ནི། དེས་པའི་དོན་ཡིན། བདག་མེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྟོན་པ་ནི། བཀྱི་བའི་དོན་ཡིན་
 པར་གསུངས་པས་སོ།²⁰ །ཞེན། མདོ་དེའི་དགོངས་པས་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་བདག་ཡོད་
 མེད་མཉམ་པ་ལ་བདག་དུ་བྱས། རྟག་མི་རྟག་སྒྲོས་བྲལ་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ལ་རྟག་པར་བཞེད་
 པས་དེ་སྟོན་པ་དེས་དོན། དེ་ལས་ལྷོག་པར་སྟོན་པ་དུང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་དགོངས་
 བཤད་ཡིན་ནོ། །རྩ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལུང་འདས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་སྤོང་པ་ཉིད་

ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་མདོ་མང་དུ་མཆིས་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོན་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་བམས་ཅད་ནི། དགོངས་པ་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའི། སྲ་ན་མེད་
 པའི་མདོ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི། དགོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།³³ །ཞེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཅམ་པ་ནས་མཉམ་ཡོད་དུ་འགྲོ་བའི་མི་ལ་སྲུང་མཉམ་ཡོད་ན་སྤྲད་འཚོང་
 མ་མེད་ཅེས་བརྗོད། སྤྱིས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ། སྲུང་བདག་མེད་ཅེས་བརྗོད། སྤྱིས་བདག་
 ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན།³⁴ བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱན་ཅུང་ཟད་བྱ་བར་གསུངས་པས་སྲུང་བདག་
 མེད་པར་གསུངས་པ་རྒྱན་ཡིན། སྤྱིས་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བདེན་པས་ན། དགོངས་པ་ཅན་
 མིན་ནོ། །སྒྲུམ་ན།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས། དགོངས་པའི་ཚིག་ཅེས་བསྐྱི་བ་
 ཅི་ལགས། འོད་སྤྲང་། དགོངས་པའི་ཚིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་འདི་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་པ། བཏན་པ། ཞེ་བ། ཐེར་ཟུག་པ།
 ཡོངས་སུ་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་འདི་ནི། དགོངས་པའི་
 ཚིག་ཅེས་བྱའོ།³⁵ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་སྟེགས་མང་པོ་བརྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ། བདག་
 མེད་ལ་བདག་ཏུ་བརྟགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤྲང་། འདི་ན་རི་ལྟར་སྐྱེས་སུ་བཙམ་ནས་ལོ་
 ཉི་ལྷུ་ལོན་པའི་བུ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དག་ལྟར། ར་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་བཞིན་དུ་དུང་དུ་གནས་སོ།³⁶ །ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བདག་གི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཡང་བདག་ཅེས་བྱ་
 བས་སོ། །ཞེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་སྐྱེ་སྟེགས་གཞུག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བརྟགས་ནས་
 གསུངས་པས་སྐྱེ་སྟེགས་མང་པོ་དང་པོ་བཟོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། དས་མདོ་སྡེ་འདི་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 རང་བཞིན་དདོས་པོ་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། ཉག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། བདེན་པ་དང་། དགོ་བ་དང་།
 རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མཐོ་བོ་³⁷ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རའི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་

བ་ཐོས་ནས་ངའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས། འདི་རྣམ་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་
 སེམས་ཅན་ལས་གཞན་པ་ན་ཡོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ།³⁷ །དེ་བཞིན་
 ཏུ་མམ་མཁའ་དང་། གཏེར་དང་། འོར་བུ་དང་། ལྷ་དང་། དམུས་ལོང་གྲང་པོ་ཚེའི་ལུས་ལ་རྟོག་པའི་
 དཔེ་ལའང་རྒྱུར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས། མཇུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་དམུས་ལོང་གིས་འོ་མ་འདྲི་བ་ལྟར་
 སངས་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་དེའི་རྩོམ་བྱིས་ལ་ལ་མི་རྩ་བ་བཞི་ཉམས་པ་
 དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལ་རྒྱུར་བ་དང་། མཚམས་མེད་པ་ལྡེའི་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་དང་། ལོག་སྟེང་
 ཅན་ལ་སོགས་པ་ཀྱང་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ།³⁸ །ཞེས་འཆད་དོ། །ལ་ལས་ནི། དེ་
 དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་གང་གིས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཐོ་ཚོམ་གྱི་སེམས་རྒྱས་ནས་འོན་
 ཀྱང་རི་རབ་ཅམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཚད་མེད་པ་སྟེད་གཞིག་ལུས་སོ། །དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པ་
 སྟེད་ན། དེ་ནི། ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་འོད་རླུང་གིས་གསོལ་པ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས། ཇི་ལྟར་ན་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་རྒྱལ་པ།
 རིགས་གྱི་ལུ། གང་ཟག་སུ་ཞིག་གལ་ཏེ་གཞན་ལས་ཐོས་སམ། བདག་གིས་མདོ་སྡེ་བལྟས་ཏེ་
 མཐོང་ངམ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷགས་ཏེ་ཆགས་པའི་དཔོན་པོ་རྣམས་ལ་གཏོང་མི་ལུས་
 པ་ནི། །ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོད་རླུང་གིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟར་ཆགས་
 ཤིང་ཞེན་པ་དེ་དགོ་བ་ལགས་སམ། དགོ་བ་མ་ལགས། བཀའ་རྒྱལ་པ། རིགས་གྱི་ལུ། དེ་ལྟར་
 ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་དེ་ན། དགོ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཐོ་ཚོམ་གྱི་ལྟ་བུ་གཙོད་མི་ལུས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།³⁹ །ཞེས་དང་།

ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་གྱི་ལུ། དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོ་འདི་
 ལས་འདི་རྣམ་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་ན།
 དེ་ནི། ཞེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་ན། དེ་ནི། རྩོན་ཏུ་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་
 དག་གིས་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་བར་བྱའོ་⁴⁰ །ཞེས་
 གསུངས་པས། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐོ་ཚོམ་ཟ་ན། དེའི་དོན་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ནས་

དགོངས་གཞིའི་དོན་ཟབ་མོ་རྟེན་ན། ཉོན་མོངས་པ་གཞིག་ལུས་ཏེ། སྲིན་མོའི་སྤྲོ་བཙོལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟོས་པས་སྲིན་མོའི་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་པ་བཞིན། སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྐྱེས་ན། དེ་ལ་
 ཞེན་ནས་བརྟག་དབྱེད་མི་བྱེད། གཞན་ལ་མི་འདྲི། རང་གི་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་གནས་པས་སྤྲོ་
 འདོགས་མི་ཚོད་ཅིང་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། མི་དགོ་བའི་ལྟ་བུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏོ། །དེས་ན་ཤེས་
 རབ་ཅན་གྱིས་སྤྲོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དགོངས་གཞིའི་དོན་ཟབ་མོ་མེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དགོངས་སོ། །ལྷ་རབ་འདས་མདོ་ནས། རིགས་ཀྱི་སྤྲོ། གལ་ཏེ་གང་
 ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ། དེས་པར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་དོ། །ཞེས་སྤྲོ་ན། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་ལ་
 སྐྱར་བའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྲོ། དེའི་ཕྱིར་ངས་མདོ་ལས་མི་རྣམས་པ་གཉིས་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་།
 དགོ་འདུན་ལ་སྐྱར་བར་འགྱུར་ཏོ།³⁰ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས་ནི། མ་དང་པས་ཞེས་དགོ་སེམས་
 དང་བཅས་པ་དང་། དད་ཀྱང་དོན་མི་ཤེས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྲོ། གལ་ཏེ་གང་དང་པའི་སེམས་ཡོད་
 ཀྱང་ཤེས་རབ་མེད་ན། དེས་མ་རིག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཡོད་ལ་དད་པའི་སེམས་
 མེད་ན། དེས་རབ་པར་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྲོ། མི་དད་པ་ནི། ཞེས་དགོ་སེམས་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་མེད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་ཏོ། །དད་པ་ལ་ཤེས་རབ་མེད་
 པས་ནི། དོན་ལོག་པར་གོ་བས་ཚོས་ཐོས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱར་
 བར་བྱེད་དོ།³¹ །ཞེས་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྲོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྤྲོ་ནའང་
 སྐྱར་འདེབས། དགོངས་གཞིའི་དོན་ཟབ་མོ་མེད་དོ། །ཞེས་སྤྲོ་ནའང་སྐྱར་འདེབས། ཤེས་རབ་མེད་
 པས་དགོངས་གཞིའི་དོན་ཟབ་མོ་ལས་ལོག་པར་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་དུ་གོ་ནས་སྤྲོ་ནའང་དགོན་མཚོག་
 ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་བཤད་དོ། །

དེས་ན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་ལ་སྤྲོ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་ན། སྤྲོ་བ་ཟབ་པ་ཉེས་པ་
 དུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས། ཅིའི་ཕྱིར་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་སེམས་
 ཅན་པའི་ཅིག་མོས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞེན། བདག་ཉིད་ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་

གནས་པ་དང་། རོན་ལ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར་རོ།³³ །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་
 པོའི་གྲས་ཀྱིས་ཀྱང་། རོན་ལ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དེས་པར་མི་
 འཕྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། དགོངས་པ་སྣ་ཚོའི་གསུང་གིས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་³⁴ཞེས་
 གསུངས་ལ། སློབ་དཔོན་ཤུག་པས་ཀྱང་། དགོངས་པས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་
 རོན་ལ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་དེ། ཤེར་བྱིན་སྒྲོམ་པའི་མཁ་རག་ཏུ། དེས་པའི་དོན་ནི། བཤད་པས་དེས་
 པར་བྱ་བའོ། །དྲང་བའི་དོན་ནི། བཤད་པར་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་གང་དག་གི་དོན་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་གསུང་བར་བྱའི། སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 པས་དྲང་བའི་དོན་ཏེ། །གང་གིས་དྲང་བར་བྱ་ཞེན། རིགས་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་མདོ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་³⁵ཞེས་དང་། དྲང་བའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་རྣམས་དགོངས་པ་
 བཞིན་དང་། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་བཤད་དེ། དེ་ལ་དགོངས་པ་བཞི་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་
 པ་དང་། རྣམ་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། རོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་
 དགོངས་པ་རྣམས་སོ། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་བཞི་ནི། གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། གཉེན་
 པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། བསྐྱར་བ་ལ་ལྡེམ་པོར་
 དགོངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། །དགོངས་པ་འོ། །བསྟན་པའི་
 སྐྱེའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ནི། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་འོ། །དེ་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི།
 དཔེར་ན། ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པར་གཟིགས་སུ་ལྟར་ཏེ།³⁶ །ཞེས་བྱ།
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚོས་སྐྱེ་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་འོ། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་གང་དག་གི་དོན་སྐྱེ་ཇི་
 བཞིན་པ་དེ་ནི། དེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་འོ། །དོན་དེ་ལ་ནི་དོན་གཉེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འདིའི་དོན་དེས་པ་ཁོ་
 བའོ། །ཞེས་བྱ། བས་ན། །དེས་པའི་དོན་ཏེ།³⁷ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་དགོངས་པས་བཤད་པ་རྣམས་དགོངས་གཞི། དགོངས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་དེས་པར་བྱ་བ་ལས། དགོངས་གཞི་ནི། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་
 དགོངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཐོགས་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཚོས་རྣམས་

ཀྱུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀྱུན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།³³ །ཞེས་
 པ་འདི་ཐོག་བསྟུན་སུ་ཀྱུན་གཞིའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་རྒྱུར། །རྒྱུད་སྲིད་འགྲེལ་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་རྒྱུར་བས། །མཛད་པ་པོ་གཅིག་གིས་དེ་ལྟར་རྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། །རྒྱུན་རྒྱལ་པོ་
 བཤོད་པར། །ས་རྒྱམས་སྣ་ཚོགས་ཀྱུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་
 ཀྱུན་གཞིའི་རྒྱུ་ས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པར་མཛད།³⁴ །ཅེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ཀྱུན་གཞིའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱུན་གཞིའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ལ། དེ་ནི། མི་ཡིན་ཏེ། ཉི་མ་ལྷ་བཞུད་ལྟར་སྤྲུང་ག། ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཉི་ལྷའི་ཟེར་གྱིས་ཕོག་པ་དང་། །དེ་དག་རང་གི་ཡོན་ཏན་འབྱིན། །དེ་
 བཞིན་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་སྒྲིང་པོ། །ཟག་མེད་ལེགས་དང་ལྡན་
 ལྱུར་ཏེ། །གཞན་དུ་རྒྱུར་ན་རབ་ཏུ་འབྱིན།³⁵ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་།
 སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དགེ་བ་དང་། །མི་དགེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ། སྒྲེ་བ་དང་
 འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ། །བདག་དང་བདག་གི་སྤངས་པ་མི། །གར་མ་ཁན་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཉམང་
 བར་འཇུག་སྟེ། །དེ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་གསུམ་འདུས་པའི་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པར་འཇུག་པ་ལ། །རྒྱ་
 ལ་མངོན་པར་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་སྣ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་དེ། །ཐོག་མ་མེད་
 པའི་དུས་ཀྱི་སློས་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་རྣམ་པ་མང་པོས་བསྐོས་པ། ཀྱུན་གཞི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྒྱགས་པ། མ་རིག་པའི་གནས་ཀྱིས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་
 ལྡན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོའི་རྒྱབས་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་ལུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། མི་རྟག་པའི་ཉེས་པ་
 དང་བུལ་བ། །བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པ། །ཤིན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 འཇུག་གོ་³⁶ །ཞེས་དང་། །དེ་བས་ན་སློ་གྲོས་ཚེན་པོ་བྱུང་བར་འདོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཤེམས་དཔའ་ཚེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྒྱགས་པ་རྣམ་པར་
 སྤྱང་བར་བྱའོ་³⁷ །སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། །གལ་ཏེ་ཀྱུན་གཞི་བར་གནས་པའི་གནས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་གནས་
 པའི་གནས་ཡོད་ན། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་བཅུག་ཉིས་རྟག་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་གནས་པའི་གནས་མེད། །ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་དང་། །ཚོས་ཀྱི་
 སྤང་པོ་དང་། །ནམ་མཁའ་ཡང་གནས་པའི་གནས་མེད་དེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
 བར་གནས་པའི་གནས་མེད་དོ།^ལ །ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། །རི་ལྗར་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་
 ཀུན་སོང་འདོད། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། །རི་ལྗར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་
 སོང་བ། །དེ་བཞིན་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཚོ་གསལ་ཀུན་སོང་།^ལ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་བཞི་པ་གསེར་གྱི་གཟུགས་དང་། །ལྷ་རན་ལས་འདས་
 པའི་མདོའི་ནམ་མཁའ་དཔེས་སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །རྒྱུད་སྤྱུར། །རང་བཞིན་འགྲུ་
 པ་མེད་པ་དང་། །དགོང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་གསེར་གྱི་ནི། །གཟུགས་དང་
 མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན།^ལ །ཞེས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་མི་འགྲུབ་བཞི། །སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། །དེ་སངས་རྒྱས་དང་།
 །སེམས་ཅན་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད། །དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་
 མ་ལུས་པར་དག་པ་ན། །སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ལའང་ཁྱད་མེད་དུ་ཡོད་
 པས། །དྲི་མ་མ་ལུས་པར་དག་པ་དེ། །ལམ་བསྐྱོམས་ན་ཕྱིས་ཐོབ་པར་འགྲུབ་པས་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་
 བས་གསུངས་ཏེ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་འགྲུ་
 པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྒྲིང་པོ་ཅན།^ལ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། །བཙོམ་ལྡན་འདས། །གལ་ཏེ་
 །སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་མ་ནས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མ་མཚིས་ལས། །སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མ་མཚིས་ཏེ། །ཕྱིས་གདོད་མཚིས་པ་ཞིག་ལགས་ན། །སེམས་ཅན་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། །ཐོག་མར་མ་མཚིས་པ་ལས་ཕྱིས་མཚིས་པར་འགྲུབ་པོ། །དོན་
 དེ་ལྷ་བས་ན། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཚིས་སོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུལ་བ། །ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། །ཁྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་

དོན་ཤེས་ནས་རིང་ཞིག་ཡོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་དེ་ལྟར་དྲིས་པ་ལེགས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། རྩོད་གྱིས་འདི་རྒྱད་དུ། སེམས་ཅན་ལ་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ། སེམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། སེམས་ནི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་རྟག་པའི་སྒྲིབ་པོ། །རྩོད་གྱིས་འདི་རྒྱད་དུ་ཅི་ལྟར་སྒྲིབ་ཐོག་པའི་སེམས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པར་སེམས་ལ་སྒྲིབ་ཐོག་པ་མེད་དོ། །^༧

གལ་ཏེ་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྒྱགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་མེད་དུ་ཟེན་ན། རྩོ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྒྱགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་འདྲ་མེད། ཐོག་པ་འདྲ་མེད་པར་འགྱུར། རྩོ་གྲོས་ཆེན་པོ། བྱིས་པ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་ཐོག་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་བརྩོན་པ་མི་འདོད་པ་རྣམས་བདག་གི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཆེ་འདིའི་བདེ་བར་ཡོངས་སྤོང་བས་གནས་སོ། །རྩོ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་ལྷ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་དགའོ། །རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི། རྩོ་བྱུང་གི་ཉོན་མོངས་བས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་དེ་རྣམས་ལ་མ་དག་པ་ལྟར་སྤྲེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་འི་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ལག་མཐིལ་ན་རྒྱ་རྩུབ་འེའི་འབྲུ་བཞིན་དུ། མདོན་སྦྱོར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་པོ། །རྩོ་གྲོས་ཆེན་པོ། དེ་ཉིད་ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་སྤང་བའི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་བརྗོད་པ་དང་། རྩོ་གྲོས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ཞིབ་མོ་ཡངས་པ་མཁས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་བརྒྱགས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟན་དང་བཅས་པ་འཇུག་པ་ལ་མདོན་པར་ཆགས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཚོས་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ། ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་བཅད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ནི་རྩོ་གྲོས་

ཚེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཡུལ་ཏེ། བྱེད་ལྟ་བུ་ཞིབ་ཅིང་མཁས་པའི་མོས་པ་དང་། སློ་གྲོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔལ་འཕེལ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་ཚེན་པོ་དོན་ལ་རྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུལ་ཏེ། བསྟན་པ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱེ་
 བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཆགས་པའི་ལྷན་གསལ་ཚན་གཞན་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། བྱེད་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཕེལ་
 དཔལ་འཕེལ་པོ་གཞན་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། ཐོས་པ་ཙམ་
 གྱིས་ཚོགས་པར་ནི་མི་བྱུངོ།^{༤༥} །ཞེས་སོ།།

དེ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བརྗོད་པར་ཟད་ཀྱི།
 ཚོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་བྱུལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ལོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སློ་
 གྲོས་ཚེན་པོ། ཡང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །བརྒྱད་
 གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བརྒྱགས་པ་
 དང་། ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷན་གསལ་ཚན་གྱིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
 འདུས་པ་ལྟ་རྣམས་སོ། །སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུས་པ་ལྟ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་བཙས་པ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དུ་
 ལྷར་པ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་ལུས་ཐ་དད་པ་འབྱུང་བ་འབྱུང་པོ། །བྱུང་ནས་ཀྱང་འཇིག་པར་འབྱུང་པོ། །རང་
 གི་སེམས་སྤང་མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་འགག་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་འབྱུང་སྟེ། དབྱེ་བས་བྱེད་
 ཀྱི་བྱེ་བྲག་འཛོན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདུས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། སྐད་
 ཅིག་གི་དུས་སུ་མི་གནས་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མའོ། །ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བརྒྱགས་པ་ཡིད་དང་ལྷན་གསལ་སྐད་ཅིག་མ་ནི།
 འདུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བག་ཆགས་

བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ལོ། །དེ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་རང་བཞིན་ལོ།³ །ཡང་། ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བཅད་དེ། བདག་གི་དབྱིངས་བསྟན་ནས་གང་རབ་
 ཏུ་དང་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཉིད་དོ། །དེས་ནས་མྱིས་སྐྱབ་དང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ།
 སངས་རྒྱུ་ཐོབ་ནས་གང་སྐྱབ་དང་། གང་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་རབ་ཏུ་སྐྱོལ་བ་སྟེ། དེའི་
 ཚེ་རྟེན་མིས་གྲིབ་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མཐོང་རོ། །དེ་བས་ན་
 གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།⁴ །དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་
 ཙམ་ལ་དགོངས་སོ།།

འདིར་བཙམ་ལུན་འདས་བྱམས་པས་དགོངས་གཞི་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། དགོས་པ་
 ཉེས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་པའི་གཉེན་པོ་ལ་ལྷེམ་པོར་དགོངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་གསུངས་ཏེ།
 རྒྱུད་སྒྲ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་
 ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱུ་སྒྲིབ་པོ་ཅན།⁵ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོའི་དཔེ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཚོས་གྱི་སྐྱབ་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
 ལས། ཚོས་སྐྱ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ཉི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་
 དང་། །སྐྱ་ཚོགས་རྒྱལ་ནི་སྟོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། །འདི་ལ་དཔེ་ནི་མི་
 དམིགས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །སྤོ་མོ་ཟབ་
 མོའི་རྒྱལ་བསྟན་ནི། །སྤྱང་རྩི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། །རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་རྒྱལ་བསྟན་ནི། །སྐྱ་ཚོགས་
 རྒྱུངས་སྒྲིབ་བཞིན་ཤེས་བྱ།⁶ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་དན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ནས་ལོར་བུའི་དཔེ་
 གསུངས་པའང་ཚོས་སྤེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཚོས་གྱི་སྐྱབ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་པལ་པོ་ཚེ་ལས། བམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི། ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ། འདོད་པ་དང་། གཞུགས་ཡོད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་གནས་ཐམས་

ཅང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་གང་དུ་ཡང་སོང་བ་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་སོང་བ་མེད་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི། བཅའ་མཁའ་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཚོས་ཐམས་
 ཅད་དང་། ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱུང་བར་གཤེས་པར་བྱའོ།⁶ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ནི། ད་ལྟ་བུ་དག་གིས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་གསུངས་
 པས་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་
 རི་ལྟར་ཉི་ལ་ཡོད་ན་མར་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐབས་རྒྱུས་སྤངས་ན་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་
 རམ་གཤིང་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ དཔེར་ན། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཀྱི་ལྟ་དང་། བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟོན་
 བ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཡོད་མོད་ཀྱི། དགོ་བའི་ལས་སམ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མཐུས་མེད་ན་མི་མཐོང་རོ། །སའི་འོག་
 བ་རྩེ་ཅུ་བ་དང་། སའི་འོག་གི་རྩུ་ཅི་སས་ལེབས་པས་ན་མི་མཐོང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། འཕགས་པའི་ལམ་མ་བསྐོམས་ན་མི་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་
 ཀྱི་སྤྱུ་ ཞོད་ཀྱིས་རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་ཅན་པས་གལ་ཏེ་ནད་གཡོག་དང་། ལྷན་བཟང་པོ་དང་། ལྷན་
 པ་མཁས་པ་དང་འཕྲད་དེ། ཅན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་བཏང་ངམ། གལ་ཏེ་མ་འཕྲད་ཀྱང་རྩུ་སྟེ་
 འཚོའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ ངས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ས་དུག་པ་རྣམས་ལ་དོན་དེ་དག་
 བསྟན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ དཔེར་ན། བཅའ་མཁའ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་མ་ཡིན།
 ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོགས་པ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་ནོར་གནས་གཞན་
 ཞིག་ན་ཡོད་ན། རྩུ་ན་མེད་མོད་ཀྱི། ཡིད་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་དབང་རོ། །གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
 དྲིས་ན་ཡང་བདག་དབང་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེས་པར་དབང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་
 ཅན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ནང་ན་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅེས་སྤྲོའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱུ་ དཔེར་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྱས་པ་ཡང་ནང་ན་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལས་ཀྱི་

རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐོག་མ་མེད་ལ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་
 མེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། འདིས་བྱས་པས་འདིས་སྤོང་བ་ཡང་མ་ཡིན། འདིས་བྱས་པས་གཞན་
 རྒྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། གཞན་བྱས་པས་གཞན་རྒྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། བྱས་པ་ཡང་མེད། རྒྱུང་བ་ཡང་མེད་པ་
 ཡིན་གྱི། དུས་དང་རྒྱུན་འདུས་པས་འབྲས་བུ་རྣམས་པར་སྤྲིན་པ་རྒྱུང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཐོག་མ་མེད་ལ། ད་ལྟར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རང་ལ་མ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ལ་
 མ་ཡིན། ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན། འདི་ལ་མ་ཡིན། པ་ལོ་ལ་མ་ཡིན། གཞན་ནས་འོངས་པ་མ་
 ཡིན། རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་གསལ་བའདུག་གིས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་རྣམས་དུས་དང་རྒྱུན་འདུས་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་ལོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཚེས་རྒྱ་གམས་ཅན་ལ་ཁྱུང་བའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ན་གནས་པས་སངས་
 རྒྱས་ནང་ན་གནས་པར་འགྱུར་ལོ། །སྐམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་བ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་
 ཀྱི་སྤྱ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ན་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱ།
 རྟག་པའི་ཚེས་ནི། གནས་མེད་དེ། གལ་ཏེ་གནས་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ལོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྱུང་བ་བརྟུག་ཤིས་ནི། དེས་སྤྱིར་ལོག་པ་ཡོད་ན། བམ་ཡང་སྤྲོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཐོབ་པ་སྤུལ་པའི་སྤྱིར་སྤྱིར་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། ལོག་
 སྲིད་ཅན་དག་དགོ་བའི་རྩ་བ་བཅད་པས་སེམས་ཅན་དཔལ་བར་ལྟར་བའི་སྤྱིར་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། ལོག་སྲིད་ཅན་དག་ལོག་སྲིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་མི་
 འགྱུར་ལོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་སྟེ། དེ་བས་ན། དེས་པར་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ནི། ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ།
 རྒྱུང་གིས་འདི་རྒྱུད་དུ་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། རི་ལྟར་འོ་མ་ལས་ཞོར་འགྱུར་བ་
 ལྟར་རྒྱུན་ལ་རག་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ལོ།^{༡༨}

དེ་ཅི་འདྲི་མི་འཇོག། རྒྱ་རྒྱུ་མ་པ་ལྟ་ས་མ་པ་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་ས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩོམ་ལོ། གསེར་ཡོད། དུལ་ཡང་ཡོད། ཟངས་ཀྱང་ཡོད། ལྷགས་ཀྱང་ཡོད་དེ།
 དེ་དག་ཚེན་པོ་བཞི་ལ་གནས་པར་འདྲ་ཡང་མིང་གཅིག་སྟོང་པོ་གཅིག་ལས་འབྱུང་བས་སོ་སྟེ། རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་མང་པོ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་མིས་ལས་སུ་བྱས་པ་ལས་གདོད་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་བས་ན། ཐོག་མ་ནས་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་
 ཅན་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། སངས་རྒྱལ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་མང་པོའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 འདུས་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བར་གྱུར་ན་གདོད་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འབྱུང་རོ། །ཚིང་
 གྱིས་འདི་རྒྱད་དུ། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཅི་འདྲི་མི་མཐོང་ཞེས་བུ་བའི་
 དོན་ཡང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཅོ། །དེ་ཅི་འདྲི་མི་འཇོག། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་མ་འདུས་པའི་རྒྱུ་རྩུ་རོ། །འགྲུ་གི་བུ།
 དོན་དེ་ལྟ་བས་ན་ངས་བདེན་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བདེན་པའི་
 རྒྱ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅོ། །རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་ནི། བྱང་རྒྱུ་ལྟ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དེ་
 གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ནི། རི་ལྟར་རྩོམ་གསེར་འབྱུང་
 བ་བཞིན་ཅོ།“ །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་སྲིའི་འགྲེལ་པར་མདོ་ལུང་དུ་བྱངས་པ་ལས། རི་ལྟར་རྩོམ་གྱི་
 མ་ལ། །ས་ལེ་རྒྱ་མ་ནི་མི་མཐོང་བ། །ཡོངས་སུ་སྐྱེས་པས་དེ་མཐོང་བཞིན། །འཇིག་རྟེན་ལ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས།“ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཏེར་གྱི་དཔེ་དང་། རྒྱུ་དཔེ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་ཤོད་པོའི་མདོའི་དཔེ་ལྟ་ག་མ་
 ལྟ་ནི། འགྲུ་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུད་སྲིར། གཏེར་དང་འབྲས་སུའི་གིང་བཞིན་དུ། །འགྲུ་གི་དེ་རྩམ་
 གཉིས་གཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྐྱེས་པ་མཚོག་ཉིད་དོ། །འགྲུ་གི་
 འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི། །སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོས་རྒྱ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་
 པ་ཡིས་ནི་མི་ལྟ་གཉིས། །རྩོམ་ཉིད་སྐྱེ་མཛེས་པ་ནི། །རིན་ཆེན་སྐྱེ་འདྲར་གསེར་བྱ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱས་མིན་དང་། །ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་མྱིར། །ཚོས་ཚེན་རྒྱུ་ལྱིད་ཆེ་ལྟ་མྱིར། །རྩོགས་
 ཡོངས་འཛོར་ལོ་བརྒྱུར་བཞིན་ཅོ། །གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་མྱིར། །སྐྱེལ་པ་གསེར་གྱི་གཟུགས་

ལྷ་ལྷ།⁶¹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་འདི་ལྷས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་
 ཅན་ཏུ་སྒྲིབ་ཏེ། རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་འགྲེལ་བར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་པ་
 གསུམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས།
 ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི། འདིར་རྒྱའི་དོན་ཏོ།⁶² །རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལུང་པོའི་ནང་ན་སངས་རྒྱས་ལེ་
 ཤེས་གནས། །དེ་ནི་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་སྤྱིར་ན་དྲི་མ་མེད། །སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་འབྲས་བུ་རྣམས་
 བར་བརྟགས་ནས་ནི། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པོར་བརྟེན་པ་ཡིན།⁶³ །ཞེས་བུ་པའི་
 ཚིགས་བཅད་འདི། རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་འགྲུར་གཞན་ལ་ཡོད་ཅིང་། རྟོག་འགྲུར་ལ་ལ་ཡོད། ལ་ལ་ལ་
 མེད་དོ། །འདི་འདར་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུས་བཟགས་ནས་གསུངས་པས་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པའོ།།

ལྷ་འདས་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ལྷན་པར་མ་མཆིས་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ལ་ཅན་ཏན་བགྱིད་ཀྱང་ཅི་འཚེལ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱལ་བ། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། རྫོང་གིས་དོན་དེ་དྲིས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ལོ། །སངས་
 རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྷན་པར་མེད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་མི་ལྷན་ཏེ། རིགས་
 ཀྱི་སྤྱ། དཔེར་ན། མི་ཞིག་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བསད་དེ། བསད་ནས་ཀྱང་འགྲོད་པ་སྐྱེས་པས་ལས་
 གསུམ་དགོ་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མི་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་
 སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྷུང་བའི་སྤྱིར་འོ། །མི་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ལུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་།
 སྐྱེ་མཚེད་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། དེ་བས་ན་ངས་
 མདོ་སྐྱེ་ཀྱང་ལས་གང་དགོ་པའི་ཚོས་སྐྱོད་པ་མཐོང་བ་ནི། ལྷ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །མི་དགོ་བ་སྐྱོད་པ་
 མཐོང་བ་ནི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་མཐོང་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེས་པར་རྣམས་
 པར་སྐྱིན་པ་མཐོང་བར་འགྲུར་བའི་སྤྱིར་འོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་
 བར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུད་ལྟུང་བའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ།⁶⁴ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་མཚན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་པས་དོན་དེའི་སྤྱིར། རས་མདོ་འདི་ལས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གསུངས་སོ། །ཐོག་མ་ཡོད་ལ་ད་ལྟར་མེད། ཐོག་མ་མེད་ལ་ད་ལྟར་ཡོད། །དུས་གསུམ་སྲིད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་གནས་མེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་སྲིད་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྲིད་པ་དང་། འདས་པའི་སྲིད་པ་འོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སྐྱབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ད་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡོད་པས་དེའི་སྤྱིར་ད་ལྟར་མཚན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་གང་འདས་པའི་དུས་ན་ཉོན་མོངས་པ་བཅད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་སྟེ། དོན་དེ་ལྟ་བུས་ན། རས་ཏྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ནས་ལོག་སྲིད་ཅན་གྱི་བར་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལོག་སྲིད་ཅན་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཚོས་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་དགེ་བ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ལོག་སྲིད་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེས། ལོག་སྲིད་ཅན་དག །གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་འོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་སྲིད་པ་ན། མི་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ན་འོ་མ་དང་ཞོ་ཡོད་པ་ལས། ཡང་མི་གཅིག་གིས་དྲིས་པ། རྒྱུད་ལ་མར་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པས། དེས་སྐྱུས་པ། བདག་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱུས་ཀྱང་འདི་ལྟར། ཞོ་ནི། ཡང་དག་པར་མར་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་འཕྲོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྐྱུའོ། །སེམས་ཅན་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཀུན་ལ་སེམས་ཡོད་དོ། །གང་སེམས་ཡོད་པ་ནི། གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱབ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་འོ། །དོན་དེ་ལྟ་བུས་ན། རས་ཏྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སྲིད་པའི་འདས་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་གཞན་ཡང་རྗེ་ལྟར་ན་མ་འོངས་

བ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། མི་ཞིག་རྫོགས་མ་མཐའ་བྱི་གནས་དེར་སོང་ནས་རྫོགས་ཡོད་དམ་ཞེས་
དྲིས་པ་དང་། རྫོགས་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྒྲུ་སྟེ། རྫོགས་མཐའ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ད་ལྟ་མེད་དེ། འཛིན་པ་ཡོད་པས་
རྫོགས་ཡོད་ཅེས་བྱེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་དེ་རྒྱུན་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཡུག་ཚེན་པོའི་དཔེ་ཡང་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་སྟེ་བ་ནས་བཟུང་
སྟེ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཚེན་པོའི་བར་དུ་བཟུང་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པས་ཚེས་གྱི་དབྱིངས་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་འཇུག་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤིན་
ཏུ་རྣམ་པར་སྟེ་བ་མཐོང་བ་འདི་ནི། དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ལ་མཐས་པ་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་
དགོངས་བཤད་ཡིན་ལ། །དགོངས་གཞི་སྲུང་གྱི་གསུམ་པོ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་གྱི་ས་བོན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེའི་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྱི་བྱེད་མེད་
དུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་
གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འོ།¹⁸ །ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་།

དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི། ལྷ་པོ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་མོད་གྱི། དཔལ་ཐོང་གི་མདོ་ལས། འདི་
ལྟ་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཞོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱད་པས་དང་
ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མ་གྲོལ་བས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཚོས་ཐ་དད་དུ་མི་གནས་ཤིང་གྲོལ་བས་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱེད་པ་གསུངས་ཤིང་གི་བྱེད་པ་ལས་འདས་པ་སྟེད་དག་གིས་མི་སྤོང་བ་ཉིད་ལགས་སོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
ཤེས་པས་སྤོང་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཤད། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉེས་ཚོགས་གཉེས་ཚད་མེད་པས་སྤྱད་དགོས་པའི་སྤྱིར་འོ།།

དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱུད་ལྗང་མར། རྒྱུན་དང་མི་ལམ་སྤྱི་བཞིན་དེ་དང་
དེར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀླན་སྤོང་བ་ཞེས། །གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་
ཅན་ལ། །སངས་རྒྱུས་སྤོང་བ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་། །སེམས་ལུ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟུན་པ་

དང་། །ཡང་དག་མི་འཛིན་ཡང་དག་ཚོས་ལ་སྐྱུར། །བདག་ཚགས་ལྷག་པའི་སྒྲོན་ལྷ་གང་དག་ལ། །ཡོད་
 པ་དེ་དག་དེ་སྒྲོང་དོན་དུ་གསུངས།⁷⁰ །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་འདི་དོན་ནི། མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་
 ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིབ་དོན། །སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཉོན་མོངས་
 སྒྲིན་འདྲ་བུ་བཡི། །ལས་ནི་མི་ལམ་ལོངས་སྒྲོད་བཞིན། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིབ། །ལུང་པོ་
 སྐྱུ་མ་སྐྱུ་ལ་བ་བཞིན། །སྐར་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཞག་ནས། །སྐྱར་ཡང་སྐྱུ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྷ་
 དག་སྐར་བའི་ཕྱིར། །ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པས། །བདག་ལ་
 བརྣམས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །སེམས་ནི་ལུས་པ་འབའ་ཞིག་ལ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །གང་ལ་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྐྱེས་པས། །བདག་ནི་མཚོག་ཅེས་སྒྲོམ་པ་ན། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ། །དམན་
 པའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག །དེ་ལྟར་སེམས་དབའ་དེ་ལ་ནི། །ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ། །དེས་ན་
 ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་དོན་ནི་རིག་མི་འགྱུར། །བཅོས་མ་གྲོ་བུར་བ་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་
 ཅན་སྒྲོན་དེ་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཉེས་དེ་བདག་མེད་པ། །ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན། །ཡང་
 དག་མིན་པའི་ཉེས་འཛིན་ཅིང་། །ཡང་དག་ཡོན་ཏན་སྐྱར་འདེབས་པ། །སྒོ་ལུན་བདག་དང་སེམས་
 ཅན་ནི། །མཚུངས་མཐོང་བྱམས་པ་མཐོང་མི་འགྱུར། །འདི་ལ་འདི་ནི་ཐོས་པ་ལས། །སྒོ་དང་སྒྲོན་པ་
 བཞིན་གྲས་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་སེམས་སྐྱེ། །ཚོས་ལྷ་སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ལས་ནི། །ཁ་མ་ཐོ་
 མེད་མཚུངས་ཏེ། །སྒྲོན་མེད་ཡོན་ཏན་ལུན་པ་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་བྱ་སྟེ། །ཁངས་
 རྒྱས་ཉིད་ནི་ལྷུང་དུ་འཐོབ།⁷¹ །ཅེས་གསུངས་ཏེ།

སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་བདག་ལྷ་བུས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་ག་ལ་ལུས་སྐྱུ་ལྷ་སྐྱེ་
 བཞོང་བས་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་མི་སྐྱེད་ཅིང་། །ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་ལས། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་
 དག་བདག་ཉིད་ལ་ལྷུང་དུ་མི་གསད་པའི་ཕྱིར། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག །ལྷེད་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཤི་བར་མ་

བྱེད་པར་བྱེད་བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པར་གྱིས་གིང། བྱེད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་ཡོད་
 པའང་དུས་གཅིག་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། བྱེད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་
 བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་
 འགྲོ་ཡི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བར་འི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚིས་བསྟན་རྟེ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་གིང།
 ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བདག་མེད་པའང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོ་མེད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡོད་དོ།^{༡༣} །ཞེས་བཤད་པ་དེ་དག་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚིག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་རྟེ། འདི་ནི་
 བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་ལྗེས་པོར་དགོངས་པའོ།།

སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ བདག་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལྷག་པར་རྒྱལ་ནས་ལོག་སྟེད་ཅན་ལྟ་བུའི་
 སེམས་ཅན་དམན་པ་གཞན་ལ་བརྟན་པ་དང་། བྱེད་དུ་གསོད་པའི་གཉེན་པོར། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོད་པོ་ཅན་ཡིན་པས་བརྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་རྟེ། ལྷ་
 རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། ར་སྟོན་དུས་གཅིག་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་
 པའི་ཚེ། དག་སྟོང་ལེགས་པའི་རྣམ་མ་ནི། རའི་གཡོག་བྱེད་དོ། །ར་དེའི་ཚེ་ན་མ་གྱི་ཆ་སྟོད་ལ་བརྒྱ་
 བྱིན་ལྟའི་དབང་རྒྱལ་ལ་དམ་པའི་ཚོས་སྟོན་རྟེ། །ཉེ་གནས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་བསྟེན་པ་དགོས་
 པས་དེའི་ཚེ་ན་ར་རིང་དུ་ཐོགས་པར་གྱུར་ལ། དག་སྟོང་ལེགས་པའི་རྣམ་མས་ར་ལ་རན་སེམས་
 བསྟེད་དོ། །དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དེ་ན་བྱེད་དང་བྱེད་མོ་རྒྱུང་དུ་མ་དག་ཅུ་སྟེ། ཁ་རོག་ཏུ་མི་བརྟུབ་ནས།
 དེའི་པ་མས་བྱེད་ལ་བསྟེན་པའི་སྤྱིར་དུ་བམ་བཏང་ན་ཡི་དུགས་པ་ཀྱུ་ལའི་དུང་དུ་བགྱིའོ་ཞེས་བསྟེན་པས་
 པས་དུ་ཞིབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ན། དག་སྟོང་ལེགས་པའི་རྣམ་མས་ར་ལ་འདི་རྣམ་དུ། ལྷུང་དུ་
 གནས་ཁང་དུ་གཤེགས་སུ་གསོལ། ཡི་དུགས་པ་ཀྱུ་ལ་འོང་འོ་ཞེས་ར་ལ་བསྟེན་པས། །རས་དེ་ལ་གིན་
 ཏུ་སྟེན་པ་ཅི། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟེན་འདས་ལ་འཛིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་མཐོས་སམ་ཞེས་བཀའ་
 ལྷུང་པས། དེའི་ཚེ་བརྒྱ་བྱིན་ལྟའི་དབང་རྒྱལ་གིས་ར་ལ་འདི་རྣམ་ཅེས་གསོལ་རྟེ། །བཙུན་ལྟེན་འདས།
 ཅི་གང་ཟག་འདི་ལྟ་བུ་ཚོས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུང་དམ་ཞེས་གསོལ་ནས། རས་དེ་ལ། ཀོ་ཏུ་གི་ག །གང་ཟག་

འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་བས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཟོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ཀའ་སྣུལ་ཏེ།²⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན། དག་སྐོང་ལོགས་པའི་སྐར་མ་ནི། ལོག་སྲེད་ཅན་ཡིན་ཅིང་ལོག་སྲེད་ཅན་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏན་མེད་ཅིང་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ལ་བྱིན་ཡང་
བསོད་ནམས་མེད་དེ། བསད་ཀྱང་སྲིག་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེན། ཐེག་པ་ཚེར་པོའི་
ཚོས་ལ་སྤང་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་འགྲེལ་པར་
བཤད་དོ།²⁷ །དེས་ན་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ལ་མི་བཟུ་ཞེང་བརྟམ་པ་སྤྱང་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། གལ་ཏེ་ལོག་སྲེད་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡོད་པར་ཡིད་ཚེས་ན། དེ་ནི་དཔེ་སོང་གསུམ་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ལོག་སྲེད་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཡིད་མི་ཚེས་པའི་སྤྱིར་དཔེ་སོང་གསུམ་དུ་
རྣམ་དོ། །དཔེ་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་བའི་སྤྱིར་ལོག་སྲེད་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་
སྤྱས་པ་ལྟར་གལ་ཏེ་འོ་མ་ལ་ཞེའི་རང་བཞིན་མེད་ན། ཞོ་འཕྱུང་བ་མི་རིགས་ལ། ལྷ་གྲོ་རྟུའི་ས་བོན་ལ་
འདོམ་ལྗེའི་རང་བཞིན་མེད་ན། ཤིང་འདོམ་ལྷ་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེན་པ་དག་ནི་དེ་རྣམས་
འཚད་དེ་མཁས་པ་ཤེས་པར་ཅན་ལ་ནི་ནམ་ཡང་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་ཚོགས་མི་འཕྱུང་རོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན།
རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། གལ་ཏེ་འོ་མའི་ནང་ན་ཞེའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ན།
རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོའི་མཐུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་རིགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། ཅི་སྟེ། རྒྱ་དང་འོ་མ་བསྐྱེས་ཏེ་མཐུན་
ན་རྒྱ་བ་གཅིག་བཞག་ཀྱང་ཞོར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་པ་ཞེས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཐེགས་པ་གཅིག་
གི་དྲི་མ་བྱས་ནས་གཞོན་ཞོར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐོག་མ་ནས་ཞེའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། ཅི་སྟེ་རྒྱ་
རྒྱུན་མང་པོ་ལ་ལྟོས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་
གདོད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཟོ་
འགྱུར་རོ། །གང་རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགྱུར་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
མེད་པའི་སྤྱིར་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བཟོ་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། དེ་ལྟ་བས་

ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོས་རྟག་ཏུ་གཞན་གྱི་ལེགས་པ་བསྐྱབས་ཤིང་ཉེས་པ་མི་
བརྗོད་དེ། དེ་ནི་དྲང་པོའི་སེམས་ཤེས་པའོ།^{ལྷ} །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ར་རྒྱལ་གྱི་གཞན་པོ་ལ་
ལྷམ་པོར་དགོངས་སོ། །

སོ་སོ་སྤྱི་བོས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་།
སྤྲུལ་གསལ་བ་རྣམས་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བདག་མེད་པར་ལྷ་བ་ཆད་པར་ལྷ་བ་ཡིན་
ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དེ་རྣམས་ལ། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྤྱི་བས་
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མི་འཛིན་ཅིང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་། ཚོས་གྱི་བདག་གཉིས་མེད་
པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་རིག་པར་མི་འགྱུར་བས།
འཁོར་བར་འབྱམས་པ་རྣམས་དྲང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྲིབ་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དེ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་གྲོ་གྲོས་
ཚེན་པོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་
ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་གསུངས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད། མཚན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་གྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཚེན་
པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགྱིས་པ་ལྟར། ལུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་གྱི་གོས་གྱིས་
ཡོངས་སུ་དགྱིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གིས་ཟེལ་གྱིས་ལོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
པའི་དྲི་མ་ཅན་དུ་སྐྱུར་བ་རྟག་པ་བརྟག་པ་ཐེར་བྱུག་པར་ནི། བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོར་སྐྱུ་བ་ནི། སྤྲུལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྐྱུ་བ་དང་རི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས།
བཅོམ་ལྷན་འདས། སྤྲུལ་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པར་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་མེད་པ། རྒྱབ་པ། མི་
འཛིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྐྱུ་བ་སྟོན་པར་བཞུགས་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། གྲོ་གྲོས་
ཚེན་པོ། །རས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པ་ནི། སྤྲུལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྐྱུ་བ་དང་།

མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི། སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་དང་།
 མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོར་བརྟན་པར་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་པདག་མེད་པས་འཇིགས་པར་
 འགྱུར་བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་སྐོ་བརྟན་པས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། མ་འོངས་པ་
 དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
 ཞེན་པར་མི་བྱའོ། གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དཔེར་ན། རྩ་མཁན་ཀྱི། འཛིན་པའི་རྩལ་གྱི་སྤང་བོ་གཅིག་ལས་
 ལག་པ་དང་། བཟོ་དང་། ལག་ཟུངས་དང་། ཆུ་དང་། སྤང་བྱ་དང་། བཀ་ཉན་དང་ལྡན་པ་ལས་སྒྲིབ་
 རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་བྱེད་དོ།།

གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་བདག་མེད་པ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྟོག་པ་དེ་ཉིད། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
 རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོར་བརྟན་པའམ། བདག་མེད་པར་བརྟན་པས་
 ཀྱང་རྒྱུ་སྟེ། རྩ་མཁན་བཞིན་དུ་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། །དེ་ལྟར་དེའི་བྱིར་
 གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བརྟན་པ་སྐྱེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་བརྟན་པ་
 དང་མི་འདྲའོ། གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི། སྐྱེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྐྱ་
 བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བརྟན་པས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྷུང་བའི་
 བསམ་པ་ཅན་དག །རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་།
 ལྷུང་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་བར་རི་ལྟར་འགྱུར་
 ཞེས་ཏེ། གློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན། འདི་ནི་སྐྱ་

སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་ལོ་ཆེན་པོ། །དེ་བས་ན་མུ་སྟེགས་
བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ནམ་པར་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བདག་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པར་བྱའོ།²¹³ །ཞེས་གསུངས་གིང།

ལྷ་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ནས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་སྲུང་། རས་དུས་གཅིག་ན་རྒྱ་བོ་དགའ་
སྐྱེད་ཀྱི་འགྲམ་ན་བཞུགས་ཏེ། དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ང་དེ་ན་བྱུས་མཛད་ཀྱི། ངའི་གོས་ལོངས་
ལ་གྲན་བྱེ་ཡང་ལོངས་གིག་ དེར་རྒྱུར་ཞུགས་པ་དང་། བམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་དང་། རྒྱ་དང་། ས་ལ་
འགོ་བ་ཐམས་ཅད་འོངས་ནས་ང་ལ་ལྟ་འོ། །དེའི་ཚེ་ན། ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་ལྟ་བརྒྱ་སྐྱེད་རྒྱ་བོའི་འགྲམ་དུ་
སྟེགས་ནས་ངའི་དུང་དུ་སྐྱིན་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་འདི་སྐྱད་དུ། རི་ལྷར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཐོབ་
པར་ལྷུང། གལ་ཏེ་གོ་ལུ་ཏ་མ་འདི་ཆད་པར་ལྟ་བམི་སྟོན་ན། བདག་ཅག་དེ་ལ་ལུང་དང་རྒྱལ་བུ་བྱིས་
ལོད་དོ། །ཞེས་སྐྱེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་སྲུང་། དེའི་ཚེ་ངས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་
དེ་དག་གི་བསམ་པ་མཐུན་ནས། ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། ཚིའི་ཕྱིར་ང་ལ་
ཆད་པར་ལྟ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ་སྐྱེས་དུ་སེམས། ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་གསོལ་བ། གོ་ལུ་ཏ་མ་བྱོད་ཀྱིས་
མདོ་སྟེ་ཀྱུན་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལྷར་བདག་མེད་དོ་
ཞེས་བཤད་ན། ཚིའི་ཕྱིར་ཆད་པར་ལྟ་བ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན། གང་གིས་རྒྱལ་བུ་བྱིས་སྟོན་
ཞིང་གང་གིས་རྒྱལ་བུ་བྱིས་སྟེ་བཤག་པར་འགྲུང། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། རས་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་མ་བཤད་དོ། །རས་ཏྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ།²¹⁴ །ཞེས་བཤད་ན།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་ནམ། དོན་དེ་ལྟ་བས་ན། ང་ཆད་པར་ལྟ་
བ་མི་སྟོན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་བས་ཏྟག་པ་མེད་པ་
དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་མེད་དེ། གང་དེ་སྐྱད་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི།
ཆད་པར་ལྟ་བ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཚེ་ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་དེ་དག་ །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་བདག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཐོས་ནས། ཐམས་ཅད་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་

སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེའི་མོད་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ནམ་ཉན་བྱེད་པར་གྱུར་རྟོ། །ཀམ་
 མཁའ་དང་། རྒྱ་དང་། ལྷ་ས་སར་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ།
 དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མོད་ལ་ལུས་དེ་ཉིད་བཏང་བར་གྱུར་རྟོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དེ། ཡང་དག་པར་ན་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིར་བདག་ཅེས་བཤད་དོ། །རིགས་
 ཀྱི་སྤྱ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཤད་མོད་ཀྱི།
 ཡང་དག་པར་ན་བདག་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། རྒྱན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། རྒྱ་
 དང་རྒྱུན་ཡོད་པས་བདག་ལ་བདག་མེད་པར་འཆད་དེ། ཡང་དག་པར་ན་བདག་ཡོད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་སྤྱིར་བདག་མེད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། རྒྱན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། བདག་
 མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཅེས་བཤད་པ་ནི། བཏགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནི། བདག་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། དབང་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ།¹⁶ །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། ལུ་སྤྲེགས་པ་དག །ཡང་དག་པའི་དོན་མི་ཤེས་པར་བདག་མེད་རྟོན་པའི་ཚོས་ལ་ཆད་
 པར་སྐྱུ་བའོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་བདག་མེད་ལ་བདག་
 ཏུ་བཏགས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི། ཚོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོ་ལ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་
 པའོ། །བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་ཚུལ་འོག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་བཤད་པར་བྱའོ། །

ཉན་རང་དག །འཁོར་བ་སྤྲང་བྱ། ལྷ་འཛུགས་ལས་འདས་པ་སྤྲང་བྱར་འདོད་པས་འཁོར་བ་
 སྐྱོན་ཅན་དང་། ལྷ་འཛུགས་ལས་འདས་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་འཁོར་འདས་ཐ་དད་ཏུ་ཞེན་ཏེ།
 སེམས་ཀྱི་སྐྱོན་ཉེན་མོངས་པ་རྣམས་བཅོས་མ་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་
 མིན་ཅིང་། ཡང་དག་པར་ན་ཉེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པ་འོད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་ལས། རྟོང་པ་ཉིད་མི་གཡོ་བའི་
 དོན་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཚན་མ་མེད་པ་མི་གཡོ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་
 སྤང་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།¹⁷ །ཞེས་སོགས་དང་། འཁོར་བ་དེ་ཉིད་ལྷ་འཛུགས་ལས་
 འདས་པ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རྗེ་བྱ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་

ཡང་རབ་རྒྱ་ཤེས་ཏེ་¹¹ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པར་འཛིན་
 ཅིང་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིབ་པོ་ལ་བདག་དང་། རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་པ་སྟེ། དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས།
 བཙོམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ནི། རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་པ་
 ལགས་སོ།¹² །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་ཉན་རང་རྣམས་མི་རྟག་སྟུག་བསྟུལ་སྟོང་བ་བདག་མེད་སྒོམ་པར་བྱེད། དེས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་རྟག་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཀྱི་མཐར་ལུང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས་དེ་བསྒོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་
 བས། ལྟར་དེ་དག་ལ་འན་ཏན་བྱས་པ་ལ་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།།

དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། བཙོམ་ལྡན་འདས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི། ཟིན་པའི་ཡུང་པོ་
 ལྷ་པོ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་པར་གྱུར་ཏེ། བཙོམ་ལྡན་འདས། དེ་དག་ནི། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་
 ཤེས་པ་དང་། སྟུག་བསྟུལ་པ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་མ་མཆིས་པ་ལ་བདག་རྒྱ་འདུ་
 ཤེས་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་དག་པས་ཀྱང་སྟོན་མ་མཐོང་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པས་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྒྱ་
 འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི། བཙོམ་ལྡན་འདས། ཕྱིན་ཅི་ཡོག་
 རྒྱ་གྱུར་པ་མ་ལགས་ཏེ། བཙོམ་ལྡན་འདས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བ་ལགས་སོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་མི་གཙང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་
 ཅི་ཡོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པར་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ལ། གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་འོག་རྒྱ་འཆད།

བདག་ནི། བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་བདག་ཡོད་མེད་མཉམ་པ་

ཉིད་དུ་ལྷུང་པའི་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ། ལྷུང་ན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། བདག་
 ཅེས་བྱ་བ་ཐེང་ཟུག་ཏུ་རྟག་པའི་ཚོས་ཡིན་ན་ནི། ལྷུག་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲལ་པར་འལྷུང་རོ། །གལ་ཏེ་
 བདག་ཅེས་བྱ་བ་མེད་ན་ནི། ཚངས་པར་སྒྲིབ་པ་དག་ཅན་པའི་དོན་མེད་པར་འལྷུང་རོ། །གལ་ཏེ་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་སྐྱེ་ན། དེ་ནི་ཚད་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཐེང་ཟུག་ཏུ་
 སྐྱེ་ན། དེ་ནི་རྟག་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ལོ། །གང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ལྷ་ན། དེ་ཡང་ཚད་པར་
 ལྷ་བར་འལྷུང་རོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་ལྷ་ན། དེ་ཡང་རྟག་པར་ལྷ་བར་འལྷུང་རོ། །གང་སྟུག་
 བསྐྱེད་པར་སྐྱེ་ན། ཚད་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བར་སྐྱེ་ན་ཡང་རྟག་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ལོ། །གང་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟག་པར་ནན་ཏན་བྱེད་ན། ཚད་པར་ལྷ་བར་ལྷུང་རོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚད་པར་ནན་
 ཏན་བྱེད་ན། རྟག་པར་ལྷ་བར་ལྷུང་རོ། །དཔེར་ན། སྤོང་གྲུབ་དུ་འགྲོ་བའདུག་རྒྱུ་ལ་ལྷ་མ་པོར་ནས་
 བྱི་མ་འདོར་རོ། །རྟག་པ་དང་ཚད་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཚད་པ་དང་རྟག་པའི་རྒྱུན་
 ལ་ལྷོས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་སམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྒྲིབ་པོ་ཡང་མི་རྟག་ཅེས་སྐྱེ་ན། ལུས་པ་སྐྱེན་པ་དག་གཉིས་སུ་འཛིན་ཏོ། །མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ནི།
 རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི། ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཚོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡང་དག་མེད་ཅེས་སྐྱེ་ན། ལུས་པ་སྐྱེན་པ་དག་
 གཉིས་སུ་འཛིན་ཏོ། །མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། གཉིས་
 སུ་མེད་པ་ནི། ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །བདག་དང་བདག་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་དོན་དེ་ལྷུང་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་། ཚད་མེད་མཐའ་ཡས་པར་སངས་
 རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པས། དས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྟེ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །¹⁶

རིགས་ཀྱི་བྱ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་
 རྟོན་གྱིས་དེ་ལྷུང་གཟུངས་སུ་བཟུང་ལ་སྐྱི་པོས་ཡོངས་ཤིག་ རིགས་ཀྱི་བྱ། རྟོན་གྱིས་མདོ་སྟེ་འདི་
 བསྟན་པར་གཟུངས་སུ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་ དས་སྐྱོན་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་པོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཚེན་

ཤིའི་མདོ་ལས་ཀྱང། བདག་དང་བདག་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སྤྱེས་མེད་པར་བརྟན་ཏེ།¹⁴ །ཞེས་
 གསུངས་པས་དགོངས་གཞི་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ལ་དགོངས། དགོས་པ་ལུ་
 སྟེགས་བརྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་སྟེམ་པོར་དགོངས་པས་བདག་ཅེས་བཏགས་ནས་གསུངས།
 དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ལྷར་ལྷ་འན་ལས་འདས་པའི་ལྷང་དང། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བདག་མེད་པའི་རྗེས་སྤྱེས་འབྲང་བར་བྱའོ།¹⁵ །ཞེས་པ་དང། དཔལ་བྱེད་གི་མདོ་
 ལས། བཙོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡང་བདག་མ་ལགས། སེམས་ཅན་མ་
 ལགས། རྩོག་མ་ལགས། གང་ཟག་མ་ལགས་ཏེ་¹⁶ །ཞེས་གསུངས་ཤིང། མགོན་པོ་བྱམས་པས། གང་
 དག་འགོ་ཀྱང་བདག་མེད་ཉོགས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་ཞུགས་གཟིགས་
 པ་སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་མངའ་བ།¹⁷ །ཞེས་བདག་མེད་པར་གསུངས་ཤིང། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་ཀྱང། འདི་ལྟར། ལྷ་སྟེགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་རང་བཞིན་མ་
 ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་ལ། དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་བདག་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་ནི། ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པ་བརྟེས་ལ། དེ་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་སྤྱི་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་ཏུ་འདོད་དོ། །བདག་མེད་པ་ཉིད་
 བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ།¹⁸ རི་སྐད་དུ་མི་གནས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་བྱེ། དེའི་དོན་བྱམས་པས་གསལ་བར་བརྟན། དེའི་
 དངོས་སྒོ་བ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ་ཡིད་ཚེས་པར་བྱས་ནས་སྤྱི་བཞིན་
 པས་བརྟན་པའི་བདག་ཏུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྒྲིབ་པོ་སྤྱི་རམ་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོས་བྲལ་དོར་ནས། ཤིང་ལྷན་
 དང་འདྲ་བའི་སྤྱི་བཞིན་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་ན། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་ཁྱད་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

ལམ་ལས་གོལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བར། དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ཚོས་འདི་བ་ཉིད་དང་
པ་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་པར་གཟུང་བ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རོན་དམ་པ་ལ་མི་
མོས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི། སྤྱི་
སྟེགས་པ་དང་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་ཅོད་ཞེས་གསུངས་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ།།

བདག་དང་བདག་མེད་པ་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་མེད་ཡིན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་
པ་ཉིད་དེ། ལྷ་དག་སྤོང་དག་ ལྷག་བསྐལ་གྱི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ ལྷག་བསྐལ་
པ་ནི། སྤྱི་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །བདེ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་པས། སྤྱི་
སྟེགས་ཅན་དང་བྱུང་འདས་མཉམ་པ་དང་། མི་རྟག་པ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ མི་རྟག་པ་ནི།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོ། །རྟག་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་པས་ཉན་
རང་རྣམས་དང་ཚོས་སྤྱོད་མཉམ་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ བདག་མེད་
པ་ནི། འཁོར་བའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ་ཞེས་པས་འཁོར་བ་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མཉམ་པའོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ཅིག་ ཡོངས་སུ་མ་
དག་པ་ནི། འདུས་བྱས་པའི་ཚོས་སོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་རྐྱེད་མཉམ་པ་དཔལ་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ཚོས་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན། ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པས་དག་
མ་དག་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་མི་སྤོང་། ལྷན་ཅི་ཡོད་མེད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྣམ་
ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། དེ་བས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཐའ་གཉིས་ལས་བརྒྱུག་པའི་
ལྷིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ནང་ན་མ་ཡིན། ལྷི་རོལ་ན་མ་ཡིན་ལ། ནང་དང་ལྷི་རོལ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ།⁶⁹ ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

རིགས་ཀྱི་བྱ། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདི་ལྷིང་ཞེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ནི། མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འདི་ལྷིང་ཞེན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤོང་བ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་ཚད་མེད་པ་
བརྒྱས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དམིགས་སུ་ཡོད་པས་དེ་འདི་ལྷིང་ཡོད་

མེད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དང་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི།
 རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། རི་བོང་གི་རྩ་ནི། ཐབས་ཚད་མེད་པ་རྣམ་
 པ་སྣ་ཚོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རྣམས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། སྐྱེ་བར་རྣམས་པས་དེའི་ཕྱིར་
 མེད་མོད་ཀྱི། རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་མི་མཚུངས་སོ། །དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཞེས། ཐམས་ཅད་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཅོད་པས་དགག་པར་མི་རྣམས་ཏེ། མེ་མར་གྱི་མེ་ལྷེ་དང་འབྲུ་བར་སྐྱ་
 བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཡོད་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །རི་ལྟར་ན་མེད་ཅེས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟག་
 པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོད་
 པ་དང་མེད་པ་འདྲུས་པ་ལ་ནི། དབུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།⁶³ ཞེས་དང་།

ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རོན་དམ་པར་སྟོང་བའོ། །རོན་
 དམ་པར་སྟོང་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀ་
 མི་མཐོང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི། སྟོང་པ་དང་མི་སྟོང་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་།
 རྟག་བསྐལ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཀྱུན་མཐོང་ངོ། །སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་ལྷུ་རྩ་ལས་འདས་པའོ། །བདག་མེད་
 པའི་བར་དུ་ནི། འཁོར་བའོ། །བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་ལྷུ་རྩ་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
 སྟོང་པར་མཐོང་ལ། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐོང་བ་ནི། ལམ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བྱ། ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པའི་བར་དུ་མཐོང་ལ་བདག་མི་མཐོང་བ་ནི། ལམ་དབུ་མ་ཞེས་མི་བྱའོ། །ལམ་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།⁶⁴ །ཞེས་གསུངས་སོ།

གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི། རྟག་པ། བརྟན་པ། ཐེར་ཟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱོ་བྱུང་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་གཞན་མེད་

པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་འཇག་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་འཇག་གི་རང་བཞིན་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་མཐུན་ལོ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོར་མོའི་སྤྱི་བ་ལ་ཕན་པ་ལས། རི་ལྷ་མར་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ། དབྱེ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མ་བྱེད་ཅིག་འཇམ་དཔལ། གང་གོང་ཁྱེར་བཅིགས་པའི་ཁྱིམ་སྒྲིབ་པ་ནི། མི་མེད་པས་སྒྲིབ་པོ། །བྲམ་པ་ནི། ལྷ་མེད་པས་སྒྲིབ་པོ། །ལྷ་འཇག་ནི། ལྷ་མི་འབབ་པས་སྒྲིབ་པོ། །ཅི། ལྷ་འཇག་བར་སྐབས་ཁྱིམ་མེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་ཞེས་བྱའམ། ཅི། ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། མི་མེད་པས་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཅི། བྲམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་མེད་པས་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཅི། ལྷ་འཇག་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནམ། ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ལྷ་མི་འབབ་པའི་ལྷ་འཇག་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་མར་པ་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ནི། སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་བྱེད་པའི་མི་དང་ལྷ་མེད་པའི་ལྷ་འཇག་སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱའོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས།

དེ་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ལྷུབ་སེམས་དཔལ་སེང་གའི་སྐྱ་བོ་བསྐྱེད་ཏེ་སེང་གའི་མཐུ་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ན། བྱང་ལྷུབ་སེམས་དཔལ་སྐྱ་བོས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལྷེམ་པོ་དག་ལ་ཀྱུན་དུ་མོས་སོ། །ངས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མའི་སྐྱ་བྱུང་ན། ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལན་ལྷོན་མི་བྱས་ན། གལ་ཏེ་སེང་གའི་སྐྱ་བྱུང་ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་རི་ལྷ་འཇག་ལྷུང་ཞེས་ལྷེམ་པོ་དག་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ལྷ་འཇག་དང་དོན་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྟེགས་པ་དག་། བདག་གི་སྤྱི་དུ་ཚོས་གཞན་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཞེན་པས་དེ་དག་དང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།¹⁸ །

ལྷ་འཇག་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། སྒྲོན་པ་དུག་གིས་གསོལ་བ། གོ་ལུ་ཏམ། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན། སུས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྱེད་པར་འཇུག། བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ཅས་བྱ་བ་དེས་བྱེད་ན། ཏྟག་པ་ཞེས་བྱར་རུང་ངམ། དེ་སྟེ་ཏྟག་པ་ཡིན། ཅི་སྟེ་རེས་འགའ་འཇི་དགོ་བ་བྱེད་ལ། རེས་འགའ་འཇི་མི་དགོ་བ་བྱེད། གལ་ཏེ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་བྱེད་པའི་དུས་ཡིད་ན། ཅི་སྟེ་

བདག་ནི། མཐའ་ཡས་ཞེས་སྒྲ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཅིའི་སྦྱིར་མི་དགོ་བའི་ཚོས་
 མྱོད། དེ་ལྟར་བདག་དེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་སྦྱིར་སེམས་ཅན་ལ་བདག་མེད་པར་གྲོལ་ཚོས་
 མྱོད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་བས་ན། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ཚོས་ལ་ནི། དེས་པར་བདག་མེད་དོ། །གང་བདག་
 ཅེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་སྦྱིར་ཞེན། ལྷ་མཐའ་ཡས་པས་གྲོལ་ཚོས་གྱི་དྲི་མ་
 མེད་པ་མི་བྱེད་མི་ལེན་པའི་སྦྱིར་རྟག་པ་ཞེས་བྱ། མི་སྦྱོར་མི་འགག་པའི་སྦྱིར་བདེ་བ་ཞེས་བྱ། ཉེན་
 མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་སྦྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ། མཚན་ཉིད་བརྒྱུ་མེད་པའི་སྦྱིར་སྟོང་པ་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་
 དག་པ། སྟོང་པ། མཚན་མ་མེད་པའོ། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་གསོལ་བ། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་སྦྱིར་སྟོང་ན་ལྟ།
 གོ་ལུ་ཉུ་མས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཀྱང་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་རེག་སྟེ། དེ་བས་ན། བདག་ཅག་གིས་སྦྱི་བོས་
 ལྷངས་ཏེ་གཟུངས་སུ་གཟུང་དོ། །ཞེས་གསོལ་ནས། དས་དེའི་ཚོ་སྟེགས་ཅན་ཚང་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་དོ།།¹⁶

ཞེས་བཤད་པས་དགོས་པ་ལྷ་སྟེགས་གཞུག་པ་ལ་ལྷེ་མ་དགོངས་ལ་དགོངས། དགོངས་
 གཞི་སྟོང་མི་སྟོང་གི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྟོས་པའི་ཚོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་མ་པར་གྲོལ་བ་ནི། མི་སྟོང་པའི་
 སྟོང་པའོ། །དཔེར་ན། རྩ་དང་། མར་དང་། ཞོད་དང་། ཚང་དང་། ལྷང་ཅིའི་སྟོང་རྗེ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་དང་། ལར་
 དང་། ཞོད་དང་། ཚང་དང་། ལྷང་ཅི་མེད་ཀྱང་ད་ལ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་རྗེ་ལྷེ་ལྷེས་འདོགས་ཏེ། རྗེ་ལྷེ་
 ལ་ནི། སྟོང་ཞེ་འཇམ། མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་ལ་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཟུགས་དང་། དྲི་
 དང་། བྱོ་བ་དང་། རེག་བྱ་ཞེས་གདགས་སུ་མི་རུང་དོ། །མི་སྟོང་ཞེས་བྱར་ནི་རྩ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་
 མེད་དོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་ཞེས་སམ། གཟུགས་མ་ཡིན་ཞེས་སམ། སྟོང་
 ཞེས་སམ། མི་སྟོང་ཞེས་གདགས་སུ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་ཞེས་བྱར་ནི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་
 བདག་དང་། དག་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་དོ། །མི་སྟོང་ཞེས་བྱར་ནི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་

དང་། དག་པ་སྐྱེས་ལྷོད་ལྟེ། རོན་དེ་ལྟ་བུ་ན། ལྷོད་ཞེས་སམ། མི་སྣོད་ཞེས་གདགས་སྐྱེ་མེད་དོ། །འདི་
 ལྟ་ལྟེ། སྤྱིད་པ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པོ་དང་། གྲུབ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྷུག་བསྐལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་།
 མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེ་ལྟར་ཞོ་མེད་པ་དང་།
 འདྲ་སྟེ། ལྷོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྣོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་གཟུགས་ཏྟག་པ་བདེ་བ་བདག་དང་།
 དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མི་གཡོ་མི་འཕོ་བ། དཔེར་ན། རྗེ་ལྟར་གཟུགས་དང་། སྤྱི་དང་། བྱོ་བ་དང་། རེག་བྱ་
 ཡོད་པས་མི་སྣོད་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། རྗེ་ལྟར་འདྲའོ། །རྗེ་ལྟར་འདྲའོ། །རྗེ་ལྟར་འདྲའོ། །རྗེ་ལྟར་འདྲའོ། །
 སྤྱད་ན་འཆག་པར་འཇུག་གི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་པས་རྗེ་ལྟར་
 དཔེས་སྣོད་མི་སྣོད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་པའི་སྣོད་པ་བསྟན་ལ། ཞོའི་དཔེས་སྣོད་པའི་ཚོས་
 གཞན་གྱིས་སྣོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་པས་ཤེས་རབ་ཞིབ་མོས་དཔྱད་ཅིག།

རང་གི་དོ་བོ་སྣོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚོས་གཞན་གྱིས་སྣོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ཕྱེད་མེད་
 གོ་སྐྱེ་ལས། བཙོམ་ལྟར་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོད་པོ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོད་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྣོན་མ་མཐོང་མ་རྟོགས་ལགས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་
 ཤིང་། ལྷོད་པ་ཉིད་ལ་འད་མུང་འདས་མདོ་ནས། ལྷོད་ཉིད་བཏུ་གཅིག་གསུངས་པའི་ནང་ནས་དོན་
 དམ་པའི་སྣོད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དོན་དམ་པའི་སྣོད་པའོ། །དོན་དམ་པའི་
 ལྷོད་པ་ནི། ལམ་དབུ་མའོ། །ལམ་དབུ་མ་ནི། སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནི། ལྷོད་པ་ལས་འདས་པ་
 ཞེས་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

དོན་དམ་པའི་སྣོད་པ་ནི། མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷོད་པ་ལས་འདས་པ་དོར།
 རིགས་ཀྱི་བྱ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གི་མཚན་ཉིད་མེད། གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད། བདག་དང་
 གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད། ལྷོད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། སོང་བའི་མཚན་
 ཉིད་མེད། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ལྷོད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད། ཚོས་མ་
 ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཕོ་དང་མོའི་མཚན་ཉིད་མེད། ལྷོས་སུའི་མཚན་ཉིད་མེད། ལྷུ་ལྷུ་མོའི་

མཚན་ཉིད་མེད། དུས་དང་ཚོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད། བདག་ཏུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། གཞན་ཏུ་
 བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། བདག་དང་གཞན་ཏུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཡོད་པའི་མཚན་ཉིད་
 མེད། མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། བསྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། རྒྱུའི་
 མཚན་ཉིད་མེད། རྒྱུ་ལས་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མེད། འབྲས་སུའི་མཚན་ཉིད་མེད། འབྲས་སུ་
 ལས་འབྲས་སུར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཉེན་དང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད། ལྷན་བ་དང་སྤྲུལ་
 པའི་མཚན་ཉིད་མེད། མཐོང་བའི་མཚན་ཉིད་མེད། མཐོང་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཐོས་པའི་
 མཚན་ཉིད་མེད། ཐོས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཚོར་བ་དང་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཚོར་
 བ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད། བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ཉིད་མེད། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་
 པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད། ལས་ཀྱི་བདག་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཉོན་མོངས་
 པའི་མཚན་ཉིད་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བདག་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཉིད་
 གང་ཏུ་འགོག་པ་དེ་ནི། ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་མཚན་ཉིད་
 བདེན་པ་སྟེ། གང་ཏུ་འགོག་པ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ། ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ། ཚོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཞེས་བྱ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ། འོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ། འོན་དམ་པའི་སྣོང་པ་ཉིད་
 ཅེས་བྱའོ།¹⁰⁹ །ཞེས་གསུངས་པས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
 སྐྱོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་འོན་དམ་པའི་སྣོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྣོང་པ་ནི། སྣོང་པ་ཉིད་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཐ་
 ཤལ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར། མཚན་ཉིད་སྣོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་
 པོའི་རང་བཞིན་སྣོང་པ་ཉིད་དང་། སྤིང་པའི་སྣོང་པ་ཉིད་དང་། མི་སྤིང་པའི་སྣོང་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བརྗོད་ཏུ་མེད་པ་སྣོང་པ་ཉིད་དང་། འོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣོང་པ་ཉིད་དང་།
 གཅིག་གིས་གཅིག་སྣོང་པའི་སྣོང་པ་ཉིད་དང་བདུན་ཏེ། །སློ་གྲོས་ཚེན་པོ། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སྣོང་པ་
 ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྣོང་པོ། །སློ་
 གྲོས་ཚེན་པོ། འདུས་པ་ཕན་ཚུན་ཏུ་ལྷོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

འདུག་པ་མེད་དེ། ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། བདག་དང་ཕ་རོལ་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་
 གནས་པ་མེད་པས་ན་དེའི་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ།
 དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། རང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
 དངོས་པོ་སྐྱེ་བམེད་པའི་སྤྱིར་ཚཱ་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 སྤྱིར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། སྤྱིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན།
 འདི་ལྷ་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་པོ་རྣམས་རྒྱ་དང་། རིགས་པ་དང་། བྱེད་པ་དང་།
 ལས་དང་། འཕྱོར་བ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་སྤྱིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་
 ཚེན་པོ། མི་སྤྱིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། སྤྱིར་པོ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་སྟོན་
 མི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤྱིར་མི་སྤྱིད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། བརྗོད་ཏུ་མེད་
 པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཀུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་
 སྤྱིར་ཚཱ་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེའི་སྤྱིར་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
 བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། དོན་དམ་པའི་འཕགས་པའི་ཡོ་ཤེས་སྟོང་པ་ཚེན་པོ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ།
 བདག་གི་སོ་སོ་རང་གིས་འཕགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་ནི། ལྷ་བ་རན་པ་དང་ཉེས་པའི་བག་
 ཚགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡོ་ཤེས་སྟོང་པ་ཚེན་པོ་ཉིད་ཅེས་
 བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། གང་ན་ཅི་མེད་པ་དེ་ནི།
 དེས་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ལྷ་སྟེ། ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། གཞིག་ར་མའི་ཁང་པ་ན་སྤྱང་པོ་དང་། བ་ལང་དང་།
 ལུག་ལ་སོགས་པ་མེད་ཀྱང་། དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་མ་ལ་སོགས་པས་ནི། སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 རས་བཤད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་སྟོང་འོ་ཞེས་བྱ་ཡང་ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། ཁང་པ་ཁང་པའི་དངོས་པོར་
 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྟོང་རྣམས་ཀྱང་དག་སྟོང་གི་དངོས་པོར་མེད་པ་མ་ཡིན། སྤྱང་པོ་དང་། བ་ལང་
 དང་། ལུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་གྲུབ་ན་མི་འཁོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། དེ་
 བཞིན་ཏུ་ཚཱ་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་དེ། དེའི་སྤྱིར་གཅིག་
 གིས་གཅིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ལྷོ་ལྷོས་ཚེན་པོ། འདི་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་པ་བདུན་ཏེ། ལྷོ་ལྷོས་

ཚེན་པོ། གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པ་འདི་ནི། ཀྱམ་གྱི་ཐ་གལ་ཏེ། དེ་ནི་ཚེད་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་
བྱའོ།^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པས། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ནི། ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
དེ་བསྐོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྤང་བྱུར་བཤད་པ་ཡིན་ལོ།།

ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྐོམ་པ་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལས་
གོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རན་འདས་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིར་པོ།^{༡༡} ཞེས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་དངོས་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཐོག་མ་ནས་སྟོང་པ་ཞི་བར་མཐོང་ངོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ། གལ་ཏེ་དགོ་སྟོང་རམ། བཤམ་ཟེ་གང་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ན། དེ་ནི་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན། བཤམ་ཟེ་མ་ཡིན།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་ལོ་ལྷ་སྤྱིན་པ་མི་འཐོབ། ཡོངས་སུ་སྤང་བ་ལས་མི་འདའ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུ་མ་ལོ་མཐོང་སྟེ། བདུད་ཀྱི་ལའོར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རིགས་
ཀྱི་སྤྱ། ཐམས་ཅད་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་པ་བསྐོམ་པས་ཚོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མཐོང་ངོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། ལྷང་གསལ་པོ་མང་པོ་
གསུངས་ཏེ། མང་གིས་དོགས་པས་མ་བྱིས་སོ།།

འོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན། རྟག་པ། བརྟན་པ། ཐེར་ཟུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་ཞེན། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །འདི་ནི། ཡང་དག་པའི་ཚོས་ལའོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཚོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལའོར་འདས་དང་
སྟོན་ཡོན་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་པས་བདག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ནས་རང་དོན་གཙོ་
བོར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཅན་ལོ་ཞེས་
བརྟན་པས། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཅན་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི།
བདག་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་གཉེན་པོར་ལྗེས་པོར་དགོངས་སོ།།

དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བརྟན་པ་ཐོས་ནས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པོ་སེམས་ལུས་པ་
 ལྷམས་སྒྲོ་བ་སྟེ། ར་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཕན་གཞན་ལ་བརྟན་པ་བྱེད་པ་ལྷམས་སེམས་ཕན་གཞན་ལ་
 ལྷོན་པ་བཞིན་དུ་གྲུས་ཤིང་། ལྷ་སྟེགས་ལྷམས་བདག་ཡོད་པར་གོ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས། ཉན་རང་
 ལྷམས་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་མོས་པ་སྟེའོ། །མོས་
 ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་རྟོགས་པའི་ཤེར་སྤྱིན་དང་། ལམ་མཁའ་མཛོད་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་པེ་འཛིན་བསྟོམས་པས་མཉམ་གཞག་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་། ཚོས་གྱི་
 བདག་གཉིས་མེད་པའི་མཐའ་གཟེང་མ་ནས་ཞི་བའི་ཚོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྗེས་
 ཐོ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཡང་བདག་བཞིན་དུ་སེམས་ཕན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་
 མཁྱེན་པས་རྗེ་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཞིང་། དེ་ལས་བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཤེས་པའི་
 བྱམས་སྒྲིབ་རྗེའི་སེམས་སྒྲིབ་ཉེ། ཚོས་ལུ་པོ་དེ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁན་མཐོ་བ་མེད་
 པས་མཚུངས་པ་སྟེ། མཉམ་པར་བཟོ་བ་ལྷན་པར་དབྱེར་ཡོད་པའི་སྒྲོན་མེད་པས། ལྷན་པར་དབྱེར་
 མེད་པའི་ལྷན་པར་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་རྒྱ་བདག་དང་སེམས་ཕན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་
 རྟོགས་ཏེ་བསྟོམས་པས་འགྲུས་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལྟར་དུ་བློ་བ་སྟེ། དེའང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་
 མོས་པ་བསྟོམས་པས་གཙང་བ་དང་། ཤེས་རབ་བསྟོམས་པས་བདག་དང་། ལམ་མཁའ་མཛོད་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་པེ་འཛིན་བསྟོམས་པས་བདེ་བ་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་བསྟོམས་པས་རྟག་པའི་ས་འཁྱེད་སྤྱིན་
 པ་ཐོབ་སྟེ། དཔལ་ལྷེད་སེང་གོ་སྒྲིབ། བཙོམ་ལུན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྒྲིབ་ཉིད་རྟག་
 པའི་ས་འཁྱེད་སྤྱིན་པ་དང་། བདེ་བའི་ས་འཁྱེད་སྤྱིན་པ་དང་། བདག་གི་ས་འཁྱེད་སྤྱིན་པ་དང་།
 གཙང་བའི་ས་འཁྱེད་སྤྱིན་པའི་སྒྲིབ་དུ་འོ། །བཙོམ་ལུན་འདས། སེམས་ཕན་གང་དག་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྒྲིབ་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི། ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །བཙོམ་
 ལུན་འདས། ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ནི། བཙོམ་ལུན་འདས་གྱི་སྒྲིབ་ལས་ལས་
 སྒྲིབ་པ་དང་། ཞལ་ནས་སྒྲིབ་པ་དང་། ཚོས་ལས་སྒྲིབ་པ་དང་། ཚོས་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཚོས་གྱི་བཞོ་
 ལྷལ་ལ་སྒྲོད་པ་ཞེས་བཤིའོ།¹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེའི་དོན་རྒྱུད་སྒྲིབ་མ་མཉམས་ དེ་ཡི་རང་བཞིན་དག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་། །བག་ཚགས་སྤངས་སྤྱིར་གཙང་
 བ་ཡིན། །བདག་དང་བདག་མེད་སྐྱོན་པ་དག་ །ཉེ་བར་ཞི་བ་དམ་པའི་བདག་ །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 སྤང་པོ་དང་། །དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་བདེ་བ་ཉིད། །འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 སྤྱིར་དང་།¹⁰⁷ །དེའི་འགྲེལ་བར། མདོར་བསྟུན། རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་
 པ་དང་། །བྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །རྒྱ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་
 གི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །སྤྱི་གསལ་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་བདག་གི་སྐྱོན་པ་དང་བྲལ་
 པའི་སྤྱིར་དང་། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པས་བདག་མེད་པའི་སྐྱོན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱ་
 རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་གསལ་ཀྱི་ལྷན་འབྲེལ་བའི་རྒྱམ་པ་
 སྤངས་པས་བག་ཚགས་ཀྱི་མཚན་སྐྱོར་བ་བཅོམ་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་གསལ་འགོག་པའི་རྒྱམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འགག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱ་
 རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་མི་འབྱིད་པས་
 ཚད་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་བའི་སྤྱིར། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་མི་སྐྱོན་པས་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྷུང་
 པའི་སྤྱིར་རོ། །རྗེ་རྒྱལ་དུ་བཅོམ་ལུན་འདས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བསྐྱི་བར་ལྟ་ན། དེ་ནི།
 དེའི་ཚད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར། །ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལུན་འདས། གལ་
 ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་ཞེས་བསྐྱི་བར་ལྟ་ན། དེ་ནི་དེའི་རྟག་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར། དེ་ནི་དེའི་
 ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ།¹⁰⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་
 ཀྱི་སྐྱོ་འདྲིས་ནི། དོན་དམ་པར་འཁོར་བ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་
 ལྷུང་རྒྱུ་པ་མི་རྟག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ།¹⁰⁹ །ཞེས་
 གསུངས་སོ།།

འདིར་དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལུན་འདས་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྒྱམ་པ་མི་རྟག་
 པར་ལྟ་ན། དེ་ནི་དེའི་ཚད་པར་ལྟ་བ་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལགས་སོ། །བཅོམ་

ལྷན་འདས། གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པར་ལྷ་ན། དེ་ནི་དེའི་རྟག་པར་ལྷ་བ་མ་ལགས་ཏེ།
 དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལགས་སོ།¹¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འགྲུབ་ཉེས་པར་མངོན་ཏེ།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལུང་དུ་བྲངས་པ་དང། བཤད་པ་བྱས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྲིད་པོ། །དེས་
 བ་སྣ་མ་ཉིད་ཚད་མར་བལྟའོ། །འདྲི་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། སླིན་
 ཚེད་པོའི་མདོ་ལས། སླིན་ཚེན་སླིང་པོ། །དེ་ལོན་དང། རྟག་པ་དང། བཤད་དང་སེམས་ཅན་དུ་འདྲེ་
 ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐར་པའི་དོན་གྱི་ཚོགས་སྤྲུགས་སོ། །ཞེས་དང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱེ་བ་
 སྟེང་ཀྱང་རྩའི་ལྷ་བ་དང་འདྲའོ། །རྩུ་མ་དང་འདྲའོ། །དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཡ་མ་བརྟའོ། །མི་ལམ་ལྷ་
 སུའི་རང་བཞིན་ཅན་ལོ། །རྩུ་ལིང་གི་སྟོང་པོ་ལྷ་རྩེང་པོ་མེད་པའོ། །སྟོག་དང་སླིན་ལྷ་རྩེང་མི་བརྟན་
 པའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི། སྟོང་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའོ། །ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་དུ་མ་དག་ནི། བམ་
 མཁའི་རྒྱུད་གི་རྗེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ལོ། །ཞེས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ།¹¹¹ ཡང།
 འཛིག་རྟེན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི། བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་བའི་ཚོས་སྤྱུ་ཡང་དག་པར་འདྲའོ། །ཞེས་
 ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས། མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཐུགས་སྤྲུལ་རྒྱུ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང། བཤད་དང་སེམས་ཅན་དུ་འདྲེ་ཤེས་ཅི་ལྟར་སྟེང་དུ་ཅུལ།
 རྟག་པའི་སྟོང་པ་ཡང་ཅི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བགྱི། སྟོང་པ་འདིའི་རྗེས་སྤྱུ་ཡང་ཅི་ལྟར་བསྟལ་པར་བགྱི།¹¹²

ཡང། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དགོ་སྟོང་དག་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་གིན་དུ་བསྐྱིམས་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱུག་རྟོགས་པའི་ནང་དུ་བཅའ་ཡང་
 བཤད་དུ་འདྲེ་ཤེས་པ་མ་རྟོན་དོ།¹¹³ །ཞེས་བཤད་མེད་པ་དང། སྟོག་མེད་པ་དང། གང་ཟག་མེད་
 པར་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །འགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་གསུངས་ན། རྟག་པ་དང།
 བཤད་དང། སེམས་ཅན་དུ་འདྲེ་ཤེས་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་འདི་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་མཚིས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། སླིན་ཚེན་སླིང་པོ། །ཁྱོད་གར་འཕྲོས། ཁྱོད་གར་དུ་འཕྱུན། ད་ཕྱིན་ཚད་དེ་
 སྤྲང་མ་ཟེར་ཅིག་¹¹⁴ །ཅེས་སོགས་དང། ཡང། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་རྟག་ཅེས་སྒྲུ་ན། དེའི་ལྷེ་
 ཚོད་ཅིག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་དང།¹¹⁵

ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་སངས་རྒྱས་ཉལ་པ་དང་། ཚོས་ཉལ་
 པ་དང་། དགོ་འདུན་ཉལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ། ཉལ་པ་ཐེང་ཟུག་མི་འཇུང་བ།¹⁹⁶
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་སྐྱེད་གི་མདོ་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས། ལྷག་བསྐྱལ་འགོག་པ་ནི། ཚོས་
 རྒྱུད་གསོན་པ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྐྱད་དུ་ཞེན། བཙམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་ཐོག་མ་མ་མཚེས་པའི་དུས་ནས་མཚེས་པ། མ་བགྱིས་པ། མ་སྐྱེས་པ། མི་བས་པ། བས་པ་མ་
 མཚེས་པ། ཉལ་པ། བརྟན་པ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཉེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྐབས་ནས་ངེས་པར་གྲོལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐ་དད་དུ་མི་གནས་པ། གྲོལ་བས་ཤེས་པ་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་བ། གཏུ་འི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་སྐྱེད་དང་ལྷན་པ་ནི། ལྷག་བསྐྱལ་འགོག་པའི་མིང་
 གིས་བརྟན་པའི་སྐྱད་དུ་སྐྱེ། བཙམ་ལྷན་འདས། དེ་ཉིད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེད་པོ་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ཉེན་མོངས་པའི་སྐབས་ནས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བགྱིའོ།¹⁹⁷ །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

སྤྱིན་ཚེན་པོ་ནས་དེ་སྐྱད་གསུངས་པ་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པར་སྤྱིན་ཚེན་པོའི་མདོ་དེ་
 ཉིད་ནས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིན་ཚེན་སྤྱིང་པོ། སྤྱིན་ཚེན་པོའི་མདོ་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་བདག་གིར་
 འཛིན་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། སྤྱིང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་
 སྤྱིང་པ་ལ་སྤྱིང་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་ཉལ་ཅིང་ཤིན་ཏུ་མི་ཉལ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉལ་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། བདག་མེད་པར་ཇུང་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བདག་ཉིད་དུ་ཇུང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་སྣུག་ཅིང་ཤིན་
 ཏུ་མི་སྣུག་ལ་ཤིན་ཏུ་སྣུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། ལྷེ་པོ་ངག་གི་གཞིའི་
 བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྫོངས་པའི་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐོ་
 ཡིན་འོ།¹⁹⁸ །ཞེས་གསུངས་པས་བདག་དང་ཉལ་པར་གསུངས་པ་ལྷེ་མ་དགོངས་སུ་བཤད་ལ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གོང་དུ་བཤད་ཚར་ལ། ཉལ་པ་བརྟན་པ་
 སོགས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ནི། དཔལ་སྐྱེད་གི་མདོ་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས། གང་དག་སྣུག་བསྐྱལ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཚལ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་ཀྱུན་འཇུང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། ལྷག་
 བསྐྱལ་འགོག་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་སྐྱུ་བྱ་བྱིས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་

རྒྱལ་ལ་བརྟམས་པའི་གཞིན་པོ་ལ་ལྷེ་མ་དགོངས་ཡིན་ཏེ། །ལྷ་འཕྲོ་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་
 ཀྱི་ལྷ། བཙོམ་ལྷན་འདས་འོད་སྤྲུང་གི་ཚེའི་སེམས་ཅན་ནི། འདོད་ཚགས་སྤང་ཅིང་ཤེས་རབ་དང་
 ལྷན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཚེན་པོ་ག་སྟག་ལ་ཞི་བ་དུ་ལ་བ་གདུལ་སྤྲོ་བ་གཟི་བརྗེད་ཚེན་པོ་དང་
 ལྷན་ཏེ། གཟུངས་མི་བརྗེད་པ་བ་ལང་གི་ལྷ་མཚོག་དང་མཚུངས་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མཐའ་ཡུན་དུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་འཕྲོ་ལས་མི་
 འདའ་ཞིང་རྟག་ཏུ་གནས་པ་མི་འགྲུབ་མི་འཕོ་བར་ཤེས་པས་མདོ་སྤེལ་འདི་ཡོངས་སུ་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་
 ཅིང་བཤད་མི་དགོས་སོ། རིགས་ཀྱི་ལྷ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི། རྟོན་མོངས་པ་མང་ཞིང་
 གཉི་སྟག་ཆེ་བས་བརྗེད་ངས་ལ་ཤེས་རབ་མེད་ཅིང་ལེ་མ་རྒྱར་མང་བ། དད་པའི་རྩ་བ་མི་རྣམས་ཏེ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་རྣམས་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི།
 མི་རྟག་པ། འགྲུབ་ཞིང་འཕོ་བ་སྟེ། མཐའ་ཡུན་དུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་འཕྲོ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་
 བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོ་སྤེལ་འདི་གསུངས་སོ།¹³³ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྤྲོ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། ལྷ་
 མ་ཡིན། ལྷ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མི་མ་ཡིན། མི་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། སྤྲོ་པོ་མ་ཡིན། སྤྲོ་པོ་མ་ཡིན་པ་
 མ་ཡིན། སེམས་ཅན་དཔལ་བ་དང་། སྤྱོལ་སོང་དང་། ཡི་དུགས་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་དཔལ་བ་དང་།
 སྤྱོལ་སོང་དང་། ཡི་དུགས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན།
 ཚོས་མ་ཡིན། ཚོས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་མ་ཡིན། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། རིང་པོ་མ་ཡིན།
 རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། རྒྱང་དུ་མ་ཡིན། རྒྱང་དུ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན། མཚན་ཉིད་
 མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། སེམས་མ་ཡིན། སེམས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན། ཟག་པ་
 མེད་པ་མ་ཡིན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། རྟག་པ་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན། སྤྲོ་
 མ་མ་ཡིན། སྤྲོ་མ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མིང་མ་ཡིན། མིང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། དེས་པ་མ་ཡིན། དེས་པ་
 མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་
 ཡིན། བརྗེད་པ་མ་ཡིན། བརྗེད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མ་ཇེས་པའོ།¹⁹³ །ཞེས་གསུངས་
 ཤིང། དེའི་ཚིག་རེ་རེའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 སྐྱེ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིང་དེ་བས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེས་
 པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིང་རོ། །རྟག་པའི་ཚཱ་སྒྲིང་། ཤེས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་བས་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྟག་པ་མ་ཡིན་
 ཞེན། ཚིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་སྒྲིང་ཏེ། རྟག་པའི་ཚཱ་སྒྲིང་། ཚིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་
 འབྲེལ།¹⁹⁴ །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་
 སྒྲིང་རོ།¹⁹⁵ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེང་འདས་རྟག་པར་གསུངས་པའང་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཅིང། དོན་དམ་པར་
 རྟག་མི་རྟག་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེང་ན་ལས་འདས་པ་ནི།
 ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་ཡིན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 མ་ཡིན། ཟག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་མ་ཡིན། གཟུགས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མིང་མ་ཡིན། མིང་
 མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན། མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་པ་མ་
 ཡིན། དངོས་པོ་མ་ཡིན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། རྒྱ་མ་ཡིན། འབྲས་བུ་མ་ཡིན། ལྷོས་པ་མ་ཡིན།
 མི་ལྷོས་པ་མ་ཡིན། སྤང་བ་མ་ཡིན། ལུན་པ་མ་ཡིན། བྱུང་བ་མ་ཡིན། མ་བྱུང་བ་མ་ཡིན། རྟག་པ་མ་
 ཡིན། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན། ཆད་པ་མ་ཡིན། མ་ཆད་པ་མ་ཡིན། ཐོག་མ་མ་ཡིན། ཐ་མ་མ་ཡིན། འདས་
 པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་མ་ཡིན། སྤང་བོ་མ་ཡིན། སྤང་བོ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། སྐྱེ་
 མཚེད་མ་ཡིན། སྐྱེ་མཚེད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། །ཁམས་མ་ཡིན། །ཁམས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་ཏེ་འབྲུང་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ཡིན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་ཏེ་འབྲུང་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ་¹⁹⁶ །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་
 སྐྱོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། གང་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། མེད་པའང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི།

མཐའ་བཞིའི་སྤྱི་ལོ་ལྟེ། །སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། མཐའ་བཞིའི། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་མཐའ་
 བཞིའི་སྤྱི་ལོ་དེ་ནི། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱུང་རྩལ་ཚམ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། མོ་གཤམ་གྱི་
 ལུ་ནི། ཆེན་ཚམ་སྟེ། མཐའ་བཞིར་སྤྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་སྤྱུང་བས་ན། མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཚད་མ་
 ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བམས་ཅད་ཀྱི་ཆེན་གཤིན་རོན་རིག་པར་
 བྱལོ།¹²⁹ །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། སྤྱོས་པ་བམས་ཅད་ལས་འདས་པ་སྟེ།¹³⁰ །ཞེས་དང་།
 །སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཉིས་ཀར་ཡང་ཉེས་པར་འགྱུར་པའི་སྤྱིར་རོ།¹³¹ །ཞེས་སོགས་རྒྱས་
 པར་གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་གངས་ཀྱི་རྟག་པ་བ་སྤྱང་དུ་བྱ་སྟེ། ལང་
 ཀར་གཤེགས་པ་ལས། གཞན་ཡང་སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། རྣམ་གངས་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་
 པ་དེ་སྤྱུང་བའི་རྣམ་གངས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐུགས་སྤྱི་
 རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། རྟག་པའོ། །སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐུགས་སྤྱི་
 རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། རྟག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱང་ཡང་རུང་། མ་སྤྱུང་ཡང་རུང་སྟེ།
 ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་བམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་
 ཆོས་ཉིད་དང་། ཆོས་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་འདི་ནི། འདུག་པ་སྟེ། བམ་མཁའ་
 ལ་ནི་ཆོས་གནས་པར་མི་འགྱུར་ན། འུས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་དོ། །སློབ་ལྷན་
 ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སྤྱི་རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་རབ་བྱ་བྱེད་པ་སྟེ། །སློབ་ལྷན་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྤང་བོ་དང་། ཞལས་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 རབ་བྱ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹³² །ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྲི་མ་ལས། གཟུགས་སྤྱི་རྟག་པའི་
 རྒྱུ་བདུན། ཆོས་སྤྱི་རྟག་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་རྟག་པ། ཞེས་རྣམ་གངས་ཀྱི་རྟག་

པར་བཤད་པ་རྒྱུ་ཚད་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྟག་པར་བཤད་དེ། རྒྱུད་སླ་མ་ལས། འཇིག་པ་
རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བརྟན་སོགས་དག་ལས་ལྷོག་སྦྱིར་རོ། །དམིགས་པས་རྣམ་འགྲུར་ཚད་པ་
དང་། བསམ་མི་ཁྱབ་བརྒྱར་འཕོ་བ་སྟེ། །དེ་མེད་སྦྱིར་བ་བརྟན་ཞི་དང་། །རྟག་དང་འཕོ་མེད་ཤེས་
པར་བྱ།¹³⁰ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་གངས་མེད་པར་རྟག་པ་ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
རང་བཞིན་དུ་ལག་ལ་ཏེ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན། རྒྱུད་སླ་མ་ལས། དེ་དག་ཡོན་ཏན་སུམ་
ཅུ་ནི། །གཉིས་འདི་ཚོས་སྐྱེས་རབ་སྟེ། །ཞོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད་མདོག་དང་། །དབྱིབས་བཞིན་དབྱེ་བ་
མེད་སྦྱིར་རོ།¹³¹ །ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྒྱུད་སླ་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། སྲར་བཤད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོ་བ་
མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་སྦྱུ་ཕན་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྦྱིར་དང་།¹³² །ཞེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་
སྐྱུ་འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། ལམ་བདེན་ནི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔལ་སྤང་སང་གའི་སྐྱེས། བཅོམ་ལྡན་འདས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་བདེན་པ་
གསུམ་ནི། མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །བདེན་པ་གཅིག་ནི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྲིད་དུ་ཞེ་ན།
བཅོམ་ལྡན་འདས། བདེན་པ་གསུམ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པའི་སྲིད་དུ་སྟེ།¹³³ །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྦྱིར་དང་། མཚན་སོ་གཉིས། ལྷོ་བས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྣམས་ལམ་བདེན་ཡིན། རྣམ་གངས་ཀྱི་རྟག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སླ་མའི་འགྲེལ་
པ་ལས། གང་དག་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཞོར་བུའི་འོད་དང་། མདོག་དང་། དབྱིབས་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་
པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞེས་བཤད་ཀྱི། རྣམ་གངས་མེད་པར་རྟག་པ་ཡིན་ན། དེ་མི་རུང་བའི་སྦྱིར་རོ།།

འོན་དཔལ་སྤང་སང་གའི་སྐྱེས། བཅོམ་ལྡན་འདས། གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གཏོགས་
པ་དེ་ནི། མི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི། རྒྱུན་པ་སྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་ལགས་སོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས། གང་རྒྱུན་པ་སྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ནི། མི་བདེན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ། རྒྱབས་མ་
ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟ་ལགས་པས་འཕགས་པའི་སྐྱུ་བ་བུལ་བདེན་པ་དང་། སྐྱུ་ག་

བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷན་ལྷན་བདེན་པ་དང་། ལྷན་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 ཡང་ཡང་དག་པར་ན། མི་བདེན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལགས་ཏེ། རྒྱབས་མ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་
 འདས། འདི་ལ་བདེན་པ་གཅིག་ཅི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལགས་ཏེ། བཙུག་
 ལྷན་འདས། གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ལགས་སོ། །གང་
 རྟག་པ་དེ་ནི། མི་བསྐྱེད་བའི་ཚེས་ཅན་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། གང་མི་སྐྱེད་བའི་ཚེས་ཅན་དེ་ནི།
 བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་རྒྱབས་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། དེ་ལྟ་ལགས་པས་འདི་ལ་སྐྱེད་
 བསྐྱེད་འགོག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཡང་དག་པར་ན། བདེན་པ་དང་རྟག་པ་དང་རྒྱབས་
 ལགས་སོ།¹³⁴ །ཞེས་ལམ་བདེན་ཡིན་ན། རྒྱབས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེན།

དེ་ནི་ཚེས་སྐྱེས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལམ་བདེན་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་ཚེས་སྐྱེས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་སྒྲོན་མེད་དེ། ལྷན་ལྷན་དྲུང་དུ་བཞུགས་པ་བཞིན་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་འདིས་ཚེས་སྐྱེས་རབ་བྱེ་སྟེ། །ཞེས་
 རྒྱད་པར་དྲུག་པའི་སྐྱེ་བ། རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་གོ་དོན། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་འོད་དང་། མདོག་དང་།
 དབྱིབས་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཚེས་སྐྱེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་རབ་བཞིན་དབྱེར་
 མེད་པར་ལྷུང་བའི་སྐྱེ་བ་རྒྱབས་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ནས་གསུངས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལྷགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
 ཚེས་སྐྱེ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ནི། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན། དེས་རབ་རྒྱ་བྱེ་ཞེས་པ། ཚེས་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཡང་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང་
 དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །དེའི་སྐྱེར་ཚེས་རྟག་པ་དང་། དགོ་འདུན་རྟག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཚེས་
 ལྷན་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་དང་། ཚེས་སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ལྷག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་བྱིན་པར་ལྷུང་བའི་དགོ་
 འདུན་ལ་དགོངས་ནས་རྟག་པ་བརྟན་པ་གཞུང་དྲུང་དོན་དམ་པའི་རྒྱབས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཚེས་
 ལྷན་མ་སྐྱེ་བའི་ཚེས་སྐྱེ་དང་དགོ་འདུན་ནི། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

དཔལ་ཐེང་མེད་གོ་རྒྱུ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི། ཅུས་ཀྱི་
མཐའ་མཚིས་པ་ལ་གནས་པ་མ་ལགས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། ཕྱི་མཐའི་མུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྲིད་དུའོ། །བཙམ་
ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི། འཇིག་རྟེན་ལ་སྣེན་པའི་སྲིད་དུ། ཅུས་ཀྱི་མཐའ་མཚིས་
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་། ཅུས་ཀྱི་མཐའ་མཚིས་པའི་ཐུགས་དམ་མངའ་བ་མ་ལགས་ཏེ། གྱེ་འཇིག་རྟེན་
ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར་ཅུས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པར་སྒྲིབ་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཅུས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པར་ཡིད་
དམ་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་མཚི་བ་དག་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབས་སྐྱབ་པ་ལགས་སོ། །གྱེ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐན་པའི་ཕྱིར་ཚེས་མི་ཟད་པ་
དང་། ཚོས་རྟག་པ་དང་། ཚོས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་མཚི་བ་དག་གུང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབས་སྐྱབ་པ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟར་
ལགས་པས་འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི། རྒྱབས་མ་མཚིས་པ་དང་། རྫོབ་པ་མ་མཚིས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུག་པར་
རྒྱབས་མི་ཟད་པ་དང་། རྒྱབས་རྟག་པ་དང་། རྒྱབས་བརྟན་པ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། ཚོས་
ཞེས་བགྱི་བའི། ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་བསྟན་པའི་ཚོགས་སྲོ་དུགས་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས།
དགོ་འདུན་ཞེས་བྱ་བའི། ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་སྲོ་དུགས་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས།
རྒྱབས་འདི་གཉིས་ནི། དེའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱབས་ཞེས་བགྱི་སྟེ། རྒྱབས་ཀྱི་རབ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་
སྲིད་དུ་ཞེན། བཙམ་ལྡན་འདས། ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་བསྟན་པའི་ཚོས་གུང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་རྟོགས་པའི་
མཐའ་ལགས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས། དེའི་ཕ་རོལ་ན་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱིས་ནི་
བགྱི་བཅི་ཡང་མ་མཚིས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། ཐེག་པ་གསུམ་པའི་ཚོགས་གུང་འཇིགས་པ་དང་
བཅས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱབས་སུ་མཚིས་པ་དང་། འབྲུང་པའི་ཐབས་ཚོལ་བ་དང་། རྫོབ་
པ་དང་། ཕྱི་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་པ་
ལགས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས། དེ་ལྟར་ན། རྒྱབས་འདི་གཉིས་ནི། རྒྱབས་ཀྱི་རབ་མ་ལགས་ཏེ།

དུས་ཀྱི་མཐའ་མཚིས་པའི་སྐྱབས་ལགས་སོ།¹³⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིར་ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ན།
དུས་ཀྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་སྱིར་རྣམ་གངས་ཀྱི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་གངས་པའི་རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ།
དུས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་སྱིར་རོ། །རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་མ་
ཡིན་ཅིང་། མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟག་པ་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས།
ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཐེར་ལྷག་པ་དེ་སྐྱུ་མ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་
ཤེས་སོ།¹³⁷ །ཞེས་དང་། ཡང་། མི་གནས་པ་ནི། སྐྱུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱུ་མ་དང་
མཚུངས་ན། ཅིའི་སྱིར་གནས་ཞེས་སྟེ།¹³⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྱིར་རོ།།

དེའི་སྱིར་དོན་དམ་པར་སྐྱབས་གནས་གསུམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། སངས་རྒྱས་གཅིག་ལུ་
ལ་གསུམ་ག་འདུས་པས་དོན་དམ་པར་སྐྱབས་གཅིག་སྟེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། ལུས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མགོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རི་ལྷར་
ལུས་ལས་མགོ་བོ་གུད་ན་འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན། ལག་པ་གུད་ན་འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཀླང་པ་གུད་
ན་འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་གུད་ན་འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཚོས་གུད་ན་
འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན། དགོ་འདུན་གུད་ན་འདུག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ནི།
བྱིས་པ་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པའི་སྱིར་ཐེམ་སྐྱས་དང་འདྲ་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་དེ་ལོན་
ཉིད་དུ་ནི་གཞི་གསུམ་པོ་ལ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་མ་ལྟ་ཞིག་¹³⁹ །ཞེས་པ་དང་། དཔལ་ལྷོད་ལྷོད་གོ་སྐྱེས།
བཙོམ་ལྷན་འདས། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པས་སྐྱབས་སུ་མཚི་བ་གཉིས་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཚི་བར་བཞི་བ་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚི་
བ་ནི། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་མངོན་པར་དད་པས་མཚི་བར་བཞི་བ་མ་ལགས་ཏེ། བཙོམ་ལྷན་
འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚི་བ་ནི། སྐྱབས་སུ་མཚི་བ་ཡང་དག་པ་ལགས་སོ། །བཙོམ་
ལྷན་འདས། སྐྱབས་སུ་མཚི་བ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚི་
བ་ཞེས་བཞི་བའི་མཐའ་ལགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བཞི་འོ། །དེ་ཅིའི་སྐྱད་དུ་ཞེ་ན། བཙོམ་ལྷན་

འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་གཞན་མ་ལགས། རྒྱབས་གཉེས་ཀྱང་གཞན་མ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་
 ལུན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་རྒྱབས་གསུམ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྲིད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལུན་
 འདས། ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་བསྟན་པའི་ཚོམ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷུ་མཚོག་གི་གསུང་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེང་གེའི་རྒྱ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ལུན་པ་ལགས་པའི་སྲིད་
 དུ་ལོ། །བཅོམ་ལུན་འདས་མོས་པ་རི་ལྷ་བུ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐེག་པ་གཉེས་པོ་ཐབས་ཀྱི་
 རྒྱབ་པས་བརྒྱབས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དུ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལུན་འདས།
 ཐེག་པ་འདི་གཉེས་ཀྱི་མིང་ནི་མ་མཚེས་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས། ཡང་དག་པར་ན་འདི་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་
 པོ་ནི། ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པ་ལགས་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཡང་ཡང་དག་པར་འདུས་སོ།¹⁰ །ཞེས་
 གསུངས་པས་མཐར་ཐུག་རྒྱབས་གཅིག་པ། ཐེག་པ་གཅིག་པ། དེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དོན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་ཟབ་པོ། འཕགས་
 པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ལུལ་མ་ཡིན་པ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་འདིའི་དོན་གིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་དབྱེད་
 པར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ལ།
 ལུང་ཡང་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མིན་པ་གཞན་གྱིས་འདིའི་དོན་མི་ཁྲོལ་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་
 གིན་ཏུ་རྒྱས་པའང་རྒྱད་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་གཏན་ལ་མི་ཐེབས་ཏེ། དེ་དག་
 ཏུ་དོན་གྱིས་བསྟན་ཡང་གསལ་བར་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ དེས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་
 དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ། རྒྱད་བྱ་མ་ཙུ་འབྲེལ་དུ་ལུངས་སུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དང་། དེར་དངོས་
 སུ་ལུངས་སུ་མ་སྒྲིབ་སུ་ཐེན་ཀྱང་རྩ་བའི་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་རིགས་སུ་མཐུན་པའི་མདོ་
 ལྗེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། བཅོམ་ལུན་འདས་བུམས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
 བཞིན་དུ། དགོངས་གཞི། དགོངས་པའི་དགོས་པ། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དོན་ཟབ་མོ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་ལས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་བཞིན་
 དུ་གསལ་བར་གཤེགས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་བཅས་པ། མདོ་གཞན་གྱི་ལུང་ཡང་མེད། ལུང་རྒྱན་མ་ཡང་མེད།

མདོའི་དོན་རང་བཟོས་བཅོས་པ་ཡང་མེད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱུད་ལྷན་
 མ་ལས། གང་གི་རྒྱུ་ལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཛིན་ཉེན་འདི་ལ་ཡོད་མིན་དེ། །མ་ལུས་དེ་
 ཉིད་མཚོག་ནི་རྒྱལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །དེ་གྱིར་དྲང་སྟོང་རང་ཉིད་གྱིས་
 བཞག་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགུག། །ཐུབ་རྒྱལ་གཞིག་གི་རྒྱུ་དེ་ཡང་དམ་ཚོས་ལ་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པར་
 འགྱུར།¹⁰⁷ །ཞེས་གསུངས་གིང་།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རང་གི་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་འཕགས་པ་ལ་འཕགས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེས་གསུངས་པའི་ཚོས་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་
 ཚོས་ལ་བརྟན་པ་ཚོས་སྟོང་གི་ལས་གསོག་པ་དེ་ཀུན། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྟོང་ས་པས་རྒྱ་རི་བཞིན་
 པའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་རན་པའི་ཉོན་མོངས་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། རྒྱ་རི་བཞིན་
 པའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་རན་པའི་དྲི་མ་དེ་ལ་སྟོམ་སྟོར་ཅིག་ཅེས་པ། རྒྱུད་ལྷན་མར།
 འཕགས་ལ་རྒྱུར་དང་དེས་གསུངས་ཚོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །དེ་ཀུན་སྟོངས་པའི་མངོན་ཞེན་ལྟས་བྱས་
 ཉོན་མོངས་ཡིན། །དེས་ན་ཞེན་ལྟའི་དྲི་མ་དེ་ལ་སྟོམ་སྟོར། །ཞོས་གཙང་ཚོན་གྱིས་རྣམ་བཤྲུང་རྣམ་
 གྱིས་གོས་པ་མིན།¹⁰⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་ཞེན་གྱི་ལྟ་བས་ཚོས་སྟོང་གི་ལས་གསོག་
 པའི་རྒྱལ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གེས་རབ་རྒྱུར་པའི་སྟོད་མན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ཚོས་ལ་
 མོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དོན་སྤྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་གོ་བ་ལ་ཡང་མ་ནོར་བར་གོ་སྟོམ་ཏུ་ཡོག་པའི་ང་
 རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱུ་བ་རྣམ་མཚོས་སྟོང་གི་ལས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་བག་ཚགས་གྱིས་
 བསྐྱེབས་པ་དང་། དྲང་དོན་རྒྱ་རི་བཞིན་པ་ལ་དེ་ཞོན་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་བ་དེ་བཟུང་ན་རྟོང་
 པ་ཡང་འབྱུང་ངོ་སྟོམ་པའི་རྟོང་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཐོག་མཐེད་པའི་བག་ཚགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱིད་བར་
 དང་། ཚོས་སྟོང་གི་སྤྲིག་གོགས་བསྟེན་པ་དང་། དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྟ་ཡོག་
 ལ་ཞེན་པའི་མོས་པ་དམན་པའི་རྒྱ་ལས་ཚོས་ཟབ་མོའི་ལ་བྱུང་ཏུ་གསོད་ཅིང་། རང་བཟོ་དང་། གཟུ་ལུ་
 གྱིས་ཚོས་ལ་བཟར་རན་ཏུ་འབྱེད་ཅིང་གང་ཟག་ལ་རྒྱུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཉེས་དམིགས་
 བྱིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཐར་པའི་གོ་སྟོབས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ།

ལྷན་བྲམ་མ་། ལྷོ་དམན་པ་དང་དཀར་པོའི་ཚོས་བྲལ་ལོག་པའི་དུལ་ལ་བརྟེན་དང་། །དམ་
 ཚོས་སོངས་པས་བརྒྱབས་པས་བདག་དང་བྲང་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་དང་། །རྟེན་ལ་བཟམ་དང་ལྷ་
 བའི་དབང་དང་ཚོས་སྒྲིབ་པ་བརྟེན་པ་དང་། །ཚོས་འཛིན་བསྐྱིདས་དང་ཚོས་པ་དམན་སྲིབ་
 དགྲ་བཙོམ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲོང་བྱེད། །རི་ལྗང་ཟབ་མོའི་ཚོས་ཉམས་དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 མེ་དང་ནི། །མི་བཟད་སྐྱལ་གདུག་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལའང་གིན་ཏུ་འཛིགས་མི་བྱ། །མེ་སྐྱལ་དགྲ་
 དང་རྩོམ་མེས་ནི་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི། །དེ་ལས་མཁར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགོ་བ་གིན་ཏུ་
 འཛིགས་པར་འགོ་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཡང་ཡང་སྲིག་གོགས་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་དབ་སེམས་
 ལྷན་གྱུར་པ། །ལ་མ་དགྲ་བཙོམ་གསོད་པ་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཚོག་ཚོགས་འབྱེད་པའི་མི། །དེ་ཡང་ཚོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ལར་བསམ་བས་སྐྱུར་དུ་དེ་ལས་ཐར་འགྱུར་གྱི། །གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཚོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་
 པ་ག་ལ་ཡོད།¹⁶³ །ཅུས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རང་སྐྱུང་བར་འདོད་པས་ཚོས་
 ལ་གཟུ་ལུམ་དང་དབང་ཚེའི་སྒོ་ནས་གོབ་ལོབ་མི་བྱ་བར་ནང་དུ་རང་རིག་པའི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་ཚོས་
 དང་མཐུན་པར་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ། རང་གི་སེམས་ལུམ་པས་འདི་བདག་གིས་མི་ཤེས་གྱི།
 ཐམས་ཅད་མཁུའན་པའི་སྒྲོན་ལུལ་ལོ་ཞེས་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ།།

དཔལ་ལྷོང་སེང་གོ་རྒྱས། བཙོམ་ལྷན་འདས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་
 རིགས་ཀྱི་སྤུམོ་ཚོས་ཟབ་མོ་དག་ལ་མ་སྐྱུས་མ་ཉམས་པར་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱུང་བ་དང་། བསོད་ནམས་
 ཀྱང་མང་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་ལྷགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །གསུམ་གང་
 ཞེན། བཙོམ་ལྷན་འདས། རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤུམོ་གང་དག་རང་གིས་རིག་པའི་ཚོས་ཟབ་མོ་
 དང་ལྷན་པ་དང་། བཙོམ་ལྷན་འདས། རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤུམོ་གང་དག་ཚོས་དང་མཐུན་པར་
 སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། བཙོམ་ལྷན་འདས། རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤུམོ་གང་དག་
 ཚོས་ཟབ་མོ་དག་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལུམ་པར་འཚོལ་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་མི་ཤེས་ཏེ། དོན་
 འདི་ནི། དེ་བཞིན་གསལ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཁུའན་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་སེམས་རྣམ་
 པར་གཏོད་པར་བགྱིད་དེ། རྣམ་པར་གཏོད་པ་དེ་དང་ལྷན་པ་ལགས་སོ། །བཙོམ་ལྷན་འདས། གསུམ་

པོ་འདི་དག་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤུངས། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐོང་བའོ་དག་ལ་མ་སྐྱེས་མ་ཉམས་པར་བདག་
 ཉིད་ལ་སྤྱད་བཤད། བསོད་ནམས་ཀྱང་མང་དུ་སྦྱེད་བཤད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་ལྷགས་
 པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། རིགས་ཀྱི་སྤུངས། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་པོ་འདི་
 དག་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ནི། ཚུལ་མཐོང་བའོ་དག་ལ་ན་ན་གྱིས་མཚོག་ཏུ་
 བསྐྱུང་ནས་གོ་བ་ལོབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་སྦྱོན་པར་བསྐྱིད། ལྷན་ཏུ་སྐྱེ་བར་
 བསྐྱིད་དོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། བདག་ནི། དེ་དག་ལ་དམ་པའི་ཚུལ་ལྟར་གྱིས་སྦྱོགས་པ་དང་།
 གཞན་སྐྱེགས་ཅན་དང་། ས་བོན་རུལ་པ་ལགས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་ཐད་དུ་ཡང་མཚིས་ལ་བརྒྱལ་བར་
 བསྐྱེད་ཞེས་མཚོའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས། ས་བོན་རུལ་པ་དེ་དག་ནི། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་
 བཅས་པའི་འཛིན་ཏེན་གྱིས་ལེགས་པར་ཚང་གཅད་པར་བསྐྱིབ་ལགས་སོ།¹⁰⁰ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་དོན། །ཇི་བཞིན་སྐྱུར་འཛིན་དྲི་མས་གོས་བ་
 རྣམས། །ལེགས་པར་བསལ་ནས་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཡི། །རྒྱན་འདི་དག་སྦྱོར་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱིས་
 སྐྱུར། །དེ་ཡི་དགོ་བས་མཐའ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་
 ཤོག། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ལོངས་པའི་ཚོགས་མཚིས་ན། །སྤྱོད་ལྷན་བཅས་མཁས་རྣམས་བཟོད་པར་མངོན། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་གསལ་ཞིང་མངོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འདི། སྐྱུར་
 བྱེད་ཀྱི་ལོ། ཚོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་རྟའི་རྒྱ་བའི་ཚེས་བཙུན་ལ་རྫོགས་པར་སྐྱུར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི། དཔལ་
 ལྷན་སྤྱོད་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་དུ་གྱུས་པས་ཉེ་བར་གནས་པའི་དགོ་སྦྱོར་བསོད་ནམས་གྲུབ་ཀྱིས་
 བསྐྱིས་སོ། །འདིས་འཁོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱུག་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྷན་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཅིག། །།དགོའོ། །

For Tsadra Internal Use Only

དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པའི་བརྟན་བཅོས།

ཀམ་པ་པ་རྒྱ་རྒྱེ།

༂། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚའ་ལོ། །ཐོག་མེད་སྐྱུར་བྱང་
 ཐམ་དང་ལྟན་ལ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཉག་པའི་ཚོས་ཅན་ཟི། །ཐོག་མེད་སྐྱུབས་གྱིས་བརྒྱབས་^༡
 མིར་མི་མཐོང་སྟེ། །དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བརྒྱབས་པ་བཞིན།།[༡] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐོག་
 མ་མེད་པའི་དུས་གྱི་ཁམས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་འདང་། །ལྷ་
 དན་འདས་པའང་ཐོབ་པ་ཡིན།།^༢ [༢] །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྐོ་བུར་
 དྲི་མས་བརྒྱབ། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སངས་རྒྱས་སོ།།^༣ [༣] །ཞེས་རྒྱུད་ལུང་དོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མེད་ཅེས་བྱ་བ། །དེ་བས་“སྒྲོན་མ་མེད་པ་ཉིད། །དུས་ནི་རྣམ་ཅིག་དེ་ཉིད་དེ། །
 གཞན་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་མིན།།[༤] །ཁམས་ནི་བྱེད་པོ་མེད་ཀྱང་ཟི། །རང་མཚན་འཛིན་པས་དེ་
 རྣམ་བཟོད། །ཚོས་ནི་འཁོར་དང་ལྷ་དན་འདས། །གཉིས་སྐྱུང་བ་བཤད་པ་སྟེ།།[༥] །མ་རིག་བག་
 རྒྱལ་ས་ཞེས་བྱ། །ཡང་དག་རྟོགས་^༤དང་ཡང་དག་མིན། །འདུ་བྱེད་གཡོ་བ་བསྐྱེད་རྒྱ་ཡིན། །རྒྱ་ཡི་རྒྱུན་
 ཏེ་ཀུན་གཞིར་བཤད།།[༦] །གནས་ནི་རྒྱལ་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟེ། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་ཉག་ཟི། །སེམས་
 གྱིདག་པ་ལ་རབ་གནས། །དག་པ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་ཡོད།།[༧] །ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་ཀུན་རྟོག་གིས། །མི་
 མཐོང་མིར་ན་འཁོར་བ་ཡིན། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སྐྱུང་ན་འདས། །དེ་ལ་ཐམ་པའི་ཐ་སྐྱེད་བྱས།།[༨]
 ཐོག་མཐའ་ཀུན་རྟོག་ཉིད་ལ་བརྟེན། །འདུ་བྱེད་རྒྱུད་དང་འདྲ་བ་ཡིས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་བསྐྱུབ་
 བ་སྟེ། །དེ་ཡིས་སྐྱུང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད།།[༩] །གཉིས་སྐྱུང་ཚོས་ཀུན་“སྒྲོན་པ་ཡིན། །དེ་ལ་སྐྱུང་དོར་
 བྱེད་མཁན་འཇུག། །རང་སྐྱུང་དོར་བས་གང་དུ་འགག། །རང་སྐྱུང་སྐྱུངས་པས་^༥ཅི་ཞིག་འཇུང་།།[༡༠]
 གཉིས་འཛིན་རྒྱུན་^༦པ་མ་ཡིན་ནམ། །དེ་གཤམས་གཉེན་པོར་གསུངས་མོད་ཀྱང་། །གཉིས་མེད་རྟོག་^༧

དེ་བདེན་པ་མིན། །རྟོག་མེད་རྟོག་པ་འགྱུར་བའི་⁹³ཕྱིར།།[11] གཟུགས་སོགས་ཚུམས་སྒྲོང་
 རྟོགས་པ། །སྒྲིང་རང་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། །འོན་ཀྱང་བདེན་ཞེན་བཀག་⁹⁴ཕྱིར་གསུངས།།[12] །
 ཐམས་ཅད་བདེན་མིན་རྟོག་མིན་ཏེ། །རྩ་སློབ་བཞིན་དུ་མཁས་རྣམས་འདོད། །ཐམས་ལེགས་
 བ་དེ་ཉིད་ལ། །ཚོས་དབྱིངས་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་ཟེར།།[13] །བཟང་དུ་འཕགས་པས་བཏང་བ་
 མེད། །རན་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བཏང། །ཐ་སྙད་དུ་མ་བརྗོད་མོད་ཀྱང། །བརྗོད་པས་⁹⁵དེ་ཡི་དོན་
 མི་ཤེས།།[14] དེ་ཉིད་⁹⁶མ་འགགས་རོལ་པ་ལ།⁹⁷ །ཡོན་ཏན་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་པོ། །རགས་པ་
 ཡིན་ཏེ་རེ་རེ་ལང་།⁹⁸ །བྱེ་བ་ལྷག་རེར་གསུངས་པ་ཡིན།།[15] གནས་དང་གནས་མིན་ལས་
 ཤེས་⁹⁹དང། །རྣམ་སྒྲིག་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང། །མོས་པ་མཚུན་དང་ཀུན་འགྲོ་བའི། །ལམ་དང་
 བསམ་གཏན་ལྟ་ཡི་མིག།¹⁰⁰ [16] གནས་རྗེས་དྲན་དང་ཞི་བའི། །སྟོབས་བཅུ་འོ་¹⁰¹དེ་བརྟེན་མི་
 འཛིགས་བཞི། །ཚོས་ཀུན་བྱང་རྩལ་གཤེགས་སྒྲོན་དང། །ལམ་དང་འགོག་སྒྲོན་རྩོད་མེད་ཉིད། །རྒྱུ་དེས་
 མ་འཇུག་ལ་ཚལ་མེད། །དྲན་པ་མ་ཉམས་རྟག་མ་ཉམས་བཞག།[17] །འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་མི་མངའ་
 དང། །མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་མེད་པ་དང། །འདུན་པ་བརྩོན་འགྱུས་དྲན་པ་དང། །ཉིང་འཛིན་
 ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་གྱི།།[18] ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་མི་ཉམས་པ།¹⁰² །ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་
 འགྲོ་དང། །དུས་ལ་སླིབ་མེད་བཙོ་བརྒྱད་དེ། །སོ་གཉིས་ལྡན་པ་ཚོས་སྒྲུ་ཡིན།།[19] ད་ལྟ་དེ་
 ལ་འགལ་བར་བྱེད། །ཡིན་ལ་ཡིན་བཞིན་མ་དེས་པས། །མེད་ལ་ཡོད་རྟོག་ཀུན་བརྟགས་བྱས། །དེས་
 བསྐྱེད་རྟོག་དེ་¹⁰³གཞན་དབང་ཡིན།།[20] ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཤེས་པས། །རང་གིས་བྱས་པ་
 གཟིར་¹⁰⁴པ་སྟེ། །ཀྱི་མ་ཚོས་སྒྲིང་ཡོན་ཏན་འདི། །བདེན་པའི་རྟོགས་ལ་¹⁰⁵བདེན་ཤེས་ཡིན།།[21] །
 ད་ལྟར་རྣམས་པ་རྩལ་བ་དེ། །བདེན་ཤེས་བོར་ནས་མི་བདེན་བཟོས། །དེ་ལ་རྗེས་འབྲང་གཡོས་པས་
 ལན།¹⁰⁶ །ད་ནི་ཡིན་ལ་ཡིན་བཞིན་དུ། །ཤེས་གྱིས་དེ་ལ་རྣམས་པ་ཐོབ།།[22] འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་
 ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བའང་རྩལ་ཟང་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་
 རྣམ་པར་གྲོལ།¹⁰⁷ [23] རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྟོ་བྱར་དག་གི་ཁམས་སྒྲོང་
 ཞིང་།¹⁰⁸ །རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྟོ་མེད་ཚོས་གྱིས་སྒྲོང་མ་ཡིན།།¹⁰⁹ [24] དེ་

ལ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་རང་བཞིན། །སྐམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་དཔེ་བྱད། །ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་
 ལུས་ཏེ། །ལུས་དེ་བདག་དང་སྤྱད་བར་སྤུག།³⁰ [34] ཚངས་དང་བྱི་རོལ་བདེན་པའི་རུལ། །པག་
 བ་མོ་ཡིས་བྱས་པ་མིན། །སྒོ་ལྷ་གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཡི། །རྣམ་འགྱུར་མ་དག་དེ་སྤྱངས་པས།།[35]
 དེ་ཚེ་ཐོབ་པར་གསྟན་བྱས། །དེ་བས་ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས། །དག་པ་དག་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སྟེ། །མ་
 སྤྱངས་མ་དག་གཟུགས་སྐྱ་འོ།།[36]

དཔེར་ན་ལྷ་བཙུན་བཅས་བེདྲུཅ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མི་སྤྱང་དང་།³¹ །རེ་བ་བ་རྣའི་རྒྱས་
 སྤྱོད་ས་³²དང་། །སྤྱང་པོ་³³ལྷ་བས་སྤྱོད་ས་པ་³⁴དང་། །རྒྱ་གཙང་ཀྱ་ཤིའི་ཀས་སྤྱོད་ནས།³⁵ །དག་
 དེ་³⁶ལོར་བྱ་³⁷དགོས་འདོད་འབྱུང་།།[37]དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་བེདྲུཅ། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་
 འཇུག་གི། །ཤུན་པ་གསུམ་པོ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། །ཚོགས་སྤྱོད་མ་དག་ས་བདུན་དང་།།[38]དག་པའི་ས་
 གསུམ་ལ་རབ་སྤོང་།³⁹ །ཡང་དག་མ་ཡིན་⁴⁰ཀྱང་རྟོག་དེ། །དག་པའི་ཀྱང་རྟོག་དང་སྤྱད་པས། །ཤིང་
 གཉིས་ཚོག་བཞིན་ཀྱང་རྟོག་བྲལ།།[39]སྤངས་གཉེན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དང་། །འབྲས་བུའི་
 མཚན་འཛིན་བཞི་བྲལ་བ། །དེ་ཚེ་ནམ་མཁའི་སྐྱ་ཅན་ལ། །མཚན་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པར་འབྱུང་།།[40]
 མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐྱབས་གསུམ།⁴¹ [41]བརྗོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གསལ་སྐྱེས་
 མིན། །ཅི་⁴²ལྷ་ར་སྤྱང་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །མི་འགྱུར་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཡིན། །འགྱུར་བ་རྒྱ་
 བྲལ་དེ་ལ་བརྗོད།།[42]

གང་དག་ལྟ་བུ་ལྷ་ལས་ལྷགས་པ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མེད་དང་། །ཡང་ན་རང་
 མིན་བྱི་རོལ་གྱི། །རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་རྟོག་པ་ནི། །བྱི་རོལ་རྟག་ཆད་ཁྱད་ཅི་ཡོད།།[43]འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ཅིག་སྐྱེ་འགས་སྤྱང་། །མ་དག་འདུ་བྱེད་དག་དང་མཚུངས།།[44]གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། །
 གཟུགས་སྐྱའི་ཐིམ་ལས་རྒྱུན་ཆད་འབྱུང་། །འོན་ཀྱང་འདུ་བྱེད་མིང་མི་བརྗོད། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི།།[45] འབྱུང་བ་ཚེ་སོགས་རང་བཞིན་གང་། །འཛིན་བཅས་རོལ་ལྷན་ལྷན། །འབྲུལ་
 དང་མ་འབྲུལ་གཉིས་པོ་ཡང་། །སྤྱང་བར་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད།།[46]གཉིས་འཛིན་ཡོད་མེད་ཁྱད་

པར་ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། །རྒྱལ་བའི་ཐིམ་ལས་ཅི་ལྟར་འདུག།[༡༥]ཡིད་བཞིན་ལོར་
 མོགས་དཔེ་བཟོད་པ། །རྟོག་པ་མེད་པའི་རྣམ་སྟོན་པར། །བཤད་གྱིས་ལྷོ་གཞན་རྒྱུད་ཁོར་མིན། །ཡིན་
 བ་གཞན་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་འགྲུང་།།[༡༦] འདོད་ན་ཡེ་ཤེས་འགྲུལ་བར་ལྷོ་གྲུང། །གལ་ཏེ་རང་སྣང་
 འཛིན་ཡིན་ཞེས། །འདོད་ན་མེ་ལོང་སྣང་བ་ཡང་། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅན་ཏུ་འགྲུང་།།[༡༧]
 སེམས་ཅན་འགྲུལ་པ་ཅི་སྟེད་པ། །ཡེ་ཤེས་ལུལ་ཏུ་སྣང་གྲུང་གྲུང་། །ཡེ་ཤེས་འགྲུལ་པས་གོས་པ་
 མིན།། [༡༨] དཔེར་ན་མཁའ་ལ་འགྲུང་ཆེན་རྣམས། །སྐྱེ་འགག་སྣང་ཡང་རམ་མཁའ་ལ། །གོས་
 མིན་སྐྱེ་དང་འགག་པ་མེད། །རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ལ། །ལྷགས་ལྷོ་གྲུང་དེ་བཞིན་གོས་པ་
 མེད།།[༡༩] འདི་ལ་འགྲུལ་བའི་མིང་མི་བཟོད། །བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཞེས་སུ་བཟོད། །སྐྱིབ་གསུམ་
 དག་པར་གནས་པའི་ཡིད། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ཞི་བའང་ཡིན།།[༢༠] དབུས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ་
 པས། །ལོངས་སྟོན་རྟོགས་སོགས་དེ་ལ་སྣང་། །ལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཚེ། །ཐེག་དམན་མཚུངས་
 ལྷུང་དགག་སྦྱིར་བཟོད།།[༢༡]

ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་རྟག་པ་ཚོས་ཀྱིས། །རྒྱལ་གྱི་རྟག་པ་ལོངས་སྟོན་
 རྟོགས། །རྒྱལ་མི་འཆད་པ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཡིན།། [༢༢] དེ་ལ་མི་རྟག་གསུམ་ཡོད་དེ། །བློས་བྱས་སྟོང་བ་
 རྟག་པ་མིན། །གཡོ་བའི་རྟོག་ཡིད་རྟག་པ་མིན། །ཚོགས་དུག་འདུས་བྱས་རྟག་པ་མིན།།[༢༣] འོན་
 །ཀྱང་དེ་ལ་རྟག་གསུམ་ཡོད། །མི་རྟག་གསུམ་པོ་དྲི་མ་སྟེ། །རྟག་པ་གསུམ་པོ་ལྷོ་ཡེ་ཤེས་ཉིད། །ལྷོ་
 རྟོགས་བདག་དང་མཚུངས་མིན་ཏེ།།[༢༤] ཡིད་ཀྱིས་བཏགས་དང་མ་བཏགས་སྦྱིར། །ཉན་རང་
 ཞིད་མཚུངས་མིན་ཏེ། །གཟུགས་སྒྲིབ་ཡོན་ཏན་ཀུན་སྟོན་སྦྱིར། །སེམས་ཅན་ལུས་དང་མཚུངས་
 མིན་ཏེ།།[༢༥] ཟག་བཅས་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་སྦྱིར། །སྦྱིར་ལ་ལྷོག་པར་མི་འགྲུང་སྟེ། །ཡིན་ལ་
 ཡིན་བཞིན་ལྷོ་མོན་གྲུང་སྦྱིར། །དྲི་མ་སྣང་བ་གཏན་མེད་དེ།།[༢༦] ཐ་དད་ཀུན་རྟོག་བྲལ་བའི་
 སྦྱིར། །དེ་སྦྱིར་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱས་འདི། །དྷོ་སྣང་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་སོ།།[༢༧] གང་ཚེ་རྟོགས་
 པ་དེ་ཡི་ཚེ། །རི་ལྷོང་ལུགས་ལ་ཚ་བ་དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞི་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་སེམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བཟོད་དོ།། [༢༨] དམ་པའི་དོན་ཏུ་སྐྱེ་མེད་སྦྱིར། །དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་

གོ་ལ་བའང་མེད། །མཁའ་བཞིན་སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་ཏེ། །སེམས་ཅན་དང་ནི་མཚན་ཉིད་
 གཅིག།^{੧੩} [੫੦] ལྷ་རོ་ལ་ས་རོ་ལ་སྒྲེ་མེད་པས། །རང་བཞིན་ལྷ་རན་འདས་པའང་མེད། །དེ་སྒྲིར་
 འདུས་བྱས་མངོན་པར་སྟོང་། །ཀྱན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་སྒྲོད་ལུལ་ཡིན།།^{੧੪} [੫੧] ལྷ་སྒྲིར་ཐོས་པའི་ལུལ་
 མིན་ལ། །དོན་དམ་སྒྲིར་ན་བསམ་པའི་^{੧੫}མིན། །ཚོས་ཉིད་ཟབ་སྒྲིར་འཛིག་རྟེན་པའི། །བསྐྱོམ་པ་ལ་
 སོགས་ལུལ་མ་ཡིན།།^{੧੬} [੫੨] རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྒྲོད་ལུལ་ཏེ། །རང་བྱུང་དད་པས་དོན་དམ་
 བསྐྱེད། །ཀྱེ་མ་ལྷུལ་འདི་མ་རྟོགས་པས། །བྱིས་པ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འབྱམས།།[੫੩]

ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །བྱམས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་གི། །མཐུ་ཡིས་
 རང་བྱུང་དོ་རྗེས་བྱིས། །འགྲོ་ཀྱན་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་འདི། །མཐར་སྒྲིན་མ་ལོར་ཤེས་པར་བོག།[੫੪]
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒྲིང་པོ་རྫོགས་སོ། །ལྷ་ལྷོ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ།

ཀམ་པ་མཁའ་ལྟ་བུ་དོན།

༂། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ་བུམས་མགོན་
དགུས་པའི་ཞལ་ལུང་མོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

རྣམ་ལང་རྩ་ཏུ་བྱེད། །ལུ་ཆེན་གསུང་རབ་དེས་པའི་དོན། །གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་མཛད་མ་བམ་པ། །གངས་རིའི་ཁྲོད་
ཀྱི་སྐྱེའི་སྤྱ། །འཇིགས་བྱེད་སྣོན་མ་མཁའ་རང་བྱུང་རྒྱལ། །གང་དེའི་ཞབས་ལ་གྱུས་བཏུང་དེ། །གང་གསུང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
རྒྱལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་ཅན། །ལེགས་འདོམས་རིན་ཆེན་གྲེད་བསྐྱེལ།།

འདི་ལ་ལྷ། མཚན་བསྟན་པ། བྱུག་འཚལ་པ། ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ། དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྟོན་རྒྱལ་གྱིས་
མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སམ། ལུས་སྐུའུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྣོན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་།
སྣང་པོའི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འགྲེལ་བའི་དོན་རྒྱལ་། །བཞིན་ཏུ་སྟོན་པས་སྣང་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་ཞིང་། ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་དག གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་འཚོས་གིང་འབྲས་བུ་དན་འགྲོའི་གྲིང་
པ་ལས་སྟོབ་པའི་བྱིར་བསྟན་བཅོས་ཞེས་མཚན་བྱ་བཏགས་པར་མཛད་པའོ།།

གཉིས་པ་བྱུག་འཚལ་བ་ནི། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་པའི་སྤང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་རྒྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།
སྤངས་རྟོགས་ལུན་སྤམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱང་རྒྱལ་དེ། འགོ་བརྒྱུ་པས་
ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་དཔའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣོན་གསུམ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་བྱུག་འཚལ་འོ།།

གསུམ་པ་ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། མདོན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཅེ་བརྗོད་ལས་བྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཐོག་མཐའ་སྤྱེ་འགགས་སོགས་སྟོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཉིད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྣང་པོ་དང་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་
གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བྱུབ་པ་མེད་པས་དྲི་མ་ལ་དུས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མ་དང་། རྩས་བདེན་པའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཕོར་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་དྲི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། རང་ལ་གནས་པའི་དོན་མདོན་དུ་བྱུར་པའི་ཆེ། དོན་གཉིས་ལུན་སྤམ་ཚོགས་

པའི་སངས་རྒྱལ་འཕྲུབ་པས་ཐུ་མ་དང་ལྷན་པའོ། །སྒྲིང་པོའི་རོལ་བྱི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་འཕྲུབ་པ་མེད་པས་དྲག་པའི་ཚོས་ཅན་དེ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཀྱང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སྤྱུ་བྲས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་པའི་ལྷིམ། ཐོས་སོགས་སྐྱེན་གྱིས་བྱི་མ་མ་བསལ་བར་དུ་རི་བཞིན་མི་མཐོང་སྟེ། །དཔེར་ན་གསེར་གྱི་ཁམས་ལས་ཀྱང་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་ཀྱིས་འཕྲུགས་ནི་པམ་དང་འདམ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་མི་མཐོང་བ་བཞིན། །ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་དཔེ་དགུས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱུད་ལྟ་མཁར་གསུངས་སོ། །སོན་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སམ། རྒྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ནི། ཀུན་ཉོན་དང་། རྣམ་བུང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱུན་གྱི་གནས་སམ། རྟེན་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མིང་དུ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་བ། ས་རྒྱ་འདྲེས་པའི་རྫོགས་ལྟར། ཡེ་གེས་དང་། རྣམ་གེས་འདྲེས་མར་གནས་པ་སྟེ་ཀུན་གཞི་དེ་ཡོད་པས་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྫོགས་རྒྱུ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྲུང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན་འཁོར་བའི་འགོ་བ་ཀུན་དང་། ཁམས་དེ་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གྱི་འཚིང་བ་ལས་གོ་བ་བའི་ཚོ། བྱང་རྒྱུད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚེན་པོ་འང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །⁹

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་སྤྱོད་བྱེད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་ཉིད་དེ། །འོན་ཀྱང་གྲོ་བུར་གཟུང་འཛིན་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱེད་པོ། །སྤྱིལ་པ་དེ་ཉིད་ཐབས་ཀྱིས་བསལ་བ་ན་གཞི་མདོན་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་ཞེས་གང་གསེས་སོ། །ཞེས་རྒྱུད་ལུང་རོ། །⁹

བཞི་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ་ལྟ། མདོན་པའི་ལུང་དོན་རྒྱལ་བཤད། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་གི་ཀུན་རྫོགས་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། བཤམ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལུང་གི་རོ་བོ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག་ཐོག་མེད་ཀྱི་རྒྱུལ་དང་། ཁམས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་ཚོས་དང་། གནས་ཉིད་དང་། དུ་ལྟ་ཡོད་པའི་རྒྱུལ་དང་། ཐམ་འེད་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བྱངས་པའི་ལུང་དེ་ལ་ཐོག་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རོ་བོ་དེ་བས་སྤོན་ན་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཅིང་། མ་རིག་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྤོན་དུ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ། འཁོར་འདས་གཉིས་སུ་སྤང་ཞིང་འབྲུལ་པའི་དུས་ནི་སེམས་ཉིད་རང་གིས་རང་མ་རིག་པའི་དུས་སྐྱད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་དེ།

གནས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་མིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། །ཁམས་དེ་ཡི་གནས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་ཅིང་གསར་དུ་མ་རྒྱུའུང་ནི། །རང་
 གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་འཛིན་པས་དེ་སྐོད་དུ་བརྗོད་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཁམས་དེ་ལ་གནས་པའི་
 ཚོས་ནི་མིན་པ་འཁོར་བ་དང་། ཞིབ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ། གཉིས་སུ་སྣང་བ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་སྟེ། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བག་ཚགས་འཚོགས་པ་དེ་ལ་མ་རིག་བག་ཚགས་ཀྱི་ས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །ཡང་དག་པ་གཉེན་པོའི་རྟོགས་པ་དང་
 ཡང་དག་མིན་པ། འཁོར་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་གཡོ་བ་ཡིས་བག་ཚགས་དཀར་ནག་གིས་འཁོར་འདས་གཉིས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་ཡི་རྒྱུན་ཏེ་ཀུན་གཞིར་གྲགས་པའང་དོན་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི།
 འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ནམ། །གནས་ནི་སེམས་ཉིད་རྒྱལ་བའི་སྐྱོད་པོ་དེ་ཡིན་སྟེ། །ཡང་དག་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ། ལྷག་བསྐལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །སེམས་ཉིད་
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་རབ་དུ་གནས་ཀྱང་། སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་འགག་གནས་
 གསུམ་དང་བྲལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་གང་ལའང་མི་བརྟེན་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་གིས་
 གོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ནི། སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོད་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་སྟེ། རང་
 བཞིན་གསལ། རྣམ་པ་འགག་པ་མེད་པར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་དྲུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཞུགས་ནས་ཡོད་དེ།
 དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་བསྐྱིབས་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་མི་མཐོང་བའམ། མ་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་ན་
 འབྲུལ་རྟོག་གི་རྒྱ་མཚོར་བྱེད་སྟེ། འགོ་བདུག་གི་གནས་སུ་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །འུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་ནས་བྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་
 དེ་ཉིད་གཞོན་མ་ནས་མ་འབྲུལ་བར་གཤམ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་སྐྱོད་དོར་གྱི་རྟོག་པ་བསལ་བས། འཁོར་འདས་དེ་བྱེད་ཀྱི་དོན་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ན་མིན་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས། དྲི་བྲལ་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་ཆ་དེ་ལ་འཁོར་བའི་བྲ་མ་དང་ལྷན་
 པའི་བྲ་སྟོད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྟོག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
 རྟོག་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བའི་རྒྱུ། འབྲུལ་པའི་རྩ་བ་སྐྱོད་དོར་གྱིས་བྱུང་བ། གཉེན་པོ་རྟོགས་པའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཉིད་རྒྱལ་བའི་སྐྱོད་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། ཐོག་མའི་བྱེ་བྲག་མེད་ཀྱང་། དུས་

གྱི་སྟོག་མ་དང་མཐའ་མ་ནི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། སེམས་ཉིད་
 བཅུ་མཐའ་ལྟ་བུ་དེ་རང་གིས་རང་མ་རིག་པས། སེམས་ཉིད་ལ་དང་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡིད་གལོ་བ་
 མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་རྒྱུ་ར་དང་འདྲ་བ་ལངས་པ་དེ་ཡིས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱ་དང་འདྲ་བས་
 བརྒྱབས་པ་སྟེ། ལས་ཉོན་དེ་ཡིས་གཟུགས་སོགས་ལུང་པོ་ལྡ། དམིགས་པ་ཡུལ་དང་། རྟེན་དབང་པོ། བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་
 གསུམ་སོ་སོར་དུག་རེ་སྟེ། རྣམས་བཙོ་བརྒྱད། མིག་སོགས་ནང་དང་། གཟུགས་སོགས་མིའི་སྐྱེ་མཚེད་བསྐྱེམས་པས་བརྒྱ་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཅིང་། ས་ལ་འགྲོ་བ་བརྟེན་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཚོས་ཀུན་བདེན་
 པར་བྱུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་འཇུག་པོར་བདེན་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བ་སེམས་ཀྱི་རང་སྤང་ཡིན་
 པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱུབ་པ་མེད་ཀྱང་། འཇུག་རྟོག་ལས་བྱུང་བའི་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཏགས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
 སུ་སྤང་བའི་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་དེ་ལ་འདོད་པ་བྱང་ཞིང་། མི་འདོད་པ་དོར་བའི་བྱང་དོར་བྱེད་མཁའ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་
 འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་འདི་ལ་བྱང་བྱ་དང་། དོར་བྱ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་རང་གི་སེམས་
 ཀྱི་སྤང་བ་ཡིན་པས་མི་འདོད་ཅིང་དོར་བས་གང་དུ་འང་འགག་པ་མེད་ལ། རང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་དེ་ཉིད་འདོད་པས་
 བྱངས་པས་ཅི་ཞིག་འཇུང་སྟེ། བྱང་བྱར་མེད་དོ། དེ་བས་ན་རང་སྤང་གཅིག་ལ་ལ་བྱང་དོར་གཉིས་སུ་འཛིན་མཁའ་གྱི་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེས་པར་མི་བདེན་པས་རྩུབ་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། །དེ་ལྟར་
 བ་གཟུང་འཛིན་མེད་དོ་སྟམ་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཤེས་པ་དེར་འཛིན་རྟོག་གི་གཉན་པོར་གསུང་མོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་ཅིང་། རྟོང་པ་ཡིན་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་བདེན་པ་འཇུག། དོན་དམ་པ་མིན་ཏེ། མི་ལས་དུ་བྱ་འཚི་རྒྱ་མེད་
 ཀྱང་གི་བ་མིས་ནས། བུ་མེད་དོ་སྟམ་པ་ལྟར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མཇུག་པོ་སྟམ་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་སྟེམས་བྱེད་
 ཀྱི་རྟོག་པ་ཚེན་པོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དངོས་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ན་གསོར་
 མི་རུང་བའི་ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་རྟོང་ཉིད་ལ་ཞེན་པའི་སྟོ་དེ་སྤང་དགོས། དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་
 བཞིན་རང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ལོན་ཡིན་པ་ལ། གཅིག་དང་། དུ་མའི་ཆ་སོ་སོར་བྱེས་ནས། བཅུ་མཐའ་ལྟར་སྟོ་ཡི་ཡུལ་དུ་ཅི་ཡང་
 མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆུ་མཁའ་གྱི་ཤེས་པ། རྟོད་རང་ཡང་དོན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལྷང་བ་
 ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་རང་འོད་སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་རྒྱ་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཆུ་ལྟ་བུ་ཡུལ་པ་ལ་བྱེན་འཇུག་པ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་
 ལུང་པོ་ལྟ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་སོགས་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གིན་ཏུ་སྟོང་མན་གྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ། ཆ་སོ་

སོར་འབྲེད་ཅིང་། སྒྲིང་པོ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རྒྱལ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་གྱུར་པ་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་དོ་བོ་བསྟན་པ། ཡོན་ཏན་བཤད་པ། དཔེ་དོན་
 དང་སྐྱུར་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་བདེན་པར་མ་
 གུབ་པས་དོན་དམ་དུ་བདེན་པ་མིན་ལ། མེས་ཀྱི་རང་རྩལ་འགག་མེད་སོ་སོར་སྐྱུང་བས་འབྲུལ་དོར་རྒྱན་པའང་མིན་ཏེ།
 དཔེར་ན་རྒྱ་དང་ས་པའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ན། སྐྱེ་བར་སྐྱུང་བའི་དུས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མ་མྱོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་
 མེད་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་དང་། ལ་དོག་སྐྱུང་བ་ཅམ་མ་འགགས་པ། སྐྱུང་དང་། མེད་དོས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་ཅིང་།
 རྒྱ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་སྒྲིང་པོར་གསེན་སྐྱེ་བའི་རང་སྐྱེ་བ་ལ་བཞིན་ཏེ། ཡུལ་སྐྱུང་རྣམས་སྐྱུང་བའི་དུས་ཉིད་ནས་བདེན་པར་
 ཡོད་མ་མྱོང་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏེ་སྐྱུང་བ་ཅམ་མ་འགག་པར་སྐྱུང་བ་སྟེ། དེས་ན་སྐྱུང་སྒྲིང་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དང་། མཚན་
 ཉིད་སྒྲིང་པོར་གསེན་ནས་སྐྱུང་བར་འཛིན་པ་རང་སྐྱེ་བ་ལ། གསེན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མ་ཁས་པའི་རྒྱལ་བ་སྐྱུང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་
 བཞེད་ཅིང་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུང་སྒྲིང་ཟུང་འཇུག་གི་རང་བཞིན། གུབ་མཐའ་དང་། གཉེན་པོས་མ་བཅོས་པའི་བྲ་མལ་
 གཏུག་མའི་གསེས་པ་དེ་ཉིད་ལ། །ཚོས་དབྱིངས་དང་། ཚོས་སྐྱེ། བདེ་བ་ཚེབ་པོ། གསེས་པ་པར་ཕྱིན། རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་
 པོ་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་མ་ཟེར་ཏེ། དོན་ལ་སེམས་ཉིད་གཏུག་མའི་གསེས་པ་གཅིག་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རིག་དང་མ་རིག་པའི་
 རྩད་པར་ཅམ་མ་གཏོགས། རོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས། གཞི་མདོན་ཏེ་རྒྱུར་པ་འབྲས་བུའི་དུས་དང་། ལམ་གྱང་
 རྒྱབ་སེམས་དཔལ་རྟོགས་པའི་ཚེ་སྐར་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཟང་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཏང་བ་
 མེད་ཅིང་། གཞིའི་གནས་སྐབས་མ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་དོ་བོའི་ཡོན་ཏན་མི་ལྟན་པ་སོགས་ངན་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་མ་
 བཏང་སྟེ། ཚོས་ཉིད་བསལ་ལ་ཞག་དང་ཐུལ་པའི་བྱིར་དོ། །དོན་འདི་ནི་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། བསམ་གྱིས་མི་
 རྩབ་པས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་མ་ཐོབ་པར་དུ། ཚོག་དང་། བ་སྐྱོད་དུ་མ་དག་གིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བརྗོད་མོད་
 ཀྱིས་ཀྱང་། ཚོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་རྩབ་ཅིང་། རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། བསྐྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པས་ཡོ་གསེས་ཚོས་སྐྱེ་
 ཡི་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་ཅི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་གསེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་མདོར་བསྟན། རྒྱུས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དེ་ཉིད་དོ་བོ་སྒྲིང་ཞིང་།
 རང་བཞིན་གསལ་ལ། རྣམ་པ་མ་འགགས་དོལ་པའི་ཆ་ལ། ཚོས་སྐྱུང་དང་། གཟུགས་སྐྱུར་ཡོན་ཏན་སོགས་མེས་ཏེ། དུག་
 རྩ་རྩ་བཞི་དོ། །ཚང་བར་ཡོད་པར་བཤད་པ། དེ་ནི་གཙོ་བོར་སྐྱོས་པའི་རགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་པར་བྱེད་ན་དེ་དེ་རེ་

ལའང་། དབྱེ་བ་ཤུག་རེའམ། གངས་མེད་པ་མངའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་སྒྲིབ་ཡོན་ཏན་དང་། གཞུགས་སྒྲིབ་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། ལྷོབས་བཅུ།
མི་འཛིགས་པ་བཞི། མ་འདྲིས་པ་བཙོ་བརྒྱད། ད་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་མི་སྤྱང་བའི་རྒྱལ། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱལ། ལུང་དང་བཙས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལྷོན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷོ་པའི་དམ་བཙའ་བརྟན་པ་ལས། དགེ་བས་རྣམ་སྤྱོན་
ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་དང་། ལྷོ་པའི་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་མིན་དང་། རེ་ལས་ལྷོག་པ་མཆེན་པ་
དང་། ལས་འབྲས་ཤེས་པ་དང་། ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་མཆེན་པ་དང་། །ཁམས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཆེན་པ་དང་། དབང་པོ་དང་མཐུན་པར་ཚོས་སྤོན་པས་དབང་པོ་མཚོག་དམན་མཆེན་པ་དང་།
མོས་པ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་འགོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཆེན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གོམས་པ་ལས། ཐེག་
པ་གསུམ་མཐའ་འཁོར་འདས་ཀྱུན་ཏུ་འགྲོ་བའི། །ལམ་སྣ་ཚོགས་མཆེན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟར་གྲངས་པས་བསམ་
གཏན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དྲི་མ་མེད་པ་མཆེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སོགས་ལས་ལྷ་ཡི་མིག་
གིས་འཛི་འཕོ་དང་། ལྷོ་བ་མཆེན་པ་དང་། དགེ་བ་རྒྱུད་མི་གསལ་པས། རང་གཞན་གྱི་ལྷོན་གྱི་གནས་རྗེས་སྤྲོན་པ་དང་།
ཞི་བ་ནི། ཟག་པ་ཟད་པ་མཆེན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལུས་པའི་མཐུ་འགྲུན་ལྷ་གྲུལ་པའི་སྤོབས་རྣམས་བཅུའོ།།^༡

གཉིས་པ་ནི། ལྷོབས་བཅུ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འཛིགས་པ་བཞི་སྟེ། རང་དོན་རྟོག་པ་ལུན་ཚོགས་སུ་དམ་
བཙས་པ། འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་བདག་ནི་ཚོས་ཀྱུན་གྱི་དབྱིངས་སུ་མངོན་པར་བྱང་རྒྱབ་པའོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་བྱང་
རྒྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟོལ་བ་པོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་བར་ཆད་ཀྱི་ཚོས་བསྐྱེད་པ། འདོད་ཆགས་སོགས་ཐར་པའི་ཤོགས་ཡིན་
པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་དག་གིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོལ་བ་པོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་རེས་འབྱིན་གྱི་ལམ་
སྟོན་པ། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་འཁོར་བ་ལས་རེས་པར་འབྱིན་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལམ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྟོལ་བ་
པོ་མེད་པ་དང་། རང་དོན་སྤངས་པ་ལུན་ཚོགས་སུ་བསྐྱེད་པ། ཟག་པ་བག་ཆགས་དང་བཙས་པ་འགག་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པོ་
ཅས་སྟོན་པ་ལ། དེ་མ་ཐོབ་པོ་ཅས་པའི་རྟོལ་བ་པོ་མེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཚོས་མཐུན་གྱི་རྫོད་པ་པོ་དངོས་དང་། བརྒྱད་ནས་མེད་
པ་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། མི་འཛིགས་བཞི་བརྟེས་པའི་རྒྱ་དེས་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང་མ་འདྲིས་པའི་ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་མངའ་
བསྟེ། དེ་ལ་སྤོན་པས་བསྐྱས་པ་དུག་ནི། ལྷོ་བ་སྤོན་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པས་མ་འབྲུལ་པ་དང་། གསུང་གི་བརྗོད་པ་ཅུ་ཅོ་མེད་

པ་དང་། ལྷགས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲན་པ་མ་ཉམས་པས་བརྟེན་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ལྷོད་ལམ་རྣམ་བཞིའི་དུས་རྟག་
 དུ་མ་ཉམས་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་ཐད་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་མི་མངའ་བ་དང་། སོ་
 སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མེད་པ་དང་དུག་གོ། རྟོགས་པས་བརྟེན་པ་དུག་ནི། ཚོས་སྟོན་པའི་འདྲུན་པ་
 ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རོན་གྱི་བརྟོན་འབྲུས་དང་། གཏུལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དྲན་པ་དང་། མཉམས་པ་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཉིང་རིའཛིན་དང་། འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཟག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་རྣམ་
 པར་གྲོ་ལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི། །ཡེ་ཤེས་མ་ཐོང་བ་དུག་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་རྣམས་སོ། །ཐིན་ལས་ཀྱི་བརྟེན་
 པ་གསུམ་ནི། ལྷོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མི་འདུལ་བ་མེད་པའི་སྐྱེད་ཐིན་ལས་དང་། ཡན་ལག་དུག་ཅུང་དང་ལྷན་པས་
 གསུང་གི་ཐིན་ལས་དང་། གཏུལ་བྱ་མཆེན་ཅིང་བརྟེན་བས་འཛིན་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཐིན་ལས་ཏེ། ཐིན་ལས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཡེ་
 ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་བདད་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཐོབ་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྟེན་པ་གསུམ་ནི། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་
 པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་གསུམ་ལ་མ་ཚགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཏེ། དེ་
 ལྟར་ཡོན་ཏན་སོ་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་ཡིན་ལ། ལྷོ་བྱུང་དུ་མ་དག་པའི་ཚོ། ཡོན་ཏན་དེ་
 དག་གི་རྣམ་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་རང་ཚས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། འཇུག་པའི་དུས་སུ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པས། །ད་ལྟ་གཞི་སེམས་
 ཅན་གྱི་དུས་སུ་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་འགལ་བར་བྱེད་དེ། སེམས་ཉིད་དཔྱིངས་རིག་དཔྱེར་མེད་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་
 ལྟ་བུའོད་པ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་བཞིན་མ་ཤེས་ཤིང་མ་རེས་པས། ལུལ་མེད་པ་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་གཟུང་
 འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་དུ་ཀུན་བརྟགས་བྱས་ཤིང་། ལུལ་དེས་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ།
 གཟུང་འཛིན་དེའི་དབང་གི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཚོས་ཉིད་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལས་
 འདས་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རོ་པོ། རང་གིས་རང་མ་རིག་ཤིང་མ་ཤེས་པས། རང་ཉིད་འཇུག་པའི་སྐྱུང་བ་ལ་རང་གིས་བདེན་
 ཞེན་བྱས་པ་ཉིད་འཁོར་བར་ལ་བརྟུན་པའི་བག་ཚགས་སུ་གྱུར་ཏེ། ལྷག་བརྒྱལ་དུ་མས་གཞིར་བ་སྟེ། །ཀྱེ་མ་ནི་ཡ་མཚན་
 པའི་དོན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཚོས་སྐྱེད་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདི་ཉིད།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རོ་བོར་རིལ་བ་ཡོད་པར་ཡིད་ཚེས་པའི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ཅན་དེ་ལ། དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཐིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟར་མ་རིག་པའི་དུས་སུ་ཡོན་ཏན་ཡོད་

ཀྱང་རྣམས་པ་རྒྱུང་བ་དེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་པོར་ན་ས་དོན་ལ་མེད་ཅིང་། མི་
བདེན་པའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་དབྱེར་སྒྲིང་ཏེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་འབྲུལ་སྣང་དུ་མ་བཟོས་ཤིང་། དེ་ལ་རྗེས་སྤྱོད་བྱུང་བའི་འདྲ་
ལྗོངས་ཀྱི་ཤེས་པ་དུ་མ་རྒྱུང་བས་བཞིན་དུ་གཡོས་པས་ལན་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྡེ་པ་ནི། དེ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། ཡོན་ཏན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
ཤེས་པར་གྱིས་ལ་ལམ་ལ་རིམ་པར་སྒྲུབ་དང་། དེ་ལ་ལམ་མཐར་ཐིན་པའི་དུས། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམས་པ་མངོན་སུམ་
དུ་བྱོབ་པར་འབྱུང་། སེམས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་འདི་ལ་རང་གི་འབྲུལ་སྣང་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིང་བ་ལས་གཞན་པའི་དྲི་མ་
བདེན་དངོས་སྤྱོད་ཀྱང་པ་བསལ་བར་བྱ་རྒྱུ་ཡོགས་སུ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པས། ལྡར་མེད་
གསར་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་། །བཞག་པར་བྱ་བ་རྒྱུང་བྱང་ཟུང་ཀྱང་མེད་པས། །ཡང་དག་པའི་སེམས་ཉིད་བསལ་བཞག་དང་
བྲལ་བ་དེ་ཉིད་རང་ལ་རང་གིས་བརྗེ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཟུངོ། །དེ་ལྟར་བལྟས་པས། སེམས་ཉིད་
དབྱེར་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ། །དེས་ན་དྲི་མ་གྲོ་བྱུར་བ་ནི་འདྲ་ཤེས་ཡིན་ལ། དའི་རང་གི་ངོ་བོ་
སྤྱི་གཞུ་ལྟར་མེད་པ་ལ། མེད་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིང་བ་ལས་རྣམས་པར་གྲོ་ལ་ཉེ། སེམས་ཉིད་
ལ་སྤྱང་བོལ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེའི་བྱིར་དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས། སེམས་ཉིད་དང་རྣམས་པར་དབྱེར་བ་དང་
བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི། །གྲོ་བྱུར་དྲི་མ་དག་གིས་ནི་ཁས་པ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ལ་མ་གོས་པས་སྒྲིང་
ཞིང་། རང་བཞིན་གྱི་རྣམས་པར་དག་པའི་དབང་གིས། རྣམས་པར་བྱང་བའི་དམིགས་པ་གསར་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་མེད་ཅིང་། ཡོན་
ཏན་སེམས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། སེམས་ཉིད་དང་རྣམས་པར་དབྱེར་མེད་པའི་འབྲལ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི། །སྤྱོད་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱིས་ཁམས་དེ་སྒྲིང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།¹⁰

གཉིས་པ་གཟུགས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ། དེ་ལུས་ལ་གནས་པའི་འཐད་པ། དག་མ་
དག་གི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྣང་བའི་ཆ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། ལྷུལ་པའི་རྣམས་པོ་ལ་ཉེ། གཟུགས་སྤྱི་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ། ཡོན་ཏན་ནི། ལྷུལ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བཟང་པོ་དང་། དཔེ་བྱུང་བརྒྱུད་ལྷན་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། མཚན་དཔེ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རང་ལུས་
ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལས་གྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་གི་ལུས་རྣམས་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། །ལུས་
དེ་གང་ལས་བྱུང་སྤྲུམ་ན། ལྷུགས་པས་འདོད་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་། བོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་བྱུ་

དང་། ལྷན་གསུམ་པས་འདོད་པའི་དབང་ལྷན་དང་། ཚངས་པ་སོགས་དང་། ཉན་ཐོས་ལྷན་པས་བཞེད་པའི་ལྷན་རྒྱུ་རྩུ་བ་
 བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལྷན་ཆ་མེད་དང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་སྣང་བམི་བདེན་ཀྱང་། དབང་པོ་ལ་རྣམ་པ་གཏོད་མཐའ་ལྱི་དོན་
 བདེན་པ་བ་པག་གསལ། རྟོག་ན་མོར་ཡོད་པ་ཡིས་བྱས་པར་འདོད་སོགས་དེ་དག་གིས་ལུས་འདི་བྱས་པ་མི་ནོམ་མོ། །དེ་གང་
 ཡིན་ན། སེམས་སེམས་ལྟར་ཏུ་སྣང་བ་དང་། སེམས་ལུས་ལྟར་ཏུ་སྣང་བ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཆ་དག་པ་ལ་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་ཚོས་སྤྱི་
 ཡོན་ཉན་ཏུ་འགྲུབ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཆ་དབང་པོ་སྟོ་ལུའི་རྣམ་པར་གཤེགས་པ་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ཡི། །རྣམ་པར་འགྲུབ་པ་མ་
 དག་པ་དེ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པས་སྤྱངས་ཤིང་དག་པས། །གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མདོན་ཏུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་གཟུགས་སྤྱི་
 ཐོབ་པར་གྲུབ་པའི་མིང་དང་བ་སྟོད་ཏུ་བྱས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སྤྱི་རྣམ་གཉིས་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བཤད་མ་
 ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན། སྤྱང་གཞི་ཅུ་དང་། སྤྱང་དང་། ཐིག་ལེ་རྣམས། སྤྱང་བྱསོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་པར་དག་པས་དག་
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱར་གནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་སྟེ། ཅ་སྟེ། སྤྱང་གསུང་། ཐིག་ལེ་ལྷགས་ཀྱི་དུའི་ལ་འཁོར་ཏུ་སྤྱང་ཞིང་། དྲི་མ་
 མ་སྤྱངས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྤྱབས་སྤྱི་དག་པའམ། དྲི་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱར་གནས་པའོ། །

གསུམ་པ་དེའི་དཔེ་དོན་སྤྱར་ཉེ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དཔེ་དོས་བསྟན། དེ་དོན་དང་སྤྱར། གུར་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་
 བཅོམ་པའི་རྒྱལ་གོ་མིང་དང་བཅས་པ་དང་། མི་འགྲུབ་ཡང་དག་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ལུང་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཉེད་
 རྒྱལ་བའི་སྒྲིབ་པོ་འདི་ཉིད་དཔེར་བྱ་བས་མཚན་ན། རྒྱན་པ་དང་བཅས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་བྲི་བྱ། །དེ་ལ་ལུན་པས་བསྐྱབས་
 པའི་ཕྱིར། དགོས་འདོད་འཕྲུང་བའི་ཡོན་ཉན་མི་སྤྱང་བ་དང་། ཡོན་ཉན་དེ་སྤྱང་བར་བྱའི་ཕྱིར། དང་པོ་རེ་བས་ཕྱོད་བ་དང་།
 བ་རྒྱུ་རྒྱས་སྤངས་ཏེ་སྤྱོད་སྤངས་པ་སྟེ་ལ་ནས། དྲི་མ་རགས་པ་བྲལ་བ་དང་། བར་ཏུ་རྒྱ་སྤྱར་པོས་སྤངས་ནས་བལ་གྱི་ལྷ་
 བས་དྲི་མ་ཕྱ་བ་སྤྱོད་སྤངས་པ་དང་། །མཐར་ཆུ་གཙོ་བོ་མས་སྤངས་ནས་ཀྱི་ཤི་ཀའི་རས་ལྷབ་མོས་དྲི་མ་གཉན་ཏུ་ཕྱ་བ་སྤྱོད་
 བས། སྤྱི་བྱེད་ལུན་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དག་པ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ལོར་ལུང་གོས་འདོད་འཕྲུང་བའི་
 གནས་སྤྱ་འགྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། །དཔེ་དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་བྲི་བྱ་ལྟ་བུ་
 དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཉན་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་ཡོད་ཀྱང་། ལ་ལོ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས། སེར་སྤྱ་ལ་སོགས་
 པ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་། ཕྱིང་གོད་གཉིས་སྤོམས་
 འཕྲུག་གི་སྤྱི་བ་པ་སྟེ། རྒྱན་པ་སྤྱི་བ་པ་དེ་གསུམ་པོས་བསྐྱབས་ནས་མི་གསལ་བ་དེ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཐོག་མར་ཚོགས་
 ལམ་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྱོད་ལམ་རེས་འབྲེད་ཆ་བཞིར་དྲི་མ་རགས་པ་ཉོན་སྤྱི་བ་སྤྱང་། མ་དག་ས་པ་དུན་ཏུ་ཕྱ་

བཤེས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་པ་དང་། དག་པའི་ས་གསུམ་ལ་གིན་ཏུ་ཕྱ་བསྐྱོམས་འཇུག་གསལ། མཚན་འཛིན་བཞི་པོ་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་འདྲ་སྒྲུབ་གཉེན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་ཚོགས་སྒྲིབ་ན་ཡོད་ལ། རོ་བོ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པ་དང་། འདུས་བྱས་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། སྲིད་པ་སྟུག་བསྐྱེལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཉིད། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ། ཟག་བཙས་སྟུག་བསྐྱེལ་བ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་ཞིང་བདག་མེད་པ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ནི་བར་གཤེས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཉེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང་ལན་རྒྱུན་གཞུག་སྤྱད་པས། དཔེར་ན་མེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་གཙུབས་གིང་། གཙུབས་གཏན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལས། མི་བྱུང་ན། ཤིང་ཁོ་རང་གཉིས་ཚོགས་སྟེ་མེའང་རང་ཡལ་བ་བཞིན་ཏུ། གཉེན་པོ་ནི་སྤང་བུ་ལ་སྟོམ་པའི་ཕྱིར། སྤང་བུ་ཟད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོའི་རྟོག་པའང་ཟད་པའི་ཚོ། འཕགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་གཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱེས་ནས། སྤངས་གཉེན་གྱི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་འཇུག་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤངས་གཉེན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དང་། མི་ལམ་གྱི་རྒྱ་མི་ལམ་ཡིན་པར་གཤེས་བཞིན་དུ་བཀལ་བའི་རྩལ་བ་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཚན་མར་རྟོག་པ་དང་། །འབྲས་བུའི་མཚན་མར་འཛིན་པ་བཞི་བྲལ་བ་རྣམས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་མཚན་འཛིན་བཞིའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། །དེའི་ཚོ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞིབ་ཚེན་པོའི་རང་དུ་བཞུགས་གིང་། སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་རྟེས་པ་ཅན་དེ་ལ། མཁྱེན་བཙེ་རུས་པའི་འོད་ཟེར་མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་མེ་ཉོག་རྒྱས་པར་འཇུག་ནས། གཞུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་དྲི་མས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མ་དག་པ་དང་། དག་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། །གིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་གསུམ་པོ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ། འཕོར་བའི་སེམས་ཅན་དང་། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུ་བ་སེམས་དཔའ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཏུ་⁹⁹ བརྗོད་པའམ། གསུངས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་སྤང་མེད་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་སྤང་ཡོད་པ་བཞིན་བྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏུ། །མི་འཇུག་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དེ་འཇུག་པ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཚོན་གྱི་བྱེད་པའི་དྲི་མ་གཞུང་འཛིན་གྱི་འཚིང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་བྲལ་བའི་ཚད་ཉིད་ལ་བརྗོད་པའོ། །

སྤྱི་དོན་བཞི་པ་བརྒྱལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབང་པ་ལ་བདུན། རྒྱ་མེད་པ་དང་རྒྱ་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་འབྲེལ་པ་མདོར་བསྐྱེད།
ཡིད་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་ཤེས་པ་བཤད། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ། བྱ་བ་གྲུབ་པའི་མིན་ལས། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དོན། སྤྱི་གསུམ་རྟག་པའི་རྒྱལ། དེ་ལ་ངེས་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དགའ་དང་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པའི་གང་ཟག་གཤམ་དག་གསུང་རབ་ལ་གོ་བ་ཉེས་པས་
ལྟ་བུར་པ་མེམས་ལ་ལྷགས་པ་རྣམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཚོས་ཉིད་སྣང་བ་རྒྱ་མེད་པ་ལོན་ལས་
སྤྱི་བར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ནི་ལུང་རིགས་དང་། མི་མཐུན་ཞིང་། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན། །ཡང་ན་ཁ་ཅིག་རང་
ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གདོད་ནས་ཡོད་པ་མིན་ལ། བྱི་རོལ་ཐོས་བསམ་གྱི་བག་ཆགས་གསར་དུ་བཞག་ནས།
ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཐོས་དོན་བསམ་ཞིང་། དེ་དོན་སྒྲིམ་པ་སོགས་ལན་མང་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་བག་ཆགས་དེ་
འཕེལ་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལྟར་མེད་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་
མ་ཡིན། དེས་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལུང་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའད་ཕྱི་རོལ་སྤྱི་གསུམ་རྟག་པར་ལྟ་བུ། དཔེར་ན་དབང་ལྷག་པ་རྣམས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་དབང་ལྷག་གིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་སོགས་དང་། ཚད་པར་ལྟ་བུར་བྱ་བ་རྣམས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ལྟ་བུར་བྱ་བ་དེ་དང་འབྲུད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ལུང་ཟུང་གུང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་དག་མ་དག་གི་ངེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་པའི་འདུ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱི་དོན་གིས་སྤྱི་འགག་ལྟར་
སྤང་བའི་ཚུན་ས། མ་དག་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིད་ཀྱི་གཞི་བ་དག་དང་འབད་ཚུལ་ལ་མ་ལྟོས་པར། སྤྱི་འགག་བྱེད་པའི་ཚ་
ཙམ་ཞིག་མཚུངས་སོ། །ལལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་རྫོགས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་མི་མཐུན་མི་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལྟ་རྒྱུན་མི་འཚད་དུ་འབྱུང་བ་མི་འབྲེལ་བས། ལོངས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་
གཟུགས་སྤྱི་ལེན་ལས་རྒྱུན་ཚད་པར་འབྱུང་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། །འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མིང་གིས་ནི་མི་བརྗོད་དེ་རྗོལ་བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མེད་ཅིང་། གཅིག་དང་ཐད་དང་ལས་འདས་བས། །སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བརྗོད་པའོ།།

གསུམ་པ་བྱ་བུ་བའེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལེན་ལུལ་དང་ལུལ་ཅན་སྤང་རྒྱལ། རྒྱུད་པར་དང་གཏན་
ཚིག་གོ། དང་པོ་ནི། རྒྱའི་གཟུགས་འབྱུང་བ་ཚེན་པོ་སྤྱི་ལེན་རྣམས་དང་། སོགས་ཞེས་བར། འབྱུང་འབྱུང་གཟུགས་སྤྱི་

རོ་རེག་བྱ་རྒྱུ་མ་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སེམས་ཀྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་སྤྱང་བས་མིང་དང་། མཚན་མ་སོགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་གྲོ་བུར་བས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་དག་ཅིང་གནས་འཕྲུང་པའི་ཚེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་རང་རང་གི་ངོ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་རུལ་ཚེན་ཚོགས་པའི་རྒྱས་ལྡན་ཏུ་སྒྲོན་པར་གྱུར་བས། ཞིང་རྒྱུ་དག་ལ་དབང་འབྱོར་ཐོབ་ཅིང་། ཅི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཏུ་འོངས་སྤོང་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོན་པར་བྱེད་དེ། དེས་ན་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱང་ངོ་དང་། མ་འབྲུལ་པ་འབམགས་པའི་གཟིགས་ངོ་གཉིས་པོ་ལ་ཡང་། །སྤྱང་བར་སྤྱང་ཙམ་ཞིག་ལ་ནི་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྣམ་མཉམ་ལྷན་མོ་བ་དང་། རྣམ་མཉམ་ལ་བཟོ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འང་། རྣམ་མཉམ་རྟ་གྲུང་བུད་མེད་སོགས་སྤྱང་བ་ཙམ་ཞིག་ལས་བྱུང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བར་དང་གཏུན་ཚིགས་ནི། འོན་སེམས་ཅན་དང་། སངས་རྒྱལ་གཉིས་པོ་སྤྱང་བ་ཙམ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཅིས་དབྱེ་སྒྲུབ་ན། སྤྱང་ཙམ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། འཛིན་སྤངས་ལ་བྱུང་ཡོད་དེ། འབྲུལ་པས་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཐད་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་ལ། མ་འབྲུལ་བར་གཉིས་འཛིན་མེད་པས་བྱུང་བར་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཉིས་འཛིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར། སྤོང་བཅུད་རྒྱ་རྒྱ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་སྤྱང་ན། རྒྱལ་བའི་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཡུལ་གང་ལ་འང་རི་ལྟར་འཇུག་སྟེ། ཕྱིན་ལས་འཇུག་པ་མེད་པའི་སྤོང་བུ་འཕྲུང་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་ལ་ལྟ། དཔེ་བཞག་པའི་དོན་འགོད་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལོན་པ་འདོད་པའི་སྤོང་བ་ཐོན་པ་དང་། སྤྱང་བ་ལ་འབྲུལ་པས་མ་བྱུང་བའི་དཔེ་དགོད་ནས་མ་དེས་པར་བརྗོད་པ་དང་། རི་སྟེང་པའི་ཡོ་ཤེས་འབྲུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དོན་བཞག་པ་དང་། ཕྱིན་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། དེའང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རང་དོན་ཚོས་སྤྱི་མཐོན་དུ་མཛད་ཅིང་། གཞན་དོན་ཏུ་མ་བྱེད་བཅེ་དང་རུས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་མངའ་བས། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་སེམས་རྒྱུད་དུས་གཅིག་ཆར་དུ་མ་བྱེད་ཅིང་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སོགས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ཡོ་ཤེས་མེད་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡོ་ཤེས་དངོས་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྩལ་བ་མེད་པའི་སྤོང་བ་མ་བྱེད་བཅེ་ལོ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྤོང་བར་མཛད་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་གསལ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཙོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཚོས་སྤྱི་ཕྱིན་ལས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་

མཉམ་བུའི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། ལས་དག་པའི་སྤང་བ་ལ་ཤར་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱིས། གཏུལ་བྱའི་དག་སྤང་ཁོར་ར་
 བཤད་པ་ནི་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་ཁོར་ར་འདོད་པའི་སྤོན་བརྗོད་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྱད་ལེ་ཤེས་
 རི་སྤང་བཤད་པ་རྣམས་ནི། གཞན་རྒྱུད་གཏུལ་བྱའི་དག་སྤང་ཁོར་འི་སྤང་དོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོད་པའི་ལེ་ཤེས་སྤང་བ་
 གཅིག་ཤིང་མིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་ལེ་ཤེས་མེད་ཅིང་། གཞུགས་སྐྱེ་གཞན་རྒྱུད་གཏུལ་བྱའི་དག་སྤང་ཁོར་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ལེ་ཤེས་དེ་གཞན་གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་
 དེ་ཉིད་འགྱུལ་བར་¹འགྱུར་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་འགྱུལ་བ་དེ་ལེ་ཤེས་ཡིན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་སྤང་བ་ལ་འགྱུལ་བས་མ་ཁུབ་པའི་དཔེ་འགོད་ནས་མ་དེས་པ་བརྗོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་
 སྤང་བཅས་ཀྱི་ལེ་ཤེས་དེས། རང་གི་སྤང་བ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་འཛིན་རྟོག་ཅན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །འདོད་པ་ཡིན་ཅེ་ན་
 མེ་ལོང་ནང་དུ་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་ན་ཡང་། སྤང་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་དེ་ཡང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
 གཞུགས་བརྟན་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེ་ལོང་དུ་གཞུགས་སྐྱེ་ཚོགས་སྤང་ཡང་། མེ་ལོང་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བྲལ་
 བ་བཞིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་བུའི་ལེ་ཤེས་དོར་གཏུལ་བྱ་སྤང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བྲལ་བ་དཔེ་མེ་ལོང་
 བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་རི་སྤོང་པའི་ལེ་ཤེས་འགྱུལ་པ་མ་ཡིན་པའི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་འགྱུལ་པའི་
 སྤང་བ་རི་སྤོང་པ་རྣམས་ཀྱིས། ལེ་ཤེས་ལུལ་དུ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་སྤང་བར་གྱུར་གྲུང་། སྤང་བ་ལ་འགྱུལ་བས་མ་ཁུབ་སྟེ།
 སྤོང་བཅུད་རྒྱན་ལྟ་བུ་བ་ལྟར་སྤང་སྤོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་གཟིགས་གིང་། བདེན་པ་དང་། རླུ་པ་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པས་¹ལེ་
 ཤེས་དང་། ཐིན་ལས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་འཛིན་འགྱུལ་པས་ནམ་ཡང་གོས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
 སྤོང་པ་ལ་འགྱུར་བ་ཚེན་པོ་རྣམས། །སྤྱི་འགག་ཏུ་སྤང་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ། ཆགས་འཛིག་གིས་གོས་པ་མིན་ཞིང་
 སྤྱི་བདེར་འགག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ལེ་ཤེས་ལ་འགྱུལ་བས་གོས་པ་མེད་དོ། །ལྟ་བུ་ཐིན་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་
 བཤད་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་མཉམ་བུའི་ལེ་ཤེས་དང་། བཙུ་བའི་བྲགས་རྗེས། གཏུལ་བྱ་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་ལམས་དབང་དང་འཚོམས་པ་ལ། རི་སྤོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྟར་ཅིག་ཏུ་ལྷགས་གིང་། མཉམ་བུར་གྲུང་ནམ་མཁའ་
 ལ་སྤྱི་འཛིག་གིས་མ་གོས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ། ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་གྲང་གོས་པ་མེད་དེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཞན་དོན་གྱི་ལེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེ་ཤེས་འདི་ལ་འགྱུལ་པའི་མིང་གིས་ནི་མི་བརྗོད་དེ། ལེ་ཤེས་བཞིའི་ནང་ནས་བྱ་
 བ་གྲུབ་པའི་ལེ་ཤེས་ཞེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་བརྗོད་པ་ནི།¹⁶ ཉོན་མོངས། ཞེས་བྲ། མྱོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་གཉེན་
 པོས་དག་པར་གྱུར་པ་ན། ལྷ་པ་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད། ང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་དང། བདག་གཞན་
 གཉེས་ཐང་དུ་¹⁷“འཛིན་པ་ལས་ཀྱོལ་ནས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུག་ནས་འགྲུང་སྟེ། དེ་འདྲིས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་
 པར། ལྷ་པ་ལས་འདས་པ་ནི་ང་ཚོར་པོའི་ངང་ལ་བཞུགས་པ་འདྲ་ཡིན་ལ། ཞི་བའི་མཐའ་ཡང་མི་གནས་པར་ཚད་མེད་པའི་
 བྲམས་པ་དང་འགྲུགས་སྤྱི་དུ་ཚེན་པོ་དང་ལྷན་པས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ། འོངས་སྤྱོད་
 རྫོགས་སྤྱོད་ལས་གཞུགས་ཀྱི་སྤྲུག་ཏུ་ལ་བྱ་སོ་སོ་དེ་ལ་སྤྱང་བ་སྟོན་པ་ཡིན། དེའང་ལའ་ལའི་རྟོག་པ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུས་ཐོབ་པའི་ཚོ། མར་མེ་གི་པ་ལྷ་པ་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཅན་ནས། ཞི་བ་གཅིག་ཤུའི་མཐའ་ལ་གནས་པར་འདོད་ན། ཐེག་དམན་
 ཉན་རང་གི་དག་བཅོམ་བྱུང་གིང་ཟད་པའི་མེ་དང་མ་རྒྱུད་སྤྱུང་དགག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འདི་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དུག་པ་སྤྲུག་སྤྲུམ་རྟག་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་¹⁸དོན་དང། མི་རྟག་པ་གསུམ་
 ཀྱི་དོན་དང། དེ་ཡེ་ཤེས་དང་དྲི་མར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ནམ་དུ་འདྲུང་བ་མི་མངའ་བའི་
 རྣམ་རྟག་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེའང་རང་བཞིན་གྱི་རྟག་པ་ནི་དབྱེད་སྤང་དེ་ཡེ་ཤེས་དབྱེད་མེད་པའི་རང་དོན་ཚོས་ཀྱི་
 དབྱེད་སྤང་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྤྲུ་ལ་འགྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཙོ། །རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ་ནི་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྲུ་སྟེ། དེས་
 པ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཙོ། །རྒྱུན་མི་འཚད་པར་རྟག་པ་ནི་སྤྲུ་ལ་པའི་སྤྲུ་ཡིན་ཏེ། འཕོར་བ་མ་སྤོང་གི་བར་དུ་མཛད་པ་ཞིན་
 ལས་རྒྱུན་མི་འཚད་པའི་ཕྱིར་ཙོ། །གཉེས་པ་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི། རི་སྤྱང་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་ལ་སྤྱི་བ་བྱེད་མི་
 རྟག་པ་གསུམ་¹⁹ཡོད་དེ། དེ་ཡང་གཞུགས་སོགས་སུ་དང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་དོན་དམ་པ་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པར་མ་ཤེས་ནས། སྤྱིས་སྤྱོད་པ་ཚོ་བཅོས་བྲམས་པའི་སྤོང་པ་དེ་ཉི་ཚོ་བའི་སྤོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་མིན་ནོ། །ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དང། དེས་བསྐྱེད་པའི་གཡོ་བའི་རྟོག་ཡིད་ནི་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་མིན་ཅིང། རྣམ་
 ཤེས་ཚོགས་དུག་གི་ཤེས་པ་རྒྱུན་བཞེས་འདུས་བྲམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་དྲི་མར་བཤད་
 པ་ནི། འོན་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་སྤྲུགས་ལ་ཡེ་ཤེས་རྟག་པ་གསུམ་རང་ཚས་སུ་ཡོད་དེ། སེམས་
 ཅན་གྱི་གནས་སྤྲུགས་ན་དྲི་མ་དང་ཡེ་ཤེས་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་ཙོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་འབྲུལ་པ་སྤོང་བའི་དྲི་མ་
 རྒྱུང་བུ་ཡིན་སྟེ། རྟག་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། རྒྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།།

བདུན་པ་མ་དེས་བསྐྱོད་པ་ལ་དུག་སྤྲུགས་པའི་བདག་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན། ཉན་རང་གི་ཞི་བ་དང་མི་མཚུངས་

པའི་དོན། སེམས་ཅན་དང་མི་མཚུངས་པའི་དོན། སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན། སྤྱི་མཁའ་དམ་མི་ལྡན་པའི་དོན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་དེ། སྤྱི་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྲུབ་བམེད་ཅིང་རྟག་པར་ཡོད་ན། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་པའི་བདག་དང་མཚུངས་པར་འགྲུབ་རོལ་ཞེན། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགྲུབ་བམེད་པས་རྟག་པ། སྤྱི་མ་མ་ཡིན་པས་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་རྒྱེན་ལ་མི་ལྡོག་པས་རང་དབང་ཅན་དུ་སྒྲོམ་བཏགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་པ་ལ། བདག་དུ་བཏགས་པའི་ལྷན་ལ་དང་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། སེམས་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་འགག་སོགས་སྒྲོམ་པའི་དུ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་། ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གྱུར་ལ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པར་རྟག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེས་ན་སྤྱི་གསུམ་པས་ནི་སྒྲོམ་བྱས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་སྤྱི་བཏགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དོན་དམ་པ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་གྲོལ་བ། བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས། བདག་དང་བདག་གིར་སྒྲོམ་བཏགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པས་མ་བཏགས་པའི་སྤྱིར་། སྤྱི་སྤྱི་གསུམ་པས་བཏགས་པའི་བདག་དང་མི་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཉན་རང་གི་ཞི་བ་དང་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཞི་བ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུལ་བར་དུ་ཞི་བ་གཅིག་སྤེལ་བར་ལ་གནས་པར་གསུངས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་དང་། །ཉན་རང་ཞི་བ་སྤྱི་གསུམ་གཅིག་པའི་རང་ལ་བཞུགས་པ་དང་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྗེའི་དབང་ལས། མཐའ་ཡས་པའི་གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སྤེལ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་མང་པོ་གྱུར་རྒྱུན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དང་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་མཚུངས་སམ་སྤྱི་མ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སྤངས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འཕངས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དང་མཚུངས་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ཟག་བཅས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་། དེར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བའང་མེད་ན། སྤྱི་ལོ་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་སྤྱི་བ་སོགས་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ་སོ། །བཞི་བ་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་དེ་བཅས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་དེ། བར་དུ་ལམ་གྱི་དྲི་མ་བསལ་ཡང་། སྤྱིར་འཁོར་བར་ལྡོག་པར་མི་འགྲུབ་རམ་སྤྱི་མ་ན། རྟོགས་པས་གནས་ལུགས་མངོན་ཏུ་འགྲུབ་པའི་སངས་རྒྱུས་དེ་སྤྱིར་ལ་ལྡོག་ཅིང་། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྲུབ་ཏེ། སོ་སོར་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡེ་ནས་གནས་པའི་སེམས་ཉིད་གནས་ལུགས་ཅི་ལྟ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ལུགས་བཞིན་དུ་མངོན་སྤྱི་བུ་པའི་སྤྱིར་ལོ། །ལྟ་བུ་དྲི་མ་གཏན་མི་

ལྡང་བའི་དོན་ནི། ལམ་མཐར་ཕྱིན་གྲང་། །ད་དུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲིབ་དྲིམ་ལྡང་བར་ལྷུར་རམ་སྟམ་ན། མདོན་ཏུ་གྲུར་ནས་དྲི་
 མ་སྐྱར་ལྡང་བ་གཏན་ནས་མེད་དེ། དྲི་མ་ནི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལུལ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ནི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འོ། །བྱུག་པ་དོན་བསྟུ་བའི། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་
 གྱིས་འོད་གསལ་བ། ཡོན་ཏན་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟམ་འདེ། །ད་ལྟར་གཞི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སུ་ཚང་
 བར་ཡོད་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱེད་བས་ནས་མ་གཤེས་སོ། །དེའང་དཔེར་ན་མི་དགུལ་པོའི་ཕྱིར་དུ་གཏེར་ཡོད་པ་མ་
 ཤེས་ནས། དཔུལ་པོངས་གྱི་སྟུག་བསྟུལ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ལྷ་པ་ལུང་གི་རོ་ཤིང་བཤད་པས་དེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། མདོ་སྟེ་རྒྱ་ལྱི་ལུང་། འཕགས་པ་ལྟ་རྒྱུ་བ་གྱི་ཐེག་པ་
 ཚེན་པོ་ཉི་ཤུ་པའི་ལུང་། རྒྱང་སྒྲ་མའི་ལུང་། མདོ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུས་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཚེ་སྐྱེར་ཐོས་
 བསམ་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱང་བར་སྒྲ་མའི་ཕྱིན་རྒྱབས་དང་། སྒོ་བ་མའི་ཐོས་གུས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་པས།
 སེམས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་གནས་ལུགས་མདོན་སྟུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ཚོ། དཔེ་རི་ལྟར་ན། ལུགས་བསྟེགས་པ་ལ་
 ཚང་བ་ཞི་བ་ནི་གདུང་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། །མིག་ལ་རབ་རིབ་ཟུག་གཟེར་ཞི་བས་རབ་རིབ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཚང་བ་དང་
 རབ་རིབ་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ལུགས་དང་། མིག་གསལ་པོ་ཡོད་པས། དེ་ནི་མེད་
 པའང་མ་ཡིན་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་སངས་ཤིང་། ཡི་ཤེས་རྒྱས་པ། དེའི་དུས་ན་སེམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སངས་པ་དང་།
 ཡི་ཤེས་ལྟ་རྒྱས་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ལུལ་པའི་དྲི་མ་ཚང་བ་དང་། རབ་རིབ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་མི་བརྟོན་ཅིང་། ལུགས་དང་
 མིག་དངས་པ་བཞིན་ཏུ་མེད་པར་མི་བརྟོན་དོ།།¹⁶

གཉིས་པ་ཐེག་ཚེན་ཉི་ཤུ་པའི་ལུང་ནི། །དམ་པ་སྟེ། དེས་པའི་དོན་དུ་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་དེ་ཉིད་དུ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའང་མེད་དེ། བས་མ་ཁལ་སྐྱེ་ལགག་མེད་ཅིང་ལྷུར་བ་
 མེད་པ་བཞིན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནི། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེས་ན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཅམ་
 ལས་སེམས་ཅན་དང་ནི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་¹⁷ ཅིང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དོ། །རྒྱུར་རོལ་འཁོར་
 བ་པ་རོལ་ལྟར་འདས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་མེད་པས། །རང་བཞིན་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་འང་མེད་དོ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་
 ཕྱིར་དུ་འདུས་བྱས་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྟོང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་

འདི་ལྟ་བུའི་ ཀུན་མཁུན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་སྒྲིང་ཡུལ་ཡིན་^{༡༡}ཟུ། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་གིས་བསམ་
བྱིས་མི་ལྟབ་པོ།།

གསུམ་པ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་ཡུང་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སངས་རྒྱལ་སྒྲིང་པོ་འདི་ཉིད་དཔག་དཀའ་^{༡༢}ཞིང་།
གིན་ཏུ་བྲལ་བས་སྤྱི་བསམ་བཞེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ལ། །དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་མིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་དོན་དམ་ཅི
བཞིན་གཞལ་མི་རུས་ལ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་གཏིང་ཟབ་པས་མཚན་མའི་སྒྲིང་ཡུལ་
ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །སྒོམ་པ་བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་མེད་བཞི་ལ་སོགས་པར་ཉན་རང་གི་དྲན་
ཉེར་དང་། ཉེན་འབྲེལ་འབྲུང་ལྡོག་ །རྣམ་ཐར་བརྒྱུད། སྒོམས་འཇུག་དག་གི་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་ཀྱང་། རྟོགས་པར་རུས་པ་མ་
ཡིན་ནོ།།^{༡༣}

བཞི་པ་མདོ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ནི། ལོན་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དེ་གང་
གིས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཡུལ་མིན་ན། རྟོགས་པའི་ཐབས་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་མོར་རང་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཏུ་རྒྱུར་པ་ཏེ། དེ་མདོན་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི། །རང་བྱུང་གཤིས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལྡོག་གོམས་དག་སྒོབས་ཀྱིས་སང་
པའི་ཚོས་དབྱིངས་ཉིད་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་གྱི་སྤྱི་མར་སྤང་བ་ལ། ཡིད་ཚེས་དེས་ཤེས་སྒྲེས་པའི་དབང་གིས་བཞོད་མེད་གཏུང་ལྷགས་
དང་། དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱས་ཐེབས་པའི་སྤང་སྤིང་སྤྱི་མར་གར་བའི་ཉམས་སྤོང་བཞེད་བྲལ་གྱི་དུས་འདའ་བའི་དད་པས་
དོན་དམ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་སངས་སུ་རྒྱུར་ནས། མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་བཞོད་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲེ་ཞིང་། ཚད་ཏུ་བསྐྱོམ་པའང་རྒྱལ་སྤུས་རྣམས་ཀྱི་
ལམ་ཡིན་ཕྱིར། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་གཞུང་དོན་འདུས་པར་ལྷགས་བཅུ་བས་གདམས་པ། །ཀྱི་མ་གནས་ལྷགས་ཟབ་མོའི་རྒྱུ་
འདི་མ་རྟོགས་པས། སྤང་སྤྱིང་གི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་མ་སྒྲེས་པའི་བྱིས་པ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སྒྲིང་བས། འཁོར་པའི་རྒྱ་
མཚོར་འབྲུམས་པར་སྒྲིང་རྗེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་རྟེན་རྒྱལ་གྱིས་མཇུག་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས། རྟེན་རྒྱལ་དངོས། སྒྲིན་ལམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བདེ་གཤེགས་
སྒྲིང་པོའི་དོན་འདི་བདག་ཅག་གི་འདྲེན་པ་སྤྱི་བ་ལ་ཚེན་དོའི་གསུང་དྲི་མེད་དང་། མཁུན་རབ་བདག་ཉིད་འཇམ་དཔལ་

དབྱུངས་དང། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་ཚབ་བྱུངས་པ་དང། རྒྱགས་རྗེས་ལོའི་བཤོལ་ནས་སྐྱགས་
 པའི་^{༡༧}འཕགས་མཚོག་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་སྟེ། དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར་ལ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་ནས་གོམས་པའི་
 ལྷོབས་དང། ད་ལྟར་རྒྱལ་གྲས་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མངོན་དུ་མཛད་དེ། ལྷི་མའི་གཏུལ་བྱར་བཅུ་
 བས་གདམས་པའི་མ་བྱུ་དབང་ཚོ་བ་ཡིས། དཔལ་ཀམ་པ་གསུམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་གཞན་གྱིས་དོན་ཏུ་གསལ་བར་
 བྲིས་པའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོན་ལམ་ནི། འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་གསལ་བར་མཛད་པའི་དགོ་བ་བསྐྱོབ་པའི་
 ཡུལ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱིན་པས། དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རང་ལ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་
 གནད་ཀྱི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཐར་བྱིན་ནས། ལྷོ་བྱར་པའི་དྲི་མ་དག་པའི་གནས་
 ལུགས་མ་ཞོར་བ་དེ་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱའི་ཐེག་པ་ལས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་འདྲི། གསང་ལྷགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལྟ་བའི་ཡང་སྒྲིབ་པོ་ཡིན་ཅིང། དེས་ན་མཐར་
 ཐུག་གི་ལྟ་བ་བཤད་པ་རྗེས་གསུངས། །ཞེས་པའོ།།

ལྷུ་ལ་ཚད་མར་ཡིད་བརྟོན་པའི། །དགོངས་པ་ལྷིན་ཅི་མ་ལོག་པར། །བསྟན་འདིས་འགྲོ་ཁམས་དྲི་བཅས་
 ལྷུ་བས། །རྣམ་གྲོལ་ཀུན་མཆོན་མངོན་བྱེད་ཤོག །ཅེས་པའི་མཚན་འདི་འང་ལས་ངས་རྒྱས་ཀམ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཀྱི་མཐའ་འཛིན་པའི་
 ལྷུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ་མ་འཕེལ་བྱེད་པར་བྱུང་བའི་དོ་རྗེས་བཏབ་པའི་ཡི་གེ་གཉིས་པར་འགོད་པ་པོ་ནི་བྱ་མ་འཇམ་དཔལ་རྣུལ་
 བྲིམས་ཀྱིས་བཀྲིས་པ་དགོ། །སཏྭ་དུ་མཛྲ་ལོ།། །།

༄༅། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྣ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་
པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།།

རོང་ལྷོན་ཤེས་བྱ་ཀུན་རིག

For Tsadra Internal Use Only

སོགས་གསུམ་ནི་ཐབས་རྒྱུད་དང་འདྲ་ལ། འབྲས་ལུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་འབྲས་ལུ་རྒྱུད་དང་འདྲ་
 པའི་རྒྱུར་འོ། །རྩུ་མ་ནི་གོང་ན་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་
 རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དོན་རྗེས་ཀྱི་གནས་པ་དུན་སྟོན་པའི་རྒྱུར་འོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཞེས་བྱས་ནས་འཁོར་
 ལོ་སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གེར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་དང་ཡང་སྦྲུང་ཞིང་།
 དམ་ཚེས་པར་དཀའ་བོ་ཡང་མདོ་སྟེ་དེ་ཉིད་དུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་ཡང་བཤད་པས་སོ། །བསྟན་
 བཅོས་ནི་སྦྱིར་སྦྱོབ་མ་རྣམས་འཚོས་པ་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ལས་འཚོས་གིང་། འབྲས་ལུ་
 རམ་འགོ་དང་སྤྱིད་པ་ལས་སྦྱོབ་པ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་
 འཚོས་པ་དང་། །རན་འགོ་སྤྱིད་ལས་སྦྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཚོས་སྦྱོབ་ཡོན་ཏན་གྱིར་ན་བསྟན་
 བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད།⁵ །ཅེས་པ་ལྟར་འོ། །

འདིར་མིང་ནི་དཔེ་དང་། གྲངས་དང་། གཞུང་ཚད་དང་། ལུ་པ་པོ་དང་། ལུ་ལ་དང་། ལུས་
 དང་། བརྗོད་བྱ་ལས་བཏགས་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་བྱེད་ལས་ལས་
 བཏགས་པ་འོ། །སངས་རྒྱས་དང་ཞེས་སོགས་ནི་ལོ་ཚུ་བས་བཀོད་པ་འོ། །བརྗོད་ལོ་མ་རིག་པའི་གཉིད་
 ལས་སངས་པའི་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་གཉིད་སང་པ་(ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་གེས་བྱ་ལ་སྟོ་
 རྒྱས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། བསྐྱེད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་དོན་སོ་སོའི་སྟོན་སའཆད་པས་རྒྱ་
 གར་པའི་བཤད་པ་མི་འཇུག་གྱུང་བོད་རྣམས་དུ་བསྟོན་པས་བོད་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱེད་པར་སྤངས་པ་
 འདུས་མ་བྱས་གྱུང་འགའ་ཡིས་སྟོ་རྒྱས་པར་སྦྱོ་ཞིང་། གཞན་དག་བརྗོད་མ་ཡིན་པར་སྦྱོ་བ་སྦྱོ་སྦྱར་དུ་
 ལྟར་ཏོ། །གེས་རབ་ཀྱིས་བྱང་རྒྱུད་དང་རྗེས་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་སམ། བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེད་
 དུ་སེམས་པས་ཐུན་བྱུང་བས་བྱང་རྒྱུད་སེམས་དཔེའ་སྟེ། སེམས་དཔེའི་སྐྱེ་ཆགས་པ་དང་སེམས་པ་
 དང་རྗེས་སྟོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆོལ་བ་ནི་འདུད་པས་སོ། །⁶

གཉིས་པ་ཚོགས་དོན་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་རྣམས་པར་གཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ། བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏོ། །

ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྩོམ་རྩེའི་གནས་བདུན་དུ་བསྟུ་བ། གནས་བདུན་མདོ་དང་རྒྱུར་བ། དེ་དག་ལྷོ་ལ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། ཚོགས་ཉེ་དགེ་འདུན་དང་། ཁམས་དང་། བྱང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ནི་གངས་བདུན་གྱི་ཐ་མ་སྟེ། བདུན་དུ་ངེས་ཞེས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀྱང་གྱི་ལུས་ནི་སྟེ་ན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མདོར་བསྟུ་ན། བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་དོན་བདུན་རྩོམ་རྩེ་ལྟ་བུ་དང་། རྗོད་བྱེད་གཞུང་རྣམས་དེའི་གནས་ཡིན་པས་རྩོམ་རྩེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་དག་སྟེ། སྐྱོད་གཉིད་དོས་ལྷུལ་ལས་འདས་པས་རྟོགས་པའི་དོན་བདུན་ནི་རྩོམ་རྩེ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྩིས་ཀྱི་རྩོམ་རྩེ་དེ་གཞན་གྱིས་ཕྱི་གསལ་དུ་གཏང་བ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཕྱི་གསལ་དུ་གཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་རྣམས་རྗོད་པའི་ཡི་གེ་ནི་གནས་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་པས་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་མདོ་སོ་སོ་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་དང་། མདོ་གཅིག་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཁམས་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་ནི་དཔལ་ཕྱིར་གི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །ཐིན་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ལྷུལ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་མདོ་གཅིག་གིས་བསྟན་རྒྱལ་ནི། རྩོམ་རྩེའི་གནས་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་བར་མ་ཚད་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་འདིར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་ནི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གཞུངས་ཀྱི་དབང་རྒྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ཚེན་པོ་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་མདོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་མདོ་སོ་སོ་ནས་གནས་རེ་རེ་ཙམ་བསྟན་པར་མ་

ཟད་མདོ་གཅིག་ལས་ཚང་བའང་བསྟན་ཅེས་པའོ། །རི་ལྷོང་ཞེན། མདོ་དེའི་སྐྱེད་གཞི་ལས་རྗེ་རྗེའི་གནས་གསུམ་རིག་པར་བྱསྟེ། རི་སྐྱེད་དུ།¹ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛོལ་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལོགས་པར་བསྐྱོར་བ། སྐྱོབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་² ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ལྷག་མ་གནས་བཞི་ལོ། སྐྱོ་ལྷན་བྱང་སེམས་དང་རྒྱལ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལས་རིག་པར་བྱསྟེ། མདོ་དེར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་བཞི། ལྷན་པ་བརྒྱུད། སྒྲིབ་རྗེ་ཚེན་པོ་བཅུ་དུག །ཐིན་ལས་སོ་གཉིས་ཉེ་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོངས་སྐྱོང་³ དུག་ཅུ་བསྟན་པས་ཁམས་གསལ་བར་མཛད་དོ། ལྷན་བྱང་ཡོད་ན་སྐྱོང་བྱེད་འཐད་པ་བསྟན་ཅིང་⁴ མེད་ན་མི་འཐད་པས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཚེན་པོའི་སྒྲིབ་རྗེ་བཅུ་དུག་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་།⁵ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོད་བརྒྱུད་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འབྲེལ་པར་དེ་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་དེ་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་མེད་པས་སྐྱོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་སོ་གཉིས་པོས་ཐིན་ལས་སྐྱོན་མེད་པ་མཛད་པས་ཐིན་ལས་སོ་གཉིས་⁶ གསལ་བར་མཛད་དོ། །འདིར་མདོ་ལས་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བསྟན་པ་ལོ། གང་ཟག་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་སྐྱོང་བར་བཤད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ལ་དྲི་མ་རགས་པ་དང་། འབྲིང་དང་། ལྷ་བ་གསུམ་སྐྱོང་བའི་རིམ་པ་སྟེ། དགོས་ཚེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་དྲི་མ་སྐྱོང་རྒྱལ་བསྟན་ཏེ། ཚོས་འཁོར་སོ་སོ་ཉན་པ་དང་། གསུམ་ཚར་ཉན་པའི་དབང་གིས་དྲི་མ་སྐྱོང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལོ་དོན་བདུན་པོ་འདི་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཞེན། འདི་ལ་གཉིས་ཉེ། སྐྱིའི་དོན་དང་། ཚོག་གི་དོན་ལོ། །དང་པོ་ལོ། ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་དོན་⁷ དུ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། དགོ་འདུན་གྱི་⁸ ཚོགས་ཡོངས་སུ་བསྟེན་པར་མཛད་ཅིང་། དགོ་འདུན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་སྐྱུངས་ནས་བྱང་རྒྱལ་བརྟེན་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་དང་ལྷན་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིན་ལས་མཛད་པ་ལོ་གོ་རིམ་དང་པོའོ། །གོ་རིམ་གཉིས་པ་ལོ། དགོན་མཚོག་གསུམ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ།

ཁམས་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སོགས་པའི་པོ་རྒྱུར་བྱས་པའི་རིམ་པའོ། །དེ་ལ་སྣ་མ་ནི་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གྱིས་རྒྱུ་བྱས་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་སོགས་འཐོབ་པའི་རིམ་པའོ། །བྱི་མ་ནི་རང་ཁམས་¹⁶ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་བ་སོགས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པའི་རིམ་པ་¹⁷གཉིས་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཚོགས་གི་དོན་ནི། དོན་བདུན་པོ་འདྲི་ནམས་ཀྱི་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཞེན། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྟོགས་པའི་ཚོས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལས་ལུང་གི་ཚོས་སྟོན་པ་འབྲུང་ལ། དེ་ལས་ཚོས་ཉན་པའི་དགོ་འདུན་འབྲུང་བའམ། ཚོས་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་དགོ་འདུན་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པའོ། །ཚོགས་ལས་སྟོང་པོ་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཁམས་ནི་དེའི་ཉེར་ལེན་དགོ་འདུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། ལམ་ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་མཐར་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་པ་ན་སྟོང་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་བ་མཚོག་གོ། །དེ་ལས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིང་། ཡོན་ཏན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚོས་ཐུན་ལས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའོ། །གོ་རིམ་གཉིས་པའི་ཚོགས་གི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལས། འབྲས་བུ་དགོན་མཚོག་གསུམ་བཤད་པ།

དགོན་མཚོག་གསུམ་སོ་སོའི་དོ་བོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། རྒྱ་ཁམས་སོགས་པའི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་སོ་སོའི་དོ་བོ། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།¹⁸ མཐར་ཐུག་གི་རྒྱབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།¹⁹ དགོན་མཚོག་གི་རྒྱ་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།²⁰ མདོ་ལས་བསྟན་པའི་དོན་དང་། མིང་བཤད་པ་དང་། མིང་དོན་རྒྱུར་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདྲད་དོན་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱལ་རི་ལྷ་སྲུ་ཞེན།
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཐོག་མར་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་འཛིག་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་
 གནས་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་འཛིག་པ་མེད་པ་སྟེ། གསུམ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཁྱད་པར་མོ། །འདི་
 བོ་འདྲུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །འདིར་འདྲུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་
 འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་མཁྱེན་པ་དང་བརྟེན་བཤད་ཀྱིས་པ་
 ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་སངས་རྒྱལ་སྲུ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཚོས་གྲུང་འགོག་
 ལམ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། དགེ་འདུན་ཡང་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པ་སངས་འགལ་
 བ་ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་མོ། །འདིར་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འོན་རྟོགས་པ་གལ་མེད་ལོ། །ཞི་བ་ནི་སྐོ་བྱུང་
 གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། སྐྱོས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཞི་བས་སོ། །སངས་རྒྱལ་ནི་སྐོ་བ་དཔོན་
 མེད་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སངས་རྒྱལ་པ་སྟེ་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །སངས་རྒྱལ་
 བས་ནི་ཞེས་པ་ནི་མཁྱེན་པའོ། །ལམ་སྟོན་པ་ནི་བརྟེན་པའོ། །ཅི་འདྲ་བའི་ལམ་སྟོན་ཅེན། བྱིར་མི་ལྡོག་
 པ་འཛིག་མེད་རྟག་པའི་ལམ་སོ། །འདིར་སྤངས་རྟོགས་སྤང་མི་ལྡོག་པ་ལ་རྟག་པའི་སྐྱུས་བསྟན་ཏེ།
 དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་བསྟན་ཅེན། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་ཡོན་ཏན་དང་པོ་གསུམ་མ་རྟོགས་པ་^{༡༡}རྟོགས་
 པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུའོ། །རྣམ་པ་ནི་མཁྱེན་པ་རྗེས་པའི་གྱི་མཚོག་བསྐྱམས་ནས་སྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཕ་བ་
 མིང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གུ་གཙོད་པར་མཛད་པའོ། །ཅིར་ནི་སྤྱད་ཚོགས་མོ། །འདིར་གཅིག་སྤེལ་བྱས་ནས་
 ལྷ་མེད་པ་ལ་འཚད་པ་ནི་ནོར་བ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ལ་གཅིག་སྤེལ་དོད་མེད་པས་སོ། །མཁྱེན་བརྗོད་དོན་
 རྗེ་བསྐྱམས་ནས་འཛིག་ལྷ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་ནགས་འཐིབས་པོས་བསྐོར་བའི་ལས་
 འབྲས་དང་བདེན་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ཕྱིག་པ་བརྟན་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་
 རྟོགས་ཤིང་ཐིགས་པར་དགའ་བ་རྣམས་འཛིག་པར་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་བཅད་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེན། འདྲུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་
 དང་། གཞན་གྱི་རྒྱེན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པ་དང་། མཁྱེན་པ་དང་བརྟེན་བཤད་ཀྱིས་པར་ལྷན་པ་སྟེ། དོན་
 གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། མདོའི་དོན་ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅེས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་པ་
 སྐྱར་བ་ནི། ཚོས་དབྱིངས་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཏེ། ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་།
 དབུས་སྐྱ་གནས་པ་དང་། མཐར་འགག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱུ་
 གྱི་མདོར། འཇམ་དབལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོགས་བླ་དུགས་ཏེ་ཞེས་སོ།⁹³ །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱས་བསྟན་པ་
 ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་དང་། ཡིད་གྱི་
 ལུས་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་བས་འགག་པ་ཡོད་མེད་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་
 འགག་ཏུ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་ལ་འདུས་མ་བྱས་སྐྱེ་བའོ།།

གཞུང་འདིར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཀུན་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
 བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཀུན་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་སོགས་གྱིས་འདུས་བྱས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ནི་ཡིད་གྱི་ལུས་གྱི་སྐྱེ་སོགས་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་གཞུགས་སྐྱེ་གདུལ་
 བྱ་ལ་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྣང་བ་ཡོད་པའི་འདུས་བྱས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ལ་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྣང་བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཉོན་གས་པའི་ཆ་བེ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདུས་
 བྱས་སོ། །དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཚོས་སྐྱེ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་གཉེས་བཤད་པ་ཡང་དོན་
 དེ་ཉིད་དོ།⁹⁴ །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པས་གཞུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོལ་གང་གི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་དགོས་སོ། །རྒྱབ་སྐྱོལ་འདིར་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱེ་འགག་
 ཏུ་སྣང་བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། རི་རྣང་དུ། བརྒྱ་བྱིན་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་སྐྱེ་
 འཇིག་མེད།⁹⁵ །ཅེས་སོ།།

འདི་ནི་བྱུང་པར་བཞི་ལྷན་ཏེ། ཟབ་པའི་⁹⁶བྱུང་པར་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །བདེ་བའི་བྱུང་
 པར་ནི་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་དེའི་རྒྱ་བག་ཆགས་ལོག་པའོ། །བྲལ་བའི་བྱུང་པར་ནི་རྒྱུ་བ་
 གཉེས་ཞིབ་པའོ། །ཉལ་པའི་⁹⁷བྱུང་པར་ནི་རྒྱ་རྟོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །མདོའི་དོན་ཞིབ་ཞེས་པ་དང་
 ལུག་ཀྱང་ཅེས་པའི་མིང་སྐྱར་བ་ནི། ཞིབ་ནི་ཚོས་དབྱིངས་རྒྱུ་བ་གཉེས་གྱིས་དག་པ་ཚོས་ཅན། ལུག་

གྱིས་ལྷུ་བ་པ་ཞེས་པ་རྫོང་དེ། སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲིབ་ལིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་
 བསྟན་པའི་དོན་སངས་རྒྱུ་ཉིད་རང་རྣམ་³⁷སངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་
 མིན་པ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱར་བ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཚོས་སྒྲིབ་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་སྐྱད་དང་རྟགས་
 རོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་མིན་ཏེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མདོའི་དོན་དང་མཁའུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱར་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། མཁའུམ་པ་དང་
 ལྡན་ཏེ། རི་རྒྱུད་བསྟན་པའི་དོན་གསུམ་པོ་གཞན་ལས་མ་ཐོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྫོང་དུ་མེད་པའི་
 དོན་³⁸རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དོན་དང་བཅུ་བ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱར་བ་ནི། ལུགས་བཅུ་བ་ཆེན་པོ་
 དང་ལྡན་ཏེ། དོན་གསུམ་པོ་དེ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
 མདོའི་དོན་དང་ལུས་པ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱར་བ་ནི། ལུས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སྐྱུ་ག་
 བསྐྱེད་སྐྱོང་། ལུགས་རྗེ་ཡིས་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དུག་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱུ་གྱི་
 མདོ་དང་སྐྱར་པོ། །དུག་པོ་དེ་རྣམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་བསྟན། བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་
 གཞན་དོན་བསྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཚོས་དགོན་མཚོག་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། མདོའི་དོན་བསྟན་པ་དང་། མིང་བཤད་པ།³⁹
 མིང་དོན་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་འགོག་ལམ་གཉིས་ལས།⁴⁰ འགོག་བདེན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་།
 གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱུ་བཞིག་དུང་རྟོག་གའི་སྐྱོས་བརྟག་པར་མི་ལུས་པས་རྟོག་པའི་དངོས་
 ལུ་ལ་མིན་པ་དང་། སྐྱུ་བཤད་པ་དང་འཇུག་པའི་⁴¹དེས་ཚོག་དང་བུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་དངོས་ལུ་ལ་
 མིན་པས་སོ། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ། གསུམ་པོ་ནི་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚོས་སོ། །སྐྱིབ་གཉིས་ནི་བཞི་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གོ། །ལམ་བདེན་ནི་ཉི་མ་དང་
 ཚོས་མཚུངས་ཏེ། རོ་བོ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱེད་
 པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བ་དང་། བར་མ་

ཀུན་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་། ལྷང་བ་དང་། གཏི་ལྷག་གི་རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་
མཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འགོག་ལམ་གྱི་དམ་པའི་ཚོས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཞེས་སྐུར་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཉོན་དང་
རྣམ་རྟོག་གཉིས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དག་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། གཉེན་
པོའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ན་ཡོན་ཏན་དུ་ག་བསྟན་ཏོ། །རོ་བོ་གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བུལ་བ་དང་། གང་
གིས་ཆགས་པ་དང་བུལ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་བུང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ་ཚོས་དགོན་
མཚོག་ཡིན་ལ། ཆགས་བུལ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་³³འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་
གྱིས་བསྐྱེས་ཏེ། གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ལ་འདིར་ཆགས་བུལ་ཞེས་འཛོག་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགོག་ལམ་དེ་དག་གྱང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་གསུམ་དང་། དག་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རིག་
པར་བྱ་ཞེ་ན། འགོག་བདེན་ནི་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་
སོགས་སྐྱེ་བཞིན་རྟོག་གའི་སྐྱོས་བརྟག་བྱ་མིན་པའི་དོན་དང་ལྷན་པའི་སྐྱིར་དང་། ལྷན་པ་ཚོད་བྱ་མིན་
པའི་སྐྱིར་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་མཁུན་བྱ་ཡིན་པའི་སྐྱིར། ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་ཞི་བའི་དོན་དང་མིང་སྐྱུར་བ་ནི། འགོག་བདེན་ཚོས་ཅན། ལས་ཉོན་གཉིས་མེད་པ་སྟེ་ཉོན་སྐྱིབ་
སྐྱངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་རྒྱལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཤེས་སྐྱིབ་སྐྱངས་པ་སྟེ། སྐྱངས་
པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་ཏེ་སྐྱིབ་གཉིས་ཞི་བའི་སྐྱིར། དེ་ཡང་སྐྱིབ་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་³⁴ཡོད་པ་
འགགས་པའི་དངོས་སྐྱེ་བས་འདོད་པའི་འགོག་བདེན་ལྷ་བྱ་མིན་པར་སྐྱིབ་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་
མཛོན་དུ་ལྟུང་བར་ཡེ་ཤེས་སྐྱུང་བ་རྒྱུན་དང་དཔལ་སྐྱེད་གི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །འདིས་ནི་སེམས་
ཅམ་དུ་འཚད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། ³⁵ །དག་སོགས་གསུམ་གྱི་དོན་དང་མིང་སྐྱུར་བ་ནི། དག་སོགས་
གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ནོ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ལམ་བདེན་ནི་ཉི་མ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམ་པར་དག་ཅིང་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྟན་པའི་གཉེན་པོར་ལྟུང་པ་ལྟར། རོ་བོ་དྲི་
མས་དག་ཅིང་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོན་ཉིད་མཐོང་བའི་གོགས་སྐྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ལྟུང་

པའི་ཕྱིར། ལམ་འདི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་སྐྱུར་བས་གཞུང་འདི་བཀའ་ཕྱི་མ་ཁོ་ནའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་
འདོད་པ་མི་འབྲད་དོ།།

གསུམ་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་ག་ལའང་གསུམ་སྟེ། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་དོན་དང་།
མིང་བཤད་པ་དང་། མིང་དོན་སྐྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་དང་།
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཚགས་པའི་རྒྱིབ་པ་དང་། ཐོགས་པའི་རྒྱིབ་པ་དང་། དམན་
པའི་རྒྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་³⁶གསུམ་དང་། རིག་གྲོལ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
ལྷན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པ་ནི། ཡང་དག་རྟོགས་ནས་ཞེས་སྐྱུར་པོ། །གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་གང་དག་གིས་སོ། །ཡུལ་ཅི་ཞིག་རྟོགས་ཤེ་ན། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་པདག་མེད་གཉིས་ཏེ།
ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་སོ། །བདག་མེད་གཉིས་པོ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པོ་³⁷དེའི་མཐར་
བུག་པས་མཐའ་ཞེས་པ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའོ། །རྒྱ་གང་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། སེམས་ལ་ཡོད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གཟིགས་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་ན་སེམས་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅེ་ན། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་སོ། །འདི་ལ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཇི་སྟེད་པ་རིག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་རྗེས་སུ་ཞུ་བྱུགས་པར་གཟིགས་པའི་སྟོང་པོ། །འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་
ཅན་ནོ། །སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་བྱུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་རྒྱིབ་པ་མེད་པ་ཞེས་
པས་བསྟན་ཏོ། །མངའ་བ་ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །རྩུལ་
དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གྲོལ་གཉིས་མངའ་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེ་ན། རྟོ་ལྷན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས་ནི་རིག་པ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། ཇི་བཞིན་གཟིགས་པ་དང་། ཇི་སྟེད་གཟིགས་
པ་དང་། བང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བ་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། ཚགས་པའི་
རྒྱིབ་པ་དང་ཐོགས་པའི་རྒྱིབ་པ་གཉིས་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་

གྱི་ཕྱིར། རིག་པ་གསུམ་ནི་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ཞིང་། རི་ལྷ་རི་སྟེང་རིག་པ་
དེ་ཉིད་རང་གིས་ཉམས་སྲུབ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ལ། རྒྱུ་བ་བ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བའི། རིག་པ་གཉིས་
པོ་དེ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་པ་རྟེན་པ་ལས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། རི་ལྷ་བ་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་གདོད་མ་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་རྟོགས་ཤེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲོ་བའི་རྒྱས་ནི་ཚོས་དང་གང་
ཟག་གཉིས་ཀ་བཟུང་དོ། །རི་སྟེང་བ་ཡོད་པར་གཟིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐེན་
པའི་ཚོས་ཉིད་དང་³¹རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
སློབ་པ་གིས་རྟོགས་ཤེ་ན། ཤེས་བྱའི་མཐར་ཐུག་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་སློབ་སོ། །འདི་ས་དང་
པོ་ནས་འཕྲོ་བ་སྟེ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་རྟོགས་པས་སོ། །འདིར་མཉམ་གཞག་ཏུ་རི་
ལྷ་བ་དང་། རི་སྟེང་བ་ཏུ་རི་སྟེང་བ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རི་ལྷ་བ་དང་རི་
སྟེང་བ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་འཕགས་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་བ་རིག་པས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་རྟོགས་པས་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། རི་སྟེང་བ་རིག་པས་ཤེས་བྱའཕམ་པ་རྟོགས་
པས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐོང་བ་ལ་ལྷོས་ནས་དག་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་
ནི་ནང་རིག་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བ་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་དོ། །རི་ལྷ་རི་སྟེང་ནང་གི་ནི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་གཟིགས་པ་དང་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་བ་དག་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཉེ་
བའི་ཕྱིར་རམ། རིག་གྲོལ་གང་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་བས་སྲུ་འགྲུར་བ་དེ་ལས་
གཞན་³²རྒྱུ་ལ་བྱིས་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་བར་དུ་འཕགས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ཐོག་པ་རྣམས་ནི་ལུས་ཅན་ཀྱང་གྱི་རྒྱུ་བས་ཡིན་ནོ། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཅན་རིག་གྲོལ་ལ་བརྟུན་པ་ཀྱང་བར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐེག་ཆེན་མི་སློབ་པའི་རིག་གྲོལ་

སངས་རྒྱལ་དང་། སྒྲོབ་པའི་རིག་གྲོལ་ལྡན་པས་དགོ་འདུན་དང་། ལྡན་ཚོས་ཚོས་དགོན་མཚོག་གོ།

གནས་སྐབས་སྐབས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་གནས་སྐབས་སྐབས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་འོད་དང་། ཚོག་གི་
 འོད་ཏོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྤེར་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་གསུམ་རྣམས་པར་
 གཞག་པ་གང་ཟག་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལུང་དང་ཐེག་དམན་སྐབས་སུ་
 མ་^༡བཞག་པ་ལ་དྲི་བའོ། །ལན་བསྟན་པ་ནི། རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དུ་
 གཉེར་བར་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དག་ནི་
 རང་ཉིད་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སངས་
 རྒྱལ་སྐབས་སུ་བཞག་ཅིང་། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་འཇིགས་པ་
 ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཚོས་རྟོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཚོས་དགོན་
 མཚོག་སྐབས་སུ་བཞག་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་འཇིགས་^༢པ་ལས་
 ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བས་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་སྐབས་
 སུ་བཞག་གོ། །གལ་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་གུང་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཀ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མིན་ནམ།
 ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་སྐབས་འེ་རེ་^༣རྣམས་པར་བཞག་ཅིན། རྒྱུའི་སྐབས་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་སྟེ། གང་ཟག་གཅིག་གུང་གསུམ་ཀ་ལ་སྐབས་སུ་འཇིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་སྐབས་གནས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རང་གི་དོན་དུ་གཉེར་བུའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ཏེ། སོ་སོའི་ཐོབ་བྱ་སྐབས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཐེན་ན་དེ་ལ་སྐབས་
 སུ་འཇིན་མི་དགོས་ལ། མ་ཐོབ་ན་སྐབས་སུ་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེན། ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་ནི་ཐོབ་
 བྱ་སྐབས་སུ་འཇིན་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་ན་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དགོན་མཚོག་
 གསུམ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་ན་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཐེན་གྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་
 འཇིན་པ་སྟེ། ལྷ་མ་ལ་འཇིགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་མངོན་མཐོ་དོན་

དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གསུམ་དུ་བརྗོད་དོ། །ལྷོག་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཐ་དང་
 པ་དུག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་^༤དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ལྷོག་པ་ནས་དེས་ལེགས་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཚེད་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པའི་ལྷོག་པ་ནས་མ་དོན་
 མཐོད་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ལྷག་མ་གཉེས་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །རྣམས་འདིའི་སངས་
 རྒྱས་ནི་རྒྱུད་གཉེས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཅེས་པས་གཟུགས་སྐྱུ་ལ་བརྗོད་དོ། །

གཉེས་པ་ཚོག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་
 དུ་གཉེར་བ་ལ་ལྷགས་པ་དང་། དེའི་ཚེད་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གང་
 ཟག་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཚོས་རྟོགས་པ་^༥དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེའི་ཚེད་དུ་ཚོས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
 པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་ཚོས་དང་། ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དག་འདུན་གྱི་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེའི་ཚེད་དུ་དག་འདུན་ལ་
 བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་དག་འདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་དག་འདུན་སྐྱབས་སུ་
 བཞག་གོ། །ཐེག་པ་ཐུབ་མོང་གི་རྒྱུབས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་
 གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐུབ་མོང་གི་རྒྱུབས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་^༦བཞག་པ་དེ་ལས་ཚོས་དང་དག་
 འདུན་གཉེས་ནི་མཐར་ཐུག་གམ་གཏན་དུ་བའི་རྒྱུབས་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚོས་ལ་གཉེས་ལས།
 མདོ་སྤེལ་སོགས་པ་ནི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཚུ་བརྒྱལ་ཐིན་པའི་གཟིངས་ལྟར་སྤྱད་བྱ་ཡིན་པའི་
 རྒྱུད། འདིར་རྒྱུབས་གསུམ་གྱི་རྒྱར་བཤུང་བའི་ཚོས་དགོན་མཚོག་ནི་སྤྱོད་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་རྟོགས་
 པའི་ཚོས་ལ་^༧ལམ་ནི་གཏན་དུ་བའམ་བརྟན་པའི་རྒྱུབས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་
 རྒྱུད་ཏེ། རྟོགས་པ་གོང་ནས་^༨གོང་དུ་འཕོ་བའི་འདུས་བྱས་འཇུག་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་རྒྱུད། ཙ་
 པ་ཤེས་རབ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཚོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་པ་ཡིན།^༩ །ཞེས་པ་
 ལྟར་དོ། །སྤྱོད་པའི་དོན་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འབྲེལ་པར། འདུས་བྱས་ནི་ཐ་སྟོན་པའི་སྤོ་ལ་སྤྲང་ཞིང་

སྒྲིབ་པ་ལྟར་འགྲུབ་ཁིང་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ།
 མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་འོ། །ཏུག་མི་ཏུག་གི་བྲལ་སྒྲིབ་པ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་
 འཛིག་མི་འཛིག་དང་། རྒྱ་འགག་མི་འགག་དང་། སྒྲར་ལྡོག་མི་ལྡོག་ཚུལ་ལ་བཤད་དེ། སྐབས་གང་
 ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བརྟགས་ནས་འཕྲུལ་བར་བྱའོ། །འགོག་བདེན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མིན་
 པར་འོག་ནས་སྟོན་ཏོ། །དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་གྲང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མིན་ཏེ། འཆི་འཕོའི་
 འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་
 ཡོད་ན་གཞན་ཚུལ་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོན། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འདུས་ཤིང་།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་ལ། ཉན་རང་གི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དུས་
 སུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་མ་བྱལ་བས་མཐར་ཐུག་གམ་གཏན་དུ་བའི་སྐབས་སུ་མི་འོས་སོ། །གལ་ཏེ་ལྷག་
 མེད་ཀྱི་མུང་འདས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་བྱལ་བས་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་སོ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མར་མེ་ཤི་
 བ་ལྟར་ལས་ཉོན་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་ལ། མེད་པ་དགག་པ་ཙམ་ནི་སྐབས་
 སུ་འོས་པ་མིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ནི་
 མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགོག་པ་ཐོབ་གྲང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་
 དང་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་མུང་འདས་གྲང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མིན་ཏེ། དེ་
 ཐོབ་གྲང་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྷག་མེད་ཀྱི་མུང་འདས་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
 སོ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
 གང་མེད་པ་དགག་པ་ཙམ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་སུ་འོས་པ་མིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 འཆད་ན་ལེགས་སོ། །

གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་མ་ལས་སྒྲོམ་གྱུར། །མ་ལུས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སྟོན། །རིང་དུ་བརྟགས་
 གྲང་མ་རྟོགས་པ། །གཞན་ལས་ལྷག་པའི་སྟོ་ཡིས་རྟོགས། །

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དགོ་འདུན་གྱི་ཚོགས་གྲང་གཏན་དུ་བའི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་
 འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དང་ཉན་རང་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་བསམ་

གྲིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་དང་བཅས། གཞན་ཉམ་རང་སྤྲོད་པ་རྣམས་ལས་ཉེན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་
འཕོ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར།

མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ནི། དམ་པའི་དོན་ཉེ་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་
འགོ་བའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉག་གཅིག་ཡིན་ཉེ། ཐུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་ལྷུང་བ་མཐར་
ཐུག་པའི་ཚེས་གྱི་སྐྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚོགས་དགེ་འདུན་དགོན་མཚོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཐོབ་ན་
ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱིར་རོ།།

དགོན་མཚོག་གི་རྒྱ་དོན།

བཞི་པ་དགོན་མཚོག་གི་རྒྱ་དོན་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་སྐྱབས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་དགོན་མཚོག་ཅེས་
བརྗོད་ཅེ་ན། ཚེས་མཐུན་པ་དུག་གིས་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་དེ། རི་ལྗང་ནོར་བུ་རྟེན་དཀར་ལ་
དང་། དྲི་མ་མེད་པ་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་མཐུན་དར་ལྡན་པ་དང་། མཛེས་པས་རྒྱུ་དུ་ལྷུར་པ་
དང་། རིན་པོ་ཆེ་བཅོས་མ་ལས་མཚོག་ཏུ་ལྷུར་པ་དང་། བརྟེན་སྤྲད་སོགས་གྲིས་མི་འབྱུར་བ་དེ་ལྟར་
སྐྱབས་གསུམ་པོ་འདི་ཡང་དགེ་རྩ་མ་བསྐྱེན་པ་རྣམས་དང་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་ཡང་མི་འཕྲད་པས་འབྱུར་
བ་དགོན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོན་གེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཐུ་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱུ་དུ་ལྷུར་པའི་སྤྱིར་དང་།⁽¹⁾ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་མཚོག་ཉིད་
གྱི་སྤྱིར་དང་། ལས་ཉེན་སོགས་གྲིས་འདུས་མ་བྱས་པས་འབྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དགོན་མཚོག་ཉིད་དོ།།

རྒྱ་ཁམས་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལས། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱ་ཁམས་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། མོ་

སོར་བཤད་པ། དེ་ལ་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གྲི་བཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། གྲི་བཙམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་དོ། །དེས་ན་དཔལ་ཐུང་དང་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཁམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྒྲིབ་སྐྱབས་ལས་གྲོལ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་མ་ནི་དེ་ལྟར་ངེས་ལ། སྤྱི་མ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་པོ་ནི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་པས་སོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དག་པ་གཉིས་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་འདོད་པའང་བཀག་སྟེ། སྒྲིབ་པོའི་གཙོ་བོ་གྲི་བཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གནས་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེད་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྐྱབས་བར་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་བའི་མཚན་པ་ནི་སྐྱབས་བར་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སོ་སོར་གི་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིན་ལས་སོ། །རྒྱ་རྒྱེན་གནས་བཞི་པོ་གང་ལས་འབྲས་བུ་དགོན་མཚོག་དག་པ་གསུམ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་གནས་བཞི་པོ་འདི་ནི་དོན་དམ་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་བརྒྱབ་“པ་དང་། ཁམས་སོགས་བཞི་པོ་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་འདིའི་རིགས་ཏེ་རྒྱ་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། རིགས་དེ་ཡང་ཁམས་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱེན་བཞི་ཡིས་བསམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བོ། །རྒྱ་མཚན་བཞི་འགོད་པ་ནི། གྲི་བཙམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་

རྣམ་པར་དག་པའང་ཡིན་ལ་ཉེན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པའང་ཡིན་པས་འགལ་བ་ལྟར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། རོན་ལ་མི་འགལ་ཉ། དག་པ་ནི་ཁམས་དྲི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་^{༤༤}སྤྱང་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་ལ། མ་དག་པ་ནི་སྤོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་ལྡན་པའོ། །དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། གདོད་མ་ནས་དག་བྱ་ཀླུ་ནས་ཉེན་མོངས་པ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་དང་། ཕྱིས་དྲི་མ་གཉེན་པོས་གསལ་དུ་དག་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་མི་འགལ་ཉ། སྤྱང་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་དག་པ་ནི་གསེར་ལ་གཡའ་དག་པའི་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། སོ་སོའི་རྒྱུ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་མེད་ནའང་ཕྱིས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཚོས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་^{༤༥}རྒྱལ་གྱིས་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རོན་ལ་མི་འགལ་ཉ། སོ་སྤྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་དྲི་མས་མ་དག་པས་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་དྲི་མས་དག་པ་ན་ཚོས་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་འབྲུལ་མི་བྱུང་གི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གསེར་གཡའ་མ་དག་པའི་སྐབས་སུ་འོད་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་འོད་དབྱེར་མེད་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་འབྲས་ཀྱར་ཏུ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚོས་ཉིད་ལ་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། རྟེན་པའི་ཚོས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད།^{༤༦} །ཚེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གལ་ཉེ་དག་མ་དག་གི་ཚོས་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་བྱུང་བར་གང་གིས་འབྱེད། རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཚོས་ཅན་དྲི་མས་དག་མ་དག་གིས་འབྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱང་ཚོས་ཅན་རང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྱང་བ་ལ་འདོད་པས་རི་ལྟར་གཅིག་ཡིན། གལ་ཉེ་སྤྱོད་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡོན་ཏན་ཚང་བར་གསུངས་པས་ན་གཞི་དུས་དང་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ་^{༤༧}ཞེ་ན། མདོད་དེ་ལས་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟེགས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་སྤྱི་བྱི་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །རྒྱལ་བའི་མཚན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། འབད་པ་ལ་

མི་སྣེས་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
པས་འགལ་བ་ལྷུར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དོན་ལ་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་ནི་འོག་ཏུ་སྤྱིན་ལས་སྣོན་པའི་དཔེ་
དགུས་སྟོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་གནས་བཞི་པོ་འདིས་བསྟན་
པས་ན་བཞི་པོ་འདིར་ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་ནི་རྟོགས་བྱའི་གནས་ཏེ། ཁམས་རྟོགས་ན་གྲོ་ལ་བར་
འབྱུང་ལ། མ་རྟོགས་ན་མི་གྲོ་ལ་བས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་རྟོགས་པའི་གནས་ཏེ། ཁམས་དྲི་མ་ཀྱན་གྱིས་
དག་པ་“རྟོགས་པའི་དོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་དེའི་ཡན་ལག་ནི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་ལས་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
ཉིད་གྱིས་སྤྱིན་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་རྒྱབ་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་འདྲ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་
གནས་གཅིག་ཁམས་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་སོ་སོ་རང་གི་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བས་
རྒྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སོགས་གསུམ་ནི་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ན་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་སྣོན་པའི་སྤྱིན་ལས་མཛད་པ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བས་རྒྱུན་ནོ། །ཅི་སྟེ་
ཁམས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བྱ་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་དང་རྒྱུར་མི་འཐད་ཅེ་ན། གང་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་རྒྱུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུང་བ་ཡིན།” །ཞེས་དབུ་མ་རྩ་བ་དང་ཚོུད་པ་བསྐྱོག་པར་གསུངས་
པ་ལྟར་ཏེ། དོན་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དུ་འདུང་། རབ་འབྱོར་གཟུགས་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་
པར་མ་གྱུར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལ་
གྱིས་མཐོན་ཏེ་ངེས་པར་“འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ” །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།།

སོ་སོར་བཤད་པ་ལས། ཁམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཁམས་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱིན་
ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དོན་ལྡན་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་

ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་། རམས་རྣམ་གཞག་བཅུ་ཡིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྷིང་པོ་འི་མས་
བསྐྱེད་པ་^༤ ལྷིང་པོ་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་རྟོགས་པ་བསྟན་པ་དང་། རམས་བསྟན་པའི་
དགོས་པའོ།།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མདོ་སྡེ་དུ་མར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེན། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱེ་འབྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་སྐྱེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་
དང་དབྱེར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་^༥ ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་སྐྱེའི་རིགས་ཏེ་ཐམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་དོན་གསུམ་གྱིས་ལྷས་ཅན་ཀུན་རྟལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་
དུས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་རྒྱུའི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་སྟེ།^༦ དང་པོ་
ཚོས་སྐྱེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞིང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པར་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀའི་སྤྱིང་པོ་དངོས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཅམ་གྱི་ལྷོག་པ་
ནས་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེར་
བཏགས་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ནི་དངོས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། སེམས་
ཅན་གྱི་སྤྱིང་པོའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་ཡོ་ཤེས་གནས། །དེ་ནི་རང་བཞིན་གཉིས་མེད་དྲི་མ་མེད། །སངས་
རྒྱུས་རིགས་ལ་འབྲས་བུར་བཏགས་ནས་ནི། །ལྷས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་སྤྱིང་པོར་བརྟེན་པ་
ཡིན།^༧ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ན་འགྲེལ་པར་གསུམ་པོ་འདི་སྤྱིང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཏེ་འོག་ནས་སྟོན་པར་
འགྲུར་འོ་ཞེས་བཤད་པས་འོག་ནས། འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཚོས་སྐྱེ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་
ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།^༨ །ཞེས་སྤྱིང་པོའི་དབེ་དགུ་

དང་སྐྱུར་ཏེ། འགྲེལ་པར་རྒྱས་བཤད་དུ། རྟོགས་པ་ཚོས་སྐྱུས་སེམས་ཙན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ནི། སེམས་
 ཙན་ཐམས་ཙན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་འཕྲོ་བའི་དོན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་འགྲེལ་པར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དང་སྤྱད་ཅི་དང་སྒྲིབ་པོའི་དཔེ་འདི་གསུམ་གྱིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུས་ལུས་པ་མེད་
 པའི་སེམས་ཙན་གྱི་ཁམས་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སེམས་ཙན་འདི་དག་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཙན་ཡིན་ཅོད་ཞེས་བསྟན་ཏོ།¹⁷ །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཤེགས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ནི།
 ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། །དེ་བཞིན་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་ཀུན་སོང་འདོད། ཇི་ལྟར་ནམ་
 མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སོང་། །དེ་བཞིན་འདི་ཡང་སེམས་ཙན་ཚོགས་ཀུན་སོང་།¹⁸ །ཞེས་སོ། །འདི་
 དག་གི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་ཚོས་སྐྱུ་དང་། བསྟན་པ་ཚོས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལྟུང་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་ཆ་ཡིས་སེམས་ཙན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ནི།
 འདི་ནི་བདེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བས་གཞི་འབྲས་ཀུན་དང་སྤྱི་ནང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་དབྱེར་མེད་
 པ་ཞེས་བཤད་ལ། རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱུན་གྱིས་སང་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱལོ། ཇི་སྐད་དུ། ལུས་ཙན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་གཤེགས་པ་སྤྱད་མའི་ཕྱི་
 དང་འདྲ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱད་བར་བྱ་བའི་ཁམས་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ལས་སྤྲུལ་བའའི་
 རྒྱུན་ཡོན་མཐོང་བར་བཤད་པའང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལས་སོ། །

འདིར་ཚོས་སྐྱུ་འཕྲོ་བའི་དོན་ཐིན་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ཀྱི་ལུང་གཤེགས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་དོན་དང་འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་སེམས་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤྱི་ནང་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་པའི་
 རྒྱུན་ལས་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་²⁰ ཡོན་ཏན་ཙན་གྱི་
 རྒྱལ་དུ་ཡོད་དེ། གཞུང་འདིར་ཡང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན།²¹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཙན་ཀུན་ལ་དབྱེར་མེད་པར་ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཏེ། འགྲེལ་པར་གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་ནི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་

ཅན་འདི་དག་གི་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཤེས་བྱེད་དྲངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། ལྷན་པར་
 མེད་ཀྱང་དག་ལྟར་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་སྲིད། །འགོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྲིད་པོ་ཅན།¹³ །ཞེས་
 ཏེ་ཆོས་ཉིད་པོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་ལྷན་པར་མེད་པས་སོ། །ཁངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་
 པའི་རིགས་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཡོད་
 པའི་དོན་ཏེ། འགྲེལ་པར་གཏེར་དང་ལྷོན་གིང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེད་པ་ལོར་ལོས་སྐྱར་བ་དང་གསེར་
 ཀྱི་གཟུགས་ཏེ། དཔེ་ལྷག་མ་ལུ་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་
 རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྲིད་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཤེས་བྱེད་དུ་ཆོས་མདོན་པའི་མདོར། ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ཅན་ཁམས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་བ་ཀུན། ལྷ་དན་འདས་
 པ་ཐོབ་པར་འཇུག།¹⁴ །ཞེས་པ་དྲངས་སོ། །བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀས་རྒྱ་དོན་གསུམ་གྱིས་སྲིད་པོ་ཅན་
 དུ་བཤད་དེ། གིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་འདི་ཉིད་དགོངས་པར་གདོན་མི་ཟེེ།།

ཁམས་རྣམ་གཞག་བཅུ་ཡིས་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷོ་ཆོག་གིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
 མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཀུན་
 ཏུ་འགོ་བའི་དོན། །རྟག་ཏུ་མི་འཇུག་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་
 ཞེས་བྱ།¹⁵ །ཞེས་ཏེ། བྱི་མ་ལུ་གཅིག་ལས་གཅིག་འཕྲོས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད་དེ། རོ་བོ་དང་རྒྱའི་དོན། འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན། ལྡན་པའི་དོན།
 འཇུག་པའི་དོན། གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན། ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། མི་འཇུག་པའི་དོན། ཡོན་ཏན་དབྱེར་
 མེད་པའི་དོན་རོ།།

ངོ་བོ་དང་རྒྱུ་འོན།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ནི།
 དོན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་ལས། ཚོས་སྦྱོང་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགས་ཀྱི་རང་མཚན་ནི་
 རིན་ཆེན་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཚུ་བཞིན་དང་། སྤྱི་མཚན་ནི་དཔེ་གསུམ་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
 བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལོ། །རྒྱ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་།
 ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་ཤེ་འཛིན་དང་། སླིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དོན་གསུམ་གྱི་
 རྒྱ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྦྱོང་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱོང་བ་དང་། མངོན་
 དུ་བྱེད་པའི་འགས་ཀྱིས་མི་སྦྱོང་བ་དང་། ལུས་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དོན་གསུམ་གྱི་རང་མཚན་ལས་
 བརྒྱམས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྦྱོང་བའི་བསམ་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་སོགས་མཐུ་དང་ལྟན་པས་
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ནམ་མཁའ་དང་། འགས་ནི་སེམས་
 ཅན་ལ་སླིང་བརྩེས་བསྟན་པའི་ངོ་བོའི་^{ལྷ}རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྒྱུ་འོན་ཡོན་ཏན་དང་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་ལས་བརྒྱམས་ནས་དོན་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པས་
 དཔེ་གསུམ་ཚར་དང་དོན་མཐུན་ཏེ། རྒྱ་བར་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་ཚོས་མཐུན་བསྟན་ནས་ཐན་ཚུན་ཁ་
 བསྐྱངས་བར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །དང་
 པོ་ནི།^{ལྷ} སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་འགས་གསུམ་སྟེ། སྤྱིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྤྱིད་བྲལ་འདོད་པ་དང་། དེ་
 གཉིས་ག་མི་འདོད་པ་ལོ། །རྟེན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱང་བྱ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བོ་
 བེ་སྤྱིད་པ་ཉིད་འདོད་པའི་འདོད་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བ་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བཞི་སྤྱིད་བྲལ་
 འདོད་ཀྱང་ཐབས་མེན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྲེལ་སྤྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་པ་དང་། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་
 སྤྱུག་བསྟེན་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱིད་བྲལ་འདོད་

པ་ཐབས་ལ་ལྷགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་བྱུང་རང་སངས་རྒྱུས་^{ལྷ}ལྷ་མས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བཞི་ལྷན་གྱི་ཚོས་སྐྱུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་པ་བྱུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་^{ལྷ}ཀྱི་ཐོག་ཚེན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་། སོགས་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེ་ར་སྒྲིབ་དང་། བམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་བསྟོམ་པའོ། །དེ་ལ་བྱུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་^{ལྷ}མོས་པ་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བཞི་ལ་ཡོད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བཞི་སྟོང་འོ། །འདོད་ཚེན་པ་སོགས་བཞིའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དངོས་སུ་མི་སྟོང་ཡང་རྒྱུབ་པ་དེ་བཞི་འདོད་ཚེན་པ་སོགས་ལ་གས་ཆེ་བས་དེ་སྟངས་བཤད་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྷར་ཡབ་རྒྱལ་པོའི་ས་བོན་དང་དེའི་བཅུན་མོ་དམ་པ་དང་དེའི་མངལ་གནས་མ་ཉམས་པ་དང་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱིད་བའི་མ་མ་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ། རྒྱ་བཞི་ལས་རྒྱལ་པོའི་གདུང་འཚོ་བ་རྣམས་པའི་སྤྲས་འབྱུང་བ་ལྷར་ཐོག་པ་མཚོག་ལ་མོས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་བོན་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་བསྐྱེད་^{ལྷ}པའི་མ་དང་བམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་མངལ་ན་གནས་པ་དང་། རྟོགས་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་སྟིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྤྲས་ཏེ་དེའི་གདུང་འཚོ་བ་རྣམས་པར་འབྱུང་འོ།།

འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། ལྷན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲས་བུ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཙང་བ་དང་བདག་དང་བདེ་བ་དང་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཞིའི་པ་རོལ་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཚོས་མོས་སོགས་བཞིའི་འབྲས་བུའོ། །འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེས། སངས་རྒྱུས་མའི་ཚོས་སྐྱུ་ལས་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ལས་གཙང་བ་འབྱུང་བས་གཙང་བ་ཚོས་སྐྱུའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ལས་བདག་དམ་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུར་བཞག་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིང་པེ་འཛིན་དང་སྟིང་རྗེ་ལས་བདེ་བ་དམ་པ་དང་རྟོག་པ་དམ་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་གཉིས་འབྱུང་

བས་རིགས་ཀྱི་འབྲས་བུའོ། །ལས་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱེལ་ནི་
བ་ལྷུང་འདས་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་སློན་པའི་ལས་ཅན་ཏེ། དངོས་སུ་རིགས་
སད་པའི་ལས་ཡིན་ཞིང་རིགས་སད་པའང་ཚོས་སྐྱུའི་བདག་རྒྱུན་དང་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཁམས་
ཡོད་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་དེ་དག་གིའང་ལས་སུ་བཞག་གོ།

སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་བཤད་པ་དང་། ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་རྒྱུན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་ནི་ཉན་རང་
གིས་སྤང་བོ་མི་གཙང་བ་སོགས་བཞིར་མཐོང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཚོས་སྐྱུ་གཙང་བ་སོགས་བཞི
ལྡན་ནོ། །གཙང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་བཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་མངའ་ཡི་གཞན་ལ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་
དགྲ་བཙུན་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལའང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཚོས་སྐྱུ་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ཐོབ་པའི་གོགས་སུ་ཡུར་བ་རྒྱུན་དང་རྒྱ་དང་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་
ཉིད་བཞིའོ། །དེ་ལ་རྒྱུན་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཏེ་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་ནི་རྒྱུན་དེས་བསྐྱེད་ས་
པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཏེ་འདུ་བྱེད་བཞིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་རྒྱ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་གསུམ་ཡུབ་པ་སྟེ་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ་གསུམ་ཡུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་པ་
ནི་ལུས་དེའི་རྒྱུན་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་
གི་བཞིན་ནོ། །དགྲ་བཙུན་སོགས་གསུམ་གྱིས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་སྤངས་པས་གཙང་བ་
མི་ཐོབ་ཐོ། །ས་དེའི་རྒྱུན་ཅན་མཚན་མའི་སློབ་པ་ཀྱུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ཕྱ་མོ་དང་ལྡན་པས་བདག་དམ་པ་
དང་། མཚན་མ་ཕྱ་མོ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྤང་
པོ་འབྱུང་བས་དེ་འགགས་པའི་བདེ་བ་དང་། དེ་མ་འགག་པའི་བར་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་
བསྐྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་དང་མི་འབྲལ་བས་ཉག་པ་མི་ཐོབ་པས་སོ།།

དཔལ་སྤང་དུ་བཙོམ་ལྡན་འདས་དབེར་ན་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཙས་པའི་ལས་
ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བཙོམ་ལྡན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་

གྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
 དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལ་ལྷན་མས་གྱི་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་^༤ཞེས་
 རོགས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་སའི་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་དང་། ལྷིང་པོ་
 མཚོག་ལ་རོགས་པར་ཞེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་བཤད་ངོ་། །དོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
 ཆགས་ཏེ་རྒྱུབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བཤད་ངོ་། །མཚོན་མའི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ན་ནས་
 སྐོང་བྱེད་གྱི་ཞེན་པ་སྤོ་མོ་སྟེ། སྐོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ལྷུས་པའི་མདོར་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དགོ་ཅུ་ལ་ཉོན་
 མོངས་སུ་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་སུ་ཞེན་པ་སྤོ་མོ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །འབྲུམ་ལྷི་ཀ་
 ཏུ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་ས་དེ་ཉིད་དོ། །བྱང་
 སེམས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་པའི་ལས་མ་རིག་བག་ཆགས་གྱི་རྒྱུན་ཅན་ནི་ཟག་མེད་གྱི་
 ལས་སོ། །ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ནི་རི་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
 ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ལུས་སུ་སྤྱང་བའོ། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་ནི་བསམས་པ་བཞིན་
 དུ་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འདོར་ལེན་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་དེ་ནི་སྐྱིད་མཚོན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་མཚོན་ཉིད་སྐོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
 གཙང་བ་དམ་པའི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །སྐྱིད་མཚོན་ཉིད་ནི་དྲི་མའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐོང་པ་དྲི་མས་མ་
 དག་པའི་^༥སེམས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱད་པར་གྱི་མཚོན་ཉིད་ནི་སྐོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་
 སྤངས་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་པར་གྱི་ཚོས་སོ། །སྐྱེ་གསུམ་པས་བཏགས་པའི་གང་
 ཟག་གི་བདག་དང་། ཉན་ཐོས་པས་བཏགས་པའི་ཚོས་གྱི་བདག་གཉིས་གྱི་སྒྲོམ་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་
 ཞི་བའི་ཕྱིར། བདག་དམ་པའི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །འདི་ནི་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། མི་
 གནས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་པོ་དང་དེའི་རྒྱ་མ་རིག་བག་
 ཆགས་གྱི་ས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ལོག་པ་སྟེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་དམ་པའི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 ཉིད་དོ། །འཁོར་བ་དང་ལྷ་ཅན་ལས་འདས་པ་སྤང་དོར་ཐ་དང་དུ་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ནི་
 ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་སྟེ། འདི་གཉིས་སྐྱབ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་རྩ་བའོ། །རི་ལྟར་རྩ་བ་ཡིན་
 ཞེན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་ལ་སྲིད་པ་མ་ལུས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 རྫོའམ་ཤེས་རབ་སྐྱེ་མེད་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན།
 འཁོར་བ་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱས་
 པས་སོ། །བརྩེ་ལྡན་བྱང་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། གཞན་དོན་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་ཐོབ་པར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་སྟེ་སྒྲིབ་རྗེས་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བརྩེ་བ་སྐྱེ་མེད་“བྱང་
 རྒྱུབ་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ལྷ་འཇགས་འདས་པ་ལ་
 གནས་པར་མི་བྱ་སྟེ།” བརྩེ་བ་སྒྲིབ་རྗེ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་ལྡོག་པའི་སྐོན་ནས་བསྐྱབ་པ་
 དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྡོག་གཉིས་ཀའི་སྐོན་ནས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟག་མཐའ་བཟུང་སྟེ་
 སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་མེད་ན་དེ་སང་པ་མི་སྲིད་པས་སུ་ཡང་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་
 ལ་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་འཇགས་འདས་པ་ལ་ཐོབ་པའི་སྐྱོས་ལྡོགས་པའི་འདོད་པ་དང་། ཐོབ་
 པའི་ཐབས་ཚོལ་བའི་དོན་གཉེར་དང་། ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་པའི་སྐོན་པ་མེད་པར་འགྱུར་པོ། །འདི་
 འབྲས་པའི་ཆ་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་། ལྷ་འཇགས་འདས་པ་ལ་འདོད་པ་སྟེ། ལྷི་མ་ནི་
 སྐྱོ་བའི་རྒྱ་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱི་སྐོན་མཐོང་བ་དང་། འདོད་པའི་རྒྱ་ལྷ་འཇགས་འདས་པའི་
 བདེ་བའི་སྐྱོ་ཡོན་མཐོང་བ་ནི་སྐོ་ཀ་སྐྱ་ཕྱིའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་པོ། །འདི་དག་ཀྱང་དངོས་སུ་ན་
 བསྐྱབས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་“ལྷ་འཇགས་པའི་རིགས་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ལའང་མི་འཁྱུ་ལ་འོ། །དེས་ན་འགྲོལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 རིགས་ནི་ལོག་པ་ཉིད་ཏུ་དེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཉེ་བར་གནས་
 པར་བྱེད་པ་ཅེས་སོ། །རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་མ་བྱས་ཚོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ནི་

རྒྱུན་གྱིས་སང་པའི་དོན་མེད་པས་རིག་པའི་ཆའང་འདོད་དགོས་སོ།¹⁶ །དེས་ན་རིག་པས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་ན་མི་འགྱུར་བས་རྒྱུན་
 གྱིས་གསོས་བཏབ་པར་མི་རུང་དོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ཁྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་སྲིད། དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་ལ་འདོད་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུས་བུ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། རྩོན་
 དགོ་བ་བྱས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་
 སྲིད་པ་དེའི་སྟེན་བསྟེན་ལ་གྱི་རྩོན་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དེའི་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་
 འདི་ནི་རིགས་ཡོད་པ་སང་པར་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་གྱི་རིགས་སང་པའི་རྒྱུད་རྒྱུན་མེད་པར་མིན་ཏེ། གང་
 གི་རྒྱུར་ན་ཁྱོད་རིགས་སང་པའི་རྒྱུན་མེད་པར་ཡང་ཡོད་ན། ལོག་སྲིད་ཅན་ལྷ་ངན་ལས་མི་འདའ་
 བའི་རིགས་ཅན་ལའང་རིགས་མ་སང་པའི་གོང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་མེད་པའི་རྒྱུར་དོ། །ལོག་
 སྲིད་ཅན་ཡང་འཁོར་ལོ་བཞི་འགྱུར་བའི་རྩལ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གང་རུང་གི་ས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་
 བས་རིགས་སང་པའི་ཆོ་ལས་དེ་དག་འབྱུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོར། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་ཐ་ན་
 ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་སྟོན་པས་དེ་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་མ་འོངས་
 པའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་སྟེན་པ་ན་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་དོ།¹⁷ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཉི་མས་དང་པོར་རི་མཐོ་བ་སོགས་ནས་རིམ་གྱིས་
 སྣང་བར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་ས་ཕྱོགས་དམའ་བ་དག་ཀྱང་སྣང་བར་བྱེད་པ་
 ལྟར། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་¹⁸ ཀྱི་
 དོན་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ལོག་སྲིད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང་དོན་བྱེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་འདས་ཆེན་པོ་ནས་ལོག་སྲིད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་ལྷ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན། དེ་ནི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཏེ། དགོས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྣང་
 བ་གཏན་མི་ཐར་ཞེས་པས་གིན་ཏུ་སྐྱེག་ནས། དེ་བསྟོན་པའི་དོན་དུ་དགོངས་གཞི་དུས་རིང་དུ་མི་ཐར་

བས་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
 དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལོག་སྲིད་ཅན་སོགས་འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ནི་འོས་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བྱེད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཐོག་མེད་གྱུར་གྱུར་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །རང་
 བཞིན་གྱིས་དག་ཏུ་ག་པའི་ཚོས་ཅན་ནི། །ཐོག་མེད་སྐབས་གྱིས་སྤྱི་བསྐྱེད་པས་མི་མཐོང་སྟེ། །རི་ལྟར་
 གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱེད་པས་པ་བཞིན།¹³ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་རིགས་
 ཚད་གྱི་སེམས་ཅན་བཀག་གོ། །ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་གྱི་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གསུངས་ཏེ། མངོན་ཏོགས་རྒྱུན་དུ། རྒྱུབ་པ་ཡི་ནི་ཉེན་གྱུར་པ། །ཚོས་
 གྱི་དབྱིངས་གྱི་རང་བཞིན་དང་།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པས་རིགས་ཚད་གྱི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་དོ། །མདོ་
 སྟེ་རྒྱན་ལས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་རིགས་ཐ་དང་དུ་གསུངས་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། རིགས་ཚད་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བསྟན་པས། བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་རིགས་མི་གཅིག་པར་འདོད་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་སོ། །

ལྡན་པའི་དོན།

གསུམ་པ་ལྡན་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ལ་རྒྱའི་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྡོད་ཡངས་གིང་རྒྱ་ཆེ་བར་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 འདུ་བ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱང་མོས་པའི་སྡོད་དུ་གཤེགས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་¹⁵ དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་རྗེའི་རྒྱ་མི་ཟད་པའི་གནས་སོ། །འབྲས་བུའི་ལྡན་པ་
 བེ་མངོན་གཤེགས་དང་པོ་ལྷ་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་གཤེགས་དང་། སྤངས་པ་རྣམས་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པའི་བྱིར། མར་མེ་ལ་ཚོས་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱ་རིགས་གྱི་ལྡན་པ་དང་།
 འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱའི་ལྡན་པ་དང་།¹⁶ དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལྡན་པ་གཉིས་ཀའོ། །

བཤད་པ་ལ་རྒྱའི་ལྡན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྐྱ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཐོག་ཆེན་གྱི་ཚོས་

ལ་མོས་པ་བསྐོས་པ་ནི་སྣོད་དང་ཚོས་མཐུན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་ཉིང་འེ་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྦྱིང་
 རྗེའི་རྒྱུ་རྩམས་དེར་འདུ་བས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་འེ་འཛིན་བསྐོས་པ་ནི་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་ཚོས་མཐུན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་མཐུ་མར་བ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་གཉིས་
 སུ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཉིང་འེ་འཛིན་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་སོ། །འགྲུགས་
 རྗེ་ཆེན་པོའི་ཁམས་ཏེ་རྒྱ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐོས་པ་ནི་རྒྱ་དང་ཚོས་མཐུན་ཏེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཚོག་ཏུ་བརྒྱན་པའི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་གསུམ་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
 དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏོ། །འབྲས་བུའི་ལྷན་པ་ལ་སོ་སོའི་ཚོས་མཐུན་ནི། སྐྱིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་
 མེད་པའི་གནས་ཏེ་དབྱིངས་ལ་མངོན་ཤེས་སོགས་ལྷ་ནི་མར་མེད་སྣང་བ་དང་ཚོས་མཐུན་ཏེ། རང་
 རང་གི་དོན་སྦྱོང་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟུན་པ་འཛོམས་པས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོ་བ་དང་
 ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ལས་ཉེན་གྱི་བྱུང་ཤིང་མ་ལུས་པ་བསྐྱེད་པས་སོ། །ཁན་ས་གྲུར་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་
 མདོག་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ཉེན་སྐྱིབ་སྦྲངས་པས་དྲི་མ་མེད་ཅིང་། ཤེས་སྐྱིབ་སྦྲངས་པས་དག་ལ། དེ་
 གཉིས་ཀ་གྲོ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མིན་པས་འོད་གསལ་བའོ། །སྦྱིའི་ཚོས་མཐུན་ནི་མར་མར་
 མེ་དང་མར་མེའི་སྣང་བ་སོགས་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དང་། མི་སྣོད་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཇུག་པའི་དོན།

འཇུག་པའི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི།¹⁶ སེམས་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྦྱིང་པོ་ཡོད་པར་
 བསྟན་ཏོ། །ཁང་གིས་ན་དེ་ཉིད་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན་ཚོས་ཅན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་
 འཕགས་པ་སྣོད་པ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །ཁང་
 ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་སོགས་ལས་སོ།¹⁷ །ཁང་གི་དོན་དུ་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དོན་
 དུ་ལོ། །སུ་ལ་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་མ་གསུམ་འགྲེལ་པ་ལས་བྱངས་པའོ། །

བཤད་པ་ནི། འཇུག་པ་གསུམ་པོ་གང་ཞེན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་

སྤྱིན་ཅི་ལོག་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བསྐྱོད་པ་སྤྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྲངས་པས་ཡང་དག་པ་
 ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པས་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །ཚོས་སྐྱུ་ལ་འཇུག་པ་སྐྱ་མ་
 གཉིས་དང་རིགས་ལ་སྤྱི་མ་མེད་པས་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་སྟེ། འགྲེལ་པར་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་པའོ།།¹⁶⁹

གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན།

གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན་པ་ནི།¹⁷⁰ དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་
 བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མར་ཐལ་ལོ་ཞེན། ཚོས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་ལས་གསུམ་དུ་སྤྱི་བའི་ཚོས་
 ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་བ་མིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ། ཁམས་དེ་དྲི་མ་མ་དག་
 པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་དང་། སྒོམ་སྤྲང་¹⁷¹ ཀྱན་གྱིས་མ་དག་ཅིང་མཐོང་སྒོམ་གྱི་
 སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཞེས་དང་། སྤྱིབ་གཉིས་
 བག་ཆགས་དང་བཅས་པས་གིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །ཚོས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱིས་གསུམ་དུ་སྤྱི་ཡི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་
 བ་མིན་པས་མི་འགལ་ལོ།།

བཤད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མར་བསྟན་པའི་དོ་བོ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ག་པོ་འདི་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཁམས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་རྣམས་སུ་
 དབྱེ་བའི་དོན་ཚོས་ཅན་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
 མདོར་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །བྱང་སེམས་ཞེས་དང་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་འགྲེལ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡང་
 གཞན་པ་ནི་མིན་ཏེ་¹⁷² ཞེས་དང་། རྗོ་རྗོའི་གནས་སུ་སྐྱུར་བའི་མདོར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་ཚོགས་སྤྲུག་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་

བཞི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་དྲུག་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོས་སྤྱི་ཞེས་པ་ཙམ་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷོད་
 བར་བསྟན་ཅིང་། མ་དུས་རིགས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དེ་སོགས་སྤྱི་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་རང་བཟོའི་
 ཞེས་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དེ།¹⁰⁹ རང་བཟོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་
 པ་རྣམས་རང་བཟོར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

ཀྱུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན།

ཀྱུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། གནས་སྐྱབས་ཐད་དང་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་ཐད་དང་མིན་པ་ཅི་ཞེན། སྤྱི་འཛིན་ཉིད་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གིས་གནས་སྐྱབས་གསུམ་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པ་རི་ལྟར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་མཁའ་ས་དང་ཟངས་དང་གསེར་གྱི་སྟོན་ཀྱུ་ཏུ་རྗེས་སུ་སོང་བ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གདོད་མ་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གྲང་ནམ་མཁའ་དེ་བཞིན་དུ་
 གནས་སྐྱབས་གསུམ་པོ་ཀྱུ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ནི་དག་མ་དག་སོགས་
 གནས་སྐྱབས་གསུམ་ཆར་ལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་འཛིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཉེས་པ་ཅན་སོ་སྟེ་དང་། ཡོན་ཏན་
 ཅན་བྱང་སེམས་དང་། ཡོན་ཏན་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་ས་དང་། བར་མ་ཟངས་དང་། མཚོག་གསེར་
 ཀྱི་སྟོན་གསུམ་ཆར་ལ་ནམ་མཁའ་བྱུང་བར་ཡོད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྟོན་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ནི་
 བམ་མཁའ་ཙམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་ཉིད་ནི་མིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཅན་གསུམ་གྱི་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚོས་ཉིད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཅིག་མིན་ལོ། །གང་
 དག་ཚོས་ཉིད་ཆ་མེད་ཅིག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་¹¹⁰ ལ་བྱུང་བར་སྐྱབ་པ་ནི་སྤྱི་རྟོག་པ་ཆ་མེད་ཅིག་
 གིས་གསལ་བ་ཀྱུ་ཏུ་ལ་བྱུང་བར་སྐྱབ་པ་དང་མཚུངས་པས་སྤྱི་¹¹¹ འགོག་པའི་རིགས་པ་སྤྱིར་ནས་དགག་
 པར་བྱའོ། །སྤྱི་དོན་པོར་སྐྱབ་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །ཚོས་ཅན་དྲི་མས་དག་མ་དག་གི་དབྱེ་བས་

དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མ་ཡིན་ལ། ཚོས་
 ཅན་དྲི་མས་དག་མ་དག་གི་དབྱེ་བས་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུང་བའི་དཔེས་ཀྱང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ལ་སྦྱར་
 བར་བྱུང། སྒྲོ་བྱར་རྣམ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལས། མདོར་བསྟན་པ།

མི་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་གཉེས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་གནས་སྐབས་གསུམ་ཆར་ལ་མ་བྱུང་ན། འོན་མཛད་གཤེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེས་
 བ་དང་ལྡན་པ་དང་། འིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ནས་ཡོན་ཏན་དང་
 གསར་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཉིད་སྤར་མཛད་གཤེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཚོས་ཉིད་འགྱུར་
 མེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སྐྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོས་ཉིད་ལ་མཛད་གཤེགས་བཟོ་དེ།
 ཉེས་པ་སྒྲོ་བྱར་བའི་དྲི་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་སྒྲོ་བའི་གནས་སྐབས་ན་དག་ལ་མཛད་གཤེགས་
 བཞེས་བཟོ་དེ། མཐོང་སྤང་ལ་བསྐྱོམ་སྤང་གི་དྲི་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ན་འིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བཟོ་དེ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་
 དང་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་གྱིས་དབྱེར་མེད་འབྲལ་མི་རུང་དུ་¹⁰⁴ ལྡན་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་ནི་འབྲལ་རུང་
 དུ་ཡོད་པས་སྒྲོ་བྱར་བཞེས་བཟོ་དེ་ལ། ཡོན་ཏན་ནི་འབྲལ་མི་རུང་གི་རྒྱལ་དུ་ལྡན་པས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ལྡན་ཞེས་བཤད་དེ། འོག་ཏུ། རོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད་མདོག་དང་། །དབྱིབས་བཞིན་དབྱེ་བ་མེད་
 ཕྱིར་རོ།¹⁰⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་ཞེས་པའི་དོན་དང་པོ་ནས་ལྡན་པར་
 འཆད་པ་ནི་རོར་བུ་འོ་ནོ། །མདོར་ན། འཕམས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་མེ་ལ་ཚ་བ་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པ་
 བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པས་ན་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་ཞེས་བྱུང།།

འོན་ཚོས་ཉིད་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤར་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པ་ལས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་དྲི་བཅས་ལས་ཕྱིས་དྲི་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟེན་ཚོས་ཅན་གྱི་

སྒོ་ནས་དྲི་མས་དག་མ་དག་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་
 འོ་པོ་ལ་འགྲུར་བ་མེད་དེ། སྐར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་
 མཁའ་སྐར་སྒྲིན་དང་བཙས་པ་ལས་བྱིས་སྒྲིན་དང་བྲལ་ཡང་ནམ་མཁའི་འོ་པོ་ལ་སྐར་མ་དང་བྱི་མ་ཁྱད་
 པར་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐར་དྲི་མ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་མེད་ལ། བྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 པ་ནི་དཔེར་ན་ལོར་བུ་ལོར་བུ་མཁའ་བྱིས་མ་སྐྱབས་པའི་ཚེ་དྲི་མ་དུ་ལྡན་ཡང་དྲི་མ་སྐྱབས་པ་ལོར་
 བུའི་འོད་དང་མདོག་ལ་སོགས་པ་དབྱེར་མེད་དམ་འབྲལ་མི་རུང་དང་ལྡན་པ་བཞིན། ལོར་བུ་རིག་ཚེན་
 འོད་མདོག་དང་། དབྱེད་བཞིན་དབྱེ་བ་མེད་མྱིར་མོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མོ། །

མི་འགྲུར་པའི་དོན་རྒྱས་བཤད་ལས། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྲུར་བ།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྲུར་བ་དང་། དག་
 ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྲུར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྲུར་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། བརྟུ་བ་དང་། འཇིག་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་
 ཚོས་མཐུན་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་པ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པ་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་ཀུན་ཏུ་སོང་ཡང་ལུས་ཅན་མིན་པས་ཕྱ་བའི་
 ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མི་གོས་པ་བཞིན་དུ་གནས་ཁམས་འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
 ཀྱང་དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་དེ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་
 ལྷོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་
 གོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་མཚོན་པ་བྱང་ཁམས་
 སྐྱེ་མཆེད་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་ཀྱང་དབྱིངས་སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་སོ། །དེ་ལ་འགྲུར་བ་བཞི་དང་
 བམ་མཁའ་སྟེ་ལྟ་ནི་དཔེའོ། །རྒྱལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། ལས་ཉོན་དང་། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་
 མཆེད་དང་། འཚི་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་། དབྱིངས་དང་ལྟ་ནི་དོན་ནོ། །དེ་ལས་འགྲུར་བ་བཞི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་
 གཉིས་ཀའི་དཔེ་ཡིན་ལ། བམ་མཁའ་ནི་སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་དཔེའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་པས་མ་གོས་པ་དང་། སྐྱེ་འཛིག་གིས་མ་གོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དུས་མཐའི་མེ་སོགས་གསུམ་གྱིས་སྣོན་ཆད་ནམ་ཡང་ཚིག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་། བ་བ་དང་ཆ་བའི་མེས་མི་འཚོག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེ་དོན་དང་། དཔེ་དོན་སྒྲུབ་བ། ཚཱ་སྒྲོམ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་རྒྱུའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་^{༡༦} རྒྱ་དེ་ནི་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ཅིང་། རྒྱུད་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གནས་ལ།^{༡༧} བམ་མཁའ་ནི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་དག་དང་སའི་ཁམས་^{༡༨} ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་དབང་པོ་དུག་ཡུལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གིས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གནས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་སོ། །རྒྱལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་སོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚཱ་རྣམས་ནི་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སའི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱུའི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་འདྲ་བར་བལྟའོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་གཞི་ཅན་མིན་པས་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ལ་གནས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིང་བདེ་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་སོ། །རྒྱུད་རྒྱུའི་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་མིན་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་བྱའོ། །རྒྱུའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པ་^{༡༩} ལས་ས་གཞི་འབྲུང་བ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་ལྟ་སུ་ལས་སུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་འབྲུང་དོ། །ས་གཞི་སོགས་ཀྱི་སྣོན་དེ་ཉིད་འཛིག་པ་དང་ཆགས་པ་ལྟར་མ་དག་པའི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚཱ་ཅན་བཤད་ནས་དབྱིངས་དང་ནམ་མཁའ་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པའི་ཚཱ་

ཅན་དུ་བཤད་པ་ནི། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའ་འཁམས་ལྟར་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མེད་
 ཅིང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཚོགས་པའང་མེད་ཅིང་། དེས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་
 འཇིག་པ་དང་བར་དུ་གནས་པའང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འདིའི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་
 ཆད་པ་སྟེ་སྟོང་པོ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན། མི་གནས་པའི་རྩ་བ་ཅན། དག་པའི་རྩ་བ་ཅན། མེད་པའི་རྩ་
 བ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་ཁམས་འདི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་སྟོང་ཉིད་སྟོན་བྲལ་
 དུ་བྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་པས་མ་གོས་པ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་གིས་མ་གོས་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་
 འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པ་མིན་པའི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆགས་སོགས་སྟོང་བྱུང་གྱི་དྲི་མས་རང་
 བཞིན་དེ་”””ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་རྒྱུད་འདྲ་
 བ་དང་རྒྱུ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་རྒྱུ་དང་དང་འདྲ་བ་སོགས་གྱིས་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འདི་ནི་མདོན་པར་
 འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། མ་བཙོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ལྷིང་འཆི་བ་དང་། ཅན་བ་དང་། རྒྱ་བའི་མེ་མི་བཟད་པ་
 དྲག་པོས་ཀྱང་ཚིག་པ་སྟེ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་འཇིག་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ་ནི། དུས་མཐའ་སྟེ་འགྲུལ་པ་འཇིག་
 པའི་མེས་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དམུལ་བའི་མེས་སྟེག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐ་
 མལ་གྱི་མེས་འདུ་བྱེད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འཆི་བས་ཆོའདིའི་སྲུང་པོ་མེད་པའམ་འཇིག་པར་བྱེད་
 པ་དང་། ཅན་བས་སྟེག་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་བས་སྲུང་པོ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མེ་གསུམ་པོ་དེ་དང་
 འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བ།

གཉིས་པ་དག་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་
 དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་འཆི་དང་། ཅན་བ་

དང་། སྐྱེ་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར། འདིས་མི་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འཆི་མེད་པར་བསྟན་
 པས་ས་དང་པོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆི་སོགས་ཀྱི་ཐོངས་
 པ་དང་བྲལ་ཡང་སྐྱེ་ལྡན་བྱང་སེམས་ཚམས་ཅན། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་
 བསྟན་ཏེ། ཁམས་མཐོང་བ་དེའི་རྒྱས་འགོ་བ་ལ་སྣོད་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་འཆིའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་དང་།
 གཞན་དོན་སྐྱེ་འཆི་སྟོན་པས་མ་དག་པའི་ཚུལ་དང་། གཞན་དོན་དུ་སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་རྩད་ནས་སྤངས་ཏེ།
 ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཅན། ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྐྱེ་འཆི་དེ་མེད་དེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། སྣོད་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་འཆི་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་
 བསྐྱལ་ལས་འདས་ཏེ། ཁམས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་
 སོགས་རྣམས་ལས་འདས་པར་གྱུར་གྱུར་གཞན་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བ་ལྟུན་ཏུ་
 རྟོན་ཏེ། སྣོད་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པས་སོ། །

གསུམ་པ་གཞན་དོན་དུ་སྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱོད་
 པའི་ཚུལ་དང་། མ་གོས་པའི་སྐྱོད་པ་ལ་ལུགས་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིར་མི་ཕྱོག་
 པའི་སྐྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་སྐྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕགས་པའི་
 སྐྱོད་པ་མྱད་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་བའི་གཉེན་དུ་གྲུབ་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་འདི་
 རྟོགས་ནས། འཁོར་བའི་སྐྱེ་སོགས་ལས་གྲོལ་ཡང་གདུལ་བྱུམ་རིག་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མདོངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཆི་སོགས་སུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མྱད་དུ་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔལ་འདེ་ཚོས་ཅན། འགོ་བའི་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་སྐྱོད་ལུལ་ཐོབ་གྱུར་

གཞན་དོན་གྱི་ཐབས་དང་། སྤྱིར་རྗེ་མཚོག་དང་ལྷན་པས་གཞན་དོན་ཏུ་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མ་གོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བཏུན་པའི་བར་
ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཀྱང་སྤྱིར་རྗེས་
འཛིག་རྟེན་ལས་མ་གཡོས་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་མ་
གཡོས་པར་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ན་གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་སྤྱོད་པས་སོ། །རི་ལྗང་བསྐྱེད་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཚུལ་ཤེས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཏུ་
སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ནི་གཞན་དོན་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཏུ་སྐྱེས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་
ཀྱིས་མ་གོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤྱིར་མི་ལྡོག་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། ས་བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་པ་ལ་
གནས་པའི་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་བརྟུ་དངོས་བཞིས་གདུལ་བྱ་སྤྱད་པའི་བྱ་བ་རྒྱུ་བ་པ་ལ་
རྟག་ཏུ་སློབ་འབད་མེད་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་བྱང་གིར་རྣམས་པོ་མར་གྱིས་བྱན་པ་ལ་མེ་རང་གི་རང་གིས་
འབར་བ་བཞིན་ཏུ་རང་དོན་འབད་ཚོ་ལ་དང་། སྤྱོས་པ་ཀུན་ཞི་བའི་བསམ་གཏན་དང་། སྤྱོམས་
འཇུག་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་སྤྱོམས་པར་འཇུག་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བོ་བ་པས་སོ། །

བཞི་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་ལུ་སྟེ། གཞན་དོན་ལ་འབད་མེད་ཏུ་
འཇུག་པ། སྤྱོར་བ་ཐབས་མཁས་ལ་འཇུག་པ། སྤྱོད་པའི་ཚུལ་མཐའ་ལས་པ་ལ་འཇུག་པ། གཞན་དོན་
སངས་རྒྱས་དང་མཚུངས་པ། རང་དོན་སངས་རྒྱས་དང་མི་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་སྟོན་གཞན་དོན་འབད་མེད་ཏུ་འཇུག་པར་
སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་འཕྲུལ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སེམས་རྟོག་པ་གནས་རྒྱུ་ར་པས་རྣམས་
རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྤྱིན་པའི་དོན་ཏུ་འབད་པ་བྱེད་པ་ལ་
སྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གསུང་གིས་གདུལ་བྱའི་ཚོས་པ་བཞིན་ཏུ་ཚོས་བསྟན་པ་དང་།
གཞུགས་སྐྱེ་སྐྱེ་ཚོགས་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་¹⁾སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་དང་།

འགྲོ་འཆག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྷན་ཀྱིས་ཀྱང་རུང་གཏུལ་བྱ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་རི་ལྟར་ཐབས་གང་གིས་
 འདུལ་བ་རྣམས་བྱང་སེམས་དེས་ཐབས་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་ཚེ་
 བ་རྣམ་མཁའའི་མཐའ་གྲས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་སློབ་ལྟན་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་ཡང་དག་
 པར་འཇུག་གོ། །དེ་ཡང་དུས་ཉག་ཏུ་དང་། རྣམ་པ་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་
 འཇུག་གོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ས་བརྩུ་བའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སེམས་ཅན་སྲུག་བསྐྱེད་ལས་
 ཡང་དག་པར་སྒྲོལ་བའི་ཚུལ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་གཏུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 དོན་བྱེད་ཚུལ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །འདིར་གཏུལ་བྱའི་དོར་སྲིབ་ལས་བྱེད་ཚུལ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅམ་ཡིན་
 གྱི་དོན་གྱིས་མཉམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ལྔ་པ་ནི། གཞན་དོར་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་མཉམ་པ་དེ་ལྟ་མོད་
 གྱི་རང་དོན་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སའི་དགྱིལ་འཁོར་ཚེན་པོ་དང་རྩལ་ཐུག་གཉིས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཚེན་པོ་དང་བ་ལང་གི་མིག་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱའི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅམ་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ས་བརྩུ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བ།

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉགས་
 ཚོས་དོན་གསུམ་དོས་བརྩུང་། ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སྐྱུར། ཉགས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚོས་སྐྱུ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འཚིབ་མེད་པ་
 དང་། གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། སྐ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉགས་པའི་སྐྱེར་དང་། བརྟན་པའི་སྐྱེར་
 དང་། ཞིབའི་སྐྱེར་དང་། གཡུང་བྱང་སྐྱེར།¹⁾³ གཏན་ཚིགས་བཞི་པོའི་དོན་རིམ་པ་ལྟར། ཉགས་པ་ཡིན་ཏེ་
 གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། ཡོན་ཏན་མི་ཟད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེར། བརྟན་པ་
 ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་སྐྱེར་ཏེ། སྤྱི་མའི་སྐྱུར་ཐུག་པར་གནས་པའི་སྐྱེར། ཞིབ་ཡིན་ཏེ།
 ལས་ཉོན་གཉིས་མེད་པའི་སྐྱེར་ཏེ། ཉགས་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྐྱེར། གཡུང་
 བྱང་ཡིན་ཏེ། འཇིག་པ་མེད་པའི་སྐྱེར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྐྱེར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་ཏུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཚོས་སྤྱི་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
 གྱི་སྤྱོད་བམེད་དེ། རྟག་པའི་སྤྱིར། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱུར་བའི་འཆི་འཕོས་མི་འཆི་སྟེ། བརྟན་
 པའི་སྤྱིར། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་སྤོམོའི་ནད་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་གཞོན་པ་མེད་དེ། ཞི་བ་ཉིད་གྱི་སྤྱིར།
 ཟག་མེད་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་བ་མེད་དེ། གཡུང་རྒྱུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རྟགས་སོགས་གྱི་དོན་བཞོན་པ་དེ་ལ།
 གཞན་འཇུར་མིན་བདག་ཅེས་པ་དམ་བཅའ་བསྟན་པའི་ཚིག་དང་། མི་ཟད་ཚོས་ལྡན་གྱིར་ཞེས་པ་
 བཤད་པའི་ཚིག་སྟེ། ཚིག་གཉིས་གྱིས་རྟག་པའི་དོན་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་འདུས་མ་
 བྱས་གྱི་དབྱིངས་ལ་རྟག་པའི་དོན་དུ་སྐྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགོ་སྐྱབས་ཞེས་པ་བསྟན་པ་དང་། བྱི་མའི་
 སྤར་སྤྱུག་ཅེས་པ་བཤད་པའི་ཚིག་སྟེ། ཚིག་གཉིས་གྱིས་བརྟན་པའི་དོན་དང་། གཉིས་མེད་ཅེས་པ་
 བསྟན་པ་དང་། མི་རྟོག་ཅེས་པ་བཤད་པ་སྟེ། ཚིག་གཉིས་གྱིས་ཞི་བའི་དོན་དང་། འཇིག་མེད་ཅེས་པ་
 བསྟན་པ་དང་། མ་བྱས་ཞེས་པ་བཤད་པ་སྟེ། ཚིག་གཉིས་གྱིས་གཡུང་རྒྱུང་གི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 འགའ་ཞིག་ཚིག་རྒྱུད་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དང་། བསམ་མི་བྱུང་བཅས་སོགས་གྱི་ཚིག་རྒྱུད་པ་གཉིས་
 གཉིས་གྱིས་བཤད་ཅེས་འཆད་པ་ལྟར་ན་ཚིག་གསུམ་དུ་འཇུར་བས། ཚིག་གཉིས་གཉིས་གྱིས་ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགའ་ཞིང་། འོག་ཏུ། མི་ཟད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་གྱིར། གཞན་འཇུར་མིན་བདག་
 རྟག་པའི་དོན།¹¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགྲིག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རྟག་པའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་མི་འཇུར་བའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་
 བཤད་པ་ནི། སྤང་པོ་རྣམས་མེད་དུ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། བརྟན་པའི་དོན་ནི་གཏན་
 དུ་པའི་སྐྱབས་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་བཤད་པ་ནི། བྱི་མའི་མཐའི་སྤྱིར་མཚུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་
 པའོ། །ཞི་བའི་དོན་ནི་ལས་ཉོན་གཉིས་མེད་པའི་སྤྱིར་ཚོས་ཉིད་དོ། །དེའི་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་
 རྟོག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །གཡུང་རྒྱུང་གི་དོན་ནི་རྒྱན་འཇིག་པ་མེད་པའོ། །དེའི་བཤད་པ་ནི། ཟག་
 བཅས་གྱི་ལས་གྱིས་མ་བཅོས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པའོ། །

ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་དོན།

བརྒྱན་པ་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་མུང་འདས་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་མུང་འདས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྐྱུ་སོགས་དང་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་གྲངས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེར་མེད་པ་ཉན་རང་ལ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་མུང་འདས་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ལོར་དང་དེའི་འོད་ཟེར་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱངས་པ་ལ་འཛོག་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཁམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་¹¹⁹དེ་ནི་ཚོས་སྐྱུ་དང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དེ་ནི་འཕགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་དང་། དེ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚིགས་བཅད་ཕྱིད་སྣ་མ་བཤད་པ་དང་། ཕྱིད་ཕྱི་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོན་ལྡོག་གི་སྒྲོ་ནས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། དོན་ལྡོག་གི་དབྱེར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར་བསྟན་ན། རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་བཞིར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཤེ་ན། དོན་ཀྱི་ལྡོག་པའི་རབ་དབྱེ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཚོས་ཅན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་དབྱེར་མེད་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱེ་མཚེད་དུག་གི་རིགས་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ཏུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྒྱན་པ་མེད་ཅིང་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དག་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མུང་འདས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་སྐོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཞིབའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚེགས་བཅད་ལྗེད་མི་མ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱལ་དང་ལྷུང་འདས་དོན་
 བ་མི་དད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ལྷུང་འདས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འགྲུབ་ལྗེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཡོན་
 ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་ཚོས་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་རྣམས་སྟོགས་རྣམས་གངས་
 བཞི་པོ་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་སྲིད། ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 བྱང་རྒྱུ་བའི་སངས་རྒྱལ་དང་། སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་¹⁰⁶ དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ལྷུང་འདས་
 བེ་དོན་དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་སྟེ་མེད་པ་¹⁰⁷ ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་མ་ཐོབ་པར་མཐར་ཐུག་གི་
 ལྷུང་འདས་མི་འཐོབ་པོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མ་ཚང་བ་མེད་པས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་། གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གངས་མེད་བའོམ་གཞུལ་དུ་མེད་པ་
 དང་། གངས་དང་མཐུ་དབག་པར་མི་རུས་པའི་སྲིད་རྟོག་གའི་སྐྱོས་བསམ་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཟུམ་པ་དང་།
 སྐྱིད་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་བཞི་
 དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ལྷུང་འདས་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཐར་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་པར་མི་འཐོབ་པོ། །ཉན་རང་གི་
 ལྷུང་འདས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ལྷུང་འདས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་སྤེར་གི་མདོར། འདི་ནི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་
 པའི་འགོན་པོ་རྣམས་ལ་འབྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གྲོང་ལྗེད་རྒྱུ་ལ་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནི་ཚོས་ཀྱི་
 དབང་རྒྱ་གརྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་¹⁰⁸ ཞེས་
 བསྟན་ཏོ། །འདིས་ནི་རྒྱུད་ལྔ་སེམས་ཅམ་དུ་སྦྱོར་བ་བཀག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བཞི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་དང་ལྷན་པའི་སྣོད་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། རི་མོ་མཁན་གྱི་དཔེས་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རི་མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པའི་
 མཁན་པོ་མང་པོ་ཞིག་སོ་སོར་མགོ་སོགས་གཞན་དང་གཞན་ལ་ཁྱད་པར་དུ་མཁས་པ་དག་གི་རི་མོ་
 མཁན་གང་ཞིག་ མགོ་སོགས་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ་དེས་ཡན་ལག་གཞན་དེས་ཟིན་མེད་པ་སྟེ་མི་
 ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་སའི་མངའ་བདག་རྒྱུལ་པོས་རི་མོ་མཁན་དེ་དག་ལ་རི་མོའི་གཞི་རས་

བྱེད་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་རས་འདི་ལ་རི་མོ་མཁན་གྱི་དུང་གྲུ་གྱིས་རྒྱལ་པོ་འདི་གཟུགས་རྫོགས་པ་ཞིག་
 གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱོ་བ་དང་། དེ་ནས་རི་མོ་མཁན་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་པོའི་པག་འདེའི་སོས་ཏེ་རང་
 རང་གིས་གང་ཤེས་པའི་རི་མོ་དེ་བྱི་བའི་ལས་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་པོ། །རི་མོ་དེ་བྱི་བ་ལ་མཛོན་པར་སྒྲིབ་པ་
 རྣམས་ལས་མགོ་བོ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལྷལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་མགོ་བོ་འབྲི་མཁན་དེ་མ་ཚང་
 པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྲུབ་པ་དེ་དཔེར་བྱས་སོ། །ཡན་
 ལག་དེ་རྣམས་འབྲི་བྱེད་རི་མོ་མཁན་གྱིས་མཚོན་པའི་དོན་གང་ཡིན་ན། སྤྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་ས་
 དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་སོགས་སངས་རྒྱལ་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིན་
 སོགས་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་¹¹⁶ མཚོན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ནི་སྤྱིར་ས་
 སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཀྱང་གྱི་མཚོན་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་སྤྱིན་སོགས་རེ་རེ་དང་རབ་ཏུ་མཐའ་ལས་
 པའི་སྤྱིར་ཚང་མེད་པ་དང་། གངས་དང་མཐུད་པག་པར་མི་ལུས་པའི་སྤྱིར། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་།
 སེར་ལྷ་སོགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་བག་ཚགས་བསལ་བའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་དག་པའི་མཚོན་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་ཚོས་མཐུན་དང་། བྱེ་བྲག་གི་ཚོས་མཐུན་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་
 མའི་འོད་གསལ་བ་དང་། འོད་ཟེར་འསྐྱོ་བ་དང་། དག་པའི་ཆ་གསུམ་པོ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
 དབྱེར་མེད་ལྡན་པ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
 སྤང་བུ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དག་པ་གསུམ་དྲི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཐ་དད་མེད་པར་ལྡན་པའི་
 སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གསལ་བ་¹¹⁷ དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ཇི་
 ལྟ་བའི་གནས་ལུགས་གསལ་བའི་སྤྱིར། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་འསྐྱོ་བ་དང་ཚོས་
 མཚུངས་ཏེ། ཇི་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་འསྐྱོ་བའི་སྤྱིར། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 འོད་དག་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མས་དག་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱལ་ཏེ་ཆགས་
 སོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྫོགས་པ་མ་སོབ་པར་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པ་སྟེ་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
 གྲོལ་བའི་སྤངས་པ་མི་འསོབ་སྟེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བལྟ་བར་མི་

རྣམ་པ་བཞིན་ནོ། །འདྲི་དག་གིས་ནི་ཉན་རང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་མྱེང་འདས་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
མྱེང་འདས་ཅམ་ཞིག་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།¹⁹⁹

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བའི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྡིང་པོ་ནི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
རྣམ་གཞག་རྣམ་པ་བཅུ་བསྟན་ཟེན་ཏོ།།

སྡིང་པོ་དྲི་མས་བསྐྱིབས་རྒྱལ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་སྡིང་པོ་དྲི་མས་བསྐྱིབས་རྒྱལ་²⁰⁰དཔེ་དགུ་ས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དཔེ་དོན་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་སྡིང་པོ་དེ་ནི། དཔེ་དགུ་པོ་འདྲི་དག་གིས་དེ་
བཞིན་གསལ་གསུངས་པའི་སྡིང་པོའི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གསུངས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
བསྐྱིབ་བྱ་སྐྱིབ་བྱེད་ལྟར་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། མོ་མོར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བའི་ནང་ན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཅི་སྐྱེ་བ་མའི་དབུས་ན་
ཡོད་པ་དང་། འབྲུའི་སྐྱབ་པ་ལ་སྡིང་པོ་དང་། མི་གཙང་པའི་ནང་ན་གསེར་དང་། དབུལ་པོའི་ཁྲིམ་གྱི་
ས་ལ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་དང་། ལྡོན་གིང་གི་སྐྱུ་ལྟ་སོགས་དེ་དག་གི་རྒྱ་གིང་གི་འབྲས་བུ་རྒྱུང་དུ་ལ་ཡོད་
པ་དང་། གོས་རྩལ་གྱི་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་སྦྱང་དང་། ལུང་མེད་མདོག་ངན་མའི་རྩོམ་མི་བདག་
འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་དང་། ས་འདམ་གྱི་ཁོང་ན་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་ལྷོ་ལུང་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ཁམས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲི་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱིབ་བྱེད་གྱི་དཔེ་དོན་དང་། བསྐྱིབ་བྱེད་དཔེ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
དྲི་མའི་དཔེ་བསྐྱེ་སོག་ཆགས་སྦྱབ་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་རྩལ་དང་། སྐྱག་བསྟུ་ལ་འབར་བས་
མདོན་པར་གདུངས་པའི་ལུང་མེད་སའི་ཁམས་དང་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་སྐྱེ་བ་ཅི་

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དང་ཚེད་ཚེན་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཀློན་མཁའའི་གྱི་སྤྱོད་གྱིས་རིགས་ཁམས་
 སྤང་ཅི་དང་འདྲ་བ་འདྲི་གཟིགས་ནས་མཁའས་པས་དེའི་སྤྱི་བ་པ་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་བ་དེ་གཏོན་ནས་སྤོང་
 བར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་རྒྱུར་བ་ནི། རི་ལྷོར་སྤྱད་ཚོང་སྤྱད་ཅིས་གང་བ་སྤོག་ཆགས་ལྷང་བ་
 བྱེ་བ་ཁྲིག་ཁྲིག་སྤོང་གིས་བསྐྱབས་པ་ཞིག་སྤྱད་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མིས་མཐོང་ནས་སྤྱད་མ་དེ་དག་
 བསལ་ཉེ་རི་ལྷོར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཅིའི་བྱེ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་
 པའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཁམས་སྤྱང་མའི་ཅི་དང་འདྲ་བ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེའི་སྤྱི་བ་
 བྱེད་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་འཛོམས་པ་ལ་མཁའས་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་སྤྱང་མ་སེལ་བ་ལ་མཁའས་པའི་
 སྤྱོད་ལུ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སྤྱོད་པའི་དཔེ་དོན་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དཔེ་ནི། རི་ལྷོར་སྤྱོད་
 པ་དང་ལྷན་པའི་འགྲུའི་སྤྱིར་བོ་ནི་མི་རྣམས་གྱི་བཟང་བའི་ཡོངས་སྤོང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་བཟང་
 བ་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི་དེ་དག་གིས་སྤྱོད་པའི་ཁོང་ནས་འགྲུའི་དེ་འབྱོན་པ་ལྷོར་རོ། །གཉིས་
 པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དེ་མ་དང་འདྲེས་པ་སྤྱེ་བསྐྱབས་
 པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱིར་བོ་འདྲ་རི་སྤོང་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་སྤོང་དུ་
 རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྤོང་བ་གསུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་རྒྱུར་བ་ནི། རི་ལྷོར་འགྲུའི་སྤྱོད་
 དང་། ལྷོ་དང་། ལྷོ་ལྱི་འགྲུའི་སྤྱིར་བོ་སྤྱོད་པ་ལས་མ་སྤྱོད་པ་གྲུ་མ་ཅན་སྤྱོད་པ་བསལ་བ་སོགས་
 མ་བསྐྱབས་པ་¹⁹མི་རྣམས་གྱི་ཡོངས་སྤོང་བྱེད་པའི་བཟང་བ་ཞིམ་པོ་²⁰མི་འགྱུར་བ་ལྷོར། དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་བོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་ས་
 ལས་མ་གྲོལ་བའི་ལུས་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་བསྤེ། བཤེས་པས་ཉེན་པའི་འགྲོ་བ་
 རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རྩོམ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ལོ། །

བཞི་པ་མི་གཙང་བའི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་དཔེ་བསྟན་པ་ནི། རི་ལྷོར་མི་ཞིག་
 ལམ་ན་རབ་དུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་གསེར་རྒྱམ་ཞིག་ལྷན་ལྷོན་དུ་བ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བར་གྱུར་ལ། ལོ་དུ་མར་
 ཡང་མི་འཛིག་པ་སྤྱེ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ནི་ལྷན་ལྷོན་གྱི་ནང་དེར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་མ་

མོས་པ་ལོ་བརྒྱ་ལྷན་མང་པོ་དག་ཏུ་གནས་པ་དེ་ལྟ་འདྲི་མིག་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་ཡིས་ལྷན་
 ལྷན་གྱི་ནང་དེར་མཐོང་ནས་མི་ཞིག་ལ། ཁྱོད་སོང་ལ་མི་གཙང་བའི་ཁྱོད་འདིར་ཡོད་པའི་གསེར་རིན་
 བོ་ཚེ་¹⁹མཚོག་འདི་མི་གཙང་བ་སྦྱངས་ཏེ། རིན་ཚེན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་²⁰པར་བྱ་བའི་རྒྱན་ལ་སོགས་
 པ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུབ་ལྟར་ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱང་བས་མི་གཙང་བ་
 དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་རྩེ་བུ་བྱིང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་སྣང་བོ་འགོ་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་
 པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱའི་ཚར་འབབས་སོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། རི་ལྷར་ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་ནང་
 དུ་ལྷར་བའི་གསེར་ནི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་དེའི་དྲི་མ་ཀྱང་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཚོག་ཏུ་
 མཛེས་པའི་གསེར་དེ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་མི་གཙང་བ་ཚེན་བོར་
 ལྷར་བར་གྱུར་བའི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་བོ་རིན་བོ་ཚེད་དང་འདྲ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་
 པར་རྒྱལ་བས་གཟིགས་ནས། སྣང་བོ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་ཏོ། །

དཔེ་དོན་ལྷ་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དཔེ་ནི། རི་ལྷར་དབུལ་བོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ནང་
 གི་ས་འོག་གཏེར་ཚེན་བོ་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། མི་དེས་གཏེར་དེ་ཡོད་པར་མི་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་མི་
 དེ་ལང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲུབ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
 ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་བའི་སྣང་བོ་རིན་བོ་ཚེདེ་གཏེར་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། བདག་མེད་
 གཉིས་གསར་དུ་བཞག་པ་དང་། བདག་སྦྱར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་དུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་རང་ལ་
 ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པས་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་འཕྱོར་བས་དབུལ་བའི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་མང་
 བོ་དུས་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་བྱ་འདིས་ཕྱོད་རོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་ནི། རི་ལྷར་དབུལ་བོའི་ཁྱིམ་ནང་གི་
 ས་འོག་ཏུ་རིན་བོ་ཚེདེ་གཏེར་རྒྱུད་པར་གྱུར་པའི་མི་དེ་ལ་ནི། རིན་བོ་ཚེདེ་གཏེར་དེ་ཡིས་བདག་འདི་
 བ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། གཏེར་དེ་ནི་ཡོད་པར་མི་²¹དབུལ་བོ་དེ་ཡིས་ཤེས་པ་མིན་པ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་སྐྱའི་གཏེར་རང་གི་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་ནང་གནས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ནི་
 དབུལ་བོ་ལྷ་སྐྱེ། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་སྐྱ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟོན་དུ་བྱང་སྟོང་

སྟེ་སངས་རྒྱས་བལྟམས་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཚོས་སྟོན་དོ།

དཔེ་དོན་དུག་པ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དཔེ་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཨ་མ་ལྷན་དང་ཕྱ་ཤོ་སོགས་
ཤིང་གི་འབྲས་སུ་ལ་ཡོད་པའི་ཤིང་གི་ས་བོན་ལྷུ་གུ་བསྐྱེད་¹³⁶པར་ལུས་པ་ཡུན་དུ་འཇིག་པ་མེད་པའི་
ཚོས་ཅན་རྒྱུན་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་ཡུད་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྟོན་ཤིང་གི་
རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྲུབ་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་
སོགས་ཀྱི་ཤིང་གི་འབྲས་སུའི་བགས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་
དུ་རྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་གཟུགས་¹³⁷སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡང་སྐྱིན་སོགས་དགེ་
བའི་རྒྱུ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་སྐབས་པའི་དངོས་པོར་འགྲུབ་རོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་རྒྱུར་
བ་ནི། རྒྱན་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྐྱིན་བྱེད་ཉི་མའི་འོད་དང་། འཕེལ་བྱེད་རྒྱུད་དང་། ལུས་པ་འཕྲོན་པའི་དུས་
དང་། གོ་འབྱེད་པའི་¹³⁸ནམ་མཁའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་ཉ་ལ་དང་ཨ་མ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་སྐབས་
ཀྱི་གསེབ་ནས་ས་བོན་གྱི་ལུས་པ་དེ་ལས་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་པའི་འབྲས་སུའི་བགས་པའི་ནང་དུ་རྒྱན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེའི་ས་བོན་
ལྷུ་གུ་ཡང་ཐར་པའི་དགེ་བའི་རྒྱུ་དེ་དང་། དེ་ལས་མཐོང་ལམ་དུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་སྟོན་ལམ་
དུ་འཕེལ་བ་དང་མི་སྟོབ་ལམ་དུ་རྫོགས་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

དཔེ་དོན་བདུན་པ་བསྟན་པ་ལ་དཔེ་ནི། ཇི་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷས་པའི་རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་
གཟུགས་གོས་རྩལ་དྲི་མ་ངན་པ་ཅན་གྱིས་བསྟམས་པར་གྱུར་པ། འབྲོག་དགོན་པའི་ལམ་ན་གནས་
པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པ་མི་ཤེས་པ་ལམ་དེ་ན་ཡོད་པའི་¹³⁹ལྟ་ཡིས་མཐོང་ནས་སྐྱེ་དེ་གོས་ལས་
གོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ན་གནས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དེའི་དོན་དེ་མི་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་
དོན་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་མཚུངས་
པས་བསྟམས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྟིར་པོའི་དངོས་པོ་དུད་འགོ་ལ་ཡང་¹⁴⁰གཟིགས་ནས་སྐྱེ་གཟུགས་
གོས་རྩལ་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟིར་པོ་དེ་སྐྱིབ་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་དོན་དེའི་
ཐབས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་རྒྱུར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལས་ལྷུབ་

པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དྲི་མ་ངན་པ་ཅན་གྱི་གོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་ལ་གནས་པ་དེ་གང་
 ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ལྷ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་གོས་རྒྱལ་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མི་ལ་འདི་
 བ་སྐྱེ་གཟུགས་¹³⁰ཡོད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་གོས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
 འཁོར་བའི་ལམ་ན་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་དུད་འགོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་སྐྱིབ་
 པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཚེས་སྟོན་དོ།།

དཔེ་དོན་བརྒྱུད་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དཔེ་བསྟན་བ་ནི། རི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་ངན་
 ཞིང་དབུལ་བ་མགོན་མེད་པ་འགའ་མགོན་མེད་པའི་བྱིམ་གྱི་གནས་སུ་འདུག་པར་གྱུར་བ་དེའི་མངལ་
 བ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དབལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ན། ལུང་མེད་དེས་རང་གི་ལྷོ་ན་ཡོད་པའི་
 མི་བདག་མི་ཤེས་པར་ལྟར་རོ། །གཉིས་བ་དོན་ནི། སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་མགོན་མེད་པའི་བྱིམ་ན་གནས་
 པ་བཞིན་དུ་དྲི་མས་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་པོའི་མངལ་དང་ལྡན་པའི་སྲུང་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པོ་
 ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལོ། །སེམས་ཅན་དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་དང་བཅས་
 པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་ནི་སྲུང་མེད་དེའི་མངལ་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དཔེ་
 དོན་སྐྱུར་བ་ནི། རི་ལྟར་སྲུང་མེད་ལུས་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གོས་གྱོན་ཞིང་མི་སྐྱུག་པའི་གཟུགས་
 དང་ལྡན་པ་ཞིག་ས་བདག་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་རང་གི་མངལ་ན་གནས་ཀྱང་དེ་མ་ཤེས་པས་མགོན་
 མེད་པའི་ཁང་བར་འདུག་ནས་དབུལ་བ་དང་ལུམ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཚོག་གྱོང་བ་ལྟར། དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་མགོན་རྒྱལ་བའི་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་གྱང་། དེ་
 མ་ཤེས་པས་མགོན་མེད་དོ་སྐྱུམ་པའི་སྐྱོད་དང་ལྡན་པའི་འགོ་བ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཡིད་མ་ཞི་
 བ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་འཁོར་བ་ལ་གནས་སོ།།

དཔེ་དོན་དགུ་པ་བསྟན་པ་ལ། དཔེ་ནི། རི་ལྟར་འཛིམ་པའི་ནང་གི་གསེར་ལུག་སྐྱུགས་པའི་
 རྟའི་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་ཚང་བས་རྒྱས་པ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བསྐྱུར་དུ་རྒྱུང་བས་ན་
 ཞི་བ་དག་སྐྱི་རོལ་ནས་སའི་རང་བཞིན་འཛིམ་པས་གཡོགས་པ་ཅན་དེ་མཐོང་ནས་ནང་དུ་གསེར་གྱི་
 གཟུགས་དེ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་ལྷ་བཟོ་བ་དག ནང་གི་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལ་གཡོགས་པའི་ས་འདམ་

སྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱིབ་གཤོགས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་ནི། སེམས་
 གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དེའི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་སྒོ་ལྷུང་བར་གཟེགས་ནས་རིན་ཚེན་འབྱུང་
 གནས་ལྟ་བུའི་འགོ་བརྒྱམས་འཇིམ་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱིབ་པ་དག་སྐྱོང་བར་མཛད་པ་ན་བྱུང་རྒྱུ་བ་མཚོག་
 སངས་རྒྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དོན་སྐྱུར་བ་ནི། ཇི་ལྟར་དྲི་མ་མེད་པའི་གསེར་འོད་འབར་བ་ལས་བྱས་
 པ་སའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་གྱུར་པ་རྟའི་གཟུགས་བརྟན་དྲི་མ་མེད་པ་ཞི་བ་དེའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་བཟོ་མཁས་
 པས་རིག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་¹³⁴ དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁུའན་གྱིས་ཡོངས་
 སུ་དག་པའི་གསེར་དང་འདྲ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་ཡིད་ནི་མཁུའན་པར་གྱུར་ནས་སྐྱིབ་པ་སེལ་བའི་
 ཐབས་ཚོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་ལ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་འཇིམ་པ་སེལ་བའི་དེག་སྐྱུང་དང་འདྲ་བར་¹³⁵ བསྐྱབས་
 པས་སྐྱིང་པོ་རྟོགས་པའི་བེགས་གྱི་སྐྱིབ་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །དཔེ་དགུ་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་པ་ལ། དྲི་མའི་དཔེ་ནི། བུ་སྒོག་ཆགས་ལྷུང་བ་དང་། སྐྱུན་
 པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་བུན་གོས་རྩལ་བྱུང་མེད་ཀྱི། །མངལ་དང་ས་ཡི་སྐྱབས་ན་ཡང་།¹³⁶ །
 ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །སྐྱིང་པོའི་དཔེ་ནི། སངས་རྒྱལ་སྐྱང་ཅི་སྐྱིང་པོ་བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་
 བཞིན་ལྷོན་པ་བཞིན། །རིན་ཚེན་སྐྱུ་དང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །བསྐྱུར་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་
 བཞིན།¹³⁷ །ཅེས་པས་བསྟན་ཏོ། །དོན་དྲི་མ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དོན་སྐྱིང་པོ་ནི། སེམས་
 གྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྟོད།¹³⁸ །ཅེས་པའོ། །དཔེ་དོན་སོ་སོར་སྐྱུར་
 པ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་
 བསྟན་པ་དང་། བསྐྱིབ་བྱེད་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱིབ་པ་སོ་སོའི་
 རོ་བོ། གང་ཟག་གང་ལ་ལྟན་རྒྱུལ། དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་འདྲི་མ་གང་ཞེ་ན། རམས་གོང་མར་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་པ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་གཞོམ་བྱ་འདོད་ཆགས་དང་།
 ཞེ་སྒྲིབ་དང་དེ་ལོ་ནའི་དོན་ལ་སྐོང་ས་པ་^{༡༤}གཉི་སྟག་དང་། འདོད་པའི་ལམས་སུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་བསོད་
 བསམས་དང་བསོད་ཅེས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་བྱེད་པ་དུག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་དུག་
 པོ་སྟེ་མངོན་གྱུར་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་རིག་
 བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། མོ་སོའི་སྒྲིབ་པོའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱ་དང་། འཕགས་པ་
 སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱ་དང་། མ་དག་ས་བདུན་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
 པ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ། དྲི་མའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དགུ་པོ་མདོར་བསྟུན་ནས་པདྨའི་སྐྱབས་ལ་
 སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བས་
 བྱེ་ན། དབྱེ་བ་མཐའ་ལས་^{༡༥}འདས་ཤིང་གངས་མེད་དོ། །ཆགས་སོགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ཀ་ནི་
 འགྲེལ་ཚིག་ཤོར་བའོ།།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཅན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ནི་བསྟུན་བཞི་སྟེ། མོ་
 སྒྲིབ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་། སློབ་པ་དང་། བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ལ་དྲི་མ་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་གོ་
 རིམ་བཞིན། བྱིས་པ་སོ་སྒྲིབ་དྲི་མ་བཞིས་རྣམ་པར་མ་དག དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གཅིག་དང་། སློབ་
 པ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་ཅིང་། སྒོ་ལྡན་རྣམས་ནི་དྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བྱིས་
 པ་ནི། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་དང་། སློབ་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལམ་ཞུགས་པ་མཛོད་དོ།།

གསུམ་པ་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་དོན་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་པར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྟུན་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་པདྨའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་
 པ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་པདྨ་ནི་རྒྱུར་ན་པ་འདམ་ཇུབ་ལས་སྒྲིབ་ཤིང་ཁདོག་གསལ་
 པ་ལ་སོགས་པས་མདུན་ཏུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། བྱིན་སྒྲིབ་པ་ནི་ཡིད་དགའ་བ་

མེད་པ་ལྟར། འདོད་ཚགས་ཀྱི་དགའ་བའང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་བྱེད་ལས་རྒྱུར་
 ཞིང་། མངོན་དུ་རྒྱུར་བ་ན་དགའ་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐོན་
 བས་ན། ལྷིས་དགའ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་པར་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཐོག་ཚགས་རྒྱུར་
 མ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྲུགས་ཏེ་མདུང་བརྟེན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྐྱེས་ལ་ན་རང་གི་སྡིང་པ་རྒྱལ་
 བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱུར་མ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སྡིང་པོ་ནི་རྩི་རོལ་
 ཀྱི་རྒྱལ་བས་བརྒྱབས་པ་ལྟར། སྡིང་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིང་མཐོང་བ་ནི་མ་རིག་པའི་སྐོང་འི་སྐབས་ཀྱིས་
 བརྒྱབས་པས་རྒྱལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་མི་གཙང་བ་དེས་འབྲས་ལུ་འྱི་ར་བ་བསྐྱེད་པས་
 མོ་དང་མི་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པུ་ཚགས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སྟེ་ཉེས་སྟོང་བསྟེན་
 པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཀྱང་ནས་ལྡང་བ་དྲག་པོ་ནི་མི་གཙང་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ནོར་གྱི་གཏེར་
 བེ་རྩི་རོལ་གྱི་ས་ཡིས་བརྒྱབས་པ་ན། དེ་ཡོད་པར་མི་ཤེས་པས་གཏེར་དེ་མི་ཐོབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱུ་འཕྲོ་རྣམས་ལ་རང་བྱུང་རྒྱལ་བའི་སྡིང་པོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཚགས་ཀྱི་ས་ཡིས་བརྒྱབས་
 བས་ས་ལོག་གི་གཏེར་དང་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་རྒྱ་གུ་ལ་¹⁶ཐོགས་ཀྱི་ས་ཡིས་སྐྱེས་པས་ས་པོར་གྱི་
 རྒྱལ་བ་གཙོད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དེ་ཐོན་ཉིང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིས་མཐོང་སྲུང་རྣམས་བརྒྱུག་
 པར་འགྱུར་བས་ས་པོར་གྱི་རྒྱལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་
 ལས་འཛིག་ཚོགས་ལ་རྟུ་བའི་སྡིང་པོ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐོམ་སྲུང་གང་དག་སྐོམ་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 སྲུང་བྱུང་གྱུར་བ་རྣམས་གོས་ཏུ་ལ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། སྡིང་པོ་བྱང་པས་ཉེས་པ་བསྐྱེད་ལུས་པ་མ་
 ཡིན་པས་སོ། །མ་དག་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལུན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ལ་བརྒྱབས་པས་མངལ་སྐྱབས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །ཡང་ན་མངལ་སྐྱབས་ཀྱིས་རང་
 ལ་ཡོད་པའི་མངལ་ལ་བརྒྱབས་པ་ལྟར། དེ་དག་གིས་རང་ལ་ཡོད་པའི་སྡིང་པོ་ལ་བརྒྱབས་¹⁷པར་
 བྱེད་པས་མངལ་སྐྱབས་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །མངལ་སྐྱབས་བྲལ་བ་དང་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱད་པའི་མི་
 རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། འབད་ཚོལ་ལ་མི་ལྟོས་པས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བཞིན་ལོ། །དག་པ་ས་གསུམ་དང་
 རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་ནི། དྲི་མ་རྒྱུར་དུ་ཡིན་པས་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལ་ས་འདམ་གྱིས་གོས་

པ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་དོ་རྗེ་ལྷ་སྲུང་ཉིད་རེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པའི། དེ་ལྷ་རྩལ་ཚགས་སོགས་ཀྱི་¹⁴²དྲི་མ་དགུ་པོ་བསྐྱེད་པ་སོགས་དག་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །འདྲིར་དཔེ་དོན་གྱི་ཚོས་མཐུན་ཡོད་པས་དཔེ་དོན་རྒྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གང་གི་རྒྱུ་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྐྱེད་ཟེན་ཏོ།།

བསྐྱེད་བྱེད་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ལ། མདོར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་སངས་རྒྱས་སོགས་དགུ་དང་རྗེ་ལྷ་རྩལ་ཚོས་མཐུན་པར་བྱ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་སོགས་ཁམས་ནི་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་སོགས་དགུ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ། རང་བཞིན་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་ཚོས་སྐྱེད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དཔེ་གསུམ་དང་གཅིག་དང་ལྷ་རྩལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱེད་ལྷ་རྩལ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པར་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཚོས་སྐྱེད་དང་། དྲི་མས་དག་པའི་ཚོས་དབྱིངས་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ཚོས་སྐྱེད། །བསྐྱེད་པ་ཚོས་སྐྱེད་ལྷ་རྩལ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་དང་། ཀྱུན་རྫོང་སྡེ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་སྟོན་པ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་སྟོང་དོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཚོས་སྐྱེད་པའི་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིབ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདྲ་བའི་དཔེ་གཞན་མི་དམིགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཉིད་ཁམས་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཚོས་སྐྱེད་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱེད་ཏོ། །རྟོགས་པར་དཀའ་བས་སྤྱོད་མོ་ཟབ་མོའི་རྒྱལ་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཚོས་སྐྱེད། བརྗོད་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་རོ་གཅིག་པས་མངར་བར་རོ་གཅིག་པའི་སྐྱེད་ཅི་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱ་ཚེན་

པོ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཆོས་སྐྱེ། བརྗོད་བྱ་སྐྱོ་ཚོགས་སྟོན་པས་སྟོན་པའི་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་སྟེང་པོ་
 སྐྱོ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གིས་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྐབས་ན་གནས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་པ་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ། །རང་བཞིན་འགྲུལ་བམེད་པ་དང་། དེ་ལ་
 དམིགས་ནས་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བས་དགོ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་
 འདི་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་ཁ་དོག་མི་འགྲུལ་བ་དང་། རྒྱུ་དུ་བརྒྱུར་དུ་རུང་བ་དང་། གཡའི་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་པ་དང་ཚོས་མཚུངས་པར་བརྗོད་དོ།།

རིགས་དེ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། རྒྱུ་བ་པའི་རིགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 དང་པོ་ནི། གཏེར་སྐྱེས་ལུང་འབད་པས་གསར་དུ་བརྒྱབ་པ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་གནས་པ་བཞིན་
 དུ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་མ་བརྒྱབས་པས་ཐོག་མེད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་གཏེར་དང་ཚོས་
 མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་གིན་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོང་རྗེ་མོགས་
 གྱི་རྒྱེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པ་ལས་ལྷན་པ་མཚོག་ཏུ་ལྷུང་པས་འབྲས་བུའི་གིན་དང་ཚོས་མཚུངས་
 པས་རིགས་འདི་གཉིས་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པ་མཚོག་གོ། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱལ་
 གྱི་སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། དང་པོ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལས་སྐྱེ་དང་པོ་ཚོས་སྐྱེ་
 ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བསྟན་པས་ཚོས་སྐྱེ་ཐོབ་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་བ་
 པའི་རིགས་གྱིས་ནི་ཕྱི་མ་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལས་ཐབས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་
 བསྟན་པས་¹⁴གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལ་རིགས་གཉིས་ལས་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་གྱི་ལྷན་པ་མཚོན་པའི་དོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ཡིད་དུ་འོང་བས་མཛེས་པར་བཤད་པའི་རིག་པོ་ཚེའི་སྐྱེ་
 དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འདོད་པ་སྟོང་བར་བྱེད་
 པ་ལྟར། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་གྱི་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བྱས་པ་མིན་པ་དང་། རྟོབས་མོགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཚེའི་གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་གཉིས་པ་རྒྱུལ་འགྲུལ་གྱི་ལྷན་པ་མཚོན་པའི་
 ལོངས་སྟོན་རྗོད་པའི་སྐྱེ་ལོངས་ལོས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་གྱི་རྒྱུ་ཤིན་ཚེན་
 པོ་དང་རྣམ་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིགས་གཉིས་པའི་ལྷན་པ་མཚོན་པའི་རྒྱུ་བ་པའི་སྐྱེ་ནི། གསེར་ལས་བྱས་

པའི་ཐོག་ཚགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་པུ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བུའི་རྣམ་རིག་ལས་ལོངས་སྐྱའི་གཟུགས་
 བརྟན་འཆར་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། འདྲིར་རིགས་གཉིས་ལ་དཔེ་རེ་རེ་དང་། རིགས་གཉིས་
 ལ་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ལུས་པ་གསུམ་པོ་¹⁴⁶ “ཡོད་པ་ལ་དཔེ་གསུམ་ཡོད་པས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་
 པར་བུ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་སྐྱ་གསུམ་པོ་དངོས་སུ་བརྟན་པའི། ལུས་པ་གསུམ་པོ་མཚོན་པའི་
 དཔེ་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ན་གནས་པ་དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བུ།¹⁴⁷ །
 ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ལུས་པ་གསུམ་པོ་ལ་བཤད་དགོས་སོ།།¹⁴⁸

ཁམས་དེ་གང་ཟག་གང་གིས་རྟོགས་པ་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ཁམས་དེ་གང་ཟག་གང་གིས་རྟོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གཞན་
 གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་ཚེན་འཕགས་པས་རྟོགས་པ་དང་། རྟོགས་བུའི་ཁམས་ཀྱི་
 མཚོན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྐྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གིས་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་པས་རང་བྱུང་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་དོན་དམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། སྒྲིང་
 པོའི་མདོར། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཚོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་བྱུང་ཡང་རྒྱུ་མ་བྱུང་
 ཡང་རྒྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ལོ།¹⁴⁹ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདི་ནི་གསུང་རབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བུ་ཡིན་གྱི། སོ་སྟེ་དང་ཉན་
 རང་དང་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་མདོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། ཉི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་འོད་འབར་
 པ་ཡིན་ཡང་རང་ལ་མིག་མེད་པས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི། ས་བཏུའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་པོ་སྐྱིབ་བྲལ་གྱི་ཆ་རུང་ཟད་མཐོང་ལ།
 དྲི་བྲལ་གྱི་ཆ་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཐོང་གི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱིན་
 མཐོང་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདྲིར་ཁྱོད་ཚོ་གསུམ་ཅིག་སྟོ་སྟོས་ཅན། །སྟོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་མཚོག་
 གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལགས། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཚོས་སྐྱ་གང་དག་སྟོ་སྟོས་མཐའ་
 ཡས་པ། །ཤེས་བུ་མཐའ་དག་¹⁵⁰ མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་བུ་པ་དེ་དག་གིས་ཀུན་མཐོང་།¹⁵¹ །ཞེས་སོ། །འདི་

མི་དྲི་བྲལ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཚོས་སྐྱེ་འདྲེ་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་སྤྲོགས་གཅིག་
མཐོང་མི་མཐོང་ལ་སྐྱོར་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་དང་པ་ཚམ་གྱིས་དྲོགས་བྱ་ཡིན་གྱི། རི་ལྷ་བ་བཞིན་མི་དྲོགས་
པའི་ཁམས་¹⁴ །དེ་རི་ལྷ་བ་ཞེ་ན། རྣེ་རབས་པའི་འཆད་རྒྱལ་ནི་ཁམས་འདི་ལ་དྲི་མའི་དམིགས་པ་
བདག་གཉིས་རྣམ་ཡོད་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་དབྱེར་བཅས་པ་སྟེ་འབྲལ་དུ་རུང་བའི་
མཚན་ཉིད་ཅན། སྐྱོ་བར་གྱི་དྲི་མའི་དམིགས་པ་བདག་གཉིས་གྱིས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་བའི་ཕྱིར།
འདིས་ནི་ཁམས་སྐྱོ་འདོགས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་ཁམས་འདི་ལ་རྣམ་བུ་དག་གི་དམིགས་པ་
བདག་མེད་གཉིས་གསལ་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་རུང་བཟང་མེད་དེ། རྣམ་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་འབྲལ་དུ་མི་
རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན། སྐྱབ་མེད་པའི་ཚོས་གྱི་དམིགས་པ་བདག་མེད་གཉིས་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་པོ་གདོད་མ་ནས་རང་གི་ཚོས་སུ་ལུག་པས་སོ། །འདིས་ནི་ཁམས་སྐྱུར་
འདབས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྷ་རྒྱུ་སྐྱུར་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་གྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་ནས།
དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བའི་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་དག་པ་བདག་མེད་གཉིས་¹⁵ །ལ་ཡང་
དག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྷ་རྒྱུ་བལྟས་པས་ཡང་དག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཐོང་ན་ཉོན་
མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏོ། །ཡང་དག་པ་ཚོས་གྱི་བདག་མེད་པ་མཐོང་ན་
ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་ཞེས་པ་དམིགས་པ་
ལ་འཇུག་སྟེ། ཚོས་དཀོན་མཚོག་གི་འགྲེལ་བར། དེ་ལ་རི་ལྷ་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་བཅུལ་བ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་
མ་དམིགས་པས་འགའ་ཡང་དེ་ལྷ་རྒྱུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱ་མཚན་མ་དམིགས་པས་མི་མཐོང་
བ་དེའི་ཚེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ་¹⁶ །ཞེས་པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་ལྷ་རྒྱུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དམིགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་
བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་བཞག་པ་མེད་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་
ཡོ་ཤེས་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བྱུང་རྒྱལ་ཅས་བཤད་པས་སོ།།¹⁷

འདིར་གཞན་དག་གྲོ་བྱུང་དག་གི་ཁམས་སྒྲིབ་གི་ །ཞེས་པའི་དོན། གྲོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མའི་
 དམིགས་པ་བདག་གིས་སྒྲིབ་པ་ལ་མི་འཆད་པར་སྐྱེ་བའི་བཞེན་དུ་གྲོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མས་སྒྲིབ་པ་ལ་འདོད་པ་
 བློ་འཐད་དེ། ཁམས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་དཔེ་དགུ་དག་གིས་བསྟན་པ་དང་
 འགལ་བ་དང་། དྲི་བཅས་དེ་བཞེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་བས་སོ། །སྐྱེ་བའི་
 པའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡང་། སྐྱེ་བའི་ཚོས་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲིབ་པ་ལ་
 བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲིབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མི་སྒྲིབ་པ་ལ་འདོད་པ་བློ་འཐད་དོ། །ཞེས་
 འཆད་དོ། །འདི་ལ་མི་འཐད་པའི་ཆ་ཡོད་དེ།¹⁴⁶ གྲོ་བྱུང་དག་གི་ཁམས་སྒྲིབ་གི་¹⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་
 པས། གྲོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པ་བས་སྒྲིབ་པ་ལ་བཤད་པའི་སྐྱིར།

དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁམས་འདི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་དྲི་མ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
 པ་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། གྲོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པས་སྒྲིབ་པའི་སྐྱིར་ཏེ། དྲི་མ་
 བློ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། འབྲལ་རུང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པའི་སྐྱིར། ཡང་ཁམས་འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་རྒྱུ་དྲི་¹⁴⁸ རང་བཞེན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆགས་ར་
 དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་བྱུང་བའི་མེད་དེ། སྐྱེ་བའི་ཚོས་¹⁴⁹ རང་བཞེན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་
 གདོད་མ་ནས་མི་སྒྲིབ་པའི་སྐྱིར་ཏེ། རང་བཞེན་རྣམ་དག་གི་ཁམས་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྐྱིར་རོ། །འགྲུལ་པ་ལས་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ནི་འདིའི་རང་བཞེན་ཡིན་པའི་
 སྐྱིར་རོ།¹⁵⁰ །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་བའི་ཚོས་ནི་སྒྲིབས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་རང་བཞེན་རྣམ་དག་སྟེ།
 དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ཡང་དག་ཚོགས་སངས་ཚོས་ཉིད་
 སྐྱིར། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འབྲ།¹⁵¹ །ཞེས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 འཛིན།¹⁵² །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཅིའི་སྐྱིར་ཚོས་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཞེས་བྱ་ཞེན། འགྲུལ་རྒྱུང་
 ལས། དེ་བཞེན་ཉིད་ལས་ཁྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཚོས་མེད་པས།¹⁵³ །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། དག་
 པའི་ཚོས་ཉིད་ནི། །འདི་ཡི་རང་བཞེན་ཡིན་པའི་སྐྱིར།¹⁵⁴ །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རང་བཞེན་དག་པ་
 ཡིན།¹⁵⁵ །ཞེས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་

ཏན་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཚོས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པའི་གཏན་ཚིགས་སྟུ། དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ནི་འདྲིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ།¹⁶⁶ །ཞེས་སོ། །ཁམས་དེ་གང་ཟག་གང་གིས་རྟོགས་པ་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །

ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

ལྷ་པ་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་བ་དང་། ལམ་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དྲི་བ་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཁམས་དེ་འཕགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་ན་བྱིས་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དྲི་བ་གཉིས་པ་ནི། ཤེར་སྤྱིན་སོགས་མདོ་དེ་དང་དེར་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིན་དང་འབྲུ་བ་དང་། ལས་མི་ལམ་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དང་། རོན་དམ་པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་འདིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལ། དྲི་བ་དང་པོའི་ལན་ནི། རང་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་གོགས་སེམས་ལུམ་པ་དང་། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གོགས་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྟམ་པ་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོགས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་དྲི་མ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཚོས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པའི་གོགས་བདག་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་སྟེ། སྐྱོན་ལྡོ་པོ་གང་དག་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤང་བའི་དོན་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དྲི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ནི། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་དང་། ཀུན་ནས་¹⁶⁷ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཉོན་དེ་དག་གི་རྣམ་སྤྱིན་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གསུམ་པོ་ནི་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་སྤྱིན་སོགས་དང་མཚུངས་ཤེ། ཉོན་མོངས་ནི་

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁུབ་པ་དང་། གློ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྦྱིན་དང་
 འདྲ་ཞིང་། བྱ་བའི་ལས་ནི་ཚོས་ཅན། མི་ལམ་གྱི་ལོངས་སྤོང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། གློ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་
 པའི་འབྲས་བུ་སྤང་བོ་ནི་ཚོས་ཅན། ལྷ་མ་དང་སྤྲུལ་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལ་ལྷོས་པ་དང་བདེན་པར་
 མེད་པས་སོ། །མདོར་ན་དྲི་མ་གློ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་ཞུགས་པར་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྒྲུབ་བ་དང་། དོན་དངོས་སོ། །དང་བོ་མཚམས་
 སྒྲུབ་བའི།¹⁴⁴ ལྷ་མ་ལྷུ་ཤེར་བྱིན་སོགས་སུ་རྒྱལ་དེ་ལྷ་རྣམ་པར་བཞག་ནས། སྤྲུལ་ཡང་རྒྱུད་སྲ་མའི་
 བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་བོའི་མདོ་འདིར་ནི་ཉེས་པ་ལྷ་པོ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཁམས་
 ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་བའི་དོན་ནི། ཁམས་དང་
 སྤོང་ཉིད་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུར་བཤད་པ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྤོང་ན་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེད་པར་དུ་བྱུང་མེད་པས་ཡོན་ཏན་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་དོན་དངོས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁམས་མ་ཐོས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཐོས་པའི་ཕན་
 ཡོན་ནོ། །དང་བོ་ནི། འདི་ལྷ་ར་ཁམས་འདི་ནི་ཡོད་པར་མ་ཐོས་པས་བདག་ལ་རིགས་མེད་པས་ལམ་
 བསྐྱེད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་ཅེས་བདག་ལ་བརྟུས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་སེམས་ཞུམ་པ་འགའ་ཞིག་
 ལ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལས་དང་བོ་པ་གང་ལ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པས་
 བདག་ནི་མཚོག་ཅེས་སྒོམ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་བྱང་རྒྱུབ་ཏུ་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་འདི་དག་ལ་ནི་
 རིགས་མེད་པའོ་ཞེས་དམན་པའི་འདྲེ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་གང་ཟག་གཞན་བྱང་རྒྱུབ་ལ་འགོད་པའི་
 སྤོང་བ་རྗེས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་བོ། །དེ་ལྷ་ར་རང་ལ་དམིགས་ནས་རིགས་ཡོད་པར་སྒོམ་ཞིང་གཞན་ལ་རྒྱུ་རིགས་
 མེད་པར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་ཁམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེས་ན།
 དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པས་ཡང་དག་པ་མིན་པ་འདྲིན་ཅིང་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
 ལ་སྤྲུལ་པ་འདེབས་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་རིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིའི་འཕྲད་པ་ནི། སེམས་ཅན་

གྱི་སྐྱོན་དྲི་མ་དེ་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་དེ་བཅོས་མ་གྲོ་བུར་བ་^{༡༤}ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ་གསེར་དང་གཡའ་ལྟར་སེམས་དང་འབྲལ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་
 པ་ཡོད་དེ། སེམས་དྲི་མའི་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་དམིགས་པ་བདག་མེད་
 གཉིས་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་དེ། བདག་གཉིས་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉེས་པ་དྲི་མ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །ཡང་ན་སེམས་གྱི་བདག་ཉིད་
 དུ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཉེས་པའི་དྲི་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པར་འཛིན་ཅིང་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དམིགས་པ་འཇམ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་སྐྱར་བ་
 འདེབས་པས་ན་སློ་ལྟན་བྱང་སེམས་སུ་སློ་མ་པ་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀ་སངས་
 རྒྱས་གྱི་སྐྱིད་པོ་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་པས་བདེ་དང་ཡུང་འདོད་གྱི་
 བྱམས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་ཐོས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་
 འདི་ལྟར། ཁམས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས་རང་ལ་རིགས་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐོབ་པར་སྐྱོ་བ་
 དང་། གཞན་ལ་རིགས་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གྲུས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་
 ཤེས་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པར་ཤེས་པས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་ལུ་པོ་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར། རྒྱ་དེ་ལས་རང་ལ་བརྟན་པའི་ཁན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་བརྟན་གིང་སྟོན་པ་དང་
 མཚུངས་པར་བལྟ་བ་དང་། སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བལྟ་བ་དང་། བདག་དང་སེམས་
 ཅན་གཞན་བདེ་གཤེགས་སྐྱིད་པོ་ཡོད་པར་མཚུངས་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་མཐར་འཇམས་རྒྱས་ཉིད་ནི་
 ལྷུང་དུ་འཐོབ་པོ། །ཁམས་གྱི་ལེ་ལུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །

ལེའུ་གཉིས་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལེའུ།

གཉིས་པ་དག་པའི་རྒྱུན་བྱང་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ནི་ངོ་བོའོ། །མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐོབ་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱུའོ། །སྐྱིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་ནི་འབྲས་བུའོ། །རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱུ་བ་པ་ནི་ལས་སོ། །དེའི་
 རྟེན་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ་ནི་ལྟན་པའོ། །ཟབ་མོའི་ཚོས་སྒྲུ་དང་། རྒྱ་ཚེག་¹²⁰ལོངས་སྒྲུ་དང་། བདག་
 ཉིད་ཚེག་པོ་རྒྱལ་སྒྲུ་དང་གསུམ་པོ་ནི་དབྱེ་བའི་འཇུག་པའོ། །སྒྲུ་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་བྱང་རྒྱལ་དེ་ཡང་
 འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱིད་པའི་དུས་སྒྲུ་གནས་པ་ནི་རྟག་པའོ། །ཚོས་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་
 སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་¹²¹ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དོན་
 བརྒྱད་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེམ་པར་བཞག་གོ།

ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་སྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་སྒྲོམ་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ངོ་
 བོ་དང་རྒྱུའི་དོན་སྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ།
 ངོ་བོ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱིབ་པ་མེད་པ་སྟེ། བཞི་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཡུལ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་བཞིན་དུ་གྱུར་
 པ་ལ་མཁུན་པ་རྒྱས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་དག་པ་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་
 པ་སྟེ། ལྷོ་ལྷུང་གྱི་དྲི་མ་དག་པས་མཁའ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་དྲི་མ་སྤངས་པ་དང་གཉིས་པོ་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །རྟེན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་
 ཏན་ཀྱན་ལྟན་རྟག་བརྟན་གསལ་དུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་ལྷོ་ལྷུང་གྱི་དྲི་མ་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྐྱིན་ཚོགས་སྟུག་པོ་ལྟ་བུ་ཡིས་བསྐྱིབས་པར་གྱུར་པའི་དྲི་མེད་དོ། །རྒྱ་
 གང་ལས་ཐོབ་ཅེ་ན། བྱང་རྒྱལ་དེ་ནི་མཉམ་གཞག་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་

དང་། རྗེས་ཐོབ་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ལ་པར་འབྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་བོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོའི་དོན་ལ་བཞིལ་ས། ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་
བརྗོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེར་མེད་¹²³རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉི་མ་བཞེན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྤངས་
པ་ནི་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པའི་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་བཞེན་ཏེ་སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དོ། །ཡོན་ཏན་ནི་གདོད་ནས་དག་པས་འདྲ་གསལ་ཞིང་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བྱས་པ་མིན་པའི་ཚོས་ཉིད་
དག་པ་གཉིས་ལྡན་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་ཅན་གསུམ་འི་ཤུང་གི་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དོ། །བཞི་བ་རྒྱེད་པ་མེད་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་རྒྱུད་ལ་བྱུང་པ་དང་། སློ་བུར་བསྐྱེ་སེམས་དང་འབྲལ་བུང་
ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་རྒྱེད་པ་མདོར་བསྟན་དེར་རྒྱིན་དང་འབྲུག་པར་བརྗོད་དེ།
རྒྱིན་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བམ་མཁའ་ལ་བྱུང་པ་དང་། སློ་བུར་བ་འབྲལ་བུང་
དུ་བྱུང་བས་སོ། །ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་རྒྱེད་པ་གཉིས་པོ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཉམ་གཞག་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་རི་
སྟེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ།།

འབྲས་བུའི་དོན།

འབྲས་བུའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ཉོན་རྒྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་བྲལ་འབྲས། ཤེས་རྒྱེད་ལས་གྲོལ་བའི་བྲལ་འབྲས། དེ་གཉིས་
རྒྱ་གང་ལས་ཐོབ་པ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི།
དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་དང་ལྡན་ཞིང་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པའི་པདྨས་ལེབས་པའི་མཚོ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་པ་གི་དྲི་མ་
དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པ་གི་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱམས་བརྩའི་

འོད་ཟེར་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲིབ། རྒྱ་གཅན་གྱི་ཁ་ནས་ཐར་པའི་བླ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཉེན་
 མོངས་པ་གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ནི། གཏི་མུག་གི་དྲི་མ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ། སྒྲིབ་གྱི་ཚཱ་མཐོན་¹⁹ ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པ་བྱུ་མཚོགས་སངས་རྒྱས་དང་སྒྲུབ་ཅི་དང་འབྲུའི་སྒྲིབ་པོ་དང་རིན་ཆེན་
 གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྷོན་པ་བཞིན་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་དང་སའི་བདག་པོ་དང་གསེར་གྱི་གཟུགས་སྒྲིབ་བྱེད་ལས་གྲོལ་བ་དང་འདྲ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་²⁰ སྒྲུབ་ས་པ་སོགས་དགུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་མཚོ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ཚོས་གསུམ་
 ལྷན་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་སོགས་སྐོ་བུར་གྱི་ཉེན་མོངས་པ་གསུམ་དག་ནས་བསམ་གཏན་སོགས་
 གཉེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ནི། མདོར་ན་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྲལ་བའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ས་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོགས་དང་ལྷན་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བརྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བགད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཚཱ་མཐོན་མཐུན་བརྟན་པ་དང་། ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཚཱ་མཐོན་མཐུན་བརྟན་པའོ། །དང་བོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བྲལ་འབྲས་དེ་
 ཚཱ་མཐོན་ཅན། རྒྱ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྗེད་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དྲི་མ་མེད་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྒྲུབ་ས་པའི་སྒྲིབ་དང་། བརྒྱ་ལ་རྒྱ་འབེབས་པ་ལྟར་གདུལ་བུའི་བརྒྱ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱ་འབབ་
 པའི་སྒྲིབ། ཞེ་སྤར་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་བྲལ་འབྲས་དེ་ཚཱ་མཐོན་ཅན། དྲི་མ་མེད་པའི་བླ་བ་ཉ་བ་
 གཟུང་ལས་ཐར་པས་བསེལ་ཟེར་གྱིས་བྱུང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཞེ་སྤར་གི་རྒྱ་གཅན་ལས་
 གྲོལ་བའི་སྒྲིབ་རྗེ་དང་བྱུ་མས་པ་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་སྒྲིབ། གཏི་
 མུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་ཚཱ་མཐོན་ཅན། དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བས་
 ལྷན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། གཏི་མུག་གི་སྒྲིབ་ཚཱ་མཐོན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་འགོ་བར་གནས་པའི་²¹ མི་ཤེས་པའི་ལྷན་པ་སེལ་བའི་སྒྲིབ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚཱ་མཐོན་མཐུན་བརྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་ཏོགས་ཚཱ་མཐོན་ཅན།

བདེ་གཤེགས་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། དཔེ་ལས་འདས་པས་གཞན་དང་མི་མཉམ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
 དང་མཉམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཚོས་ཅན། སྐྱེ་ཅི་དང་ཚོས་
 མཚུངས་ཏེ། གཞན་ལ་དམ་པའི་ཚོས་ཟབ་མོའི་འོ་སྤྱིན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་ཚེན་པོ་སྟོན་པའི་
 གསུང་རབ་ཚོས་ཅན། སྤྱིང་པོ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ཐོགས་པའི་རྒྱུབ་པའི་ལུན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར།
 དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཚོས་ཅན། གཡའ་དག་པའི་གསེར་དང་ཚོས་¹²⁶མཚུངས་ཏེ། རང་
 བཞིན་གྱི་¹²⁷དྲི་མ་མེད་པ་དང་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་དག་པའི་སྤྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
 ལས་ཐོབ་པའི་ཚོས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། གཏེར་གྱིས་ལོར་སྟེར་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམས་
 གྱིས་གཞན་གྱི་དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། རྒྱབ་པའི་རིགས་ལས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
 ཚོས་ཅན། སྟོན་པས་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་འཕྱིན་པར་བྱེད་
 པའི་སྤྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། རིན་པོ་ཚེའི་སྐྱ་དང་ཚོས་
 མཚུངས་ཏེ། རིན་པོ་ཚེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྐྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལོངས་སྟོན་རྩོགས་པའི་སྐྱ་ཚོས་
 ཅན། རྒྱལ་པོ་དང་ཚོས་མཚུངས་ཏེ། ཀར་གཉིས་རྣམས་གྱི་བདག་པོ་མཚོག་ཏུ་སྐྱུར་པའི་སྤྱིར། རྒྱལ་པའི་
 སྐྱ་ནི་ཚོས་ཅན། གསེར་ལས་བྱས་པའི་གཟུགས་བཞིན་དུ་འདོད་དེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཚེ་ལས་གྲུབ་ཅིང་
 ལོངས་སྟེར་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྤྱིར། རྣམ་ཅི་ཡོན་ཏན་¹²⁸ལྟོག་པ་ནས་དཔེ་དོན་སྐྱུར་ལ།
 སྤྱི་མ་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ལྟོག་པ་ནས་དཔེ་དོན་སྐྱུར་པོ། །དཔེ་དོན་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་པོ་
 བ་དང་སྐྱ་གསུམ་པོ་ན་ལ་སྐྱུར་བ་ནི་སྤྱིར་ལམས་གྱི་ལེ་འུའི་སྐྱབས་སུ་དཔེ་དགུ་¹²⁹དོན་དགུ་སྐྱུར་བ་
 དང་འགལ་ཞིང་། སྐྱ་གསུམ་པོ་ན་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་ནི་ཚོས་མཐུན་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མེད་དོ།།

ལས་གྱི་དོན།

ལས་གྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་
 དོན་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱ་དེ་ཟག་པ་མེད་པའི་
 སྤངས་པའོ། །ཚོས་སྐྱ་ནི་ཁྱབ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་ནི་འཛིག་མེད་ཚོས་ཅན་ཞེས་

པའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། བཏམ་པ་དང་ཞིབ་དང་རྟག་པ་དང་འཕོ་བ་མེད་པའོ།།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མིན་ལས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གཞན་
དོན་གྱི་རྟེན་གྱེད་པའི་རྣམ་རྒྱུ་ལུ་ཞེན། བམ་མཁའ་རང་གི་རོ་བོ་དོན་གྱེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་
མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་གོ་འབྱེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོང་བུ་དམ་པ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་དབང་པོ་དུག་གི་དོན་ཏེ། ཡུལ་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །རི་རྩུབ་རྒྱུ་གྱེད་པའི་རྣམ་བཤད་པ་ནི།
རྒྱ་ཉིའི་རྒྱ་འབྲུང་མེད་དང་དབང་འབྱོར་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་དབང་འབྱོར་ཏེ་དབང་འབྱོར་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་གཏམ་བཟང་པོ་གཙང་མ་ཉན་པ་དང་། བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་རྣམ་བཤམས་ཀྱི་དྲི་མཚོག་སྒྲོམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཚེན་པོའི་ལོངས་སྤྱད་བྱ་དམ་
པའི་ཚོས་ཀྱི་བདུད་ཚིའི་རོ་སྤོང་བ་དང་། ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱངས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་རེག་བྱའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་དང་། རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་ཉོག་གས་
པའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་གྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཞིབ་མོར་བསམས་ན།¹⁰
དོན་དམ་པའི་བདེ་བ་སླེན་བར་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་དང་གྱེད་པོ་¹¹སྒྱར་བ་དང་། ལས་
གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་ན་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་གྱེད་པ་
འདི་ནི་མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པའི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་པར་
ཤོལ་བའི་རྒྱ་ཞི་མཉམ་གཞག་གིས་ཉོན་རྒྱུ་བ་¹²སྤངས་པས་རྫོགས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་ཞི་རྗེས་ཐོབ་
ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུ་བ་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱས་པའོ། །རང་དོན་གྱི་ལས་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རྣམ་པར་ཤོལ་བའི་རྒྱ་དང་། ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་དག་གོ། རྒྱུ་མོང་དུ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
དང་པོ་རྣམ་པར་ཤོལ་བའི་རྒྱ་ཞི་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་རྒྱ་ཞི་ཚོས་ཙན། ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། ལྷག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མོང་གི་གཅིག་པོ་གང་ཞེན། འདུས་མ་བྱས་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རྒྱ་དེ་གཉིས་
ཚོས་ཙན། གཞན་དོན་གྱི་ལས་ཙན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་པོ།།

གཉིས་པ་ལས་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་གྱི་ལས་བཤད་པ་དང་།
 གཞན་དོན་གྱི་ལས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱོལ་ཚུལ། ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་
 མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོལ་ཚུལ། ཤེས་བྱ་ཀུན་
 ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། རི་ལྟ་བུ་མཁུའི་པས་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་། རི་སྟེང་པ་མཁུའི་པས་ཐོགས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་གང་ཞེན། སྐྱ་གཉིས་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཏེ། གཏན་དུ་
 འཛིག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། འཛིག་མེད་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།
 བརྟན་པ་དང་ཞེ་བ་ཐོགས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ཅོ། །དེ་ལ་འཛིག་མེད་ཀྱི་བརྒྱུག་སྟོགས་འཛིག་པ་
 བེ་རྣམས་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་བརྟན་སོགས་བཞི་པོ་དག་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བཞི་
 པོ་གང་ཞེན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཐུགས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 སའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ནད་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སྣ་མ་ཆད་ནས་ཕྱི་མ་གཞན་དང་
 གཞན་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བརྒྱུར་བ་ལི་འཆི་འཕོའོ། །བཞི་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་
 རིམ་པ་ལྟར་བརྟན་པ་དང་ཞེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་དོན་གྱི་ལས་
 བསྟན་ཟེན་ཏེ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོ་¹⁴གཉིས་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། གནས་ཞེས་
 བསྟན་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་ནི། རི་ལྟར་སྟེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པའི་ནམ་མཁའའི་ནི་གཟུགས་
 མཐོང་བ་དང་རྒྱ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར།
 དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲོལ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་འབད་ཚོལ་གྱི་¹⁵རྒྱུ་པ་མེད་པའི་སྐྱོར་བས་བརྟན་པ་
 བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་གིས་དེའི་དོན་དུག་ལ་གནས་པར་བྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་དག་སྐྱེ་བའི་ལོ་འབྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཅོ། །འདིར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱུ་ལ་རང་དོན་དང་ཚོས་སྐྱུ་ལ་གཞན་
 དོན་དུ་འཆད་པ་དང་། འདིར་བཤད་པའི་སྐྱ་གཉིས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་འཆད་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་

མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རི་ལྷུང་འཆད་པར་བྱ་སྐྱེ་ན། འོག་ནས་ལྷན་པའི་སྐྱབས་སུ་འཆད་པ་ལྷུང་རྣམ་
 གྲོལ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་
 རོགས་སུ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་ཤིང་
 མཉམ་མོ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་སྤྱི་བྱུང་པར་འཕགས་¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷུང། ཉེན་སྐྱིབ་སྤངས་པ་རྣམས་གྲོལ་
 ཀྱི་སྐྱུ་དང། ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ནོ།།

ལྷན་པའི་དོན།

ལྷན་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང། རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་ལ་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་དུ་མེད་པ་དང། རྟག་པ་དང། བརྟན་པ་དང། ཞིབ་དང། གཡུང་
 བྱུང་དང། རབ་ཏུ་ཞིབ་དང།¹⁵ རྒྱབ་པ་དང། རྟོག་པ་དང་བུལ་བཅའ་མཁའ་བཞིན་དང། ཚགས་པ་
 མེད་པ་དང། གུན་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང།¹⁶ རྩུབ་པའི་རེག་བྱ་སྤངས་པ་དང། བལྟར་¹⁷ མེད་པ་
 དང། བཟུང་དུ་མེད་པ་དང། དགོ་བ་དང། གྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཙུག་ལུ་ལོ།།

གཉིས་པ་རྣམས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་གྱི་སྐྱོན་སུ་མདོར་བསྟན་པ་དང། ཡོན་ཏན་
 བཙུག་མོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རྣམས་གྲོལ་གྱི་སྐྱུ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་དག་གིས་
 རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྟེན་སྐྱུ་གཉིས་པོ་དེ་
 ལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ལ་རོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཙུག་ལུ་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ།¹⁸ ཟབ་པའི་ཡོན་ཏན། རྟག་པའི་ཡོན་ཏན། བདེ་བའི་ཡོན་ཏན། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང། ཟབ་པའི་
 རྩུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་
 ཚོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་
 བྱ་སྟེ། ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་རོགས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་
 ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ་ཞེས་སྒྲིབ་རོ། །རི་ལྷུང་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་

ཞེན། ཐོས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བས་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར།
 བསམ་བྱུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་
 སྤྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐོམ་བྱུང་སོགས་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཉིད་
 ཟབ་པས་མཚན་མ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པ་སོ་སྐྱེས་མི་རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པས་མི་
 རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་སྐྱེད་ཚོས་ཅན། བྱིས་པ་སོ་སྐྱེས་སྡོན་མཐོང་མ་མྱོང་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་
 ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་དམུས་ལོང་གིས་གཟུགས་གཏན་ནས་མི་མཐོང་
 བ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་སྟེ། བྱིས་ན་གནས་
 པའི་བྱ་རྒྱུད་བཅས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཉི་མའི་གཟུགས་བལྟར་མི་བཟོད་པ་བཞིན།
 ཇི་སྐད་དུ་དཔལ་སྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་དམུས་ལོང་གིས་གཟུགས་བལྟར་བར་
 མི་རྣམས་པ་དང་། ལུ་བཅས་པ་གནས་ན་མཚིས་པའི་བྱིས་པ་དགུང་བདུན་ལོན་པས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བལྟར་བར་མི་རྣམས་པ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱུག་བསྐྱལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་བྱིས་
 པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ལགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ལགས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་སོ། །འདིར་^{༡༥} ཉན་རང་འཕགས་པས་
 ཀྱང་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་འགོག་པ་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འགོག་བདེན་ཏེ། འདིའི་
 འགོག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྐྱེད་དོན་གཅིག་པར་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྟག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྐྱེད་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར། བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོག་འགག་པའི་འཚིབ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཞི་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་འགག་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ནད་མེད་པའི་སྤྱིར། གཡུང་དྲུང་ཡིན་ཏེ། ཚད་བར་མི་འགྱུར་བར་གནས་
 པས་ཀྱང་བམེད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི། ལྷག་བསྐྱལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་
 བསྐྱལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་འགག་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི།
 ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ལ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་སྤྱིར།

རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷ་བ་མཁའ་པ་སྒྲོམ་པའི་མཚན་མ་གང་ལྟར་ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་པ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། ཚོས་སྒྲོམ་ཚན་མེད། ཚགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་སྐྱིབ་
 བྱེད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ཀྱན་དག་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་པའི་རེག་བྱ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་རྒྱུད་གཉིས་
 མེད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། མིག་གིས་བལྟར་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 རྫོགས་གང་དུ་འང་བཟུང་དུ་མེད་དེ། རྫོགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། རོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། གྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་ཀྱི་གྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

འཇུག་པའི་དོན།

འཇུག་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 ཚོས་སྒྲོམ་དང་། འོངས་སྒྲོམ་དང་། རྒྱལ་སྒྲོམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་ནི་ལྷ་སྟེ།
 འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། དབུས་སུ་གནས་པ་དང་། མཐར་འགག་པ་མེད་པའོ། །ཐ་
 དད་མེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་ཚལོ། ལྷིན་
 ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་བདག་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྫོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་
 ཚལོ། རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའོ། །འོད་གསལ་བའི་གྲི་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་རྟོག་
 མེད་ལ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་སྒྲོམ་དེ་རྟོགས་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་ངོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ལྷ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གྲི་མ་མེད་པའི་
 དབྱིངས་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བས་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། བྱངས་མང་བས་གརྒྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་བྱངས་
 ལས་འདས་པ་དང་། ཟབ་པས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པས་གཞན་དང་མཉམ་པ་
 མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པས་བག་ཚགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤངས་པས་ན་ཡོན་ཏན་
 ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་དང་ལྷན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོངས་སྒྲོམ་རྫོང་རྫོང་གསལ་པའི་སྐྱེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། གསུང་སྒྲོམ་ཚོགས་པ་

དམ་པའི་ཚོས་མངའ་བ་དང་། མཚན་དཔེའི་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཡོན་ཏན་གཉིས་
 དང་སྐྱེ་ཉེན་དང་ཉེན་ཅན་དུ་སྦྱར་ནས་བསྟན་ཏེ། །འཇུག་གི་མཛད་པ་ནི་འགོ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 དོན་རྒྱུ་བ་ལ་བརྟུན་པའོ། །དེ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་
 བཞིན་དུ་འབད་མེད་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྦྱང་ཡང་དེའི་དོ་བོ་མིན་པ་ནི་གདུལ་བུའི་
 དབང་གིས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་སྦྱང་ཡང་དོན་ལ་སྐྱ་ཚོགས་དེའི་རང་བཞིན་མིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི། འཇིག་རྟེན་རྣམས་དང་པོར་ཞིབ་མཐུང་འདས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱེད་པ་དང་། བར་དུ་ཐེག་ཆེན་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཐར་བུར་རྒྱབ་ཏུ་ལུང་སྟོན་པས་
 གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཞུགས་སྐྱུལ་སྐྱེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཚོས་དབྱིངས་ལ་རྟག་ཏུ་
 རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གནས་ཏེ། བམ་མཁའི་ཁམས་སུ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན།
 ཐུན་མོང་གི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བྱུང་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཉིད་དང་། ལྷ་རལ་ལས་འདས་པ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རྟོག་གའི་སྒྲོས་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། དག་
 བཅོམ་པ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། མོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་
 ཆེན་པོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་བ་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟེ།
 ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་དུ་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་སྐྱེ་དང་། འོངས་སྐྱེ་དང་། རྒྱལ་སྐྱེ་འོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས་ལས། །སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱ་མདོར་ན་མཚན་ཉིད་ལྷ་དང་ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ནི། རྒྱ་སོགས་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་།
 གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་མེད་པས་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་སྦྱོས་པའི་མཐའ་
 གཉིས་སུ་འཇོན་པ་སྤངས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། ཚགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བ་པ་དང་།

ཉོན་མོངས་ཙན་མ་ཡིན་པའི་མི་གེས་པ་གེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པའི་
 གེས་སྒྲོལ་མས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་ལས་དེས་པར་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
 གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། ཚམས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཚམས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་
 སྤྱིར་ན་འོད་གསལ་པོ། ཡོན་ཏན་ལྡན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚམས་ཙན། གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱིར། གངས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཡོན་ཏན་
 གངས་ཀྱིས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར། བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ལྡན་
 པའི་སྤྱིར། དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱིབ་གཉིས་བག་ཚགས་དང་བཙས་པ་མ་
 ལུས་པར་སྤངས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ལྡོ་བོ་མོ་མ་བཞིན་དུ་གཞལ་མེད་ལ་སོགས་ལྡའི་གཏན་ཚིགས་སུ་
 སྤྱར་ཏེ་བཤད་བྱིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ལྡོངས་བཟུང་། དེ་དག་
 བསྐྱས་ཏེ་བསྟན། སྤང་བ་དཔེས་མཚོན་པོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་སྐྱེ་ཚོགས་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚམས་ལ་
 འོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེལ་བ་ཙམ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་མཚན་དཔེ་སོགས་ཀྱི་ཚམས་སྤང་བའི་སྤྱིར།
 འདིར་ཡང་བརྗོད་རྟོག་གཉིས་སྤྱོད་གཅིག་དུ་བྱས་པོ། །ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་
 ལས་འགོ་བའི་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཐིན་ལས་དེ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་
 ལྷན་གྱིས་ལྷུབ་པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ནོར་པ་སྐྱེ་ཚོགས་མིན་ཡང་སྐྱེ་ཚོགས་སུ་སྤང་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་ལྟར། སྐྱེ་ཚོགས་མིན་ཡང་
 གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཚོགས་སུ་སྤང་བའི་རྗེ་འཇུག་སྟོན་པའི་མཐུ་ཡོད་པ་སྟེ། ཚམས་ལྡོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚམས་ལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་རྣམ་པར་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའི། གསུང་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱེ་རྟོན་པ་དང་། ཐུགས་
 མཚན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ཐིན་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་

ལ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་མིན་པར་སྟོན་ལ། གདུལ་བྱ་གཞན་སྤང་འདིར་ལི་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་སྟེ།
རྣམ་པ་ལྟར་བརྟུན་དོ།།

གསུམ་པ་སྤང་བ་དབེས་མཚོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཚོན་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལོར་བུ་
ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་བཞིན་མིན་པར་ཁ་དོག་སྐྱ་
ཚོགས་སུ་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འགོ་བའི་མོས་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུན་སྐྱ་ཚོགས་པས་ཁྱབ་བདག་སྐྱ་
ཚོགས་པ་དེའི་དངོས་པོ་མིན་ཀྱང་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྤང་དོ། །ཁྱབ་བདག་ཅེས་པ་ནི། དབྱིངས་དང་ཡོ་ཤེས་
དང་ཐིན་ལས་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ། ལྷ་མོ་ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆ་གཞི་འབྲས་ཐམས་ཅད་ལ་འགོ་བའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་
གཞི་འབྲས་ཀྱི་ལ་ཁྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོ་ཤེས་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི། ཆགས་མེད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཡོ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད།¹¹⁹ ཅེས་པ་ལྟར་དོ། །འགའ་ཞིག་སྐྱིབ་པའི་དབུས་ན་སངས་
རྒྱས་ཡོད་པའི་རྣམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལུས་པའི་དབུས་ན་ཉི་མའི་དབྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་
བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཐིན་ལས་གྱིས་ཁྱབ་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། དེ་ལྟར་
མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། ཤངས་རྒྱས་ཁྱབ་པ་དེས་པར་བརྟུན།¹²⁰ ཅེས་པ་ལྟར་དོ།།

གསུམ་པ་སྤུལ་པའི་སྐུ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཁྱུང་བར་དང་། དེའི་ཐིན་ལས་བསྟན་
པའོ། །དང་བོ་ནི། རྟོན་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིའོ། །གང་དུ་ཞེན། ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་རྣམས་སུ་
སྟོན། དུས་¹²¹ཇི་ཅམ་བར་དུ་ཞེན། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུའོ། །གང་གིས་སྟོན་ཅེན། འཇིག་
རྟེན་མཁུན་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་སོ། །རྣམ་ཇི་ལྟར་¹²²ཞེན། ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་ཏེ།
གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ལ་གཞིགས་ནས་བདག་རྒྱུན་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར་སྟོན་ཏོ། །གང་
གི་སྟོན་ས་ཤེན། སྐུལ་པའི་རང་བཞིན་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་སོ། །གང་སྟོན་ཅེན། དགའ་ལྡན་དུ་དམ་
པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྟེ། བ་མངོན་པར་སྟེ། བ་དེ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
ནས་འཇམ་འཁྱེད་དུ་འཕོ་བ་དང་། ལྷ་མོ་སྐུ་འབྱུང་གི་ལྷུངས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷུ་འཁྱེད་ལྷ་སྐུ་
བལྟམས་པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་སོགས་བཟོའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁའས་པར་བསྐབ་པ་དང་། བཅུན་

མོའི་འཁོར་བྱིས་དྲུག་ལ་རྩོམ་པ་དང་། གནས་གཙང་མའི་ལྷ་ས་བསྐྱལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ལས་ངེས་
 བར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་བོ་ལྷོ་རྒྱ་ལོ་འགྲམ་དུ་ལོ་དུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྦྱོང་བ་དང་། རྩོམ་པོ་གདན་དུ་
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིབ་པོར་གསལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་གིང་དུ་དུ་སྦོང་ལ་བདུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་
 བ་དང་། ཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་
 བསྐོར་བ་དང་། བྱོར་ཁྱེད་རྩུ་མཚོག་གི་གིང་སྐལ་ལ་ཟུང་གི་དུང་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གསལ་བ་
 བར་མཛད་པའི་རྒྱལ་རྣམས་སྟོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིན་ལས་བསྟན་པ་ནི། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་ཏོ། །
 ཚོས་གང་བསྟན་པས་ཤེས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་།
 ཚོས་བདག་མེད་པ་དང་། བྱང་འདས་ཞིབ་སྟོན་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིས་སོ། །མཛད་པ་པོ་གང་གིས་ན།
 སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སོ། །ཡུལ་གང་ན་སེམས་ཅན་ལོ། །རྒྱལ་ཇི་
 ལྟར་ན། སྤྱིད་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་ནས་སོ། །སྤྱིན་པའི་མཛད་པ་ནི། ཐེག་པ་མཚོག་ལ་སྤྱིན་པར་
 མཛད་ཏོ། །གཏུལ་བྱ་གང་ཞེས། སྐྱུག་བསྐྱལ་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་བྱང་འདས་མཐར་
 ཐུག་¹⁶²མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཉན་རང་རྣམས་སོ། །གང་བསྟན་པས་ན། དམ་ཚོས་བསྐྱེད་
 དཀར་པོ་ལ་སོགས་ཚོས་ཀྱི་དེ་ལོན་ཉིད་ཐེག་པ་གཅིག་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིས་སོ། །རྒྱལ་
 ལོ་ཉན་རང་དེ་དག་སྐྱུང་བྱང་འདས་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པར་འཛིན་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། ཐབས་སྤྱིང་རྩེ་
 ཚེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བྱས་པས་སོ། །ཡུང་སྟོན་པ་ནི། ས་
 བརྒྱུད་པར་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་ཡུང་སྟོན་པར་མཛད་དེ། མངོན་སུམ་དུ་ཡུང་སྟོན་པ་འདི་
 ས་བརྒྱུད་པ་ནས་ཐོབ་པར་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས་བཤད།¹⁶³ རྒྱལ་འདི་ནི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་
 གྲང་གནས་སྐྱབས་ཉན་རང་གི་བྱང་འདས་ལ་བཀོད་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་ཚེན་གྱིས་སྤྱིན་པར་མཛད་
 བས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །འདིར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
 ཏུ་བསྟན་པས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུལ་མཐའི་རྒྱལ་དུ་འགྲེལ་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པའོ། །གཞན་དག་མ་
 ངེས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཐེག་ཚེན་ལ་སྤྱིན་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་ལ་སྐྱུང་བས་ཀྱང་མ་རྟོགས་ཏེ། མ་

ངེས་པའི་རིགས་ཅན་འབང་ཞིག་གི་དོན་མཛད་རྒྱལ་སྤོས་ལ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
རྒྱལ་^{༡༩}མི་སྤོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས་བརྟག་མི་བཟོད་པའི་སྲིད་མི་འཐད་དོ།

གསུམ་པ་སྟེན་མོང་གི་མཚུག་བསྟུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱའི་རྒྱ་དོན་བསྟན་པ། རྟེན་དང་
བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་གྲངས་བཞིན་ཏུ། ཚོས་རྒྱ་ཟབ་
ཅིང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བས་ཟབ་པ་དང་། ལོངས་རྒྱ་གདུལ་བྱ་སྐྱོ་ཚོགས་འདུལ་བའི་མཐུ་སྟེན་སུམ་
ཚོགས་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱལ་རྒྱས་བྱིས་པའི་བསམ་པའི་རྒྱལ་དང་དོན་མཐུན་པར་ཐར་པའི་ལམ་
ལ་རབ་ཏུ་འདྲེན་པའི་སྲིད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་དང་པོ་ཚོས་རྒྱ་སྐྱེ་བྱི་མ་
དག་ནི་གཟུགས་རྒྱ་ཡིན་ལ། བམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་དང་པོ་ཚོས་རྒྱ་ལ་ཐ་མ་
གཟུགས་རྒྱ་གཉིས་གནས་མོ།

རྟག་པའི་དོན།

རྟག་པའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
གཟུགས་བྱི་སྐྱེ་རྟག་པར་རྒྱབ་པ་ལ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ནི། གཞན་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་
པའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་བཟང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཟད་པ་མེད་པའི་དོན་བྱ་དགོས་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་
མིན་པར་གཞན་དོན་མཛད་^{༢༠}པའི་བརྟེན་བ་དང་། དེ་མིན་ཏུ་བཞུགས་པར་རྟེས་པའི་རྒྱ་འཕྲུལ་ལོ། །
འཛིག་རྟེན་མི་འདོར་བའི་རྒྱ་གསུམ་ནི། མིན་ཞི་མཉམ་པར་མཁྱེན་པས་སྤང་དོར་གྱི་ཡུལ་མ་དམིགས་
པ་དང་། འཁོར་བར་བཞུགས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྟེན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་།
ཉེས་པས་མི་གོས་པའི་ཚོས་བྱི་དབང་ལྷག་གོ། ཚོས་བྱི་སྐྱེ་རྟག་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། ཚོས་བྱི་སྐྱེ་ཚོས་
ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། འཚི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་པའི་སྲིད་དང་། རོ་བོ་མེད་པས་སྐྱེ་འགག་གིས་སྤོང་
པའི་སྲིད་དང་། རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མགོན་སྐྱབས་སུ་གནས་པའི་སྲིད་པོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་བྱི་སྐྱེ་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་རྒྱ། ཚོས་བྱི་
སྐྱེ་རྟག་པར་རྒྱབ་པའི་རྒྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་དང་འཛིག་རྟེན་མི་

འདྲོམ་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 རོན་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཚང་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ལུས་དང་སློབ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་
 རྣམས་བཏང་ནས་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་རོན་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཚང་ཡང་དགོས་པ་
 མེད་པས་འཛིག་རྟེན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་རོན་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཟད་
 མི་ཤེས་པའི་རོན་བྱ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡན་པའི་སྤྱིར་དུ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་དུས་སུ་གཞན་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བར་དམ་བཅས་པ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། གཞན་རོན་དགོས་ཀྱང་དེའི་བཞེད་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་རོན་དུ་མི་གནས་སོ་ཞེ་ན། སངས་
 རྒྱུས་ཉིད་ནི་ཚོས་ཅན། གཞན་རོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་པས་གཙང་བ་དང་གེས་
 སྐྱིབ་སྤངས་པས་དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤྱིར། གཞན་རོན་བཞེད་ཀྱང་ཆེའི་འཕེན་པ་
 ཟད་ནས་ལུས་པ་མེད་པས་གཞན་རོན་ལ་གནས་མི་ལུས་སོ་ཞེ་ན། ཉོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཚོས་ཅན།
 གཞན་རོན་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་པར་ལུས་ཏེ། རྩ་འབྱུལ་གྱི་རྐང་པ་དེ་ཡིས་ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པས་འཁོར་
 པ་རི་སྤྱིད་པར་གནས་པར་སྤོད་ལུས་པའི་སྤྱིར།།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་མི་འདྲོམ་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ལས་གཞན་གྱི་རོན་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་པར་
 ལུས་ཀྱང་འཁོར་འདས་ལ་སྐྱང་དོར་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཡོད་ན་འཁོར་བའི་སྐྱོན་རིག་ནས་འཁོར་བ་དོར་
 ཏེ་སྤང་འདས་སུ་འཇུག་པ་ལས་སྐྱང་དོར་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་མི་མངའ་སྟེ། ཚོས་ཀྱན་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་རོ་
 གཅིག་པར་མཆོན་པས་འཁོར་བ་དང་སྐྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱང་དོར་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་
 པའི་སྤྱིར། འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་གྱིས་གནོད་ན་འཁོར་བ་འདྲོམ་སྤྱིད་ཀྱང་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་གྱིས་མི་
 གནོད་དེ། རྟག་ཏུ་བསམ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཉིང་ཇེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལུན་
 པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་ཉེས་པས་གོས་ན་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་གྱིས་གནོད་སྤྱིད་ཀྱང་ཉེས་པས་གོས་པ་མི་སྤྱིད་དེ།
 འཛིག་རྟེན་ན་གཞན་རོན་ལ་སྤོད་པ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གཟུགས་སྐྱ་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཚོས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པས་རྟག་པ་དང་།

རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་ཉག་པ་དང་། གཏན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་པས་ཉག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚེས་སྐྱེ་ཚོས་
 ཅན། ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཛི་བ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པར་བསྐྱར་བའི་འཛི་བ་
 གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཞི་བའི་གནས་ལེ་ཤེས་ཐོབ་པས་འཛི་བ་དག་གི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་པའི་དབྱིངས་དག་པ་མཐར་སྲུག་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་འཛི་སོགས་རབ་
 ཏུ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
 ཚེས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་
 བར་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དང་པོར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་བདུན་གྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉག་
 པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་ལྟོན་པའི་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་དོ། །མདོ་
 སྡེ་རྒྱུད་དུ། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད། །རྒྱུན་གྱིས་དེ་དག་ཉག་པ་ཉིད།^{༡༠} །ཅེས་སོ། །ཚེས་ཀྱི་
 སྐྱེའི་དབྱིངས་ནི་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པའི་ཉག་པ་དང་། ལོངས་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་ཉག་པ་དང་། སྐྱལ་སྐྱེ་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཉག་པ་ལོ།།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་དོན།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་དོན་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དང་། མཇུག་བསྟན་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཡུལ་སྐྱེ་གསུམ་ཚོས་ཅན། ས་བཅུ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་
 གྱིས་མི་ཁྲབ་སྟེ། དག་གི་སྒྲོས་པའི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྟོག་པ་འཇུག་པའི་གནས་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སྲིད་ཞིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་།
 ཉགས་དང་ཉགས་ཅན་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པས་
 ཀྱང་བསམ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་དུ་མེད་དེ། དག་གི་ཡུལ་ལ་

ཀྱམ་ཚོ་བ་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལས་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ཡིན་ཏེ། ཀྱམ་ཚོ་བ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་
 ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་རྟོག་པས་བརྟག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་
 ལ་^{༡༠}དཔེ་ལས་དབག་ཏུ་རུང་བས་ཁྱབ་ལ།^{༡༠} རྟགས་དང་དཔེས་རྗེས་སུ་དབག་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར།
 རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དཔེ་ལས་དབག་ཏུ་རུང་བ་ལ་དཔེ་དང་ཚོས་མཐུན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་
 ལས་སྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲ་ན་ཡོད་པ་སྲིད་ཞེས་
 བརྟུས་པས་ཁྱབ་པ་ལས་སྲིད་ཞེས་མ་བརྟུས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞེས་མ་བརྟུས་ཏེ། སྲིད་ཞེས་མཐའ་ལ་
 ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྲིད་པ་ལ་སློན་ཏུ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞིས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་སྐྱབས་པས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་
 པོ་དག་གིས་སྤྱི་ལོ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དུག་པས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱབས་པས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྒྲང་ཡང་སྐྱེ་འགག་དེའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་གྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱལ་བ་ཚོས་སྐྱེ་
 དང་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱབས་པས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེས་ན་རང་བྱུང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དོན་བརྟུན་ཡོད་
 པའི་ཐ་མ་བས་མ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྒྱལ་བ་འདི་ནི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
 པས་བརྟུ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རི་བཞིན་རིག་པ་མིན་ལོ། །འདིར་དབང་བསྐྱར་ཀྱི་སྐྱད་
 དོད་ཡོད་པས་དབང་བརྟུ་ཐོབ་པ་ས་བརྟུན་པ་ཐོབ་པས་ཀྱང་རིག་པ་མིན་ཞེས་སྒྲོར་བ་ནི་སྐབས་ཀྱི་
 དོན་མིན་ལོ།། །།

ལེའུ་གསུམ་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ།

གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དཔེའི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་པར་བཤད། དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པའོ།

རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་
རྟེན་སྦྱེ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དོན་དམ་པ་^{༡༠༥}ཚོས་གྱི་སྦྱུད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞན་དོན་^{༡༠༦}ཀྱི་
རྩོད་གཟུགས་གྱི་སྦྱུ་ཉིད་ཡིན་འོ། །ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་
པའི་འབྲས་སུའོ། །དེ་དེ་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དེ་ཡོད་པས་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་ཡོད་པ་འདི་དག་ཡོན་ཏན་གྱི་
དབྱེ་བས་སོ།།^{༡༠༧}

གཉིས་པའི། དམ་པའི་དོན་གྱི་སྦྱེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགྲོར་པ་རྟེན་པའི་གནས་སོ། །དང་སྤོང་
རྣམས་ཀྱི་བདེའི་སྦྱེ་ནི་པ་རོལ་གྱི་སྦྱུ་སུམ་ཚོགས་པ་གཞན་དོན་འབྱུང་བའི་གནས་སོ། །སྦྱུ་གཉིས་ཡོད་
པ་ལས། དང་པོའི་སྦྱེ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་འོ། །སྦྱུ་གཉིས་པ་
གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་ནི། སྦྱུ་ས་ལུ་ཚེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་འོ། །

དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ལྡོམ་ཚིག་གིས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྡོམ་ཚིག་གིས་མདོར་བསྟན་པ།
སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལྟེ་སྟེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོབས་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ནི་དོ་རྩེ་བཞིན་ཏེ། མ་
རིག་པའི་སྦྱིབ་པ་སེལ་ཞིང་འཛོམས་པས་སོ། །མི་འཇིགས་པ་བཞི་པོ་ཉིད་ནི་སང་གོ་བཞིན་ཏེ། འཁོར་
གྱི་ནང་དུ་བག་ཚང་བ་མེད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ནམ་
མཁའ་བཞིན་ཏེ། གཞན་དང་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པས་སོ། །ལྷབ་པའི་བསྟན་པ་གཟུགས་སྦྱུ་རྣམས་པ་གཉིས་

ནི་ཚཱ་བ་ཞིན་ཏེ། གཞན་སྣང་དུ་བསྟན་པས་སོ།།

སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟེ་བསྟན་པ་ལས། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་སྟེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།
ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། དེ་དག་ལུང་དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷོ་བས་བཅུ་དང་།
མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལོ། །དང་པོ་ལ་སྟོབས་བཅུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་།
དོ་རྗེའི་དཔེ་དང་སྒྱུར་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ལྷོན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྟོམ་པའི་དམ་བཅའ་བཟོན་པ་ལས་གནས་དང་གནས་
མིན་མཁུལ་པ་གྲུབ་པོ། །ལས་འབྲས་སྟོན་པས་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མཁུལ་པ་དང་། དབང་བོ་དང་
མཐུན་པར་ཚཱ་སྟོན་པས་དབང་བོ་མཚོག་དམན་མཁུལ་པ་དང་། །ཁམས་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་
པས་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁུལ་པ་དང་། མོས་པ་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པས་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁུལ་པ་
དང་། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གོམས་པ་ལས་འཁོར་འདས་ཀྱུན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁུལ་པ་དང་། ཉིང་
འེ་འཛིན་ལྟར་བྲངས་པས་བསམ་གཏན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་མཁུལ་པ་དང་། །དགོ་
བ་ཚུད་མ་གསན་པས་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དུན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སོགས་
ལས་ལྟའི་མིག་གིས་འཛི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུལ་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་དོན་དུ་ཚཱ་བསྟན་པས་ནི་
བ་ཟག་ཟད་མཁུལ་པའི་སྟོབས་འགྲུབ་པོ། །དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ།།

གཉིས་པ་དོ་རྗེའི་དཔེ་དང་སྒྱུར་བ་ནི། དགོ་བས་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་
དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་མིན་པ་སོགས་མཁུལ་པ་དང་། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མཁུལ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁུལ་པ་དང་། །འགོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་
མཁུལ་པ་དང་། ཀྱུན་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་སྣ་ཚོགས་མཁུལ་པ་དང་། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
བྱང་གི་བསམ་གཏན་མཁུལ་པ་སྟེ། ལྷོ་བས་དུག་པོས་མི་ཤེས་པ་ཤེས་བྱའི་རྒྱིབ་པ་ལོ་ཆ་དང་འདྲ་བ་
འཕྲིགས་དང་། དད་སོགས་དབང་བོའི་ཚོགས་ཀྱི་ཞུང་པར་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་

སྲུང་ན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁའི་པ་སྟེ་སྟོབས་གསུམ་གྱིས་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ཅིག་པ་བརྟན་པོ་དང་འདྲ་བ་འཇིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་རྒྱལ་མཁའི་པ་དེ་སྟོབས་གྱིས་ཉེན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ཤིང་དང་འདྲ་བ་དེ་རྣམས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་བརྟུ་པོ་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་རྗེ་བཞེན་ལོ།།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་སོའི་རོ་བོ། དེ་དག་གི་བྱེད་པ། སེང་གའི་དཔེ་དང་སྐྱར་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་དོན་རྟོགས་པ་སྐྱབ་ཚོགས་སྲུང་མ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ཚོས་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱུང་རྒྱལ་པའོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཚོས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་པ་པོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་བར་ཆད་གྱི་ཚོས་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ཐར་པའི་གོ་གས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ཚོས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་པ་པོ་མེད་པ་དང་། གཞན་དོན་དེས་འབྲིན་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ལ་ཁོར་བ་ལས་དེས་བར་འབྲིན་པའི་ལམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་རྟོལ་པ་པོ་མེད་པ་དང་། རང་དོན་སྐྱངས་པ་སྐྱབ་ཚོགས་སྲུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ཟག་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འགགས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་ཚོས་མཐུན་གྱི་རྟོལ་པ་པོ་མེད་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་མི་འཇིགས་པ་བཞེད་པོ་བོའོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བྱེད་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་སྟེ་བསྟན་པ་སྟེ་ལ་གྱི་བདེན་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་གིས་ཤེས་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་མཛད་པའི་སྐྱིར་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྐྱང་བྱའི་དངོས་པོ་ཀུན་འཕྲུང་གི་བདེན་པ་རང་གིས་སྐྱངས་པ་དང་། གཞན་སྐྱོང་བ་ལ་འདོད་པར་མཛད་པའི་སྐྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་རང་གིས་བསྟེན་པ་དང་གཞན་བསྟེན་ཏུ་འཇུག་པར་མཛད་པའི་སྐྱིར་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་ཐོབ་བྱ་སྟེ་མེད་འགོག་བདེན་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་རང་གིས་ཐོབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་མཛད་འཇུག་པའི་སྐྱིར་ན་དང་སྐྱོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་གང་ཏུ་འང་ཐོགས་པ་མེད་དེ། རང་གིས་བདེན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་བདེན་པ་གསུངས་པའི་སྐྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་སེང་གའི་དཔེ་དང་སྐྱར་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རི་དྲགས་གྱི་དབང་པོ་སེང་གོ་ནགས་གྱི་

མཐར་ཉལ་ཏུ་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་། རི་དྲུགས་གཞན་རྣམས་ལ་སྐྱག་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལྟར། དེ་
 བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ན་སྤུབ་པའི་དབང་པོ་མིའི་སེང་གེ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད་པར་ཡིགས་
 པར་གནས་ཤིང་། སེམས་ཅན་གཞན་དང་རང་ཉིད་མི་མཉམ་པར་གཟིགས་པས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་
 མེད་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་བརྟན་པ་དང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སྔ་ལ་བསྐྱེད་པར་ལྟན་
 པར་གནས་སོ།།

གསུམ་པ་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། དེའི་བྱེད་པ།
 བས་མཁའའི་དཔེ་དང་རྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱོད་པས་བསྐྱེད་པ་དུག་ཅི། ལྟོན་པ་ལ་སྦྱིའི་སྦྱོད་པ་འབྲུལ་
 པ་མེད་པ་དང་། གསུང་གི་སྦྱོད་པ་ལ་ཅུ་ཅོ་མི་མངའ་བ་དང་། སྤྱགས་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་
 དང་། སྤྱགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་མི་མངའ་བ་དང་། སོ་
 སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའོ། །རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག་ཅི། འདུན་པ་ཉམས་
 པ་མི་མངའ་བ་དང་། བརྟོན་འབྲུག་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་གྲོལ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། །འདིར་ཉིང་འཛིན་མ་བགས་པ་ནི་མཉམ་
 པར་མ་བཞག་པའི་སྤྱགས་མི་མངའ་བར་འདུས་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། རྟོགས་
 པ་མ་འདྲེས་པའི་ནང་དུ་རྣམ་གྲོལ་འདུས་པར་དགོངས་སོ། །སྤོན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། སྐྱགས་
 སྤྱགས་ཀྱི་སྤོན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཐོབ་བོ། །ཡེ་ཤེས་མ་
 འདྲེས་པ་གསུམ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོ་སྐྱེད་ས་པས་དུས་གསུམ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དང་། འདི་
 དག་ལས་འོ་མདོ་ལས་ཚོས་གོས་སོར་བཞི་ཅུ་སྟེ་ལུས་ལ་མ་རེག་པ་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 ལྟོན་པའི་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་དེའི་བྱེད་པ་ནི། དང་སྟོང་ལ་སྦྱེ་ལ་འབྲུལ་པ་དང་། གསུང་ལ་ཅུ་ཅོ་དང་། སྤྱགས་
 ལ་བསྐྱེལ་བ་དང་། སྤྱགས་གཡོ་བ་སྟེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འདས་ལ་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་
 ཤེས་དང་། རང་གིས་ཉེ་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་སྟོང་ལ་མེད་དོ། །འདུན་པ་དང་། བརྟོན་

འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་། རྣམ་དག་དྲི་མེད་ཤེས་རབ་དང་། རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་
 དོན་ཀྱན་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལས་ནི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། །སངས་རྒྱས་གང་གི་
 སྐྱེད་དང་གསུང་དང་བླགས་ཀྱི་སྤོང་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུའི་ཀྱན་སྦྲོང་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་།
 དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་
 བའི་དུས་གསུམ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཤེས་པར་མཐུན་པ་རྒྱ་ཆེན་འཇུག་པ་སྟེ། བཅོམ་བརྒྱད་པོ་གང་
 རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པས་འགོ་བར་འཛིགས་པ་མེད་པར་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་
 བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཅི་འདྲ་ཞེན། གཞན་དོན་བླགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
 ལྷན་པ་དང་། རང་དོན་སྤང་བྱའི་དགུ་ལས་རྒྱལ་བ་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་ནམ་མཁའི་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་ནི། ས་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་གང་ཡིན་པའི་ཚོས་
 ཉིད་སྲ་བ་དང་གཤེར་བ་ལ་སོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ནམ་མཁའི་
 མཚན་ཉིད་གཞན་གྱི་གོ་སྐྱབ་མེད་པ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་གང་དེ་ས་སོགས་གཟུགས་ཅན་ལ་མེད་པ་
 ལྟར། མ་འདྲེས་པ་གང་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱུན་མོང་མིན་པས་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་
 བསྟན་ནས། འོན་ཀྱང་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་ལྷ་ཅར་མཚུངས་པར་འཛིག་རྟེན་ན་ནི་བྱུན་མོང་བ་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་འདྲེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ནི་རྒྱལ་བུན་ཅམ་ཡང་འཛིག་རྟེན་དག་དང་བྱུན་མོང་མིན་
 པས་དཔེ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ལྷགས་སོ།།

རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་སྲུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དེ་རྒྱ་ཟུའི་དཔེ་
 དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་དམ་བཅའ་བརྟན་པར་བྱས་པས་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལེགས་པར་མཉམ་
 པར་གནས་པ་དང་། སྤྱིན་པ་བཏང་བས་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་འཁོར་ལོས་མཚན་པའོ། །ཤེར་བྱིན་ཏུ་བྱུག་
 ཀྱང་འཁོར་ལོས་མཚན་པར་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཁྱད་དུ་མ་བསད་ཀྱི་པས་རྟེན་པ་ཡངས་པ་དང་ཞབས་
 ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མངོན་པ་སྟེ་ཤེར་བྱིན་ཏུ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །སེམས་ཅན་གཞན་འཛིགས་པ་ལས་

བསྐྱབས་པས་སོང་མོ་འི་དབ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་འཁོར་ལ་སྐྱེ་བ་ཉེད་³¹⁰ པའི་སྒོ་ནས་མ་ཕྱེ་བས་
 ལྷག་དང་ཞབས་གྱི་སོར་མོ་དུ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། གོས་སྐྱ་ཚོགས་སྤྱིན་པས་ལྷག་དང་ཞབས་
 གྱི་བགས་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་གཅེན་དུ་ལེགས་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་། བཟང་བཅུང་རྒྱ་ཚེན་པོ་
 འབྱེད་པས་ལྷག་དང་ཞབས་གྱི་བོ་ལ་གཉིས་དང་། ལྷག་གོང་གཉིས་ལྷག་པའི་ཚོགས་ཉེ་སྤྱི་གནས་
 བཅུན་³¹¹ དག་མཐོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚོས་བཟུང་བས་འབྱེད་པ་ཨོ་ལ་ཡའི་འབྱེད་
 པ་དང་འདྲ་བར་གཟུས་ཤིང་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱེ་བ་དང་། གསང་ཚིག་བསྐྱུངས་ཤིང་འབྱིག་པ་སྤངས་པས་
 གསང་བའི་གནས་སྤྱང་པོ་ཚེའི་བཞིན་དུ་སྤྱུགས་སུ་ལུབ་པ་དང་། དགོ་བ་རྒྱ་ཚེན་པོར་རིམ་གྱིས་སྤྱད་
 པས་རོ་སྤོད་འཕེལ་གཞེ་བ་སེང་གོ་དང་འདྲ་བ་དང་། དགོ་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པས་ཐལ་གོང་མ་
 ཞིངས་པའི་བར་མེད་པར་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་པ་མི་འཛིགས་པ་འབྱེད་པས་དཔུང་མགོ་ལེགས་པར་
 ལྷུམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱ་བ་ཕྱེད་པ་ལ་སྒོ་བས་ལྷག་རེག་ན་འཇམ་ཞིང་དབྱིབས་ལྷུམ་པ་མཐོ་དམན་
 མེད་པ་དང་། མ་བཅུད་པར་སྤྱས་མོར་སྤོབས་པས་ལྷག་རིང་བ་དང་། དགོ་བཅུ་མི་རོམས་པར་སྤྱད་
 པས་སྤྱི་མས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འོད་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་པ་དང་། བད་པ་ལ་སྐྱོན་³¹² ལྷ་
 ཚོགས་པ་འབྱེད་པས་མཁྱིན་པ་ཁ་དོག་གི་མ་མེད་ཅིང་དབྱིབས་དུང་འདྲ་བ་དང་། དང་བོར་དགོ་བ་ལ་
 སྒོར་ཞིང་ལྷིས་ཚོགས་པར་བྱས་པས་འགམ་རི་དུགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་དང་། མེམས་ཅན་ལ་
 བསམ་པ་མཉམ་པར་བྱས་པས་ཚོམས་བཞི་བཅུ་སྟེ་སྟེང་འོག་གཉིས་སུ་ཉི་ཤུ་རེ་གངས་མཉམ་པ་དང་།
 ཕན་ཚུན་མི་མཉམ་པ་བསྐྱུངས་པས་ཚོམས་རབ་ཏུ་དག་ཅིང་ཐགས་བཟང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 རོར་འབྱེད་པས་ཚོམས་ཀྱི་མས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་
 བསྐྱུངས་པས་མཚེ་བ་རབ་མཚོག་དཀར་ཞིང་རྣོ་བ་ཉིད་དང་། བདེན་ཚིག་བསྐྱུངས་པས་ལྷགས་རིང་
 ཞིང་མཐའ་མེད་པ་དང་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་བའབྱེད་པས་རོ་བོ་བའི་མཚོག་ཉིད་³¹³ ཉིད་དང་།
 འཇམ་ཞིང་དགའ་བའི་ཚིག་སྤྱས་པས་རང་བྱུང་གི་གསུང་ཀ་ལ་དྲི་ལྷོ་སྐྱོད་དང་ཚངས་པའི་དབྱུངས་ལྷར་
 ལྷན་པའི་ངག་དང་། བྱམས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུངས་པས་སྤྱན་བཟང་པོ་ལྷན་ལ་སྤོན་པོ་
 འདྲ་བ་དང་། བསམ་པ་གཏོ་སྤྱོད་པས་རྗེ་མ་ལྷུ་མཚོག་དང་འདྲ་བར་སྤྱུམ་ཞིང་མ་འཛིངས་པ་དང་།

བཤད་པ་བཞིན་ལོ།།

དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྫོགས་ལོ་དོ་རྗེ་དཔེས་བསྟན་ཏེ། རྫོགས་པས་མི་སྲེད་པའི་སྲིད། མི་འཇིགས་པ་ནི་སེང་གའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། རྫོགས་པ་མི་ཞན་པའི་སྲིད། མ་འདྲེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དག་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྲིད། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་རྒྱ་ལྷའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། རྫོགས་པས་གཡོ་བ་མེད་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་མཐུན། རྣམ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་མཐུན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་སོའི་ཚོས་མཐུན་དང་། ཐུན་མོང་གི་ཚོས་མཐུན་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྫོགས་ཀྱི་ཚོས་མཐུན། མི་འཇིགས་པའི་ཚོས་མཐུན། མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་མཐུན་ལོ།།

དང་པོ་ནི། དང་སྐོང་གི་རྫོགས་ལོ་དོ་རྗེ་དང་འདྲའོ། །ཅིའི་སྲིད་ཞེན། རྫོགས་བཅུ་པོ་རྣམས་ལས་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཚུན་པ་སོགས་རྫོགས་དང་པོ་དུག་གིས་ཤེས་བྱའི་གྲིབ་པ་གོ་ཆ་ལྷ་སྲ་སྲུག་པའི་སྲིད། ཉན་མོངས་ཀྱི་མ་མེད་སོགས་རྫོགས་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་ཕྱི་ག་ལ་ལྟར་བཞི་ག་དགའ་བ་བཞི་ག་པའི་སྲིད། ཐ་མ་ཟག་ཟེད་མཚུན་པའི་རྫོགས་པ་གཉིས་གིས་སྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡལ་ག་བསྐྱེད་པས་ཉོན་ལྷོ་བ་ཤིང་བཞིན་དུ་ལྷ་ར་པ་བཅད་པའི་སྲིད་ཏེ། རྫོགས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་བས་སོ། །དང་སྐོང་གི་རྫོགས་ལོ་ཚོས་ཅན། དོ་རྗེ་དང་འདྲ་སྟེ། བསྐྱེད་བ་དང་སྐྱེད་པོ་དང་བརྟན་པ་དང་མི་སྲེད་པས་སོ། །ཅིའི་སྲིད་བསྐྱེད་བ་སོགས་སྲུབ་ཅོང་ཅེན། གང་སྲིད་བསྐྱེད་བ་སྐྱེད་པོའི་སྲིད། །གང་སྲིད་སྐྱེད་པོ་བརྟན་པའི་སྲིད། །གང་སྲིད་བརྟན་པ་མི་སྲེད་སྲིད། །མི་སྲེད་སྲིད་ན་དོ་རྗེ་བཞིན། ¹⁷⁴ །ཞེས་སྲ་མ་སྲ་མ་སྲི་མ་སྲི་མས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པའི་ཚོས་མཐུན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་

པོ་ནི། ལྷུ་བ་མིའི་སེང་གོ་ཚོས་ཅན། སེང་གོ་བཞིན་དུ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་འཛིགས་པ་མི་མངའ་སྟེ།
 སུ་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོང་གོས་བརྟན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་སུམ་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐོལ་བ་གང་ལས་
 གྲང་འཛིགས་པ་མེད་པར་གནས་ཏེ། བཤད་བྱ་ཀྱུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁུའེ་པས་གང་གིས་དྲིས་ཀྱང་ལུང་
 རྟོན་ལུས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སུ་ལ་ཡང་ལྷོས་པ་མེད་དེ། སྐྱིབ་པ་ལལ་ཆེར་དག་པའི་སེམས་ཅན་ས་བརྟུ་
 བ་བརྒྱམས་དང་ཡང་བདག་ཉིད་མི་མཉམ་པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྡན་ཏེ། ལྷགས་ནི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ལེས་རབ་གྱི་ཚུལ་དང་
 ལྡན་ཏེ། མ་འགྲུབ་ལྷགས་ཀྱི་ས་ལས་མཚོག་ཏུ་བརྒྱལ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་འདྲེས་པའི་ཚོས་མཐུན་ནི། ས་ཚུ་མེ་རླུང་སོགས་དབེ་རྣམ་པ་ལྷ་ཕྱི་མ་ཕྱ་པའི་
 དབེས་འཛིག་རྟེན་པ་སོགས་ལྷ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཕྱ་བར་བསྟན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་།
 རང་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོད་པ་རང་རྒྱལ་དང་། རྫོང་ལྡན་བྱང་སེམས་དང་། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟོད་པ་ལྷེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཡང་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ས་ཚུ་
 མེ་རླུང་རྣམས་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་ཉེར་འཚོར་གྱུར་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཀྱང་གྱི་ཉེར་འཚོའི་
 གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱིས་
 པ་དང་། འཛིག་རྟེན་དེ་ལས་འདས་པ་ཉན་རང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་འདས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་མཐུན་ནི། ཡོན་ཏན་སུམ་ཏུ་ཚུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཚོས་སྐྱུས་རབ་
 ཏུ་སྟེ་སྟེ། དབེར་ན། རོར་བུ་རིན་ཆེན་གྱི་འོད་འབྱིན་པ་དང་། མདོག་གསལ་བ་དང་། དབྱིབས་མཛེས་
 པ་རྣམས་རོར་བུ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་སྐྱུ་ལ་དབྱེར་མེད་པར་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་སྐྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་མཐུན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྐྱུ་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚོས་མཐུན་སྐྱུར་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་ན་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་
 པའི་རྣམ་སྐྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་མཚན་སུམ་ཏུ་ཚུ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི། སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་དང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་རྟོགས་པར་འོངས་སྟོད་པ་འོངས་སྟོད་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་རྟེ་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཏེ།

ལེའུ་བཞི་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ལེའུ།

བཞི་པ་མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པར། རྒྱས་པཤད་པར། དཔེས་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གནིས་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་མི་འཆད་པར་བསྟན་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་འདུལ་བའི་
 ཐབས་དང་། གཏུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་གཏུལ་པའི་བྱ་བ་མདོན་མཐོང་ཤེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་དང་།
 གཏུལ་བྱ་དེ་གང་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་དང་། གང་གི་ཚོལ་འདུལ་བའི་དུས་དུས་སུ་གཤེགས་པ་ལ་བྱུབ་
 བདག་སངས་རྒྱས་ཏུ་གྱུར་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་གོ།

གནིས་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ནི། རྒྱ་ཉིད་ཤེས་པའི་ཕྱི་ལོ་ཉལ་འཛིན་ལོ་ཚེས་མཚོག་གི་ཚོགས་
 དང་ལྷན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ས་པ་རྒྱའི་རྒྱ་མཚོ་དང་བཅོད་ཀྱིས་ཁམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་འོད་
 ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལོག་པ་མ་ལུས་པ་ཤེས་པར་བརྒྱབ་སྟེ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་བྱུང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་དབྱིངས་མཐའ་
 དང་དབྱས་མེད་པས་ཟབ་ཅིང་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཤེས་བྱུ་ལ་བྱུབ་པ་ཞིག་འཇུག་པོ། །དེའི་
 གནས་གང་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ཡོན་ཏེན་དྲི་མ་ལེད་པའི་འཇུག་གནས་ཡིན་པས་གཏོར་
 དང་། དེ་སེམས་ཅན་གྱུན་ལ་རང་གི་ཚོས་ཉིད་དང་ལྷན་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་གནས་པར་གཞིགས་
 བས་དེ་ལ་རྒྱིབ་བྱེད་ཉེན་མོངས་དང་ཤེས་བྱའི་རྒྱིབ་པ་རྒྱིན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱ་གས་
 རྗེའི་རྒྱུད་གིས་རྣམ་པར་གཏོར་ཞིང་འཐོར་བར་མཛད་དོ།།

ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ།

གནིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གནིས་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷན་མི་
 འཆད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གནིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། གང་ཞིག་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། །བྱ་བ་གང་དུ་གང་གི་ཚོ། །དེ་ཡི་རྣམ་ཏེག་སྟེ་མེད་ལྷིང་། །བྱུབ་
 པ་ཏུ་གྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ།³⁹⁶ །ཅེས་པའོ། །གནིས་པ་ནི། འདི་དང་ལྷན་གྱི་མདོར་བསྟན་གནིས་རྒྱུར་

ནས་སྒྲོན་པ་ནི། གང་ཞིག་གསུལ་བ་^{༡༩}ནི་གསུལ་བྱའི་ཁམས་སོ། །གང་གིས་འདུལ་བ་ནི་གསུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་ཐབས་མང་གང་^{༢༠}གིས་ཞེས་པ་འོ། །གསུལ་བའི་བྱ་བ་གང་ཞེན། གསུལ་བྱ་འདུལ་བའི་
 བྱ་བ་ནི་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ལ་འགོད་པ་གང་ཡིན་པ་འོ། །གང་དུ་ཞེས་པ་ནི། གསུལ་བྱ་འདུལ་
 བའི་ཡུལ་དེ་དག་གོ། །གང་གི་ཚེ་ནི། གང་གི་ཚེ་འདུལ་བའི་དུས་དེ་དག་གོ།

རྒྱུན་མི་ཚད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུན་མི་ཚད་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་དང་།
 དཔེ་དང་རྒྱུར་བ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲིན་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་
 དུ་འཇུག་སྟེ། ཚོས་དྲུག་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་དྲུག་པོ་གང་ཞེན། སྲིན་ལས་
 མངོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྲོན་ཡོངས་སུ་བསྟེན་པའི་དེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་དང་། དེས་འབྱེན་དེའི་
 རྟོན་པ་ཚོགས་གཉིས་དང་། ཚོགས་གཉིས་དེའི་འབྲས་བུ་བྱུང་རྒྱུ་དང་། བྱུང་རྒྱུ་དེའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
 འཛོན་པ་སྲིན་ལས་འཇུག་པའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་དང་། སྲིན་ལས་དེའི་^{༢༡}བསལ་བྱ་སེམས་ཅན་དེའི་
 སྐྱིབ་པ་དང་། སྐྱིབ་པ་དེ་གཅོད་བྱེད་^{༢༢}སྲིན་ལས་དེའི་རྒྱུན་སྤྲུལ་རྗེ་ཚེན་པོ་འོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། དང་པོ་འཁོར་བ་ནས་སྲིས་འབྲས་བུའི་བར་དུ་དེས་པར་འབྱེན་
 པར་བྱེད་པ་ནི་ས་བཅུ་སྟེ། ཐབས་ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་དེའི་དུས་ཀྱི་དགེ་བ་དེའི་ཉེ་བར་རྟོན་པའི་
 རྒྱའོ། །རྒྱ་དང་ལམ་དེའི་འབྲས་བུ་བྱུང་རྒྱུ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། བྱུང་རྒྱུ་དེ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐོབ་ཏུ་རུང་
 བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་འཛོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱིས་བྱུང་རྒྱུ་དེ་འཐོབ་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་ནི་མཐའ་ལས་
 པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བཀ་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེ་འཛོམས་པའི་རྒྱུ་
 བྱི་སྤྲུལ་རྗེ་ཚེན་པོ་ཡིན་འོ། །དེས་ན་སྲིན་ལས་རྒྱ་གང་གིས་རྒྱུན་མི་ཚད་པར་ནི་ས་དང་ཚོགས་སྲོན་
 རོལ་དུ་^{༢༣}སོང་བ་ལས་སོ། །འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པས་རྒྱུན་མི་ཚད་ན་བྱུང་རྒྱུ་ཐོབ་པས་སོ། །ཡུལ་
 གང་ཡོད་པས་རྒྱུན་མི་ཚད་ན་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལ་བྱུང་རྒྱུ་སྒྲིབ་པོའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱིབ་པ་
 སྤྲུལ་རྗེ་སེམས་ཅན་ལ་འོ། །

གསུམ་པ་དཔེ་དང་རྒྱུད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཚོས་མཐུན་སོ་སོར་རྒྱུར་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྒྱ་མཚོ་དང་ཉི་མ་དང་ནམ་མཁའ་
 དང་གཉེར་དང་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་བཞེན་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་བཅུ་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱ་
 མཚོ་ཚེན་པོ་བཞེན་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་གཟུངས་དང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དག་དང་ལྷན་
 པའི་ཕྱིར། ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ཚོས་ཅན། ཉི་མ་བཞེན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་ལན་བདེའི་ལོ་
 འོག་གི་ཉེར་འཚོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱུབ་ཚོས་ཅན། བམ་མཁའི་ཁམས་བཞེན་ཡིན་ཏེ། བམ་མཁའ་
 རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འདུས་མ་བྱས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དབྱིངས་སྐྱེ་འགག་གིས་ཕྱེ་བའི་མཐའ་དང་དབྱུང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་ཚོས་ཅན། གཉེར་དང་འདྲ་སྟེ། གཉེར་ནོར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་
 ཡིན་པ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དེའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་རྒྱུ་བ་ཚོས་ཅན། རྒྱུན་ཚོགས་
 བཞེན་ཡིན་ཏེ། རྫོང་དུ་རྒྱུད་བས་གྲོ་བུར་བ་དང་སེམས་རྒྱུད་ལ་ཁྱུང་བར་རྒྱུ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་
 ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་རྗེན་ཚོས་ཅན། མི་བཟང་པའི་རྒྱུད་དྲུག་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱུ་བ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱུན་དེ་འཕོར་བར་བྱེད་པར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར།

བཞེན་པོ་ནི་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་རི་སྟོན་མ་སྟོངས་ཀྱི་
 བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོན་རྫོབ་ལམ་གྱི་ཚོགས་ཞན་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་བྱང་རྒྱུབ་ཐོབ་པ་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཅན་དུ་མཚུངས་
 པར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟིང་པོ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གིས་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་
 ལ་མ་བཞོད་ཀྱི་པར་མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

དཔེས་བསྟན་པ་ལས། མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དཔེས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སྐྱེ་འགག་ཏུ་རྒྱུད་བ་དང་། འོག་པ་མེད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུན་

མི་འཚད་དུ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་སྟེ། ལྷ་སྟོན་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དང་། གསུང་ལེགས་
པར་འདོམས་པ་རྩམས་དང་། མཁེན་བརྩེས་བྱུང་བ་སྤྱིན་དང་། སྐུ་ལ་པ་སྟོན་པ་ཚངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོ་
བ་ཉི་མ་དང་། སྤྱགས་གྱི་གསང་བ་ལོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་གསང་
བ་སྐྱེ་བརྟན་བཞིན་དང་། ལྷའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དང་། སྤྱགས་རྗེ་ནི་ས་གནི་བཞིན་ནོ།།

རྒྱས་བཤད་ལས། སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། དཔེས་བརྟན་པའི་དགོས་པ།
དཔེས་མཚོན་པའི་དོན་དོས་བཟུང་བ། དཔེ་དོན་ཚོས་མ་སྤྱུན། དཔེ་ལས་ལྷག་པའི་གོ་རིམ་མོ། །དང་པོ་
ལ་དགུ་སྟེ། ལྷ་སྟོན་པ་བརྒྱ་བྱིན། གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་རྩམས། སྤྱགས་གྱིས་བྱུང་བ་ཚར་སྤྱིན།
སྐུ་ལ་པ་སྟོན་པ་ཚངས་པ། ཡེ་ཤེས་སྟོ་བ་ཉི་མ། སྤྱགས་གྱི་གསང་བ་ལོར་བུ། གསུང་གི་གསང་བ་སྐྱེ་
བརྟན། ལྷའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ། སྤྱགས་རྗེ་དེ་བདག་ཉིད་ས་གནི་དང་འབྲུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་ལག་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་རྒྱས་བཤད་དང་།
དོན་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ས་གནི་དག་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ། དེས་ཕན་པ་ལ་
འཇུག་པ། ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ། ལྷང་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ས་གནི་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་བའི་རྒྱུ་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ལྷུང་ཏེ་གིན་ཏུ་དག་
ཅིང་དུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གནི་དེར་ལྷའི་དབང་པོ་དང་། འཕོར་ལྷའི་སྤྱི་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས་གིང་།
རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷའི་གནས་དགའ་བའི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་
དག་དང་།^{༡༩༧} འཕོར་གྱི་ལྷ་དེའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱི་ཚོགས་དང་འོངས་སྤྱི་དུ་བྱའི་ལྷ་རྗེས་རྣམ་པ་མང་
པོ་ས་གནིའི་གནི་དེར་འཇོམས་སྤྱིང་བ་རྣམས་གྱིས་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བ་དེ་ནས་འཇོམས་
སྤྱི་ལྷིང་གི་སྐྱེས་པ་དང་། སྤྱང་མེད་དང་། རྩེ་ལུང་དང་། སྤྱི་མོའི་ཚོགས་སའི་སྤྱིང་ན་གནས་པ་རྣམས་གྱིས་
གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་མཐོང་བར་ལྷུང་བས་རྒྱུན་གྱིན་གྱས་ཏེ། བསམ་བསམ་འདེད་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་ལྷ་དབང་འདི་འདྲར་ལྷུང་ཅིག །ཅེས་དེ་འདྲའི་སྟོན་ལམ་འདེབས་པར་ཡང་བྱེད་ཅིང་། ལྷ་དབང་

དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་དགོ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་ཏེ་གནས་པར་གྱུར་ཏེ། །གསུམ་པ་ནི།
 སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་འདི་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་པར་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་གཤམ་པ་
 མེད་ཀྱང་། དགོ་བའི་ལས་དེས་ས་སྤྲོད་ནས་འཕོས་ཏེ་ལྟར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་དོ། །འཛི་བ་ནི། ལྷ་འི་
 གཟུགས་པར་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་དེ་གིན་ཏུ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སློ་སློན་དུ་བཏང་བའི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟ་
 མོད་ཀྱི། སའི་སྤྲོད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་
 བར་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་དོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འཛི་སྟེ། རང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་སྐྱབ་པ། དེས་པན་པ་ལ་
 འཇུག་པ། ལྷང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ། ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་བརྟན་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་མས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དད་སོགས་དེ་མ་
 དད་པ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རང་གི་སེམས་ལ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་
 དང་དཔེ་བྱུང་དང་ལྡན་པ། འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་། །འཇུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་།
 བྱོང་ལྷེར་དུ་གཤེགས་པ་སོགས་སྟོང་ལམ་སྐྱ་ཚོགས་མཛད་པ་ཅན། ཞིབ་འཛི་ཚོས་ནི་གསུང་བ་དང་། །མི་
 གསུང་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་པ།^{༡༩༦} ཚོ་འབྲུལ་རྣམས་ལ་སྐྱ་ཚོགས་པ་དག་སྟོན་པར་མཛད་པ་གཟི་
 མཛད་ས་ཆེན་པོ་ཅན་རྒྱུད་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་དེས་པན་
 པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་མཐོང་ནས་བྱུང་སངས་རྒྱས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་
 ལྷན་པའི་བསམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་སྦྱིན་དུག་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་དེའི་རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་པོ་ཡང་ཡང་དག་པར་^{༡༩༧} སྐྱབ་ནས་མདོན་པར་འདོད་པའི་གོ་འཕང་
 སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟོགས་པ་མེད་པ་ནི། རང་སེམས་དག་པ་ལ་སྐྱབ་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ནི་གིན་ཏུ་འད་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱབ་པ་དང་དོན་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་གཡོ་བ་
 མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནའང་འཇིག་རྟེན་ན་འཚང་རྒྱ་བའི་དོན་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །འཛི་བ་
 ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་འདི་ནི་རང་གི་སེམས་དག་པ་ལ་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་སོ་
 སའི་སྦྱེ་བོས་མི་གཤམ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་མཐོང་བ་པོ་དེ་དག་

ཉིད་ལ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འཕྲོ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཚོགས་བསགས་ཏེ་
ལམ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནང་གི་དམ་པའི་ཚོས་སྐྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་
མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་བརྟན་པ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྣང་བ་དང་། སྣང་བའི་བྱེད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་ས་གཞི་དག་པ་ནི། རི་ལྟར་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཀྱུན་ཉམང་བའི་གནས་གཞན་གཙོ་
རྩེ་མོགས་དང་བྲལ་བ་དྲི་མ་མེད་པ་བེ་རྒྱུ་འི་འོད་གསལ་ཞིང་མངོན་པའི་སྤྲོད་ནི་ལག་མཐིལ་ལྟར་
མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བཞོན་པ་ནི། རོར་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ལ་རྒྱལ་ལ་
སོགས་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དཔལ་དང་ལྡན་པའོ། །ལྟའི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ནི། ས་
གཞི་འཕྲོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྟའི་བདག་པོའི་གནས་རྣམ་རྒྱལ་ཁང་བཟང་ལ་སོགས་སྐྱ་
ཚོགས་པ་དང་། ལྟ་དབང་གི་གཟུགས་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ལྟའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་ཏེ་གསལ་བར་
སྣང་རོ། །འགག་པའི་རྣམ་པ་ནི། ཡང་རིམ་གྱིས་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྟན་
དེ་ནི་སྣང་ཡང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྣང་བའི་བྱེད་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་དེའི་དངོས་པོ་ཐོབ་
པའི་མིང་སྒྲོར་བ་བརྟེན་གནས་དང་། བདེན་པར་སྐྱུ་བ་སོགས་བརྟུལ་ལྷགས་དང་། འོངས་སྤྱོད་དེས་
པར་བྱེན་པ་དང་། སོགས་པས་རྒྱལ་བྱིས་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་ལ་བྱོགས་པའི་བྱེད་མེད་དང་སྐྱེས་
པའི་ཚོགས་ལྟར་སྐྱེ་བར་སྒྲོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་འཐོར་ཞིང་
ཐལ་མོ་སྐྱུར་ཏེ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ལྟར་ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱུ་སྣང་བའི་བྱེད་པ། རྒྱུན་གཟུགས་སྐྱུ་སྣང་
བའི་རྣམ་པ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྣང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་བརྟན་འཆར་བའི་
གོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་པའི་བེ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་རང་གི་སེམས་ལ་སྣང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱང་མི་རྣམས་ལྟ་ཐོབ་

པར་སྒྲོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་རབ་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་
 ལྟར་བཞུགས་པའི་གཞིག་ཚང་མ་ལ་ལྷའི་དབང་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འགོ་
 བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞིག་ཚང་མ་ལ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ལོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་རོ། །གསུམ་
 པ་ནི། འགོ་བར་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་ཉེ་སྐྱེ་བའི་དྲི་མའི་རྫོག་པ་མེད་པའི་རང་གི་
 སེམས་ཀྱི་དབང་དང་། རུབ་སྟེ་འགག་པ་ནི་མ་དད་པ་སོགས་རྫོག་པ་དང་བཅས་པའི་རང་གི་སེམས་
 རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་འབྱུང་བའོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ཅེས་བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྤང་ཡང་དེ་བརྒྱུ་བྱིན་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པ་^{༡༩}མིན་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་སེམས་ལ་
 གཟུགས་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྤང་བ་ལྟར་ལྟར་ཡོད་པ་དང་བྱིས་ཞིག་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་མི་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་རྟོག་དང་འདྲ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་རྟོག་དང་
 མཚུངས་པ། ལྷ་རྩལ་གྱི་སིལ་སྟན་དང་མི་མཚུངས་པ། རྒྱུད་དག་པ་ལ་སྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ།
 བག་ཡོད་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། འཚོ་བ་ལས་སྐྱོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་སྟོན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་
 དང་། བྱེད་ལས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་རྩལ་གྱི་སྟོན་གྱི་དཀར་པོ་དགོ་བའི་མཐུ་ཡིས་གྲུབ་པའི་
 ལྷའི་རྟོག་པོ་ཚེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ། འབང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་བར་སྤང་ལ་འདུག་སྟེ་རྟོག་དེ་བུར་
 བ་སོགས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་དང་སྐྱེ་འབྱུང་བའི་གནས་ལྟེ་རྟོག་སོགས་དང་། ཡིད་དང་རྟེན་གཟུགས་དང་སྐྱེ་
 བརྒྱུག་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། འདུས་བྱས་མི་རྟོག་པ་དང་། ཟག་བཅས་
 ལྷུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཚོས་བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བ་སྐྱེ་བ་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་ཡིས་འདོད་ཡོན་ལ་
 བག་མེད་པའི་ལྷ་རྩལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཚོས་ཀྱི་རྟོག་པ་སྐྱེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་
 བདག་གྱུང་ཚོས་གསུང་བའི་འབད་རྩོལ་སོགས་དང་བྲལ་ཡང་སྐྱེལ་ལྷན་གྱི་འགོ་བམ་ལུས་པར་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་གསུང་གིས་འབྱུང་བར་མཛད་དེ་སྐྱེལ་ལྷན་རྣམས་ལ་སྐྱེལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་^{༢༠}བཞིན་ཚོས་སྟོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྷའི་ནང་ན་ལྷ་རྩལ་གྱི་རྟོག་པོ་ཚེའི་སྐྱེ་དེ་ལྟར་རང་གི་དགོ་བའི་ལས་
 ལས་^{༢༡}ལྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེལ་བས་ཚོས་གསུང་བའང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་།

གདུལ་བྱ་རང་གི་དགོ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་ངོ། །གསུམ་པ་ནི། རླེས་པའི་འབད་པ་དང་། འབྱུང་བའི་གནས་དང་། རྟེན་ལུས་དང་། གུན་སྒོར་གི་སེམས་དང་བྲལ་བའི་རྩ་རྒྱ་དེ་རི་ལྟར་བདག་མེད་བསྟན་པས་ཞིབ་རྒྱུ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འབད་པ་སོགས་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཐུབ་པའི་ཚཱ་ཚཱེ་འདི་ས་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་དོ།།

གཉིས་པ་འཚོ་བ་ལས་སྐྱོབ་པ་ནི། རི་ལྟར་¹³³ལྟའི་གོང་ན་ཚཱ་ཚཱེ་གྱི་རྩ་སྐྱའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྐྱེན་པ་ནི། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དཔུང་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཅེད་མོ་སྟེ་འཐབ་མོ་སེལ་ལོ། །ནམ་སེལ་ན། ལྷ་རྣམས་གྱིས་རྒྱལ་འབྱུང་གི་ཚལ་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་ནས་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་འཇ། ཉོན་མོངས་སྐྱག་དོག་ཚེན་པོ་ཅན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་དག་ན་པས་མ་གཏོག་གསུགས་མེད་ལ་སོགས་སྟོན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞི་བ་རྒྱ་ན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལ་བདག་མེད་བརྗོད་པའི་གསུང་གི་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་དང་འབྲས་བུ་སྐྱབ་བསྐལ་མགོ་གཞོན་བ་དང་དབྱངས་འབྱིན་པའི་སྐོ་ནས་རབ་དུ་འཇོམས་སོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་རྩེས་གྱི་སིལ་སྟན་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚཱ་ཚཱེ་གྱི་རྩ་དཔེར་མཚན་ལ་སིལ་སྟན་དཔེར་མི་མཚན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཚཱ་ཚཱེ་གྱི་རྩ་ནི་སྐྱབ་བསྐལ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་དུ་ས་ལས་མི་འདའ་བས་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚེ་འདིར་འཚོ་བ་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་བག་ཡོད་ལ་སྐྱོར་བས་ཐན་པ་དང་། འདོད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྒོར་ཞིང་ཚཱ་ཚཱེ་གྱིས་¹³⁴དགའ་བདེ་རྒྱུ་བ་པས་བདེ་བ་དང་། ཚཱ་ཚཱེ་གྱི་སྐོ་བཞི་སྐྱོག་པའི་སྐོ་ནས་མོངས་པ་ཞིབ་རྒྱེད་ཅིང་དེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་དཔེར་མཚན་ལ། སིལ་སྟན་ནི་དཔེར་མ་མཚན་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་ནི་སྐྱེ་བོ་གུན་ལ་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཐན་པ་དང་། ཚེ་འདིར་བདེ་བ་དང་དེས་འབྱིན་ཚེ་འབྲུལ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་སིལ་སྟན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་དབྱངས་ནི་ལྷ་རྩེས་གྱི་སིལ་སྟན་རྣམས་ལས་བྱུང་པར་འཕགས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱབ་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐན་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ། བདེ་བས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ། དེས་པར་འབྱིན་པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ།

བཤོ། །དང་པོ་ནི། ལྷར་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྩ་ཚུ་ཚེན་པོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ཀྱི་སར་གནས་མི་ལ་མོགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་འགོ་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་གི་རྩ་ཚུ་ནི་འཕོར་བའི་གནས་ན་ས་འོག་ས་ལྷོང་
 ས་སྒྲའི་འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་འགོ་བས་ཚོས་ཀྱི་རྩ་ཚུ་ལས་ཀྱང་ལྷག་ན་སིལ་སྟན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་
 ལྷོས་ཞེས་པ་སྟེ། རྩ་ཚུ་ནི་སིལ་སྟན་གཞན་ལ་ལྷོས་ན་ཉི་ཚེ་བ་མིན་པར་བསྟན་ལ། འདིར་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་རྩ་ཚུ་ལ་ལྷོས་ནས་ཉི་ཚེ་བ་ཡིན་པས་དཔེ་ལས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་པོ། །
 གཉིས་པ་ནི་³³ ལྷའི་སིལ་སྟན་གྱེ་བ་མང་པོ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེ་མདོན་པར་འཕེན་པའི་དོན་
 ཏུ་སྐྱོགས་ལ། དེས་ཀྱང་ཕྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་པས་ཕན་པ་མིན་ལ། སྟགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་
 རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཞི་བའི་དོན་ཏུ་འཇུག་
 པས་ཕན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷར་ནི་མཛོས་ཤིང་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་སིལ་སྟན་གྱི་རྩ་ཚུ་རྣམས་ལྷ་དེ་རྣམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོད་པ་གཡེང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བདེ་བ་མིན་ལ། སྟགས་རྗེའི་
 བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་གཏོད་པ་ལ་³⁴ བསམ་པ་སྐྱུལ་
 བྱེད་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། མདོར་ན་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྟུ་ཡང་
 ལྷ་དང་སའི་སྟེང་ན་གནས་པ་དང་ས་འོག་གི་གདུལ་བྱའི་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོ་
 འཕྲུལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རྩ་ཚུ་འཕྲུལ་གྱིས་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁྱབ་པར་སྦྱང་བར་བྱེད་
 པ་རྩ་ཚུ་འཕྲུལ་གྱི་ཚོ་འཕྲུལ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ནི་
 རྒྱུན་བརྟེན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་དང་། དག་གི་དབྱངས་ཀྱིས་ལམ་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་སྟོན་པ་
 བེ་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་ཏེ། རྩ་ཚུ་འཕྲུལ་དང་པོས་དང་པར་བྱེད་ཅིང་། རྩ་ཚུ་འཕྲུལ་གཉིས་པས་
 རྟོན་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྩ་ཚུ་འཕྲུལ་གསུམ་པས་སྟོན་དང་འཚོམས་པའི་ཚོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྷར་ཚོ་
 འཕྲུལ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པར་བརྟེན་དོ། །ཞེས་དེས་
 བར་འབྲིན་པས་ཁྱབ་ཏུ་འཕགས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུད་དག་པ་ལ་ལྷོས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཁྱབ་ན་འགའ་
 ཞིག་གིས་མི་ཐོས་པ་ཅི་ཞེན། རི་ལྷར་རྣམས་འདི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བས་རྒྱ་སྤོ་མོ་ཡོད་ཀྱང་གཏོན་ནས་

མི་སྤྱོད་སྟེ་མི་ཐོས་གིང་། སྐྱེ་བམས་ཅད་ལྟའི་རྣ་བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་རྣ་ལམ་དུ་མི་འགོ་ཡང་
 རྣ་བ་མེད་པ་དང་སྟོབས་ཞུན་པ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་སྒྲིབ་མིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་
 བྱ་^{༡༡༧}ཟབ་མོ་སྟོན་པས་ལྟ་ཞིང་། མཚོགས་དུ་ཤེས་རབ་ཟབ་མོའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐོག་ཚེན་གྱི་སྟེ་
 སྤོད་ཀྱང་ཉེན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་བྱང་སེམས་འགའ་ཞིག་གི་རྣ་བའི་ལམ་སྟེ་དབང་པོའི་
 ཡུལ་^{༡༡༨}དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ལོག་སྟེད་ཅན་གྱིས་གསུང་གཏན་ནས་མི་ཐོས་གིང་ཉན་རང་གིས་
 གསུང་འགའ་ཞིག་ཐོས་ཀྱི་ཀུན་མ་ཐོས་ཀྱང་གསུང་གི་ཉེས་པ་མིན་ལོ།།

གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱིས་ཁུབ་པ་ཆར་སྒྲིབ་དང་འདྲ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། གདུལ་བྱ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་
 དང་། སྤོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བན་གཤོད་ལ་མི་སྟོས་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་
 ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། ངོ་བོ་དང་། རྒྱལོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་དབྱུང་གི་དུས་ན་སྒྲིབ་
 ཀྱིས་ལོ་ཉོག་གི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ཆར་རྒྱུའི་སྤྱང་པོ་འབད་པ་མེད་པར་ས་ལ་རྒྱུན་དུ་འབེབས་པ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྗེའི་སྒྲིབ་ལས་ནི་རྒྱལ་བའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆར་འགོ་བའི་དགེ་བའི་
 ལོ་ཉོག་གི་རྒྱ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་འབེབས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་
 རྣམས་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འཇུག་པ་ན་རྒྱུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་རྒྱུའི་ཆར་སྒྲིབ་ཀྱིས་
 འབེབས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཉོག་མངོན་པར་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་^{༡༡༩}བརྩེ་
 བའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱེལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབེབས་སོ། །དེའི་
 རོན་བཤད་པ་ནི། སྤིད་ལ་སྟེ་འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཉོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །གང་ཞེན། ཐུབ་དབང་སྒྲིབ་
 བའོ། །ཅི་འདྲ་བའི་སྒྲིབ་ཞེན། ཉིང་འེ་འཇིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱུའི་མ་མེད་པའི་སྤྱིར་པོ་ཅན་ལོ། །སྒྲིབ་
 དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། བམ་མཁའི་དབྱིལ་ན་གནས་སོ། །ཅི་འདྲ་བའི་བམ་མཁའ་ཞེན། མཁའུན་པ་དང་
 བརྩེ་བ་ཚེན་པོའི་བམ་མཁའ་སྟེ། འགྱུར་བ་འཁོར་བ་དང་མི་འགྱུར་བ་མུང་འདས་ཀྱི་མཐའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་
 མ་གོས་པའི་མཁའུན་བརྩེའི་བམ་མཁའི་དབྱིལ་ན་ལོ།།

གཉིས་པ་སྤོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། རི་ལྟར་བསྐེལ་བ་དང་། ཞིམ་པ་

དང་། མའར་བ་དང་། འཇམ་པ་དང་། ཡང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉེ་ལས་འཕྲོན་ནས་བབ་པས་ས་ལ་བ་ཚ་
 ལ་སོགས་ཡོད་པའི་གནས་ཐ་དད་དང་འབྲེལ་བས་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་རོང་ནི་འགྱུར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་
 དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིག་
 པ་རབ་ཡངས་བཅུ་བའི་རྒྱུན་གྱི་སྟོང་པོ་ལས་འཕྲོན་པའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ཉེ་མོས་པ་ཐ་དད་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སོགས་རྣམ་པ་མང་པོའི་རོང་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ཕན་གོད་ལ་མི་ལྟོས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྟོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྣ་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ།
 དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་དང་། ཕན་གོད་ལ་མི་རྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་མཚོག་ཐེག་ཆེན་ལ་དང་
 བ་དང་། དེ་ལ་འདོད་པ་དང་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་བར་མ་དང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྤང་བོ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མི་དག་དང་ཆར་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཡིད་དུགས་དང་འབྲེལ། རི་ལྟར་འབྲེལ།
 དབྱེད་མཐའ་མ་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱུན་མེད་པ་ན་མི་རྣམས་དགའ་ཞིང་། མ་ཁའ་ལས་གཞན་དུ་མི་རྒྱ་
 བའི་ཆར་སྟོང་པོ་བྱེད་དག་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ལ། ཡི་དུགས་དགའ་བ་དང་། དབྱར་ཚོས་ལ་
 ཆར་འབབ་པ་ན་མི་རྣམས་དགའ་ཞིང་ཆར་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་དུས་བཏང་སྟོམས་དང་། ཡི་དུགས་དག་ལ་དོ་ཚན་གྱི་
 ཆར་དུ་གྱུར་པས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ཉེ་ཙ་ཉ་ཀ་ཞེས་པ་ཆར་སྟོང་བྱེད་སྟེ། མ་བྱུ་དང་གོང་མོར་བརྒྱར་
 བས་འཆད་པ་སྐད་དོད་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་། མདོ་ལས་མི་ཆར་འབབ་པ་ལ་དགའ་བར་གསུངས་པ་
 དང་ཡང་འགལ་ལ། དཔེ་དོན་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་འབྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་ནི། ལྷིང་རྗེའི་རྒྱུན་ཚོགས་
 དག་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་འདོད་པ་རྣམས་དགའ་
 ཞིང་། བར་མ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་སྤང་བ་རྣམས་མི་དགའ་འོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་
 སྤང་བ་རྣམས་དགའ་ཞིང་། བར་མ་བཏང་སྟོམས་དང་། ཚོས་འདོད་པ་མི་དགའ་བ་སྤང་བ་ཀྱི་དཔེ་དེ་
 ཉིད་བཞིན་འོ། །གསུམ་པ་ཕན་གོད་ལ་མི་རྟོག་པ་ནི། རི་ལྟར་ཐེག་པ་རབ་འབེབས་པ་ནི་རྒྱུན་ཉེ།
 དེ་ནི་དོ་ཚན་པོ་སེམ་བ་དང་དོ་རྗེའི་མེ་སྟེ་ཐོག་འབེབས་ན་སྟོག་ཆགས་སུ་མོ་མང་པོ་ལ་གོད་ཅིང་།
 རི་སུལ་སོང་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་གུར་དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཕན་གོད་ཀྱི་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་

ལྷར་བྲ་བའི་སྤོང་ཉིད་རྒྱ་ཚེ་བའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཐིགས་པ་ཐབས་རྒྱལ་གྱིས་འབབ་པའི་མཁུན་པ་དང་
བཙེ་བའི་སྤྱིན་གྱིས་ཐེག་ཚེན་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་བ་རྣམས་
ཀྱི་བདག་ལྷའི་བག་ལ་ཉལ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་སོ།།

བཞི་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལེ་བར་བྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པ། དེ་ལས་བདེན་
བཞི་¹⁶ རྟོགས་རྒྱལ། རྟོགས་ནས་སྤང་དོར་བྱེད་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་སྤྱི་འཚི་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དེར་བཀ་སོང་གསུམ་མི་དང་ལྷ་དེར་འགོ་
བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལྟོ། །དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་མེད་པ་བཞིན་དུ།
འགོ་བ་ལྷ་པོ་དག་ན་བདེ་བ་མེད་དོ། །དེས་གཞོན་པའི་དཔེ་སྤྱད་བསྐྱེད་གསུམ་ལས་དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལོ། །དཔེར་ན་རྟག་ཏུ་མེད་དང་། མཚོན་ཆ་དང་། ལ་བ་དང་། ལྷ་ལ་རྒྱ་ལྗོ་
རེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྤྱི་པོ་འཚི་བ་བཞིན་དུ་བཟོད་པར་དཀའ་ཞིང་འགྱུར་བ་དང་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་དེའི་རྒྱལོ། །སྤྱད་བསྐྱེད་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
ཐུགས་རྗེའི་སྤྱིན་ལས་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་ཚེན་པོ་འབབས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ལྷ་མིའི་དབང་སྤྱད་མཚོག་ལའང་
མདོན་པར་འདོད་པ་མེད་དེ། བདེ་འགོ་ལྷ་ལ་འཚི་འཕོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་། མི་ལ་ལོངས་སྤོང་ཡོངས་
སུ་ཚོལ་བ་དང་བསྐྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱི་པོ་དེ། རང་གི་ཤེས་
རབ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས་འཁོར་བ་འདི་ནི་སྤྱད་
བསྐྱེད་དང་། ལས་ཉོན་འདི་ནི་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་བཙས་འགགས་པ་འདི་ནི་
འགོག་པ་དང་། དེའི་ཐབས་ནི་ལམ་མོ། །ཞེས་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྷར་ནད་ནི་ཤེས་བྱ་དང་། ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་དང་། ནད་མེད་པའི་བདེར་
གནས་ཐོབ་བྱ་དང་། ནད་ཀྱི་རྒྱའི་གཉེན་པོ་སྤྱན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤང་དོར་བྱེད་པ་ལྷར་།
འཁོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ནི་ཤེས་བྱ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ནི་སྤང་བྱ་དང་།¹⁷⁻¹⁹ དེ་འགགས་པའི་

འགོག་པ་ནི་རིག་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཐོབ་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་མངོན་དུ་¹⁶⁶བྱེད་པའི་ཐབས་
ལམ་ནི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་གཤམ་ནས་སྤང་དོར་བྱེད་དོ།།

བཞི་བ་སྐྱུལ་བ་སྟོན་པ་ཚངས་པ་དང་འདྲ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣལ་ལྡན་ལ་སྤྱད་བ་དང་། རྣལ་
མེད་ལ་མི་སྤྱད་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱད་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན། སྤྱད་བའི་
བྱེད་པ་རྒྱས་པར་བཤད། སྤྱད་བའི་རྒྱ་དོན་¹⁶⁷བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། རི་ལྗང་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྲུག་བཅུ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཚངས་པ་ཚེན་པོ་རུ་
ཉིད་ཚངས་པའི་གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་རུ་
དང་འདྲ་བའི་རྒྱལ་པའི་སྤྱད་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་
བསྟོད་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་གནས་ལ་འབད་བ་མེད་པར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་སྟོན་པར་མངོན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྗང་ཚངས་པ་དུས་རྟག་ཏུ་རུ་གི་
གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་མི་གཤོ་བ་བཞིན་དུ། དེའི་སྐྱུལ་བ་ཞིག་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ནང་དུ་ལྷགས་པ་
དེ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་ཚངས་པ་དེ་མཐོང་བའི་འདོད་ལྷ་དེ་ཡང་རུ་གི་ལུལ་འདོད་
ཡོན་ལ་དགའ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་ཅིང་གྲུས་བས་ཐལ་མོ་སྐྱུར་ཏེ་ཚངས་པ་དེ་ལ་བརྟུ་ལ་དེའི་གནས་སུ་
སྐྱེ་བར་འདོད་པས་དགོ་ཅུ་རྣམས་དེར་བསྟོན་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་
ལས་མི་བསྟོད་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་གནས་སུ་རྣལ་ལྡན་གྱིས་མཐོང་ཞིང་སྐྱུ་
དེ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་དུས་རྟག་ཏུ་གསུལ་བྱའི་དྲི་མ་ཀྱི་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རི་ལྗང་ཚངས་
པ་རུ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་། འདོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་མཐུ་ས་འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་
འབད་མེད་དུ་སྤྱད་བ་དེ་བཞིན་དུ། རུ་བྱུང་¹⁶⁸སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་
སྟོན་ལམ་དང་གསུལ་བྱའི་དགོ་བའི་མཐུས་སྐྱུལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་དུ་སྤྱད་དོ།།

གཉིས་པ་རྣལ་མེད་ལ་མི་སྤྱད་བའི་ཚུལ་ནི། དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལུམ་གྱི་ལྷམས་
སུ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་སྐྱེའི་ཚལ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། སེར་སྐྱེའི་གོང་དུ་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་ཏུ་གཤེགས་པ་དང་།

བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་དགེས་པར་རོལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབེན་པར་དཀའ་བ་སྒྲོན་པ་དང་།
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོར་གཤེགས་ནས་བདུད་ཀྱི་སྡེ་བཙོམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཚེན་པོ་བརྟེས་པ་དང་། ཞི་
 བ་མྱུང་འདས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེད་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟོན་པའི་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་དང་། ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་
 པའི་རྒྱལ་བསྟན་ནས་ཐུབ་པ་དེ་སྐལ་མེད་རྣམས་ཀྱི་མིག་གི་ལམ་དུ་སྤྱང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་བ་ཉི་མ་དང་འབྲེ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སན་གཞོན་ལ་མི་རྟོག་པ། ལུན་པ་སེལ་
 བའི་འོད་འགྲུང་པ། རྩོད་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ། དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཉིད་ལ་བརྗོད་སྟོན་གསུམ་
 པ་དང་། ཀུ་ལྷ་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱམ་པར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱ་སྒྲིབ་དེ་དག་གྲེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཀུ་ལྷ་ཏུ་བྱམ་པའི་སྒྲིབ་
 དག་ཉི་མ་ལ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྟམ་དུ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སློབ་ལས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཉི་མའི་འཕགས་
 པའི་ཉི་མའང་གདུལ་བྱ་ལ་སན་གཞོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་ལ་འདི་
 ལྟར་བྱའོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་གི་འོད་ཅིག་ཅར་སྒྲོས་པ་ཡིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 གཞན་ལོ་རྟོག་སྟོན་སྒྲིབ་པ་དང་། ཀུ་ལྷ་ཏུ་བྱམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཉི་མ་ཡང་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་གིས་གདུལ་བྱའི་སྒྲེ་བོའི་བརྗོད་པ་བྱེད་པ་དང་། སན་
 བདེའི་ལོ་རྟོག་སྟོན་སྒྲིབ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཀུ་ལྷ་ཏུ་བྱམ་པར་བྱེད་པ་འདི་ལྟར་བྱའོ་
 སྟམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་སྤྱད་དང་གཟུགས་སྤྱད་གཤིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་གར་བའི་ཀུན་མཁྲེན་གྱི་ཉི་མ་དེ་ནི་འགོ་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བར་མཛད་དོ། །གསུམ་
 པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། གང་གི་སྤྱིར་གདུལ་བྱ་རྒྱ་ཏུ་དུས་པའི་རྒྱུ་ལྷན་ལྷན་ཉི་མའི་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་
 གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་སྤུལ་སྤུ་ནི་གངས་^{༡༧} དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུས་གཅིག་ཅར་དུ་འཚར་
 བེད། རྒྱ་རྟོག་མ་ཅན་ནམ། རྩོད་ཚག་པ་ལྷ་སྤུ་གདུལ་བྱ་མིན་པ་ལ་མི་འཚར་ལ། དུས་ཏྲག་ཏུ་ཡུལ་
 གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉི་མ་ནི་ཚོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་དབྱིལ་དུ་གར་ནས་
 གདུལ་བྱའི་རི་ལ་རི་ལྟར་འོས་པར་འབབ་བོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དཔེ་རི་ལྟར་རྒྱང་རིང་པོ་སྤྱང་

བར་བྱེད་པས་རྒྱ་ཚེན་པོ་འོད་ཟེར་རྫོང་དང་ལྡན་པའི་ཉི་མ་གར་པའི་རྣམས་འདྲིའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 གྲིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྟེན་ལྷང་བར་བྱས་ནས་འབབ་པོ། །རི་ལྷར་ཞེན། རིམ་གྱིས་དང་པོར་རི་
 མཐོན་པའི་མཚོག་རྣམས་དང་། དེ་ནས་བར་མ་དང་། དེ་ནས་དམན་པ་སྟེ་དམའ་བའི་རི་རྣམས་དང་།
 དེ་ནས་ས་ཕྱོགས་མཐོན་པོ་ནས་དམའ་བའི་བར་དག་ལའང་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མའི་
 འོད་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ལ་འབབ་པོ། །རི་ལྷར་ཞེན། རིམ་གྱིས་དང་པོར་བྱང་སེམས་དང་།
 དེ་ནས་རང་རྒྱལ་དང་། དེ་ནས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་མ་དེས་པ་དང་།
 མཐར་ལོག་པར་དེས་པ་ལའང་འབབ་པོ། །

བཞི་པ་དཔེ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉི་མ་དང་མི་
 མཚུངས་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཀྱན་གྱི་ནམ་མཁའི་མཐིལ་ཁྱབ་པར་འོད་ཟེར་རྫོག་པའི་རུས་པ་ཉི་མ་ལ་
 མེད་ལ། དེར་མ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ལྷན་པས་སྤོའི་མིག་བཀའ་པའི་འགོ་བ་རྣམས་གྱི་མི་ཤེས་པ་བསལ་
 བས་ཤིང་བྱུང་བའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པའང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། སྤྱགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཚོས་སྣ་ཚོགས་
 སྟོན་པའི་མདོག་བཀྲེ་བའི་འོད་གྱི་ཚོགས་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཀྱན་གསལ་བ་དག་ནི། མི་ཤེས་པའི་
 ལྷན་པས་བཀའ་པའི་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད། རི་ལྷར་མཛད་ཅེན། སངས་
 རྒྱལ་གྲོང་དུ་གཤེགས་པའི་ཚོ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་རྫོག་པོ་འོང་བ་རྣམས་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་
 འོན་པས་རྫོག་ཐོས་པ་དང་སྟོན་པས་དྲན་པ་རྟེན་པ་སོགས་མཐོང་རིས་གྱི་ཉེར་འཚོ་སེལ་བ་དང་། མདོན་
 མཐོང་དང་དེས་ལེགས་གྱི་དོན་རྒྱུབ་པའི་རྣམས་མེད་པ་དན་སོང་གི་ཚོགས་བྲལ་བར་མཛད་པ་དང་། དེ་
 དག་གི་དོན་དེ་མཐོང་བ་སྟེ་རྒྱབ་རུས་པའི་རྟེན་བདེ་འགོ་ལ་བཀོད་པ་ལས་བདེ་བ་སྤོང་བ་དང་། རྒྱ་གཉི་
 སྤྱག་གིས་མདོངས་ཤིང་འབྲས་བུ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷང་བ་ལ་ལྷ་བ་དན་པའི་ལྷན་པས་བསྐྱེད་པས་པ་
 རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་གྱིས་སྤོ་གྲོས་གྱི་མིག་སྟེན་སྟེན་ལྷང་བར་བྱས་ཤིང་ལྷང་བ་དྲངས་ཏེ་སྤྲིབ་
 པའི་ལྷན་པ་བསལ་ནས་སྤར་མ་མཐོང་བའི་བདེ་བའི་འབྲུང་གནས་ཐར་པ་མཐོང་བར་འབྲུང་རོ། །

དུག་པ་སྤྱགས་གྱི་གསང་བ་ཚོར་བྱ་དང་འདྲ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། འབད་

མེད་དུ་དོན་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་དགའ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྗང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་ལུས་
 དོན་བྱེད་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོད་ཡུལ་ཏེ་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་
 ལ་རེ་བའི་བསམ་པ་ཀྱང་སོ་སོར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལོར་
 ལུ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་བསམ་པ་ཐ་དང་པ་དུ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་དང་མཐུན་པའི་ཚོས་སྒྲོམ་ཚོགས་ཐོས་
 པར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་ཚོས་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་
 ལྗང་ལོར་ལུ་རིན་ཚེན་དེ་སྒྲིབ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་རི་ལྗང་འདོད་པའི་ལོར་འབད་པ་མེད་པར་
 གཞན་པ་དག་ལ་རབ་དུ་སྟེར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་པས་འབད་མེད་དུ་རི་ལྗང་འོས་པར་དོན་
 མཛད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་རི་སྤྱིད་བར་རྟག་དུ་བཞུགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རི་ལྗང་
 ལོར་ལུ་དེ་ལ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཀྱང་ལོར་ལུ་བཟང་པོ་དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་དེ་འགྲོ་བ་
 འདིས་རབ་དུ་རྟེན་པར་དགའ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ས་འོག་ན་གནས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་སྐྱལ་བ་དང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཡིད་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་
 པ་མཐོང་བ་རྟེན་པར་དགའ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པས་ཟེན་ཏེ་བསྐྱིབས་པའི་སྤྱིར།

བདུན་པ་གསུང་གི་གསང་བ་སྐྱབ་བརྟན་དང་འདྲ་བ་ནི། རི་ལྗང་སྐྱབ་བརྟན་གྱི་^{༡༩} བྲག་ཚ་
 སྐྱེས་ལུ་གཞན་གྱི་རག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཞིང་སྣང་བ་ནི་ཀྱང་སྒོང་གི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མེད་ལ། བྱེད་པ་ལྟེ་རྟོག་སོགས་སྤྱད་ནས་བརྟོད་པར་བཟོ་བའི་འབད་ཚུལ་མེད་ཅིང་རང་གི་
 རོ་བོ་སྤྱིའི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གང་ནའང་མི་གནས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གསུང་ཉན་པ་པོ་གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་ཞིང་སྣང་བ་ཡང་ཀྱང་སྒོང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ལ།
 སྤྱིའི་གནས་སྤྱད་ནས་བཟོ་བའི་འབད་ཚུལ་མེད་ཅིང་། རང་གི་རོ་བོ་སྤྱི་དོན་དང་ནང་གིས་པའི་བདག་
 ཉིད་གང་ནའང་གནས་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

བརྒྱུད་པ་སྤྱིའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་ནི། རི་ལྗང་ནམ་མཁའ་འཛིན་དོས་པོར་གྲུབ་པ་
 ཚུང་ཟད་མེད་ཅིང་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་མེད་པ་རྟོག་པས་ཡོངས་གཙོ་དུ་དམིགས་སུ་མེད་ཅིང་རྟེན་
 གང་ཡང་མེད་ལ་མིག་གི་ལམ་སྟེ་ཡུལ་ལས་རབ་དུ་འདས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཅིང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་

ནམ་མཁའ་ལ་རི་ལྷོ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བར་མཐོང་ཡང་ནམ་མཁའ་དེ་ནི་མཐོ་དམན་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ར་
ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་རྒྱལ་ལ་དམན་པ་དང་འབྲིང་
དང་མཚོག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཡང་སངས་རྒྱལ་དེ་ནི་དམན་འབྲིང་མཚོག་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

དགུ་བ་བྱུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ས་གཞི་དང་འདྲ་བ་ནི། རི་ལྷོ་ས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱི་ཤིང་
སོགས་ཀྱང་འདི་དག་བསྐྱེད་དོ་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བ་དང་། རྒྱུ་མི་ཉམས་པར་བརྟན་པ་དང་། ཡངས་པ་སྟེ་ལོ་འདབ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་
ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་ཅན་
གསུམ་དང་། རྩ་སྟེགས་ཅན་དང་། ཐུན་ལོག་པར་ངེས་པའི་འགྲོ་བའི་དགོ་པའི་རྩ་བ་མ་ལུས་པ་
འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་དོན་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བརྟན་ཟེན་ནོ།།

དཔེ་བརྟན་པའི་དགོས་པ།

གཉིས་པ་དཔེས་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བ། ཟབ་མོའི་
སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་¹⁶རྟོག་དབྱེད་སོགས་ཀྱི་འབད་རྩོལ་མེད་པར་
བྱ་བ་འགའ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱལ་ལའང་འབད་མེད་དུ་ཕྱིན་ལས་མངོན་པ་
རི་ལྷོ་སྐྱམ་པའི་གཏུལ་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་སྐྱིར་དུ། དཔེ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་འདི་ནི་མདོ་ལས་བརྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འགག་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྤང་བ་ཡང་རི་ལྷོ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་
པའི་སྐྱིར་ཡང་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་གང་དུ་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་དག་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་མདོ་
སྟེའི་མིང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱུ་གི་མདོ་ཞེས་པའི་
མིང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དེའི་དགོངས་པ་¹⁷བརྟན་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་མདོ་དེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱུ་ཚེན་པོ་འདིས་སྒོ་བརྒྱན་པའི་སྒོ་ལྟར་བྱུང་སེམས་རྣམས་སྤུར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
སྒྲིབ་ཡུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཚེབ་ཀྱང་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་སྐྱིར་།།

དཔེ་མཚོན་པའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ།

གསུམ་པ་དཔེ་མཚོན་པའི་དོན་ངོས་བཟུང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱལ་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བེད་ཀྱི་འཕྲིན་གཞི་ལ་བརྟེན་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གར་བ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་པ་དགུ་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ནི་དཔེ་དགུ་པོ་དེའི་བསྟན་དོན་ངོས་བར་བཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་དགུ་སོ་སོའི་དོན། རྒྱལ་བས་ཀྱི་དོན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་སོགས་དཔེ་དགུའི་བསྟན་པའི་དོན་གང་ཞེས། རྒྱ་ལྷོན་པ་དང་། གསུང་འདོམས་པ་དང་། རྒྱལ་མཉམ་བཟུང་བཟུང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་ལྷོན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲོ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་ཀྱི་གསང་བ་དང་། གསུང་གི་གསང་བ་དང་། རྒྱའི་གསང་བ་དང་། ཚོས་དཀར་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་བ་ཚེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱལ་བཤད་དང་། དོན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། རོ་ན་དཔེ་དགུ་སོ་གམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་བས་སྟེ་བའི་དོན་གང་ཞེས། འབད་ཚེ་ལ་རྒྱལ་ཀྱང་རབ་ཞི་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བ། འདི་མེད་བེད་ཀྱི་བརྒྱུ་བརྒྱུ་ཕྱིན་གྱི། གཞུགས་བརྟན་གར་བ་ལ་སོགས་བཞིན།^{༡༡} གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལྷོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དགུ་ནི་^{༡༢} ཚོས་ཅན་དུ་བཟུང་ངོ། །འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བའི་དམ་བཅའོ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་སྟེ་འགོད་དོ། རྟོག་མེད་ལ་འབད་ཚེ་ལ་མེད་པས་འབད་པ་ནི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ལོ། །རང་བཞིན་གྱུ་བ་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མཐུན་དཔེ་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་གཞུགས་བརྟན་གར་བ་ལ་སོགས་དགུ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་མེད་པར་དོན་བྱེད་པ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་མི་དགོས་པས་འབད། དཔེར་ན་བེད་ཀྱི་འཕྲིན་གཞི་ལ་བརྟེན་ཕྱིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་གར་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། གསུམ་པ་དོན་བསྟན་པ་ནི། དཔེ་དགུས་ཕྱིན་ལས་མཚོན་པའི་རྒྱལ་བས་འདིར་ནི། དཔེ་དགུ་ཚར་གྱི་རྒྱལ་བས་སྟེ་བའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ལྷོན་པ་དང་། གསུང་འདོམས་པ་ལ་སོགས་དོན་རྣམས་པ་དགུ་ཚར་གྱིས་ལྷོན་པ་སངས་རྒྱལ་སྒྲེ་འཚི་དང་བྲལ་

བཤམ་པོ་ལོ་ལྔ་པ་མེད་པར་གཞན་དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་པའོ།།

དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ།

བཞི་པ་དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤོན་ལས་ཀྱི་རྩུལ་གང་ཟག་གང་གིས་
རྟོགས་པ་དང་། དཔེ་དོན་སོ་སོའི་ཚོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་། དོགས་པ་སྤངས་ཏེ་སྤྱི་འོ་ཚོས་མཐུན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ར་དང་། སྤྱིན་བཞིན་དང་། ཚངས་པ་
དང་། ཉི་མ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བྱ་རིག་པོ་ཆེད་བར་གི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དང་། རྒྱ་བརྟན་དང་། འམ་
མཁའ་དང་། ས་གཞི་བཞིན་དུ་འབད་ཚུལ་མེད་པར་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པའི་
བར་དུ་བྱེད་པའི་རྩུལ་དཔེ་^{༡༤} རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་འགྱུར་འོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་རྟོན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་ས་གཞི་ལ་ལྷའི་དབང་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་
སྤང་བ་བཞིན་ལོ། །གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པ་ནི་ལྷའི་ཚོས་ཀྱི་ར་དང་འདྲའོ། །ཁྱབ་
བདག་མཁའའི་པ་དང་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་པའི་འགོ་བཤམ་པ་ལ་ཐུན་གཟུགས་མེད་
ཅིང་སེམས་སྤྲོ་བ་སྤྱིད་ཅེས་པར་དུ་ཁྱབ་པ་ནི་འམ་མཁའ་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིན་གྱི་ཚོགས་དང་འདྲའོ། །ཟག་
མེད་ཀྱི་གནས་ཚོས་རྒྱ་ལས་མ་བརྟོད་པར་རྒྱལ་པ་རྣམས་ལ་དུ་མར་རབ་ཏུ་རྟོན་པ་ནི་ཚངས་པ་རང་གི་
གནས་ལས་མ་བརྟོད་པར་རྒྱལ་པ་རྟོན་པ་བཞིན་ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རབ་ཏུ་རྟོན་པ་གང་དག་ནི་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་རྒྱོ་བ་བཞིན་ལོ། །ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་དག་
རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བྱ་དང་འདྲའོ། །རྒྱལ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བ་དེ་ནི་ཡི་གེ་མེད་
ཀྱང་རྣམ་ཚོགས་སུ་སྤང་བ་ནི་བྲག་ཅ་བཞིན་ལོ། །སྤྱིའི་གསང་བ་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་
དང་། འམ་མཁའ་ལྷ་སྤུར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་དང་རྟག་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་དགེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྟེན་མི་
བྱེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དཀར་པོའི་^{༡༥} ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤོན་རྣམས་མ་ལུས་
པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ས་གཞི་བཞིན་ལོ།།

གསུམ་པ་ལ་དོགས་པ་འགོད་པ་ནི། དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བསྟན་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ལ་

སྐྱེ་འགག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་³⁴⁴ ཏུ་སྐྱར་བ་དང་། འབད་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་ཚད་
 ཏུ་འཇུག་པའི་དཔེ་དོན་གྱི་ཚོས་མཐུན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་འགག་མེད་
 ཀྱང་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྐྱར་བའི་ཚོས་མཐུན། འབད་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ལས་མཚན་པའི་ཚོས་མཐུན་ནོ། །དང་
 པོ་ནི། བཱེ་ཏུ་དག་པ་དང་འབྲ་བའི་དགོ་པའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ནི། དགོ་བའི་འགལ་
 རྒྱུན་གྱིས་མི་བསྐྱོག་པའི་ས་ནི་ས་གཞི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་མཚུངས་པའི་དད་པའི་དབང་པོ་ཡོངས་
 སུ་བརྟམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དད་སོགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱེ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བར་སྐྱར་ཞིང་།
 དད་སོགས་འཇིག་པ་ན་གཟུགས་སྐྱེ་ཡང་འཇིག་པ་སྟེ། མི་སྐྱར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འོ་པོ་ལ་སྐྱེ་
 འཇིག་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ས་གཞི་དག་མ་དག་གི་དབང་གིས་བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་འབྲལ་བུ་སྐྱེ་འཇིག་
 ཏུ་སྐྱར་ཡང་བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་དོ་པོ་ལ་འབྲལ་བུ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་བཞིན་དུ་འོ། །གཉིས་པ་ནི། བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་འབད་པ་མེད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྐབ་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་
 མ་གཤོས་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་འབད་པ་མེད་པར་དུ་ས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་
 ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་སྐྱོན་པ་དང་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་མཚན་པ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་གོ།

དཔེ་ལས་ལྷན་པའི་གོ་རིམ།

ལྷ་པ་དཔེ་ལས་ལྷན་པའི་གོ་རིམ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོམས་སྐྱར་བ་དང་། མདོར་བསྟན་དང་།
 རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་³⁴⁵ བསྟན་པའི་དོན་ནི་བཤད་ཟིན་པ་འདི་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་སྲིད་རིམ་པ་ཡང་འོག་ནས་བརྗོད་པར་འགྲུབ་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཞེས།
 ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་འབྲ་ཚོས་འེ་ཡོད་པས་དཔེར་བཞོད་པ་ལ། དཔེ་སྐྱེ་མ་ཚེ་འགའ་ཞིག་གིས་སངས་
 རྒྱས་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པར་ཚུངས་པ་བཞོད་ནས། དཔེ་སྐྱེ་མས་ཚུངས་པ་སྐྱངས་པའི་སྐོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །
 གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱོན་པ་ནི་བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་འོ། །གཟུགས་
 བརྟན་ཚོས་སྐྱོན་པའི་དབྱངས་དང་མི་ལྷན་པས་དེ་དང་འབྲ་བ་མིན་ནོ་ཞེས། ཚོས་དུས་སུ་འདོམས་
 པའི་དབྱངས་དང་ལྷན་པ་ནི་ལྷའི་རྒྱུ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ས་སྐྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་བྱེད་པ་

མིན་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ལོ་ཞེས། མཁྱེན་བརྩེས་ས་སྤྱིར་སོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་ནས་དོན་བྱེད་
 པ་ནི་སྤྱིན་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་ཉོག་སྤྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོ་འདིར་ཡན་ཡང་ཆོ་རབས་
 གཞན་དུ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་ས་བོན་སྤོང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་དེ་དང་འདྲ་
 བ་མིན་ལོ་ཞེས། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བཞིན་ལོ། །དེ་
 ཡང་ལན་གཅིག་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྤྱར་མི་ལྡོག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཏན་དུ་སྤྱིན་པར་མི་
 བྱེད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ལོ་ཞེས། སྤྱར་མི་ལྡོག་པར་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཉི་མའི་གཟུགས་
 བཞིན་ལོ། །ཉི་མས་རེས་འགའ་ལྟར་པ་བཅོམ་ནས་སྤྱར་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གཏན་དུ་སྤྱིན་པ་
 འཛོམས་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ལོ་ཞེས། ཉིན་མཚན་དུ་སྤྱིན་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་
 པའི་ཆ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་སྟེ་མཚན་མོའང་སྤྱར་བར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ནི་རྒྱ་
 ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཐོབ་པས་འབྱུང་བ་རྟེན་པར་མི་དགའ་བས་དེ་དང་འདྲ་བ་མིན་ལོ་ཞེས། ཐོབ་ཅིང་
 རྟེན་པར་དགའ་བའི་ཆ་ནས་སྤྱ་བརྟན་བཞིན་ལོ། །སྤྱ་བརྟན་དེ་ནི་སྤྱེས་བུ་ཐམས་ལ་པའི་སྤྱིར་སྤྱིན་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་དང་ལྡན་པས་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ལོ་ཞེས།
 ཐོབ་དགའ་བའི་ཆ་ནས་སྤྱ་བརྟན་དཔེར་བྱས་ཀྱི། རྒྱུན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་དཔེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་
 འདྲ་ལོ། །ནམ་མཁའ་ནི་དགོ་བའི་གཞི་མིན་པས་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན་ལོ་ཞེས། ནམ་མཁའ་ནི་འདུས་
 མ་བྱས་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་དགོ་བའི་གཞི་ཡིན་པ་ནི་སའི་དཀྱིལ་འཕོར་དག་དང་འདྲ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
 དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འགོ་བའི་སྤུང་སྤུང་ཚོགས་པ་མ་ལུས་པ་དེ་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རི་ལྗང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤུང་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ལམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྗང་འཛིག་
 རྟེན་པའི་སྤུང་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་སྤུང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་དགོ་བའི་
 ལས་ཀྱི་ལམ་བརྟུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤུང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་བསམ་གཏན་བཞིན་དང་ཚད་མེད་པ་བཞིན་དང་།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤུང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཟུགས་མེད་པའི་སྤོམས་འཇུག་བཞིན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་
 ལས་ཀྱི་རྒྱབས་བཤད་ཐིན་ཏོ། །།

ལེའུ་ལྷ་པ། བཀ་ཡོན་གྱི་ལེའུ།

གསུམ་པ་བཀ་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཤད་བྱ་དགོད་པ་དང་། འཆད་བྱེད་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་། མོས་པའི་བཀ་ཡོན་ནོ།།

བཤད་བྱ་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་དེའི་སྤྱི་ཤོད་པོ་དང་། དེ་སྐོབ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་ཡོན་ཉན་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐིན་ལས་ཏེ། གནས་བཞི་པོ་འདི་ནི་དག་པའི་སེམས་ཅན་ས་བརྩུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་བྱ་མེད་ན་གཞན་གྱིས་ལྟ་ཞིག །དེས་ན་གནས་བཞི་པོ་འདི་ནི་འདི་ག་རྟེན་གྱི་^{༡༧}འདྲེན་པ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱལ་བཤད་དང་། འཐད་པ་འགོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་གང་ཟག་སྟོ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་ལ་མོས་པ་གཞན་གྱིས་བསམ་བྱ་མེད་པའི་ཡོན་ཉན་གྱི་ཚོགས་ལ་མདོན་པར་དཀའ་བས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཉན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤོད་དུ་འགྱུར་^{༡༨}ཏེ། གནས་བཞི་པོ་མོས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱུར་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་བཤད་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། རྒྱལ་བཤད་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། སྤོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞིག་བྱང་རྒྱལ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་ལས་བྱུང་བའི་ཞིང་ཁམས་ལོར་བུའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་དུས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟོག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གནས་བཞི་སྟོན་པའི་མདོད་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཚོགས་འགའ་ཅམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་མོས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་ན། དེ་ལྟར་མོས་པའི་དགེ་བ་འདི་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་སློ་ལྡན་གང་ཞིག་སློ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དུས་བསྐྱལ་
 བ་དུ་མར་ཡང་རྟེན་ལུས་རག་ཡིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་^{༡༧༧} འབད་པ་མེད་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་རྒྱལ་
 གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་སྲུང་བར་བྱེད་ལ། གཞན་གང་དག་གནས་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་
 འདི་ལས་ཚིག་^{༡༧༨} གཅིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པས་མོས་ན་དེ་ལྟར་མོས་པའི་དགོ་
 བ་འདི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ཞིག་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་བྱེད་ལས་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 པའི་མེ་འཛིལ་བར་བྱེད་པའི་ལྗེའི་གནས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཚངས་པའི་གནས་ཚད་མེད་བཞི་
 བོ་མཐར་སོན་བ་སྟེ། ལུལ་དུ་བྱུང་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པའི་ཐབས་བསྐྱམས་ལ།
 གཞན་གང་འདི་ལས་ཚིག་གཅིག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པས་མོས་ན་དེ་ལྟར་མོས་
 པའི་དགོ་བ་འདི་བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བོ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་རོ།། །འདི་ནམས་འི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ཚིགས་བཅད་དུ་བྱས་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་འཐད་པ་འགོད་པ་ནི། སྤྱིན་སོགས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལམ་^{༡༧༩} ཟབ་མོའི་ཚོས་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་མཚོག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་མ་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་
 ལས་འོངས་སྟོན་ཙམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་གྱིས་མཐོ་རིས་ཙམ་འཐོབ་པ་དང་།^{༡༨༠} སྒྲོམ་
 པས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མགོ་གཞོན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་བ་ཙམ་བྱེད་ལ། ཟབ་མོའི་གནས་བཞི་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིན་པ་ཀྱུན་སྟོང་བ་དེའི་ཕྱིར་
 ཟབ་མོའི་ཤེས་རབ་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱ་ལོ་གནས་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཐོས་ནས་
 མོས་པ་ཡིན་ནོ།།

འཆད་བྱེད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཆད་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱིར་བཤད་པ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ། བསོད་ནམས་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་གནས་པའི་ཁམས་དང་དེ་གནས་ལྟར་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱང་ཆུབ་དེའི་
 ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་དེས་གཞན་དོན་རྒྱབ་པ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་¹⁶ མཁུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 པ་བཞི་པོ་སྐར་རི་སྐད་བརྗོད་པ་འདི་ལ། གང་ཟག་སྟོ་ལྡན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་སེམས་ཅན་
 ལ་ཁམས་ཡོད་པར་མོས་པ་དང་། མོས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རུས་པ་ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མོས་པས་སྐར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་
 ལྡན་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་པར་ཅན། སྦྱོར་བ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱང་
 པར་ཅན་དུ་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་བཞི་ལས། ཁམས་འདི་ནི་བདག་
 ལ་ཡོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་བདག་འདུས་ཐོབ་པར་རུས་པ་དང་། ཐོབ་པ་འདི་འདུའི་ཡོན་ཏན་ཐོན་
 ལས་དང་ལྡན་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དང་བའི་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར་རང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་སྦྱོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དེ་རྒྱབ་པའི་ཐབས་མི་བརྗོད་
 པའི་དྲན་པ་དང་། ཚེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རབ་རྒྱ་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ཡོན་
 ཏན་དུ་མའི་སྦྱོད་དུ་ལྟར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་དུས་ཉག་ཏེ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པས་རྒྱལ་བའི་སྐལ་བོ་དེ་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལོག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་དག་རྫོགས་སུ་རྒྱབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱང་པར་
 ཅན་གསུམ་དུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་བཞི་ཐོས་ཤིང་མོས་པ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་
 རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པས་བསོད་ནམས་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་ཆེས་མང་པོ་ཐོབ་པ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་དག་ཅིང་རྫོགས་ཞེས་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཐ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་དང་པོ་
 ལཱོ། །ལཱོ་དེ་ལ་སྦྱིན་བྱུང་བ་སྦྱིན་བྱེད་སོགས་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་བསོད་
 བསམ་དེ་རྫོགས་ལ། བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སྦྱིན་སོགས་ལཱོ་དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཚུགས་སེར་
 ལྷ་སོགས་ལཱོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་བསོད་ནམས་ནི་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་སྤྲོས་ས་དང་། རྫོམ་ཕྱུང་གསུམ་
 དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྦྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དང་པོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྲུང་བཤད་པ་དང་། རྫོམ་
 བསོད་ནམས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཤད་པ་^{༡༧}མི་འགལ་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལས་ཕྱུང་བའི་བསོད་
 བསོད་ནམས་ནི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་སྤྲོས་ས་ལས་ཕྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་ཚུལ་སྤྲོས་ས་ཀྱི་པར་
 ཕྱིན་ཡིན་ལོ། །བསོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་གཉིས་པོ་དག་ནི་རྫོམ་པ་ལས་ཕྱུང་བའི་བསོད་
 བསོད་ནམས་ཏེ། བཙུན་འགྲུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བས་བསོད་ནམས་གསུམ་པོ་ཀྱན་ཏུ་འགོའོ།།

གསུམ་པ་བསོད་ནམས་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་སྦྱིབ་
 གཉིས་པོས་བརྒྱུད་བ་དང་། གཉེན་པོའི་ཤེས་རབ་མཚོག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཉོན་
 མོངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་སྤོང་ཞེས་བརྗོད་ན་སྤང་བྱ་སྦྱིབ་གཉིས་གང་ཞེན། བསོད་ནམས་ལྷ་པོ་རྫོགས་
 པའི་ཤེགས་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པར་འདོད་ཅིང་། ཡོངས་
 སུང་ག་པའི་ཤེགས་སེར་སྣ་དང་། འཆལ་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཡི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པར་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་སྦྱིབ་པ་འདི་དག་ས་བོན་རྩ་བ་
 བས་སྤོང་བའི་རྒྱ་གཞན་མེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་བསོད་ནམས་ལྷ་འམ་གསུམ་པོ་རྫོགས་ཤིང་དག་པར་
 འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་མཚོག་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་དེའི་གཞི་ནི་གནས་
 བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐོས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྲུང་མ་འདི་ཐོས་པ་ཉིད་ནི་བསོད་
 བསོད་ནམས་གཞན་ལས་མཚོག་ཏུ་བསྟན་ཏོ།།

བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གསུང་རབ་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ། ཚོས་སྤོང་གི་ལས་ལ་བག་ཡོད་

དུ་བྱ་བ། གསུང་རབ་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱོ་བའོ།^{༡༥} །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་གང་ལས་
དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ། བཤད་བྱ་བཀའི་ངོ་བོ། འཆད་བྱེད་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོའོ།

དང་པོ་ནི། བཤད་པའི་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་སྒྲིབ་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ལྷག་བསམ་
བསྟན་པའི་མདོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བ་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་། བལ་པོ་ཆེ་དང་། དེའི་ལེའུ་ལས་ས་བརྒྱུ་བ་
དང་། ཤར་ཕྱིན་དང་། འམ་མཁའ་མཛོད་དང་། སློབ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ལུས་པ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་
མཚོས་ལུས་པ་དང་། དམ་ཚོས་བསྐྱེད་ཀླུ་རྩེ་པོ་དང་། ཚོས་མདོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་
པོ་དང་། གཙུག་ལག་རིན་ཆེན་དང་། ལྷུང་འདས་ཆེན་པོ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་རྟག་སོགས་ཡིད་
ཆེས་པའི་ལུང་དང་། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སྲུང་དང་། སློབ་པ་གཙོད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་
ཆགས་འབའ་ཞིག་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཏུལ་
བྱ་གང་དག་མོས་པའི་དགོ་བ་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པ་དང་ལུན་པའི་སློབ་ཕྲེང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེ་
དག་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱིའི་རྒྱུན་སྒྲོན་མེ་དང་། ལྷོག་དང་། ལོར་བྱ་དང་། ཉི་མ་དང་། ལྷ་པོའི་
འོད་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་རྒྱུན་མིག་དང་ལུན་པའི་གང་ཟམ་གཟུགས་ལ་ལྷ་བའི་བཞེན་དུ། ལང་གི་
རྒྱུན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་། ཕྱིའི་རྒྱུན་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་འདི་
ནི་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ལུབ་པ་ཇི་ལྟར་བཞེན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རབ་སྒྲིབ་འཆམ་ཉིད་མཁྱེན་
པ་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། ཚོག་ཐོགས་མེད་དུ་མཁྱེན་པ་ཚོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པ་སྟེ། འགྲུང་རྟིང་ལས། དེ་བཞིན་དོན་ཚོག་ཚོས་སྒྲོབས་འོད་མཛོད་པ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །གང་ཡང་
དོན་ཆེན་ཞེས་འཆད་པའི་མ་དག་པ་ལོན་འོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་མཁྱེན་པ་ཚོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐོགས་མེད་མཁྱེན་པ་སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་འོད་
ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཀུན་གསལ་བར་མཁྱེན་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། གསུང་རབ་གང་ཞིག་བརྗོད་བྱུང་ཆེན་པོ་དང་ལུན་ལ། རྗོད་བྱེད་དག་ཚོག་

དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོས་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་ཏེ་ལྷན་ཞིང་། འབྲས་བུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཀྱའ་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་ཞི་བ་ལྷུང་འདས་གྱི་པན་ཡོན་སྟོན་པའི་སྐྱོ་ནས་དེ་དག་ལ་
སྐྱོར་བར་མཚན་པའི་གསུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དྲང་སྤོང་སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
བསྐྱོག་པ་ནི་གཞན་ཏེ་གསུང་རབ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་གྱི་རོ་བོ་ནི། བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
འབའ་ཞིག་གི་དོན་བརྗོད་བྱུང་ལྟར་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཚུམ་པ་པོ་རྣམ་གཡེང་མེད་པའི་ཡིད་
ཅན་གྱིས་བཤད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་པའི་
བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་དྲང་སྤོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་བཞེན་དུ་སྦྱི་བོས་སྤང་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཚོས་སྤོང་གི་ལས་ལ་བག་ཡོད་དུ་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚོས་སྤོང་གི་ལས་སྤང་བར་
གདམས་པ། ཉམས་པའི་རྒྱ་རོས་བཟུང་བ། ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ལས་གྱི་རོ་བོ་སྤང་བར་གདམས་པ། ལས་གྱི་རྒྱ་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དྲང་སྤོང་སྟེ་
སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་གྱིས་བཞག་པའི་མདོ་སྟེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་གི་ལྟར་སྤང་གིས་
གཞན་དུ་མི་དགྲ་གས་ཏེ།¹⁶⁶ གང་གི་སྤྱིར་ན་རྒྱལ་བ་ལས་ཆེས་མཁའ་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཡང་
འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་མ་ལུས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
མཚོག་ཇི་ལྟ་བུ་པ་ཐམས་ཅད་རྩལ་བཞེན་དུ་ཀྱའ་མཁུན་ཉིད་གྱིས་མཁུན་གྱི་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་མིན་པ་
དེའི་སྤྱིར། བཅོས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཐུབ་པའི་དམ་ཚོས་གྱི་རྩལ་བཞིག་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར། དེ་
ཡང་དམ་ཚོས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་བསྐྱོངས་པ་མ་རིག་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་གྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེས་གསུངས་པའི་ཚོས་
ལ་བརྟུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀྱའ་རང་གི་ལྟ་བུ་པ་རན་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་བྱས་པའོ། །དེས་ན་
རང་གི་སྤྱི་བུ་མཐའ་རན་པ་ལ་ཞེན་པའི་ལྟ་བུ་¹⁶⁷དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་སྐོ་མི་སྐྱུར་རོ། །སྐྱུར་ན་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པར་དཀའ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་གོས་གཅོང་མ་ཚོན་གྱིས་རྣམ་

པར་བརྒྱུར་དུ་འཇུག་གི། །སྐྱམ་གྱིས་གོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་དོས་བཟུང་བ་ནི། སྒོ་དམན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཉིས་རབ་ཉམས་
རྒྱུར་བའི་སྒྱིར་དང་། དཀར་པོའི་ཚོས་ལ་མོས་པའི་དད་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྒྱིར་དང་། མཁས་པ་
ལས་དོན་མི་ཚོལ་བར་ལོག་པའི་ར་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱིར་དང་། དམ་པའི་ཚོས་གྱིས་ཐོངས་པའི་
སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་སྒྱིར་དང་། དྲང་དོན་ལ་དེ་ཞོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་ངེས་
པར་འཛིན་པའི་སྒྱིར་དང་། རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱིར་དང་། ལྷ་བ་རན་པའི་དབང་དུ་སོང་བའི་སྒྱིར་
དང་། དམ་ཚོས་སྟུན་འབྲིན་པའི་སྡིག་གོགས་^{༡༤}་བསྟེན་པའི་སྒྱིར་དང་། ཚོས་འཛིན་པའི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་རིང་དུ་བསྐྱིངས་པའི་སྒྱིར་དང་། མོས་པ་དམན་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་དམན་པ་ལ་མོས་
པའི་སྒྱིར་ཏེ། རྒྱ་བརྒྱུས་དག་བཙོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ།།

གསུམ་པ་ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟུན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རན་འགྲོར་ལུང་བ་དང་། ཐར་པ་
མི་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུང་དོར་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཚོས་ལས་ཉམས་པ་ལ་
འཛིགས་པ་དེ་བཞིན། བསྟེན་པའི་མེ་དང་། མི་བཟད་པའི་རྒྱལ་གདུག་པ་དང་། གསོད་པའི་གཤེད་
མ་དང་། ཐོག་ལའང་གིན་དུ་འཛིགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། མེ་དང་། རྒྱལ་དང་། དག་དང་། རྫོ་རྗེའི་མེ་སྟེ་
ཐོག་གིས་ནི་ཚེ་འདིར་སྟོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་པ་སྟེད་གྱི། དེ་རྣམས་ལས་ཚེ་ཕྱི་མར་མནར་མེད་
རྣམས་ཀྱི་འགོ་བ་གིན་དུ་འཛིགས་པར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཚོས་སྒྲུངས་ན་མནར་མེད་དུ་འགོ་
བའི་སྒྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ཞིག་རྐྱེན་ཡང་ཡང་སྡིག་གོགས་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་བསང་
འདོད་ཀྱི་རན་སེམས་དང་ལྷན་པར་ལྟུང་པས་སྐྱེ་ལ་ཁྲག་འབྲིན་པ་དང་། རང་གི་ལ་དང་མ་དང་དག་
བཙོམ་པ་གསོད་པར་བྱེད་པས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པ་དང་། མཚོག་གི་ཚོགས་དགོ་འདུན་འབྲེད་པའི་མི་
དེ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ངེས་པར་བསམས་ན་མ་སྐྱེས་དག་ལྟར་ལྟར་དུ་མཚོམས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ལས་ཐར་
བར་འགྱུར་གྱི། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཡིད་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་པ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་གསུང་རབ་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་བསྟེན་པ་ནི། དཀོན་མཚོག་གསུམ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཁམས་དང་། ཁམས་ཀྱི་^{༡༥}་སྒོ་བུར་བྱི་མ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་།

ཡོན་ཏན་དང་། སྲིན་ལས་ཏེ། རོ་རྗེ་ལྷ་སྲིད་དོན་^{༡༧} རྣམ་པ་བདུན་པོ་རྒྱལ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ལས་
 བྱམས་པ་བདག་གིས་དགོ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེས་འི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་གྱིས་གནས་སྐབས་
 སུ་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་མངའ་བའི་དང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཆོ་དབག་ཏུ་མེད་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 རྒྱུས་ནས་དེའི་རྒྱ་མཐོང་ཞིང་། རྒྱ་མཐོང་བ་དེ་ནས་དེ་ལས་ཆོས་ཐོབ་པས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཏུ་མ་མེད་
 པ་མཐོང་ལམ་རྒྱུས་ཏེ་མཐར་ཐུག་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་གོ་^{༡༨}། །བསྟན་པ་ཅོས་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་གང་ལས་རྒྱ་མཚན་ནམ་དགོས་ཆེད་གང་གི་
 ཕྱིར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་^{༡༩} ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
 གཅིག་དང་། ཇི་ལྟར་ལུང་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སློག་སློབ་^{༢༠} ཅེས་སོགས་སོ། །གང་བཤད་པ་ནི། གང་
 ཞེས་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་།^{༢༡} ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
 གང་ཞེས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབང་ཞེས་གི་^{༢༢} ཞེས་སོགས་ཏེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་རིམ་པ་
 ལྟར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་དག་པའི་ཐབས་དང་། སློ་དམན་ཞེས་
 སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་ཉམས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ཇི་ལྟར་ཟབ་མོ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ། །གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་རྒྱུ་བ་དང་། ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་
 དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་མདོར་ན་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བརྗོད་པའི་
 འབྲས་བུ་སྟེ་དཀོན་མཆོག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཐ་མ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ།།

གསུམ་པ་ཡོ་ཙྰ་བའི་འགྲུར་བྱང་སློབ་པ་ནི། དཔལ་གྲོང་ཁྱེད་ཞེས་སོགས་སོ། །།

མཚུགས་བྱུང་།

རྣམ་མང་ཐེག་ཚེན་རྒྱ་ལྷུང་རྒྱུན་འབབ་ཅིང་། །ལེགས་བཤད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གངས་
 ཅན་མཚོ། །ཟབ་མོའི་དོན་གྱི་ལོར་བྱ་འབར་བ་ཅན། །རྒྱལ་སྤྲུལ་ལྷུང་བར་རྣམ་པར་རོལ་བའི་གནས། །
 ཚིག་དོན་སྤུན་ཚོགས་ངག་གི་རྒྱ་འཛིན་ལྟན། །ཐེག་མཚོག་རྣམ་པའི་ཚོས་གྱི་དགའ་སྟོན་ཅན། །དོན་
 གནས་རྣམ་བདུན་རྒྱལ་བཞིན་གསལ་བའི་གཞུང་། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་གྲིང་བཞིའི་སྟོན་མེ་སྟེ། །ཐེག་
 མཚོག་བྲ་མེད་དགོངས་དོན་རྒྱལ་བཞིན་དུ། །རྣམ་བཤད་ངག་གི་ཡོན་ཏན་གཟེ་འོད་ལྟན། །རྒྱལ་འདི་
 གསུང་རབ་མང་ཐོས་སྒྲུབ་བ་པ། །སྤྱེ་ཚད་ལུང་གི་རང་བའི་གཤོག་ཡངས་ཅན། །རིག་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་
 རོལ་སོན་གྱུར་བ། །ཀྱུ་མཁུའུ་གཉིས་པ་རོང་སྟོན་ཚེན་པོས་སྒྱུར། །དགོ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྷུང་
 ཡངས་པ་དང་། །གཞུང་རྒྱ་ལྷུང་ལྷ་བྱུང་དྲི་མེད་ཅིང་། །སྟོན་ཀའི་ལྷ་འོད་ལྷ་བྱུང་དཀར་བཡིས། །ནམ་
 མཁའི་ཁམས་གྱི་མཐར་བུག་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྤྱེ་ཚོགས་ཁམས་གྱི་དྲི་མ་ལེགས་སྤྱངས་གིང་། །བྲ་མེད་
 བྱང་རྒྱལ་སྤུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་ལྟན། །གོ་འཕང་བརྟེན་ནས་སྤྱེ་ཚོགས་སྤིན་ལས་གྱིས། །མཐའ་ཡས་
 འགྲོ་བ་རྗེས་སུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག །ཉི་ལྷ་གྲིང་བཞིའི་ཁྱོན་དུ་རྒྱུ་བ་དང་། །རིད་བར་རྒྱ་གཉེར་གོས་དང་མ་
 བལ་ཞིང་། །ཁོར་ཡུག་ས་འཛིན་གནས་པ་དེ་སྤིད་དུ། །ལེགས་བཤད་འདི་ཡང་རབ་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལ་སྟོ་གོས་གྱི་རྣམ་པར་ཐོབ་ཅིང་། གསུང་
 རབ་ཀུན་གྱི་དགོངས་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་མེད་
 གའི་ང་རོས་པས་གྱི་རྟོལ་བ་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྟན་པ། སྤྱི་བའི་མེད་གོ་ཐམས་ཅན་
 མཁུའུ་བ་གཉིས་པས་དཔལ་ལྷན་གསང་སྤུར་སྤུར་བའོ། །།

ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་ངེས་པ།

གསེར་དོག་པའ་ཚེན་གྲུ་མཚོག་ལྟ།

༄༅། །ན་མོ་མཚུ་བྱི་ཡེ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ།།

ཚོས་དབྱིངས་ནགས་ཀྱི་དཔག་བསམ་གཞོན་ལུ་མ། །ཡོན་ཏན་ལྡོན་མྱེད་གསེར་པའི་དོ་གལ་ཅན། །སྐྱ་གསུམ་ཐིན་ལས་འབྲས་བུས་གཡུར་བ་བའི། །ལང་ཚོའི་མདངས་གསལ་དེ་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་འབར་བའི་ཚོད་དུ་རྟོག་ཞུགས་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་བསིལ་བའི་མདངས་གསལ་མ་ཉམས་པར། །མཚན་རྟོག་བྱད་ཤིང་སྲེག་པའི་ཚོ་ངར་ཅན། །ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གང་འདིར་རྣམ་ངེས་བྱ།།

ཞེས་མཚོན་པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཕྱོན་དུ་བཏང་ནས། བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་ཚོས་འདི་ཚོག་ཟུར་བྱིན་པར་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཞུང་གི་དོན་སྲོལ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདིར་བསལ་དགོས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་སྲེག་པ་ལས་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མི་འཕྲུང་ངོ་སྟོམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་གི་ཆ་ལོན་ལ་འཆད་པ་དང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། མི་གནས་པའི་ལྷ་རྩེ་ལས་འདས་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ལོན་པའི་ཆ་ནས་ངོས་འཛིན་གྱི། རྩོད་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་ནས་འཆད་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་རྩོད་བ་གསལ་རིག་གི་ཆ་དེ་རྣམ་ཤེས་ལོན་པར་བཤད་ནས། ཡེ་ཤེས་སུ་འཆད་མ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་དེ་དག་དེ་ལྟར་དུ་འཆད་ཤེས་པ་དག་གིས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་

དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུས་དང་། ཚོས་སྒྲིབ་ཚེན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་སྤྱུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་མཚན་དཔེ་དང་། ལྷོ་བས་སོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། གཞིའི་དུས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ལྷོ་བས་གསལ་རིག་དེ་ཉིད་གཞི་དུས་སྤྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་དང་།
 འབྲས་དུས་སྤྱུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོར་བཤད་པ་དེ་མ་གོ་བར་དེ་འདྲ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱང་ཏུ་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་སེམས་ཅན་
 དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དང་། སངས་རྒྱུས་སྤྱི་མིང་གིས་འདོགས་པར་བཤད་པ་དེ་མ་གོ་བར།
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཤེས་འཆད་པ་དང་། ཡང་གཞན་དག་ལ་ལྷི་
 བཅས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པོར་བཤད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚན་མ་འཆད་མ་ཤེས་པར། ལྷོ་བས་
 ཁོ་ནའི་ཆ་ལ་འཆད་པ་དང་། གཞུང་འདིར་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བརྟམ་ནོ་སྒྲིམ་པ་དང་། ལྷོ་བས་
 ཞབས་དང་། ཐོགས་མེད་ཞབས་གཉིས། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་
 རོས་འཛིན་མི་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་སྤྱོད་པ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་གཞུང་འདིས་གང་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་ཚོས་
 དབྱིངས་དེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མི་འཆད་པར། ལྷོ་བས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་
 བྱུང་དོ། །རྟོག་པ་དེ་དག་བསལ་ནས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་འཕོར་བ་དང་
 ལྷོ་བས་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱི་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དང་། དེའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ལ།
 མཚན་འཛིན་ཇི་ལྟར་འདོགས་པའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བརྟེན་པ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་
 པ་འདི་སྒྲིབ་པའི་དགོས་པ་ལོ།།

ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། དབྱིངས་
 དེ་ཉིད་རྒྱུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་གིས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་། ཡིད་གྱིས་འདུད་དོ། །གང་
 ལ་ན། འདིར་ཚོས་ནི་མི་གནས་པའི་རྒྱ་བཅ་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་དབྱིངས་ནི་དེའི་རྒྱ་སྤེལ་གཞི་ལ་མ་

འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས། །དེའི་རང་བཞིན་རི་
 ལྷ་བུ་ཞེན། གང་ཞེག་ཀྱུན་ཏུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་མཐོང་ན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་
 ཏས་དྲངས་ནས་རྣམ་པར་འཁོར་བ་དང་། གནས་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱུན་ལ་ངེས་པར་གནས་པའོ། །འདིའི་
 རོས་འཛོལ་མེད་དགག་ལ་བཤད་ན་སྲིད་པར་འཁོར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གནས་པའི་ངེས་བཟུང་
 རོང་བའི་དོན་མེད་དེ། དེ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་འདྲེན་མི་རྣམས་པའི་སྲིད་དང་། སེམས་ཅན་མ་
 ཡིན་པ་ལ་ཡང་བྱུང་བའི་སྲིད་རོ།།

དབྱིངས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རོས་བཟུང་། དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་རི་
 ལྷར་གནས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཞེག་འཁོར་བའི་རྒྱར་བྱུར་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
 དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད། སྲུང་གཞི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེའི་སྣང་དུ། སྦྱོང་བྱེད་ལམ་གྱིས་སྲུང་
 བ་བྱས་པ་ལས་དྲི་མས་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ། ཚོས་
 ཀྱི་སྦྱ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །གཞི་དུས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ལ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཉིས་འཇུག་ན་ནི། སྲུང་
 བ་བྱས་པ་ལས་དག་པ་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཚོག་འབྲུང་བའི་དོན་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་
 རྣམ་དག་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ། ལམ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དག་པ་གཉིས་ལུན་གྱི་
 ཚོས་སྦྱ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་ཚུལ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་སྦྱ་གསུམ་དང་ཕྱིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་
 ཏུ་འབྲུང་བའི་ཚུལ་ལོ།།

གཞི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཚོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་དུ་གནས་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞི་དུས་སུ་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་
 གནས་པའི་ཚུལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དྲི་མ་སྦྱོང་རྣམས་པའི་ཚུལ། དྲི་མ་སྦྱོང་བ་རིགས་སང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་

ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པའོ།།

གཞི་དུས་སུ་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པར་གནས་པའི་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེ་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོད་ཀྱང་། མི་མཐོང་བའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེ་བཤད་
པ་དང་། དེར་དེ་ཡོད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། འོ་མ་དང་མར་གྱི་དཔེས། ཡེ་ཤེས་
དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། ལུས་པ་དང་མར་མའི་དཔེས། ཡེ་ཤེས་དེ་
དུས་རྟག་རྟུ་འོད་གསལ་པར་བསྟན་པ་དང་། རྫོང་དང་རྫོང་སྒྲིབ་པོའི་དཔེས་རྟག་རྟུ་འོད་གསལ་ཡང་མི་
ཤེས་པའི་ལུན་པ་སེལ་བའི་ས་མཚམས་བསྟན་པ་དང་། ས་ལེ་སྐྱམ་གྱི་དཔེས་གཞིའི་དུས་ནའང་འོད་
གསལ་དེ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་མི་མཐོང་བའི་དཔེ་
དང་། དྲི་མ་སྐྱུངས་ན་མཐོང་བའི་དཔེའོ།།

དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་འོ་མ་དང་འབྲེས་པས། །ཤེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་འོ་མ་
ནམ་སྐྱུངས་པས། །སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འོད་གསལ་ཡང་རང་ལ་མི་སྤང་བའི་དཔེ་དང་།
དྲི་མ་བསལ་ན་སྤང་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་མར་མེ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དའོས་དང་།
ཚོད་སྒྲུང་དོ། དང་པོ་ནི། རྫོགས་ནི་གང་དག་གང་དག་ནས། །ཤེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལྷིས་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བ་དེ་ལམ་བསྐོ་མས་པས་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། གཞི་དུས་ན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེན། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་ཅན། རིགས་འབྲུའི་རྒྱན་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ནམ་ཡང་རིགས་འབྲུའི་རྒྱན་ཚད་པའི་སྐོ་ནས་འགག་པར་འགྱུར་
བ་མེད་ཅིང་། དུས་རྒྱུས་ཀུན་རྟུ་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ལྷིར། ཐོག་མ་དང་། བར་
དང་། མཐར་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་གྱི། གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་
ཡིན་པའི་ལྷིར་དོ། །གསུམ་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་དཔེ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མི་ཤེས་
པའི་ལུན་པ་སེལ་བའི་ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་རིན་ཆེན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་
བཞིན་སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚོན་འོད་གསལ་བའི་ལྷུང་འདས་དེ་

ཡོད་མོད། དེ་གཞིའི་དུས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ་སྟེན་ལ། རྒྱ་དུས་སུ་མེད་ན་འབྲས་དུས་སུ་དེ་མི་འབྲུང་
བ་དཔེའི་སློབ་སྦྱོར་བ་ལྟར་བ་ནི། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་ཚུན་པ་སྤང་བ་ལ། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བའི་ཚུན་པ་སྤང་བ་དང་།
སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཚུན་པ་སྤང་བ་དང་། དྲི་མ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་
པོས་ཁམས་ཉིད་ཀྱང་འཛོམས་པར་ཐལ་བའི་ཚུན་པ་སྤང་བ་ལོ།

དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་ཚར་དུ་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ན།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་
དཔེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྲོད་པས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སོ། གཉིས་པ་ལ། དེ་སྤང་དང་། སེམས་ཅན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི། གནས་སྐབས་
དེ་གསུམ་ན་དེ་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་མེད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་གིང་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ཁམས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལས་འབྲས་སུ་
མངར་པོ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མེད་ཀྱང་། དེའི་ཁམས་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། རྒྱ་གིང་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་
སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སོ། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་པོ་སངས་རྒྱས་མེད་ཀྱང་
དེའི་ཁམས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་དེ་མེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ནི། དེ་བཞིན་ས་པོན་ཐམས་ཅད་ལས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སོ།

འདིར། དཔེའི་སྐབས་སུ་འབྲས་སུ་མངར་པོ་ཉིད་རྒྱ་གིང་གི་སྒྲིང་པོར་བསྟན་ནོ་སྟེན་དུ་
བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དེའི་འབྲས་སུར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིང་པོར་བསྟན་ན་དེང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་
དགོས་པ་དང་། དེ་ལོན་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཁོར་
བའི་འབྲས་སུར་བསྟན་གྱི། སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་མེད་དེ། འཁོར་བ་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་ཚིག་གིས་ཟིན་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱ་གིང་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་གྲགས་ཀྱང་། འབྲས་སུ་མངར་པོའི་ཁམས་

ཡོད་པ་དེ་དེའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པའི་དཔེར་བྱས་ནས། འཁོར་བ་ལ་སྒྲིང་པོ་མེད་པར་གྲགས་ཀྱང་། འབྲས་
 བུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དེའི་སྒྲིང་པོར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ཡིན་མོད། དེའི་ཚོན་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་ཡོད་པར་བཤད་གྱི། སངས་རྒྱལ་ཉིད་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིང་པོར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་ཚོན་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་
 ལ་གོ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

བཞི་པ་(གསུམ་པ་)ལ།⁹ རོགས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འཆད་པར། དེ་ལས་དེ་འབྱུང་བར་འཆད་ན། གཞི་དུས་ཀྱི་ཁམས་དེ་
 ཉིད་ཀྱང་དྲི་མ་དང་འདྲ་བར་གཉེན་པོས་ཟད་པར་བྱས་པ་ལས་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་འཆད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན།
 གཉིས་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་སེལ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་སེལ་མི་ལུས་པར་བསྟན་པ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བདག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་པོས་བཟུང་། དེ་རི་ལྟར་སེལ་བའི་
 དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་དང་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། དྲི་མེད་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་
 བ་ཡི་སེམས། །སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དཔེ་དང་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་
 གོས། །སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།
 སྐྱབ་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། གཉེན་པོས་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཁམས་དེ་ཉིད་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྒྲིང་པོ་ཉིད་ནི་
 སྒྲོན་པའི་མདོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ཁམས་དེ་སྒྲིང་མི་དགོས་པའི་དཔེ་འཆད་པ་ནི། ས་ཡི་དཀྱིལ་
 བ་ཡོད་པའི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་སོ། །གཞུང་འདིས་ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་དོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བསྟན་ཞིང་། རང་
 གི་དོ་བོ་སྤང་བྱེད་པ་ཡིན་པས། སེལ་མི་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚེས་དབྱིངས་དེ་
 གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་ན། རྒྱལ་བ་པོའི་བདག་ཁས་སྤངས་པར་འབྱུང་
 རོ་ཞེན། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། བདག་མ་ཡིན་པ་སོགས་བསྐྱབ་བྱེད་ཚོས་སོ། །གཏན་ཚིགས་
 གང་གི་སྤྱིར་ན། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བྱུང་པ་ནི། གཟུང་བ་ཀྱུན་བཏགས་ལ་སོགས་ཏེ།

ཤེས་བྱེད་ནི། གཟུང་འཛིན་དུ་ཚགས་པ་མེད་པའི་སོགས་སོ།།

གཞི་དུས་སྤྱོད་དབྱིངས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དྲི་མ་སྦྱོང་བྱས་པ།

གཉིས་པ་ལ། དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད། དེ་ལས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་འཕྲུང་བའི་
རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་སྐྱིབས་སྦྱོང་
བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་བཤད་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་
བྱེད་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་བཤད་པའོ།།

དྲི་མ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བཟུལ་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱལ་བཟུལ་བ་དང་། ལྷོང་པ་ཞེས་བྱ་
བ་གསུམ་པོ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། ཅུ་བ་གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཛོམས་པའི་སྦྱིར་རོ། །འདིར་སྦྱོང་བདག་མེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའོ། །གཉིས་
པ་ནི། སེམས་ནི་མཚོག་ཏུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཤེས་སྐྱིབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བ་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཛོམས་པའི་སྦྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ།
སེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སེལ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་སེལ་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཤེས་སྐྱིབས་རྟོག་པ་སེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མའི་ལྟོ་
ན་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མའི་ལྟོ་ན་སྟེ། ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་
བཞིན་རྣམ་རྟོག་གིས་གཤོགས་པའི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མཐོང་མ་ཡིན། ཞེས་སྐྱུར་རོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལུམ་པའོ་སྐྱུ་མ་པ་ལྟ་བུ་མིང་གི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལྟོ་ལྟེར་
པའོ་སྐྱུ་མ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མཚན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། སེལ་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འཁོར་བའི་
 རྟོག་པ་སེལ་བུས་པའི་དང་། ལྷུང་འདས་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་བུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་པ་
 གཉིས་གྱི་གཉེན་པོར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། བདག་དང་
 བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སོགས་བཞི་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་རྒྱུར་པས་
 རྒྱུད་པའི་ལྷིང་། གཉིས་པ་ནི། འོན་རྒྱ་འབྱུང་བ་ལས་མ་རྒྱུད་བར་སྤྲོད་རྗེ་དང་། ལྷོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
 ལྷུང་བའི་ཚཱ་རྣམས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་གིས་སེལ་སྐྱམ་པ་ལ། རྒྱ་སྐྱོན་ལམ་དང་།
 སྤྲོད་རྗེ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པས་སྤྲོད་འོ་ཞེས་སྐྱོན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ལམ་
 དང་། དེའི་དབང་གིས་ལྷུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཞིང་ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚཱ་ཅན།
 སངས་རྒྱལ་རང་སྐྱུང་ལ་སྐྱུང་བ་མེད་ཅིང་། མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་དེ། སོ་སོར་རང་
 གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དུས་རྟུག་རྒྱུར་བ་སྟེ། མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་གྱི་སངས་
 རྒྱལ་ནི། རྟག་པའི་ཚཱ་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། དེའི་བདག་སྐྱེན་ལས་རྒྱུད་བས་སོ། །སངས་རྒྱལ་རྟག་པའི་
 ཚཱ་ཉིད་ཅན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེད་འོས་གཟུང་ནས། དེའི་ཀུན་
 རྫོབ་པའི་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱུང་བ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེལ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 སངས་རྒྱལ་ཡོད་པར་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་འཚད་དགོས་པའི་འཕྲོས་མེད་པའི་ལྷིང་དང་། ཤོང་འོག་
 གི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་ལྷིང་གཞུང་དེས་ནི་འབྲས་སུ་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་བཤད།
 རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་རྒྱུ་བ་པར་བསྟན་པ་དེས་ན་མཚན་འཛིན་ལུལ་དང་མི་མཐུན་པ། མཐའ་བྲལ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པར་བཤད་པ། མཐའ་བྲལ་ངག་རྒྱ་བསྟན་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོན་ལས་ཉོན་དང་། ལྷོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ལྷུང་བའི་ཚཱ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སེལ་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཅི་ཞེན། ཇི་ལྟར་རི་བོང་གི་མགོའི་རྩ་འཛིན་པའི་རྟོག་
 པས། རྩ་དེ་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་དེའི་མགོ་ལ་མེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ལམ་འབྲས་སུའི་
 ཚཱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཇི་

ལྷར་བཏགས་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དེའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། རི་བོང་རྩ་ལ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད་ཀྱང་། སྤང་གི་རྩ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། འཁོར་འདས་ཀྱི་
 ཚཱ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེན། སྤང་གི་རྩ་ཡང་ཚཱ་ཅན། རྒྱུད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རབ་རྩལ་གྱི་དོ་བོ་ཡིས་བཏགས་ན་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མེད་ཀྱང་།
 རགས་པའི་དོ་བོར་ཡོད་དོ་ཞེན། སྤང་གི་རྩ་དེ་ལ་ཚཱ་ཅན། རགས་པའི་དོ་བོར་ཅི་ཞིག་བཏགས་པར་
 བྱ་སྟེ། རི་ལྷར་ལྷོན་རྩལ་ལྷན་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མ་རྙེད་པ་བཞིན་དུ། བྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། གདགས་
 གཞི་མེད་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཚཱ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱིས་
 པ་ཚཱ་ཅན། ཚཱ་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྒྱུད་ཀྱིས་རི་ལྷར་རྟོགས་པར་བྱེད་དེ། རྒྱུད་ཀྱིས་
 རི་ལྷར་བཟུང་བ་དེ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། ཚཱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་
 སྐྱེད་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དང་། བརྟེན་ནས་འགག་པར་འབྱུང་བ་ན་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚཱ་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་གཉིས་སྤང་བའི་དབུ་མ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷར་ཞེན། རི་བོང་གི་རྩ་དང་བསྐྱང་གི་རྩ་
 ཡི་དཔེ་ལས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་བཏགས་པ་ཙམ་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། རང་གི་དོ་
 བོན་སྤང་གི་རྩ་ལ་ཡང་མེད་པའོ། །མཐར་དབུ་མའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་བསམས་པའི་ཚོ། ཚད་མས་
 གྲུབ་པའི་ཚཱ་ཤེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟོག་ཚད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་
 བ་དེ་ཙམ་ལ་དབུ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྐྱེད་བཏགས་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། རི་ལྷར་ཉི་ལྷར་སྤར་མའི་གཟུགས་
 རྣམས་དངུལ་ལ་སོགས་པ་དང་བའི་སྟོད་ཀྱི་རྒྱ་ནང་དུ་གཟུགས་པ་རྟོན་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བར་འབྱུང་གྱི།
 རང་གི་དོ་བོ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚཱ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
 ལྷོ་རྟོགས་པ་ནི། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་དཔེ་སྤྲུལ་དེ་དང་
 འདྲ་བར་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་རྟོན་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་། ཐོག་མ་དང་། བར་
 དང་། མཐར་དགེ་བའི་ཚཱ་གྱི་དབྱིངས་འཕགས་པས་གཟིགས་པ་དང་མཐུན་པས་སྐྱབ་པ་མེད་ཅིང་།
 གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་བརྟན་པ་ཡི་ཚཱ་དབྱིངས་གང་ཞིག་འཕགས་

པས་བདག་མེད་དུ་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྟར་ཡང་བདག་དང་བདག་གི་བར་
བརྟགས་ཏེ། དེས་བརྟགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ།⁵ གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བས་ངེས་
དོན་གྱི་ཚོས་རི་ལྟར་སྟོན་པའི་རིམ་ལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ངེས་དོན་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་ལ་
ཀྱང་རྫོང་པ་ཏུ་ཐ་སྐྱད་འདོགས་རྒྱལ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བྱིས་གནས་སྐབས་གསུམ་ཀ་ལ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་ཚོས་སྟོན་པའི་རྒྱལ་མི།
ངེས་པའི་དོན་ལ་རིམ་བྱིས་བཀྱི་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། མཐར་དགའ་བ་གསུམ་
གྱི་རིམ་པས་བརྟན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ལ་འགོད་པའི་
ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། བར་དུ་ཐར་པ་ཆ་
མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ། བདག་གཉིས་པོ་མེད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། ཐ་མར་སྐྱིེ་བ་
གཉིས་སྐྱུང་བ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཞི་ལམ་འབྲས་སུ་འི་
གནས་སྐབས་གསུམ་ཆར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བརྟན་པ་ཡིན་ལོ། །བརྟན་པ་དེ་ཡང་དབྱེད་པ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་དག་པས་ན་སྐྱུ་བ་མེད་པའོ། །ཐ་མར་དེ་ལྟར་བརྟན་ན་མུ་སྟེགས་བྱིས་བརྟགས་
པའི་བདག་བརྟན་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་འཆད་རྒྱལ་དང་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རྒྱལ་བས་ཐ་མར་བརྟན་པའི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ། རི་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བར་བརྟགས་སྟེ།
རྒྱལ་བས་ཚོས་སྟོན་རྒྱལ་བྱི་རིམ་པ་གང་ཞིག །ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགོ་བ་དེ་ལྟར། བར་དུ་
བདག་མེད་པའང་བརྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་དོན་དེ་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ་ལ།⁶ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་
ཉིད་ལ་གང་ཟག་གི་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པར་བརྟན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་
ལ་ཚོས་སོ་སོའི་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པ་

དང་། གྲུབ་པའི་མཐས་བརྟགས་པའི་བདག་ནི་འཁོར་བ་པར་བཀག་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བདག་ཏུ་
 བཤད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་
 པའི་མིང་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཇི་ལྟར། སྟོ་ཀའི་དུས་སུ་རྒྱ་དོའི་ཞེས་ནི་
 བརྗོད་པར་བྱེད་ལ། ལུ་དེ་ཉིད་ལ་གང་བསྟེ། དགུན་གྱི་དུས་སུ་ནི་གང་རོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་
 དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། ཚོས་དབྱིངས་
 དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཤེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདིས་
 བེ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པར་བསྟན་ཞིང་། དེས་དོན་དོན་དམ་པའི་སེམས་ཅན་
 སོགས་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་། མ་དག་མ་
 དག་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཚོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་
 དུ་འཆད་ན་ནི། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཤེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་
 པའི་དེས་གཞུང་གི་ཚིག་འོང་དོན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་ན། ལྷི་ནང་གི་སྐྱེ་མཚེད་
 བཅུ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བ་དང་། འགལ་ལོ་ཞེན། ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལ་དེར་དེའི་ཐ་
 སྟོད་འདོགས་པའི་རྒྱལ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ལ་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རུ་ལ་ལྷ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བརྟགས་ན་མ་གྲུབ་པའི་མིག་དང་གཞུགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་དྲི་མ་མེད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བ་གསལ་བ་དེའི་ཚོ། སྤང་བ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་
 མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ལས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་
 པས་གཞུགས་སོ་ཞེས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ལྷི་ར་དང་། སྤང་བ་རྣམ་པ་བརྟེན་ནས། རྟོག་

པས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐྱེ་གསལ་སྒྲིང་གི་ཤེས་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཚེ་གསལ་སྒྲིང་གི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་
 བཅས་པ་དེ་ཉིད་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པ་ལ། རྗེས་
 ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་སྐྱེ་བོས་པར་ཞེན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དང་ཕྱི་ལ་རྟེན་ནས་
 སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་གཟུགས་སུ་སྒྲིང་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དྲིའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་
 གྱུར་སྒྲིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དྲི་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དྲི་ཉིད་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ལྷའི་རང་བཞིན་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིང་བ་ཉིད་དང་། རོའི་ཁམས་གྱུར་རང་གི་ངོ་བོས་དཔེན་པ་སྟེ།
 གཉིས་ཀ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིས་ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱར་གནས་པ་མེད་ཀྱང་། རྟོག་པས་
 དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་ན་རྟུལ་གྱིས་དག་པའི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེས་དག་པའི་རེག་བྱའི་
 རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྐྱེན་དག་ལས་ནི་གོ་ལ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཀ་
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡིད་དང་ཚོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྒྲིང་བའི་ཚོས་རྣམས་ལ་འདིའི་ཞེས་རྟོག་པ་དང་།
 རྟོག་པས་སྐྱོ་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོས་སོ་ཞེས་བརྗོད་བཏགས་གྱུར་། བཏགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷང་ཚད་ཚོས་དབྱིངས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་
 ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་མཐོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་གཟུགས་སོགས་དེ་དང་དེར་ཞེན་པ་རྣམ་པར་སྐྱངས་ནས་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་
 པ་ནི། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བསྐྱམས་པ་དང་། ལུངས་པ་དང་། རེག་པར་གྱུར་པ་དང་། ཚོས་
 རྣམས་ཏེ་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་དང་། མིག་དང་། ལྟ་བ་དང་། ལྷ་དག་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡིད་ཏེ། བདག་གི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་པོ་ནི། རང་རང་གི་ངོ་བོས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ལྷུང་པ་འདི་
 ཉིད་ནི། དེ་དང་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྐྱི་བདག་གི་ཚོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིང་བ་དེ་
 ལྷར་རྟུལ་འབྱུང་བས་ཤེས་ན། ཚོས་རྣམས་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ངོ་གཉིག་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཚེ་

ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ལོ། །མདོར་ན་མིག་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་བརྟུ་གཉིས་
 ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནི་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་ཚུལ་ནི་མིག་སོགས་སུ་སྤང་བའོ། །དེའི་ཚེ་
 གནས་ཚུལ་དབང་བཅའ་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། །མིག་དང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སུ་སྤང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་དོར་གཟུགས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་གཟུགས་ཡིན་གྱིང། རང་ལུགས་ལ་གཟུགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡིན་ཏེ། རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོ། །དེ་ལྟར་ན། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུལ་
 ལ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གནས་ཤིང། དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ལེ་ཤེས་དང་དབྱེར་
 མེད་པར་གནས་གྱིང། སྤང་ཚུལ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་མ་རིག་པས་གང་དང་གང་དུ་རྫོང་བཏགས་པ་
 དེ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་བྱས་པའོ། །དེའི་ཚེ་གནས་ཚུལ་ལ་སེམས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ། ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། །དེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པ་
 དང་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་སོགས་སུ་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ན། རྫོགས་པའི་
 མཐའ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་འོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཡུམ་རྒྱས་པར། ཚོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་གཞན་མེད་པར་གསུངས་སོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་ལུགས་
 འཛིག་པའི་ཚེ་ཡང་། གང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཁས་
 ལེན་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གནས་ཚུལ་ཚོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་སུ་ཁས་ལེན་གྱིང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཐལ་བ་མེད་དེ། དེའི་གནས་ཚུལ་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཡིན་པ་ཅམ་གྱིས། དེང་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆ་དང་། སྤང་ཚུལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་སྐབས་སུ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སོ་སོར་དེས་པས་སོ་སོའི་མཚན་གཞི་བཤད་
 པ་རྣམས་སོ་སོར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། གནས་ལུགས་ལ་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་
 ཚོས་དབྱིངས་མིན་པས་བྱབ་པར་འཛོག་གྱིང་། དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། སྤང་བ་ཉིད་

ལ་དེས་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་འད་དེས་བྱུང་ན་ནི། རི་སྐད་དུ། དེ་ཕྱིར་སྒྲོང་ཉིད་མ་གཏོགས་
པའི། ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། །ཞེས་གསུངས་པས་མ་དེས་སོ། །

ཚོས་དབྱིངས་སྐྱུངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སྐྱུངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ།
མཐར་ཐུག་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། གནས་སྐབས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུར་སྐྱུང་བ་འཆར་བའི་ཚུལ། ས་
ལམ་འབྲས་བུ་རི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མས་དག་པའི་
གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་
མ་རིག་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། རྟོགས་ན་དེ་དག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་སྟེ། རི་ལྟར་ན། བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ལས་འཁོར་བ་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་སོ་སོར་རང་གིས་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་ན་ཡེ་ཤེས་ཁོ་རང་འབྱུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ལོགས་ནས་ཚོལ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
རིག་ན་དེར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་རིག་ན། སྲིད་པ་དང་ཞིབ་པ་ལ་སྟེང་པའི་འདོད་ཆགས་
ཟད་པར་འབྱུང་ལ། དེ་ཟད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་མི་གནས་པའི་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཡིན་
པ་དང་། ཡང་དེ་རིག་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཉི་མུག་
ཟད་པར་འབྱུང་བ་དང་། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་
དང་། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱུངས་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མས་དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། རང་གི་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་མས་དག་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་།

བྱང་ཚུབ་དེ་འགྲོ་འོང་སོགས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སློབ་མས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་
 མཐོང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་ལྷ་དཔེ་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་འདི་
 ཉིད་ལ་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་དག་ལས་དེ་དང་དེ་འབྱུང་
 པའི་སྲིད་འོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེས། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་
 དེ་ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་པ་ཤེས་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྲིད། ཚོས་དབྱིངས་རང་
 གི་བདག་ཉིད་ཤེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། གྲོལ་བ་དེའི་དུས་ཀྱི་
 ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཤེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་
 སྲིད། གཞུང་འདིས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་སངས་རྒྱལ་གནས་པར་སྟོན་པའི་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
 འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ལས་ཞེས་འབྱུང་ཚུངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོད་པ་དང་།
 མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། ཚོས་རྣམས་ཀྱང་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་
 བ་འགོ་ཀུན་དང་། །ལྷ་དཔེ་འདས་པ་འང་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྐྱེ་མར་ཡང་། རིགས་
 ཡོད་སྲིད་ལ་ཞེས། རིགས་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱི། སངས་རྒྱལ་དངོས་ཡོད་པར་མ་བཤད་པ་དང་། ཚོས་
 དབྱིངས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀའི་ཁམས་སུ་བཤད་པ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཡིན་
 པ་ལ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱང་ཚུབ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དྲི་
 མས་མ་དག་པ་དེ་སྲིད་དུ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་སྲིད། དེ་ལ་དེ་རིང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོགས་
 བས་ཚོལ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དྲི་མས་དག་པ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྲིད།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་པར་འགོ་བའང་མ་ཡིན་ཞེས། སེམས་ཅན་གྱི་
 ཤེས་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་འོང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་གཟེབ་ནང་ན་གནས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱལ་སུ་མཐོང་བ་དང་ནི་མ་མཐོང་བའི་བྱུང་བར་ལས། སངས་
 རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད།

གསུམ་པ་ལ། སློབ་གྲལ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མར་མེ་བསྟེན་དགོས་པར་བསྟན་པ་

དང་། བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་ཚོས་སྐྱུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་ལ་དེ་
 མཐོང་བའི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཐབས་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེས། ཤེས་རབ་གྱི་མར་མེ་ལ་གནས་ནས་རང་གི་སེམས་ནི་
 མཚོག་ཏུ་སྐྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་ལྟར་པ་མཐོང་སྟེ། རང་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེ་མེད་པའི་སྤྱིར་མོ། །སྟོབས་བརྩའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས།
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དྲི་མ་སྟོགས་གཅིག་གིས་དག་པར་ལྟར་པ་དེའི་ཚོ་ཚོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱབ་བཞེས་པ་སྟེ། ཚོས་གཅིག་གི་ཉིན་སྐྱབ་པའི་ཆ་གས་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་བ་བཞིན་དུ།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆ་གས་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་གས་གཅིག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་སྐྱུའི་སྣང་བ་འཆར་བའི་རྣམ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱེད་ནས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་
 མེད་པ་ལ་དེའི་སྣང་བ་མི་འཆར་བའི་རྣམ་ལ། དེ་དང་ལྡན་པ་ལ་དེའི་སྣང་བ་འཆར་བའི་རྣམ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། རིམ་ལོ་དུགས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱ་མཚོའི་དུང་དུ་སྤྱིན་ཀྱང་སྐྱོམས་བར་མཐོང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་
 དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་འགོ་འོང་མི་མངའ་ཡང་། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ནི་བསྐྱེད་ནས་སྐྱུ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། མི་ཤེས་པས་བསྐྱིབས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམས་ནི་མེད་པར་སྐྱོས་
 བཏགས་ཤིང་ཞེན་ཞོ། །ག་ལ་ཉེ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་དེ་མཐོང་བའི་མིག་དང་མི་ལྡན་ཡང་། སངས་
 རྒྱས་རང་གི་ཐུགས་རྗེ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་རང་གི་སྐྱུ་དང་གསུང་གི་སྣང་བ་སྟོན་པར་
 རིགས་སོ་ཞེས། སེམས་ཅན་ཤེས་རབ་དམན་པ་དང་། བསྐྱེད་ནས་སྐྱུ་དམན་པ་སྐྱོ་ཡི་མེ་ལོང་མ་ཐོབ་
 པ་དག་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་བཟུང་མཚིས་ཏེ་དེར་སྣང་བའི་རྒྱ་མ་ཚོགས་པའི་སྤྱིར་དང་།
 གཟུགས་སྐྱུའི་སྣང་བ་བསྐྱེད་ནས། དེ་ལ་ཚོས་བསྟན་ཀྱང་མི་མན་པའི་སྤྱིར། རིམ་ལོ་དུགས་ལོང་གི་
 ལག་པ་དུ་རིན་ཚེན་མཚོག་ནི་བཞག་པ་ན་རྟོག་པ་པོ་གཞན་མེད་ན། རོ་བ་ལས་པ་དང་ལྷན་མེད་དུ་
 འཇུག་བ་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་འདྲ་དེའི་པོར་ནི་ཚངས་པ་དང་། ལྷག་འཇུག་དང་། འཇམ་དཔལ་གཞོན་
 ལུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྣང་བ་ཅོམ་ཡང་འཆར་མི་རུས་
 པ་དེ་དག་ལ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རང་ག་བ་དང་། ཚོང་དཔོན་དང་། མཉེན་པ་ལ་སོགས་པའི་

གཟུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། འགྲོ་བ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོད་བའི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཅན་ལ་སྐྱེལ་སྐྱུའི་སྣང་བ་འཆར་བའི་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་
ཅན་ལ་ལོངས་སྐྱུའི་སྣང་བ་འཆར་བའི་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་སྟོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་
རྣམས་ལ་འོད་ཀྱི་གསལ་ཞིང་། དཔལ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འབར་བའི་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་ནི། སེམས་ཅན་དེའི་མདུན་ན་གནས་ནས། ཚོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་མཛད་
པར་སྦྱར་དོ། །དེའི་ཚེ་མགོན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱེལ་བ་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱས་པ་སྐྱེལ་བ་མང་པོར་བཞུགས་
ནས་ཡང་ལྷ་དན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་གདུལ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་སྐྱེ་འགག་ཐ་དད་དུ་སྦྱར་བར་གྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱོན་བཞུགས་
མི་མང་སོ། །དབྱིངས་ཉིད་ཐ་དད་གྱུར་མ་ལགས། ཤེས་འདོན་པ་ལྟར་ན། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་
དེ་ནི་གཤེགས་པ་སྐྱོའི་མེ་ལོང་མ་ཐོབ་པ་དག་གི་དོར་སྐྱེ་འགག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི། དབྱིངས་ཉིད་དེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ལ་ནི་སྐྱེ་འགག་ཐ་དད་དུ་གྱུར་བ་མངའ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སྦྱར་དོ།།

འདི་དག་གི་དག་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དང་། སོ་སྐྱེ་ལས་སྐྱེལ་སྐྱུའི་སྣང་བ་ཤར་
བ་དེའི་ཚེ། གཟུགས་དང་གསུང་གི་སྣང་བ་ཤར་བའི་ཆ་དེ་ནི་སྣང་བ་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་
བསོད་ནམས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་པས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱེ་འདུས་ལ།
སྣང་བ་དེ་ལྟར་སྟན་པའི་བདག་པོའི་སྐྱོན་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཕྱོན་
བཞུད་དང་འཕེལ་འགྲེབ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ཡང་རི་རྒྱད་དུ། འདི་ནི་རང་སེམས་སྣང་བ་
ཞེས། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །དེ་ལྟར་ཡང་གཟུགས་མཐོང་སྟེ། །དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་
འགྲུབ་¹⁰ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚོས་དབྱིངས་མངོན་སྲུང་དུ་མཐོང་བ་དག་གི་དོར་ནི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེལ་ལ་ལྷ་དན་ལས་འདའ་བར་སྦྱར་བ་མེད་ལ། དེ་མངོན་སྲུང་དུ་མ་ཐོང་བ་དག་གི་དོར་དེ་ལྟར་
སྣང་བ་དེ་ནི། རང་རང་གི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་འགྲེབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ།
རི་རྒྱད་དུ། འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་ལུ་བརྟོག་མེད་དང་། །རྟོག་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་
དབང་གིས་འཇུག་¹¹ །ཅིས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། རང་གི་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་མས་དག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ས་བརྒྱུ་ར་འཛོག་པའི་ཚུལ། གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལོངས་སྐྱུ་གནས་དང་བཅས་པར་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ན། ས་བརྒྱུ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་པོ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྐྱེ་ལེས་པར་རྟོག་ནས། རང་གི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་ཀྱང་ཚོས་དབྱིངས་སྐྱེ་རོ་གཅིག་པ་དེར་ནི་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ས་དེ་དང་དེར་བཞག་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབང་ལུག་ཚེན་པོ་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེའི་གནས་མཚོགས་སྟེ་མཚན་དཔེ་འབར་བའི་སྐྱུ་དང་། འོག་མིན་སྐྱུག་པོ་བཞོད་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམ་པར་མངོས་པ་དེ་ཉིད་དང་། ས་བརྒྱའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ལ། ལོངས་སྐྱེ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པར་ནི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་པོ་བདག་སྟེ། །འདིའི་དག་དོན་ནི། ལོངས་སྐྱུ་གནས་དང་བཅས་པའི་སྒྲུང་ཆ་ནི། སྒྲུང་བ་པོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་དུ་འདུས་ལ།¹² རྒྱུ་ཚད་དུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་དབང་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྒྱུའི་རྒྱུར་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་བདག་པོའི་རྒྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ས་བརྒྱུ་གཅིག་པ་ལ་ནི་རང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ལ། ལྷོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྒྲུང་བ་ཐ་དད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཞིབ་མཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་པའི་ནང་ནས་ཡོངས་མཐུན་དང་། ཞེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་ནང་ན་སྐྱོ་ཚོགས་ཉིད། །ཅེས་པ།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་དང་ལམ་གྱི་ཁྱུད་པར་དག་དང་། དབང་ཚུགས་ཚེ་ལོ་ཚོ་དཔག་མེད་ཅེས་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྡོ། གསུམ་ཀ་ཡང་། བསྐྱལ་པའི་ཚོ་ཡི་རྒྱ་གང་ཡིན། །ཞེས་པ། བམ་མཁའ་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱི་རོལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ་འཁོར་བའི་ཚོས་ཡང་ཚོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསྐྱལ་བར་གནས་པ་དང་། རྫོགས་ཚགས་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་རི་སྲིད་དུ་གནས་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་བསྐྱེད་ས་པར་གྱུར་བའོ། །དག་དོན་ནི། གྲུག་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བུང་གི་སྲོགས་ཀྱི་ཚོས་རི་སྐྱེད་པའི་ཚོ་ལམ། རྫོགས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བུང་གི་ཚོས་ནི་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་ནས་དེས་འཛིན་ལ། གྲུག་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོས་ནི་དེ་དང་འབྲལ་དུ་རུང་བའི་རྒྱལ་གྱི་ས་དེ་ལ་གནས་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ། ཤེས་རབ་རྣམ་བུང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྟར་ལེན་པའི་དཔེ། དེ་ལྟར་གྲུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་སེལ་ལུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལས། འབྲས་བུ་ཟད་མི་ཤེས་པ་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ལས། རྒྱུ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་དོན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་ལ། ཅིར་ཡང་སྤང་བ་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི། ཚོས་དབྱིངས་གང་གི་འབྲས་བུ་མི་ཟད་པ་རྣམ་པར་བུང་བའི་སྲོགས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ན་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་རིང་བར་མི་བསམ་སྟེ། ཡུལ་དུག་སྤང་བ་མེད་པར་ནི། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རིག་པར་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྲིད། དེ་ཉེ་བར་ཡང་ནི་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དུག་གི་འཛིན་པའི་དྲི་མ་སྲོགས་གཅིག་གྲང་མ་དག་པ་དེའི་ཚོ་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མི་བཞག་པའི་སྲིད། དག་དོན་ནི། རིང་བར་མི་བསམ་ཞེས་པ། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་ན་བྱང་རྒྱལ་ལོགས་ནས་བཅའ་མི་དགོས་པའོ། །ཉེ་བར་མི་བསམ་ཞེས་པ། དེ་མ་བསྐྱེན་ན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མི་གཞག་པའོ།།

འོན་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉིད།¹³ །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཚོས་

དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤེལ་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དེ་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་། དེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་མི་ཚོད་དེ། སྤྲུལ་སྤེལ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྤྲུལ་སྤེལ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཚང་མོད་ཀྱང་། དེས་དེའི་གོ་མི་ཚོད་དེ། གཞན་དོན་
 མཐར་ཐུན་པའི་སྤྲུལ་སྤེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཤེས་བྱ་བ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། གངས་ཅན་གྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་
 བྱངས་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དུས་སྤྲུལ་སངས་རྒྱལ་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་དེ་ཕྱིས་
 ལམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་ཚུ་འདྲེས་པ་སྟོན་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ལས། རང་པ་འོ་མ་
 འཐུང་བར་བྱེད་ཅིང་། ཚུ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ལུས་གྱི་གནས་
 འདིར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་གྱིས་གཡོགས་ནས་གནས་ཀྱང་། གཉིས་པོ་སོ་སོར་འབྱེད་ཤེས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཡིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་ཤེས་པ་ནི་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོར་
 ལེན་ཇི་ལྟར་བྱེད་ཅི་ན། མི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། བདག་དང་། བདག་གི་ཞེས་འཛིན་པས་གང་ཟག་ཏུ་
 རྫོངས་པ་དང་། གཟུགས་སོ་སྐྱོའོ་ཞེས་ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཚོས་གྱི་བདག་
 ཏུ་རྫོངས་པ་འོ། །དེའི་གཉེན་པོར་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་བར་བྱས་ནས་སྲིད་པའི་ས་བོན་
 འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོས་གྱི་སྤྲུལ་སྤེལ་དུ་བྱེད་
 པ་ལ། བདག་གཉིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་དགོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སངས་
 རྒྱལ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། གཙང་བ་དང་། རྟག་པ་དང་། དགེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོས་
 གྱི་དབྱིངས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྫོངས་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཕྱིས་པས་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་སྟོང་བྱེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་སང་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པར་བརྟན་པ།

གཉིས་པ་(གསུམ་པ་)^{༡༥} ཁམས་སྟོང་བྱེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བ་སང་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པར་

བསྟན་པ་ལ། ཁམས་རྒྱས་པ་འཇུག་སེམས་ལ་སྟོན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཁམས་གྱི་རྣམ་པ་སང་པ་
 རྫོན་སེམས་ལ་སྟོན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀའ་སྤྱད་རྣམས་ཚོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་།
 སེམས་ཕན་གྱི་དོན་བསྟུན་པའི་རྣམས་ཀྱིས་དང་། སེམས་ཕན་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའི་བཟོད་པ་སྟེ། གསུམ་
 པོ་འདིས་ནི། ཁམས་ཚཱ་གྱི་དབྱིངས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་
 ཚོགས་སྐབས་སུ་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ལམ་བཟོད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ལྟུང་པར་བྱེད་དོ། །དམ་
 པའི་ཚཱ་རྣམས་ཀྱང་ལ་སྟོན་པའི་བཅོམ་འགྲུས་དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཚཱ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་། ཚཱ་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཏུ་བསྟེན་པ་སྟེ། གསུམ་པོ་འདི་ཡང་།
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་གནས་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་
 ལ་སྟོན་པར་དག་གི་ཚཱ་སྐྱེ་ལམ་བཟོད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་ལྟུང་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་
 ཐབས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རྫོན་ལམ་རྣམ་པར་རྒྱུངས་པ་དང་། རྟོགས་ལ་དེས་པར་
 གནས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་སྟེ། ཚཱ་བཞི་པོ་འདི་ཡང་ཁམས་ཚཱ་དབྱིངས་ཡེ་
 ཤེས་དེ་རྣམ་པའི་ཚོགས་གྱི་རྒྱས་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་དག་གིས་ནི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་ལ་
 མི་སྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐིན་ལས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་འགྱུར་པར་བྱེད་དོ། །བཅུ་པོ་འདི་ལ་རྒྱས་
 འགྱུར་གྱི་རིགས་ཤེས་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཕན་ལ་ལ་དག དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐུག་བྱེད་ལ།
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐུག་མི་བྱའོ། །ཞེས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནི་དབ་པར་སྐྱེ་བ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་ལ་བྱུང་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚཱ་གྱི་སྐྱེ་ལམ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ལི་
 ཁ་ར་སྐྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་གིང་གིས་བོན་ལ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །དཔེ་དོན་མཚུངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གིང་གིས་བོན་མེད་པར་ནི། ཁ་ར་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལུང་གིང་གིས་
 བོན་གང་བསྐྱུངས་ནས་ཉེ་བར་གནས་གིང་སྐྱབས་པ་ལས། ལུང་མ་དང་། ཁ་ར་དང་། ཉགས་རྣམས་
 བྱི་དེ་ལས་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་རྫོན་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱུངས་ནས་ཉེ་བསྐྱེད་ནས་

དེ་ལ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་ནུབ་ཉལ་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱུ་རྣམས་ནི་གསར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། རྒྱུ་གྱིས་འཕྲུང་བར་འཕྲུམ་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དག་པོ་ཚེས་
 པ་དང་། རྒྱུ་རྫོགས་པ་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་འཕྲུང་བར་འཕྲུམ་ཞིང་། དེ་བས་ན་བྲམ་ཟེ་རྣམས་
 རླུ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་བྱོས་ཤིག་
 ཅེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རི་ལྟར་ཞིང་པས་ས་ལུའི་ས་བོན་དང་། ལྷ་ལུང་
 ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་སྲུང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འདྲེན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
 ཐེག་པ་མཚོག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ལ་མོས་པ། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ལའང་བསྐྱེད་བར་མཛད་དོ།།

ལམ་དུས་ཚེས་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་རྒྱལ།

གཉིས་པ་ལམ་དུས་སྐྱེ་ཚེས་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
 པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པས་ཚེས་སྐྱེ་དོན་སྦྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་
 མཐོང་བའི་རྒྱལ། ས་ཐོབ་ནས་ཚེས་སྐྱེ་མདོན་སྐྱེ་དུ་མཐོང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་མར་
 འོའི་བཙུ་བཞི་སྟེ་ཉེར་དགུའི་རྫོགས་མཚོམས་སུ་རླུ་བ་རྒྱུང་ཟད་ཉེ་འོད་གྱིས་ལའོར་ཅམ་ཞིག་མཐོང་བ་
 ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་མོས་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ལའང་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བྱང་ཟད་ཉེ་དོན་སྦྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཡང་
 འཆད་ལུས་ཉེ། ཐེག་པ་མཚོག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པ་ལའང་བཞི་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
 དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཚེས་
 ཀྱི་སྐྱེ་དོན་སྦྱིའི་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ཉེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པས་སོ། །དོན་
 དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་གྱིས་རྫོགས་བྱ་ཡིན།” །ཞེས་བཤད་
 པ་དང་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར། ཡང་དོ་ཚེས་པའི་རླུ་བ་ལ་ནི། ཚེས་གཅིག་ནས་བཙུ་བཞིའི་བར་

སྐྱད་ཅིག་ཏུ་མེ་མེ་ཞིང་རྒྱས་པར་མཐོང་ངོ། དཔེ་བཞིན་དུ། ས་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མིམ་
 གྱིས་མིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་ངོ། །ཡང་རི་ལྗང། ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ལ་རྒྱ་བའི་ཆ་གསུམ་རྣམས་པར་
 འགྱུར་བ་ལྟར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། སའི་མཐར་ཐུག་བཅུ་གཅིག་པ་ན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་རྣམས་ཤིང་
 གསལ་ལོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི་ཚོས་དབྱིངས་ལེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྤོགས་གཅིག་གིས་
 ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ། དེའི་སྤོགས་གཅིག་གིས་དག་ཅིང་། ལྷོན་པ་
 བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱ། སེམས་
 དེ་སྐྱེས་ན། ཚོས་དབྱིངས་དེ་དད་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་། མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་གནས་
 སྐབས་དེ་ལ་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་མོས་པའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་
 བྱའི་སྐྱིབ་པ་སྤོགས་གཅིག་གསལ་བ་དེ་ནས་མཐར་མ་ཐུག་གི་བར་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ།
 དེ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚོན། ཡང་དག་པར་རྣོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཤེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར། གནས་སྐབས་གང་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་གསུམ་གཅིག་
 ཐོབ་པ་དེ་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་མིང་འདོགས་པ་དེའི་སྤྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོད་ན། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་གསུམ་
 ཀྱི་རྒྱ་འཇུག་པའི་གཞི་སོ་སོར་མ་དེས་པར་འགྱུར་ངོ། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་གསུམ་འཇོག་པ་ལ་ཡང་ཉོན་
 མོངས་པའི་ཆ་གསུམ་གཅིག་གིས་དག་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དག་པ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་
 ཀྱི་མཚོག་ཏུ་སེམས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དེ་མ་སྐྱེས་ན་
 ཁམས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་བཞག་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཁམས་དེ་སྤྱིང་པོར་
 འཇོག་པ་ལ་ཤེགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེ་སྐྱད་དུ་ཡང་། ཚོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བདག་ལྟ་
 དང་། །འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་འཇིགས་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད། །རང་བྱུང་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱིབ་རྣམ་བཞི།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གནས་སྐབས་གང་དུ་སྤྱིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྐབས་¹⁷ དེ་ནས་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་
 འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་བཞག་པའི་

ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རི་
 རྐང་དུ། གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱིར་ཉེ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་
 དང་། སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་གང་ཟག་དེ་དང་དེའི་སྒྲིང་པོར་རྒྱུར་པ་ལ་དེ་དང་
 དེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་
 སྒྲིང་པ་ཉིད་ལ་དེང་དེའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས། དེ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཉིད་
 དབྱེར་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་གོ་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི། རོག་ལོ་རྩ་
 བ་ཚེན་པོའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ལེགས་པར་མི་བསམ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་ས་དང་པོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་མཐོང་བར་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ས་དང་པོ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཚོས་སྒྲིང་ཆ་
 གས་ཅིག་མཐོང་བ་དེའི་ཚོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱང་རང་གི་ཚོས་ཉིད་
 དང་འདྲ་བར་དྲི་མ་དང་འབྲལ་རུང་མཐོང་བ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཉེ། དེའི་ཚོ་དེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་དེའི་རིགས་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་གྱུན། །རྟག་
 ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་རྟག་བྱང་ན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པར་འགྱུར་ཉེ། ས་དང་པོ་ནས་དེ་ལ་དེ་
 བཞུགས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རི་རྐང་དུ། ཐམས་ཅད་ལ། །རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་ཞུགས་
 གཤེགས་པ་སྐྱིབ་པ་མེད་པའི་སྟོ་མངའ་བ། །སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་ལུ་ལ་ཅན་¹⁷ །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚོས་དབྱིངས་དྲི་མས་དག་མ་དག་ལ་སྒྲིང་པོ་ཡིན་མིན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དོ་
 ཞེ་ན། མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་དབྱིངས་སྒྲིང་པོར་འཛོག་པ་ལ་རྒྱུད་སྐྱེ་མར་གསུངས་པའི་རྣམ་
 གཞག་རྣམ་པ་བརྩ་ཚང་དགོས་ལ། དེ་ཚང་བ་ལ་སྐྱུང་བའི་དྲི་མ་བཞི་པོའི་རྟོགས་གཅིག་གིས་དག་པ་
 དང་། །ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སང་བྱེད་ཀྱི་རྩེན་གྱིས་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 བ་ས་བརྩའི་གནས་སྐབས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆ་

གས་རེ་རེ་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་དེ་མཚན་ཉིད་པར་བཞག་དགའོ། །དཔེར་ན།
 ཚོས་གཅིག་གི་ལྷ་བའི་ཆ་གས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཆ་གས་བཙོ་ལྷ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 དུ་འཛོག་མི་རུས་པ་བཞིན་ཅོ། །གལ་ཏེ་འོན་པེ་མེས་ཚན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རང་རང་
 གིས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཇི་སྲིད་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་
 ཡོད་པར་བཞག་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན། བསྟོད་ཚལ་ལ་སྡིང་ཕྱི་བཞིན་ཅོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ལྷགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔལ་ཚོས་སྐྱེ་དང་པ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་ཚུལ། ས་བརྩལ་ལ་ཚོས་སྐྱེ་འཕེལ་བའི་རིམ་
 པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་། ཚོས་དང་། དགོ་འདུན་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མོས་པ་བརྟན་
 པོ་ཡིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་པར་བྱས་ནས་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་
 དབྱིངས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན། ཚོས་དབྱིངས་དེ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྡིང་པོའི་དོན་སྡི་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ལྷགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ངོ།།

གཉིས་པ་ལ། བརྩལ་ས། ས་དང་པོའི་ཚོས་སྐྱེ་ངོས་བརྒྱུང་བ་ནི། མོས་སྡོད་དུ་ནག་པོའི་
 གཞི་^{༡༧}ནི་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། དཀར་པོའི་གཞི་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་དག་རབ་ཏུ་
 བརྒྱུང་བས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ། ཚོས་དབྱིངས་དེ་ནི་དྲི་མ་སྟོགས་གཅིག་གིས་དག་པའི་ཚོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་རྟོགས་པ་ན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཉེ་བ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེས་གཞན་གྱི་དོན་འབད་མེད་དུ་བྱེད་
 པར་རུས་པའི་དགའ་བ་ལྷུད་པར་ཅན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་
 བརྗོད་དོ། །ས་གཉིས་པའི་ཚོས་སྐྱེ་ངོས་བརྒྱུང་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་སྡེ་ཚོགས་པའི་དྲི་མས་
 རྟག་ཏུ་དྲི་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་དབྱིངས་དེ་འཆལ་རྒྱལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གང་དག་པ་དེའི་ཚེ།
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ལ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅོ། །ས་གསུམ་པའི་ཚོས་སྐྱེ་
 ངོས་བརྒྱུང་བ་ནི། ས་གཉིས་པར་ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་བ་རབ་ཏུ་འགགས་ནས། ས་གསུམ་པའི་ཚོས་

དབྱིངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱུ་མ་མེད་ཅིང་། རབ་ཏུ་གསལ་བ་དེས་ཚད་མེད་པའི་ལུན་པ་དག་སེལ་བར་
 བྱེད་པས་ན། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཞི་པའི་ཚོས་སྒྲོལ་བ་བྱུང་བ་ནི། ས་གསུམ་པར་ཉག་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་ཀྱིས་གསལ་བའི་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འདྲུ་འཛིན་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྐོར་བས་ན། ས་འདིའི་ཚོས་དབྱིངས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་གྱུར་པ་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་
 བ་ཅན་ཏུ་འདོད་དོ། །ས་ལྔ་པའི་ཚོས་སྒྲོལ་བ་བྱུང་བ་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དང་། སྐྱུ་ཅུ་ལ་སྐྱོ་ཚོགས་
 དང་། བཟོའི་གནས་ཀྱི་མཐར་སོན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་སྐྱོ་ཚོགས་པ་ཉིད་
 ཉོན་མོངས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་དཀའ་བ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་ན། ས་འདིའི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 ལ་སྐྱུང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

ས་དྲུག་པའི་ཚོས་སྒྲོལ་བ་བྱུང་བ་ནི། ས་འདིར་ངེས་པར་ལེགས་པ་བྱུང་ཚུབ་རྣམ་པ་གསུམ་
 པོ་དང་། མཐོན་པར་མཐོ་བའི་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཀྱན་བསྐྱུ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་བཟད་པ་སྟེ།
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གཉིད་དཔག་པར་དཀའ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ན། ས་དེ་ལ་
 འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀ་མཛོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །ས་བདུན་པའི་ཚོས་སྐྱུ་
 རོས་བྱུང་བ་ནི། ཚོས་དབྱིངས་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་རིམ་པ་འཁོར་ལོའི་བཀོད་པ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པ་ཀྱན་
 ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཀྱི་དྲ་བས་ཅེ་བ་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
 ཐོབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་འདམ་ལས་བརྒྱལ་བས་ན། ས་དེ་ལ་རིད་ཏུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་
 བརྒྱད་པའི་ཚོས་སྐྱུ་རོས་བྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེས་འདི་ངེས་པར་གཟུང་ཞིང་། ཚོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་པ་དང་། མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་ནས། འབད་མེད་
 ལུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་མི་གཡོས་པའི་ཕྱིར་
 ས་འདི་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་འདིར་ཚོས་དབྱིངས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལས་མ་ལངས་ན་
 ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པའི་ཚོས་སྐྱུ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་
 པས་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལུན་གྲུབ་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཚད་པར་མཛད་པའི་ལུས་པ་
 མི་ཐོབ་པས་ཉེས་དམིགས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ས་འདིར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་འགོག་པ་ལས་སྐྱོང་བར་

མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྱིད། སངས་རྒྱལ་གྱིས་དེས་འདི་གཟུང་ཞིང་།¹³ །ཞེས་སྟོས་སོ། །སངས་པོ་ནས་
 ཀྱང་། ཚོས་དབྱིངས་ལས་མ་ལངས་ན་ཉེས་དམིགས་དེ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། མ་དག་སར་ཉོན་མོངས་མ་
 སྐངས་པ་ཡོད་པས། ཚོས་དབྱིངས་ལས་སྐྱོང་མི་དགོས་པར་ཡང་ལྡང་བྱས་པ། ས་འདིར་ཉོན་མོངས་
 སྐངས་པས་ལྡང་བར་བྱའོ། །སྙམ་པའི་སྒྲིའི་འཕེན་པ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བར། མཉམ་པར་གཞག་ན་རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལྡང་མི་བྱས་པ་སྲིད་པའི་སྱིར་རྒྱལ་བས་སྐྱོང་བར་མཛད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སངས་པོ་ནས་པའི་
 ཚོས་སྐྱོང་བ་བཟུང་བའི། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་པོ་ཀུན་ལ་མངའ་བ་རྟེན་པས་དམ་པའི་ཚོས་
 སྟོན་པའི་འབེལ་བའི་གཏམ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ས་དགུ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་མཐའ་ཐུག་ཅིང་སོན་པས་
 ས་དེ་ལ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ཤེས་འདོད་དོ། །

ས་བརྩུ་པའི་ཚོས་སྐྱོང་བ་བཟུང་བ་ལ་གཉིས་ཉེ། མཉམ་གཞག་དུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མའོན་དུ་བྱས་
 པའི་རྒྱལ། རྗེས་ཐོབ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ས་བརྩུའི་
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་ལ་ཕྱག་བཙལ་ཉེ་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ས་བརྩུ་པ་
 འདིའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་མ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་
 སུ་འཛིན་པ་དེ་ལས། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྲིན་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྱིར་ས་འདི་ལ་ཚོས་ཀྱི་
 སྲིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དོ་བོ་རི་ལྟར་ཞེན། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཟབ་མོ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་གནས་སུ་གྱུར་
 ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཚོས་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་དེ་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ས་བརྩུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེས་འཛིན་པའི་འབྲས་
 བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་གང་ཞེན། གནས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན།¹⁴ །ཞེས་
 པའོ། །བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་འགྲེལ་དུ་གནས་གྱུར་བ་གཤམ་ཅིང་།¹⁵ འདིར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དེར་
 བེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱང་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་བཤགས་ནས། སྐྱར་དེའི་གནས་
 ཡིན་པ་ལ། སྱིས་དེ་དེའི་གནས་མ་ཡིན་པར་སོང་བ་ལ་གནས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པ་བས་འཆད་པ་དེ་བཤགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྐྱར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་སྱིས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 པ་ལ་གནས་གྱུར་པ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྟུན་ས་བརྩུའི་དོ་བོ་ནི། སྐོ་བུར་ཀྱི་དེ་མ་སྟོགས་

རེས་དག་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་ཚོས་སྐྱེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་དེ་ལ་ཐུག་བྱ་བའོ། །
 དང་པོ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁྱོད་ནི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སློབ་གང་གིས་ཤེས་པར་རུས་ཏེ་ཁྱོད་ནི་ཀུན་ཏུ་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཀྱང་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ནི་བསམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སོ་སོར་
 རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསམ་པ་ན། སྒྲོང་བ་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པར་ཤེས་རུས་པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་
 ལས་གོ་ལ་བའི་ཚོས་དབྱིངས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དག་གི་སྡོད་ཡུལ་ཀུན་ལས་འདས་ཤིང་།
 དབང་པོ་ཀུན་ཀྱི་སྡོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་བསྟོད་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཐ་སྟོན་དུ་
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་དོན་སྦྱི་ཙམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་དེ་
 དང་། ཤེས་བརྟོན་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་གང་ཡང་རུང་བ་བསྟོན་ཅིང་ཐུག་འཚའ་ལོ། །གཞུང་
 འདིས་ཚོས་དབྱིངས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟོགས་བྱུར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་སྐྱོད་དུ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་
 བསམ་མི་བྱུང་བར་འདོད།¹⁴ །ཅེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན། གང་ཡང་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་
 གིས་ནི་མོས་སྡོད་དུ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཚོས་དབྱིངས་དང་། ས་ཐོབ་ནས་སོ་སོར་
 རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཉིས་ཀ་མཚོན་པ་ཡིན་
 ཏེ་གོང་དུ། རི་ལྟར་མར་ངོའི་བརྟུ་བཞི་བ། །ཞེས་པར། ཚོས་དབྱིངས་མཐོང་རྒྱལ་ལ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་
 མཐོང་རྒྱལ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་རྒྱལ་གཉིས་བཤད་ནས། གཉིས་ཀ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་བཤད་
 བའི་ཕྱིར། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་མེད་པ་དང་བཅས་དང་སྐྱེ་ཐོབ་དང་།¹⁵ །ཞེས། མོས་སྡོད་ནས་
 ཀྱང་སྐྱེ་དང་བཅས་པར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱུར་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ལ། དབང་བསྐྱུར་བའི་རྒྱ་དང་། དབང་བསྐྱུར་བའི་
 རྒྱལ་དང་། དབང་བསྐྱུར་ནས་ཐོབ་ལས་སྐྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་ཤས་པོ་གཤགས་ཚེན་ས་བརྟུ་
 པ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་སྒྲོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས། གང་

གི་ཚོ་སེམས་ཀྱུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་རབ་ཏུ་བསྐྱུས་པས་
འཁོར་བ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་གཞེབ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ། བྱང་སེམས་དེ་སྟོན་གང་ལ་འདུག་པ། འཁོར་གང་གིས་བསྐྱོར་བ། ཡེ་ཤེས་
གང་གིས་དབང་བསྐྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི། རྟོན་དེ་ལ་ནི་རབ་གནས་
འགྲུལ། །འདབ་མ་རིན་ཚེན་དུ་མའི་འོད། །འདོད་པར་བྱ་བའི་ཟེའུ་འབྲུ་ཅན། །བསྐྱེད་པ་དུ་མ་ཡིས།
རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་ས་བརྟུ་པ་ལས། སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྱག་བརྟུའི་རྒྱ་
ཁྲོན་དང་མཉམ་པའི་པད་མ་རིན་པོ་ཚེ་དུ་མས་སྐྱས་པའི་གདན་ལ། བྱང་སེམས་ས་བརྟུ་པ་རང་ཉིད་
འདུག་ཅིང་། པད་མ་དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྱག་བརྟུའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
པད་མས་རབ་ཏུ་གང་བ་ལ། ས་དགའ་པ་མན་ཚད་ཀྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་ཉེ་འདུག་པར་
བཤད་དོ།¹⁷ །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་སྟེ་པད་མ་དེ་དག་ལ། རང་གི་སེམས་རྒྱུད་སྟོབས་བརྟུ་པོ་ཡིས་
ཡོངས་སུ་གང་ཞིང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ཡིས་ཡང་དག་པར་དེམས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་
ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མཚན་མའི་སྟོོས་པ་མེད་པ་རྣམས་ལས་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རབ་ཏུ་བསམགས་གིང་། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་པོས་
ལེགས་པར་སྦྱུང་བའི་ལམ་ཀུན་གྱིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རབ་ཏུ་བསམགས་པའི་བྱང་སེམས་ས་
བརྟུ་པ་བདེ་ནི། ལྷ་བ་ཉ་བ་ལ་སྐར་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ། འཁོར་དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་
དཔའ་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཉེ་འདུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ཕྱག་གི་ཉི་མ་དེར། །དྲི་མེད་རིན་ཚེན་འབར་གྱུར་ཉེ། །སྐས་ཀྱི་སྤྱོད་དབང་བསྐྱུར་བས། །དབང་
བསྐྱུར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྟོོལ། །ཞེས་པ། མདོ་སྡེ་ས་བརྟུ་པ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་
སྤྱོད་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག འཁོར་འོད་
ཟེར་གངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྱག་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱོགས་བརྟུ་ཐམས་ཅད་སྐྱང་བར་བྱས་ནས།
བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་པོར་ལུབ་ལ། འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་པོར་ལུབ་པོ། །འོད་
ཟེར་དེ་དག་ཐོག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས། སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་སྟོང་

ཕྱག་བརྟུ་བརྟུ་ཐོབ་པར་བཤད་དོ།⁹⁵

གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཚེན་པོ་དེར་གནས་ནས། མྱོངས་པས་དམན་པའི་འཛིག་རྟེན་
རྣམས། །ཕྱག་བརྟུ་ལ་གྱིས་གཡེངས་འཛིགས་པ་ལ། །ལྷ་ཡི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་གྱུར་ནས། །དེ་ཡི་སྤྱི་
ལས་འོད་ཟེར་རྣམས། །འབད་པ་མེད་པར་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། །མྱོངས་པའི་སྤྱན་པར་ཞུགས་དེ་ཡི། །སྐོ་
རྣམས་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་ཚེན་པོ་ནི་བྱང་སེམས་ས་བརྟུ་བ་བ་དེའོ། །དེར་
གནས་ནས་ཞེས་པ། བད་མའི་སྤྱན་དེ་ལའོ། །འདི་ཡང་མདོ་སྡེ་ས་བརྟུ་བ་ལས། བྱང་སེམས་དེའི་
ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་དང་། ལུས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་། ལྟེ་བ་དང་། ཚིབས་ལོགས་གཉིས་དང་།
ཕྱག་གི་མཐིལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྟུ་བརྟུ་སྐོས་པས། ཡི་དྲུགས་དང་།
དཔུལ་བ་དང་། ལྷན་འགྲོ་དང་། མི་དང་ལྟ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས་ནས།
སྤྱག་བརྟུ་ལ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་བྱེད་དོ།⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འབྲས་དྲུས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་དྲུས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།⁹⁷ ཚོས་དབྱིངས་ལེ་ཤེས་དེ་
ཉིད་མུང་འདས་སུ་བཤད་པ་དང་། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་དེ་ཉིད་ཚོས་སྐྱར་འཛིག་པའི་རྒྱལ། དེ་
ལས་ཐིམ་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་མུང་འདས་ཀྱི་འདོད་རྒྱལ་
དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་དེའི་འཛིག་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག ལྷག་བཅས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
དག་བཅོམ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་སུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྐྱོ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་
བཏང་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འདོད་དོ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་འཁོར་བ་ཟད་ཅམ་ལ་དེའི་
ཐ་སྲེད་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མུང་འདས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་སྐྱར་
འཛིག་པ་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་བ་
འགགས་གུང་། ཤེས་བྱའི་རྒྱབ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་མ་དག་ན། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་མི་མཐོང་ལ། དེ་མ་

མཐོང་བ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐར་བཞག་པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ལུགས་འདིར་ནི། སེམས་
དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པའི་སྐྱིབ་
པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ཀྱི་སྐྱིབ་པའི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཚོས་དབྱིངས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་པས། སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནའི་སྟོང་
བྱ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་དང་རྟོག་པ་ཀུན་ཀྱི་ཡུལ་ལས་རྣམ་པར་འདས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དག་པ་གཉིས་ལུན་གྱི་
ཚོས་དབྱིངས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། དག་པ་གཉིས་ལུན་གྱི་
ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཉིད་ལ་གིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ལྷོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་།།

གསུམ་པ་ནི། ལྷོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
གནས་པར་གྱུར་ནས། དེ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་རབ་
ཏུ་མངོད་དོ། །རྒྱལ་རི་ལྟར་ན། དབྱིབས་དང་། ལ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་པའི་ཡིད་བཞེན་གྱི་ལོར་བུར་པོ་ཆེ་
རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འོ།།

འདིར་སྐྱས་པ། ཡུན་རིང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་དྲངས་གྱུར་གྱང་། །ལྷང་འདས་ཞི་བའི་འབྲོག་
དགོན་མ་བཏང་བར། །ཟག་མེད་བདེ་བའི་ཟས་ཀྱིས་ཉེར་འཚོ་བའི། །ཚོས་དབྱིངས་ནགས་ཀྱི་དྲང་
སྟོང་ཨོ་མ་མཚར། །རང་བཞིན་དྲི་མས་དག་ཕྱིར་ཐོག་མར་དག། །ཚོས་དབྱིངས་ས་བོན་བརྟས་ཕྱིར་བར་
དུ་དག། །ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱིས་གང་ཕྱིར་ཐ་མར་དག། །ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཕྱིར་དུས་མཉམ་ཀུན་ཏུ་དག། །ཡོན་
ཏན་ལྷོན་སྟེང་རྒྱས་པའི་དཔག་བསམ་ལ། །ཉེ་བར་སེམས་པའི་ཚོས་དབྱིངས་ལང་ཚོ་ལ། །མང་ཐོས་
ཡིད་ཀྱི་ཤིང་རྟས་ཉེར་དྲངས་པའི། །རྣམ་དབྱོད་གསལ་བའི་མིག་གིས་དེང་འདིར་མཐོང་། །ཞེས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་སྐྱབ་ཞབས་ཀྱིས་མངོད་པའི་བསྟན་ཚོས། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་

བའི་འགྲེལ་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཟབ་མོའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་
 དབྱེ་བ་ལ་བསྐྱེངས་པ་མེད་པ། ཡུལ་དབུས་འགྱུར་རྒྱལ་གྱི་སློབ་དཔོན་དཔལ་གྲུ་མཚོག་ལྷན་དྲི་མེད་
 ལེགས་པའི་སློམ། སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ལོ་ས་གས་ཉི་བའི་ཕྱོགས་དང་པོ་ལ། གཙང་གཡམས་རུ་སའི་ཐིག་ལེ།
 གསེར་མདོག་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ནོ།། །།

རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན།

རྗེ་བརྒྱུ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༡༡༡། །བརྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་པར་བྱེད་པ་ལེགས་པགས་རྣམ་པ་ཟུང་རྒྱ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

༥ ། བཞི་བ་གདམས་དོན་སྤྱི་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་རྟོན་པ་ལ།^༡ སྐྱབ་པའི་རྟོན་དང་། སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཚེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་རང་གི་རོ་བོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་རྒྱལ། བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་རྒྱལ་གཉིས་ལས།

མདོ་ལས་སྐྱབ་པའི་རྟོན་རིགས་གསུངས་རྒྱལ།

དང་པོ་ནི། ལོང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ། །ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཇོས་ནས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་རྣམ་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཚེན་ཞེས་བཞི་བའི་ཚིག་གི་དོན་གང་ལགས། དེ་རྣམ་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་རྣམ་ཅེས་བཀའ་རྒྱལ་དོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། བྱང་རྒྱལ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེའི་སྤྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚིག་གི་དོན་མེད་པའོ།^༢ །ཞེས་པས་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་མདོར་བརྟན་ནས། རིགས་པཅུ་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་རྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། བམ་མཁའ་ལ་ནི་བྱའི་རྗེས་མི་དམིགས་སོ།^༣ །ཞེས་སོགས་གསུངས།

མདོ་ལས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། རིགས་གྱི་རབ་དབྱེ། དབྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྟོར་བ། ལྷ་བ། འགྲེལ་བ། རོན་བསྟུས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། ལྷུབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་པ་༩ ། །ཞེས་བཤད་ན། ཐེག་ཚེན་གྱི་སྟོར་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་ལྷུབ་པ་འདི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འཆད་པ་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྲུང་བཤད་པ་འདི་སྟོར་བཞི་དང་། ལྷིས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ལྷུབ་པ་བཞི་ཡང་རིགས་ལ་བརྟེན་དགོས་མོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པ་འདི་ལྷིར། ཞེས་མཚམས་སྟོར་བ་ལ། ལྷུབ་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དེས་པར་འབྱེད་པ་འདི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཇི་སྟན་བཤད་པ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས། ལྷུབ་པ་འདི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་༩ ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་བཤད་པ་འདི་རིམ་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་རིགས་འཆད་རིགས་ཏེ། ཐེག་ཚེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྲོ་ལོ་ཏུ་རིགས་སྐད་པ་འགོ་དགོས་པ་འདི་ལྷིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཚེན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐར་པ་དང་དེས་པར་འབྱེད་པ་འདི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་གྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བ་དེ་ཡིན་པས། དང་པོ་ཁོ་ནར་རིགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅའི་ལྷིར་འདིར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་གྱི་དེ་ནི་དོན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དང་པོ་འབྲས་བུ་བསྟན་ལ་རྒྱ་ལྷིས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་བཤད་པ་འདི་གོ་རིམས་ཡིན་པ་འདི་ལྷིར། ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་འདི་སྟོན་ས་རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ལ། རོགས་པ་ཡི་ནི་ཚེས་དུག་དང་། ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་རྟེན་ཚེས་གྱི་དོ་གོ་གོ་རིམས། གྲངས་དེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་དང་པོར། ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། ། །ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། འདིས་ཀྱང་སྤྱི་སྲུང་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། ། །ཞེས་བཤད། བཞི་པ་དོན་བསྟུས་པ་ལ། ལྷུབ་པ་འདི་ཚེས་གྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དང་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་ཇི་སྟན་བཤད་པ་འདི་

ཚོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཞོན་ལ་རིགས་ཞེས་བརྟན་ཏེ།¹¹ །ཞེས་གསུངས།
 དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དང་པོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་རིགས་ལ་བརྟུགས་མ་
 ཡོད་པའི་དང་པོ་ཐོག་ཚེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དྲོད་ཀྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།
 རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བམ་མཁའ་ལ་ཉི་བྱའི་རྗེས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །མི་ལམ་དང་།
 ལྷ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། ལྷ་བརྟན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། དྲི་ཟའི་གྲོང་གྲུམ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹² །ཞེས་གསུངས། ཐོག་ཚེན་གྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་ཅེ་མོའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡང་དག་
 པའི་མཐའ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། མ་ལོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་། ཚོས་ཉིད་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དང་། གནས་ཉིད་དང་། ཚོས་ངེས་པ་ཉིད་དང་། བདེན་པ་
 ཉིད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོག་གི་དོན་
 མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹³ །ཞེས་གསུངས། དེ་བཟོད་པའི་རྟེན་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། ལྷ་མའི་སྐྱེས་སུའི་གཟུགས་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མའི་སྐྱེས་
 སུའི་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཚོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་
 དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས། དེ་ཚོས་མཚོག་གི་
 དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་མའི་སྐྱེས་སུའི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལ་སྟོད་པའི་ཚོག་
 གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོག་གི་དོན་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་མདོ་ཚན་བཞི་པོ་དེས་རིམ་པ་ལྟར་དཔེ་དབྱུང་དབྱུས་
 ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དབྱུང་དག་རིམ་བཞིན་དུ་མཚོན་ནས་བརྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 རེ་ཞིག་དང་པོར་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་སོ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས།

མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་

བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཚིག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །
 ཞེས་པ་ནས། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །
 རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚེན་གཤེར་སྤྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚོ་ཚོགས་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹⁷ ཞེས་
 པའི་བར་དཔེ་བཞིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་མཚོན་ནས་གསུངས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་
 འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་
 སྤྱིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚེན་གཤེར་
 སྤྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚོ་ཚོགས་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹⁸ ཞེས་པའི་བར་དཔེ་དགུས་སྒྲོམ་སྤང་གི་
 རྟོག་པ་དགུ་མཚོན་ནས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་
 པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་གོ།¹⁹ ཞེས་གསུངས།

གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉི་མའི་
 ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་མངོན་པར་འཆར་བའི་ཚོ་སྐབ་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཚེན།²⁰ ཞེས་གསུངས། སྤྱོད་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། བསྐལ་བའི་མི་འབར་བའི་ཚོ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ།²¹ ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་
 དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་བྱིར་སྤྱང་བ་དང་སྒྲོ་འཕར་བཅད་པ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་གཉེན་པོ་
 དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་སྐྱེ་བ་དང་འགགས་པ་དག་གོ།²² ཞེས་གསུངས། གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་སྟོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་སྟེ་སྤོང་བའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་ཤིགས་
 དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིན་ལ་ཚུལ་བྱིན་ལ་འཆལ་བའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པ་ནས།
 རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མ་གཟིགས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་
 བཞིན་དུ།²³ ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པས་དེ་དག་སྐྱེ་
 བ་དང་འགགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ།²⁴ ཞེས་གསུངས།

ཤེས་རབ་སྒྲིབ་བརྟེན་པ་ཅུང་པ་འདི་ལྟར་པ་འདི་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
 ཉི་མ་དང་རྒྱ་བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ།¹⁴ ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ལ་མཁས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་ལྷ་རྩལ་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་སོ།¹⁵ ཞེས་གསུངས། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དེ་སྟོན་
 པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་གཟུང་དང་སྐྱར་མ་དང་
 འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྟོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་
 ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།¹⁶ ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་བསྐྱེད་¹⁷ པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཆོས་སོ།¹⁸ ཞེས་གསུངས།

གཞན་དོན་སྐབས་དང་མཚམས་པར་གོ་རིམས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་
 སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྩལ་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་
 མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པ་ནས། འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྩལ་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་སོ།¹⁹ ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་བཞི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷེ་པོར་དགོངས་པའི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་སོ།²⁰ ཞེས་གསུངས།

ཡི་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་སྟོན་
 པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྩལ་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱའོ།²¹ ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་འཁོར་
 བ་རྗེ་སྟོན་པར་མཚན་མ་མེད་ཅིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡི་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།²²

ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལོན།³⁰ ཞེས་སོགས་གསུངས།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད།
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། རང་གི་རྟེན་ཚོས་སྐྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛོན་དུ་སྐྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འཇུག་རུ་ཐལ་ལོ། །
 འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དེ་ཡེ་གེས་ཚོས་སྐྱུར་འཇུག་རུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཁ་ཅིག དེ་གང་ཞེས་གནས་འཇུག་མཐའ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འཇུག་རུ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་
 ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་སྐྱུར་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུས་
 པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཚོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་
 ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག རིགས་གང་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འཇུག་རུ་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འཇུག་རུ་གི་རིགས་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འཇུག་རུ་གི་དགོ་བ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་
 འཐད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྐྱུ་མ་ལས། དགོ་དང་རྣམ་པར་
 དག་སྦྱིར་དང་།³¹ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་དེ་དགོ་པའི་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པར་
 བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུར་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
 གྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ། རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་དང་། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་
 གཉིས། རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུར་གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་
 གཉིས། མཚན་ཉིད་རིགས་འདྲ། ལྷ་མ་ལ་ཉན་ཐོས་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་
 གཉིས། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི། ཞེས་སོགས་
 རིགས་འདྲ། རང་གི་ཐོབ་བྱུར་གྱུར་པའི་ངེས་འགྱུར་རྒྱུར་ཡང་ཡིན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་
 པར་ངེས་འགྱུར་རྒྱུར་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་རིགས་འདྲ་སྟེ། དེ་
 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ལ། ཐེག་ཚེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐེག་ཚེན་
 གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་ལས། ཚོས་དབྱིངས་གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་རྒྱུར་འགྱུར་རྒྱུར་། དང་པོའི་
 མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་གང་ཞིག་འདྲེས་བྱས་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རྒྱུར་། གཉིས་
 པའི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་མངོན་དུ་
 བྱེད་པར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་ངེ་མངོན་
 དུ་བྱེད་ངེས་གྱི་གང་ཟག་དང་། ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་ངེས་པའི་རིགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ཚོས་དབྱིངས་གང་ཞིག་ཐེག་ཚེན་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ། ཐེག་ཚེན་རྒྱུ་བ་པའི་
 རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཚོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་
 རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡིན་ན་དེའི་བསྐྱོམ་¹⁶བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་³⁷ཚོས་དབྱིངས་གང་ཞིག ཞེས་སོགས་ཟེར་ན་དགག་གཞི་མས་
 རྒྱུན་བཏང་། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན་མི་
 འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་གྱི་བྱང་རྒྱུད་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། རྫོང་ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་ཐུལ། རྫོང་ཐེག་
 ཚེན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། རྫོང་
 སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐུལ། རྫོང་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤོ། །ཁོ་ཅེ། ཐེག་ཚེན་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་རིགས་ངེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐུལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཐེག་ཚེན་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་³⁸མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་འབྲུག། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལམ་ཏུ་འཇུག་ངེས་ཀྱི་བྱང་
 སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐུལ། དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། ཉན་
 ཐོས་རྒྱུ་བ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ཅེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐུལ། དེ་ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག། དེར་ཐུལ། དེ་རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ཅེ། ཐེག་ཚེན་དག་བཅོམ་ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐུལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་
 དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་འབྲུག།

ཁ་ཅིག ཐེག་ཚེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཐེག་ཚེན་གྱི་རྒྱུལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དེ་ཐེག་ཚེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐེག་ཚེན་གྱི་བྱང་རྒྱུད་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོང་ལྷོ་ག་པས། དྲི་བཅས་
 ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཉེ། དེ་ཟག་མེད་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང་།³⁹ རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་མདོར་བསྟན་ཏུ། རིགས་ཁམས་སྤྱང་རྩི་དང་འདྲ་འདི་གཟིགས་ནས།⁴⁰
 ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་ཏུ། དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱང་མའི་རྩི་དང་

འདྲ།^{༤༡} །ཞེས་དང་། བསྟོན་ཚོགས་ལས། བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་།^{༤༢} །རང་
 སེམས་དེ་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ།^{༤༣} །ཉོན་མོངས་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་
 གནས།^{༤༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་
 པའི་སེམས་ཙན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འབྱད་དེ། དྲི་བཙས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་ལ་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཙོས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྟེ།
 ཉི་སྣང་ལས། དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བརྗོད་
 དགོས་སོ། །རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེན། རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་
 ཡིན་པས། དེས་ན་དོན་གྱི་ལྷན་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད།^{༤༥} ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་
 འབྱད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་ཁོ་
 བ་ལ་རིགས་ཞེས་གདགས་སོ།^{༤༦} །ཞེས་དང་། ཉི་སྣང་ལས། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་
 ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ།^{༤༧} །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྣང་ལས། ཚོས་དབྱིངས་རྒྱུའི་དོ་བོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོ་
 བས་རིགས་ཞེས་ཐ་སྟོན་གདགས་སོ།^{༤༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཚོས་ཙན། དོ་བོ་
 ཉིད་སྣང་འགྲུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྟེ། རྒྱུད་སྤྲུལ་
 ལས། རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྤྱོ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་བོའི་སྤྱོ་ནི་
 དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་ནི་སྤྱི་མ་གཉིས།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སེམས་གསལ་རིག་དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སངས་མི་རྒྱ་བའི་སེམས་ཙན་
 ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཙན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སེམས་ཙན་ཡིན་ན། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཙན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཙན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྷན། ཁ་ཅིག་ སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཐོས་
 པའི་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བའི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་དང་། དེས་གསོས་
 བཟུང་བའི་རིགས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འབྱད་དེ། སེམས་ཙམ་པས་ལམ་

ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེའི་རྒྱུད་
 ལ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྲུལ་གྱི་རིགས་གཉིས་
 གར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་སྤེང་ལས། རྣམ་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ལྷགས་ནས་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་ཉེ།^{༤༠} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་
 འགྲུལ་གྱི་རིགས་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྒྱུད་ཡོད་
 འབྲས་བུར་མེད་པ་དང་ཅིག་གོས་འབྲས་བུར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།
 དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་།^{༤༡} ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ།
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལྷོག་པ་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྣམ་འགལ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་འགྲུལ་གྱི་རིགས་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་
 པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུལ་འདི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་
 ཐལ་པ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྲུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་
 འགྲུལ་གྱི་རིགས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤྲུལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་
 གུང་དེས་རྒྱས་འགྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན། རང་གི་རྟེན་ཚོས་སྤྲུལ་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་མ་བྱེད་སྟེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པའི་རྒྱུད་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་
 སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་
 རྒྱུད་མེད་ལམ་དེ་གྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་ཅིག་སྤྱོད་དེ་དེ་དང་
 བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་བྱང་རྒྱུད་སེམས་དཔས་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པས་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟོགས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་སྤོན་གའི་རྒྱུ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་པའི་དོ་བོར་སྒྲུས་པའི་ཚོ།^{༤༢}
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱེད་པ་སྐྱོད་པའི་ལུགས།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བྱེད་པ་སྐྱོད་པའི་ལུགས། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས། །སེམས་ཚམ་པའི་
 ལུགས། དབུ་མ་པའི་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་སྐྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་རང་གི་འབྲས་
 ལུང་ལྷུང་པའི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་སེམས་ཚན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ལྷུང་མ་ཚགས་
 པའི་དགེ་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སུ་འདོད་དེ། འདུལ་པའི་མདོ་ལས། ཚོས་གོས་ངན་དོན་ཚམ་
 གྱིས་ཚོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས། བསོད་སློམས་ངན་དོན་ཚམ་གྱིས་ཚོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས།
 གནས་མལ་ངན་དོན་ཚམ་གྱིས་ཚོག་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སློང་བ་དང་སློམ་པ་ལ་དགའ་བ་
 འཕགས་པའི་རིགས།¹³ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུང་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྒྱབས་ནས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པའི་སེམས་ལྷུང་མ་ཚགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་རང་འབྲས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ནས་
 རྒྱུད་པའི་ཐབས་དང་། རྒྱུང་བ་ཐ་མའི་རྒྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་ལྷུང་མ་ཚགས་པ་དེ་
 རང་གི་འབྲས་ལྷུང་ལྷུང་པའི་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་དངོས་སུ་རྒྱུད་པའི་ལས་དངོས་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 རྒྱུད་ཚོག་གེས་ལ་བརྟེན་ནས་སློང་བ་དང་བསློམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱས་བས་མེད་པ་སློང་བར་འབྱུང་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་བདག་གི་བ་ལ་མེད་པ་མདོན་ལྷུང་བ་རྒྱོག་ །ཕྱི་མ་
 ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་བདག་ལ་མེད་པ་གཏན་ཟེད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མ་ཚགས་
 འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས།¹⁴ །ཞེས་དང་། གསུམ་གྱིས་རྒྱུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས།¹⁵ །ཞེས་དང་།
 བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར།¹⁶ །ཞེས་དང་། མཛོད་
 འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ།¹⁷ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ཁ་
 ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྐྱུངས་པ་ལས་ལྷུང་ཏེ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམས་
 པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་དག་གི་རིགས་
 ཞེས་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམས་པ་ཡིན་ལོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོངས་
 སུ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྲལོ།⁶⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཅིག་
 བས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ། ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནང་གི་སྐྱེ་མཚེད་དེ་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་
 ཀྱི་སྡེད་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་
 བཏབ་པའི་གོང་དུ་⁶¹ རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་ཚེ་རྒྱས་
 འཕྱར་གྱི་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མདོན་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ཀྱི་རིགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོང་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། སྐྱེ་མཚེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་
 གང་ཡིན་པ་སྟེ།⁶² ཞེས་དང་། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེན་མདོར་བསྐྱེན་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱི་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྒྱབ་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་ནི་གཅིག་བས་གཅིག་ཏུ་
 བརྒྱུད་དེ་འོང་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་
 པར་རྒྱབ་པའི་རིགས་ནི་སྟོན་དགེ་པའི་ཕ་བཤོ་མས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།⁶³
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དོན་ཚན་དགུའི་སྐོ་ནས་འཆད་པ།

ཐོག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱུན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་དོན་ཚན་དགུའི་སྐོ་ནས་

འཆད་པ་ལ། ཡོད་དང་མཚོག་དང་མཚོན་ཉིད་དང་། རྟགས་དང་རིགས་པ་དབྱེ་བ་དང་། ཉེས་
 དམིགས་དང་ནི་ཕམ་ཡོན་དང་། །དཔེ་རྣམས་གཉིས་ཏེ་རྣམས་པ་བཞི།³ །ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི། ལྷ་རྩེ་
 བགད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་དེ་ཡང་དོན་ཚན་དགའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་
 ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་
 ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཚོག་ཏུ་རྒྱུ་བ། རིགས་ཀྱི་འོ་བོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས།
 རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་དམིགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་
 པའི་ཕམ་ཡོན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ། རྒྱས་འཇུག་གྱི་རིགས་མཚོན་པར་
 བྱེད་པའི་དཔེ་དང་དགའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྦྱིར། རོན་ཚན་དགའ་པོ་དེ་ཡང་ཁྱད་ཚོས་
 བཞི་བཞིའི་སྐོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འོག་ནས་འཆད་པར་འཇུག་པའི་སྦྱིར།

རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་རྒྱུད་ལ་མཐར་ཐུག་རང་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་འཇུག་ཏུ་རྩེ་གི་རིགས་ཐ་
 དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སྐོ་ནས་འཆད་པ་ལ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་
 བོ་མོས་པ་དང་། །རྒྱུ་བ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་སྦྱིར། །རིགས་ཡོད་ཉིད་
 ཏུ་རིས་པར་བརྟོད།⁴ །ཅེས་གསུངས། རོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་
 ཅན་གསུམ་ལས་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་ཏུ་ཞུགས་མ་
 ཐག་ཏུ་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་རྒྱུ་བ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་།
 དེའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཏུ་འཇུག་པར་དམིགས་པའི་སྦྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཚོག་ཏུ་ཇུག་པར་རྒྱུ་བ་པ་ལ། དེ་ཉིད་
 ལས། དེ་དགོ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ནི་དོན་ཚན་དང་། །མི་ཟད་པ་ཡི་རྒྱ་མཚན་
 བྱིར། །རིགས་མཚོག་ཉིད་ཅེས་བརྟོད་པ་ཡིན།⁵ །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་
 ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ལས་མཚོག་ཏུ་ཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་བ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་ལུས།
 ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་ལུས་པའི་སྦྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དེས་དོན་ཚན་པོ་རང་

འབྲས་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཐུན་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་བྱེད། ཅིས་ཤོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་དེས་མཐར་ཐུག་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ལྷན་འདས་ཐོབ་པ་ན་དགོ་ཚུལ་ལྟར་ལྷན་མི་བཟང་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་དེས་མཐར་ཐུག་རང་གི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ན་དགོ་ཚུལ་ཚད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱང་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་ནི། །སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་བཞིན་ལྟ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འགྲུར་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྟེན་དང་ཅིག་ཤོས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱིས་བོན་དེ་རིགས་ཡིན་པར་ཐུག་ལ། དེ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟང་པ་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱས་འགྲུར་གྱི་རིགས་མིན་པ་དང་། རིགས་དེ་གཉིས་སྒྲོལ་ལམ་ན་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་འདི་ནི་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་སང་པའི་རྟགས་བྱང་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲིབ་རྗེ་དང་། །མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དགོ་ལ་ཡང་དག་སྒྲོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་སང་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་གས་ཚེ་བ། ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ལ་མོས་པ་གས་ཚེ་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྒྲིབ་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་སྒྲིབ་སོགས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཚོས་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བྱང་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ནི་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་འབྲོགས་དང་། །འབྲོགས་པ་ཉིད་དེ་མདོར་ན་རིགས། །དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པ་བཞི།¹⁸ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ།

ངེས་པའི་རིགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་། རྒྱུན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་རིགས་དང་། འཕྲོགས་པའི་རིགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། འཕྲོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དང་། མཛོད་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ།⁶⁶ ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་གོམས་པ་གསུམ་ཆེ་བ་དང་། གྲོགས་ངན་པ་སྤྲིག་གྲོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། ཚོས་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ཡོ་བྱེད་ཀྱིས་འཕྲོངས་ནས་སྐྱབ་མི་ལུས་པ་དང་། ཚོས་བྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་མི་འཕྱུར་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་དུ་སོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རིང་མོ་ཞིག་ན་ངན་སོང་དུ། འཕྲོ་ཞིང་ལྷུར་དུ་བར་པ་དང་། འདྲི་ནའང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ཕྱོད། རྒྱུ་བཅས་སེམས་ཅན་སྒྲོན་པར་བྱེད།⁶⁷ ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་དེ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་ཕྱོད་པེས་ཀྱི་ལས་བསགས་ན་འང་ལྷུར་དུ་ངན་སོང་དུ་མི་འཕྲོ་བར་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དེར་འཕྲོ་ཞིང་། དེར་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་བར་པ་དང་། དེར་ཆུང་ཟད་གནས་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་ཅུ་ཅུ་ཕྱོད་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ཕྱན་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། གསེར་གྱི་རིགས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། འདེམ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། ཡེ་ཤེས་དང་ནི་དྲི་མེད་ལྡན། མཐུ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གནས་ཡིན་ནོ།⁶⁸ ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་གསེར་གྱི་དཔེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་གཉེར་དེ་གསེར་མང་བ་དང་། གསེར་འོད་གསལ་བ་དང་། གསེར་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། གསེར་གྱི་ལས་སུ་རུང་བ་བཞིའི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པ་

དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཚེན་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱང་དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཉེན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་
ཉིང་རེ་འཛོལ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཁྱད་ཚེས་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རིན་
ཚེན་མཚོག་རིགས་བཞིན་ཤེས་བྱ། །བྱང་རྒྱུ་བཞེད་པོའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་ཆེ་དང་ཉིང་འཛོལ་
འཕགས། །སེམས་ཕན་མང་པོའི་དོན་གནས་ཕྱིར།²³ །ཞེས་གསུངས། །དོན་ནི། ཐེག་ཚེན་གྱི་རྒྱས་
འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་
དེ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ། དབྱིབས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ། །ཁ་དོག་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ།
ཚད་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཚེན་གྱི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་
རིགས་དེ་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་བྱང་རྒྱུ་བཞེད་པོའི་རྒྱ་དང་། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་
ཟིན་པའི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་དང་། ཉིང་རེ་འཛོལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་།
སེམས་ཕན་མང་པོའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཕན་ཡིན་ན་
རིགས་རྒྱད་ལྟར་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཕན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཆད་པའི་སེམས་
ཕན་དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། སེམས་ཕན་ལ་ལ་ཉེས་པ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་དང་། ལ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་དཀར་
པོའི་དགོ་ཅུ་བཅོམ་པ་དང་། ལ་ལའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་མེད་པ་དང་། ལ་ལའི་རྒྱད་
ལ་དཀར་པོའི་དགོ་བ་དམན་པ་ཡོད་ཀྱང་ཟེག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་པོན་གྱི་ལུས་པ་རྒྱད་ལ་མི་ལྟར་པ་སྟེ་
བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པར་སྟོན་པེས་ཡོད། །ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཚོས་
རྣམས་ཀྱང་ཏུ་བཅོམ། །ལ་ལ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་དགོ་བ་མེད། །དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་དང་
བྲལ།²⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆད་པ་
དང་། བཞི་པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆད་པའི་སེམས་ཕན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
མདོ་སྟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།²⁵

དེས་ན་ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྟར་ཏེ། དེ་

རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་ལྡན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ལ་མོས་པ་རྒྱ་ཚེན་པོ་འབྲུང་ཞིང་མཐར་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཟུང་ཅིང་རྒྱ་ཚེན་པག་དང་པག་ཞན་ལ་པན་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཚོས་ཚེན་ལ། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་མོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཚེན་འབྲུང་ཞིང་རྒྱུ་ལ་བཟོད། །དེ་དག་མཐར་མུམ་པ་གཉིས་མཚོག་སུན་སུམ་ཚོགས་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ། །བྱང་རྒྱུ་མེམས་དམའ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་དེ་རྒྱས་པའི་རིགས་ལས་ཤེས།¹¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཚེན་དང་། དགའ་བདེ་རྒྱ་ཚེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྟེན་རྒྱ་ཚེན་པོ་ཞིབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་གཞན་ལ་པན་བདེ་རྒྱུ་ལ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་རྩ་བ་བཟང་པོ་ལས། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་འོག་དང་། འབྲས་སུ་དང་། དྲི་བསྐལ་སུན་སུམ་ཚོགས་པས་གཞན་གྱི་ཚོགས་པ་ལྡན་པའི་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཚེན་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་སྟེད་སྤྱིར། །བདེ་དང་སྤྱག་བསྟེན་ཚེན་པོ་ཞི་བ་ཐོབ་བྱའི་སྤྱིར། །བདག་དང་གཞན་ལ་པན་བདེ་བྱེད་པ་འབྲས་སུ་འི་སྤྱིར། །རིགས་མཚོག་དེ་ཅི་རྩ་བ་བཟང་པོ་ལྟ་སུ་ཡིན།¹¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཞོན་པེ། རིགས་ཚད་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་སྤྱིར། །འགོ་རྒྱན་དེ་ཡི་སྟིང་པོ་ཅན།¹¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱ་ཚེན་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་མདོ་སྟེང་རྒྱུ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་རྒྱ་ཚེན་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་རྒྱ་ཚེན་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

ཞོད་ལྟར་ན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་རིགས་ཚད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རིགས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་

ཅད་ལ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་དབྱིག་གཉེན་གྱི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་པར་
 མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དེ་རྣམས་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྲིད་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ལོ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་
 བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་བརྟན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་
 ཅད་ལ། །ཞེས་སོགས་རྩ་བའི་གཞུང་འདིས་དེ་ལྟར་བརྟན་པའི་སྲིད། གཞན་ཡང་། གཞུང་དེས་དེ་ལྟར་
 མ་བརྟན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པས་མ་ལྷོད་
 པར་བརྟན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པས་ལྷོད་པར་གསུངས་པའི་¹⁶ དགོངས་གཞི་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་
 སྲིད། མདོ་སྡེ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱད་
 ལྟན་ཡིན་པས་ལྷོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྲིད། །ཞེས་པའི་སྒྲོམ་བདེ་གཞུང་དེའི་
 དོན་སྒྲོམ་རྣམས་དག་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། དེའི་དོན་སྒྲོམ་རྣམས་དག་གཅིག་ཡོད་པའི་སྲིད། དེས་ན་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྲུང་གི་རིགས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་
 སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམས་པ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་
 བཏབ་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེས་གསོས་བཏབ་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
 སྲིད་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེས་འབྲས་བུ་མ་བསྐྱེད་ཅིང་མ་གྲུབ་ན་སྤྲ་བ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚོ་དེ་
 ཉིད་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཅིང་གྲུབ་པ་ན་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།¹⁷ །ཞེས་དང་། གསེར་སྲེང་
 ལས། རྗེས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད།

དབུ་མ་པའི་ལུགས།

བཞིཔ་ལ། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྲུང་གི་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས། སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒོ་བྱུང་གི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒོ་བྱུང་གི་དྲི་མ་མ་ཞུགས་ཤིང་།
 དེའི་ཚོས་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དྲི་མ་མ་

ལྷགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་འོ་རང་བཞིན་པ་སྤྱིན་མ་ལྷགས་པ་དང་། ལཱི་རང་བཞིན་པ་
 རྟོག་པ་མ་ལྷགས་པ་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་པ་གཡའ་མ་ལྷགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རླུང་
 གླ་མ་ལས། རིན་ཚེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དག་བཞིན། །རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་མེད།¹⁹ །ཅིས་
 དང་། དབུས་མཐའ་ལས། རྒྱ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་
 འདོད།²⁰ །ཅིས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་འདི་ལ་དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས་
 ལས།²¹ དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་མེ་སྤང་
 བ་ལས། དེ་དག་གིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་བཟོད་
 དགོས་སོ། །རྒྱའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྒྱེ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་སྤུང་བ་དེ་
 ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཚོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་འདི་
 མེད་དོ།²² །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སེམས་ཕན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གྱི་རྣམ་པ་ཚོས་ཕན། རྒྱུད་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བའི་སྤྱིར། རྒྱུད་ལ་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་སྟེ། རྒྱུད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཙོས་པ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། ཞོན་ཤེ། དེ་ཚོས་ཕན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་རྒྱའི་རྣམ་
 གྲངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་རྒྱེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་སྤུང་བའི་རྣམ་འགྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཚོས་
 ཕན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་རྒྱས་འགྲུབ་ཀྱི་རིགས་གཉིས་ལ་
 རྒྱད་པར་རྣམ་ཐད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཕན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཐོས་སོགས་གྱིས་གསོས་མ་བཟབ་པའི་ཚེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཞོན་
 དང་། དེ་ལྟར་བཟབ་པའི་ཚེ་རྒྱས་འགྲུབ་ཀྱི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱད་པར་འཐད་པའི་སྤྱིར། །རྟགས་
 ཁས། ཞོན་ཤེ། ཉེས་པ་དེ་རྒྱུད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཞོ་བོ་ཕག་ནི་རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཚོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་འདོད་ན།²³ དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདུས་

བྱས་སུ་འདོད་པ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲིབ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་རིགས་གསུངས་ཚུལ་ལ།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་
 སྒྲུ་མ་ལས། རྗོགས་སངས་སྐྱེ་འབྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་
 ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱུ་བ། །ཉལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པོ་ཅན།¹⁴ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་ལས། ལུས་ཅན་ཀྱུ་བ་ཉལ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ཅན་ལོ།¹⁵ །ཞེས་
 གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཉལ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཅན་ཏེ་ཁམས་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚཱ་མ་རྣམས་འཕྲིན་ལས་འབྲོ་བ་སྟེ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 སེམས་གཉིས་བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་ཚཱ་མ་རྣམས་ཉིད་ལ་དོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱུ་བ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་གཤག་བཅུའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་བསྟན་
 པ་དང་། དཔེ་དགུ་དོན་དགུའི་སྒྲོ་ནས་སྐྱིབ་པ་སྒྲོ་བུར་བར་སྐྱབ་པ་དང་གཉིས་ལས།

རྣམ་གཤག་བཅུའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། བཙོམ་ལུན་འདས་གྱིས་མདོ་ལས། དག་སྒྲོར་དག་སེམས་ལ་སེམས་མ་མཚེས་
 ཏེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲུ་
 མར། རོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལུན་འཇུག་པ་དང་། །གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཀྱུ་བ་ཏུ་འབྲོ་བའི་དོན། །ཉལ་
 ཏུ་མི་འཇུག་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ།¹⁷ །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་གཤག་བཅུའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་

ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རོ་པོའི་དོན། རྒྱའི་དོན། འབྲས་ལུའི་དོན། ལས་ཀྱི་དོན། ལྡན་པའི་དོན།
 འཕྲུག་པའི་དོན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན། ལྷན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། མི་འཕྲུལ་བའི་དོན།
 དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱའི་སློབས་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེ་ལྟར་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱིབ་པ་མ་ཞུགས་པའི་
 དོན་གྱིས་སེམས་རྒྱུད་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན། རྒྱའི་
 རང་བཞིན་ལ་སློབ་པ་མ་ཞུགས་པ་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མ་ཞུགས་པ་དང་། བམ་
 མའི་རང་བཞིན་ལ་སྦྱིབ་པ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱིས་སློབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚུ། གཡའ་དང་བྲལ་བའི་
 གསེར། རྒྱིན་དང་བྲལ་བའི་བམ་མའའ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་རྣམ་
 གཞག་བརྒྱུས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རིན་ཆེན་བམ་མའའ་རྒྱུད་ག་བཞིན།¹⁹ །ཞེས་
 མོགས་གསུངས་སོ།།

དཔེ་དགུ་དོན་དགུའི་སློབས་སྦྱིབ་པ་སློབ་པར་བརྒྱབ་པ།

གཉིས་པ་ལ། བསྦྱིབ་བྱ་སྦྱིབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དཔེ་དོན། སྦྱིབ་བྱེད་དགུ་བསལ་བསལ་
 བསྦྱིབ་བྱ་དགུ་མོའོ་བ་ཏུ་འཕྲུལ་རྒྱུ་ལ། སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན། བསྦྱིབ་བྱའི་དཔེ་དོན་དང་བཞི་ལས།

བསྦྱིབ་བྱ་སྦྱིབ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་དཔེ་དོན།

དང་པོ་ལ་བརྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་མདོར་བརྟན་ཏུ། རིགས་ཡོད་སྒྲིབ་ན་ལུས་
 ཅན་ལུའ། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤྱིར་པོ་ཅན།²⁰ །ཞེས་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ནས། དེའི་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱབས་ན་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་དཔེ་དགུ་དོན་དགུ་དག་
 གི་སློབས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་སྦྱབས་ན་རྟགས་
 པ་དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།²¹ །ཞེས་གསུངས།།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འཆད་ན། དཔེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་པོ་པའི་ནང་དུ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཚོགས་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་བཟུགས་པ་དང་། སྐྱབ་མའི་ནང་དཔ་པ་ན་སྐྱབ་ཚི་ཡོད་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་ནང་ན་འབྲས་ལུང་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་གཙང་པའི་ནང་ན་གསེར་ཡོད་པ་དང་། ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཡོད་པ་དང་། ལྷོ་ན་གིང་གི་ལྷ་གུ་འབྱུང་རུང་སོགས་རང་གི་ས་པོན་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་དང་། གོས་རུལ་ནང་པའི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་བཟུགས་ཡོད་པ་དང་། ལུང་མེད་རན་མའི་ལྷོ་བ་ན་མི་བདག་འཁོར་ལོས་རྒྱུར་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་རུང་གི་ལུ་ཡོད་པ་དང་། ས་ལས་གྲུབ་པའི་གྲུགས་གོང་གི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་བཟུགས་ཡོད་པའི་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐོ་ལྷ་ལྷི་དྲི་མ་དགུས་བསྐྱིབས་པའི་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱུས་པད་རན་སྐྱབ་ཚི་སྐྱབ་མ་ལ། །སྐྱབ་ལ་སྒྲིབ་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། ས་ལ་གཏེར་དང་ལྷུག་སོགས་འབྲས་འབྱུང་དང་། གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་པའི་སྐྱུ་དང་ནི། །ལུང་མེད་རན་མའི་ལྷོ་བ་ན་མི་བདག་དང་། ས་ལ་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་རི་ལྷ་བར། །སྐོ་ལྷ་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྐྱིབས་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་ལ་ཁམས་པ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས།¹⁶ །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་དཔེ་དགུ་དང་དོན་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱིབ་པ་སེམས་རྒྱུད་དང་བྲལ་ལྷ་ལྷོ་ལྷ་བར་སྐྱབ་པ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱིབ་གཉིས་སྐྱབས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱོ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་འབྱུང་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱིབ་བྱེད་དགུ་བསལ་ནས་བསྐྱིབ་བྱེད་དགུ་མདོན་དུ་འབྱུང་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི་གོང་དུ། ཉོན་མོངས་སྐྱུ་བས་ནང་གནས་པ་དེ།¹⁶ །ཞེས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱུ་བས་ན་རྒྱུད་པའི་

ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། འོན་ཀྱིས་བྱེད་དང་བྲལ་བ་སྲིད་དམ་ཞེན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ།
དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷུང་མདོག་རན་པ་དེ་ལོང་ཞེས་གནས་པ།¹⁷ །ཞེས་མོགས་གསུངས།།

འོན་ཀྱིས་ལམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོ་བྱུར་གྱི་
དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལས་འོ་ལོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཚུལ་དཔེ་དགའི་སྟོན་ལས་འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་དེ་གར་ཡིན་
ཞེན། འདི་ལ་དཔེ་དགའ་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷུང་མདོག་རན་པ་དེ་ལོང་ཞེས་
གནས་པ། །མཚན་སྟོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལོ། །དྲི་མེད་ལྷ་ཡི་མིག་ལྷན་མིས་མཐོང་
ནས། །ཚུ་སྟེས་འདབ་མའི་སྒྲུབས་ནས་འབྱིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མནར་མེད་གནས་
རྣམས་ལའང། །སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་གྱིས་རང་ཚོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །སྒྲིབ་མེད་ཕྱི་མཐའི་སྒྲུབ་གནས་
ལྷགས་རྗེ་ཡིས། །བདག་ཅག་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་མཛད།¹⁸ །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ། སྒྲིབ་བྱེད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནོ་
པོ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བར་གཤེགས་པས་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་
གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་དྲི་མའི་སྒྲུབས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་གཟིགས་
ནས་ལྷགས་རྗེའི་དབང་གིས་དྲི་མ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་པར་ལྷན་ཞེས་གདུལ་བྱས་ཐབས་དེ་ཉམས་སུ་
བྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ནོ་པོ་ཉིད་སྒྲུབ་ཐོབ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མདོག་རན་པའི་དཔེ་དེ་སྒྲུབས་སུ་རྒྱུད་པའི་མཚན་དཔེས་སྒྲུས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲུབ་གསུགས་ཡོད་པར་ལྷ་ཡི་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྷན་པའི་མིས་མཐོང་ནས། དེ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་
ཚུ་སྟེས་གྱི་འདབ་མ་བསལ་བ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུབ་དེ་ཉིད་མདོན་དུ་ལྷུར་པ་བཞིན་ལོ།།

དཔེ་གཉེས་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷུང་སྟོག་ཆགས་ཚོགས་བསྐོར་སྒྲུང་ཅི་ནི། །སྒྲིབ་
བྲམ་ཁས་པས་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡིས།¹⁹ །མཐོང་ནས་ཐབས་གྱིས་དེ་དང་སྟོག་ཆགས་ཚོགས། །ཀུན་
ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། །དང་སྟོང་ཆེན་པོས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲུབ་གྱིས་ནི། །རིགས་ཁམས་
སྒྲུང་ཅི་དང་འདྲ་དེ་གཟིགས་ནས། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་སྒྲུང་མ་དང་འདྲ་བ། །གཏན་ནས་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་
མཛད་པ་ཡིན།²⁰ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་བདེ་བར་

གཤམ་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། དེ་ལོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྲུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་
 མོང་ཚེན་པོ་སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ཀུན་མཁུལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུན་གྱིས་གཟིགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤམ་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་དུ་
 ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་དང་བྲལ་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཉིད་སྐོ་བྱུར་
 གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ན་ལོ་ལོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྲུར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན། སྤང་ཅི་དོན་དུ་
 གཉེར་བའི་སྐྱེས་བུས་སྟོག་ཚགས་གྱི་ཚོགས་གྱིས་བསྐོར་བའི་སྤང་ཅི་ཐབས་གྱིས་¹⁰⁹ བྱང་བ་རྣམས་
 བསལ་ནས་སྤང་ཅི་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

དཔེ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱུར་ལྷན་འགྲུའི་སྒྲིབ་པོ་ནི། མི་རྣམས་
 གྱིས་ནི་སྤྱད་བྱུར་མི་འགྲུར་བ། །ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱུན་ནས་
 དེ་འབྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཉོན་མོངས་གྱི། །དྲི་མ་དང་འདྲེས་རྒྱལ་བའང་ཇི་
 སྤང་དུ། །ཉོན་མོངས་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། །དེ་སྤྱིད་རྒྱལ་མཛད་སྤྱིད་གསུམ་འདུམི་བྱེད།¹¹⁰ །
 ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤམ་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་
 ལོ་ལོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྲུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་པ་དེ་བར་གཤམ་གསུམ་
 པའི་སྒྲིབ་པོ་ཉོན་མོངས་སོགས་སྐོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་
 གཟིགས་ནས་སྐོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་པར་མཛད། དེ་ཉིད་སྐོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་
 དང་བྲལ་བ་ན་ལོ་ལོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྲུར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན། འགྲུ་ལས་བཅོས་པའི་ཟས་དོན་དུ་
 གཉེར་བ་རྣམས་གྱིས་འགྲུའི་སྒྲིབ་པོ་སྐྱུན་པའི་ནང་ནས་སྤྱི་སྐྱུན་པ་དང་བྲལ་བ་ན་འགྲུ་དེ་མངོན་དུ་
 གྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

དཔེ་བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རབ་དུ་རྒྱ་ཚོམ་ཡི་གསེར། །ལྷན་ལྷན་རུལ་
 པའི་གནས་སུ་ལྷུང་གྱུར་པ། །མི་འཇིག་ཚོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། །ལོ་བརྒྱ་མང་པོ་དག་དུ་གནས་
 པ་དེ། །ལྷ་མིག་རྣམ་དག་དང་ལྷན་ལྷ་ཡིས་དེར།¹¹¹ །མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །རིན་
 ཚེན་མཚོག་འདི་སྤྱད་ས་ཉེ་རིན་ཚེན་གྱིས། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྐྱབ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྐབ་

པས་མི་གཙང་དང་འདྲ་བའི། ཉོན་མོངས་སུ་བྱེད་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། གཟེགས་ནས་ཉོན་མོངས་
 འདམ་དེ་དག་བྱའི་སྤྱིར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་དམ་ཚོས་ཚུ་ཚར་འཕེབས།¹⁰⁴ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།
 སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འཇུར་རྩལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷན་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་བྱེད་པའི་
 རྩལ་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟེགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལ་དམ་ཚོས་གྱི་རྩུ་ཚར་པ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྐོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་
 དག་པར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འཇུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱ་བའི་
 ཚོ་མི་ཡི་རྒྱན་ཚ་སོགས་ཀྱི་གསེར་རོ་བོ་འཇུར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལྷན་ལྷན་རུལ་བའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་མི་
 འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཉེ་རོ་བོ་གཞན་དུ་འཇུར་བ་མེད་ཅིང་ལོ་བརྒྱ་སོགས་སུ་གནས་པ་དེ། ལྷའི་མིག་
 རྣམ་དག་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས། མི་རྣམས་ལ་དེར་གནས་པའི་གསེར་དེ་སྦྱངས་ཤིག་
 ཅེས་སྒྲུས་པ་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་སྦྱངས་པ་ན་གསེར་དེ་མངོན་དུ་འཇུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

དཔེ་ལྷ་བ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མི་དབུལ་གྱིས་ནང་ས་འོག་ན། །མི་ཟད་པ་
 ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་ལྷུང་ལ། །མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། །དེ་ལ་ང་འདྲིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲུ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་རྒྱུད་རིན་ཚེན་གཏེར། །དྲི་མེད་གཞག་དང་བསལ་མེད་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་
 རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྐྱུག་བཟུལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་དགུ་འདིས་མུང་རོ་¹⁰⁵ །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་
 འཇུར་རྩལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་རྒྱུད་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་འདྲ་བའི་རང་
 བཞིན་ལ་དྲི་མ་མ་ལུགས་ཤིང་། དོན་དམ་པར་དྲི་མ་བསལ་བ་ཞིག་གང་ཡང་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
 ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྡིང་པོ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཀྱིས་དབུལ་ཞིང་འཕོངས་པས་སྐྱུག་བཟུལ་མུང་ལ། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟེན་གོ་མས་པར་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འཇུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། དཔེར་
 བ་མི་དབུལ་པའི་གྲིམ་གྱི་ས་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡོད་པ་མི་དེས་མ་མཐོང་ཤིང་གཏེར་

དེ་ཡང་མི་དེ་ལ་ར་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྣུ་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཏེར་དེས་མི་དེའི་དབུལ་བ་སེལ་མི་ལུས་
གྱུར། ལྷ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་དེར་གཏེར་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྣུས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དེས་
ས་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ན་གཏེར་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དབུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་དབུག་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ཨ་མུ་ལ་སོགས་གིང་འབྲས་ལ། །ཡོད་པའི་
ས་བོན་ལྷུ་གུ་འཛིག་མེད་ཚོས། །ས་ཚོས་ཚུ་སོགས་ལྡན་པའི་ཚོན་གིང་གི། །རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོ་རིམ་
ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། །པགས་སྐྱབས་ནང་རྒྱུད་ཚོས་
ཁམས་དག་བ་ཡང་། །དེ་བཞིན་དགོ་བ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །རིམ་ཀྱིས་སྐབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་
པོར་འབྱུང།¹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་
སྒྲིབ་པོ་དེ་པོ་པོ་ཉིད་སྐྱར་འབྱུར་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འབྲས་པགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་མ་རིག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ལ།
དེ་ཉིད་རྒྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ཀྱི་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཐབས་དགོ་བ་ལ་འབད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཀྱི་མ་བསལ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སྐབ་པའི་དབང་པོ་སྟེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་དངོས་
པོར་འབྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཨ་མུའི་གིང་དང་རྩ་གོ་ཉའི་གིང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་
ཡོད་པའི་¹⁰⁷ དེ་དག་གི་སྐྱུག་སྐྱེད་པའི་ལུས་པ་དེ་རྒྱ་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་སྐྱུངས་ནས་རིམ་ཀྱིས་སྐྱུག་གྱུ་བྱུང་
སྟེ་ཚོན་གིང་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འབྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེ་བདུན་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས། །
གོས་སུལ་ཀྱི་རེ་གིས་ཞི་གཏུམས་གྱུར་བ། །ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་གོལ་བུའི་ཕྱིར། །ལམ་
གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྐྱབ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐོག་མེད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་
བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་ཉིད། །དུད་འགོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ། །ཐར་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
ཐབས་སྟོན་མངོན།¹⁰⁸ །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་པོ་ཉིད་སྐྱར་འབྱུར་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱིས་

གཏུ་མས་པའི་བདེ་གཤེགས་དངོས་པོ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་དུང་འགྲོ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས། དེ་རྣམས་ཐར་པར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་དུ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་པ་རྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་དེ་ཉིད་པོ་ཉིད་སྐྱར་འགྲུར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དཔེར་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གཟུགས་སོགས་གོས་རུལ་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་གཏུ་མས་ཏེ་ལམ་ན་གནས་པ་ལྟ་ལ་སོགས་པས་མཐོང་ནས་ལམ་དུ་རྒྱ་བའི་མི་རྣམས་ལ་དོན་དེ་སྐྱེས་པས་མི་རྣམས་གྱིས་གོས་རུལ་བསལ་བ་ན་སྐྱུ་གཟུགས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྲུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

དཔེ་བརྒྱད་པ་དེ་རྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་རབ་མགོན་མེད་འགལ། །མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །མངལ་གྱི་རྒྱལ་བའི་དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་བས། །རང་རྟོན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །སྤིང་བར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་ཁྱིམ་བཞིན་ཏེ། །མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྡན་བྱུང་མེད་བཞིན། །དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན།¹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྲུར་རུ་བཞིན་ཏེ། སྤིང་བར་སྐྱེས་པའི་མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་རྒྱུད་ལ་དོ་བོ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མངལ་སྐྱབས་གྱི་དྲི་མ་དང་འདྲ་བའི་སྐོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་སྐྱིབ་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད། དེ་སྐྱིབ་བྱེད་གྱི་དྲི་མ་དག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཉིད་དྲི་མ་དང་བལ་བ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་འགྲུར་ཅིང་། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་དུ་འགྲུར་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དཔེར་ན་མགོན་མེད་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་བྱུང་མེད་གཟུགས་རབ་བ་ཞིག་གི་རྟོན་འཁོར་ལོས་སྐྱེར་རྒྱལ་དུ་འགྲུར་རུང་གི་མི་མངལ་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་ནས་ཡོད་པ་བྱུང་མེད་དེས་མ་ཤེས་ཀྱང་མངལ་ནས་བཅས་ཏེ་མངལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བལ་ནས་རིམ་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྐྱེར་རྒྱལ་དུ་གྲུར་བ་ན་བྱུང་མེད་དེ་ཉིད་གྱི་མགོན་དུ་གྲུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྲིབ།

དཔེ་དགུ་པ་རྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་ནང་གི་གསེར་ལྷན་གཟུགས་རྒྱས་པ། །ཞི་བ་སྐྱི་རོལ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །མཐོང་ནས་དེ་ཤེས་པ་དག་ནང་གི་གསེར། །སྐྱར་སྐྱིར་སྐྱི་རོལ་སྐྱིབ་པ་

སེལ་བྱེད་ལྟར། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་དྲི་མ་¹⁰ རྣམས་ཀྱང་འི། །སློབ་ལུང་བར་འི་རྣམ་པར་གཟིགས་
 ལྟར་ནས། །རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགོ་བརྒྱམས། །རྒྱུ་བ་པ་དག་ལས་སློང་མཛོད་བྱང་ཚུབ་
 མཚོག་¹¹ །ཚེས་གསུངས། །དོན་འི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་
 དེ་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འབྲུར་འབྲུང་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་
 །ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་བ་པས་བརྒྱབས་ཤིང་། དྲི་མ་དེ་ཡང་སློབ་ལུང་
 བར་གཟིགས་ནས་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགོ་བརྒྱམས་ལ་དྲི་མ་དེ་སྐྱུར་
 བའི་ཐབས་བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་གང་ཟག་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པར་བྱུར་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། །ས་ལས་བྱས་པའི་སྒྲུགས་གོང་གི་ནང་དུ་གསར་ལྷན་མ་ལས་བྱུབ་པའི་དེ་
 །བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་ཡོད་པ་དེ་སྐྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུགས་གོང་དེ་བསལ་བ་ན། །སྐྱུ་གཟུགས་
 དེ་མངོན་དུ་བྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།

མདོར་བསྟན་ན་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་དགུ་བསལ་ན་རྒྱུ་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་མངོན་
 དུ་བྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། །བསྐྱུ་བྱུང་བ། །སྐྱུ་བ། །མི་གཙང་བ། །ས་ཆེན་པོ། །འབྲས་ལུན།
 །གོས་རུལ། །བྱང་མེད་ཀྱི་མངལ། །ས་ལས་བཅོས་པའི་སྒྲུགས་གོང་རྣམས་བསལ་ཚེ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུལ་སྐྱུ། །སྤང་ཅི། །འབྲུའི་སྒྲིབ་པོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་གསེར། །དགོས་འདོད་འབྲུང་པའི་
 །གཏེར། །ཤིང་ལྡོན་པའི་སྒྲོང་པོ། །རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ། །འཁོར་ལོས་སྐྱུར་པའི་རྒྱལ་པོ། །གསེར་ལས་བཅོས་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་འདྲ་རྣམས་མངོན་དུ་བྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆོག་ལ་འཁྲིན། །དེ་
 །དང་དེ་ལ་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཞེས་དགུ་པོ་ལ་སྐྱུར་པོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྐྱུ་མ་ལས། །བསྐྱུ་སྐོག་ཆགས་བྱང་བ་
 །དང་། །སྐྱུ་བ་དང་འི་མི་གཙང་ས། །འབྲས་ལུན་གོས་རུལ་བྱང་མེད་ཀྱི། །མངལ་དང་ས་ཡི་སྐྱུ་བས་ན་
 །ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྤང་ཅི་སྒྲིབ་པོ་བཞིན། །གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་ལྡོན་པ་བཞིན། །རིན་ཆེན་སྐྱུ་
 །དང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །སྐྱུར་བ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན།¹² །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།།

སློབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན།

གསུམ་པ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཏུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ། དེ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་ལྷང་བ་དྲག་པོ་གཅིག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྤང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྐོམ་སྤང་། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་སྤང་བ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ལྷན་ལྷན་ལྷོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་དགུ་པོ་དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་ཡང་ཡོད་དེ། བཟུང་བ་སྐྱུན་སྐོག་སོགས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་བདེ་གཤེགས་སློང་པོ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དེ་མ་དགུ་པོ་དེ་དཔེ་དགུ་ས་མཚོན་ནས་སྐོར་ན། དཔེ་གང་གིས་གང་མཚོན་པ་ཡིན་ཞེས།

དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། །ཁམས་བདེ་གཤེགས་སློང་པོ་ལ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱབ་བཞུགས་པའི་བདུན་པེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཞེས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དེ་སྤང་བ་ཉིད་དང་བཅས་པའི་སྤང་མའི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་གཉི་ལྷག་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་འབྱུང་སློང་པོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱུན་སྐོག་གི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཏུག་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྷང་དྲག་པོ་རི་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་གསེར་སྐྱུམ་ཡོད་པའི་མི་གཙང་པའི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འོག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་ཡོད་པའི་ས་ཆེན་པོའི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྤང་ནི་ལྷུ་གུ་སློང་པའི་ལུས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་བོན་གྱི་ལྷན་པའི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་དམན་གྱི་སྐོམ་སྤང་ནི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་བཞུགས་གཤོགས་པའི་གོས་རྩལ་གྱི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བ་ནི། །འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་གི་ལུ་ལ་སློབ་པའི་ལུང་མེད་ཀྱི་མངལ་གྱི་དཔེས་མཚོན། དེ་སློབ་བྱེད་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བ་ནི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བཞུགས་ལ་སློབ་བྱེད་ཀྱི་སའི་ལྷུ་གས་གོང་གི་དཔེས་མཚོན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། །ཆགས་དང་སྤང་དང་སྐོང་ས་དང་དེའི། །ཀུན་ལྷང་དྲག་དང་བག་ཆགས་དང། །མཐོང་སྐོམ་ལས་སྤང་

མ་དག་པའི། །དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །དྲི་མ་རྣམ་དགུ་པ་ལྡན་ཡི། །སྐྱབས་སོགས་དཔེ་ནི་རབ་
བརྟེན་ཏེ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ཀྱི་ནི། །དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས། །ཚགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་དགུ་པོ་འདི། །མདོར་བསྐྱབས་ན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །དབྱེ་བ་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དབེ་དགུ་
དག་གིས་ཡང་དག་བསྟན།¹¹³ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྨིར།

འོ་ན། །དབྱེ་སོགས་དགུ་པོ་དེ་འདོད་ཚགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དགུ་པོ་དེ་དང་དཔེ་དོན་
མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། །དེ་སྦྱིབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དེ་དབྱེ་དང་འདྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། །ཚུད་འདམ་ལས་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དབྱེ་དེ་མཁུན་དུ་གྱུར་པ་ན་མཛེས་གིང་། །ཡིད་དུ་འོང་
བའི་དགའ་བ་སྐྱེ་ལ། །སྤྱི་སྤྱི་དཔེ་འདུལ་སོགས་ཉམས་པ་ན་སྤར་གྱི་མཛེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་དགའ་བ་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་ཚགས་
སྐྱེས་པ་ན། །ཚགས་ལུལ་བྱད་མེད་སོགས་ལ་མཛེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དགའ་བ་སྐྱེ་ལ། །སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་
གིང་ལང་ཚོ་ཉམས་པ་སྤེལ་བ་ཚོད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན་སྤར་གྱི་དགའ་བ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྨིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། །དེ་ཉིད་ལས། །རི་ལྟར་དབྱེ་འདམ་སྐྱེས་དེ། །མཁུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །སྤྱི་སྤྱི་
ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །འདོད་ཚགས་དགའ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ།¹¹⁴ །ཞེས་གསུངས། །དེ་སྦྱིབ་
བྱེད་ཀྱི་ཞེ་སྤར་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་སྤར་མ་དང་འདྲ་སྟེ། །སོག་ཚགས་སྤར་མ་དེ་འིན་ཏུ་འཇུགས་པའི་ཚོ།
མཁུན་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ཏེ། །རང་གཞན་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་
ལྟར་ཞེ་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་¹¹⁵ །ན་སེམས་འཇུགས་ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྨིར། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། །དེ་ཉིད་ལས། །རི་ལྟར་སོག་ཚགས་སྤར་མ་ནི། །འིན་ཏུ་
འཇུགས་ཏེ་མཁུན་བརྟེན་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞེ་སྤར་སྐྱེས་པ་ན། །སྤྱིང་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་
བྱེད།¹¹⁶ །ཚེས་གསུངས། །གཏི་ལུག་གི་བག་ལ་ཉལ་དེ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་སོག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། །འབྲས་
ཀྱི་སྐྱབས་སོག་དེས་འབྲས་སོགས་ལ་བསྐྱིབས་ནས་མདོན་སྐྱེད་དུ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གཏི་ལུག་
བདེན་འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དེས་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ལ་བསྐྱིབས་ནས་མདོན་སྐྱེད་དུ་མི་
མཐོང་བར་བྱེད་པའི་སྨིར། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། །དེ་ཉིད་ལས། །རི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སྒྲིབ་པོ་ནི། །སྤྱི་

རོལ་སྐྱོན་པ་ལ་བསྐྱེད་པས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྲིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ། །མ་རིག་སྒོའི་ལོ་སྐྱེད་པས་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པས།¹¹² །ཞེས་གསུངས།།

དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུག་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་དེ་མི་གཙང་བ་ཁྲུ་ཁྲག་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་
གཙང་བ་ཁྲུ་ཁྲག་དེ་ཆགས་བྲལ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ཡང་ཆགས་ཚན་འདོད་པ་བསྐྱེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་
པ་ལྟར། དུག་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྡང་དེ་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུར་ལ་ཡོད་པས་
འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མི་གཙང་མི་
མཐུན་པ། །དེ་བཞིན་ཆགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། །འདོད་པ་བསྐྱེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཕྱིར། །ཀུན་ནས་
ལྡང་བ་མི་གཙང་འདྲ།¹¹³ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱེད་བྱེད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ས་ཆེན་
པོ་དང་འདྲ་སྟེ། ས་ཆེན་པོ་འདིས་གཏེར་བསྐྱེད་ས་ནས་མི་ལལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐོང་ཞིང་མི་ཐོབ་པ་
ལྟར། སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་ལ་རང་བྱུང་སྟེ་རང་ཆས་སྤྲོད་པའི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོ་དེ་མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ས་ནས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་པོ་པོ་ཉིད་སྐྱེ་མི་ཐོབ་ཅིང་། དེ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་དང་
བྲལ་ན་པོ་པོ་ཉིད་སྐྱེ་རྒྱུར་ལྟར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ནོར་ནི་
བསྐྱེད་ས་པས་ན། །མི་ཤེས་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྐྱེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །མ་རིག་བག་
ཆགས་ས་ཡིས་བསྐྱེད་ས།¹¹⁴ །ཞེས་གསུངས།།

དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྲུང་ནི་ལྷ་ལྷ་སྐྱེ་བའི་རྣམས་པ་དང་བཅས་པའི་ས་པོན་དང་
འདྲ་སྟེ། ལྷ་ལྷ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ནས་ས་པོན་གྱི་ལྷན་པ་གཙོད་པ་སྟེ་བྲལ་བ་ན་ལྷ་ལྷ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལྟར།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དེས་མཐོང་སྲུང་སྒྲོག་པ་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་སྲུང་སྲུངས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ལྷ་ག་
སོགས་རིམ་སྐྱེས་པས། །ས་པོན་ལྷན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྲུང་
དག་ནི་སྒྲོག་པར་འགྱུར།¹¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱོམ་སྲུང་དེ་གོས་རུལ་དང་འདྲ་
བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་པར་ཚད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉེན་མོངས་པ་འཛིག་ལྷ་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་
 སྤང་བུ་ལྷག་མ་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་གོས་རུལ་དང་འདྲ་བར་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩོུ་རྩེ་
 ལྷ་ལུའི་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་
 པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །འཛིག་ཚོགས་སྒྲིང་པོ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི། །སྒྲོམ་ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བུ་
 རྣམས། །གོས་རུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན།¹⁹⁹ །ཞེས་གསུངས།

རྒྱལ་བྱས་ཀྱི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དེ་མངལ་སྤྲུབས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འདྲ་བ་
 ཡིན་ཏེ། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་²⁰⁰ ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་
 མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དེ། མངལ་ན་གནས་པའི་འཁོར་ལོས་སྣུར་རྒྱལ་དུ་
 འགྱུར་རྒྱའི་མི་བཅོམ་ཏེ་སྤྱི་ངོལ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་ལ། མངལ་སྤྲུབས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན། མོན་
 དུས་ཀྱི་སྤོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར་བ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་
 ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ས་བདུན་ལ་བརྟེན་དྲི་མ་ནི། །མངལ་སྤྲུབས་དྲི་མ་དག་
 དང་མཚུངས། །མངལ་སྤྲུབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་བཞིན།²⁰¹ །ཞེས་
 གསུངས། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ས་ལས་བྱས་པའི་རྒྱགས་གོང་དང་འདྲ་བ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱགས་གོང་དེ་ཉིད་བསལ་བ་ན་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྣུ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞིན་དུ། དག་
 པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དེ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་རྒྱུན་མཐའ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོུ་རྩེ་ལྷ་ལུའི་ཉིང་པེ་
 འཛིན་གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྤངས་པ་ན་སྣུ་གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
 པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་དྲི་མ་རྣམས། །ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བདག་
 ཉིད་ཚེན་པོ་རྩོུ་རྩེ་ལྷའི། །ཉིང་པེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན།²⁰² །ཞེས་གསུངས།

སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་གང་ཟག་སྤེལ་རྒྱུད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད་
 ཅེ་ན། དུག་གསུམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ལྡང་དྲག་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་བཞི་
 བོ་སོ་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་

པའི་རྒྱུད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། ཐེག་དམན་¹³⁴ གྱི་མ་བོང་རྫོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་ནི་ཐེག་དམན་སློབ་
 པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། མ་དག་ས་བདུན་དང། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་
 སྒྲིབ་པ་གཉིས་སློབ་ལྟར་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་དག་པར་ཡོད། ཅེས་འཆད་པ་ལ།
 དེ་ཉིད་ལས། དྲི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང། །དག་བཙོམ་སློབ་དང་སློབ་ལྟར་རྣམས། རིམ་བཞིན་
 བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་གྱིས་མ་དག་ཉིད།¹³⁵ །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །དེའི་
 འགྲེལ་ཚེན་ལས་ཀྱང། གང་ཟླག་བཞི་སྟེ་སོ་སོ་སྒྲུབ་པོ་དང། དག་བཙོམ་པ་དང། སློབ་པ་དང། བྱང་
 རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སོ།¹³⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

བསྐྱེད་བྱའི་དཔེ་དོན།

བཞི་པ་ནི། གོང་དུ་སངས་རྒྱུས་པད་པར་སྤྱང་ཅི་སྤྱང་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། སྐྱེད་བྱེད་
 གྱི་དྲི་མ་དགུ་པོ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་བསྐྱེད་བྱེད་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན། །ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་
 རྒྱབས་འདིར་བརྟན་གྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་
 རྒྱགས་སོགས་ཉེན་མོངས་དགུས་བསྐྱེད་བས་ནས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་དཔེ་དགུས་
 སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསུས་པའི་སྤྱིར། རང་བཞིན་གསུམ་གང་
 ཞེན། འདི་སྤྱད་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། འདིའི་རང་བཞིན་ཚོས་སྤྱད་དང། དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང། སངས་རྒྱུས་གྱི་རིགས་ཉེ་གསུམ་གྱིས་བསུས་པའི་སྤྱིར། རང་བཞིན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མཚན་
 བྱེད་གྱི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། ཚོས་སྤྱི་ནི་སངས་རྒྱུས་གྱི་སྤྱུ་གཟུགས་དང།¹³⁷ རྒྱང་ཅི་དང། འབྱུང་སྤྱིང་
 པོའི་དཔེ་སྟེ་གསུམ་དང། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གསེར་གྱི་དཔེ་དང། སངས་རྒྱུས་གྱི་རིགས་ནི་གཉེར་
 སོགས་དཔེ་ལྷག་མ་ལྷན་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།
 རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསུས་སྤྱིར་ཁམས། །སངས་རྒྱུས་སོགས་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །འདི་ཡི་རང་
 བཞིན་ཚོས་སྤྱད་དང། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །ལྷ་རྣམས་
 གྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།¹³⁸ །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔེ་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་ལྷན་གཉིས་པར་བྱེད་ན། དེའི་རྒྱལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཚོས་སྒྲིབ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཚོས་སྒྲིབ་པ་རྟེན་པ་ཚོས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དོན་དམ་པར་དྲི་མ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཚོས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པ་བསྟན་བྱུང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱུང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ཚོས་སྒྲིབ་མ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱུ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། །སྣ་ཚོགས་རྒྱལ་ལོ་སྟོན་པའོ།¹³⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དོན་དམ་པར་དྲི་མ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། །ཞོད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་གསུགས་ཀྱིས་¹³¹ དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཞོད་མཚན་པའི་དཔེ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞོད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ནས། །འདི་ལ་དཔེ་ལོ་མི་དམིགས་པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།¹³² །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱུང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཚོས་ཅན། ཞོད་སྒྲིབ་ཚེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཉེ། སྒྲིབ་ཚེ་དེ་མངར་པའི་རང་བཞིན་དུ་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་ཞོད་ཀྱི་བསྟན་བྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལ་དོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་མོ་ཟབ་མོའི་རྒྱལ་བསྟན་ནི། །སྒྲིབ་ཚེ་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཉེ།¹³³ །ཞེས་གསུངས། ཀུན་རྫོབ་སྣ་ཚོགས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱུང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་ཚོས་ཅན། ཞོད་ལ་སྒྲིབ་སྟོག་དང་བཅས་པའི་འབྲུའི་སྒྲིབ་པོའི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབས་ན་འབྲུའི་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཞོད་སྒྲིབ་པོའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་ཐན་ཡོན་དང་ལྷན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྒྱལ་བསྟན་ནི། །སྣ་ཚོགས་སྒྲིབ་བཞིན་གཤེགས་བྱ།¹³⁴ །ཞེས་

གསུངས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གསེར་དང་འབྲུ་བ་ཡིན། གསེར་དེ་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
 རྒྱན་སོགས་སུ་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མེད་པ་བཞིན་དུ། སེམས་ཀྱི་ཚོས་
 དབྱིངས་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་བ་ཡིན་
 པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་འགྱུར་
 བ་མེད་པ་དང་། །དག་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གསེར་གྱི་ནི། །གཟུགས་དང་
 མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན།⁹⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་
 ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་ཆས་སུ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཡང་
 དག་པར་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་ཉེ། རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུར་
 གནས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་ཡང་སྟོབས་བརྩུ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སྟོན་གིང་འབྲས་བུ་ཅན་དང་
 འབྲུ་བ་ཡིན་ཉེ། སྟོན་གིང་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་ཅུ་ལུང་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པ་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་གོང་
 བས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་ཡང་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་
 བ་ཡོན་ཏན་གོང་བས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རིགས་དེ་གཉིས་ལས་སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ཉེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ནས་
 ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཐོབ་ལ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དེ་བྱམས་སྟིང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཐིན་པའི་སྟོ་
 བས་གོང་བས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱས་ཉེ་བཅོད་ནས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ནས་མཐར་གཟུགས་སྐྱུ་
 འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་གིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་
 བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་བྱེད་པ་མཚོག་ཉིད་དོ། །རིགས་འདི་གཉིས་
 ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དང་པོའི་སྐྱུ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་
 བྱི་ཕྱི་མ་གཉིས།⁹⁵ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་རིག་པོ་ཆེ་ལས་ལྷུང་བའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་གཟུགས་དེའི་རྒྱ་རིག་པོ་ཆེ་དེ་སྒོ་བྱུང་གིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་འགོ་བའི་རེ་བ་སྐོང་བ་བཞིན་དུ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགོ་བའི་རེ་བ་སྐོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཛེས་པ་ནི། །རིག་ཆེན་སྐྱེ་འདྲར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་དང་། །ཡོན་ཏན་རིག་ཆེན་གཏེར་ཡིན་གྱིར།¹³⁷ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འོངས་སྐྱེ་དེ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་དེས་རང་གི་རྒྱལ་མིང་ལ་འོངས་སྐྱོད་པ་བཞིན་དུ། འོངས་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྐྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་ཆེན་རྒྱལ་མིང་ཆེ་ལྷན་གྱིར། །རྫོགས་འོངས་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བཞིན་ནོ།¹³⁸ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་དེ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དེ་ཡང་རོ་བོ་གསེར་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་སྐྱེ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱུར་པར་བཞིན་པ་དང་། དེ་སྐྱེ་བ་པ་རྣམས་ཚོས་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་གྱིར། །སྐྱེ་བ་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ།¹³⁹ །ཞེས་གསུངས།

ཁམས་བརྟན་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ཁམས་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ལ། ཚུན་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱིན་དང་མི་ལམ་སྐྱེ་བཞིན་དེ་དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་བ་ཞེས། གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །སངས་རྒྱུས་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུངས།¹⁴⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། །ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེར་སྤྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་

ཕྱིར།¹⁹⁹ ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ལུས་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟུན་པ་དང་། །
 ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཚོས་ལ་སྐྱུར། །བདག་ཆགས་སྣུག་པའི་སྒྲོན་ལྷ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་
 དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས།²⁰⁰ ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐལ་འགྲུར་དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོད་པོའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སེམས་ལུས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་དམན་པ་ལ་བརྟུན་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདེན་སྣོད་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་དང་། བདག་ཆགས་སྣུག་
 པར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་སྣོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་ལ། རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས། རིགས་སད་
 པའི་རྟགས། རིགས་ནས་རི་ལྟར་འབྲིད་ཚུལ། རིགས་སད་པའི་ཕན་ཡོན། རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་བ། ས་མཚན་སྐད། མིང་གི་རྣམ་གཤགས། སྐྱ་བཤད་པ་དང་དགྲ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྐབས་འགོ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རིགས་སད་པར་འགྲུར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་
 པས་བསག་སྤོང་ཚུལ་བཞིན་²⁰¹ དུ་བྱས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རིགས་སད་པ་འདི་བསག་
 སྤོང་སྣོན་དུ་སོང་བས་ལྷབ་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་པ་ན་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་
 ལྟར་བ་དང་མིག་ནས་མཚི་མ་འཕྲུགས་པ་སོགས་ཐ་སྟོད་ལྷན་ལྷན་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་
 རིགས་སད་པར་དཔོག་ ལམ་མ་ལུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཚེ་པའི་ཚོས་ཐོས་བས་
 མིག་ནས་མཚི་མ་འཕྲུགས་པ་སོགས་ཐ་སྟོད་ལྷན་ལྷན་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ལས་ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་སད་
 པར་དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དང་ཉན་ས་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཚོས་བརྟུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་གེས་དང་། རྒྱ་སྐྱུར་ལས་ནི་རྒྱུར་གེས་ལྟར། བྱང་ཚུལ་
 སེམས་དཔའ་སྟོ་ལྟན་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་གེས།²⁰² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རིགས་སང་པའི་རྗེས་སུ་རི་ལྷར་འབྲིང་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་
 བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་ངེས་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་
 དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་པར་སློབ་ལེགས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལ་འབྲིང་པར་བྱེད། ཐེག་ཚེན་གྱི་རིགས་
 སང་པ་རྣམས་ལ་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཕྱིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་པར་སྦྱང་ཏེ་ཐེག་
 ཚེན་གྱི་ལམ་ལ་འབྲིང་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་
 ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་པོར་
 ཐེག་ཚེན་ལ་འབྲིང་ན་ཐེག་ཚེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་སྡིག་ལུང་གིས་གོས་པར་འཕྱུར་བའི་
 ཕྱིར། གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 འཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཕྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ལྷོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་
 པ་ལ་དམན་མཚོག་གི་རིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་ནས་སྤྲོད་རྣམས་ལ་
 བཟང་བར་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལའང་གཤེགས་ལས། གང་ཞིག་གཞན་མ་
 བཤད་པ་སྟེ། །གཞན་ལ་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །རི་ལྷར་ནད་པ་སོ་སོ་ལ། །སྤྲོད་པས་སྤྲོད་ནི་གཏོང་བ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅམ་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས།¹⁹ །ཞེས་གསུངས།།

བཞི་པ་ནི། རིགས་སང་པའི་ཐབས་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ལ་དམིགས་
 པའི་སློབ་ཕྱིན་ཏུ་བརྟན་པར་འཕྱུར་བ་དང་། བརྟོན་འཕྱུས་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་སྐྱབ་པ་ལ་ནོན་ཏེ་སྤོང་
 པོར་བྱེད་པ་དང་། དན་སོང་ལས་སྦྱར་དུ་ཐར་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།།

ལྷ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུར་འཕྱུར་དུང་གི་ཚོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དུག་པ་ལ། སྤྱིར་གསུང་རབ་ལས་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྡེད་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་རིགས། བམ་
 ཟེའི་རིགས། དམངས་རིགས། གདོལ་པའི་རིགས། སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིགས། རིགས་ལྷ། རིགས་
 དུག་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རིགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བརྟན་གྱི་རིགས་
 ལ་དབྱེན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འཕྱུར་གྱི་རིགས་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་གི་རྟེན་ཚོས་

སྐྱུར་པའི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་གང་ཞིག་ རོ་པོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་ཅུང་དེ། རང་
 བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག་ འདུས་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་
 སྐྱུར་འགྱུར་ཅུང་། རྒྱལ་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱལ་འདིར་མ་བསྟན་
 པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱལ་འདིར་བསྟན་པའི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་
 ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་རྟེན་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་དང་། ཐེག་ཚེན་གྱི་དེ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་
 ཐོས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱལ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ།
 གསུམ་པ་ལ། རྒྱལ་འདིར་དངོས་སྐྱུ་མ་བསྟན་པའི་དེ་དང་། རྒྱལ་འདིར་དངོས་སྐྱུ་བསྟན་པའི་དེ་
 དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་
 པ་ལ།¹⁶⁶ རྒྱལ་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སྐྱུ་མ་བསྟན་པའི་དེ་དང་། རྒྱལ་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་
 སྐྱུ་བསྟན་པའི་དེ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་བྱ་སྤང་བའི་
 བྱང་སེམས་སློབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཚེན་
 བྱ་རིགས་རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཐོབ་ཚུངས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་དང་དོན་གཅིག་¹⁶⁷ དེ་ལ་རྟེན་ཚོས་རྒྱུའི་སློབ་ནས་རྒྱུར་བཞིན་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ།

བདུན་པ་ལ། སྐྱུར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཚམས་ལམ་མ་ལུགས་ནས་རྒྱུན་
 མཐའི་བར་དུ་ཡོད། ཐེག་ཚེན་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཚེན་གྱི་
 ཚོགས་ལམ་ནས་དང་། རྒྱལ་འདིར་དངོས་སྐྱུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཚེན་རྒྱལ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་
 རིགས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཐེག་ཚེན་གྱི་སློབ་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །རིགས་སང་པ་ལ་བར་
 དུ་གཙོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ་སྐྱུར་བཞིན་ནོ།

བརྒྱུད་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དུ་མར་གསུངས་ཏེ། བྱང་སེམ་། རིགས་དེ་ནི་
 གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྟོན་པ་དང་། རྒྱུད་དང་། རྟེན་དང་། ཉེར་གནས་དང་། སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གནས་
 ཞེས་ཀྱང་བྱོལ་བ་¹⁶⁸ །ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་ནི། འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པས་ན་འཕགས་པའི་འགྲེལ་
 ཞེས་བྱའོ། དེ་ཡང་ས་མཚམས་ལ། སློབ་དཔོན་ཚོས་བཤེས། ལཱ་པ་མཐོང་ལམ། འཇུག་པ་སྒྲོམ་ལམ།
 བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ས་འོད་བྱེད་
 པ་ནས་ས་འཇུག་པའི་བར་རོ། །བརྒྱུད་པ་ནི་ས་བདུན་པའོ། །བརྒྱུད་པ་ནི་གཅིག་པའི་མི་གཡོ་བ་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིབ་
 གྱི་བར་རོ། །བརྒྱུད་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའོ། །བརྒྱུད་པ་སྒྲིབ་
 བྱེད་པར་གྱི་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ།¹⁴⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དུ་བཤད་པ་མང་
 དུ་སྒྲུབ་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་རང་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཚོས་
 འཇུག་གི་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སྒྲིབ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ས་བརྒྱ་ཀ་ཡོད་དེ།
 ལྷག་ལ་བདུན་ཅི་འགྲེལ་བར་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཚོས་སུ་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་རང་དོན་དང་། ལམ་གྱི་ཁྱད་
 ཚོས་དང་། གཞན་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། གཉེན་པོའི་རྒྱབ་པ་དང་། སློབ་པའི་རྒྱབ་པ་
 གཉིས་ནི། གཉེན་པོ་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་ནི་སློབ་
 གཉེན་¹⁵⁰གྱི་བྱེད་པ་གཉིས་རྩོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་བརྒྱུད་པ་ལུང་པའི་རྒྱབ་པ་ནི་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ་པ། གསུམ་པ་ལ། གཞན་དོན་གོ་འཛིན་པའི་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་
 མང་འབྲེལ་གཞན་དོན་རྒྱབ་པའི་གཞན་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་
 བར་བཤད་དོ།¹⁵¹

གཞུང་དོན་ནི། ལྷག་ལ་འདྲིལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཚེན་རྒྱབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་འགྲེལ་
 ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱུད་པ་དུ་དབྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྟེན་ཚོས་རྒྱབ་པ་བརྒྱུད་པ་སྒྲིབ་པ་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
 བརྒྱུད་པ་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པ། ཐེག་ཚེན་གྱི་རྟེན་ཚོས་རྒྱབ་པ་དེ་ལ་བརྒྱུད་པ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་
 ཚེན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཚོས་འཇུག་གཉེན་པོའི་རྒྱབ་པ། སློབ་པའི་རྒྱབ་པ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་
 རྒྱབ་པ། ཤེས་རབ་སྒྲིབ་བརྒྱུད་པ་ལུང་པའི་རྒྱབ་པ། སློབ་པ་ཉན་ཐོས་དང་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱབ་པ། གཞན་དོན་གོ་འཛིན་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱབ་པ། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མང་འབྲེལ་འཇུག་པའི་རྒྱབ་

པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

དགོངས་ལྗེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པ།

དེའི་འོག་དུ་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏུ།¹⁴³ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་། ལྗེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཇི་བཞུགས་ཏུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། རོན་གཞན་ལ། ཏུས་གཞན་ལ། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་རོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞུགས་ཏུ་འི་ཏུས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམས་པ་བཞུགས་ཤེས་བྱ།¹⁴⁴ ཞེས་གསུངས། །དང་པོ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས། ང་དེའི་ཚེ་དེའི་ཏུས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཟིགས་སུ་གྱུར་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་ནི། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་དང་ནི། ཚོས་སྐྱེ་འགོ་བའི་དོན་སྦྱོང་པས། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཚེ་དང་། །རིགས་དང་སྐྱེ་བོང་ཚད་ཀྱིས་མིན།¹⁴⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་ཉོན་གཉིས་སྤང་བུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས། བ་དང་མ་ནི་གསལ་བུ་ཞིང་། །བྲམ་ཟེ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་ལའོར་ལའོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།¹⁴⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ངོར་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་སློབ་ལམ་བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐྱིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོགས་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱིན་པ་ལ་སྐྱེད་ནས་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཛོད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཇི་བཞུགས་ཏུ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ། ལྗེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གཞུགས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ། གཞེན་པོ་ལ། བསྐྱུར་བ་ལ་ལྗེམ་པོར་དགོངས་པའི་མདོ་དང་བཞུགས་པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། གཞུགས་ལྗེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྗེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །གཞེན་པོ་ལྗེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱུར་བ་ལྗེམ་པོར་དགོངས་པ་

པ་སྟེ།¹⁴⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། གཞན་སྡེ་དང་རང་སྡེ་ལགའ་ཞེས་བརྟན་པ་ལ་གཞུག་
པའི་བྱིར་དུ། །སྲུང་པོ་ལྷ་ནི་སྲུང་ཡིན་ལ། །སྲུང་ལུང་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་གམ་མི་རྟག་བརྗོད་
མི་བྱ།¹⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།།

གཉེས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ།¹⁴⁸ གསུམ་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་བརྟན་པ་དང་། །ལེ་ལོ་རྩུང་ཟད་ཚོག་འཛིན་དང་། །ར་རྒྱལ་འདོད་
ཚགས་སྟོད་པ་དང་། །འཕྱོད་དང་མ་དེས་ལྡོག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་
པོར་ཐེག་མཚོག་གསུངས།¹⁴⁹ །ཞེས་གསུངས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་
པ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཚོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ན་ད་གཞོད་ཐེག་ཚེན་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་ཚོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། ས་དང་མ་ནི་བསད་
བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ། དེའི་དོན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
མཚོག་འཛིན་གཉིས། ཟག་བཅས་ཀྱི་སྦྱེ་མཚེད་དུག་མ་ལུས་པ་སྤངས་ན་དམ་པ་བྱུང་རྒྱུ་ཐོབ་ཅེས་
པའོ། །ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། རྩུང་ཟད་ཚོག་འཛིན་ཀྱི་
གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ལྟ་བུ། ར་རྒྱལ་ཀྱི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ལའི་སྲུབ་སྲུམ་ཚོགས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འདོད་ཚགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བསྟེན་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ། འཕྱོད་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་
ནི་མ་སྦྱིས་དབྱེ་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་ལ་དད་ཅིང་མོས་ན་མཚམས་མེད་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་
ཡིན་ཞེས་རམི་སྦྱོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ། མ་དེས་པ་ལྡོག་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་
བྱ་རིགས་མ་དེས་པ་ཐེག་ཚེན་དུ་དང་པའི་ཚེད་དུ་ཐེག་དམན་ལ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུའོ།།

བཞི་པ་ནི། རབ་རྟུ་གཤགས་པའི་ཡི་གེ་ངན་པ་མ་གཤགས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་
དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྒྲིབ་པོ་མེད་ལ་སྒྲིབ་པོར་ཤེས། །སྦྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་

མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར།¹⁶⁰ །ཞེས་རྣམ་གཡང་གི་སྒྲིབ་པོ་
 མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཤོགས་སུ་འཛིན་པ་ལས་སྒྲིབ་ཅི་ཡོག་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཡུན་རིང་པོར་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་ངལ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་
 པའི་རྒྱལ་བྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་བྱང་རྒྱལ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་རི་
 བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་མདོ་གང་རུང་དུ་མི་དམིགས་པ། །དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད།
 དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་དུ་
 རུང་བའི་མདོ། །ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། །དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་དང་ལྷེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་
 གཉིས་ཡིན་ལྷུབ་མཉམ་ཡིན་ལོ། །གཞུང་དོན་ནི་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་པ་བཙོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་
 རིམ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་ཐོབ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚོས་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དོན་
 བྱེད་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚོད་སྒྲོང་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན།¹⁶¹ །ཞེས་ཤོགས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཚོད་སྒྲོང་བསྟན་
 བ་བསྟན་རྒྱལ་དེ་གང་ཞེན། འདི་ལ་ཚོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་
 ངེས་པའི་ཚོད་པ་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རིགས་
 ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འབྲང་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་ལམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་བྱིར།¹⁶² གི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་
 ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་གང་ཞིག དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་ལྟུབ་སྟེ། སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱི་པ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་།¹⁶³ །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་

པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་དེ་ལ་གནས་པའི་སྲིད། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་སྟོན་པ་ལ། གལ་
 ཉེ་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་ཚེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྲིད། དེའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
 རིགས་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེའི་ཚོ་དེ་ནི་སྲིད་གནས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
 བྱ་སྟེ་མ་པའི་སྲིད་འོ་སྲིད་མཉམ་པའི་དོར་དོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚེས་སུ་བཅད་པ།¹⁶⁶
 ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་གྱི་ཐ་སྲད་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་སྲིད། ཞེས་ཟེར་བའི་ཚུད་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།
 ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་སྲིད། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན།¹⁶⁷ །ཞེས་གསུངས། ཚིག་དེ་
 གཉིས་ཀྱིས་ཚུད་པ་སྲུ་གྱི་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏེ། དེས་ཚེས་དབྱིངས་ལ་དོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་བསྟན། དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཡང་བསྟན་པའི་སྲིད།

གཉིས་པ་ལན་ལ། རོན་ཐོབ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལན་དངོས་དང་། འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
 པའི་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་རིགས་སུ་
 བཞག་པ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དེ་ཐེག་ཚེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་ཏེ། གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 ཚེས་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་བ་པ་གསུམ་གྱིས་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོར་སྐྱེས་པས་རང་རང་གི་འཕགས་
 པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྲིད་པའི་ལུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་གྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དེ་
 ལ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་མིང་གི་ཐ་སྲད་འདོགས་པའི་སྲིད་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་སྟོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རང་
 རྒྱལ་སྟོབ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་།
 ཐེག་ཚེན་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་ཐེག་ཚེན་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཇི་ལྟར་ཉེན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་
 དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཕགས་པའི་ཚོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱུའི་དོ་བོར་
 རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོ་ནས་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྐད་འདོགས་སོ།¹⁶⁶ །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་
 སྐད་ལས། ཇི་ལྟར་འཕགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་
 དེས་ན་འདིར་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྡེ་འཚོལ་བར་བྱེད།¹⁶⁷ །ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྐྱུར་ཅུ་བ། འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལན་སྐྱ་མ་
 དེར་མ་ཟད། ལོ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཐུགས་པའི་ལན་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྐྱ་
 ཚོས་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་རག་གིས་ལན་གཞན་དུ།¹⁶⁸ ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དྲི་བཅས་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་
 གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོགས་བྱ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 དུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བརྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད།¹⁶⁹ །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྟོན་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དོ་བོ་
 མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་དེ། དེའི་རྟེན་ཚོས་སྐྱུ་བ་པ་དེ་ལ་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་བ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
 ཉེར་ལེན་འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་ལེགས་པར་བཏང་
 བའི་རྗེའི་ལུམ་པ་རྣམས་དོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། རྟོན་ལུམ་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱང་ཅི་
 དང་། ལི་ཁ་ར་དང་། ཞེའི་སྒྲོད་བྱེད་པའི་ཚོ་བཅུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། སྐྱང་ཅིའི་ལུམ་པ། ལི་ཁ་བའི་ལུམ་པ།
 ཞེའི་ལུམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་པར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་
 མདོན་པར་བྱ་བ་ཅིང་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་ལུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྐྱང་ཅི་དང་
 ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཚོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་

བསྐྱུས་པ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐད་དེ་བཞིན་གྱིས་རྟོག་ཐད་དེ་བཞིན་དོ་ཞེས་བསྐྱུས་ཏེ།¹⁷⁰ །ཞེས་གསུངས།

ལ་ཅིག རིགས་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་ཡིན།¹⁷¹ ཟེར་ན་མི་
 འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུས་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཉན་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 མི་རྣམས་ཏེ། འཇུག་ལྷིག་ལས། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་མངོན་གྱུ་ར་མེ་ཞིག་སྐྱངས་པ་འོང་ཡང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་མེད་པར་བདེན་
 འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྐྱངས་པ་མི་འོང་ཞེས་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་
 པ་མེ་ཞིག་སྐྱངས་པ་ཉན་རང་ལ་བྱིད་ཀྱང་ས་བོན་སྐྱངས་པ་མི་བྱིད་པར་སྐྱུ་དགོས་སོ།¹⁷² །ཞེས་པ་
 དང་། ལྷ་མ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གིན་ཏུ་མང་ངོ།¹⁷³ །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
 སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདེན་
 འཛིན་གྱིས་བཅུངས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྣོད་ཉིད་
 རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མ་བཤད་
 ལས། འཛིན་པ་མི་སྣོད་བཞི་དབང་ཤེས་པ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད་ཐེག་པ་འབྲིང་པོའི་དབྱེ་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་འདི་དེས་པར་མི་དགོས་པའི་
 དོན་ནོ།¹⁷⁴ །ཞེས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ལ་སྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་བྱིད་པར་བཞེད་པ་ཡང་
 སྐར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།¹⁷⁵ །ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྣོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་ཚེན་
 གཉིས་ཀར་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྐད་དུ་ལོ།¹⁷⁶ །ཞེས་དོ་རྗེ་གཙོད་པའི་

ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་དང་།¹⁷⁷ རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཚེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟེག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་པས་བཞག་པའི་
 ཐྱིར།¹⁷⁸ ཞེས་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབྱེད་དེ། སྣོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་
 གསུམ་གའི་འཕགས་པ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཐྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན།
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ལྡན་ལ་
 འཕྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར། ཁྱབ་པ་ལས།

ཁ་ཅིག་རིགས་ཀྱི་གཞུང་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན། རང་རྒྱུད་པས་ཐེག་དམན་ལ་སྣོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ཟེར་བ་མི་འབྱེད་དེ། འདུག་ཀྱི་ག་ལས། འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཚེན་དུ་
 ལྷགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་དེས་པར་གཏན་ལ་འབེབ་པ་ཞིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ལྷར་བགཉིས་
 ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ནི་དབུ་མ་བ་གཉིས་ཀས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཚོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་སྒོམ་པས་མཛོན་དུ་གྱུར་པ། དེ་ལྟར་མཐོང་བེན་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་གྱུར་འདོད་
 དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱུར་བཏགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྣོང་བ་དང་།
 ལྷན་སྐྱེས་སྒོམ་ལམ་ནས་གྱུར་སྣོང་བར་འདོད་དགོས་པས་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པར་
 འཛིན་པའི་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡར་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པ་ཡིན་གཉིས་
 འདོད་དམ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་རྒྱུད་བ་དག་གིས་ཉན་རང་གི་
 ལམ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ།¹⁷⁹ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས།¹⁸⁰ ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 རང་རྒྱུལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་གྱུར་ཡོད་པས། རང་རྒྱུལ་ལ་ཤེས་པ་བདེན་ཞེས་སྣོང་མི་རུས་
 པས་མ་ཁྱབ་པོ།¹⁸¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་དུ་རིགས་དེས་ལ་སྣོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་
 འབྱེད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་དམན་པར་རིགས་དེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་བུ་དང་པོས་རྒྱུད་སྐྱིན་
 པར་བྱས་ནས་རིམ་བུ་གཉིས་པས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། རིམ་བུ་གསུམ་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་

ཚེ་པོའི་ལམ་དུ་དགྲི་བར་མཛད་ལ།¹⁴⁹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་
 ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འཇམ་ལུང་གྲིང་འདིར་དག་སྟོང་གུ་རིའི་བུ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་ལྷ་ལྷ་
 ག་ལྷག་གིས་གང་བ།¹⁵⁰ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་
 སྒོམ་པ་བསུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་སྒོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་
 བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱ་དུ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་
 བསོད་ནམས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་བར་དུ་འཕགས་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྲུ་མའི་འགྲུལ་
 ཚེན་ལས། མདོར་བསྐྱེད་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་མཐོང་བ་ལ་
 མིག་དང་མི་ལྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་དང་།
 ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའོ།¹⁵¹ །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་འཇིག་ལྷ་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་སོ་སྒྲེ་དང་ལུང་སོགས་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་ཉན་རང་དང་། རེ་ཞིག་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་བྱང་སེམས་
 གསར་བྱ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བར་ལུང་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་
 མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་
 འགས་སོ།¹⁵² ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བར་ལུང་བ་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་སོ་
 སོའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་བརྟུན་དེ།¹⁵³ ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བརྟུན་དེ།¹⁵⁴ ཞེས་དང་། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་
 གཡེངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་

གྱི་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྗོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པ་ལ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ།

སྲུང་བཤད་པའི་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒྲོ་ནས།¹⁵⁹ ཞེས་སོགས་

དང་། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་བྱིང་དང་།¹⁶⁰ ཞེས་སོགས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོམ་

ཡོད་པའི་བྱིང་། རོང་རྟེན་པས། ཉན་ཐོས་སྒྲོལ་པའི་སེམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤོང་བ་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་རྒྱུ་བའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། །རང་བཞིན་གནས་

རིགས་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་བྱིང་རོ།¹⁶⁰

བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་སྒྲོང་ཕུན་ཚེན་མོ་སྒྲེའི་ར་པོ།

འཇུག་པམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ།

༄༅། །མོ་གྲུ་ཅུ་ཤེ། གདོད་ནས་ཀྱི་མེད་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ནི། །ངེས་དོན་འཇམ་དཔལ་དཔལ་
པོའི་བདག་ཉིད་དུ། །ངེས་པའི་རིགས་ལམ་རལ་གྱི་འོ་རྩོུལ་གྱིས། །ཀྱུན་མོངས་ཤིད་པའི་བྱ་བ་རྣམ་
པར་གཙོད།།

དེ་ལ་འདིར་དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲིང་པོ་དགོངས་
པའི་མཐུལ། མདོ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱུན་གྱི་གནད་གཅིག་སུ་ནི་ཀྱུན་ལྲབ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་འདི་
ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་འདི་གིན་ཏུ་ཟབ་པས་ས་བརྩའི་དབང་ལྷན་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚན་མོའི་
གཟུགས་ལྟར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྩོགས་དཀའ་བར་གསུངས་ན་པལ་པས་ལྷ་ཅི་སྒྲོས། དེ་ཡང་སྒྲོན་པ་
བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུང་གི་སྐབས་ལ་ལར་སྒྲོང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
པོའི་རོ་བོ་གསལ་བར་མཛད། ལ་ལར་སྒྲོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་དུ་བསྟན་པའི་ཚ་ནས་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་མཛད་དེ། དེ་གཉིས་འགལ་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་དགོས་
ཀྱང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་གནད་ཟབ་པ་ལས་གིན་ཏུ་ཟབ་པ་ལ་ཡིད་ཚེས་མ་རྙེད་པའི་
དབང་གིས་ལ་ལས་ནི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རོ་བོས་མི་སྒྲོང་པའི་དྲག་པར་བལྟ། ལ་ལས་ནི་སྒྲོང་རྒྱང་
ཅམ་ལ་བཟུང་ནས་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲལ་མེད་ཡེ་ལྷན་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཚད་ལྷ་སྐར་
འདེབས་ཀྱི་སྒྲོགས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ནས། མོ་སོའི་ཞེ་འདོད་གྲུབ་ཏུ་རེ་བའི་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ཅ་ཅོ་སྐ་
ཚོགས་རྒྱ་མཚོ་འབྲུགས་པ་ལྟར་སྒྲོགས་ན་ཡང་། ལྷ་མའི་མན་དག་གིས་ཟིན་པའི་སྐལ་བཟང་དག་ནི་
བདུད་ཅིའི་བརྩུད་བཟང་སྒྲིང་ལ་སེམས་པ་ལྟར་སྒྲོང་པའི་དབྱིངས་དང་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འགལ་
མེད་ཟུང་འཇུག་གི་དོན་ལ་ཡིད་ཚེས་པའི་རང་ནས་སྐྱང་སྒྲོང་གང་རུང་གི་མཐའ་ལ་སྒྲོགས་སུ་འཛིན་པ་

རྣམ་པར་ཞིག་ནས་ཉེ་གནས་པ་རྣམས་འདི་སྐད་དུ་སྒྲོལ།།

དེ་ལ་སྒྲིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀའ་ཚད་མ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་ལུང་ཡང་དག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །
 དེ་མི་བསྐྱེད་པའི་ལུང་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པས་ལུང་རྣམ་དག་ཏུ་དེས་པ་སྒྲིང་བཏང་། །ལྷན་
 པར་གཞུང་དེའི་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པའི་བརྟན་དོན་ལ། རིག་པས་གཞོན་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དེས་པའི་དོན་དུ་བརྒྱུད་དགོས་ཀྱི། ལུང་གི་དག་བྱེད་རིགས་པ་བོར་ནས། གང་བཤད་
 པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་མི་ཚོགས་སྡེ། སྒྲིང་ལུང་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་། ལུང་
 ཡང་དག་ལའང་དང་དེས་ཀྱི་ལྷན་པར་ཡོད་པ་བསྟོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་སོ་སྡེས་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་སྒོ་འདོགས་བཅད་ནས་འཇུག་བྱའི་གནས་རྣམས་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་དེས་ལུས་པ་རྣམས་ལ་ལྟོག་
 མེད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་འབྱུང་གི། །གཞན་དུ་རང་གི་ཚད་མས་མ་དེས་ཤིང་གཞན་ཚོ་ལ་བའི་དོར་སྐྱབ་པར་མ་
 ལུས་ན། ག་ཟེ་བསྐྱེད་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་མཐུན་གྱི་གཞི་འདིར་ག་ཟེ་ཡོད་ཅེས་དམ་
 བཅའ་བ་དང་འདྲ་བས་ཚིག་དེ་འདྲས་རང་གཞན་ལ་ཡིད་ཆེས་སྦྱེད་མི་ལུས་སོ། །དེ་བས་ན་ཡང་དག་
 པའི་རིགས་ལམ་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་བ་སྦྱེ་བོ་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རིགས་པས་གྲུབ་ན་ཚོ་ལ་བའི་
 ལུང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་དུར་འབྱུང་ཞིང་རང་གི་སྤོགས་འཛིན་པ་དག་སྒོ་བ་ལྟོག་མེད་དུ་སྦྱེ་ལ། རིགས་
 པས་མི་འབྲུག་པའི་ལམ་དེ་སྐྱེ་བ་མང་བའི་རི་ལྟར་བརྒྱུན་ཀྱང་སྐྱེ་གའི་ཚོགས་ལུ་མའི་ཚུ་ལྟར་འཕེལ་
 བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱལ་བ་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཚེན་པོ་བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་ལམ་སྐོལ་ཉོག་
 གིས་མ་དུ་གྲུགས་པ་ལ་ལྷགས་ནས། སྤོགས་སུ་ཞེན་པ་བོར་ཉེ་གཟུ་བའི་སྒོས་ཉེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་
 རྣམ་གཞག་བརྟན་པའི་ཚུལ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་བྱེད་རིགས་པ་རྣམ་དག་ལ་གཞལ་བ་ན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
 པོ་དོ་བོ་མི་སྒྲིང་པའི་བདེན་གྲུབ་བརྟག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་སྒྲིང་པ་ལྷན་ཚད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་
 ཀ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་མེད་ལ་གཞོན་བྱེད་མཐོང་ཞིང་། རོ་བོ་སྒྲིང་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལེ་ལུན་གྱི་
 སྒྲིང་པོ་འགོ་བའི་ཁམས་ན་ཡོད་པ་ལ། གཞོན་བྱེད་མེད་ཅིང་རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པར་མཐོང་དོ།།

དེ་ལ་དང་བོ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་འགོ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་གང་ཞེ་ན།
 ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྐྱེ་ལས། རྒྱུ་བས་སངས་སྐྱེ་བའི་འགོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་

དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པོ་ཅན།³ ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རང་ལུགས་
རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས།

དང་པོ་བོད་སྐད་རབས་པ་རྣམས་རྫོགས་སངས་རྒྱ་འཕྲོ་བ་ཞེས་ལེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེས་ལུལ་ཀུན་
ལ་བྱལ་བ་ཙམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲོང་རྒྱུ་ཙམ་དུ་རིགས་འདྲ་བ་དང་། རིགས་ཡོད་ཅེས་སངས་རྒྱ་
རུང་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བཤད་ནས་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་གཞུང་གི་སྒྲིབ་པོ་འདིའི་ཐད་ནས་གཏན་མ་བསྐྱེད་ས་པའི་
ཚིག་ཏུ་དུར་སྐྱེ། རྟེན་ལ་ཚོས་སྐྱེས་ལུལ་བྱལ་བ་ཙམ་གྱིས་རིགས་མཚན་ཉིད་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། གཞན་
རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེས་པར་སྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁའ་པས་ལུལ་ལ་བྱལ་བ་ཙམ་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཀུན་སངས་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་ལ། རང་རྒྱུད་གྱི་ཚོས་སྐྱེ་ནི་ད་ལྟ་མའོན་
དུ་མ་གྱུར་པས་རྟགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། སྒྲོང་བ་རྣམ་གྲངས་པ་ཙམ་ལ་རིགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡང་
མེད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་པོར་རིགས་འདི་ས་བོན་ལྷ་གྲུ་གོ་འཕོ་བ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། ལམ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་ན་གཞོན་འགྲུར་རུང་ཡིན་པར་འདོད་ན། བདེན་སྒྲོང་མེད་དགག་
གི་ལྗོན་ཆ་དེ་འདུས་མ་བྱས་དོན་བྱེད་ལུས་པས་སྒྲོང་བ་ལ་དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་གང་ཡང་འཐད་པ་མེད་དེ།
འདུས་བྱས་ས་བོན་གྱི་ཆ་ནི་ཐ་སྐྱེད་དུ་སྐྱེ་གྲུར་གནས་འགྲུར་རུང་གི་ས་བོན་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བདེན་མེད་གྱི་ཆ་
ནི་སྐྱེ་གྲུར་གནས་འགྲུར་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་བདེན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་སངས་རྒྱ་རུང་ཡིན་པར་སྐྱུབ་པའང་བབ་ཅོལ་དེ།
སེམས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱ་མི་རུང་བ་ཙམ་ཡིན་པ་བདེན་ཀྱང་། བདེན་གྲུབ་མེད་པ་ཡིན་ན་
སངས་རྒྱ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ས་དོ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་མེད་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་
མེད་ཡིན་ཚད་སངས་རྒྱ་རུང་བར་སྐྱེས་སྐྱུབ་པར་ལུས། བདེན་མེད་ལ་དམིགས་པས་སྐྱིབ་པ་སྒྲོང་ལུས་
པ་ཁོ་ནས་རིགས་སུ་འཛོག་པའང་གྱི་ན་སྟེ། སྒྲོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་སྐྱིབ་སྒྲོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་མེད་པར་སྐྱེད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་དགོས་པར་འཕྲོད་རང་འདོད་བཞིན་དུ། མེད་
དགག་དེ་འདྲ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་འདོད་པ་དོན་མེད་དེ། འདི་ཉན་རང་དང་ཐུན་ཚོངས་པའི་

འཇགས་སུ་འགྱུར་གྱི། འདིས་སངས་རྒྱ་རུང་མི་འགྱུར་སྟེ་འདི་ཙམ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྱུར་བའི་འཐད་པ་གང་ཡང་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། མེད་དགག་རང་གི་དོ་བོ་ལ་མཆོད་ཆ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱང་དེས་ཅི་ཡང་མཆོད་མི་མིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་གནས་གྱུར་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇགས་ཀྱི་རྒྱལ་འདི་ཡིད་ལ་མཛད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་ས་བོན། གཅན་གཟན་དང་མིར་དོ་སོགས་ཀྱང་རང་གི་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཞུགས་པའི་ཤེས་པ་སོགས་ཡོད་པ་དེ། ལམ་གྱིས་ཟེན་ནས་གོགས་བྲལ་ཏེ་ཇི་འཕེལ་དུ་སོང་བ་ན་ཚད་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཅེ་རུས་གསུམ་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རུང་བ་ཙམ་ལ་འདོད་ན་མེད་དགག་ལ་འཇགས་སུ་འདོད་པ་ལས་དེ་ལེགས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་དགོས་སུ་ཚད་མེད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་བོར་ནས། དེས་མེད་འདུས་མ་བྱས་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་འདོད་པ་ནི་ཡ་མཚན་པའི་གནས་སོ། །

ཁ་ཅིག་འདི་སྣམ་དུ་བདེན་མེད་ཡིན་ཚད་འཇགས་མ་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་མེད་ལོ་ན་འཇགས་སུ་འཐད་དོ་སྣམ་ནས། སེམས་ཀྱི་བདེན་མེད་ཡིན་ཀྱང་རུང་དེས་ནི་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་རུས་ལ། ཚཱ་མཚོ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་མའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འོས་པས་འདུས་མ་བྱས་པའི་འཇགས་འདི་ཁྱེད་ལ་མི་མཐོ་འདུ་བས་བོར་ཅིག གལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། ཚཱ་མཚོ་སེམས་ཀྱི་གསལ་བ་དང་ཚཱ་མཚོ་ཉིད་སྣོད་པ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་འཇགས་སུ་འདོད་དོ་སྣམ་ན། འདི་ཡང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་ལྟེ་བའི་ཡེ་ཤེས་འགྱུར་མེད་འདུས་མ་བྱས་ལ་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟར་ལུང་དང་འཇགས་པས་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་གིན་ཏུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྣོད་པ་དང་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཚཱ་མཚོ་དེ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ཅིག་མའི་ཆ་འདི་ཞེས་བཞག་ནས་འདི་འཇགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་གོ་འཕོའི་སྣམ་པ་ནི་གྱི་ན་སྟེ། འཇགས་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་དགོས་རུས་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ནི་འཇགས་བཏགས་པ་བ་དང་། འདུས་བྱས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་རུས་ཀྱི་འཇགས་མཚན་ཉིད་པར་འགྲོ་བས་རང་བཞིན་གནས་འཇགས་འདུས་མ་བྱས་ཚཱ་མཚོ་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཞེད་པའི་ཐེག་ཚེན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་སྣོད་པར་ཟད་དོ། །

དེས་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སྤྲུལ་པའི་སྣོད་ནས་བཞག་པའི་རིགས་ཞིག་སེམས་
 ཀྱིས་འདོད་མི་རྣམས་པར་ཚོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤྲུལ་གྲུང་ཞེ་འདོད་
 དང་རང་ཚོག་འགལ་པའི་རྟགས་དོམས་པ་ཅམ་ལས་མ་མཆིས་པས་ཚོས་དབྱིངས་འཇུག་མེད་ལ་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རིགས་སྤྲུལ་འདོད་ལ་མཚན། ཐོག་མར་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་གང་ལ་གདགས་པའི་གཞི་རྣམས་
 གངས་མིན་པའི་དོན་དམ་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཚེན་པོ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་དཔུ་མའི་དོན་དེ་ཉིད་
 དོས་ཟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དོས་མ་ཟེན་པར་རྣམས་གངས་པའི་དོན་དམ་ཅམ་ལ་འདོད་ན་འགས་སྤྲུལ་འུའི་
 ཚོགས་མཐོང་བ་ལ་སྤུལ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་ར་འཇུག་པ་ལྷ་ར་ཚོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚོས་དབྱིངས་
 སྤྲུལ་འཇུག་ནས་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་སྤྲུལ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དམིགས་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྣོད་པ་དང་། དེ་དོ་པོ་ཉིད་སྤྲུལ་འདོད་པ་སོགས་རྣམས་བཞག་གུར་ཐོག་པ་ཚེན་པོ་
 ལྷ་ར་བཅོས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་ཤེར་མདོ་སོགས་ལས་གྲུང་དེ་ལྷ་ར་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་
 བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་དབྱིངས་སྣོད་པའི་བྱ་བ་གུར་གྱིས་དབེན་པའི་དོན་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
 པར་བྱ་བ་ལ་རང་བཞིན་རྣམས་པར་དག་པ་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དང་སྣོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་མི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་རིགས་མཚན་ཉིད་ལ་དང་དག་པ་གཉིས་སྟེན་གྱི་དོ་པོ་ཉིད་སྤྲུལ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་ཐོག་ཚེན་
 གྱི་མདོ་དྲན་དགོངས་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་པས་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་འདི་འདུས་
 མ་བྱས་སྤྲུལ་འདོད་པ་ལས་འོས་མ་མཆིས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཚོད་འདི་རང་གི་དོ་པོ་ཉིད་གྱིས་
 འབྲས་བུ་གཞན་བསྐྱེད་ནས་རང་ཉིད་འགག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འབྲད་པས་ཚོས་སྤྲིའི་ཡོན་ཏུན་རྣམས་
 གྲུང་བུལ་འབྲས་སྤྲུལ་ལེན་པ་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ལྷ་ར་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཚབ་ས་བརྩའི་སེམས་
 དཔའ་འཚེན་པོས་རྒྱུད་བྲམ་ལས་གསུངས་པ་དང་། དཔལ་མཐོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་ཚོས་དབྱིངས་
 བསྐྱེད་པ་ལས་གྲུང་གསལ་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གཞུང་དེ་དག་གི་རྗེས་སྤྲུལ་འབྲས་ནས་རང་ལུགས་
 ཚོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པ་རིགས་སྤྲུལ་འདོད་ཅིང་། དབྱིངས་དེ་ཉིད་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་
 ཡིན་ལ་དེའི་དོ་པོ་སྟེ། འགག་མེད་པ་དང་། སྤྲུང་སྣོད་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གནས་གྱི་ཕྱོགས་
 སྤྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྷ་ར་སྟེ་ཞིང་འགག་པར་སྤྲུང་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་སྤྲུང་བ་ལྷ་ར་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དབྱིངས་ཀྱི་གཤིས་ལ་དེས་གོས་པ་ཡོད་མཚོན་བས། འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ཡེ་ནས་དག་
ཅིང་རང་བཞིན་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འོད་གསལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་རྣམས་དང་འདྲ་འབྲལ་མེད་པའི་
གནད་འདིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དོས་ཟེན་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་བས་ན་གཉིས་པ་རང་ལུགས་བརྗོད་པ་ལ། གོང་གི་རྟེན་པ་དང་པོའི་དོན་ནི། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོན་ཉན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དེ་
ལྟ་བུ། རྣོན་ཐ་མལ་པ་འཆིང་བ་ཀྱུན་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་དེ་ལས་ཕྱིས་གསལ་བ་འཇམ།
འཕྲོ་བ་འཇམ། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པས་ན་ད་ལྟ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་
ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་རི་ལྟར་འབྲུབ་པའི་འཐད་པ་ནི། ཐུན་མོངས་དང་ཐུན་མོངས་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེས་པོ་ལེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མངོན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ན་སེམས་
ལ་སངས་རྒྱ་རུང་གི་རིགས་ཡོད་པས་བྱུང་ཅིང་། རིགས་གཉན་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པས། །ས་ལེ་སྐྱེ་དག་མཐོང་བར་
འབྱུར། །ཁམས་མེད་པ་ན་ལས་བྱས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་ཟད། །ཅིས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་བསྟན་པ་དཔེ་ཞིང་ས་ལ་ལོ་ཉོག་སྐྱེ་རུང་ལྟར་སེམས་འདི་སངས་
རྒྱ་རུང་གི་རྒྱ་ཅོམ་དུ་གྲུབ་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལེ་ལྡན་གྱི་རིགས་བྱུང་བར་བརྗོད་ལྟར་འབྲུབ་
སྒྲུལ་ན། དེ་ཡང་འབྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བའི་
བདག་ཉིད་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཉེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མིན་པར་ལུང་དང་རིགས་
པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འོ། །དེ་ཡང་ལུང་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས་དགོ་སྟོང་ཚུལ་བྱིམས་སྟན་
སུམ་ཚོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་བས་ནི་སྐྱེ་གསལ་པར་གྱུར་ཉེ་གི་ཡང་སྟེ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་ལ། ད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྟག་པའི་སྐྱེ་དང་། མི་བྱིགས་པའི་སྐྱེ་དང་། རྟོ་རྗེའི་སྐྱེ་དང་། ཤའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་

ལྷོས་ཤིག་། །ཅེས་དང་། ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་སྐྱེ་བས་ནི་ཤིང་གི་
 ལུང་པོ་འབར་བ་འདི་ལ་ལྷེས་ཀྱུན་ནས་རེག་པར་བྱས་ཏེ་ཤི་ཡང་སྤྲེའི། ཚིག་དེ་ནི་མཉམ་པར་མི་
 བྱའོ།། །ཞེས་དང་། མེད་དགག་གི་ཆ་ཙམ་ལུང་འདས་སུ་མི་རུང་བ་ཡང་ལུང་དེ་ལས། ལྷོད་པ་ཉིད་
 ལྷོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཚེ་བཙལ་གྱང་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱི། ཐར་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།། །ཞེས་དང་། ཐར་པ་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ།། །ཞེས་དང་། རྩོམ་གཙོ་བོ་
 པ་ལས་གྱང་། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྐྱར་གེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་
 ལྷགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིང་ལ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་
 ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཚོས་ཉིད་གེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་གེས་མི་རུས།། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་
 སོགས་པས་མཚོན་ཏེ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཀྱུན་ལས་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་པ་དང་།

རིགས་པ་ཡང་། གདོད་མའི་ཚོས་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རོ་མཉམ་པའི་འབྲས་སུ་
 མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་གེས་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་འདུས་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན།
 རང་བྱུང་གི་ཡེ་གེས་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇུག་པའི་ཟུག་དུ་མ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་འགགས་ཡང་སྐྱེ་བའི་
 ཆ་དང་བཙུན་པ་དང་། རང་གི་རོ་བོས་འཇིག་པས་བསྐྱེ་བ་ཅན་དང་། གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མ་ལྟུང་པ་
 རང་ཉིད་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཚོགས་པ་ཚང་བ་གང་དུ་ཉི་ཚོ་བར་གནས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཀྱུན་ལ་རོ་མཉམ་དུ་མ་སོང་བ་དང་། མཐའ་ཀྱུན་ལས་མ་འདས་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་མ་འགགས་པ་དང་། རང་དབང་མེད་པར་འདུ་བྱེད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཏུ་
 ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཙུན་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྩོམ་པའི་སྐྱེ་ལ་མི་རྟག་པར་བལྟ་བའི་
 ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བས་ན། ལམ་ངན་པ་འདི་དོར་ནས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་གེས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་དང་རྟག་པ་དམ་པ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཐུན་མོངས་རྩོམ་པའི་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་རིག་པ་
 ཙམ་གྱིས་གཞལ་ནས་ཡེ་གེས་འདུས་མ་བྱས་པ་མི་སྲིད་དེ། གེས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་
 པས་སོ་སྐྱེ་བ་ནི་གྱིན་སྟེ། ལུལ་གེས་པའི་གེས་པ་ཉི་ཚོ་བ་ལ་མི་རྟག་པས་ལྷབ་གྱང་། གེས་དང་གེས་

བྱ་རོ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཁའ་ཁྱབ་མཁའ་ཡི་དོ་རྗེ་ཅན་མི་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་
རང་གཏངས་འོད་གསལ་མི་འགྱུར་བའི་རང་དེར་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚཱ་ཀྱན་འུབ་ཚུབ་པས་ན་དེའི་ངོ་
བོ་ལ་སྟེ། འགགས་ཡེ་ནས་མེད་པར་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཐའ་གང་ལའང་མི་
གནས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་སྟེ། དངོས་མེད་རྒྱུར་པ་དང་གཏན་མི་འདྲུ་ལ། དངོས་དངོས་མེད་
གཉིས་ཀ་ཚཱ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའམ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་
པར་དཔྱད་ན་འདུས་བྱས་དང་གསོག་གསོབ་རྒྱུ་པ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ནི་དངོས་
དངོས་མེད་ཀྱི་ཚཱ་ཀྱན་ཀྱི་ཚཱ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་མི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་བ་
ཤེས་རབ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།⁹ །ཞེས་དང་།
དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ལྷ་རྒྱུ་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་ཚཱ་སྒྲིབ་པོ་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྲིན་ཞི་ཀྱན་ཁྱབ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་འདུས་
མ་བྱས་པ་དང་། འགྱུར་མེད་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་རེས་པ་དོན་གྱི་མདོ་སྟེའི་ལུང་དང་མཐར་
ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ན། དེ་ནམ་ཞིག་མདོན་དུ་འགྱུར་རུང་གི་རྒྱུད་ན་ད་ལྟ་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཚཱ་སྒྲིབ་པོ་རང་བཞིན་ཚཱ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བྱི་གང་དང་བྲལ་བར་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། ལྷོ་ལྷུང་གི་དྲི་
མ་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་སྣང་རྒྱལ་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་། གནས་རྒྱལ་ལ་སྤྱི་བྱིར་བཟང་རན་
གྱི་ཁྱད་པར་ཉིལ་ཙམ་མེད་དེ། འགྱུར་མེད་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་
ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱར་བཞིན་ཕྱིས་དེ་བཞིན། །འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚཱ་ཉིད་དོ།¹¹ །ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་
ལས་ལྷུང་འདོད་ཆགས་སོགས། །ལྷོ་ལྷུང་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར།¹² །ཞེས་སོགས་འཁོར་བའི་
ཚཱ་སྒྲིབ་པོ་མཐའ་ཅད་འགྱུར་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཀྱན་ཚཱ་ཉིད་དེའི་རང་དུ་འཕོ་འགྱུར་བྱེད་པ་ལྟར་
སྤྱང་ཡང་། སེམས་ཀྱི་དག་པ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་ཡང་ནས་
ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་འོད་གསལ་བའི་དབྱིངས་ལ་འཕྲུལ་

པས་གོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱི་ས་རྒྱམ་པར་དག་ཅིང་། མ་འབྲུལ་པ་གཤིས་ཀྱི་རང་གདངས་
ལ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྣོད་པས་སོགས་འབྲས་ཚོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འབྲུལ་མེད་ཏུ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་དང་འོད་
ཟེར་བཞིན་འོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྲུང་ལས། རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སློབ་ཀྱང་དག་གིས་
ཁམས་སྣོད་གི། །རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །སྲུང་མེད་ཚོས་ཀྱིས་སྣོད་མ་ཡིན།།⁶ །ཞེས་
འཁོར་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ར་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འབྲུལ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ།
འབྲུལ་སེམས་དེ་ཡང་གདོད་མའི་གཤིས་འོད་གསལ་ལ་ཡེ་ནས་མ་གོས་མ་འདྲེས་པར་མཁའ་ལ་སླློན་
ལྟར་སློབ་ཀྱི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སློན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དང་སོ་སོར་འབྱེད་ཅིང་འབྲུལ་རུང་བ་ཡིན་པས་ཁམས་
ཀྱི་དོ་བོ་ལ་སློན་དེས་སྣོད་པ་སྟེ་མ་གོས་པ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་རང་
གིས་འོད་གསལ་ཞིང་ཚོས་ཀྱུན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་ལྷགས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ལས་རྣམ་དབྱེར་
བྱུང་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དེ་མི་སྣོད་སྟེ། རང་གི་དོ་བོ་ལ་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་
གཤིས་ཡིན་པས་ཉི་མ་དང་ཟེར་བཞིན་འོ།། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་འདྲེས་མ་བྱས་པ་ཡོན་
ཏན་ཡེ་ལྷན་ཚོས་སྣོད་འོ་བོར་གྲུབ་པ་ན་སངས་རྒྱུད་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཡེ་ཤེས་
ཚོས་སྣོད་ཀྱི་གདངས་དང་བྲལ་བར་བཞུགས་དགོས་ཏེ། ལམ་བསྐོས་ས་ན་སངས་རྒྱུད་བར་དོས་སྣོད་པས་
ཀྱིས་གྲུབ་ལ། སངས་རྒྱས་ཏུ་ས་ཀྱི་ཚོས་སྣོད་དེ་འདྲེས་མ་བྱས་ཡིན་པས་གསར་ཏུ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་འདྲེས་
བྱས་པ་མི་གྲིང་པའི་སློབ་དེ་ལྟ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོ་བོར་བཞུགས་ཞེས་གྲུབ་པོ།།⁶

དེ་ལ་ཁའི་གཤེགས་ལྷན་ལྟར་དེ་ལྟ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོ་བོར་བཞུགས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཚེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རྒྱུབ་པ་ཅི་ལ་མི་སེལ་སྣམ་པ་དང་། ཡང་ཐེག་པ་
ཐུན་མོངས་པའི་གོ་ལྷལ་ལ་ཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་ནི་འབྲས་བུ་དང་སེམས་ཅན་རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལ་འབྲས་
བུ་ཡོད་ན་ཟན་ཟམ་གཅིང་ཟ་བའི་རིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་དོ་སྣམ་ན། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་རེས་
དོན་གྱི་མདོ་སྟེན་དོན་ལ་སློབ་མ་སྦྱངས་པ་ལྟོད་ལ་སྤུན་མོངས་པའི་གཞུང་གི་གོ་བ་ཅོམ་གྱིས་ཁྲིད་ནས་
དོགས་པ་དེ་ལྟར་སྦྱིབ་པ་ལ་ཁགས་མེད་ཀྱང་། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་ཚོས་ཉིད་འོད་གསལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱུན་ལ་

ལྷན་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། རང་སེམས་འབྲུལ་པ་གྲོ་བུར་བ་འདི་སྐྱེས་པའི་ཚེ་འབྲུལ་སེམས་ཡུལ་དང་
 བཅས་པ་འདི་ཙམ་འཁོར་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ་འབྲུལ་པ་དེ་རང་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ཏེ། དཔེར་ན་གཉིད་ཀྱི་དུས་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཤུའི་དབང་གིས་ལུས་དང་ཡུལ་
 དང་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་སྐྱེ་མེད་པ་བྱུང་བ་ལ། དེ་དུས་ཡུལ་ཡུལ་ཕན་སོ་སོར་འཛིན་ཅིང་
 དམིགས་ཀྱི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་རང་གིས་རང་གི་ཡིན་ལུགས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཤེས་མི་
 ལུས་ལ། མ་ཤེས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྣོད་པ་ཉིད་
 དུ་གནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏེ། གནས་སྣང་
 མི་མཐུན་པའི་འབྲུལ་པ་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་སེམས་དང་སྣོད་པོའི་ཡོ་ཤེས་གཉིས་ཚོས་ཅན་དང་
 ཚོས་ཉིད་ཡིན་ལ་¹⁷སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱང་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 སྣོན་པའི་སྲིད་རྒྱུ་ལ་འབྲས་གནས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་སྣོན་པ་ནི་སྲིད་མ་གོ་བར་ཟད་དོ། །དེ་
 ལྟར་རིགས་པ་འདི་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཚོས་སྣོད་མངོན་དུ་གསལ་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་རིགས་ཡོན་
 ཏན་ཡོ་ལྷན་ཅན་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་སྟེ། གནས་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་སྣང་ཚུལ་ལ་སྣོན་ནས་
 རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་སྲིད་འབྲས་སུ་ལས་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་སྣོན་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་པ་གཉིས་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་སྲིད་དང་།¹⁸ །ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཁོར་
 འདས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་སྣོད་པ་ཉིད་གདོད་མའི་འོད་གསལ་ཆེན་པོར་དབྱེར་མེད་རོ་
 གཅིག་པས་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱང་དོན་དམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་དེ་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་
 ཉིད་དོ། །དེའི་སྲིད་འབྲུལ་པ་གྲོ་བུར་བས་སྐྱུལ་པའི་སེམས་ཅན་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་གནས་ལུགས་
 དོན་དམ་པའི་ཚོས་ཉིད་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པས་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་པོ་ཅན་དུ་ངེས་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་འོད་གསལ་བ་དང་། ལྷ་
 རབ་ལས་འདས་པ་དང་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཏེ་དེ་ཀྱིས་སྣང་གཞན་ལ་བརྗོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རིགས་

ཡོད་པར་འགྲུབ་ན། སངོ་སོགས་ལའང་རིགས་ཡོད་པར་ཐོལ་ལོ་སྐྱམ་ན། རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྒྱིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཇུག་པའི་སྐྱོ་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་སྐྱོན་མེད་ལ་འཛོག་དགོས་ན། དེ་སེམས་མ་ཡིན་པ་སངོ་སོགས་བེམ་པོ་ལ་ལམ་སྐྱབ་པ་མེད་པས་ཐ་སྐྱད་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་དབྱེར་མེད་ནའང་དེ་ལ་རིགས་ཡོད་པར་འཛོག་མི་དགོས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་སངོ་སོགས་སྤང་གི། སངོ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་གིས་སེམས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་དང་དེ་ཏུ་ས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དཔེས་མཚོན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་འདི་ལ་ཚོས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད། རྒྱ་ལ་རྒྱན་ལྟར་བཞུགས་པར་ཤེས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྤང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་རོལ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་ཐ་དད་ཏུ་མི་དགོས་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་ཏུ་ཚོས་ཉིད་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་རང་ལས་མ་གཤོས་པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་རྒྱུ་ལས་མི་འདའ་བར་གྱིན་ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་དག་པ་འབྲས་བུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ། །འབྲས་བུ་གཞུགས་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དག་པར་འགྱུར། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འབྲས་བུ་དག་དང་གཞུགས་དག་པ། །ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་དབྱེར་མེད་བཅད་ཏུ་མེད།¹⁶ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ཅན་རྒྱིབ་པ་ལས་གོལ་བའི་དག་པ་གང་ཡིན་པ། ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དག་པ་འམ་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་སྤང་གི་རྒྱིབ་པ་རིམ་བུལ་གྱི་མཐོང་རྒྱལ་ཅམ་ལས་དོན་གྱི་དོ་བོ་ཡེ་ནས་རྒྱིབ་བྲལ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཟད་དེ་སངས་རྒྱས་ན། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོས་དག་པར་ལྷག་མར་མི་ལུས་ཏེ། མིག་སྐྱོན་དག་ན་རབ་རིབ་རང་སངས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོན་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཏུ་ས་སྤང་བ་མ་དག་པ་ཀུན་འགག་གོ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་རང་སྤང་གི་རྒྱིབ་པས་རང་བཞིན་པས་ནས་གནས་སྤང་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་གནས་སྤང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་པ་དག་པའི་སྤང་བ་འདི་ཀུན་མངའ་འམ་མི་མངའ། མངའ་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཐོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་ལ། མི་མངའ་

ན་ཀྱལ་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་མཆེན་པར་མི་སྲིད་དོ་སྐྱེས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་
 ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་སྲིད་དོ་ཅོག་ཀྱལ་རང་དང་རོ་མཉམ་པའི་རང་ནས་འབད་མེད་ལྷན་
 བྱུང་ཏུ་མཆེན་ཅིང་། དེ་སྐྱོད་དོར་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཆེན་པོར་གཟིགས་པ་ལས་མ་འདས་པ་ཞིན་དུ་
 འགོ་བ་རིགས་དུག་གི་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྣང་རྒྱལ་ལྟར་གཟིགས་པ་འདི་ནི། ཡུལ་དང་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་གི་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྣོབས་ཀྱིས་ཚོས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་མ་འདྲེས་ཡོངས་
 རྫོགས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོང་དུ་རྒྱུད་པའི་གནད་ཀྱིས་རོ་མཉམ་པའི་ཡོ་ཤེས་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་
 པས་ཅིག་ཆར་གཟིགས་པ་སྟེ། རྒྱར་མཐོར་ཉོག་གིས་ལྷ་ཅི། ས་ལ་གནས་པས་ཀྱང་བསམ་པར་དགའ་
 པའོ། །དེའི་རྒྱལ་ཀྱང་ཇི་སྐྱོད་དུ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོད་ལས། ཚོས་ཀྱལ་མཉམ་པ་ཉིད་མཉམ་
 པར། །རང་བྱུང་བས་ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས། །དེ་སྦྱིར་ཡང་དག་མདོན་སངས་རྒྱས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གཟིགས་པ་མཉམ།¹⁹⁾ །ཞེས་དང་།

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་དེ་དེའི་སྦྱིར་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་
 ཅིག་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱེ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་མདོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ།²⁰⁾ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་བྲགས་པའི་ཞལ་ནས།
 ཇི་ལྟར་སྟོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཐའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། །དངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་
 མེད་དེ་ཡི་སྦྱིར། །རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་ལྷུར་ན། །མཆེན་པོ་བཟང་ལྷོད་
 ཀྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་བྲགས་སུ་རྒྱུད།²¹⁾ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡོ་ཤེས་ཚེན་པོས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་ཅིང་འབད་མེད་གཟིགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལྷ་སྐྱར་གར་
 པའི་རྒྱལ་དུ་ཁྱབ་ཅིང་རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རང་ནས་གཟིགས་པ་འདི་རང་བྱུང་འོད་གསལ་པའི་ཡོ་
 ཤེས་གཞི་ལ་བཞུགས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་ནས་ཇི་བཞིན་མདོན་དུ་ལྷུང་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་མཐར་སྐྱབ་དབྱེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བཞེན་ན་མི་ལྷོག་
 པའི་ཡིད་ཚེས་རྟེན་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ཉི་ཚེ་བའི་སྒྲོས་གཞལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོ་ཤེས་
 མེད་པའོ། །ཡོད་ཀྱང་འགྱུར་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་མལ་པ་དང་མཚུངས་པར་སྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་

ཁམས་མི་གཟིགས་པའམ་ཡང་ན་མ་དག་པའི་སྐྱོད་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྐྱོད་པོ་པོ་
མཉམ་དུ་སྐྱབ་མ་རྣམས་པ་སོགས་འགལ་འདུད་དང་ཀུན་ཏེག་གི་རྣོགས་མ་མང་དུ་སྐྱོད་པ་མཐོང་པོ།།

རྐང་པ་གསུམ་པ་རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ལ།¹⁰ །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཚན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱ་ལུང་གི་རིགས་ཡོད་དེ། དྲི་མ་གྲོ་བུར་བ་སྤང་བུང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྷན་གྱི་ཚོས་སྐྱ་
ཀུན་ལ་བྱུང་མེད་པར་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱ་ལུང་གི་རིགས་ཡོད་ན་ལུས་ཚན་དེ་
དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱོད་པོ་ཚན་དུ་བེས་ཏེ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ཡོད་ལ། སངས་
རྒྱས་ཚོས་སྐྱ་དེ་ཡང་པོ་པོ་འདུས་མ་བྱས་སུ་གྲུབ་པས་སུ་ཕྱི་ལ་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་པར་པོ་པོའི་ཆ་ནས་
མེད་པའི་ཕྱིར་པོ། །རིགས་པ་གསུམ་པ་འདི་ས་རྒྱ་ལས་འབྲས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
རིགས་པ་ཡིན་པོ།།

འདིར་རྒྱ་ཡོད་ཚམ་གྱིས་འབྲས་པ་འབྱིན་པར་དཔོག་པ་ཚམ་མིན་ཏེ། ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་
ཉིད་གྱི་རིགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དེ་འབྲས་དུས་པོ་པོ་ལ་བཟང་ངན་མེད་པ་དང་། གྲོ་བུར་
པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཡུན་ཇི་ལྟར་ཡིང་ཡང་འབྲུལ་བུང་ཡིན་པས་རིགས་དེ་སངས་རྒྱ་བ་ལ་ནམ་ཡང་རྒྱད་
ཟ་བ་མི་མྱོད་པའི་གནད་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་རིགས་ཡོད་པ་དེ་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་དང་པོ་པོ་བྱུང་
མེད་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱ་ཡོད་ན་དེ་སེམས་ཚན་གྱི་དུས་ནའང་འཕེལ་འབྱི་མེད་པར་ཡོད་
དགོས་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དང་སྐྱ་ཕྱིར་བཏགས་ཀྱང་དོན་ལ་ཚོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་གྱི་པོ་པོར་པོ་
གཅིག་པའི་རིགས་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཚན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པོ་ཚན་དུ་
འགྲུབ་སྐྱེད་པོའི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པོ་སེམས་ཚན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་རྒྱབ་པའི་རིགས་པ་འདི་ས་མཐར་ཐུག་གི་
ཐར་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པ་རྣམས་ཐ་དང་
དུ་མེད་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱོད་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོབས་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ན་མཐར་ཐུག་
ཐོག་གཅིག་དུ་འགྲུབ་གྱི། གཞན་དུ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོད་པོ་ཞེས་པ་སེམས་ཚན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་པ་དང་།

སངས་རྒྱལ་གྱི་དུས་ན་མེད་པ་དང་། རྒྱ་དུས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་འབྲས་དུས་གསལ་དུ་ཡོན་ཏན་ཅན་
 དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་དག་གི་ལུགས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་
 རྒྱབ་པའི་རིགས་པ་བྲ་ཡས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་མཚོན་གི་གནས་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གནས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་སློབ་གྲོས་འབྱོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་ཡོན་ཏན་ཡི་ལྡན་གྱི་ཁམས་ཡོད་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་འཁོར་རྣམས་ལ་དེའི་གསུང་གིས་ཡིད་
 ཆེས་པར་གྱིས་དང་མི་བསྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་རང་སྤྲོད་སྤྱིས་ཤེས་པར་དགའ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་རྒྱལ་
 པས་ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྐྱེན་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་སློབ་སྦྱོར་དོན་གཤམ་གྱི་རྣམས་སྐོལ་བ་བརྒྱད་མར་
 བྱེད་དེ། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་གྱི་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཐ་སྐྱད་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཀླན་གཅི་སྟེད་པའི་གྱིན་པ་སྐྱབ་སྟེ། ཇི་སྐྱད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། འདྲ་
 བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་ལོ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་
 དད་དུ་ཡང་གང་དོན་གསལ། །དེ་དག་རྒྱལ་བཞེན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྒྲིབ་པོའི་ཁམས་དང་། ཚོས་ཅན་གྱི་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འང་ཁས་
 གྲང་མི་དགོས་ལ། གནས་རྒྱལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། རྒྱང་རྒྱལ་འབྲུལ་པ་སྤིང་བ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཐར་པ་མེད་པའམ། སུ་ཡང་འབྲུལ་མི་སྤིང་བ་སོགས་
 ཀྱི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་ལ། གནས་རྒྱང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་སྤིང་ཅིང་། དེ་ལས་
 ལ་ཞུགས་པས་འབྲུལ་པ་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱལ་པའང་ཡོད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །དོན་དམ་དཔྱད་
 པའི་རིགས་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དེས་སྦྱང་བོའི་ཡོན་ཏན་འགོག་པར་མི་འགྱུར་
 ཉེ་ཡོན་ཉན་སྐྱེན་མེད་པར་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་སྦྱང་བར་འདི་པས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་བས་བསྐྱེན་དོན་ཀྱང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བར་བསྐྱེན་པ་ནི་
 དེ་དེ་བཞེན་དུ་གྲུབ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའང་སྦྱང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་
 ཀྱང་སྦྱང་བའི་རང་བཞེན་ཅན་གྱི་སྐྱེད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱང་བ་དང་འདྲ་འབྲུལ་མེད་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་

པའི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པ་འདི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་
 དེ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་ཐ་
 མའི་དོན་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྟན་པ་འདི་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་གཏོགས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པའི་
 ངེས་དོན་གྱི་སྟོགས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྟེ། རིགས་ཁམས་ཞོར་བུ་སྒྲོང་བའི་དབུ་བསྟན་པ་སོགས་
 མདོ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་ངེས་ལུས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲོང་པ་
 ཉིད་དང་། ཐ་མར་བསྟན་པའི་སྒྲོང་པ་ཡི་ཤེས་དག་སྒྲོང་སྒྲོང་ལུང་ཏུ་ལུང་པར་བྱ་དགོས་པས། འཁོར་
 ལོ་བར་པ་དང་ཐ་མའི་ངེས་དོན་གྱི་སྒྲོང་རྣམས་དབྱེ་གསལ་མེད་པར་གཉིས་ཀ་ངེས་དོན་ཏུ་ཀུན་མཁུན་
 གྲོང་ཚེན་རབ་འབྱམས་གྱིས་བཞེད་པ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གསུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ངེས་དོན་
 བྱས་ན་གཅིག་དྲང་དོན་བྱ་དགོས་པའི་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། ལུང་ཏུ་ཚོགས་པར་བྱས་ནས་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མན་རྒྱ་གི་གནད་འབྱུང་བས་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་དག་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་
 འདི་ལ་རྒྱ་ཐོགས་རྣམ་གཉིས་སོགས་འཕགས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་སྟེ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
 དང་སེམས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་བྲུ་མའི་འགྲེལ་པ་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་པོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས། སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་རི་སྟོད་
 གསུངས་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྟོག་ །ཁམས་དེ་ཉམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།¹⁶ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དོན་དམ་དབྱེད་པས་དབྱེད་ནས་ལྷུ་བ་འབྲས་མཐར་ཐུག་བདེན་པ་དབྱེད་མེད་དོ་རྗེ་
 ལྟ་བུའི་དོན། རྟོག་གའི་ཤེས་པས་མི་སྟེང་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱན་ཀ་
 འཇུག་པའི་གཞི་མེད་དོ། །

དེ་ནི་ཁམས་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ན་རི་ལྟར་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བའདད་ན། གནས་
 ལུགས་རང་གི་དོ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡི་གྲོང་ཏུ་ལུང་ཅིང་ཚོས་ཉིད་རང་
 གི་དོ་བོ་ལ་སྟེ། འགག་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གནས་ལ་འཁོར་འདས་ལ་སོགས་པའི་བཟང་ངན་དང་།
 བ་དོལ་རྩེ་དོལ་བདག་དང་གཞན་ཚེ་དང་རྒྱུད་བ་སོགས་ཀྱི་ཚད་དང་། སྒྲ་ཕྱིའི་དུས་ཀྱི་ལྷན་པར་སོགས་

མེད་དེ་ཚོས་དབྱིངས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་འཕོ་འཕྱར་མེད་པའོ། །གནས་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 །ཀྱང་འཕྲུལ་པ་སློ་བྱར་པའི་སྐར་དོ་དང་བསྟན་ན་འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་པའི་ལྷས་སེམས་
 ལུལ་གྱི་སྐར་བར་གར་ནས་ཚོས་ཉིད་གྱི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་པའི་ཚོ་ནང་། ཚོས་ཉིད་ནི་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་གཤོ་བཅུང་བཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཡོད་པས་ན། སེམས་གྱི་ཚོས་
 ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་སློ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་སྐབས་སུ་བྱས་ནས་མི་མངོན་ཡང་བཅུད་དམ་དབྱས་ན་སྒྲིབ་པོའི་
 རྩལ་གྱིས་གནས་པ་ལ་རིགས་སམ་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་ས་འོག་གི་གཏེར་ལ་སོགས་
 པའི་དཔེ་དབྱས་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་སློ་བྱར་དྲི་མ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་དག་
 པ་དང་། དག་མ་དག་ཅི་རིགས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བཞག་ཀྱང་
 ཁམས་རང་གི་དོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། རྒྱད་བྲམ་ལས། སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཚོ་གས་
 ལྷགས་ཕྱིར། །རང་བཞིན་དྲི་མེད་དེ་ནི་གཉེས་མེད་དེ། །སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་ཉེར་བཏགས་
 པས། །འགྲོ་བུ་ག་སངས་རྒྱས་སྒྲིབ་པོ་ཅན་དུ་གསུངས།¹⁷ །ཞེས་དང་། འདི་ཡང་རང་བཞིན་ཚོས་སྐྱ་
 དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྒྲེ།¹⁸ །ཞེས་དང་། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
 དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་མཚན་
 གསོལ་ལོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཞེས་པ་མཁའ་གཞིང་ལ་རྒྱ་བུ་ག་བརྟན་པ་ལྟར་
 སུང་ལུའི་གཟིབ་ག་ཤེད་ན་འཕྲུལ་དང་མ་འཕྲུལ་སློ་གཉེས་སྐར་ལུན་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པ་ཞིག་གི་
 རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བརྟུང་ནས་དགག་སྐབས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་ཚེན་གྱི་དགོངས་དོན་
 ལ་རང་ཉིད་ཚུགས་སུ་མ་ལྷིན་པའི་འོ་དོད་ཅམ་དུ་བཟད་དེ། དེ་བས་ན་ཐེག་ཚེན་ལ་སློ་མ་སྐྱངས་པའི་
 རྟོག་གོ་རན་པའི་ཚྭ་སྒྲིབ་པོའི་གཏམ་འདི་བསྐྱགས་ཀྱང་དོན་མེད་ལ། ཟབ་མོའི་གཏམ་འདི་ལྟ་བུ་
 གྱིས་པ་དང་། ལུ་སྒྲེགས་ཅན་ལ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་མཉན་པའི་སྣོད་དུ་མི་
 རུང་བས་ན་དེ་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། མི་རྟག་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚོས་བསྟན་ཅིང་དེ་རིགས་
 པས་སྐྱབ་དགོས་གྱི། སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་དེ་དེ་རྒྱར་མཐོང་འོན་ནས་སྐྱབ་མི་རུས་པས་སློ་བྱར་གྱི་

གནས་སྤྱི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནང་པའི་ལྷན་པ་མཐའ་འོག་མ་ནས་སློབ་སྦྱངས་ཏེ་སྤོང་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 བྱངས་མིན་པའི་དོན་ལ་ཤེས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེས་པ་དག་ལ་མི་མ་པ་བཞིན་པའདི་གཤེགས་སྤྱིར་པོའི་
 གཏམ་པ་སྟོན་ན་གདོད་ཡིད་ཆེས་པར་འཇུག་རོ། །དེས་ན་ལམ་རྣམས་དག་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པས་སྦྱུང་མི་
 ལུས་ཏེ་སྤོང་བས་རྟོགས་དགོས་མོ་ཞེས་པ་དང་། ཚུར་མཐོང་གི་ལམ་དུ་མ་གྱུར་ན་ལམ་ཡང་དག་མིན་
 རོ་སྟུང་པའི་སྤོངས་མཚང་བརྟེན་ལ་ནས་ལམ་སྦྱུང་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་མ་ལས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

ད་ནི་ལམས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་རྩོགས་འགའ་ཞིག་བསྐྱོད་པ་ལ། མི་
 སྤོང་བར་བདེན་ལྷན་པ་ལྟ་སྟངས་བསྐྱོད་པ། སྤོང་བ་ལྷུང་ཚད་དུ་སྟངས་བསྐྱོད་པ། མི་རྟག་པར་འདུས་བྱས་
 སུ་འཛིན་པ་བསྐྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི་རི་རྒྱན་དུ། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱང་སེམས་
 སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་གསོལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྤྱིར་པོའི་མའི་སྦྱབས་སུ་གནས་པ་རྟག་བརྟན་ཐེང་ཟུག་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་སྤྱི་སྤེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་
 ཏུ་སྦྱོང་དང་རི་ལྟ་མི་འདུ་ལགས། སྤྱི་སྤེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་
 སྦྱོང་བ་ཡིན་ཅེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། དེ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་ཐར་སློབ་གསུམ་དང་ལྷན་པར་ལས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོགས་གི་དོན་རྣམས་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོར་བསྟན་པར་བྱས་ནས། བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཛིགས་
 པར་གྱུར་པའི་གནས་རྣམས་པར་སྤྱང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོའི་སློབ་སྟོན་པའི་རྣམས་
 པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྤྱང་བ་མེད་པའི་སྤོང་ཡུལ་སྟོན་ཏེ་འདི་ལ་སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ། མ་འོངས་པ་དང་
 ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མདོན་པར་ཞེན་
 པར་མི་བྱུངོ།³⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་། རང་གི་དོ་བོ་སྤོང་ན་ཚོས་གཞན་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤོང་གོ་མི་ཚོད་དེ། སྤོང་བ་
 བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཐ་གཤམ་བ་གཅིག་གཅིག་གིས་སྤོང་བ་སྟེ། དེ་སྤྱང་བར་བྱ་³¹ཞེས་སོགས་མཐའ་
 ཡས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ལདི་ལྟ་སྟེ་གཉིས་ཀར་ཡང་ཉེས་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།³⁹ །ཞེས་དང་། གྲོས་
 པ་བདུད་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན། །ཡོད་དང་མེད་ལས་འདེལ་བར་བྱ།⁴⁰ །ཞེས་དང་། ཚོས་མཚོག་མུ་རན་
 འདས་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཚོས་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཡང་སྐྱེ་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུའོ།⁴¹ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་ལུང་གི་དོན་དེ་བཞིན་བྱ། རིགས་པས་དབྱུད་ན་ཡང་བདེ་གསེགས་སྒྲིབ་པོ་རོ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་
 གནད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་རུང་བ། ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལྲབ་པ། དུས་རི་སྲིད་དུ་ཉལ་བ། དམས་
 ཀྱིས་མི་ལྲབ་པ། ཡོན་ཉན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བར་རིས་མེད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་དོ་བོ་མི་སྒྲིབ་
 པར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཚོས་གཞན་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་རུང་བ་སོགས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྲིད་ཅིང་དོན་
 དམ་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་གཉན་ལ་པལ་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་ཡང་མི་བརྟུབ་སྟེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 མེད་དུ་དཔྱད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་བདེན་གྲུབ་གཅིག་འགྲུབ་པ་ནི་སྣང་བ་ལས་སུན་པ་ལྟར་གནས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྣད་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེའི་དོར་བདེན་པར་
 གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོས་དེ་མི་སྒྲིབ་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་གཉིས་
 ཀྱིས་རྒྱབ་མ་རུས་པར་གྱུར་པ་ལ་རྒྱབ་བྱེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བས་དེ་རྒྱབ་པ་དོན་
 མེད་གྱི་ངལ་བར་ཟད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྣང་སྒྲིབ་ཟུང་འཇུག་གི་དབྱིངས་སྤོགས་མ་གོ་བ་དག་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་
 དམ་མེད་དགག་ཙམ་ལ་རིགས་དང་ཚོས་དབྱིངས་དང་སྒྲིབ་ཉིད་དུ་བཟུང་ནས་ཡོན་ཉན་ཡེ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་
 པའི་གཞུང་ལ་འགལ་བརྒྱབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཡེ་གེས་བྱུག་རྒྱུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས།
 ཚོས་འདོད་མ་ཡིན་རྟེན་པ་དོན་གཉེར་བ། །བལྟམས་པ་མིན་དག་གྲུབ་རྒྱབ་སྒྲིབ་པོ་ཞེས། །སྐྱེ་འགྱུར་
 ཁ་ཅིག་གྱི་མའི་དུས་འབྱུང་སྟེ། །སྐྱེ་ལ་དགའ་ཞིང་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་ཞེས་སྐྱེ།⁴² །ཞེས་དང་། སྒྲོང་ཉིད་
 མ་སྐྱེས་སུས་ཀྱང་བྱས་མ་ཡིན། །མ་མཐོང་དོང་བ་མ་ཡིན་འཕོ་མིན་ན། །དམིགས་གནས་བདག་ཅག་
 སྒྲོང་ཉིད་ལེགས་བསྐྱབས་ཞེས། །འདོད་པ་དེ་དག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱན་པོ་ཡིན།⁴³ །ཞེས་དང་། མེད་པའི་ཚོས་
 ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན། །བྱིས་པ་གང་ཡིན་གཡོ་བ་དེ་ཡིས་བཅིངས།⁴⁴ །ཞེས་དང་། སྣང་པ་ལས། ལུང་
 འདི་སྒྲོང་ཞེས་རྟོགས་ནའང་གྲུབ་རྒྱུ་པ་སེམས་དཔའ་ནི། མཚན་མ་ལ་སྒྲོང་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་

ཡིན།³⁹ །ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་
 དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རབ་སྤངས་ནས། །མཁས་པ་
 དབུས་ལའང་གནས་པ་ཡོང་མི་བྱེད།⁴⁰ །ཅེས་དང་། མོར་མེར་ལ་ཕན་པའི་མདོ་ལས། གྱི་མ་འཛིག་
 རྟེན་ན་དམ་པའི་ཚོས་འཛིག་པའི་སྐྱེས་སུ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཤིན་ཏུ་སྣོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དང་། གང་
 འཛིག་རྟེན་ན་བདག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འདི་གཉིས་ནི་དམ་པའི་ཚོས་འཛིག་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་ཁས་
 འབྲུབས་པའོ་⁴¹ །ཞེས་དང་། ལྷ་བ་ཀུན་འབྱིན་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་སྣོད་ཉིད་ལ་དངོས་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་
 བ་གསོར་མི་རུང་བའི་ལྷ་བར་གསུངས་པ་དང་། སྣོད་མི་སྣོད་གང་ཡང་དམིགས་པ་ལས་མ་འདས་ལ་
 དེ་ཀུན་སྤང་དགོས་པར་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ།།

རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་ལྡོག་ཆ་དེ་དགག་
 བྱ་བཅད་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་གྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་གནས་ལུགས་སྣོད་འདོགས་བྲལ་བའི་
 རྟོགས་སུ་མ་ཕྱིན་པར་གཏོང་རྟེན་སྐྱེ་བའི་བྱིར་འདིར་མང་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་སོ། །བདེན་སྣོད་མེད་
 དགག་གི་ཆ་ཅམ་ཚོས་དབྱིངས་དང་གནས་ལུགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་གྱང་། ལས་དང་པོ་པས་དེ་
 ལ་འཇུག་པའི་སྣོད་ཅམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཅིང་། མདོ་ལས། འཇམ་དབལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔའ་གང་ལ་ལས་ལྟའི་ལོ་སྣོད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཅི་དགོས་པ་བྱིན་པ་བས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔའ་གཞན་ཞིག་ཐ་ན་སོགས་གཏོགས་པ་སྤིད་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །འདུ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྟུག་བསྐྱེལ་བའོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྣོད་བའོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་
 མེད་པའོ་སྟུམ་དུ་དཔྱོད་ན་དེ་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཚེས་གངས་མེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།⁴² །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཞིན་འོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྣོད་པོ་ཉི་མ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་ལྟར་རི་བཞིན་པ་
 མདོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་ཡིན་སྟུམ་ན་མདོ་
 རྣམས་ལས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རེས་རྟག་པར་ཡང་གསུངས། རེས་མི་རྟག་པར་ཡང་གསུངས་མོད་གྱི་དེའི་
 དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་བསམ་འོ་དང་བསྟན་ཏེ་རྣམ་

མཁའ་མི་རྟལ་ཅེས་ལུང་ལས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚད་མ་རྟལ་བ་ཉིད་ཡོད་
 མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཚད་ལྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་མི་རྟལ་བ་ཉིད་ཀྱི། །དེ་མི་རྟལ་བ་ཉིད་ལྱིར་རོ།^{༡༩} །
 ལེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་གོམས་པ་ལ་སོགས་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལས་རྣམ་མཁའ་
 འབྲུང་གི་རྒྱ་མེད་དུ་འབྲུང་བ་མི་རིགས་པ་དང་། དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་
 པའི་ལྱིར། ཚད་མ་སྟེ་མི་བསྐྱུ་བའི་སྟོ་ཡིན་ན་རྟལ་བ་ཞིག་མེད་དེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་དེ་དེ་བཞིན་
 འཇལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ཤེས་བྱ་ནི་མི་རྟལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྱིར་འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་དེ་ཡང་མི་
 རྟལ་སྟེ་རིམ་ཅན་དུ་འབྲུང་གི། རྟལ་བ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་པའི་བྱས་པས་སྟོང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 ལྱིར་ཡུལ་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་དེས་པས་ན་རྣམ་མཁའ་ནི་རྟལ་
 པར་གིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་མི་རྟལ་བར་འགྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟལ་བ་དང་།
 དངོས་མེད་ལ་རྟལ་བར་བཏགས་ཀྱང་རྟལ་རྒྱུའི་གཞི་མེད་པས་རྟལ་བ་མཚན་ཉིད་པའི་ཚོམ་གང་ཡང་
 མི་རྟེན་པར་འབྲུང་རོ།།

རྣམ་འགྲེལ་ནི་ལྱི་རོལ་སྟེ་གསལ་ཅན་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚོམ་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོར་གནས་
 གུར་པའི་རྣམ་ལ་སྟོ་མ་སྐྱངས་པའི་ཐེག་པ་ཐུབ་མོངས་པའི་དོར་དེ་ལྟར་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 དོར་སྐྱབ་རྣམ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆར་བའི་ཐབས་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་མཁའ་རྟལ་བར་འགྲུབ་སྟེ་དེ་མི་རྟལ་བའི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་ཤེས་བྱ་སྐྱད་ཅིག་མར་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱད་ཅིག་རིམ་
 ཅན་དུ་འབྲུང་བ་སོགས་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་དོར་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་ཐད་ཀྱི། །
 གནས་རྣམ་ཐོབ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོམ་གང་ཡང་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའང་
 མེད་ན། དེས་བཅུ་མས་པའི་དུས་ཀྱི་གོ་རིམ་སོགས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་རང་
 དོར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལྷོགས་ཀྱི་ཆ་སྟེ་མེད་པར་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྐྱབ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོམ་ཉིད་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་
 ཤེས་མཐའ་ཐུག་པ་ན། ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དབྱེད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཅིང་། གནས་མ་གྱུར་

པའི་སྐྱབས་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཤིས་སམ་ཚོས་ཉིད་རྒྱང་འཇུག་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པའི་
 འགྲུར་བམེད་པའི་སྒྲིབ། རྒྱ་སྒྲིབ་ཀྱི་མེད་པར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ། འགྲུར་
 བཅས་སྒོ་བྱར་འབྲལ་རུང་གི་དྲི་མ་གང་དག་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱེ་འགག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། འཁོར་
 འདས་དང་བཟང་རན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཉམ་པ་འདི་ནི་གནས་མ་གྱུར་པའི་གཉིས་སྐྱར་ཅན་ལ་དེ་
 ལྟར་བསྐྱེ་མེད་བསྐྱེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་། གཤིས་ལ་སྐྱེ་འགག་དང་གཉིས་ཚོས་མ་གྲུབ་པར་མཉམ་པ་
 ཚེན་པོར་གནས་པ། དེའི་རང་དུ་སྐྱོགས་ཀྱི་ཚ་དང་དུས་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་ཅིང་། དེ་ནི་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅིང་། དུས་གསུམ་གྱི་འགྲུར་
 བས་བསྐྱེད་དུ་མེད་པས་ན་དེ་ལ་རྟག་པ་ཚེན་པོའི་ཐ་སྐྱད་ཅིས་མི་གདགས་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྐད་
 ཅིག་གི་སྐྱེ་འགག་ཅན་མིན་པའི་སྒྲིབ་རོ།།

འདི་ལྟར་འགྲུར་བ་ཅན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་དངོས་མེད་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་
 སྐྱོགས་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རོ་མཉམ་པར་ཚོས་ཉིད་དེའི་ཁོངས་སུ་རྒྱུད་ཀྱང་། ཚོས་ཉིད་དེ་
 འགྲུར་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་
 ཁོངས་སུ་སྒྲིན་འདུས་ཀྱང་། སྒྲིན་གྱི་ཁོངས་སུ་ནམ་མཁའ་མི་འདུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོས་ཉིད་
 མཉམ་པ་ཚེན་པོ་དབྱིངས་འོད་གསལ་པའི་གཤིས་དེ་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉག་གཅིག་གིས་རང་
 བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་ཀྱང་ལ་བྱུང་བར་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གནས་ཀྱང་། སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་ཅན་ལ་རང་གི་རང་
 བཞིན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་བ་ན། དྲི་མ་དེ་སེལ་བྱེད་ལམ་ལྟམ་བསྐྱས་པའི་སྐྱར་རྟོགས་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཤེས་
 དང་ཤེས་བྱ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེན་པོ་དེ་ཐོབ་པ་ན། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འགྲུར་བ་མེད་པའི་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་གཤིས་སུ་རོ་མཉམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་
 མ་ཁྱེན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱལ་དེས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
 རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པར་མི་འགྲུར་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྒོ་བྱར་དྲི་བྲལ་གྱི་ཚོས་སྐྱེ་དེ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུར་སོང་
 བ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྐྱར་བ་ཡང་གནས་མ་གྱུར་པའི་སྐྱར་རྒྱུ་ལ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱར་
 བར་ཟད་ཀྱི། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་རོ་པོ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པར་

ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་འཇམ། གཟེང་མ་ནས་ཞི་བ་ལྷ་
 འན་ལས་འདས་པ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སོགས་ཟབ་མོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 མཐར་ཐུག་འདི་དག་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་པར་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ན་པལ་
 པས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པར་ལུང་བརྟན་ཐོབ་པ་དང་
 མཚུངས་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་འདི་ལ་མོས་པར་བྱའོ།།

རྒྱལ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟལ་པར་བལྟས་ན་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ།
 རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཚོ་འབྱུལ་གྱིས་ཉིང་པེ་འཛིན་ཞེས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་རིགས་
 ཀྱི་སྤུངས་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གང་ལ་ལས་ལྟའི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བར་སྤོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་
 རེར་འཁོར་བཞི་ལ་རི་འདོད་པའི་སྐྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། རིགས་ཀྱི་སྤུངས་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གང་གཞན་
 ཀྱིས་མཐུན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གཡོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྟལ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བྱི་གཡུང་དུང་པོ། །ཞེས་ཚིག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡང་དེ་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་སྐྱེད་པར་
 བྱེད་དོ།^༩ །ཞེས་དང་། ལྷ་འན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འོད་སྤུང་རིགས་ཀྱི་སྤུངས་རིགས་
 ཀྱི་སྤུ་མོ་དག་ནི་རྟལ་ཏུ་ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རྟལ་བ་དང་གནས་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཚིག་འདི་གཉིས་ལ་ནམ་ཉན་བྱའོ།^{༡༠} །ཞེས་དང་། གང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དེ་ལ་རྟལ་པའི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནམ་ཉན་བྱེད་ན་དེ་ནི་སྐྱུ་བས་སུ་འགོ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།^{༡༡} །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་མི་རྟལ་པར་བལྟ་བ་ལ་སྐྱུ་བས་འགོ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དོ་རྗེའི་སྐྱེ་ལ་
 མི་རྟལ་པར་བལྟས་ན་ཉེས་དམིགས་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པར་ལྟར་ཤེས་པར་
 བྱས་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཡོད་མེད་རྟལ་ཆད་ལ་སོགས་པའི་
 སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བ་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། གནས་ལུགས་
 དའི་བར་དུ་སྤྲང་སྤིད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་
 བྱི་ཡང་དག་པ་བསལ་བཞག་མེད་པའི་དོན་མཐོང་བས་འཛིན་པ་མཐོང་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་དོན་དམ་

རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བཟང་པོ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་སུས་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཉམ་པ་མེད་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བའོ།^༤ །ཞེས་དང། ཉམ་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་
 རྣམ་གཤེས་གིང། །ཡང་དག་མཐའ་ལ་གང་གནས་པ། །དངོས་པོ་དང་ནི་དངོས་མེད་པ། །ལྟ་བ་མཁའ་
 པས་མི་འཛིན་ཏེ།^༥ །ཞེས་དང། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས། རོན་དམ་པར་འཕགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་ཡོ་གེས་གྱི་མཛུགས་ཚོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་གེས་པ་འཇམ། སྤང་བའམ་བསྐྱོམ་པ་འཇམ་
 མདོན་དུ་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཚོས་གང་ཡང་མི་འདུག་གོ།^༦ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་ཚད་མས་ཤུག་ལེགས་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བདེན་པ་ལ་
 བདེན་པར་གཤེས་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་གཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང། མི་བདེན་པ་ལ་མི་བདེན་
 པར་གཤེས་པ་བདག་བསྐྱོམས་པས་གོ་ལ་བར་སྐྱུ་བ་ལ་ལོག་པར་གཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང། མི་རྟག་པ་ལ་མི་
 རྟག་པར་གཤེས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མར་གཤེས་པ་དང། རྟག་པ་ལ་རྟག་
 པར་གཤེས་པ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རང་བྱུང་གི་ཡོ་གེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་མི་འགྱུར་བར་གཤེས་པ་
 དང། མེད་པ་ལ་མེད་པར་གཤེས་པ་བདག་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་སྤང་བ་རང་བཞིན་མ་གྱུ་བ་པར་གཤེས་པ་
 ལྟ་བུ་དང། ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་རྒྱ་འབྲས་བུ་མེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་རྒྱལ་དང། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རྣམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱི་གནས་
 པར་གཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོའི་ཡོན་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཤེས་རབ་
 གྱི་འཛིན་སྤངས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གཤེས་གིང་བཞུགས་པ་ལས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ་གཉི་སྟེག་
 མེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྒྲིབ་བཏང་དང་དམིགས་
 གྱིས་བསལ་བའི་སྐྱོན་ས་ཚོས་དུ་མ་བསྟན་ཅིང། རྒྱད་པར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང། བདག་
 དང་བདག་མེད་གྱི་སྐྱོས་པ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ནི་བདག་ཆེན་པོར་གསུངས་
 པ་སོགས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་མི་གནས་པའི་
 བྱང་འདས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་བསིལ་བ་བྱ་ནོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་

པར་ཤེས་པའི་སྐད་དུ་སྟེ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་གང་བདེན་པ་
ཡང་དག་པར་རྟག་པ། བདག་པོར་གྱུར་པ་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བ་དེ་ནི་བདག་ཅེས་བྱ་སྟེ།⁶⁹ ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཟབ་མོ་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་པོའི་རྒྱལ་འདི་བཤད་པ་ཐོས་ནས་མོས་པ་ཙམ་ལའང་
ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་སྟེ་རྒྱ་རྒྱ་ལས། རྫོང་ལྷན་བརྒྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་མོས་པ། །སངས་རྒྱུས་
ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་སྡོད་འགྱུར་ཏེ། །བསམ་མེད་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ལ་མངོན་དགའ་བས། །སེམས་ཙན་
ཀྱུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །གང་ཞེས་བྱང་རྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་ཞིང་ནོར་བུས་
སྤྲུལ་པ་ལོ། །སངས་རྒྱུས་ཞིང་རྒྱལ་མཉམ་པ་ཉིན་རེ་ཚོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟག་འབྲུལ་ལོ། །གཞན་གང་
འདི་ལས་ཚོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྫོང་ལྷན་གང་ཞེས་སྐྱེ་མེད་བྱང་རྒྱུ་འདོད་པས་བསྐྱེལ་པ་དུ་མར་
ཡང་། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བྱིམས་དྲི་མེད་སྲུང་བྱེད་པ། །གཞན་གང་འདི་ལས་
ཚོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །རྒྱལ་བྱིམས་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་ཐོས་པར་འགྱུར། །གང་ཞེས་འདི་ན་སྤིང་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མེད་འཇིལ་བསམ་
གཏན་ལོ། །ལྷ་དང་ཚངས་གནས་མཐུར་སོན་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འཕོ་མེད་ཐབས་བསྐྱོམས་ལ། །གཞན་
གང་འདི་ལས་ཚོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་
ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར།⁷⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་གཉིང་དཔག་དཀའ་ལ། ཤེས་ཤིང་མོས་ན་དོན་ཆེ་ཞིང་ཐེག་པ་མཚོག་གི་
སྤྱི་པོ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་སེང་གའི་རྒྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱི་པོའི་གཏམ་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཆེས་
ཟབ་མོ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྫོན་སྲུངས་རྒྱང་ཞིང་སློབ་མཁ་པ་དག་མོས་པར་དཀའ་འདྲེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འགོ་བའི་མདོ་ལས། ང་ཡི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ལོ། །བྱིས་པའི་སློབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །གནས་མི་
འགྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ། །རྗེ་ལྷ་མདའ་འཕངས་ལྷུང་བ་བཞིན།⁷¹ །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་འཐག་པ་

བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལྟར་མི་སྐྱེན་པོ་དེ་དག་དན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྟུག་པའི་བྱིར། དེ་ལའང་སྐྱོན་འདོགས་པ་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གནང་བའི་ཚོས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདོགས་པ་སེམས་སོ།¹⁵ །ཞེས་དང་། ཚངས་པས་བྱིན་ཀྱིས་ལྷུས་པ་ལས། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་ནི་སྐྱོན་པ་ན། སྤྲིག་པའི་སྐྱོད་ཡུལ་ཅན་ཉེ་མི་འགྲང་འཛིན། །དད་མེད་ཚོས་ལ་སོམ་ཉི་བསྐྱེད་ན་ནི། །བརྒྱལ་བ་བྱེ་བ་མང་པོ་སྐྱོན་པར་འགྱུར། །མ་དད་པ་ཡི་བསམ་པས་སྤྲིག་ཅན་འགྱུར། །སྐྱོ་སྒྲུང་གང་གི་ཡིད་ཀྱང་སྒྲུང་མི་བྱེད། །སྐྱིང་པོ་ཅན་ཀྱུན་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་ནི། །དད་པ་མེད་པས་སྤྲིགས་མ་འཛིན་པར་བྱེད། །འཕྲིང་བར་བྱེད་ཅིང་རྟག་ཏུ་ཁེངས་པ་སྟེ། །མ་དད་དེ་ནི་གཞན་ལ་འདུད་མི་བྱེད།¹⁶ ཅེས་དང་། དེ་དག་ཚོས་མིན་ཚོག་གིས་འགལ་བར་བྱེད། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྟན་ལ་དྲི་མ་དེས། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་སོམ་ཉི་བཅས། །དེ་ནི་ཚོས་ལ་སྐྱོགས་གཏོང་འགལ་བྱས་ནས། །དད་མེད་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱང་སྐྱོང་བ་བྱེད།¹⁷ །ཅེས་དང་། ཚུལ་འཚལ་ཚར་གཅོད་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྲ། འཚོ་བའི་ལམ་དུ་བྱིང་བ། ཚུང་བ་ལ་ཞེན་བ། བདག་དང་གཞན་ལ་གནོད་བ་བྱེད་པ་སྐྱེས་སུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་སུང་ག་གིས་འཛམ་སུའི་གྲིང་འདི་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར་རོ།¹⁸ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཉེ་དུས་ཀྱི་སྤྲིགས་མ་བདོ་ཞིང་བརྟན་ཞབས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་རྟོན་པ་བཞི་གོ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེག་པ་མཚོག་གི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གནད་སལ་ཆེར་ཉམས་གིང་ཚོས་ལྟར་བཅོས་པ་བྱུང་བ་ན། ཐེག་ཚེན་ལམ་གྱི་སྤྲིག་ལྟ་སུའདི་ལ་མངས་པའི་སེམས་སུ་བྱེད་པའང་དགོན་མོད་ཀྱི། ལྷ་འགྱུར་རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་བརྟན་ཞབས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོབས་ཀྱིས། བརྒྱད་པའི་ཞལ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དང་། རྒྱལ་དབང་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཚབ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུ་མི་ཡི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཀྱུན་མཁྱེན་རྟོ་རྟེ་གཟི་བརྗིད་སོགས་ཡང་དག་པ་དགེ་བའི་བཞེས་གཞེན་དུ་མའི་ཞབས་པད་སྐྱེ་བོས་ལེན་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོར་ལྷུང་པའི་མཐུ་ལས་ན་ཚོད་དང་སྐྱོ་གྲོས་མ་སྐྱིན་པ་བདག་ཀྱང་ཟབ་མོའི་གནས་འདི་ལ་ཅུང་ཟད་སྐོབས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་མཐའ་ཀུན་བུལ་བའི་ལུང་འཇུག་རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་རིགས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་སངས་གཤེས་སྐྱེ་ཡིན་ཉེ། ཚངས་པ་ལྷུང་བར་

སེམས་ཀྱིས་ལུས་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་མདོན་པར་མ་ཆགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་
 སང་གའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །གང་དེ་ལྟ་སྤྱོད་ལ་མདོན་པར་ཆགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ནི་སང་གའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
 ཉེ་མའི་རྒྱ་ལོ། །གང་ལྟ་བུ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོང་བ་སྒྲོན་པ་དེ་དག་ལ་སང་གའི་རྒྱ་མེད་དོ།^༤ །ཞེས་དང་། མདོ་
 ལྷའི་འདས་ཆེན་པོ་ལས། སང་གའི་རྒྱ་སྒྲོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་གནས་ཤིང་མི་འགྱུར་མི་འཕོ་བར་དེས་པར་བཤད་
 པའོ།^༥ །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་གནས་སྒྲོང་པར་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་སང་གའི་རྒྱ་བརྒྱགས་པ་ཞེས་
 མི་བྱ་སྟེ། མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་འཕོར་མང་པོའི་ནང་དུ་བརྒྱགས་པ་ནི་སང་གའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 རྒྱོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།^༦ །དེ་ལ་སང་གའི་རྒྱ་སྒྲོགས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་རྟུག་བསྐྱེད་པ་
 བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཞེས་མི་འཆད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་པ་བདེ་བ་བདག་
 དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འབའ་ཞིག་འཆད་དོ། །ཞེས་སོགས་སང་གའི་རྒྱ་སྒྲོགས་པའི་དཔེ་དོན་རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་པས་མཚོན་ཉེ་གེས་པར་བྱའོ། །གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རང་ལམ་དུང་པོར་སྐྱེས་
 པ་ཁ་ཅིག་དང་མ་མཐུན་ཡང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་གཞན་ཁོང་འབྲུགས་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བརྟན་བཅོས་ལས་དབྱུང་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་
 མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བརྟན། །གལ་ཉེ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཛིག་
 པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད།^༧ །ཅེས་པ་ལྟར་པོ། དེ་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་ཚོས་སྤྱང་བའང་ཡིན་ཉེ། ཉིང་
 འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་ལ་ཚོས་སྤྱང་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སྒྲོད་པ་རྣམས་
 ཚོས་དང་མཐུན་པར་ཚར་གཅོད་པའོ།^༨ །ཞེས་དང་། ཚོས་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པར་ནམ་མཁའ་མཛོད་
 ཀྱིས་ལུས་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་གང་བརྟེས་པ། ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་ཡོངས་
 འཛིན་ཅིང་། །གང་གིས་རྒྱལ་མེད་མཐའ་འདི་རབ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་ཀྱི་ཚོས་འཛིན་
 ཡིན།^༩ །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཚོས་བཟུང་བ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། བསོད་ནམས་
 ཚད་མེད་པའང་འཕྲོབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དེས་པར་བརྟན་པའི་མདོ་ལས།
 འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཚོས་ཀྱིས་ཉེར་གནས་ཤིང་། ཚོས་ཀྱིས་དེས་པར་འབྱུང་གི་ཟང་ཟིང་མིན། །དེ་

བས་གང་ཞིག་བདེ་གཤེགས་ཚོས་འཛིན་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལ་བྱས་པ་གཞོ།¹⁹ །ཞེས་དང་།
 བས་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། །དི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་སྒྲོང་བཟོད་ཀྱང་། །སངས་རྒྱལ་
 ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་དམ་ཚོས་འཛིན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་དེ་
 ཡང་ཚད་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ།²⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་པོ།།

འདི་ན་ཐེག་པ་མཚོག་གི་གཞུང་ལུགས་ལ། །རྩུང་ཟད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོབས་པ་རྒྱས་གྱུར་གྱང་། །ན་
 ཚོད་གཞོན་ཞིང་སྒྲུབ་པ་མ་སྒྲིབ་པ། །བན་སྒྲོན་བདག་གི་དག་ལ་སྐྱེས་ཡིད་རྟོན། །དེད་དུས་སྐྱེ་བོ་
 གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་མིན་དཔྱོད་པའི་སྒོ་གྲོས་བྲལ། །ལལ་ཚེར་སྐྱབ་དོག་
 གདོན་གྱིས་རྣམ་པར་དུགས། །ལེགས་བཤད་སྒྲུབ་པའི་དུས་མིན་བདག་གིས་འཚལ། །འོན་ཀྱང་སྒྲུ་
 མ་མཚོག་དང་ལྷག་པའི་ལྟ། །སྒྲིབ་གི་དཔྱོད་རྟག་ཏུ་གྲུས་མཚོད་པའི། །གཞུང་བཟང་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང་
 དོན་གྱི་ཚ། །གསལ་བ་གསལ་བར་རིག་པའི་དབྱིངས་སུ་གར། །དེ་ཚེ་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟུང་
 ལེན་ལ། །དགའ་བ་ཡུན་རིང་སྐྱེས་ནས་སྐྱེ་མའི་སྐར། །ཞིང་གཞན་དུ་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཚོས་རྒྱལ་ལ། །སྒོ་
 བ་དམ་པ་ཡང་དོའི་སྒྲུབ་པ་བཞིན། །ཟབ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡི་གཏམ་འདི་ལས། །སྒོ་ལྷན་དགའ་བ་
 སྐྱེ་འལྱུར་དེ་ལྟ་ལ། །མྱིད་ཞིའི་མཐར་ཐུང་བདེ་བ་གང་གིས་མིན། །དེ་སྒྲིབ་སྐྱེ་བ་བཟང་ཚོགས་ཀྱི་
 དགའ་སྒྲོན་ལགས། །མདོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་སྒྲངས་པ་ཡི། །སྐྱང་སྒྲོང་རྒྱང་འཇུག་ཐེག་མཚོག་
 སེང་གའི་རྒྱས། །ལྟ་རབ་རི་དུགས་ཚོགས་རྣམས་ཟིལ་གཞོན་ཞིང་། །རྒྱལ་བ་ལྟན་སྒྲིབ་པོར་ཕྱོགས་
 བརྩུར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་འདི་ཡང་བསྐྱབ་གསུམ་ནོར་བུའི་མཛོད་འཚང་ཚོས་ཀྱི་མཚེད་བོ་གྲུ་ཆའི་མིང་ཅན་
 ཀྱིས། །རྒྱལ་སངས་སྐྱེ་ནི་འཕྲོ་སྒྲིབ་མོགས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཡིད་དོར་གང་ཐོན་ཞིག་གིས་ཞེས་ཚེད་
 བསྐྱེད་པོར་བརྟེན་གྱོ་གྲོས་དྲི་མེད་ཀྱིས་གར་མར་གྲིས་པ་དགའ་ལེགས་འཕེལ། །འདིའི་ཚོམ་དཔེ་རྗེ་སྒྲུ་
 མའི་ཕྱག་དཔེའི་ཁྱོད་དུ་འཚོ་བས་ནས་ལོ་སྒྲོར་ཚར་གཉིས་སོན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་ཡང་དཔེ་རྟེན་པ་དང་
 དུས་མཚུངས་པར་སྒྲུ་མ་དམ་པ་ཡུང་རྟོགས་ནས་སྐྱེ་བཞོ་རྒྱུ་མང་དེ་ཐོག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེལ་པ་བོ་ཡང་དེར་
 འཛོམས་པ་དང་མཚུན་ལྷན་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་བཅས་ཀྱིས་དུང་བསྐྱེད་བསྐྱེད་སོགས་དཔོན་པོ་

ཅེས་ཀྱང་གྲིས་ཞེས་བརྒྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚོམ་དཔེའི་ཚེག་སྣ་འགའ་ཞིག་བསྟུན། གནད་
 རེ་བྱུང་གསར་བསྟན་པཅས་རབ་ཚེས་ལྷགས་ཡོས་ས་ག་ལྷ་བའི་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་གལ་ཚེས་དགོ་བར་
 ལྷུ་བ་ཁང་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དུ་སྐོ་ཕྱོགས་དེ་མེད་འཇམ་དཔལ་དཔེས་པའི་དེ་རྗེས་ཞག་གཉིས་
 ལ་དེས་བལྟས་བྱུང་བར་བཅིས་པ་མཛད་ལོ།

སྤྲུལ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་བཞེད་པ་བཞིན། །བདེ་གསལ་གསལ་སྒྲིབ་པོ་གསལ་བར་སྟོན་
 པའི་གཏམ། །མར་དུ་སྐྱེལ་སྒྲིབ་ཚེས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲུལ། །སྤྲུལ་དམ་པ་ལུང་རྟོགས་མཚོག་གིས་
 བརྒྱབས། །འདི་ཡི་དགོ་བས་ཐེག་མཚོག་བསྟན་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ཞབས་བརྟན་
 བཞེས་པ་འབྲུལ། །འགྲོ་རྒྱན་བདེ་ཞིང་ཐེག་ཚེན་ལམ་ཞུགས་ཏེ། །མ་ལུས་བུམ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པར་ཤོག །ཅེས་སྒྲིབ་བྱུང་འདི་ཡང་སྒྲིབ་མིང་བས་བྲིས་པ་དགོ་ལེགས་འཕེལ། །སྟོན་བྱུང་ཐེག་མཚོག་
 སྒྲིབ་པོའི་བཤད་རྒྱབ་རྒྱུལ། །མཁས་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་མས་ལེགས་འཛིན་པའི། །མདོ་ཁམས་རྫོགས་
 ཚེན་ཚེས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་གང་། །མཛས་པའི་བསྟན་བཅོས་པད་དགར་འདི་འབྲུངས་སོ། །ཞི་དཔྱད་ར་
 ལྷ་རྒྱ་གརྱ་ལྷ་ས་ནོད་ཡ་སྤྲུལ་ལྷ་ཡུ་ཏ།།

ལྷོ་ལྷོ་གྲོ་ལོ་མཚམས།

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་གསལ་ཞིང་མཛོལ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ།

༡ ལྷོ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ག མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལུ ༥ འོག ༡༣༣ བལ

༢ ལྷོ་དགེ ༡༥༤ བཀའ། མདོ་ལྷོ། མ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ། འོག ༡༤༤ བལ

༣ ལྷོ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཏ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལུ ༡༢ འོག ༡༠༤ བལ

༤ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ འོག ༡༡༧ རྣ

༥ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ འོག ༡༡༧ རྣ

༦ ལྷོ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ག མདོ་བལ་ཚེན། ལེལུ ༤༩ འོག ༡༡༤ བལ

༧ འདིར་རྫོག་འགྲུལ་གསུངས་པ་རྫོག་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོད་ལེན་གསལ་པར་ལ་གོ་དགོས་གིང་། དེའི་འགྲུལ་རྫོག་ལོའི་རྒྱུད་སྐྱེའི་བསྐྱེད་དོན་
དུ་བཞུགས། ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་སྐྱེའི་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ། རྫོག་ལོ་ལྷོ་བསྐྱོད་ལེན་པར་བཞུགས་འཇུག་པའི་
འོག ༡༤ རྣ། དེ་ལྟར་ཨང་། ༡༣༣ ལྷོང་། ༤ བཀའ་གདམས་གསུང་འཇུག་ལྷོགས་པ་རྒྱུགས། རོད་དང་པོ། དཔལ་བཅུགས་
པོད་ཡིག་དཔེ་རྒྱུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱེད་པ། མི་ཚེན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་བྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་དཔེ་གཞུགས་ལག་
བྱེས་དཔར་བཞུགས་ཀྱིས་པར་དུ་བཏབ།

༨ ལྷོ་དགེ ༡༣༣ བཀའ། མདོ་ལྷོ། མ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། འོག ༡༡༠ རྣ།

༩ ལྷོ་དགེ ༡༡༣ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཙ མོང་ལྷོང་གི་མདོ། འོག ༡༤༤ རྣ།

༡༠ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༤༡ རྣ། ༡༤༣ རྣ། བར་གཟིགས། ཚིག་རི་བཞིན་ལུང་མི་གསལ།

༡༡ ལྷོ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཏ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལྷོ་ཚེན་ལེལུ ༡ འོག ༡༣ བལ

༡༢ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༣ བལ

༡༣ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༣ བལ

༡༤ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༣ བལ

༡༥ ལྷོ་དགེ ༡༣༤ བཀའ། མདོ་ལྷོ། མ ཚེད་དུ་བཞེད་པའི་ཚོམས། ཚོམས། ༡༣ ལྷོ་ག ༧༣ འོག ༡༥༡ རྣ།

༡༦ ལྷོ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ཏ ལང་གར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལུ ༣ འོག ༡༡༠ བལ

༡༧ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༣ འོག ༡༡༠ བལ

- 11 ཉེ་དགེ 199 བཀའ་མདོ་སྡེ། ད་ལྟོ་མེད་པོ་ལ་དང་པ་རབ་རྒྱ་སྐྱོམ་པའི་མདོ། ལེའུ 1 འོག 17 བཀ
- 12 ལོང་མཚུངས། ལེའུ 1 འོག 10 བཀ
- 13 ཉེ་དགེ 199 བཀའ་མདོ་སྡེ། 3 མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ 6 འོག 199 བཀ
- 14 ལོང་མཚུངས། ལེའུ 6 འོག 100 བཀ
- 15 ཉེ་དགེ 199 བཀའ་མདོ་སྡེ། 1 མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ 12 འོག 107 བཀ
- 16 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 17 ལོང་མཚུངས། འོག 11 བཀ
- 18 ལོང་མཚུངས། འོག 10 བཀ
- 19 ཉེ་དགེ 199 བཀའ་མདོ་སྡེ། 7 མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ 12 འོག 199 བཀ
- 20 ལོང་མཚུངས། འོག 101 བཀ
- 21 ལོང་མཚུངས། འོག 190 བཀ
- 22 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 23 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 24 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 25 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 26 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 27 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 28 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 29 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 30 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 31 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 32 ལོང་མཚུངས། འོག 199 བཀ
- 33 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོ་ན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ 3 འོག 106 བཀ
- 34 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 རྒྱ་བུ་དཔོན་རྒྱལ་པའི་ལྷན་ཚོགས་མདོ་ན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལེའུ 3 འོག 199 བཀ
- 35 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 རྒྱ་བུ་དཔོན་རྒྱལ་པའི་ལྷན་ཚོགས་མདོ་ན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལེའུ 3 འོག 199 བཀ
- 36 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐོག་བསྟན། ལེའུ 1 འོག 10 བཀ
- 37 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 རྒྱ་བུ་དཔོན་རྒྱལ་པའི་ལྷན་ཚོགས་མདོ་ན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལེའུ 12 འོག 199 བཀ
- 38 ཉེ་དགེ 2001 བསྟན་མེས་ཚུལ། 1 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བཤད། ལེའུ 1 འོག 199 བཀ
- 39 ཉེ་དགེ 199 བཀའ་མདོ་སྡེ། 8 རྒྱུ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་བཤད། ལེའུ 1 འོག 199 བཀ
- 40 ལོང་མཚུངས། ལེའུ 1 འོག 199 བཀ

- ༡༡) མེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལུ ༤ འོག ༡༤༢ བ༩
- ༡༢) ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ འོག ༡༤༩ བ༡) འདི་དང་གཤམ་གྱི་ལུང་གཉིས་སུ་སྟོན་གྱི་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་སྐྱོང་ནའང་།
ལུང་གྱི་མ་དེ་མདོ་སྡེ་འདས་སུ་བཞུགས།
- ༡༣) མེ་དགོ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༡ མདོ་ཆེན་པོ་སྐྱུང་འདས། ལེལུ ༡༡ འོག ༡༧༩ བ༩ བ༤ དེགས་གྱི་སྤྱི་ རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་ནི་དེས་པར་གནས་པའི་གནས་མེད་དོ། གལ་ཏེ་གནས་པའི་གནས་ཡོད་ན་ཞེས་སོགས་སྐྱུང་།
- ༡༤) མེ་དགོ ༤༠༢༠ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི རྩེ་བཅུ་དྲུག་སྐྱུ་མཚན་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལུ ༡༠ འོག ༡༤ འོག ༤ བ༧
- ༡༥) མེ་དགོ ༤༠༢༤ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི རྩེ་བཅུ་དྲུག་སྐྱུ་མཚན་མགོན། རྒྱུད་སྤྱི་མ། ལེལུ ༡ འོག ༡༤༩ འོག ༤) བ༩
- ༡༦) མེ་དགོ ༤༠༢༠ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི རྩེ་བཅུ་དྲུག་སྐྱུ་མཚན་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལུ ༡༠ འོག ༩༧ འོག ༡༠ བ༤
- ༡༧) མེ་དགོ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༡ མདོ་ཆེན་པོ་སྐྱུང་འདས། ལེལུ ༡༡ འོག ༡༠༤ བ༤ མ་དབེར་འདི་དང་གཤམ་གྱི་ལུང་
གཉིས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་ཀྱང་། ལུང་གྱི་མ་དེ་ལང་གཤེགས་སུ་བཞུགས།
- ༡༨) མེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལུ ༤ འོག ༡༤༩ བ༩ མེ་དགོ་བསྐྱེད་འབྱུང་དུ། སྡོ་
གྲོས་ཆེན་པོ་གལ་ཏེ་ཀུན་གཤིན་མ་པར་གྲེས་པ་ཞེས་བཞུགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོ་དེ་ལ་མེད་དུ་ཐིན་ན་ནི། ཞེས་
སོགས་སྐྱུང་།
- ༡༩) མེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལུ ༤ འོག ༡༤༤ བ༤
- ༢༠) མེ་དགོ ༤༩ བཀའ། དཀོན་པ་རྟེན་གསུམ། མ ལྷ་མོང་དཔལ་སྤེང་གི་མདོ། འོག ༩༧ བ༤
- ༢༡) མེ་དགོ ༤༠༢༤ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་རྣམ་པར་དཀའ། ལེལུ ༡ འོག ༤༤ བ༡
- ༢༢) མེ་དགོ ༩༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ མོང་མོ་སྤེང་དཔལ་ལམ་པའི་མདོ། འོག ༡༤༤ བ༤
- ༢༣) ལོང་མཚུངས། འོག ༡༤༤ བ༤
- ༢༤) མེ་དགོ ༤༠༢༤ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི རྩེ་བཅུ་དྲུག་སྐྱུ་མཚན་མགོན། རྒྱུད་སྤྱི་མ། ལེལུ ༡ འོག ༩༧ འོག ༤༤ བ༩
- ༢༥) ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ འོག ༡༤༤ འོག ༤) བ༧
- ༢༦) ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༢༧) མེ་དགོ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༡ མདོ་ཆེན་པོ་སྐྱུང་འདས། ལེལུ ༡༡ འོག ༡༧༩ བ༩
- ༢༨) ལོང་མཚུངས། འོག ༡༧༩ བ༩
- ༢༩) ལོང་མཚུངས། འོག ༡༡༠ བ༩
- ༣༠) མེ་དགོ ༤༠༢༤ བསྐྱེད། མེམས་ཅོམ། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྤྱི་མའི་རྣམ་པར་དཀའ། ལེལུ ༡ འོག ༧༧ བ༩

- ༤༡) རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སློམ། ལེལ། ༡ རྗེ་ག ༡༤༩ འོག ༤) བ ༣
- ༤༢) རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སློམ་མེད་ལྟེན་བཤད། ལེལ། ༡ འོག ༡༡) བ ༥
- ༤༣) རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སློམ། ལེལ། ༡ རྗེ་ག ༢༡ འོག ༤༤ བ ༣ རྒྱུད་སློམ་ཚུ་བཤད་ལེལ་གཉིས་ཀའི་འགྲུར་དུ། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཙམ་ཚོགས་ཞུགས་ཕྱིར། །རང་བཞིན་དྲི་མེད་དེ་དེ་གཉིས་མེད་དེ། །སངས་རྒྱལ་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་ཉེར་བརྟགས་ཕྱིར། །འགོ་ཀྱན་སངས་རྒྱལ་སྣོང་པོ་ཙན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསལ།
- ༤༤) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སེང་གོ་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བས་ཡོངས་སྤྱིས་པའི་ལེལ། ༡) འོག ༤༤ བ ༡)
- ༤༥) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ། ༤ འོག ༡༤༤ བ ༢)
- ༤༦) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ། ༡) འོག ༤༤ བ ༢
- ༤༧) བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡) འོག ༡༠༤ བ ༤
- ༤༨) བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡) འོག ༡༢༢ བ ༤
- ༤༩) རྗེ་དགེ་ ༤༢ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷེད་གི་མདོ། འོག ༢༢༢ བ ༢)
- ༥༠) རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སློམ། ལེལ། ༡ རྗེ་ག ༡༤༤ འོག ༤) བ ༤
- ༥༡) བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡ རྗེ་ག ༡༤༢ འོག ༤༢ བ ༡)
- ༥༢) རྗེ་དགེ་ ༢༤༡ བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༣ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣོང་པོའི་མདོ། འོག ༢༤༢ བ ༤
- ༥༣) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ། ༡༢ འོག ༢༢༤ བ ༤
- ༥༤) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། སེང་གོ་སྐྱ་ཡོངས་སྤྱིས་པའི་ལེལ། ༡༢ འོག ༡༢༢ བ ༣
- ༥༥) རྗེ་དགེ་ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སློམ་མེད་ལྟེན་བཤད། ལེལ། ༡ འོག ༤༤ བ ༢
- ༥༦) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སེང་གོ་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བས་ཡོངས་སྤྱིས་པའི་ལེལ། ༡) འོག ༢༢ བ ༥
- ༥༧) རྗེ་དགེ་ ༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༣ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལ། ༢ འོག ༤༤ བ ༥ བ ༢)
- ༥༨) རྗེ་དགེ་ ༡༡) བཀའ། མདོ་སྡེ་ ༡ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ། ༡) འོག ༤༢ བ ༥
- ༥༩) བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡) འོག ༤༤ བ ༣
- ༦༠) བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡༢ འོག ༢༢༤ བ ༡)

- ༡) རྗེ་དགོ ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༤ ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེའུ་ འོག ༡༤༧ བཟ
- ༡༢ རྗེ་དགོ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༡༢༥ བཟ
- ༡༣ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༢༣ བཟ
- ༡༤ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ་ ༤ འོག ༡༢༩ བཟ
- ༡༥ ལོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༤ འོག ༡༢༣ བཟ
- ༡༦ རྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༩ འོག ༡༥ བཟ
- ༡༧ རྗེ་དགོ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༡༢༥ བཟ
- ༡༨ རྗེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། ལེའུ་མཚན་ཅམ། དེ་རྗེ་བུཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སླུ་མ། ལེའུ་ ༡ རྗེ་ག ༡༩ འོག ༤༤ བཟ
- ༡༩ རྗེ་དགོ ༤༠༡༥ བསྟན། ལེའུ་མཚན་ཅམ། དེ་རྗེ་བུཅུན་མའི་རྣམ་བཤད། ལེའུ་ ༡ འོག ༧༡ བཟ
- ༢༠ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༧ བཟ
- ༢༡ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༧ བཟ
- ༢༢ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ་ ༡༩ འོག ༡༩༠ བཟ
- ༢༣ ལོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༩ འོག ༡༩༠ བཟ
- ༢༤ ལོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༡ འོག ༡༩ བཟ
- ༢༥ ལོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༩ འོག ༡༩༠ བཟ ཆོག་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་མེད།
- ༢༦ རྗེ་དགོ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༨ མོར་ལྷེང་ལ་པན་པའི་མདོ། འོག ༡༤༠ བཟ
- ༢༧ རྗེ་དགོ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༨ མོར་ལྷེང་ལ་པན་པའི་མདོ། འོག ༡༤༠ བཟ
- ༢༨ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ་ ༡༡ འོག ༡༤༡ བཟ
- ༢༩ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྡིང་པོའི་ལེའུ་ ༤ འོག ༡༩ བཟ
- ༣༠ རྗེ་དགོ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༡༢༩ བཟ
- ༣༡ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ་ ༡༡ འོག ༡༥ བཟ
- ༣༢ ལོང་མཚུངས། ཆོང་དུན་པ་ཅང་གས་ཀྱི་རྒྱུའི་ལེའུ་ ༡༩ འོག ༡༠༢ བཟ
- ༣༣ རྗེ་དགོ ༡༠༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་ ༩ འོག ༡༤ བཟ
- ༣༤ རྗེ་དགོ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཆེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེའུ་ ༡༠ འོག ༢༤ བཟ
- ༣༥ ལོང་མཚུངས། ལེའུ་ ༡༠ འོག ༢༤ བཟ

- ༡༠༤ རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༧
- ༡༠༧ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། སི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་བླ་མ། ལེལ ༡ རྟོག ༩༧ འོག ༥༤ བ༡
- ༡༠༨ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མེམས་ཙམ། སི རྒྱད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༧༩ བ༧
- རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༧
- ༡༠༩ རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མེམས་ཙམ། སི རྒྱད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༧༩ བ༡ དང། རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ།
 དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༧
- ༡༡༠ རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༧
- ༡༡༡ རྩེ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨ སྤྱི་ཚེན་པོའི་མདོ། ལེལ ༩༧ འོག ༡༧༧ བ༩
- ༡༡༨ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༩༧ འོག ༡༧༧ བ༡
- ༡༡༩ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༩༧ འོག ༡༧༧ བ༩
- ༡༡༤ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༩༧ འོག ༡༧༧ བ༩
- ༡༡༥ ལུང་འདི་གོང་བཞེན་མདོ་རྩེ་སྤྱི་ཚེན་ལས་ཡིན་པེས་མོད། དེར་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༡༡༦ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། འཕགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེལ ༤ འོག ༩༡༧ བ༥
- ༡༡༧ རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༧
- ༡༡༨ རྩེ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཨ སྤྱི་ཚེན་པོའི་མདོ། ལེལ ༤ འོག ༡༧༧ བ༩
- ༡༡༩ རྩེ་དགེ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཚ ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བ༥ འཇུང་ལྷུང་ཆེ།
- ༡༢༠ རྩེ་དགེ ༤༠༩༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། སི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། ལེལ ༡ རྟོག ༩༤ འོག ༥༩ བ༥
- ༡༢༡ མདོ་འདི་རོས་འཛིན་མ་ལུབ་ནའང་རྒྱད་བླ་མོགས་འགྲེལ་དུ་དྲངས། རྩེ་དགེ ༤༠༩༥ བསྟན། མེམས་ཙམ། སི རྒྱད་བླ་མའི་
 རྣམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༡༠༩ བ
- ༡༢༢ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་ལེལ ༧ འོག ༩༧༩ བ༩
- ༡༢༩ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། འཕེར་མང་པོས་ཀུན་ནས་དྲིས་པའི་ལེལ ༥ འོག ༡༧༤ བ༩
- ༡༣༤ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ ༡༠ འོག ༩ བ༩
- ༡༣༥ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༡༠ འོག ༩ བ༡
- ༡༣༥ རྩེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལ ༧ འོག ༩༩༧ བ༧
- ༡༣༧ རྩེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཉ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལ ༩ འོག ༡༣༠ བ༩

༡༢༧ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༩ འོག ༡༢༡ ན་༩

༡༢༨ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༥ འོག ༡༤༡ ན་༡༧

༡༢༩ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༥ འོག ༡༤༡ བལ ༣༤

༡༣༠ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྐྱུན། མེམས་ཙམ། སི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༩ རྫོག ༢༥ འོག ༤༩ ན་༡༧

༡༣༡ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༩ རྫོག ༩༧ འོག ༤༧ ན་༤

༡༣༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༥ བསྐྱུན། མེམས་ཙམ། སི་རྗེ་བཙུན་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༤༤ བལ

༡༣༣ ལྷེ་དགོ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ཆ་ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བལ

༡༣༤ ལྷེ་དགོ ༤༢ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ཆ་ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༩ བལ འདིར་མ་དཔེར། གང་རྒྱན་བ་སྐྱུ་
བའི་ཚེས་ཙན་དེ་ནི། བདེན་བ་དང་མི་རྟག་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་དེས་བས་བཀའ་འཇུག་ལྟར། མི་བདེན་
བ་དང་མི་རྟག་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་བཅོས།

༡༣༥ ལྷེ་དགོ ༤༣ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ཆ་ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༤༤ ན་༤

༡༣༦ ལྷེ་དགོ ༡༢༠ བཀའ། མདོ་སྐྱེ། ཐ་མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལུ ༥ འོག ༡༡༠ བལ

༡༣༧ ལྷེ་དགོ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྐྱེ། ཏ་མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལུ ༡༡ འོག ༡༤༥ བལ

༡༣༨ ལྷེ་དགོ ༡༢༠ བཀའ། མདོ་སྐྱེ། ཐ་མདོ་ཚེན་པོ་ལྷུང་འདས། ལེལུ ༥ འོག ༡༠༨ བལ

༡༣༩ ལྷེ་དགོ ༤༢ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ཆ་ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༤༤ བལ

༡༤༠ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྐྱུན། མེམས་ཙམ། སི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༥ རྫོག ༣༠ འོག ༡༩ བལ

༡༤༡ ལོང་མཚུངས། ལེལུ ༥ རྫོག ༢༡ འོག ༡༩ བལ འཇུག་བྱང་ཚེ། མ་དཔེར། གོས་གཙང་ཚོན་གྱིས་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཚ་ལག་
ཆད་བར་དེས་བས་བཅོས།

༡༤༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྐྱུན། མེམས་ཙམ། སི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༥ རྫོག ༢༩ འོག ༡༩ བལ

༡༤༣ ལྷེ་དགོ ༤༣ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ཆ་ལྷ་མོ་དབལ་ལྷེང་གི་མདོ། འོག ༩༧༤ ན་༩

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུན་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་གྱི་མཚན།

༡ ལྷོ་བ། ལུ་བསྐྱེད་པ། ཀ ལ འདི་རྗེ་ལྷ་དམར་པའི་མཚན་འགྲེལ་ལ་ ལུ་རྟགས་དང་། འདམ་མགོན་གོང་སྐྱེལ་གྱི་འགྲེལ་ལ་
ལ་ ཀ ལྷགས་དང་། ཀླ་པ་མཁའ་ལྷོ་དེ་རྗེའི་མཚན་འགྲེལ་ལ་ ལ ཞེས་རྟགས་བཀོད་ཡོད།

༢ འགྲོ་ལུན་དང་། ལུ་ ཀ འགྲོ་བལུན། ལ

༣ འདིས་སྤྱིང་གོ ༤༠༡༥ བསྐྱུན། མེམས་ཙམ། སི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྲི་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༡༡༡ བལ

དུ་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བཀོད། གཤམ་དུ་རྒྱུད་བྱེད་མོགས་གཞུང་སོ་སོ་ནས་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་བཀོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ཐད་དུ་
གཞུང་དེའི་ཁྲུངས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་ཡོད།

- ༤ མྱེད་གེ ༤༡༨ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ང་ ཀྱེད་རྗེ། ལེལུ ༤ ཤོག ༩༩ བཟ
- ༥ དེ་ཡི། ལུ དེ་བས། ཁ
- ༦ མྱོན་ནས། ལུ མྱོན་དུ། ཀ མྱོན་ན། ཁ
- ༧ རྟོག་ལུ ཀ རྟོགས། ཁ
- ༨ རྒྱུན་དེ། ལུ རྒྱུན་ཏེ། ཀ ཁ
- ༩ ཚོས་སྒྲིང་། ལུ ཚོས་སྒྲིང། ཀ ཁ
- ༡༠ རྒྱངས་ནས། ལུ རྒྱང་བས། ཀ རྒྱངས་བས། ཁ
- ༡༡ བརྒྱན། ལུ རྒྱན། ཀ ཁ
- ༡༢ གཉིས་མེད་རྟོག་ལུ ཁ གཉིས་མེད་རྟོགས། ཀ
- ༡༣ ལྷུང་བའི། ལུ ཀ ལྷུང་བའི། ཁ
- ༡༤ དགག་ལུ ཀ དགག། ཁ
- ༡༥ བརྗོད་པ། ལུ བརྗོད་བས། ཀ ཁ
- ༡༦ དེ་ཡི། ལུ དེ་ཉིད། ཀ ཁ
- ༡༧ ལས། ལུ ལ། ཀ ཁ
- ༡༨ ཡང། ལུ ཀ ཡའང། ཁ
- ༡༩ ཤེས་པ། ལུ མཚུན་པ། ཀ ཤེས་དང། ཁ
- ༢༠ མྱེད་གེ ༤༠༩༤ བསྐྱེད་མེས་ཚམ། མི་རྒྱུད་བླ་མ། ལེལུ ༩ མྱོག ༥ ཤོག ༥༥ བཟ
- ༢༡ བཟུ། ལུ བཟུའོ། ཀ ཁ
- ༢༢ ཉམས་མི་མངའ། ལུ ཀ མི་ཉམས་པ། ཁ
- ༢༣ རྟོག་སྒྲེ། ལུ དེ། ཀ ཁ
- ༢༤ པས་གཟིངས། ལུ ཀ པ་གཟིང། ཁ
- ༢༥ ཤེས་པ། ལུ བདེན་པར་རྟོགས་ལ། ཀ བདེན་པའི་རྟོགས་ལ། ཁ
- ༢༦ ལན། ལུ ཁ ལེན། ཀ

༢༧ མྱེད་གེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེལུ ༡ རྫོག་ ༡༡༤ འོག ༤༡ བཤ

༢༨ རྫོང་གི། ལུ་རྫོང་གིས། ཀ་རྫོང་ཞིང། ཁ

༢༩ མྱེད་གེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེལུ ༡ རྫོག་ ༡༡༥ འོག ༤༡ བཤ

༣༠ ལུས་དེ་ལྷ་དང་དབང་ལྷག་དང། ལུ་ཀ་ལུས་དེ་བདག་དང་ལྷ་དང་དབང་ལྷག། ཁ

༣༡ རྗེ། ལུ་ཀ་དང། ཁ

༣༢ ལྷུངས། ལུ་ཀ་རྫོངས། ཁ

༣༣ བོས། ལུ་ཀ་བོ། ཁ

༣༤ ལྷུངས་པ། ལུ་ཀ་རྫོངས་པ། ཁ

༣༥ ལྷུངས་ན། ལུ་ཀ་རྫོང་ནས། ཁ

༣༦ དག་སྟེ། ལུ་དག་དེ། ཀ་ཁ

༣༧ རོར་བྲས། ལུ་རོར་བྲ། ཀ་ཁ

༣༨ ལྷུངས། ལུ་ཀ་རྫོང། ཁ

༣༩ ཡི། ལུ་ཡིན། ཀ་ཁ

༤༠ མྱེད་གེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེལུ ༡ རྫོག་ ༤༧ འོག ༤༤ བཤ

༤༡ རི། ལུ་ཅི། ཀ་ཁ

༤༢ བཤད་ཀྱིས། ལུ་ཀ་བཤད་ཀྱིས། ཁ

༤༣ བར། ལུ་བར། ཀ་ཁ

༤༤ མེད། ལུ་ཀ་མིན། ཁ

༤༥ ལྷུག་ལུ་ལྷགས། ཀ་ཁ

༤༦ ལྷུལ་པའི་སྐྱེ། ལུ་ཀ་ལྷུལ་སྐྱེ་ཡིན། ཀ་ཁ

༤༧ བ། ལུ་ཀ་བོ། ཀ་ཁ

༤༨ ཡིན། ལུ་ཀ་ཉིད། ཁ

༤༩ བར། ལུ་བཞིན། ཀ་ཁ

༥༠ དེ། ལུ་ད་ལྟར། ཀ་ཁ

༥༡ མྱེད་གེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེ་རྒྱུན། ལེལུ ༡༠ རྫོག་ ༢༥ འོག ༤ བཤ

༥༢ ཟླ་དགེ ༢༡༢༢ བསྟན། དབུ་མ། ཙམ་མཐོན་པོ་སྐྱེ་ལྷུ་བ། ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་ཉི་ཤུ་བ། ཟློག ༡ འོག ༡༢༧ བ༢

༥༣ བོང་མཚུངས། ཟློག ༡ འོག ༡༢༧ བ༢

༥༤ བས། ཞུ་པའི། ༧ ༡༦

༥༥ ཟླ་དགེ ༢༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལ ༡ ཟློག ༢༢ འོག ༥༣ བ༤

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་འགྲེལ་གྱི་མཚན།

༡ རོན་ཚལ། ཤིང་དཔར། རྩམ་ཉེག་ཤིང་དཔར།

༢ འདིས་ཟླ་དགེ ༢༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲིབ་རྩམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༡༡༡ བ༤

དུ་བྱུང་བའི་རོན་བསྟན་ཉེ་བཞོད་དོ། གཤམ་དུ་རྒྱུད་སྒྲིབ་ཐོགས་གཞུང་སོ་སོ་ནས་དོན་བསྟན་ཉེ་བཞོད་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་ཐད་
དུ་གཞུང་དའི་ཞུངས་ཀྱི་མཚན་བཏགས་ཡོད།

༣ ཟླ་དགེ ༢༡༤ བཀའ། རྒྱུད། ང་ ཀྱེ་རྩོ་རྩེ། ལེལ ༢ འོག ༢༢ བ༣

༤ དུལ། ཤིང་དཔར།

༥ དེ་ལ། ཤིང་དཔར།

༦ ཡལ་ཚེར་གཞུང་དོན་ལ་བཏགས། རྣམ་མིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཐོབ་པ་ནི་གནས་མིན་དང་། ཞེས་འོང་དགོས་པར་སྣང་ཡང་མ་
དཔེ་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༧ རྒྱུད་མ་གསན། ཤིང་དཔར།

༨ ཟླ་དགེ ༢༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལ ༣ ཟློག ༥ འོག ༤༥ བ༢

༩ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡ ཟློག ༡༥༢ འོག ༤༡ བ༥

༡༠ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡ ཟློག ༡༥༥ འོག ༤༡ བ༥

༡༡ བོང་མཚུངས། ལེལ ༡ ཟློག ༢༧ འོག ༥༤ བ༤

༡༢ འཕྲུལ་བར། ཤིང་དཔར།

༡༣ མི་འཛིན་ལས། ཤིང་དཔར།

༡༤ བཞོད་པ་ན། ཤིང་དཔར།

༡༥ གཉེས་པ་དང་དུ། ཤིང་དཔར།

༡༦ གསུམ་གྱི། ཤིང་དཔར།

༡༧ གསུམ་པ། ཤིང་དཔར།

15 མ་དཔེར་ཉན་རང་གི་ཞིང་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་ངེས་ཏེ། གཤམ་དུག་ལྷང་རང་ཉིད་དུ་ཉན་རང་གི་ཞིང་དང་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས། །

16 ལྷེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལུ 10 ལྷོག 24 འོག 16 བཤ

20 ལྷེ་དགེ 2123 བསྟན། དབུ་མ། ཅུ་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉི་ཤུ་པ། ལྷོག 1 འོག 123 བ2

21 ལོང་མཚུངས། ལྷོག 2 འོག 123 བ2

22 དགའ། ཤིང་དབར།

23 ལྷེ་དགེ ༤༠24 བསྟན། སེམས་ཅམ། དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་ལེལུ 2 ལྷོག 22 འོག 62 བ༤

24 ལྷུགས་པའི། ཤིང་དབར།

རྒྱུད་སྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མཚན།

1 མཚན་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་པ་ནི་འདིས་འདེགས་པས་ན་ཐེག་པ་སྡེ་རྒྱུད་ཐེག་པ་ལོ། །དེ་ནས། ཐེག་པ་ནི་འདིས་འདེགས་པས་ན་ཐེག་པ་སྡེ་འབྲས་ལུའི་ཐེག་པ་ལོ། །ཞེས་ཤིག་ལག་གིས་དཔེ་བྱུང་དུགས་ལ། འདིར་ངའོ་མཚན་མདའི་བྱི་མོར་ལྷུ་ལུ་ལེ་བྱི་ལོ་ 1122 ལོར་སེ་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་བྱུན་ཁང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཅུ་འབྲེལ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་ནང་བཞུགས་པའི་རོང་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་སྲ་མའི་ཉི་ཤུ་དེ་ཡིན་ཅིང་། །དེ་དང་ལྷན་དུ་སྦྲུའི་ཞི་འཚོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རྒྱུགས་མ་ལྷུག་གི་དཔེ་བྱུང་ལག་གིས་འབྲུགས་པ་དང་པན་རྒྱན་བསྟར་ཞིབ་ཞུས། བྱི་མའི་དཔེ་བསྟུས་ཡིག་ལ་ལག་གིས་དཔེ་བྱུང་ཞེས་བཀོད་ཡོད།

2 ལྷེ་དགེ ༤༠20 བསྟན། སེམས་ཅམ། དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལུ 10 ལྷོག 14 འོག 16 བ3

3 ལྷེ་དགེ ༤༠61 བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྫོབ་དབུ་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ལེལུ 4 འོག 123 བ3

4 ལག་གིས་དཔེ་བྱུང་དུ་ལས་ཞེས་པ་མི་བྱུང།

5 གཉིད་སངས་པ། ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

6 དེ་ལ་ཐམས་ཅད་བྱུག་འཚལ་པ་ནི་འདུད་པའོ། །ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

7 དེ་དག་གི་ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

8 དེ་རྣམས་དུ། ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

9 ལྷེ་དགེ 123 བགའ། མདོ་སྡེ། ས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་མདོ། ལེལུ 1 འོག 123 བ༤

10 རྒྱུངས། ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

11 བསྟན་པ་འབྲད་ཅིང་། ལག་གིས་དཔེ་བྱུང།

12 མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། ལག་གིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང།

- ༡༧ པོས་ཐིན་ལས་སྒྲན་མེད་པ་མཛད་པའི་ཐིན་ལས་སོ་གཉིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།
- ༡༨ རོན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ན་མི་བྱང་།
- ༡༩ བྱིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ རང་གི་ལམ་ས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༢༡ རིམ་པ་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་ཏོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ གནས་སྐབས་རྒྱབས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༢༣ རྒྱབ་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༢༤ གསུམ་སྟེ། ཞེས་པའི་ལྷག་བཅས་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ན་མི་བྱང་།
- ༢༥ མ་རྟོགས་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- ༢༦ མེ་དགོ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་སྟེ། ག ལེ་ཤེས་སྤང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༧༥ བལ
- ༢༧ མེ་དགོ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། དི་རྒྱུ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ལེལ ༡ ཤོག ༡༧༤ རེ
གཞུང་དེར། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་ནི། མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་མཐའ་ཡས་པའི་འབྲུང་གནས་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཚོས་ཡང་ཡུང་པོའོ། །དེ་ལྟ་སྟེ་སྟེ་དེ་ལ། བག་ཆགས་བརྒྱུག་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷ་བན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་མི་
གནས་པའི་ཕྱིར་བྱིད་པ་དང་ཞིབ་དག་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་བརྒྱད་ནི་རྟོགས་པའི་དོན་ཏོ། ། ཞེས་གསལ་
བས་དབྱུང་།
- ༢༨ མེ་དགོ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། དི་རྒྱུ་དཔོན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྐུམ། ལེལ ༤ ཤོག ༡༠ ཤོག ༧༡ བལ
- ༢༩ རྟག་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༠ ཟབ་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ ཚོས་ཀྱི་སྟེ་ཙམ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༢ རང་རྣམས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༣ རོན་དུ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༤ བཤད་པ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༥ གཉིས་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༦ འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- ༣༧ ཐུལ་པའི་རོ་བོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

- 35 གྲིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 36 འདི་དང་གཤམ་དུ་སྐབས་འགར་རྒྱད་སྒྲུབ་པའི་རང་ལྷགས་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བ་ལྷ་བྱིར་དགག་པ་བྱུང་བ་གཙོ་བོ་རྗེ་བཙུན་
འདི་འདྲའ་བ་ཚེན་པོར་དགོངས་སམ་སྙམ།
- 37 གྲོལ་བ་སྟེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 38 གཉིས་པོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 39 ཚོས་ཉིད་རང་བཞིན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 39 གཞན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- 40 སྐབས་གསུམ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 41 འཇིག་ ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 42 རེ་རེར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 43 མ་དཔེར་སངས་ཀྱི། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་རྣམ་བཙོས།
- 44 རྟོགས་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 44 ལྷམ་པར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- 45 ཚོས་ལམ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 46 གོང་ནས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- 47 རྗེ་དགོ 3196 བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་སྐྱུ་རྒྱལ། དབུ་མ་ཅུ་པ་གེས་རབ། རབ་བྱེད། 13 རྟོག 1 འོག 1 ར3
- 48 རྗེ་དགོ 3197 བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྫོབ་དཔོན་ལྷ་གཤམ། རིགས་བདུག་རྩུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག 1 ར3 ཚོག་ཇི་བཞིན་
ལུང་མི་གསལ།
- 49 གྲིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 50 འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་དགོ་བ་ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་འདི་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱུང་།
- 51 མཚན་ཉིད་ནི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 52 སྐབ་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 53 འི་མའི་པོ་ཉིད་གྲིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 54 དབྱེ་བའི་རྒྱུ་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།
- 55 རྗེ་དགོ 3206 བསྟན། ཤེར་གྲིན། 7 ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱབས། 1 རྟོག 10 འོག 3 བ2

༡༧ གཞི་དུས་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོད་དམ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།

༡༨ དག་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།

༡༩ ཟླ་དགོ ༡༧༩༧ བསྟན། དུམ་མ། ཅུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དུམ་མ་ཅུ་བཤེས་པ། ས་བཟུང། ༡༧ ལྷོ་ག ༡༧ འོག ༡༧ ༣༧

༢༠ ས་བཟུང་གསུགས་དངོས་པོ་ཡོན་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པར་དེས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་གསུགས་མེད་པ་དེའི་བྱིར་ཐོག་པ་ཚེན་པོ་
འདིས་ཀྱང་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མཚན་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལག་
བྲིས་དཔེ་བྱང།

༢༡ ཟླ་དགོ ༩ བག་ལ། ཤེར་བྲིན། ༧ ཉི་མེད་འོག ༡༧༧ ༣༡ བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐོག་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་བཞུ་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་
དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མཚན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ།

ཟླ་དགོ ༡༧༩༠ བསྟན། ཤེར་བྲིན། ག་སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། ཉི་མེད་བརྟུང་མ། འོག ༡༧༤ ༣༧

༢༢ ལྷོ་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།

༢༣ ཉིད། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང།

༢༤ རྟོག་ལོ་ཕྱོད་པ་སློབ་ཤེས་པ། ལྷན་སྐྱེས་འཇིགས་དོན། འོག ༡༧ ༣༢ འདི་དང་གཤམ་དུ་སྐབས་འགར་རོད་ལྷོན་གྱིས་
མ་དུས་གསུངས་ཞེས་པ་ལལ་ཆེར་རྟོག་ལོ་ཚེན་པོར་གོ་དགོས་པར་སྟེང།

༢༥ ཟླ་དགོ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅཱ་མ། བི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པའད། ལེལ ༡ ལྷོ་ག ༡༧ འོག ༡༧ ༣༧

༢༦ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༡༠ ༣༧

༢༧ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༡༠ བཟ

༢༨ ལོང་མཚུངས། འོག ༡༡༡ ༣༡

༢༩ ཟླ་དགོ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅཱ་མ། བི ལྷན་སྐྱེས། ལེལ ༡ ལྷོ་ག ༡༠༧ འོག ༡༧ ༣༧

༣༠ ཡོན་ཏན་དང། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང།

༣༡ ཟླ་དགོ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅཱ་མ། བི ལྷན་སྐྱེས། ལེལ ༡ ལྷོ་ག ༡༧༧ འོག ༤༢ ༣༧

༣༢ ཟླ་དགོ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅཱ་མ། བི ལྷན་སྐྱེས་འཇིགས་པའད། ལེལ ༡ འོག ༡༡༡ བ༡ འགྱུར་ལྷན་ཆེ།

༣༣ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༡ འོག ༡༡༡ བཟ

༣༤ ཟླ་དགོ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཅཱ་མ། བི ལྷན་སྐྱེས། ལེལ ༡ ལྷོ་ག ༡༧ འོག ༡༧ ༣༧

༣༥ རོ་བོའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང།

༣༦ དང་པོ་ནི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང།

༡༧ རང་བྱུང་སངས་རྒྱལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༡༨ གྱི་རྒྱད། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།

༡༩ མ་དཔེར་རྒྱུད་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། རྒྱད་གྱི། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཅོས།

༢༠ རྒྱེད། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༡ མ་དཔེར་བག་མེད་གྱི་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།

༢༢ ལག་གསལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༣ ཟླ་དགེ ༧༢ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། མ ལྷ་མོ་དཔལ་བྱེད་གི་མདོ། འོག ༢༥ བ༧

༢༤ གྲི་མས་དག་མ་དག་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༥ ལྷ་ན་མེད་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༦ མི་འགྲུང་ཏེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༧ རང་བཞིན་དུ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༨ ཟླ་དགེ ༧༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི རྒྱུད་སྤྱི་མཐོང་རྣམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༧༧ ༧༢

༢༩ དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་འབའ་ཞིག་ལ་འདོད་པ་དེ་རྟོག་ལོ་ཚེན་པོ་
དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པའང་ཡིན་ལ། འདིར་རོང་རྟོན་གྱིས་པལ་ཚེར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྒྱུད་སྤྱི་དར་ཁིག་འགོག་
པར་རྣམས་།

༣༠ ཟླ་དགེ ༡༠༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ག ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ། འོག ༢༥ བ༧ འགྲུང་ཁྱད་ཆེ།

༣༡ དང་མ་དེས་པའི་རིགས་ཅན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༣༢ ལྱང་འདི་རྒྱུད་སྤྱི་མཐོང་རྣམ་བཤད་དུ་དངས། ཟླ་དགེ ༧༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི རྒྱུད་སྤྱི་མཐོང་རྣམ་བཤད། ལེལ ༡
འོག ༧༧ བ༧

༣༣ ཟླ་དགེ ༢༧༥ བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཁ རྗེ་བཙུན་བྱུང་པའི་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལྷགས། ༡ ལྷོག ༧ འོག ༢ ༧༢

༣༤ རིན་པོ་ཆེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༣༥ མ་དཔེར། ཚོས་སྤྱི་བདེན་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་བེས་པས་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།

༣༦ མཚུག་གི་དོན་ལ་བསྟན་པ་ནི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༣༧ གང་ལས་ན་ཤེར་བྱིན་སོགས་ལས་སོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༣༨ ཟླ་དགེ ༧༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི རྒྱུད་སྤྱི་མཐོང་རྣམ་བཤད། ལེལ ༡ འོག ༧༥ བ༧

- ༡༤ ལྷ་བས་ཀྱི་དོན་ལ་བསྟན་པ་ནི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༠༠ ས་དཔེར། རྩོད་རྩོད། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ཞིན་པ་ཅོས།
- ༡༠༡ རྩེ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅོམ། སི་རྒྱུད་གྲྲ་མའི་རྣམ་པ་གདད། ལེལུ ༡ འོག ༡༧ ར།
- ༡༠༢ བོད་རྒྱལ་པ་བཞིན། མ་རྣམས་གསུངས་ཞེས་པ་རྩོལ་ཚེན་པོར་གོ་དགོས།
- ༡༠༣ ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༠༤ རྩེ་འགོག ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༠༥ ས་དཔེར། འབྲུལ་མི་རུང་དང། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ཅོས།
- ༡༠༦ རྩེ་དགེ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། སི་རྒྱུད་གྲྲ་མ། ལེལུ ༣ འོག ༡༧ འོག ༤༧ ར།
- ༡༠༧ རྩེ་དགེ་ལ་ལ་བཞེན་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༠༨ རམ་མའའའའལ་གནས་ཏེ་བཞེན་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༠༩ ས་དཔེར། རམས་ཞེས་པ་ཚད་པས་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ཅོས།
- ༡༡༠ བསྟན་པ་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༡༡ དེ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་ནང་མི་བྱུང།
- ༡༡༢ མཐུན་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་ནང་མི་བྱུང།
- ༡༡༣ གཡུང་དྲུང་གི་ལྷིང། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༡༤ རྩེ་དགེ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། སི་རྒྱུད་གྲྲ་མ། ལེལུ ༡ འོག ༡༤ འོག ༥༡ ར། ར་འལྱར་དུ། གཞན་འལྱར་
མིན་བདག་མི་ཟད་ཚོས་ལྷན་ལྷིང།
- ༡༡༥ དག་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་ནང་མི་བྱུང།
- ༡༡༦ གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་བག་ཆགས། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༡༧ མེད་པ་ཉིད། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༡༨ ལུང་འདི་ལྷ་མོ་དཔལ་གྱི་མེད་ལོ་དེ་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བཞིན།
- ༡༡༩ རྣམ་པ་ཀུན་གྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༢༠ ཉི་མའི་འོད་གསལ་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།
- ༡༢༡ ས་དཔེར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། ལྷན་འདས་ཅོམ་ཞིག་མེད་པར་སྟོན་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་ཚད་འདུག་པ་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པས་བཞོད། གཞན་ཚད་པ་འདི་མ་བཞོད་ན་ཅུ་བའི་ཚོག་

ལྷོ་གྲོག་གཅིག་གི་འབྲེལ་པ་ཚད་པའི་ཞེས་པ་བྱུང་ངོ་།།

༡༢༡ ལྷོ་བརྒྱུད། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༢ ལྷོ་ལྷོ་ས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༢༣ ལེགས་པར་མ་བརྒྱབས་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༤ ཞེས་པོར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༥ རིན་པོ་ཆེའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༦ བརྒྱབ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༧ རི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༢༨ ལྷོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༢༩ གཞུགས་སྐྱེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༣༠ འབྲེད་ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༣༡ ཡོད་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༣༢ ཡོད་པར་གཞིགས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༣༣ མ་དཔེར། གཞུགས་སྐྱེ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་བཞིན་བཅོས།

༡༣༤ མ་དེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༣༥ འབྲེ་བར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༣༦ རྗེ་དགོ ༤༠༡༤ བརྒྱན། མེ་མས་ཅངས། དེ་རྒྱད་ཀྱི་མ། འཕྲུ ༡ ལྷོ་གྲོག་ ༡༢༧ ལོག ༤༠ བ༤

༡༣༧ ལོང་མཚུངས། ལྷོ་གྲོག་ ༡༢༨ ལོག ༤༠ བ༥

༡༣༨ ལོང་མཚུངས། ལྷོ་གྲོག་ ༡༢༩ ལོག ༤༠ བ༦

༡༣༩ ལོང་ས་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༤༠ དབྱེ་བ་བྲེ་བ་མཐའ་ཡས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༤༡ ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༤༢ ལྷོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༤༣ ལོགས་དྲི་མ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༤༤ བསགས་པ་ལས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱུང་།

༡༤༤ གསུམ་ཡོད། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༥ ཟླ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལུ ༡ རྫོག ༧༥ འོག ༥༤ བ༤

༡༤༤ བཤད་དགོས་སོ། །དག་པའི་རྒྱ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༤ ཟླ་དགེ ༢༥༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཟ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིབ་པོའི་མདོ། འོག ༢༤༤ བ༤

༡༤༠ མཐའ་མེད། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༡ ཟླ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༡༡༤ བ༤

༡༤༢ མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་བསམས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༣ བདག་མེད་ཉིད། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་འཕགས་པ་ཕོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༥༡ བ༢

༡༤༥ བོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ འོག ༥༡ བ༤ འཕྲུང་ལ་ཁྱུང་ཁྱུང་བར་ཡོད་པ་སྟུང་།

༡༤༤ མ་དཔེར། འདི་ལ་འཐད་པའི་ཚལོད་དེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་དུ། འདི་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚལོད་དེ། ཞེས་བྱུང་བ་དག་པར་སྦྱང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

༡༤༥ ཟླ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལུ ༡ རྫོག ༡༥༥ འོག ༤༡ བ༤

༡༤༤ རྒྱ་རང་བཞིན། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

༡༤༤ མ་དཔེར། ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་བཞིན་འབྲེལ་སྒྲུ་མེད་པར་བཅོས།

༡༤༠ ཟླ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་འཕགས་པ་ཕོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༡༡༤ བ༢

༡༤༡ ཟླ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལུ ༤ རྫོག ༡༠ འོག ༤༥ བ༤

༡༤༢ བོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ རྫོག ༤ འོག ༤༥ བ༢

༡༤༣ ཟླ་དགེ ༢༧༤༣ བསྟན། ཤེར་བྲིན། ར རྫོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ༥ འོག ༡༢༣ བ༤

༡༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༡༡༤ བ༢

༡༤༥ ཟླ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མ། ལེལུ ༡ རྫོག ༡༡༤ འོག ༤༢ བ༤

༡༤༤ ཟླ་དགེ ༤༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཅོམ། མི་རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལུ ༡ འོག ༡༡༤ བ༢

༡༤༥ མ་དཔེར། ཀུན་རྫོང་དུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཀུན་ནས། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས།

༡༤༤ མཚམས་སྦྱར་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ནང་མི་བྱུང་།

༡༤༤ རྫོང་བ་ཉིད། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།

ལེ་ལུ་གཉིས་པ།

- ༡༡༠ ཚེན་པོ། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༡༡ རྩི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ནང་མི་གསལ།
- ༡༡༢ མེད་པས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༡༣ མ་དཔེར། སྤྱི་ཚོགས་ལས། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲུབ་བྱུང་ཡང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ལྟར་བཀོད།
- ༡༡༤ ཉིད་གྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༡༥ མ་དཔེར། གྲོལ་བར་གནས་པའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་དུ་འགྲོ་བར་གནས་པའི་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བཀོད།
- ༡༡༦ ཚོས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ནང་མི་བྱུང་།
- ༡༡༧ གྱིས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༡༨ ཡོན་ཏན་གྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༡༩ དགྲ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༠ བསམས་པ་ན། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༡ བྱེད་པ་པོ། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༢ མཉམ་བཞག་གིས་སྐྱེ་བ་གཉིས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༣ ཡེ་ཤེས་ཚོས་གྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༤ གྱིས། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༥ མེད་གེ ༡༠༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ཡོན་ཏན་ཚོགས་རྒྱལ་པར་འཇམ་པའི་ལེའུ། ཤོག ༡༡༧ ར་༤
- ༡༢༦ རབ་རྩ་ཞི་བ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ནང་མི་བྱུང་།
- ༡༢༧ ཀུན་རྩ་གོགས་པ་མེད་པ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ནང་མི་བྱུང་།
- ༡༢༨ ལྟར། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༢༩ མ་དཔེར། དང་པོ་ལ་ལྟ་སྡེ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྡེ། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ལྟར་བཀོད།
- ༡༣༠ མེད་གེ ༧༩ བཀའ། དགོན་བརྟེན་མ། མ་ལྟོང་དཔེ་མེད་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༡༡༩ ར་༩
- ༡༣༡ མ་དཔེར། འདི་ཞེས་བྱུང་ཡང་། འདིར། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་ལྟར་བཀོད།
- ༡༣༢ གང་ལ་ཡང་། ལག་བྲིས་དཔེ་གུང་།
- ༡༣༣ མེད་གེ ༧༠༡༤ བསྟན། མེས་མཚན། མི་རྒྱུད་བྲམ། ལེའུ ༣ ཤོག ༡༩ ཤོག ༤༩ ར་༤

- ༡༧༤ མྱེ་དགོ ༡༧༧༤ བསྐྱེན། མེར་ཕྱིན། །ཁ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་རྟོགས་རྒྱན། ལྷ་བསམ ༤ ལྷོ་ག ༡༡ འོག ༡༡ བལ
- ༡༧༥ དུས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱུང།
- ༡༧༤ རི་ལྷ་ར་སྒོན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༡༧༥ མཐར་ཐུག ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱུང།
- ༡༧༥ མྱེ་དགོ ༤༠༥༠ བསྐྱེན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་མགོན། མདོ་མྱེ་རྒྱན། བརྒྱབ་པའི་ལེལ ༤ ལྷོ་ག ༥ འོག ༤ ར ༡
 དེ་ཉིད་ལས། རིགས་སུ་སྐྱེ་དང་ལུང་བསྐྱེན་དབང་བསྐྱེད་དང་། ཞེས་གསལ་ཞིང། །ཡང། མྱེ་དགོ ༤༠༥༤ བསྐྱེན།
 སེམས་ཙམ། མི སྐྱབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མདོ་མྱེ་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། བརྒྱབ་པའི་ལེལ ༤ ལྷོ་ག ༥ འོག ༡༤ ༡ བལ
- ༡༧༤ སྐོས་ལ་དེས་པའི་རིགས་ཙན་གྱི་དོན་མཛད་རྒྱལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱུང།
- ༢༠༠ མཛད་པར་བཞེད་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༠༡ མྱེ་དགོ ༤༠༥༠ བསྐྱེན། སེམས་ཙམ། མི བྱམས་མགོན། མདོ་མྱེ་རྒྱན། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ལེལ ༡༠ ལྷོ་ག ༤༤ འོག ༡༡ བལ
- ༢༠༢ མ་དཔེར། རྟོག་པའི་ལུལ། ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང། རྟོག་པའི་ལུལ་ལ། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ལྷ་ར་བཙུངས།
- ༢༠༣ རྒྱབ་པས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།

ལེའུ་གསུམ་པ།

- ༢༠༤ རང་དོན་དམ་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༠༥ ག་ཞན་དོན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- ༢༠༤ དབྱེ་བའོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༠༧ ས་ལས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༠༨ འདི་དག་ལས་ག་ཞན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༠༩ སང་པས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༡༠ བྱས་པའི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༡༡ བདུན་པོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༡༢ སྐན་ལ་སོགས་པ་བྱིན། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།
- ༢༡༣ ཉིད། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱུང།
- ༢༡༤ སྐ་རྒྱ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང།

༢༡༥ མྱེ་དགེ ༡༧༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ འཕགས་པ་ཐོག་པ་ཚེར་པོའི་སྐར་དག་ཅེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཚེར་པོའི་སྐོ། འོག ༢༤༠ ར།

རས་ ༢༠༧ ར༧ བར།

༢༡༦ མྱེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། མེས་ས་ཙམ། དེ རྒྱུད་སྒྲུལ། ཡོན་ཏམ་གྱི་ལེལུ ༢ རྟོག ༢༡ འོག ༧༤ བ༧

༢༡༧ ལོངས་སྐྱུའི་ལོའོར་གྱི་དྲིལ་ལོའོར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༡༨ རྣབས་ཏེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

ལེལུ་བཞི་དང་།

༢༡༩ མྱེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། མེས་ས་ཙམ། དེ རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེལུ ༤ རྟོག ༢ འོག ༧༧ བ༧

༢༢༠ འདུལ་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༡ གང་གང་གིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༢ སྲིན་ལས་ཀྱིས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༣ བཙོམ་བྱེད་སྲིན་ལས་ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༤ རྩོན་དུ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༥ རོགས་པ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༦ མྱེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། མེས་ས་ཙམ། དེ རྒྱུད་སྒྲུལ། ལེལུ ༤ རྟོག ༢༡ འོག ༧༨ ར༤

༢༢༧ གཉིས་པ་ཡང་དག་པར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༨ འདི་ལྟར་དེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༢༩ ས་གཞི་དེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༣༠ འཛིག་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༣༡ རི་ལྷ་བ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༢༣༢ མ་དཔེར། གནས་ལས་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཙོམས།

༢༣༣ དེ་ལྟར། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༣༤ ཚོས་ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༣༥ མ་དཔེར། ལྟར་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཉིས་པ་ནི། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བཙོམས།

༢༣༦ ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༡༣༧ ཚིམ་ཟབ་མོ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༣༨ ལྷོད་ལུལ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༣༩ འོན་དུ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༠ བྱ་ཚར་ལོད། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༡ རྩོམ་པོ་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༢ བདེན་པའི་རྟོགས། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༣ ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་དུ། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ཞེས་ལྷན་པ།

༡༤༤ མངོན་སུམ་དུ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༥ རྒྱའི་དོན། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༦ རང་འབྱུང་། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༧ གྲངས། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ནང་མི་ལྷན་པ།

༡༤༨ རྒྱ་བརྟན་གྱི་རྒྱ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༤༩ མ་དཔེ། འཛིག་རྟེན་རྟོག་དཔྱད་སོགས་ཀྱི། ཞེས་ལྷན་པ། འཛིག་རྟེན་ན། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་བཅོས།

༡༥༠ མ་དཔེ། དགོས་པ། ཞེས་ལྷན་པ། དགོངས་པ། ཞེས་ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་བཅོས།

༡༥༡ མེད་གཤམ་ ༤༠༡༤ བརྟན། མེད་མ་ཚེས། མི་རྒྱུད་སྐྱེ་བ། ལེ་ལྷན་ ༤ རྟོག་ ༡༩ གོག་ ༧༡ རྟེན་

༡༥༢ སོགས་པ་དགུ་ནི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༥༣ དཔེ་དེ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༥༤ འགྲོ་བའི་དགེ་བ་དཀར་པོའི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༥༥ མེད་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་ ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ནང་མི་ལྷན་པ།

༡༥༦ ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

ལེ་ལྷན་པ།

༡༥༧ འཛིག་རྟེན་དྲན་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༡༥༨ ཚིམ་སྐྱེ་འབྱུང་། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ་ནང་མི་གསལ།

༡༥༩ ལུས་རྒྱུ་གི་སྒྲོམ་སྐྱེ། ལག་བྲིས་དཔེ་ལྷན་པ།

༢༤༠ ཚོག་ཙམ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༡ དགོ་བ་ལས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༢ ཐོབ་པ་དང་། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༣ ཉིད་ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༤ གསུངས་པ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༥ དགོ་བ་བསྐྱོ་བའོ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༦ དུག་སྒྲེ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༧ ལྷ་བས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༨ རྒྱགས་ལ། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༤༩ ཀྱི། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།

༢༥༠ རོན་གནས། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༥༡ གོ། །ཞེས་པའི་རྫོགས་ཚིག་ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ནང་མི་བྱང་།

༢༥༢ མ་དཔེར། ལུང་དང་རིག་པ། །ཞེས་ས་ཡང་འཇུག་མེད་ཀྱང་། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་ལྷར་བཅོས།

༢༥༣ རྫོན་རྫོག། ལག་བྲིས་དཔེ་བྱང་།

༢༥༤ རྗེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། སི་རྒྱུད་བྲམ་ལེལ། ༥ རྫོག་ ༡༨ རོག་ ༢༡ བཤ

༢༥༥ གོང་མཚུངས། ལེལ། ༥ རྫོག་ ༡༩ རོག་ ༢༡ བཤ

ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་རྣམ་བཤད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དེས་པའི་མཚན།

༡ འདིར་མ་དཔེར། ཇི་ལྟར་སྐྱུན་པས། །ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དེ། ཇི་ལྟར་སྐྱུན་པས། །ཞེས་བཅོས།

༢ ས་བཅད་འདི་ལ་མ་དཔེར། བཞི་པ་ལ། །ཞེས་བཞོད་ཀྱང་། གཞུང་དང་བསྐྱེད་ན་ས་བཅད་གསུམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་སྐྱུང་དེ།

འདི་གོང་དུ་བཞོད་པའི་རྩོད་པ་གསུམ་པའི་ལན་འཚད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་གྲགས་ཚིག་པའི་གསུང་འབུམ་ད་ལྟ་
མཇལ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་གཞུང་འགའ་ཤས་ལ་སྐབས་མང་པོར་ས་བཅད་ཀྱི་མཚན་བྲིས་རྒྱུ་ལ་གོང་འོག་མི་མཐུན་པ་དང་། ཡང་
ལང་གངས་ཚོལ་བ་སོགས་བྱུང་བས་གཞུང་གྲོག་སྐབས་དོག་ལ་བཞུད་དགོས་པར་མཐོང་།

༣ ཡང་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། །ཞེས་པ་འདི་རྩ་བའི་ཚིག་རྫོག་ ༣༥ ཐོག་མ་པར་དང་མཐུར་དགོ་བ། །ཞེས་གཤམ་ཀྱི་གཞུང་དང་
སྐྱར་ནས་འགྲེལ་རྒྱུ་མི་འདུ་བ་གཉིས་པ་ཞིག་བཞོད་པར་མཛོན།

༤ ལོང་དུ་འདྲིའི་ཐང་གྱི་ས་བཅའ་བཀའ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་མེས་དོན་དེ་ཉིད་པོས་བཟུང་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོང་ཏུ་བསྐྱོད་པ་
འདོགས་སྒྲིབ་བཞུང་པ། ཞེས་བྱུང་བས། འདིར། གཉིས་པ་དཔེ་དོན་དེ་ཉིད་པོས་བཟུང་བ། ཞེས་བྱུང་བ་ལོར་རམ་སྐྱེས་ཡང་
རང་སོར་བཞག།

༥ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྗེ་བཅུ་དྲུག་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྐྱེས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༤༧ འོག ༥༤ བཅ

༦ ལྷེ་དགོ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྐྱོད་ཚོགས། ༧ མགོན་པོ་ལྷུ་སྐྱེས། ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པ། ལྷོག ༤༧ འོག ༥༤ ༣༩

༧ ལྷེ་དགོ ༣༤༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅེ་མགོན་པོ་ལྷུ་སྐྱེས། དབུ་མ་ཅུ་བཞེས་རབ། རབ་བྱེད། ༡༤ ལྷོག ༡༤ འོག ༡༥ ༣༧

༨ ལུང་འདི་རྒྱུད་སྐྱོབ་གསལ་འགྲེལ་དུ་འང་བྱངས། ལྷེ་དགོ ༤༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་འཕེལ་ ༡ འོག ༡༡༡ བཅ

༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྗེ་བཅུ་དྲུག་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྐྱེས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༤༧ འོག ༥༤ ༣༩

༡༠ ལོང་མཚུངས། འཕེལ་ ༤ ལྷོག ༡༥ འོག ༥༤ ༣༥

༡༡ ལོང་མཚུངས། འཕེལ་ ༤ ལྷོག ༣༠ འོག ༥༤ ༣༩

༡༢ བདག་ཉིད་དུ་འདུས་ལ། ཞེས་ཡིན་དགོས་པར་སྐྱེད་ཡང་མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག།

༡༣ ལྷེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ས་ ལྷོ་རྗེ། འཕེལ་ ༤ འོག ༤༩ ༣༩

༡༤ མ་དཔེར་ས་བཅའ་འདི་ལ། གཉིས་པ། ཞེས་བཀོད་པ་ཡིག་ལོར་དུ་སྐྱེད་སྟེ། ས་བཅའ་འདི་ནི་ལོང་དུ་ཅུ་བའི་ས་བཅའ། གཞི་
འལོར་བའི་གནས་སྒྲུབ་སྐྱེས་སྐྱོང་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་དག་ཏུ་གནས་པའི་རྒྱལ། ཞེས་པར་ནང་གསེས་ས་བཅའ་གསུམ་
ལྷེ་བའི་གསུམ་པ། རྒྱུ་སྐྱོང་བར་རིགས་སངས་ལྷེ་གྱི་རྒྱུན་ལ་བསྐྱོས་པར་བསྟན་པ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་དགོས་པས་བརྟག

༡༥ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྒྱུད་སྐྱེས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༡༥༩ འོག ༥༡ བཅ

༡༦ ལོང་མཚུངས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༣༩ འོག ༥༤ ༣༥

༡༧ མ་དཔེར། བསྐྱོབ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ལོར་ཏེ། ལྷུ་བས། ཞེས་བཅོས།

༡༨ ལྷེ་དགོ ༤༡༡༠ བསྟན། ཚང་མ། ཅེ་དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲངས། ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཚང་མ་གྲུབ་པའི་འཕེལ་ ལྷོག ༤༤༩
འོག ༡༡༤ ༣༧

༡༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་རྒྱུད་སྐྱེས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༤༧ འོག ༥༤ ༣༩

༢༠ ལོང་མཚུངས། འཕེལ་ ༡ ལྷོག ༡༩ འོག ༥༤ ༣༩

༢༡ མ་དཔེར། རག་པོའི་བཞི། ཞེས་བྱུང་བས་འདུལ་ཡང་ཅུ་ཚོགས་ཏུ། རག་པོའི་གཞི་ཞེས་བྱུང་བ་མ་ཟད། འགྲེལ་པ་རང་ཉིད་དུ་
འདྲིའི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དཀར་པོའི་གཞི། ཞེས་བཀོད་འདུག་པས། རག་པོའི་གཞི་ཞེས་བཅོས།

༢༢ ལྷེ་དགོ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྐྱོད་ཚོགས། ༧ མགོན་པོ་ལྷུ་སྐྱེས། ཚོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པ། ལྷོག ༥༤ འོག ༥༤ བཅ

- 33 ལོང་མཚུངས། ལྟམས། 1 འོག 42 བཅ
- 34 ལྷེདགོ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། དི་རྒྱུད་སྲུང་། ལེལ། 1 ལྷོག 1145 འོག 61 བཅ
- 35 མ་དཔེར་བ་སྟོན་འཇུག་མི་བྱུང་ཡང་མཚོ་སྟོན་དེ་བཤད་པར་ལྟར། བསྟོན། ཞེས་བཅོས།
- 36 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི། མཚོ་སྟོན་དཔེར་བཤད་གཞུགས།
- 37 རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚོ་སྟོན་དཔེར་བཤད་པར་ལྟར།
- 38 རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀྱང་རིགས། ཤེར་བྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པའདད། གསུང་འབུམ། བོད། ཆ ལྟམས། 1 འོག 140
ལྷ་ས་སྐྱེན་ཅེས་ཁང་གི་གིང་པར་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དག་དབང་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་བྱི་ལོ་1145 ལོར་མི་ཡིར་དཔེར་བཤད་བསྟན།
- 39 ལྷེདགོ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། དི་རྒྱུད་སྲུང་། ལེལ། 1 ལྷོག 1103 འོག 42 བཅ
- 40 ལོང་མཚུངས། ལེལ། 1 ལྷོག 1145 འོག 42 བཅ
- 41 ལྷེདགོ 1111 བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། 7 མགོན་པོ་ལྷུ་རྒྱུབ། སེམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་བསྟོད་པ། ལྷོག 4 འོག 20 བཅ
- 42 ལོང་མཚུངས། ལྷོག 1 འོག 20 བཅ
- 43 ལྷེདགོ 1111 བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། 7 མགོན་པོ་ལྷུ་རྒྱུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ལྷོག 23 འོག 64 བཅ
- 44 ལྷེདགོ 3212 བསྟན། ཤེར་བྱིན། 7 འཕགས་པ་གོལ་སྟེ། ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་པ་ཉི་ལྷི་ལྷང་བ། ལྟམས། 1 འོག 42 བཅ
- 45 ལོང་མཚུངས། འོག 42 བཅ
- 46 ལོང་མཚུངས། འོག 42 བཅ
- 47 ལྷེདགོ 3212 བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཆ ལྷོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་རྒྱན་སྒྲུང། ལྟམས། 1 འོག 42 བཅ
- 48 ལྷེདགོ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། དི་རྒྱུད་སྲུང་། ལེལ། 1 ལྷོག 1140 འོག 61 བཅ མ་དཔེར་གཏེས་པ་ཡི་ནི་
བྱིམ་གཏེས། ཞེས་འབྲེལ་སྐྱབྱུང་ཡང་། ལྷེདགོ་བསྟན་འཇུག་ལྟར་བྱེད་རྒྱུར་བཅོས།
- 49 རྗེ་ཚོང་ལ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྟེང་། གསུང་འབུམ། བོད། 3 ལྟམས། 1 འོག 202 བཅ ཞེས་དཔེར།
- 50 ལྷེདགོ ༤༠༢༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། དི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེ་རྒྱུན། ལེལ། 1 ལྷོག 1 འོག 1 བཅ
- 51 ལྷེདགོ 3212 བསྟན། ཤེར་བྱིན། ཆ ལྷོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཚེན་རྒྱན་སྒྲུང། ལྟམས། 2
འོག 314 བཅ
- 52 ལྷེདགོ 3 བཀའ། འདུལ་བ། 3 འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད། འོག 246 བཅ
- 53 ལྷེདགོ ༤༠24 བསྟན། མངོན་པ་ལྷུ་ཚོས་མངོན་པ་མངོན། གནས། 6 ལྷོག 2 འོག 12 བཅ
- 54 ལོང་མཚུངས། གནས། 6 ལྷོག 1 འོག 12 བཅ

- 46 བོང་མཚུངས། གནས། 6 རྒྱུག 1 འོག 12 32
- 47 རྗེ་དགེ 2020 བསྟན། མདོན་པ། ཀུ རྒྱུབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། 6 རྒྱུག 2 འོག 1 བཟ
- 48 རྗེ་དགེ 2012 བསྟན། མདོན་པ། ཀུ ཚོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། 6 རྒྱུག 4 འོག 20 བཟ
- 49 རྗེ་དགེ 2019 བསྟན། མདོན་པ། ཀུ རྒྱུབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྒྲིབ། ཚོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། 6 འོག 27 23
- 50 གམོས་བཏབ་པའི་གོང་དུ། མཚོ་སྒོན་དཔར་མ་དེབ་གཞུགས།
- 51 ཚོས་མདོན་པའི་མདོའི་ལུང་འདྲི་བྱང་སར་དྲངས། རྗེ་དགེ 2022 བསྟན། སེམས་ཙམ། སི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས། རིགས་ཀྱི་ལེལ། 7 འོག 2 བཟ
- 52 བོང་མཚུངས། རིགས་ཀྱི་ལེལ། 7 འོག 2 བཟ
- 53 རྗེ་དགེ 2020 བསྟན། སེམས་ཙམ། སི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ 2 རྒྱུག 7 འོག 2 བཟ
- 54 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 2 འོག 2 37
- 55 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 3 འོག 2 37
- 56 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 2 འོག 2 39
- 57 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 2 འོག 2 39
- 58 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 6 འོག 2 39
- 59 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 2 འོག 2 39
- 60 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 1 འོག 2 39
- 61 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 12 འོག 2 39
- 62 བོང་མཚུངས། རྒྱུག 70 འོག 2 39
- 63 རྗེ་དགེ 2020 བསྟན། སེམས་ཙམ། སི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ 2 རྒྱུག 77 འོག 2 39 མང་པོར་ཚོགས་རྒྱུང་གསུམ་པར། ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད། །ཅེས་བྱང་ཡང་། རྗེ་དགེ་བསྟན་འགྲུལ་ལྷུང་བཙུངས།
- 64 རྗེ་དགེ 2022 བསྟན། སེམས་ཙམ། སི རྒྱུབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ 2 འོག 732 བཟ
- 65 རྗེ་དགེ 2020 བསྟན། སེམས་ཙམ། སི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེལ 2 རྒྱུག 72 འོག 2 39
- 66 བོང་མཚུངས། ལེལ 2 རྒྱུག 73 འོག 2 39
- 67 བོང་མཚུངས། ལེལ 70 རྒྱུག 22 འོག 70 39

- ༧༧ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་སྡེ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་གྱི་བཤད་པ། ལེལུ ༡༠ འོག ༡༥༤ བཟ
- ༧༨ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ རེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡེ་དཔོན་མདོ། འོག ༡༤༩ བཟ
- ༧༩ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། རྗེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཉན་ཐོས་གྱི་ས། ལེལུ ༡ འོག ༩ བཟ
- ༨༠ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། གསེར་ལྷེང། གསུང་འབུམ། ཙ ལྷན་བཟ། ༡ འོག ༡༡༤ བཟ
- ༨༡ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྲུང་ལེལུ ༡ འོག ༩༠ འོག ༥༤ བཟ
- ༨༢ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༡ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ལེལུ ༡ འོག ༡༧
- འོག ༤༡ བཟ
- ༨༤ འདིར་སྡེ་དོན་དུ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དབུམ་པའི་རང་ལུགས་བཞག་པ་གསུངས་པ་ནི་འདིར་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དང་སྡེ་དཔོན་མེད་གཤེད་བཟང་པོའི་ལུགས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་བཀའ་བ་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཡལ་སྐས་གྱི་བཞེད་སྲོལ་ཡིན་པས། འདིར་སྡེས་པའི་དབུམ་པའི་རང་ལུགས་དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་སྡེ་དཔོན་པའི་དབུམ་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གོ་དགོས།
- ༨༥ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༡༧༡༧ བསྟན། ཤེར་ལྷིན། ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་ཁྲི་སྤང་བ། ལྷན་བཟ། ༡ འོག ༥༤ བཟ
- ༨༦ འདོད་ལ། མཚོ་སྡོན་དབང་མ་དེབ་གཟུགས།
- ༨༧ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྲུང་ལེལུ ༡ འོག ༡༧ འོག ༥༤ བཟ
- ༨༨ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ རེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡེ་དཔོན་མདོ། འོག ༡༤༤ བཟ དང་ ༡༤༠ བཟ
- ༨༩ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༡༡ བཀའ། ཤེར་ལྷིན། ཀ བརྒྱུད་སྡེ་དཔོན། ལེལུ ༡ འོག ༩ བཟ
- ༩༠ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྲུང་ལེལུ ༡ འོག ༡༤ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༡ བོང་མཚུངས། འོག ༩༠ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༢ བོང་མཚུངས། འོག ༡༧ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༣ བོང་མཚུངས། འོག ༡༥ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༤ མ་དཔེར། གྲུབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་ལྷུང་ཡང། མཚོ་སྡོན་དེབ་དབང་ལྷུང་བཅོས།
- ༩༥ ལྷོ་ལོ་ལོ་ ༤༠༡༤ བསྟན། མེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྲུང་ལེལུ ༡ འོག ༡༤ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༦ བོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ འོག ༡༥ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༧ བོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ འོག ༡༧ འོག ༥༤ བཟ
- ༩༨ བོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ འོག ༡༧ འོག ༥༤ བཟ

- ༧༧ མ་དབང་། མཐོང་བ་ཡི། ཞེས་འབྲེལ་སྐྱུ་བྱུང་ཡང་ཕྱེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་བཅོས།
- ༡༠༠ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༠༢ འོག་ ༥༧ ༧༥
- ༡༠༡ མ་དབང་། ཐབས་ཀྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྐྱུ་བྱུང་ཡང་མཚོ་ཕྱོན་དེ་བ་དབང་བཞིན་བཅོས།
- ༡༠༢ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༠༥ འོག་ ༥༧ ༧༥
- ༡༠༣ མ་དབང་། ལྷ་ཡི་དེར། ཞེས་འབྲེལ་སྐྱུ་བྱུང་ཡང་། ཕྱེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར་བཞིན་བཅོས།
- ༡༠༤ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༠༨ འོག་ ༥༧ ༧༥
- ༡༠༥ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༡༢ འོག་ ༥༧ ༧༥
- ༡༠༦ ཞོང་མཚུངས། ༡ ཟློག་ ༡༡༥ འོག་ ༥༠ ༧༡
- ༡༠༧ འབྲས་བུ་ཡོད་པའི། མཚོ་ཕྱོན་དེ་བ་དབང་།
- ༡༠༨ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༡༨ འོག་ ༥༠ ༧༤
- ༡༠༩ ཞོང་མཚུངས། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༢༡ འོག་ ༥༠ ༧༤
- ༡༡༠ དྲི་མེད། མཚོ་ཕྱོན་དབང་མ་དེ་བ་གཟུགས།
- ༡༡༡ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༢༣ འོག་ ༥༠ ༧༥
- ༡༡༢ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༥ འོག་ ༥༠ ༧༤
- ༡༡༣ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༠ འོག་ ༥༠ ༧༤
- ༡༡༤ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༤ འོག་ ༤༡ ༧༡
- ༡༡༥ རྗེས་པ། མཚོ་ཕྱོན་དབང་མ་དེ་བ་གཟུགས།
- ༡༡༦ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༢༥ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༡༧ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༤ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༡༨ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༥ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༡༩ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༨ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༢༠ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༢༩ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༢༡ ཞོང་མཚུངས། ཟློག་ ༡༣༠ འོག་ ༤༡ ༧༤
- ༡༢༢ ཡེ་ཤེས་ཏེ། མཚོ་ཕྱོན་དབང་མ་དེ་བ་གཟུགས།
- ༡༢༣ ཕྱེ་དགོ་ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི་རྒྱུད་སྲི་མ། ལེལུ ༡ ཟློག་ ༡༤༡ འོག་ ༤༡ ༧༥

- ༡༢༩ རྗེ་དགོ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ། ༡ རྟོག་ ༡༩༢ འོག་ ༧༡ ར༧
 - ༡༣༠ ཐེག་མེན། མཚོ་ལྷོ་ན་དེ་བ་དཔར།
 - ༡༣༡ རྗེ་དགོ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ། ༡ རྟོག་ ༡༩༣ འོག་ ༧༠ བ༢
 - ༡༣༢ རྗེ་དགོ ༩༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ་ལྷོ་མ་འཛིན་མ་བཤད། ལེལ། ༡ འོག་ ༡༡༢ བ༢
 - ༡༣༣ ལྷ་གཟུགས་ཀྱི་དཔེ་དང། མཚོ་ལྷོ་ན་དེ་བ་དཔར།
 - ༡༣༤ རྗེ་དགོ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ། ༡ རྟོག་ ༡༩༣ འོག་ ༧༡ ར༧
 - ༡༣༥ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༥ འོག་ ༧༡ ར༢
 - ༡༣༦ ལྷ། མཚོ་ལྷོ་ན་དཔར་མ་དེ་བ་གཟུགས།
 - ༡༣༧ རྗེ་དགོ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ། ༡ རྟོག་ ༡༩༧ འོག་ ༧༡ བ༡
 - ༡༣༨ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༧ འོག་ ༧༡ བ༡
 - ༡༣༩ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༧ འོག་ ༧༡ བ༢
 - ༡༤༠ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༨ འོག་ ༧༡ བ༢
 - ༡༤༡ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༨ འོག་ ༧༡ བ༣
 - ༡༤༢ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༣
 - ༡༤༣ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༤ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༥ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༦ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༧ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༨ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༤༩ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༥༠ ལོང་མཚུངས། རྟོག་ ༡༩༩ འོག་ ༧༡ བ༤
 - ༡༥༡ དཔེ་རྒྱ། རྗེ་དགོ ༩ བཀའ། ལེ་ར་ལྷོ་ན། ༡ ཉི་མེ ལེལ། ༡ འོག་ ༩ བ༥ ལ་གཟུགས།
 - ༡༥༢ རྗེ་དགོ ༩༠༢༩ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི་རྒྱུད་སྐྱམ་ལེལ། ༡ རྟོག་ ༡༩༧ འོག་ ༧༡ བ༢
 - ༡༥༣ བསྟན་རྒྱུད་རྒྱལ་བཞིན། མཚོ་ལྷོ་ན་དེ་བ་དཔར།
 - ༡༥༤ རྗེ་དགོ ༡༩ བཀའ། དཔོན་བཅེགས། ༡༦ ཚེས་བཅུ་པའི་མདོ། འོག་ ༡༩༧ བ༢
 - ༡༥༥ རྗེ་དགོ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ༣ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལ། ༤ འོག་ ༡༧༩ ར༡
 - ༡༥༦ ལཉིས་པ་ལ། ཞེས་པ་རས། ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་ལྷོ་ནུ་མོང་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
- ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ལྟ་བུ། ཞེས་པའི་བར་མ་དཔེ་རྒྱུད་ལུག་པ་མཚོ་ལྷོ་ན་དེ་བ་དཔར་མཚུངས་ཉེ་འདྲི་ར་བཞོད།
- ༡༥༧ སེམས་དཔེ་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ མཚོ་ལྷོ་ན་དེ་བ་དཔར།

- ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༤༠༣^མ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ ། འོག ༩ བ༩
- ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༤^མ བ^མ
- ༡༥༠ རྩེ་དགོ། མཚོ་སྐོན་དབང་མ་དེ་བཀུགས།
- ༡༥༡ རྩེ་དགོ། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༩༡ བ༩ རོལ་དཔར།
- ༡༥༢ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ ར༡
- ༡༥༣ རྩེ་དགོ ༤༠༣༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལ ། རྩོག ༡^མ འོག ༡^མ ར༤
- ༡༥༤ རྩེ་དགོ ༤༠༥༩ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ ཚོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༡ རྩོག ༣༤ འོག ༩༩ ར༡
- ༡༥༥ རྩེ་དགོ ༣༩༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས རྩེ་དུ་བཛོད་པའི་ཚོམས། ཚོམས། ༩༩ རྩོག ༡^མ འོག ༩༥༩ ར^མ
- ༡༥༤ རྩེ་དགོ ༤༠༣༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལ ། རྩོག ༡༡ འོག ༡^མ ར༥
- ༡༥^མ ལུང་འདི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཡང་དག་ལྟན་པའི་མདོད་ནང་ཚོན་ཁུར་གྱི་མདོད་ནང་དུ་བཞུགས།
- ༡༥༩ དཔེར་ན། རྩེ་དགོ ༡༠༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ ༡ འོག ༩༩ ར༩ ལ་གཟེགས།
- ༡༥༩ རྩེ་དགོ ༤༠༣༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེལ ། རྩོག ༡༩ འོག ༡^མ ར^མ
- ༡༤༠ རྩེ་དགོ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐོག་བསྟན། ལེལ ༩ འོག ༩༡ ར༩
- ༡༤༡ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ༩
- ༡༤༩ མ་དབང། ཁོ་ན་ལེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་པ་ཚེན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པར་ཐལ། ཞེས་
བྱུང་ཡང་། མཚོ་སྐོན་དབང་དཔར་བཞེན་པཅོས།
- ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ཀ རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལྟམས། ། རྩོག ༥ འོག ༩ ར༩
- ༡༤༤ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ༩
- ༡༤༥ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ཀ རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལྟམས། ། རྩོག ༣༩ འོག ༩ བ༩
- ༡༤༤ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ༥
- ༡༤^མ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། འེར་ཕྱིན་འགྲེལ་པ་ཉི་མེ་སྐྱེང་བ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ^མ
- ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ༤
- ༡༤༩ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ཀ རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལྟམས། ། རྩོག ༣༩ འོག ༩ བ༩
- ༡༤༠ རྩེ་དགོ ༣^མ བསྟན། འེར་ཕྱིན། ར རྩོད་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ལྟམས། ། འོག ༥༩ བ^མ
- ༡༤༡ འདིར་རིགས་རྩ་འགྲེལ་གསུངས་པ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོར་རིགས་བསྟན་པའི་ཐད་ཀྱི་ཅུ་གཞུང་དང་དེའི་

འགྲེལ་པ་འཕགས་མེད་གིས་མཛད་པ་རྣམས་ལ་གོ་དགོས།

༡༡༢ རྗེ་ཚོང་ཁ་ལ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། མ་ མེམས་བསྐྱེད། ༤ འོག ༡༢༧ ར། ཞེས་དཔར།

༡༡༣ རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན། རྣམ་བཤད་སློང་རྒྱན། གསུང་འབུམ། བོད། ཁ རྒྱབས། ༡ འོག ༢༡༧ ར། ཞེས་དཔར།

༡༡༤ ཞོང་མཚུངས། རྒྱབས། ༡ འོག ༡༡༤ བ། ཞེས་དཔར།

༡༡༥ ཞོང་མཚུངས། རྒྱབས། ༡ འོག ༡༡༤ བ། ཞེས་དཔར།

༡༡༦ ལྗེ་དགེ ༡༢༧༡ བསྐྱན། ཤེར་བྱིན། ཆ རྒྱབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་ལྗོངས་འགྲེལ་པ་རྒྱན་རྒྱང། རྒྱབས། ༡

འོག ༤༤ བ༢

ལྗེ་དགེ ༡༢༧༢ བསྐྱན། ཤེར་བྱིན། ཀ འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་ཤིདི་འགྲེལ་པ་ཉི་ཤི་རྒྱང་པ། རྒྱབས། ༡ འོག ༤༠ ར༤

༡༡༧ ལྗེ་དགེ ༡༤ བསྐྱན། ཤེར་བྱིན། ཀ རྗེ་ལོ་ཚོད་ལ། འོག ༡༢༢ ར༧

༡༡༨ རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན། རྣམ་བཤད་སློང་རྒྱན། གསུང་འབུམ། བོད། ཁ རྒྱབས། ༡ འོག ༡༡༢ བ༢ ཞེས་དཔར།

༡༡༩ རྗེ་ཚོང་ཁ་ལ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། མ་ མེམས་བསྐྱེད། ༤ འོག ༡༢༧ ར༢ ཞེས་དཔར།

༡༢༠ རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན། རྣམ་བཤད་སློང་རྒྱན། གསུང་འབུམ། བོད། ཁ རྒྱབས། ༡ འོག ༡༡༢ ར༤ ཞེས་དཔར།

༡༢༡ ཞོངས་མཚུངས། རྒྱབས། ༡ འོག ༡༡༢ ར༢ ཞེས་དཔར།

༡༢༢ ཞོང་མཚུངས། རྒྱབས། ༡ འོག ༡༤ བ༥ ཞེས་དཔར།

༡༢༣ མདོ་ལུང་འདི་གང་ནས་དྲངས་དོས་འཛིན་མ་གུབ།

༡༢༤ ལྗེ་དགེ ༤༠༢༥ བསྐྱན། མེམས་ཅུམ། བི རྒྱུད་བླ་མའི་རྣམ་བཤད། ལེལ། ༡ འོག ༡༡༢ བ༢

༡༢༥ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༡༢ བ༢

༡༢༦ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༡༢ བ༤

༡༢༧ ཞོང་མཚུངས། འོག ༡༡༢ བ༤

༡༢༨ ལྗེ་དགེ ༡༢༧༤ བསྐྱན། ཤེར་བྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བུ་མས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། རྒྱབས། ༢ འོག ༡ འོག ༤ ར༤

༡༢༩ ཞོང་མཚུངས། རྒྱབས། ༡ འོག ༡ འོག ༥ ར༤

༡༣༠ རོང་སྟོན་གེས་བྱ་ཀུན་རིག་ ཤེར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ཆ རྒྱབས། ༡ འོག ༡༤༠ བ༢

ལུང་ལྷར་ཚོག་ཇི་བཞིན་མི་གསལ།

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་རི་སྟོན་ཐུན་ཚེན་མོ་སེལ་འོ་ང་འོ་མཚན།

1 མ་དབེར། རྣམ་པར་ཞི་གནས་གནས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ཚོར་དུ་རེས་བས། རྣམ་པར་ཞིག་ནས་གནས་པ་ཞེས་བཅོས།

༢ མ་དབེར་གཟུ་བོའི་གྲུ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། གཟུ་བོའི་སྟོན་ཞེས་བཅོས།

༣ མེ་དགོ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་ རྗེ་བཙུན་བུམས་མགོན། རྒྱུད་སྐྱེ་མ། ལེལུ ༤ འྟོག ༢༧ འོག ༥༤ ར་༩

༤ མེ་དགོ 1111 བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། 7 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། འྟོག 11 འོག ༤༤ ར་༤

༥ མེ་དགོ 110 བགལ། མདོ་སྟེ། 3 མདོ་སྟེང་འདས་ཚེན་པོ། འཚོ་བ་མེད་པའི་ལུང་བོའི་ལེལུ 1 འོག ༢༥ ར་༧

༦ ཞོང་མཚུངས། ལེལུ 1 འོག ༤༥ བ༥

༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལུ 3 འོག 49 ར་9

༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ འོག 26 བ༤

༩ ཞོང་མཚུངས། ལེལུ ༤ འོག 27 ར་4

10 མེ་དགོ 16 བགལ། ཤེར་ཕྱིན། 7 ཤེར་ཕྱིན་རོ་རྗེ་གཙོད་པ། འོག 131 ར་2

11 མེ་དགོ 3194 བསྟན། དལུམ། ཅ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དལུམ་ཅུ་བ་ཤེས་རབ། རབ་བྱེད། 14 འྟོག 2 འོག 1 བ༥

12 ཞོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། 14 འྟོག 13 འོག 16 བ༤

13 མེ་དགོ ༤༠24 བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་ རྗེ་བཙུན་བུམས་ལེལུ 1 འྟོག 41 འོག 42 ར་9

14 ཞོང་མཚུངས། འྟོག 63 འོག 42 བ1

15 ཞོང་མཚུངས། འྟོག 144 འོག 61 བ༤

16 ལམས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་འོ་བོར་འཛོག་པ་འདི་རྒྱུད་སྐྱེ་ཅུ་འགྲེལ་གཙོ་བོ་རྫོན་པའི་གཞན་སྟོང་གི་ལྷགས་
སུ་བཀྲལ་བའི་བཞེད་པའི་ཤོགས་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དགག་པ་གོང་དུ་བུ་སྟོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོའི་མཛེས་རྒྱན་དང་། ཀམ་
པ་རང་འབྱུང་རྟོ་རྗེའི་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དང་དེའི་མཚན་འགྲེལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤུག་མཚོག་པའི་ཚེས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་
འགྲེལ་པ། རྗེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རིགས་ཀྱི་སྒྲི་དོན་བཅས་ཚང་མའི་ནང་དགག་པ་བྲོན་ཅིང་། བཞེད་རྒྱལ་འདི་སྟོན་
གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྟོག་ལོ་དང་། ལྷ་བ། ཀམ་པ་རང་འབྱུང་རྟོ་རྗེ། འཕྱོན་ཡབ་སྐས། རྗེ་ཅོང་ལ་པ་ཡབ་སྐས། ས་སྐུའི་
མཁས་པ་མེད་མངའ་བ་དང་གཡག་རོང་། འོ་ཤུག་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གིས་དགག་པ་མཛད་པའི་ལུལ་ཡིན་ནོ།

17 མ་དབེར་ཡིན་ལས། ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།

18 མེ་དགོ ༤༠24 བསྟན། སེམས་ཅམ། སི་ རྗེ་བཙུན་བུམས་ལེལུ 1 འྟོག 27 འོག 46 ར་9

19 མེ་དགོ 13 བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། 7 མདོ་སྟེད་པ། རྣབས། 2 འྟོག 44 འོག 6 ར་9

- ༡༠ མ་དཔེར་རྒྱུ་མཐོང་གིས། ཞེས་བྱང་ཡང་བཅོས།
- ༡༡ ཉེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ག ལེལ ༤ འོག ༣༩ བ་༩
- ༡༢ ཉེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ག ལེལ ༤ འོག ༤༤ བ་༤
- ༡༣ ཉེ་དགེ ༣༥༧ བསྟན། དབུ་པ། འ་ རྫོང་དཔོན་ལྷ་གྲགས། འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༡༡ རྫོག ༡༡ འོག ༢༡༤ བ་༤
- ༡༤ ཉེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། དེ རྫུང་བྲམ། ལེལ ༡ རྫོག ༢༧ འོག ༥༤ བ་༩
- ༡༥ ཉེ་དགེ ༡༠༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ། ལེལ ༤ འོག ༡༤ བ་༩
- ༡༦ ཉེ་དགེ ༡༡༡༨ བསྟན། བསྐྱོད་ཚོགས། ༧ མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། ཚེས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པ། རྫོག ༢༢ འོག ༤༤ བ་༩
- ༡༧ ཉེ་དགེ ༤༠༢༤ བསྟན། སེམས་ཅོམ། དེ རྫུང་བྲམ། ལེལ ༡ རྫོག ༢༢ འོག ༥༤ བ་༩
- ༡༨ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༡ རྫོག ༡༤༤ འོག ༤༡ བ་༧
- ༡༩ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༡ རྫོག ༤༧ འོག ༥༤ བ་༤
- ༢༠ ཉེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལ ༢ འོག ༤༤ བ་༤
- ༢༡ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༢ འོག ༤༤ བ་༩
- ༢༢ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༥ འོག ༡༤༡ བ་༧
- ༢༣ ལོང་མཚུངས། ལེལ ༤ འོག ༡༤༤ བ་༩
- ༢༤ ཉེ་དགེ ༡༢ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ བརྒྱད་སྟོང་པ། འོག ༢༣ བ་༧
- ༢༥ ཉེ་དགེ ༡༣༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ལེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ། འོག ༢༤༢ བ་༡
- ༢༦ ལོང་མཚུངས། འོག ༢༤༤ བ་༤
- ༢༧ ལོང་མཚུངས། འོག ༢༥༡ བ་༤
- ༢༨ ཉེ་དགེ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ མདོ་སྟོང་པ། རྒྱབས། ༡ རྫོག ༤ འོག ༢ བ་༤
- ༢༩ ཉེ་དགེ ༡༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་པེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ ༤ འོག ༢༧ བ་༡
- ༣༠ ཉེ་དགེ ༢༡༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ མོང་ཐུང་གི་མདོ། འོག ༡༤༡ བ་༩
- ༣༡ ལུང་འདི་གང་ནས་དྲངས་དོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
- ༣༢ ཉེ་དགེ ༤༢༡༠ བསྟན། ཚང་མ། ཅ དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྲགས། ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཚང་མ་བྱུབ་པའི་ལེལ རྫོག ༤ འོག ༡༠༧ བ་༧
- ༣༣ ཉེ་དགེ ༡༢༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད བདག་ལོ་ལྷ་མ་པར་དེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་པེ་འཛིན་གྱི་མདོ། འོག ༢༠༤ བ་༤

- ༤༤ མྱེ་དགོ ༡༡༩ པགའ། མདོ་མྱེ། ༣ མདོ་མྱུང་འདས་ཆེན་པོ། ལྷ་ཚེའི་ལེའུ ༡ འོག ༤༧ བ༥
- ༤༥ མོང་མཚུངས། ལྷ་ཚེའི་ལེའུ ༡ འོག ༤༨ བ༥
- ༤༦ མྱེ་དགོ ༡༢༨ པགའ། མདོ་མྱེ། ས བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པའི་མདོ། འོག ༥༤ ༥ བ༥
- ༤༧ མྱེ་དགོ ༡༤༨ པགའ། མདོ་མྱེ། བ བས་མཁའ་མཛོད་གྱི་མདོ། འོག ༥༨ ༥ བ༥
- ༤༨ འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མྱེ་སྣོད་གསུངས་པ་པལ་ཆེར་བཀའ་འཁྱུར་དགོན་བཅུགས་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་མྱེ་སྣོད་གྱི་མདོར་དགོངས་ཤེས་མོད། ལུང་འདི་མདོ་དེའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༤༩ མྱེ་དགོ ༡༡༩ པགའ། མདོ་མྱེ། ༣ མདོ་མྱུང་འདས་ཆེན་པོ། ལྷ་ཚེའི་ལེའུ ༡ འོག ༥༨ བ༥
- ༥༠ མྱེ་དགོ ༤༠༥༤ བསྐྱེན། སེམས་ཅམ། དེ་རྒྱད་སྟུང་། ལེའུ ༥ ལྷོག ༥ འོག ༥༥ བ༥
- ༥༡ མྱེ་དགོ ༥༥༩ པགའ། མདོ་མྱེ། ༩ བེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འགྲོ་བའི་མདོ། འོག ༥༥༤ བ༥
- ༥༢ མྱེ་དགོ ༥༥༧ པགའ། མདོ་མྱེ། ༩ བས་པར་འབག་པ་བསྐྱེས་པའི་མདོ། འོག ༡༥༧ བ༥
- ༥༣ མྱེ་དགོ ༡༡༩ པགའ། མདོ་མྱེ། བ ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༥༠ བ༥
- ༥༤ མྱེ་དགོ ༡༡༩ པགའ། མདོ་མྱེ། བ ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༥༠ བ༥
- ༥༥ མྱེ་དགོ ༥༥༠ པགའ། མདོ་མྱེ། ༩ རྒྱལ་བྱིས་པ་འཆལ་བ་ཚར་གཅོད་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ འོག ༤༡ བ༤
- ༥༦ མྱེ་དགོ ༡༤༠ པགའ། མདོ་མྱེ། བ ཚངས་པ་བྱང་པར་སེམས་བྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༥༤ བ༥
- ༥༧ མྱེ་དགོ ༡༡༩ པགའ། མདོ་མྱེ། ༥ མདོ་མྱུང་འདས་ཆེན་པོ། ལེའུ ༡༡ འོག ༥༥ བ༥
- ༥༨ མོང་མཚུངས། ལེའུ ༡༡ འོག ༡༤༠ བ༥
- ༥༩ མྱེ་དགོ ༥༥༧༡ བསྐྱེན། དུམ་མ། འ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་གགས། འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ ལྷོག ༡༡༥ འོག ༥༡༠ བ༥
- ༦༠ མྱེ་དགོ ༡༥༧ པགའ། མདོ་མྱེ། ༥ ཉིང་ཇི་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༥༩ འོག ༡༥༥ བ༥
- ༦༡ མྱེ་དགོ ༡༤༨ པགའ། མདོ་མྱེ། བ བས་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༥༥༠ བ༥
- ༦༢ མྱེ་དགོ ༡༤༧ པགའ། མདོ་མྱེ། བ ལྷིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ས་པར་བསྐྱེན་པའི་མདོ། ལེའུ ༥ འོག ༥༤༠ བ༥
- ༦༣ མྱེ་དགོ ༡༤༨ པགའ། མདོ་མྱེ། བ བས་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག ༥༥༩ བ༥

ལུང་འདྲེན་སྤྱད་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུལ་།

ལྷོ་ལོ་ཚེ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་གྱི་རྒྱུལ་པོ། ལྷོ་དགེ་ ༤༡༧ བཀའ་འགྲུལ་ ༨ པེ་ཅིང་། ༡༠

འཕགས་པ་རྒྱན་ལྷན་པོ་བཀོད་པ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༡༠ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༧༧༩ ལྷ

འཕགས་པ་དགོངས་པ་འཇམ་པར་འགྲུལ་པ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (མདོ་ལྷོ་དགོངས་འགྲུལ་།) ལྷོ་དགེ་ ༡༠༩ བཀའ་

མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༧༧༤ ལྷ

འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེ་ལུ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ།) ལྷོ་དགེ་ ༡༡༡ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༩

པེ་ཅིང་། ༥༥ ལྷ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ལྷོ་དགེ་ ༡༡༤ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༧༧༩ ལྷ

འཕགས་པ་ཚོས་བཏུ་བ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༥༩ བཀའ་འགྲུལ་ དགོན་བརྒྱུགས། ༧ པེ་ཅིང་། ༧༧༠༧ རྩོ

འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་རྒྱུལ་པོ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།

(ཉིད་འཛིན་རྒྱུལ་པོའི་མདོ།) མཚན་གཞན་ལྷན་བརྒྱན་མེད་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༨

པེ་ཅིང་། ༧༧༥ ལྷ

འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པར་བརྩོམས་པ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༤༤ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༨

པེ་ཅིང་། ༥༡༩ ལྷ

འདུལ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ། (ལུང་རྣམ་འབྱེད།) ལྷོ་དགེ་ ༩ བཀའ་འགྲུལ་ འདུལ་བ་ ༩ པེ་ཅིང་། ༡༠༡༩ ཆེ

དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འགྲོ་བ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༡༧ བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༥༧༥ ལྷ

འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིར་བཏོན་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིར་བཏོན་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།) ལྷོ་དགེ་ ༡༥༥

བཀའ་འགྲུལ་ མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང་། ༧༩༤ ལྷ

འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིར་བཏོན་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༤༧ བཀའ་འགྲུལ་

མདོ་ལྷེ། ༨ པེ་ཅིང་། ༥༡༤ ལྷ

འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལེ་ལུ་ཞེས་ལྷོ་དགེ་ཉིད་འཛིན་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ་ ༡༡༡ བཀའ་འགྲུལ་

མདོ་ལྷེ། ༨ པེ་ཅིང་། ༧༧༤ ལྷ

འཕགས་པ་རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ལུས་པ་ཞེས་ལུང་འགྲུལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ།) ལྷོ་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ་འགྲུལ་

མདོ་སྡེ། བ་པེ་ཅིང། ༡༧༧ ལུ

འཕགས་པ་རྣམ་པར་འཕགས་པ་བམས་ཅན་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༢༢༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩

པེ་ཅིང། ༡༩༩ ལུ

འཕགས་པ་སློན་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (སློན་ཚེན་པོའི་མདོ།) ཟླ་དགེ ༢༣༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩

པེ་ཅིང། ༡༩༩ ལུ

འཕགས་པ་བྱང་རྒྱུ་བྱི་ཕྱོགས་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ ༡༩༥ ལུ

འཕགས་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧ བཀའ། དཀོན་བཅུ་གསལ་ག

པེ་ཅིང། ༡༧༠-༡༨ རྗེ

འཕགས་པ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ་པེ་ཅིང། ༡༩༧ ལུ

འཕགས་པ་ཚངས་པ་བྱང་བར་སེམས་བྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༧༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ

པེ་ཅིང། ༡༩༧ ལུ

འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་སྲུང་བཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚེན་པོའི་མདོ། (མདོ་ཚེན་པོ་སྲུང་བཞུགས་པ།) ཟླ་དགེ ༡༡༩ ༡༢༠ ༡༢༡ བཀའ།

མདོ་སྡེ། ༡༡༩ བ་པེ་ཅིང། ༡༥༧ ལུ ༡༥༨ ལུ ༡༥༩ ལུ

འཕགས་པ་རབ་རྒྱ་ལོ་བུ་རྣམ་པར་རེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་འེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༢༩ བཀའ།

མདོ་སྡེ། ༥ པེ་ཅིང། ༡༩༧ ལུ

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ པེ་ཅིང། ༡༧༥ ལུ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་རྒྱ་སྐྱེན་པ་བརྒྱུད་སྟོང་པ། (བརྒྱུད་སྟོང་པ།) ཟླ་དགེ ༡༢ བཀའ། ཤེས་རྒྱན་ག པེ་ཅིང། ༡༩༩ རྗེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་རྒྱ་སྐྱེན་པ་དོན་རྗེ་གཙོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (ཤེས་རྒྱན་དོན་རྗེ་གཙོད་པ།) ཟླ་དགེ ༡༧

བཀའ། ཤེས་རྒྱན་ག པེ་ཅིང། ༡༩༩ རྗེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་རྒྱ་སྐྱེན་པ་སྲུང་བ་ཚོགས་སུ་བཅུད་པ། (མདོ་སྲུང་བ།) མཚན་གཞན་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྲུང་བ།

ཟླ་དགེ ༡༢ བཀའ། ཤེས་རྒྱན་ག པེ་ཅིང། ༡༩༥ རྗེ

ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་རྒྱ་སྐྱེན་པའི་སྟོང་ཐུག་ཉི་ལྷ་ལུ་པ། (ཉི་ལྷི།) ཟླ་དགེ ༩ བཀའ། ཤེས་རྒྱན་ག པེ་ཅིང། ༡༩༡ རྗེ

འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (ས་བཅུ་པའི་མདོ།) ཟླ་དགེ ༧༧ བཀའ། སངས་རྒྱུས་ལལ་པོ་ཚེའི་ལེལ། ལ

པེ་ཅིང། ༡༧༡

འཕགས་པ་སོར་མོའི་ཤེང་བ་ལ་ལན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (སོར་མོ་ཤེང་བའི་མདོ།) ཟླ་དགེ ༢༡༢ བཀའ།

མདོ་སྤེལ་ཚ་པེ་ཅིང་། ༥༥༧ ལུ

འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་བམས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་འདུག་པའི་ལོ་ཤེས་སྤྱང་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (ལོ་ཤེས་སྤྱང་བའི་

རྒྱན་གྱི་མདོ།) ལྷེ་དགེ ༡༠༠ བཀའ་ལ མདོ་སྤེལ་ག་པེ་ཅིང་། ༥༤༥ ལུ

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤེ་སྤོང་རྣམས་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུར་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (རྣམས་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུར་ཅོད་པའི་

མདོ།) ལྷེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ་ལ མདོ་སྤེལ་ཇ་པེ་ཅིང་། ༥༥༧ ལུ

སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་གིན་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (མདོ་སྤེ་པལ་ཚེན།) ལྷེ་དགེ ༧༧ བཀའ་ལ པལ་ཚེན། ག

པེ་ཅིང་། ༥༤༡

འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དཔལ་ཤྲོད་གི་སང་གའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (ལྷ་མོ་དཔལ་ཤྲོད་གི་མདོ།) ལྷེ་དགེ ༧༩ བཀའ་ལ

དགོན་བརྟེན་མ། ཚ་པེ་ཅིང་། ༥༠༠༧༥ འི

འཕགས་པ་ལྷ་ག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། (ལྷ་ག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་མདོ།)

ལྷེ་དགེ ༢༡༧ བཀའ་ལ མདོ་སྤེལ་ཇ་པེ་ཅིང་། ༥༥༠ ལུ

བསྟན་འགྲུལ།

མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོན་པ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། བསྟོན་ཚོགས། ག་པེ་ཅིང་། ༢༠༡༠ ག

———— བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ། ལྷེ་དགེ ༡༥༠༡ བསྟན། ལྷུང་འགྲེལ། རི་པེ་ཅིང་། ༢༤༤༤ གི

———— དབུ་མ་ཕ་ཕ་པའི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ། ལྷེ་དགེ ༢༩༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ་པེ་ཅིང་། ༤༩༢༧ ཅ

———— སེམས་གྱི་དོ་རྗེའི་བསྟོན་པ། ལྷེ་དགེ ༡༡༩༡ བསྟན། བསྟོན་ཚོགས། ག་པེ་ཅིང་། ༢༠༡༩ ག

འཕགས་པ་རྣམ་པར་ཤོལ་བའི་སྤེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུན་པ་སྟོག་པའི་མཚན་རག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་

པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། (ཉི་མེ་སྤྱང་བ།) ལྷེ་དགེ ༢༥༥༥ བཀའ་ལ ཤེར་བྱིན། ག་པེ་ཅིང་། ༤༡༥༥ ག

སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བའི་སྤེས། ཚོས་མངོན་པ་ལུག་ལས་བརྟན་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལྷེ་དགེ ༧༠༥༧ བསྟན། སེམས་ཅམ། རི

པེ་ཅིང་། ༤༤༤༤ གི

———— ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལྷེ་དགེ ༧༠༧༩ བསྟན། མངོན་པ། ལུ་པེ་ཅིང་། ༤༤༧༩ ལུ

དཔལ་ལྷན་ཚོས་གྱི་གྲགས་པ། ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷེ་དགེ ༧༩༡༠ བསྟན། ཚང་མ། ཅ་པེ་ཅིང་། ༤༥༠༧ ཅ

སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ཤེས་རབ་གྱི་ལོ་རྒྱུ་རྒྱུན་པའི་མཚན་རག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་

པའི་འགྲེལ་བཤད་ཚོགས་རབ་རྟོགས་པ། (འགྲེལ་བཤད་ཚོགས་གསལ།) ལྷེ་དགེ ༢༥༥༥ བཀའ་ལ ཤེར་བྱིན།

ཉ པེ་ཅིང། ༡།༧༧ ཉ

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཚཱ་མངོན་པ་ཀླུ་ལས་བརྒྱུ་བ། ལྗེ་དགེ ༧༧༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི པེ་ཅིང། ༡༡༡༠ ལི

——— ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྲུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་བཤད་པ། (རྒྱུད་སྲུ་ཐོགས་འགྲེལ།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༡
བསྟན། སེམས་ཚམ། སི པེ་ཅིང། ༡༡༡༥ སི

——— ཐེག་པ་ཚེན་པོ་བསྟན་པ། (ཐེག་བསྟན།) ལྗེ་དགེ ༧༧༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི པེ་ཅིང། ༡༡༧༧ ལི

——— རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། (ཉན་ས།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི
པེ་ཅིང། ༡༡༡༧ སི

——— རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ས། (བྱང་ས།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། སི
པེ་ཅིང། ༡༡༡༩ ལི

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་སྲུ་མའི་བསྟན་བཅོས། (རྒྱུད་སྲུ་མ།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། སི
པེ་ཅིང། ༡༡༡༧ སི

——— ཐེག་པ་ཚེན་པོ་མདོ་ལྗེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། (མདོ་ལྗེ་རྒྱན།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༠ བསྟན།
སེམས་ཚམ། སི པེ་ཅིང། ༡༡༡༡ སི

——— དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། (དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྲེད།) ལྗེ་དགེ ༧༠༡༡
བསྟན། སེམས་ཚམ། སི པེ་ཅིང། ༡༡༡༡ སི

——— ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོག་ལེའུར་
བྱས་པ། (མངོན་རྟོགས་རྒྱན།) ལྗེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ པེ་ཅིང། ༡༡༥༥ ཀ

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཚཱ་མངོན་པ་མངོན་ཀྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྗེ་དགེ ༧༠༡༧ བསྟན། མངོན་པ། ལྗེ་དགེ ༡༡༧༠ ལྷ
——— མདོ་ལྗེ་རྒྱན་བྱ་བཤད་པ། ལྗེ་དགེ ༧༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཚམ། སི པེ་ཅིང། ༡༡༡༧ སི

——— རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། ལྗེ་དགེ ༧༠༧༡ བསྟན། སེམས་ཚམ། ཤི པེ་ཅིང། ༡༡༧༡ སི
སློབ་དཔོན་སློབ་གྲགས་པ། དབུས་ལ་འཇུག་པ། ལྗེ་དགེ ༡༧༧༡ བསྟན། དབུས་ལ པེ་ཅིང། ༡༡༧༧ ར

——— རིགས་པ་དབྱིག་ལྟུང་པའི་འགྲེལ་བ། ལྗེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དབུས་ལ པེ་ཅིང། ༡༡༧༧ ལ

སློབ་དཔོན་རིན་ཚེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་ ལྗེ་དགེ ༧༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། རི
པེ་ཅིང། ༡༡༧༧ ལྷ

སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་

འགྲེལ་བ། (འགྲེལ་བ་དོན་གསལ།) ཟླ་དགེ ༡༧༩༩ བཟུང། ཤེར་ཕྱིན། ༩ པེ་ཅིང། ༡༡༩༡ ༩

— འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱན་སྟོང་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ་ཞེས་

བྱ་བ། (བརྒྱན་སྟོང་འགྲེལ་བ་རྒྱན་སྣང་།) ཟླ་དགེ ༡༧༩༡ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༩༢ ༩

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱན་སྟོང་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྣང་བ་ཞེས་

བྱ་བ། (བརྒྱན་སྟོང་འགྲེལ་བ་རྒྱན་སྣང་།) ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༩༣ ༩

— ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོང་ལྷན་ཉི་ལུ་ལྟེ་བ། (ཉི་མེ་ལེ་བརྒྱན་མ།) ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཟུང།

ཤེར་ཕྱིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༩༤ ༩

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཚེན། (༡༩༤༤-༡༩༩༩) རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྣང་བའི་རྒྱན། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་

ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་སོག་སྐུ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་ཏུ་བརྒྱན་པ།

— རྒྱན་སྐུ་མའི་ལྷོ་རྒྱ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། བོད། ༧ ལྷ་ས་འབུམ་དཔར་མ་ལ་མི་བོད་ཀྱི་ནང་བཟུན་དཔེ་

ཚོགས་བརྗེ་གནས་ཁང་ནས་སློག་ཀྱང་བོག་དཔར་འདྲ་བཟང་བ།

རྟོག་ལོ་རྩེ་བ་སློབ་ཤེས་རབ། (༡༩༤༤-༡༩༩༤) རྒྱན་སྐུ་མའི་བཟུས་དོན། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་རྩ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་

ནས་དུགས་པོ་རིན་པོ་ཚེའི་སྐྱེས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྣར་བོད་དུ་རྟོག་སྤྲོས་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་ལུང་གསུང་གིས་

ལྷ་སར་དཔར་ཏུ་བརྒྱན་པའི་དཔེ་རིང་ལས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་ཏུ་བཟང་བ།

— ཐོག་ལ་ཚེན་པོའི་རྒྱན་སྐུ་མའི་བཟུན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བཟུས་པ། བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

བོད་དང་པོ། དཔལ་བརྒྱུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བརྒྱུགས། མི་ཚོར་མི་རིགས་དཔེ་སྣར་

ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤ ལོར་ལག་བྲིས་དཔེ་གཟུགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་ཏུ་བཟང་བ།

རྗེ་ཅོང་ལམ། (༡༩༤༧-༡༩༧༩) དལ་མལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། ༨ ལྷ་ས་ཞོལ་

དཔར་གཞི་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༧༩ ལོར་སོག་སྐུ་གུ་རུ་དེ་མས་ལྷི་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་ཏུ་བརྒྱན་པ།

— ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ལྷེང་བ། (གསེར་ལྷེང་།) གསུང་འབུམ། བོད། ༩

རོང་སྟོན་ཤེས་བྱ་ཀྱན་རིག་ལྷན་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༥༧-༡༩༩༩) ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་ཚོག་དོན་

རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། ༩ ལྷ་ས་སྐུན་ཅེས་ཁང་གི་ཤིང་དཔར་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དག་དཔར་སྟོབས་

རྒྱལ་བྱ་བས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་ཏུ་བརྒྱན་པ།

ལྷོ་སྤྱི་གུ་པ་འི་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག

འཕགས་པ་ཚོས་བཅུ་བཞེས་བྱ་བ་ཐོག་བཞེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༡༩ བཀའ་འཁྲུང་། དགོན་བཅེགས། ༧ པེ་ཅིང། ༢༠༠༧ ལ ༩ ཇི

འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༢༡༤ བཀའ་འཁྲུང་། མདོ་སྤེ ༩ པེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ལུ

འཕགས་པ་འདེལ་ལེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་བཞེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༡༢༩ བཀའ་འཁྲུང་། མདོ་སྤེ ༩ པེ་ཅིང། ༢༠༠༠ ལུ

འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བཀོད་པའི་འདེལ་བཞེན་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༡༢༡ བཀའ་འཁྲུང་། ༩ པེ་ཅིང། ༢༠༠༢ ལུ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་ལྷོ་སྤྱི་གུ་པ་བརྒྱུན་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༡༢ བཀའ་འཁྲུང་། ཤེར་ཤིན། ༧ པེ་ཅིང། ༢༠༠༩ ལུ

ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་ལྷོ་སྤྱི་གུ་པ་རྫོང་རྒྱ་གཙོང་པ། ལྷོ་དགེ ༡༥ བཀའ་འཁྲུང་། ཤེར་ཤིན། ལྷོ་ཚོགས། ༧ པེ་ཅིང། ༢༠༡༠ ལུ

ས་བཅུ་པའི་མདོ། ལྷོ་དགེ ༩༩ བཀའ་འཁྲུང་། བལ་ཚེན། ༧ ས་བཅུའི་ལེལུ པེ་ཅིང། ༢༠༡༡

ཁུངས་གྱི་མདོ། གནས་བརྟན་སྤེ་པའི་ཡང་དག་ལྷན་པའི་མདོའི་ནང་ཚན་ཞིག

ཡན་ལག་གྱི་མདོ། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྤེ་པའི་མདོ།

མགོན་པོ་ལྷོ་སྤྱི་གུ། ཚོས་དབྱིངས་བཅོལ་པ། ལྷོ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན་འཁྲུང་། བཅོལ་ཚོགས། ༧ པེ་ཅིང། ༢༠༡༠ ལུ

འཕགས་པ་ཐོག་སེང། ལྷོ་སྤེ་མདོ་རྣམ་བཤད། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༡ བསྟན་འཁྲུང་། སེམས་ཙམ། ༩ པེ་ཅིང། ༡༩༩༩ ལུ

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྤེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་ལྷོ་སྤྱི་གུ་པ་སྤོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྷོ་སྤེ་མན་དགེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་

པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། (ཉི་ཁྱི་སྤང་བ།) ལྷོ་དགེ ༢༢༤༢ བསྟན་འཁྲུང་། ཤེར་ཤིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༢༡ ལུ

བཅོལ་པ་རྣམ་གྲོལ་སྤེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རྩལ་ལྷོ་སྤྱི་གུ་པ་སྤོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ལྷོ་སྤེ་མན་དགེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་

པའི་རྒྱན་གྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ། (ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ།) ལྷོ་དགེ ༢༢༤༤ བསྟན་འཁྲུང་།

ཤེར་ཤིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༢༤ ལུ

རྩི་བཅུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན། ལྷོ་དགེ ༢༢༤༥ བསྟན་འཁྲུང་། ཤེར་ཤིན། ༧ པེ་ཅིང། ༡༡༢༥ ལུ

———— ཐོག་བཞེན་པོ་རྒྱུད་སྤེ་མདོའི་བསྟན་བཅོལ། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༩ བསྟན་འཁྲུང་། སེམས་ཙམ། ༩ པེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ལུ

———— མདོ་སྤེ་རྒྱན། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༠ བསྟན་འཁྲུང་། སེམས་ཙམ། ༩ པེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ལུ

སྤོང་ཕྱག་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཚོས་མདོན་པ་མཛོད། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༡ མདོན་པ། ལུ པེ་ཅིང། ༡༩༩༠ ལུ

———— ཚོས་མདོན་པ་མཛོད་གྱི་རང་འགྲེལ། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༠ མདོན་པ། ལུ པེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ལུ

———— མདོ་སྤེ་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། ལྷོ་དགེ ༩༠༢༥ བསྟན་འཁྲུང་། སེམས་ཙམ། ༩ པེ་ཅིང། ༡༩༩༢ ལུ

ཀུན་མཁུན་འཇམ་དབྱེས་བཞད་པ། (1964-1979) གྲུབ་མཐའ་ཚེས་མོ། དེ་བཞུགས་སུ་ཕྱི་ཤོད་འགན་ཁུར་འཇམ་དབྱེས་ཀྱི་ཚུལ་སྐོར།

ལོ་རྒྱུས་དཔེ་སྟོན། གསུང་འདུམ། བོད། ས་བཀྲིས་འབྲེལ་གྱི་གིང་དཔེ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དེ་མོ་རྒྱུ་དབང་
དགོང་ལེགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་1973 ལོར་ལྷོ་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བྲིས་སྤྲོད།

གོང་སྐུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (1973-1980) རྒྱུད་སྐུལ་འབྲེལ་བ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་སེའུ་དེ་རོ། ལཱ་འཛིན་གྱི་ནང་བསྟན་
དཔེ་ཚོགས་བསྟེན་གནས་ཁང་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོག་དཔེ་འདྲ་བཏབ་པ།

ཁང་དཀར་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་བཞུགས། བདེ་གཤེགས་སྤྱི་ཤོད་ལྷ་གྲུབ་འཕེལ་རིམ་གྱི་དབྱེས་ཚུལ། གངས་ལྗོངས་ནང་རིག་མཐུན་
ཚོགས་ཀྱིས་ 1982 ལོར་དཔེ་སྟོན་པའི་དེ་བཞུགས་གསར་མ་ཞེས་པའི་ནང་བཞུགས།

མཁས་གྲུབ་དགོང་ལེགས་དཔེ་སྟོན། (1984-1985) རྒྱུད་སྐུལ་བཞུགས་འབྲེལ། གསུང་འདུམ། བོད། ཀ་ལྷ་ས་
ཞོལ་དཔེ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་1980 ལོར་སོག་པོ་གྲུ་རུ་དེ་བས་ལྷོ་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བྲིས་སྤྲོད།

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོར་མིང་མཛོད། ཕྱི་ལོ་1983 ལོར་ཀན་སུ་ཕྱི་ཤོད་འགན་ཁུར་འཇམ་དབྱེས་ཀྱི་ཚུལ་སྐོར།
རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱེད་བཞུགས། (1984-1985) འཕགས་པ་འདེལ་ལེ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ 1984 ལོར་སྐུ་མཛོད་གྲུབ་མེད་གེས་
སྐྱེད་ཏེ་ལྷ་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བྲིས་སྤྲོད།

རྒྱལ་ཚབ་དཔེ་སྟོན་ཚེན། (1986-1987) རྒྱུད་སྐུལ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་གསུང་འདུམ། བོད། ཀ་སྐུ་འདུམ་དཔེ་སྟོན་
ལཱ་འཛིན་གྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་བསྟེན་གནས་ཁང་ནས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོག་དཔེ་འདྲ་བཏབ་པ།

འགོས་ལོ་ལྷ་བཀའ་ལྷན་རྒྱུ་དཔེ་སྟོན། (1987-1988) དེ་བཞུགས་སུ་ཕྱི་ལོ་1986 ལོར་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་ཁང་ནས་
དེ་བཞུགས་སུ་སྤྱོད་སྐྱོད་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་དཔེ་སྟོན་བྲིས་སྤྲོད།

རྒྱལ་ལོ་ལྷ་བཀའ་ལྷན་གེས་རབ། (1988-1989) རྒྱུད་སྐུལ་འབྲེལ་དོན། གོང་བཞུགས་པའི་ལོ་སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་
ལས་ཕྱི་ལོ་1983 ལོར་རྒྱ་སྐུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བཏབ།

ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་རྒྱུད་སྐུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ། དཀར་གདམས་གསུང་འདུམ་ལྷོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
བོད་དང་པོ། དཔེ་སྟོན་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་ལོ་སྐྱོད་ལེ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟོན་
ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་1986 ལོར་ལཱ་གྱིས་དཔེ་གཞུགས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བཏབ།

ལོ་ལྷ་བཀའ་ལྷན་བསྟན་དོན། ཕྱི་ལོ་1983 ལོར་རྒྱ་སྐུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔེ་སྟོན་གསུང་པའི་ལོ་སྐྱོད་པའི་
སྐྱོད་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྟོན་པའི་དཔེ་སྟོན་ལོ་སྐྱོད་ཀྱིས་དཔེ་སྟོན་གསུང་པའི་ལོ་སྐྱོད་ཀྱིས་ལྷ་ས་དཔེ་སྟོན་
པའི་དཔེ་སྟོན་ལས་དཔེ་སྟོན་གྱིས་དཔེ་སྟོན་བཏབ།

ནས་དཔར་དུ་བསྐྱབ། གསུང་འབུམ། བོད། ཅ ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་སོག་སྒྲ་གུ་ཅུ་དེ་
མས་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བཏབ།

ལུ་སེར་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུན་མེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཚེན་པོས་གཙོས་སྐྱེས་ཚེན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ལྷོགས་གཙུག་ཏུ་
བསྐྱེགས་པ་དྲི་མེད་ལྷ་གཙུག་མའི་མེ་ལོང་། བོད་ལྗོངས་མི་མང་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་༡༩༩༠ ལོར་
དཔར་དུ་བསྐྱབ།

ས་བཀུ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། མཁས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད། བ ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་སྡེ་དགོན་དཔར་མ་
ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་ཉི་ཉོང་ཉོག་ལྱོར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

————— ལུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད། བ

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་སྡེ་དགོན་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཙུག་ཏེ་ཉི་ཉོང་ཉོག་ལྱོར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གྱི་དཀར་ཆག ཉི་ཉོང་རྒྱ་ལྗོངས་ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་དཀར་ཆག ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་རྒྱ་དབང་སྐྱབས་རྒྱལ་བྱ་བས་ལྷི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱབ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྐྱིག་འགན་འཛིན། ལུ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
 དཔེ་འདི་འི་ལྷ་སྐྱིག་པ་གཙོ་བོ། ལུ་བསྟན་སྦྱིན་པ། ལྷོ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་སྦྱིང་།
 ལ་དཔེ་ཀམ་ཡུའ་ར་འཇུག་སྦྱིང་འགན་འཛིན། དག་འགར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
 དཔར་སྐྱིག་འགན་འཁུར་བ། ལ་མི་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་པོ།
 དཔེ་སྐྱོན་འགན་འཁུར་བ། ལྷོ་བཟང་ཚོས་དར། ལུ་མས་པ་དགོན་མཚོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྐྱིག་འགན་འཛིན། ༡^ཨ

བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོན་སྒོར།

བཟོད་བྱ། ལམས་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚོན་སྒོར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དང་དཔར་བསྟན་ལུས།

སྦྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་ལྷོ་ལི་ར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྟན།

For Tsadra Internal Use Only

ISBN 81-89165-17-8

9 788189 165178